C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Gerrold_David-Valka_s_Chtorrem-3-Zlost_tisi_pomsta.pdb

PDB Name: Gerrold-Chtorr-Zlost tiší pomst
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 19.7.2006
Modification Date: 19.7.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

David Gerrold

VÁLKA S CHTORREM

Kniha 3. ZLOST TIŠÍ POMSTA

Limerick, který má za něco stát
musí mít rytmus, rým a spád.
Humor zrna hrubého,
nejlíp erotického,
všechno v něm musí v akordu hrát.

Chtorr:
1. Planeta, nalézající se ve vzdálenosti přibližně třiceti světelných let od Země.
2. Hvězdný systém, v němž se planeta vyskytuje; nejspíše jde o zatím neobjeveného rudého obra.
3. Obecně vládnoucí druh planety Chtorr.
4. V obecném použití buď jeden, nebo více jednotlivců vládnoucího druhu planety Chtorr (viz Chtorran)
5. Hrdelní hvízdavý pokřik Chtorranů.

Chtorran:
1. Pocházející z Chtorru nebo z jiné planety hvězdného systému.
2. V obecném užití člen (nejspíše) inteligentního druhu, nacházejícího se na Chtorru. (mn. č. Chtorrani)

— naučný slovník Random House,
21. století, nezkrácené vydání

moďák, hov.:
1. Jakákoli osoba studující Seminář výcviku modů.
2. Člen Amerického hnutí modů.
3. Kdokoli, kdo se účastní jakýchkoli pseudonáboženských seminářů, určených ke zdokonalení osobnosti; obvykle používáno jako nadávka, (mn. č. moďáci)

— naučný slovník Random House
21. století, nezkrácené vydání

1. Pavouk

„Únava materiálu se sdružuje ve skupinách."
—SOLOMON SHORT

„Ani se nehni!" Řekl jsem to velice tiše.
„Co —?" Kluk se ke mně začal prodírat křovím.
„A mlč!"
Pavouk byl dvakrát větší než člověk. Vypadal zmateně. Stál uprostřed travnaté paseky a váhavě se natáčel

sem a tam. Měl oblé tělo, stojící na šesti dlouhých nohou. Ještě nás nezahlédl, ale jeho velké černé oči přejížděly z místa na místo neklidným, pátravým pohybem. Hledal zdroj zvuku; překvapili jsme ho. Napadlo mě, jestli se dokážeme vytratit mezi keři. Sám bych to dokázal určitě —

„Co to je?" vyhrkl kluk.

Všechny čtyři pavoukovy oči sebou trhly a zaměřily se na nás.

„Kurva." Sáhl jsem po vysílačce u pasu a stiskl tlačítko VYSÍLANÍ. „Tady je Džimík. Mám pavouka. Vypadá zdivočele."

Naslouchátko v uchu okamžitě promluvilo. „Rozumíme. Zůstaň na příjmu."

Pavouk uvolnil zpod svého břicha plamenomet a namířil jeho ústí na nás. Se zlostnou září se rozsvítila jeho červená světla a promluvil tvrdým kovovým hlasem. „ZŮSTAŇTE, KDE JSTE!"

Naslouchátko znovu promluvilo. „Jaký model to je?"

Odpověděl jsem tak tiše, jak jsem jen dokázal. „Nevidím sériové číslo. Ale je to jeden z těch velkých. Robinson. Myslím, že jeden z Vigilantů. Průmyslová kostra. Vypadá jako model k potlačování nepokojů; je pancéřovaný a má policejní příslušenství. A... ano, vojenskou výzbroj."

„DEJTE RUCE ZA HLAVY!" rozkázal pavouk. „UDĚLEJTE TŘI KROKY DOPŘEDU!"

„Tomu rozumíme taky," ozvalo se z naslouchátka.

„A vypadá, jako by ho někdo napadl. Má na sobě spáleniny, škrábance a pár pořádných zubů. A pohybuje se pomaleji, než by měl." Napadlo mě, kdo — nebo co — mu ty zuby udělalo.

Vysílačka neodpověděla.

„DEJTE RUCE ZA HLAVY! UDĚLEJTE TŘI KROKY DOPŘEDU!"

„Pane —?" vyhrkl kluk. „Měli bysme udělat to, co říká?"

Přikývl jsem. „Úplně... pomalu." Udělal jsem krok dopředu. Pak další. A třetí. Pomalu jsem zvedl ruce. Mrkl jsem stranou, abych se přesvědčil, co dělá kluk. „Vůbec. Nic. Nezkoušej."

„Jo — o," polkl kluk. Vypadal, jako by měl každou chvíli omdlít. Doufal jsem, že to neudělá. To by nás mohlo dorazit.

Pavouk si nás prohlížel plným spektrem svých přístrojů. S jeho mozkem nebylo něco v pořádku. Trvalo mu to příliš dlouho a spoustu pohybů opakoval.

Vysílačka promluvila: „Buďte velice opatrní! Měl jsi pravdu. Je to Vigilant — jeden z těch vylepšených. Vypadl ze sítě před třemi týdny a nevíme proč. A na signál neodpovídá. Co teď dělá?"

„Prohlíží si nás. Ale trvá mu to moc dlouho."

„Nedokáže se rozhodnout, jestli jste přátelé nebo nepřátelé. Nejspíš nemůže přečíst vaše psí známky."

„Kurva. Máš ovládací kód?"

„Nejsme si jistí tím, kdy vypadl, takže nevíme, jaké byly tenkrát platné kódy. Možná je stále obnovuje — nebo se mohl zaseknout ve chvíli, kdy se odpojil ze sítě."

„A ta špatná zpráva je...?" nadhodil jsem.

„Můžete zkusit, jaký kód chcete. Dostanete jen jednu šanci."

Nebyl čas na přemýšlení. Řekl jsem: „Dej mi ten ovládací kód, který byl platný při jeho posledním spojení."

„Fajn."

„POMALU POLOŽTE SVÉ ZBRANĚ" zavyl pavouk.

Ze sluchátka se ozvalo několik slabik.

„Ještě jednou?"

„POMALU POLOŽTE SVÉ ZBRANĚ!"

Sundal jsem si z ramene pušku a velice pomalu ji položil do trávy. Pak jsem vyklouzl z popruhů batohu s municí a opatrně od něj ustoupil...

Vysílačka zopakovala potřetí ovládací kód. „Máš to?"

„Mám." Pokud pavouk ještě pořád mluvil, měli jsme šanci.

Udělal jsem krok dopředu. Velký stroj se natočil, zaměřil kamery a zbraně podezřívavě na mně. Promluvil jsem nahlas a jasně. „Kód: nula. Devět. Císař. Adam. Sedm. Nouzové přepnutí. Priorita Alfa."

„ZŮSTAŇTE STÁT NA MÍSTĚ!'

Zopakoval jsem kód. Tentokrát hlasitěji. „Nouzové přepnutí. Priorita Alfa."

Pavouk zapípal. Pak v něm cvaklo. Pak se zeptal daleko zdvořilejším tónem: „Heslo?"

V ústech jsem měl tak sucho, až to bolelo. Dostali jsme se k základnímu rozeznání — ale to neznamenalo vůbec nic, pokud jsme měli špatné heslo. Odkašlal jsem si. „Cenou za svobodu je věčná bdělost."

„Heslo?" opakoval pavouk.

„Cenou za svobodu je věčná bdělost."

„Jak zní heslo?" opakoval pavouk netrpělivě. „Máte deset vteřin."

Ach bože. Co když byly rozpoznávací okruhy poškozené? Natáhl jsem za zády ukazováček pravé ruky k levému zápěstí, kde jsem měl ovladač. „Cenou za svobodu —" Nahmatal jsem odpalovací spínač. „— je věčná bdělost."

Tentokrát pavouk zaváhal. Uvažoval o tom? Když spínač zmáčknu... tak ho opravdu můžu nasrat. Ksakru. Měl moc těžkou výzbroj. Rakety v batohu mohly zastavit červa; něco takového zvládnout nedokázaly. To nejlepší, co se mohlo stát, bylo, že tuhle věc poškodí — a možná pro nás získají trochu času na útěk.

Otázka ale zněla — dokážu utéct čtyřmetrovému Vigilantovi na dlouhou trať?

Necítil jsem se nijak extra.

Najednou pavouk zapípal a řekl: „Heslo přijato."

„Rozkaz!" řekl jsem. „Návrat na základnu k prohlédnutí. Hned."

Pavouk zaváhal. „Jak zní heslo?" zeptal se. „Máte deset vteřin."

Cože?

„Pane —?" zeptal se kluk. „Má tohle dělat?"

Potřásl jsem hlavou. „Drž hubu." Znovu jsem promluvil nahlas. „Cenou za svobodu je věčná bdělost."

A zase dlouhé váhání. „Heslo přijato."

Okamžik jsem přemýšlel. Pavouk heslo přijme. Možná. Ale nepřijme žádné další rozkazy. Do vysílačky jsem řekl: „Rozumíte tomu všemu?"

„Rozumíme," ozval se mi v uchu hlas. „Zůstaňte na příjmu. Zkoušíme všechny možnosti."

„Fantazie. Já taky." Pavouk měl tři plamenomety, dva raketomety a sbírku dalších hrůz, připevněných pod břichem — a několik z nich mířilo přímo na nás.

„Jak zní heslo?" zeptal se pavouk.

Kurva! Ta zasraná věc se zasekla! Nedokázala rozeznat heslo, ale nedokázala ho ignorovat — takže se nedokázala vymanit ze smyčky. Jak dlouho mu bude trvat, než si vnitřní ovládání uvědomí, že je zaseknutý? Až si to jednou uvědomí, přejde k dalšímu bodu a nebude platit žádné heslo.

„Zkuste jiné heslo," zašeptalo sluchátko.

Nos mě svědil. Zoufale jsem se chtěl poškrábat, ale neodvažoval jsem se to udělat. Zařval jsem na obrovského pavouka: „Ani samotné peklo nenávidí tolik jako pacifista."

Pavouk udělal krok bokem a zastavil se, aby to promyslel. „Heslo přijalo," řekl. „Jak zní heslo?"

Kluk řekl: „Pane —?"

„Drž tu zasranou hubu." Už jsem ho začínal mít dost. Přes rameno jsem na něj zavolal: „Kdybys byl aspoň dvakrát tak chytrej, věděl bys, jak seš blbej!"

Pavouk zapřemýšlel i o tomhle. „Heslo přijato."

Přesně tak. Bylo to horší, než jsem si myslel. Pavouk rozeznával všechno jako heslo. Ale když přijal zprávu, která nesouhlasila se zprávou v jeho paměti, začalo to všechno znovu. Byla by to docela sranda — kdyby se nehrálo o dva životy.

„Jak zní heslo?"

Napadlo mě jednoduché řešení. Ne, to byl pitomý nápad. Možná...

Zavolal jsem na pavouka: „Já znal jednou flanďáka jménem 0'Ham;—" a udělal krok dozadu.

„Heslo přijato. Jak zní heslo?"

Možná, jenom možná...

„A ten vám měl smůlu — dělal si to sám!" Udělal jsem další krok dozadu. Kluk taky. Dozadu a stranou. Pryč od batohu. Pavouk pohnul kamerami, aby nás stále mohl sledovat, ale řekl jen: „Heslo přijato."

„Když díky svý víře —" Dozadu a stranou.

„Jak zní heslo?"

„Občas dostal se k díře..." Dozadu —

„Heslo přijato."

„Šlo mu jen o to... dostat ho tam!" — a do strany! Zabíralo to!

Podíval jsem se na kluka. Ve tváři byl bílý. „Klídek," zašeptal jsem. Polkl a přikývl.

Z vysílačky se ozvalo: „Co to tam, chlapi, děláte?"

Nevšímal jsem si toho. Jak daleko bylo ke křoví? „Taky znám chlápka jménem Ad Hoc —" Můžu si dovolit dva kroky? Ne.

Pavoukovi tentokrát trvalo nějak dlouho, než to přijal. Věděl snad, co znamená ad hoc? A proč se na nás nenatočily kamery?

„Myslí si, že vydrží celou noc —"

„Heslo přijato." Podíval jsem se dozadu. Už to nebylo daleko."

„Ptáka má jako tužku —"

„Přijato."

„A dá to dost fušku —" Další krok. Podíval jsem se na kluka. „Připrav se..."

„Jak zní heslo?"

„Když ho ale postaví, není —" A zmáčkl jsem spínač na zápěstí.

Batoh na zemi vybuchl. Přímo k pavoukovi se rozletěly dvě rakety. Trhl sebou, aby se jim postavil čelem. Nečekal jsem na to, abych se podíval, jak vybuchnou — skočil jsem dozadu a do křoví. Kluk mi byl těsně v patách. Rozeběhli jsme se mezi stromy —

Za námi něco s řevem vybuchlo. Tlaková vlna vzduchu nás odhodila dopředu. Zaslechl jsem řev plamenometu — pavouk zaútočil na batoh! A pak sirény! Šel po nás!

Skočili jsme do džípu a vyrazili zpátečkou z kopce. „Popadni granátomet!" To už se kluk hrabal vzadu. Našel jsem trochu širší místo na cestě a otočil džíp.

„Jde po nás!" zaječel kluk.

Ohlédl jsem se. Pavouk se nejistě potácel přes hřeben nevyrovnaným, kulhavým krokem. Měl by po nás okamžitě začít pálit. Kdokoli ho poškodil, koupil nám možnost přežít. Jeho kamery zuřivě přejížděly sem a tam, hledaly cíl a snažily se zaměřit.

Do ucha mi řvala vysílačka; strhl jsem si sluchátka z hlavy a odhodil je dozadu. Přepnul jsem džíp na

automatiku — bylo to dost nebezpečné; nejspíš automat nedokáže udržet auto na klikaté cestě — skočil dozadu a sebral granátomet klukovi z rukou. „Nepřekážej, ksakru."

Opřel jsem se o zadní část džípu a pečlivě zamířil na pavouka. Houpali jsme se jako ve člunu. Přál jsem si, abych tady měl laserový zaměřovač. Musel jsem dát raketě dost času na to, aby rozeznala cíl a zaměřila se — a doufat v Boha, že to pavouk nestihne rychleji!

Rozsvítilo se zelené světlo. Zmáčkl jsem spoušť.

Raketa vyrazila s hlasitým šššhhh! Sklouzla podél úbočí kopce, zakličkovala na stranu a v posledním možném okamžiku se stočila k cíli. Pavouk vybuchl. Zmizel ve třech —jedna následovala po druhé — explozích oranžového plamene, každá z nich byla větší než předchozí a všechny nad jeho místem vytvořily narůstající hřib mastného černého kouře. Žár a tlaková vlna dolehly až k nám. Kolem nás dopadaly kamínky a hlína a rozpálený olej.

Džíp se najednou trhaně rozjel po trávě. Ztratil cestu. Obrátil jsem se, abych skočil dopředu, ale kluk to stihl dřív. Sedl si k volantu, převzal řízení a rychle, s divokým cukáním, zastavil.

Chvíli jsme tam jen seděli, vydýchávali se a uvažovali nad tím, jakým zázrakem jsme z toho vyklouzli. Den byl jasný a chladný. Vzduch byl najednou voňavý — a k té vůni se přidával olejový pach hořícího pavouka za námi.

„Nic moc?" zeptal se kluk. „Poslední slova byly nic moc?"

Podíval jsem se na něj. „Vypadni z auta," řekl jsem.

„Cože?"

„Vypadni z aula!"

„Nechápu —"

Vyskočil jsem z džípu, obešel ho k místu řidiče, popadl kluka za košili a vytáhl ho ven tak tvrdě, jak to jen šlo. Trhl jsem s ním přes trávu a tvrdě s ním praštil o zborcenou zeď nějakého zapomenutého domu. Držel jsem ho tam — s kolenem mezi jeho nohama, s loktem na hrdle a hlavní pistole v jeho levé nosní dírce — a mluvil jsem s ním potichu. „Díky tvý blbosti jsme málem zařvali," řekl jsem. „Říkal jsem ti 'Ani se nehni' a ty ses začal drát křovím dopředu jako slon v porcelánu. Říkal jsem ti, abys mlčel a ty ses zeptal proč, co se děje? Ten pavouk byl napůl slepý. Kdybys držel hubu, mohli jsme se mezi křovím vytratit pryč."

„Ale dostali jsme se z toho, ne —?" zasípal. „Prosím, poručíku, to bolí!"

Natáhl jsem kohoutek pistole a přiblížil svou tvář k jeho. Oči měl rozšířené hrůzou. Dobře. Chtěl jsem, aby se probudil aspoň natolik, aby mě vnímal. „Chceš bejt můj parťák, nebo nepřítel?"

„Pane, prosím —"

Opřel jsem se mu o hrdlo ještě víc. „Seš můj parťák, nebo nepřítel?"

„Par — ťák," zasípal.

„Díky." Trochu jsem uvolnil svůj stisk; zalapal po dechu. „To ale znamená, že když ti dám rozkaz, tak ho poslechneš. Jasný?"

Přikývl. „Ano. Pane."

„Okamžitě — a bez otázek. Jasný?"

Polkl, nadechl se a zmohl se na přikývnutí.

„Víš, proč ti tohle všechno říkám?"

Potřásl hlavou. Z čela mu začaly stékat potůčky potu.

„Protože ti zkouším zachránit život. Předpokládám samozřejmě, že ti jde o to, abys přežil. Pokud se v tomhle pletu, tak mi to, prosím tě, řekni rovnou a já ti slibuju, že ti příště půjdu z cesty. Jestli chceš chcípnout, může bejt. Miluju papírování. Je to hezká a bezpečná práce. Ale nechci, abys ohrožoval i můj život."

„Ano... pane." Slova ze sebe vyrážel.

„Zapamatuj si to a budeme spolu dobře vycházet, vojíne. Až ti příště dám rozkaz, tak ho budeš poslouchat tak, jako by na tom závisel tvůj život — jasný? Protože přesně tak to bude. Protože pokud nebudeš mý rozkazy poslouchat, urvu ti tu tvou zasranou hlavu a narvu ti ji do krku, slyšels?"

„Ano pane!"

„A nebudu ani poslouchat další zasraný otázky — je ti jasný i tohle? Nemáš na ně právo. Jsi míň než velrybí hovno. Jediná odpověď, kterou potřebuješ, je 'Protože jsem tvůj nadřízený důstojník a říkám to'. Jasný?"

„Ano pane!"

Pustil jsem ho, ustoupil a strčil pistoli do pouzdra. Zaváhal a pak si začal cpát košili zpátky do kalhot. Mračil se na mě, ale neřekl nic. V očích měl nenávist.

„No tak to klidně zkus," řekl jsem. „Vím, na co myslíš. Tak pojď. Nechci, aby mezi náma něco smrdělo."

Sklopil oči. Pořád mě ještě nenáviděl, ale určitě nezkusí —

Najednou po mně skočil a široce se rozpřáhl k úderu, který by mi vyrazil dech, kdybych čekal, až dopadne. To už jsem ale udělal krok dozadu. Popadl jsem ho za paži a trhl jí a srazil ho k zemi. Praštil sebou do hlíny a překulil se.

Přešel jsem k němu, špičkou boty ho otočil na záda a nabídl mu ruku. Nevšímal šijí a posadil se.

Usmál jsem se. „Chceš si to zkusit rozdat na dva ze tří?"

Potřásl hlavou.

Nabídl jsem mu znovu ruku. Znovu šijí nevšímal, postavil se sám a začal se oprašovat. Pořád se ještě mračil.

„Jak se jmenuješ, vojíne?"

„McCain," zabručel. „Jon McCain."

„No tak poslouchej, McCaine —" Podíval jsem se na něj a znovu si uvědomil, jak mladý vlastně je. Šestnáct? Patnáct? Byl to ještě kluk. Ani mu ještě nezačal růst pořádný knírek — vypadalo to jen, jako by měl špinavý horní ret — a potřeboval ostříhat. Řídké vlasy mu visely do čela tak, že málem překrývaly jeho tmavé oči. Vypadal jako malý

kluk, kterému někdo ublížil.

„Teď mě poslouchej," řekl jsem. „Jo, jsem na tebe nasranej. Vždycky se naseru na lidi, kteří ohrožujou můj život. Ale proto jsem tě k tý zdi nepřirazil. Tohle je podle mě ten nejrychlejší způsob, kterej tě naučí tomu druhu poslušnosti, která ti může zachránit život. Můžeš mi věřit. Protože to, co nevíš, nás může oba zabít. Znáš mý záznamy?"

„Ano, pane, ale —" pak zmlkl. „Mohu promluvit, pane?"

„Pokračuj."

„No..." Jeho odpor se změnil ve zvláštní, skoro spikleneckou potměšilost. „Tak nějak mi přišlo, že jste jim musel připadat jako pořádnej zkurvenec, že vás přidělili zrovna sem."

„Díky za... eh, upřímnost."

„Díval jsem se na váš záznam, pane. Dostal jste tři Purpurová srdce, Stříbrnou hvězdu, Řád za vynikající velení a osmdesát miliónů kalorek v červích odměnách. A podle vojenských seznamů jste jeden z nejlepších terénních agentů v Kalifornii. Jste fakticky bouchač — na tuhle práci jste zbytečně dobrej. Takže mě napadlo, že jste musel někoho fakticky pořádně nasrat." Jeho úsměv byl nakažlivý. „Takhle jsem se sem dostal já."

„Z poloviny máš pravdu," připustil jsem. „Loni jsem jednu věc špatně odhadl. Kvůli tomu zařvala spousta lidí." Nechtěl jsem o tom přemýšlet; a mluvit ještě míň. „V každým případě mě poslali sem — kde, když udělám další chyby, ponesu je daleko osobněji. Chápeš?"

Jeho úsměv pohasl.

A cokoli si o tom budu myslet, do toho nikomu zatraceně nic není. Zamířil jsem zpátky k džípu.

Na sedadle pořád něco křičela vysílačka. Zvedl jsem ji a zasunul si sluchátko do ucha. „Tady Džimík," ohlásil jsem se. „Všechno v pořádku. Žádné oběti. A váš Vigilant je vyřazený ze služby." Odpověděl jsem na několik dalších otázek, ukončil spojení a podíval se na kluka; ztuhle stál v bezpečné vzdálenosti od džípu. „Na co čekáš?"

„Na vaše rozkazy, pane," řekl rázně.

„Jasně." Trhl jsem palcem. „Nastup do džípu a řiď." Sedl jsem si do auta, vytáhl ze schránky počítač a zapnul ho.

„Ano pane"

„McCaine —"

„Pane?"

„Nebuď robot. Jen za sebe buď odpovědný."

„Ano, pane." Kluk se posadil za volant, stranou se na mě podíval a pak se uvolnil.

Zamířil zpátky na hlavní cestu, zatímco já držel v klíně počítač a naťukával do něj zprávu o zničení Vigilanta.

Kluk čekal, dokud jsem neskončil, a pak řekl: „Pane? Mohu se vás na něco zeptat?"

„Povídej."

„No, jde mi o toho pavouka. Myslel jsem, že tyhle věci mají zabíjet akorát červy."

Přikývl jsem. „Původně tak byli naprogramovaní. Ale pak jsme o ně začali přicházet. Začali je ničit odpadlíci a brali si z nich zbraně, takže je armáda přeprogramovala i proti nim. Všichni pavouci si teď myslí, že jakýkoli člověk v jejich operačním prostoru — bez ohledu na oblečení nebo na to, co říkají jeho psí známky — je nepřítel, dokud nedokáže opak." Dodal jsem: „A podle toho se k němu chová."

„Chcete tím říct — spálí ho?"

„Jen v případě, že se nenechá zajmout." Pokrčil jsem rameny. „Některé změny v paměti musely být trochu zmatené. Možná dokonce zoufalé."

Kluk nějakou dobu mlčel. Soustředil se na řízení. Úzká cesta byla plná zatáček.

Po nějaké době se nervózně zeptal: „A těch věcí je tu kolem hodně?"

„McDonnell — Douglas jich vyrábí týdně tři sta padesát. Většina jde na vývoz — do Jižní Ameriky, Afriky, Asie — najednou je na téhle planetě spousta divočiny: ale myslím, že jich západní pobřeží hlídá pěkných pár tisícovek. Je to kvůli dálnici; stojednička musí zůstat otevřená. Ale ne všichni z nich jsou Vigilanti — a je taky dost nepravděpodobné, že ten další, na kterého narazíme, bude zdivočelý."

„To mě moc neuklidnilo."

Usmál jsem se. „Mluvíš už jako já."

„Cože?"

„A kdybys znal statistiky o úspěšnosti pavouků, byl bys klidný ještě míň."

„Nefungujou?"

Pokrčil jsem rameny. „Vedou si docela dobře." Pak jsem dodal: „A mají jednu opravdovou výhodu..."

Kluk se na mě zvědavě podíval. „Jo?"

„Jo. Když o jednoho přijdeš, nemusíš psát dopis jeho rodině."

„Aha." Pak sklapnul a soustředil se na řízení.

Skutečný problém byl v tom, že se červi naučili pavoukům vyhýbat; a dokonce šly řeči o tom, že začali na stroje chystat pasti. Jako jámy na chytání slonů. Nevěděl jsem to ale jistě. Byla spousta zpráv, ke kterým jsem už neměl přístup.

„Jářku," zeptal se kluk najednou. „Proč jste použil limericky?"

„Cože? Aha —" Vytrhl mě z myšlenek. „Byla to jediná věc, která mě napadla," přiznal jsem. „Když se nudím, tak limericky píšu."

„Děláte si srandu."

„Ne."

Kluk odbočil z cesty na hlavní silnici a zamířil na západ k dálnici US — 101. „Řekněte mi nějaký další."

„Mm, fajn — naposledy jsem vymejšlel tenhle: Jeden z mejch známejch se jmenoval Chuck —"
Kluk se začal smát. No, bylo docela jasné, jak to bude pokračovat. „Pokračujte," řekl.
„A toho zajímal jen jeho pták. Pořád ho mačkal a hladil a tiskl, dokonce jednou i píchání riskl —" Zmlkl jsem.
„Jo? Jo? Dál."
Potřásl jsem hlavou. „To je zatím všechno, co jsem vymyslel."
„To je všechno?"
Omluvně jsem pokrčil rameny. „Nemůžu vymyslet rým k poslednímu verši."
„Děláte si srandu!"
„Jo."

O mladý dámičce jménem Králice
všichni říkali, že je helmbrechtnice.
Píchala s každým, kdo moh
a kdo si sám nepomoh
„Má bejt?" řekla pak. „Nejsem labužnice."

2. Modus: den první

„Ježíš nám řekl jenom polovinu;
Pravda vás osvobodí.
Ale nejdřív vás nasere."
—SOLOMON SHORT

První den výcviku šlo o závazek.
Vstoupil jsem do místnosti — a zastavil se hned na prahu.
Nevím, co jsem čekal, ale tohle rozhodně ne..
Místnost byla velice rozlehlá a velice prázdná. Větší než školní tělocvična. Navíc není podlaha školní tělocvičny pokrytá temně šedým linoleem. Zdi byly světle šedé. Byly naprosto holé. Zdálo se, že jsou velice vzdálené.
Přesně uprostřed prostoru byl umístěn velký čtvercový stupínek. Proti jeho čtyřem stranám stály přesně seřazené řady židlí; ty byly rozděleny do dvou čtverců po osmi řadách s osmi židlemi v každé řadě. Uličky mezi čtverci měly přesně tři židle na šířku. Na stupínku bylo pódium, malý pult a vysoké křeslo.
Nad stupínkem visely čtyři velké obrazovky, každá proti jednomu oddělení židlí. Byly tam také reproduktory.
Hned za dveřmi stála žena. Měla na sobě neutrální bílou kombinézu a na tváři prázdný výraz. Na její jmenovce stálo SEDM. Bez toho, že by se na mě přestala dívat, ukázala na židle. „Posaďte se úplně doprostřed a úplně dopředu, prosím."
„Eh, děkuju." Pomalu jsem vykročil k židlím. Nějak se mi to nechtělo zamlouvat.
Na půli cesty na mě čekal další pomocník. Měl stejně prázdný výraz. Jmenoval se PATNÁCT.
„McCarthy?"
„Ano?"
„Posaďte se úplně doprostřed a úplně dopředu."
„Eh, jasně."
„A nemluvte se svými sousedy."
„Jistě."
Našel jsem si místo ve druhé řadě oddělení židlí, otočeného k severu a posadil se. Židle se zaplňovaly rychle. Seděl jsem mezi majorem a plukovníkem. Rozhlédl jsem se. Neviděl jsem nikoho s hodností menší než poručík.
Všiml jsem si, že někteří lidé, kteří vcházeli do místnosti, byli oblečení ve světle hnědých kombinézách. Uvažoval jsem, co to může znamenat. Možná nepatřili do armády. Přicházeli do místnosti ze všech čtyř stran. Jejich výrazy byly... plné očekávání. Napadlo mě, jak se asi musím tvářit já. Už mi to zdaleka nepřipadalo jako dobrý nápad. Kolik nás tady vlastně bylo?
Podíval jsem se za sebe, abych spočítal židle. Řady byly podivně přesné; jednotlivé bloky byly naprosto a bez poskvrnky čtvercové. V jednom bloku bylo 64 židlí. Dva bloky tvořily jednu stranu. 128 židlí krát čtyři strany čtverce dělá 512 židlí. Zatímco jsem se díval, zaplnila se poslední místa. Nebyly tu žádné prázdné židle. 512 účastníků.
Vstal jsem a rozhlédl se. Strategicky byly po místnosti rozmístěny stoly pomocníků, většinou podél stěn, ale byly tu také stoly, nepříliš vzdálené za poslední řadou židlí na každé straně. Lidé, kteří seděli kolem stolů, se netvářili nijak. Měli na sobě kombinézy s číselnými jmenovkami. Nervózně jsem se posadil.
Zachvěl jsem se. Byla tady zima.
Na konci mé řady spolu tiše mluvili dva šedovlasí plukovníci. Tvářili se kysele. Ani jednu z těch žen jsem nepoznával, ale bylo jasné, že obě mají výhrady k tomu, že jsou tady. Už si udělaly svůj názor. Jedna z pomocnic přešla uličkou a zastavila se u nich. Tvářila se stejně nijak jako ostatní. Řekla: „Nemluvte se svými sousedy."
„Proč?" zeptala se jedna z plukovníků.
Pomocnice si jí už nevšímala a odešla uličkou zpátky.
Plukovník vypadala navztekaně. Nebyla zvyklá na to, že ji někdo ignoroval. Složila si paže na hrudi a zamračila se. Vyměnila si se svou sousedkou podrážděný pohled.

Moje hodinky píply. Bylo přesně 9:00.

V tom okamžiku vešel do místnosti Velectěný Ctnostný doktor Daniel Jeffrey Foreman, vystoupil na stupínek a začal si nás prohlížet. Měl na sobě tmavé kalhoty a světle šedý svetr. Bílé vlasy mu vlály kolem hlavy jako svatozář. Tvářil se ostře a ocelově. Pomalu se otočil a prohlédl si nás jednotlivě i jako skupinu. Měl jsem pocit, že se podíval do každého páru očí v místnosti.

Když skončil, podíval se do zadní části místnosti a přikývl. Obrazovky nad jeho hlavou se rozsvítily. Ukázaly v blízkém záběru jeho tvář. „Dobré jitro," řekl. „Děkuji, že jste přišli." Usmál se, jako by právě řekl nějaký dobrý vtip. „Můžete mi klidně na pozdrav odpovědět, pokud chcete."

Ozvalo se několik mumlaných odpovědí, mručení, které vzdáleně znělo jako „Hmbrejtro". Nepřidal jsem se k tomu.

Foreman se usmál, jako by byl právě tím jediným člověkem, který pochopil pointu. Obrátil se k nám a břitce řekl: „Dobrá. Pusťme se do práce. Účelem dnešního sezení je vytvořit souvislost kursu. Jinými slovy to znamená, že dnes půjde o to, abychom vás připravili na ostatní sezení. To je orientace. Dnes budeme odpovídat na vaše otázky." A skoro stranou dodal: „Zítra se vás začneme tázat na vaše odpovědi.

První věcí, kterou musíme udělat, je ujistit vás o tom, že sem patříte. Výsledky tohoto kursu spočívají na vaší odpovědnosti; stejně jako vaše volba ohledně toho, jestli tu budete. Pokud je něco, co byste chtěli vědět, netajte to — protože pokud to budete tajit a uvažovat o tom, zaseknete se. A pokud se zaseknete, nemůžete pokračovat dál. Zvedněte ruku a zeptejte se. Neodcházejte z téhle místnosti s tím, že byste něco nevěděli. Pokud se chcete na něco zeptat, je tu nejméně tucet lidí, které trápí stejná otázka a nepoloží ji. Prokažte jim službu a zeptejte se, abychom mohli pokračovat dál."

Foreman energicky postoupil k levé straně stupínku, aby se podíval na tu část místnosti. Obrazovky přepnuly na další kameru; vždycky ho zabíraly zepředu.

„Až budete mít jasno o účelu kursu a důvodech své přítomnosti, požádám vás o to, abyste složili slib, že kurs dokončíte. To znamená, že mi slíbíte, že tu budete vždycky včas — a to pro nic jiného než proto, že jste mi to slíbili.

Tímto se budete moci zamyslet nad svou schopností dodržovat sliby.

Pokud si vyberete to, že nesložíte tento slib, dostanete příležitost odejít. Bude to jediná příležitost k odchodu. Takže dříve, než si vyberete, že zůstanete, musíte mít naprosto jasno v tom, že tu budete buď až do konce kursu — nebo vůbec. Pochopili to všichni?"

S očekáváním se rozhlédl po místnosti. Znovu ten jeho pronikavý pohled.

Nikdo nepromluvil. Všichni to pochopili.

„Děkuji." Foreman pak přistoupil k pultu vedle pódia a otevřel složku, která tam ležela. Zalistoval několika prvními stránkami, dokud nenašel pasáž, kterou hledal. Zamyšleně si ji prohlížel. Po chvíli přikývl a přešel k další straně stupínku a postavil se čelem k další skupině. Obrazovky ho znovu zabíraly v čelním pohledu; mohl jsem sledovat jeho záda nebo jsem mohl zvednout oči a dívat se mu do tváře. Nezáleželo na tom, ke které části místnosti právě hovořil, vždycky působil tím, že se dívá přímo do mé tváře.

Foreman měl zvučný hlas. Byl jasný a pronikavý. Měl v sobě krásné vibrace, jako dokonale nazvučené cello. „Ze všeho nejdříve — nejste tady omylem. Kolik z vás o tom uvažovalo?"

Více než polovina lidí v místnosti zvedla ruce. Já byl mezi nimi.

„Dobrá," řekl Foreman. „To je normální. To, že o tom uvažujete, je součástí procesu. Musím vás ujistit o tom, že k žádnému omylu nedošlo. Jste tady proto, že tady máte být. Bez ohledu na to, jak si myslíte, že jste se sem dostali. Některé jsme pozvali. Někteří o to požádali. Některé sem doporučili jiní. A vím, že někteří z vás si myslí, že k tomu byli donuceni. Kolik z vás si myslí, že jste k tomu byli donuceni?"

Pár lidí zvedlo ruce. Zamyslel jsem se nad tím a pak jsem ji zvedl taky.

„Dobrá. Děkuji, že jste to připustili. Je to samozřejmě blbost — nikdo k tomu nikdy donucen nebyl — ale děkuji vám za upřímnost ohledně toho, co si myslíte. Je to dobrý začátek. Tenhle kurs se týká říkání pravdy. Pravdy ohledně toho, co vidíte, co cítíte, co prožíváte, co víte. Tady — na rozdíl od normálního světa — vás nebude nikdo trestat, pokud budete říkat pravdu; naopak, my to požadujeme. Pokud nemáte v úmyslu říkat pravdu, tak sem prosím nechoďte. Nemařte svůj čas. A nemařte také náš čas.

Pravda je taková, že tu jste, protože tu být chcete. Bez ohledu na to, jaké báchorky tvrdíte sami sobě o tom, proč si myslíte, že je dobrý nápad tady být, jste tady, protože za všemi těmi historkami je obyčejná zvědavost a ano, i začátky odhodlání. Nikoho z vás jsme do téhle místnosti nevtáhli násilím. Vím to, díval jsem se. Stál jsem venku a díval se, jak přicházíte. Všichni jste vstoupili do téhle místnosti dobrovolně. To byla zkouška a vy jste jí prošli.

Nyní jste dokončili nejobtížnější část kursu. Totiž dostat se sem. Gratuluji." Vypadal spokojeně. Usmál se na nás. Účinek byl děsivý. „Můžete to ocenit, pokud chcete." Zatleskal nám a tak jsme si zatleskali — i když v tom bylo jisté zmatení.

Foreman řekl: „Myslím to vážně. Gratuluji. Být tady je výsada. Většina lidí na této planetě to nezvládne. Většina raději zemře, než aby se sem dostala." Odmlčel se, aby to nechal vyznít.

„Je vás tu pět set dvanáct. Dvě stě osmdesát dvě ženy, dvě stě třicet mužů. Máte tady za úkol představovat celé lidstvo. Po dobu průběhu tohoto kursu jste celým lidstvem. Na konci tohoto programu, až se vrátíte do svých umístění nebo vám budou určeny nové úkoly, což se lehce může stát, budete muset činit rozhodnutí, která se budou celého lidstva týkat. Takže se v tomto kursu jedná o odpovědnost — a o způsob, jakým s ní naložíte."

V tom okamžiku se postavila jedna žena. Vypadala jako Číňanka, ale měla africký účes. Byla ze Čtvrtého světa? „Doktore Foremane," řekla. „Protestuji."

Foreman se podíval na hodinky. „Hm. Jsme trochu napřed." Sestoupil z pódia a přešel k ní. Byla to jedna z

těch v hnědých kombinézách. „Ano, doktorko Chinová?"

„Není troufalé předpokládat, že má tato skupina právo představovat celé lidstvo? Mám oči. Vidím, že počet představitelů Afričanů a Indů a Číňanů a Arabů je hluboko pod průměrem. Jak můžete tvrdit, že je tato skupina oprávněna činit rozhodnutí v zastoupení lidí, které vlastně ani nemá právo zastupovat? Je tu příliš mnoho bílých tváří." Mluvila zdvořile, ale zdálo se, že je rozzlobená.

„Mm — hm," řekl. „Chcete, abych vám na to odpověděl?"

„Ano, to chci."

Foreman vypadal nečekaně trpělivě — nebo to byl výraz nadřazenosti? Řekl: „Jediná odpověď, kterou vám mohu poskytnout, je neuspokojivá. Nebude se vám líbit."

„To nechte posoudit mě," řekla.

Foreman zamyšleně přikývl. Rozhlédl se místností, jako by se chtěl ujistit o tom, co říkala doktorka Chinová. „Ano, je to tak. Je tu příliš mnoho bílých tváří. Obzvlášť ve chvíli, kdy si uvědomíte, že chtorranské epidemie byly ve svých důsledcích daleko ničivější pro bělochy a Asiaty než například pro černochy. Takže se skutečně můžete dívat na poměr barev kůže v této místnosti a chápat jej jako diskriminaci — pokud chcete. A pokud je to to, co chcete dělat, pak vás žádná ujištění o tom, že s výběrem neměla otázka rasy vůbec nic společného, nepřesvědčí. Pokud hledáte diskriminaci, vždycky pro ni najdete důkazy."

„Skutečně?" zeptala se. Její tón byl obviňující.

Podíval se jí přímo do očí. „Říkal jsem vám, že vás odpověď neuspokojí."

Měl pravdu. Vůbec nevypadala spokojeně. Řekla: „Mohu se zeptat, jaké předpoklady rozhodovaly při výběru?"

„Ano, můžete — ale to je špatná otázka. Nerozhodovaly vůbec žádné předpoklady. My vás nevybrali. Vy jste se vybrali sami."

Foreman se vrátil na pódium. Podíval se do poznámek. „Jediný předpoklad, který jsme my — tedy agentura za tento kurs odpovědná — používali, bylo to, že mluvíte stejnou řečí a jste ochotni se kursu účastnit. Kromě tohoto bylo všechno jen na vás."

Foreman sestoupil na čtvrté straně z pódia a zašeptal něco jednomu pomocníkovi. Když skončil, obrátil se znovu k doktorce Chinové a promluvil k ní přes celou řadu židlí, ale už nemluvil jen k ní. Mluvil k nám všem. „Jste tady a byli jste vyzváni k účasti, protože jste dokázali, že jste odhodláni uspět. Každý jste svým způsobem prospěl svému druhu. Ať už to bylo cokoli, dokázalo to upoutat pozornost agentury. Tím jste si zasloužili své pozvání. To, že jste ze své vlastní vůle vešli do této místnosti, je dokončením procesu výběru. Všechno ostatní je vedlejší."

„Chcete mi říct, že jste nevybírali lidi, kteří tady budou?"

„Ano, přesně tak. Připravili jsme pět set dvanáct židlí, doktorko Chinová. A prohlásili jsme, že se na ně posadí pět set dvanáct nejlepších zadků na celé planetě. Židle už mají ve své povaze, že přitahují zadky. Pokud se rozhlédnete, zjistíte, že právě to se stalo. Židle přitahují zadky stejně jako med přitahuje mouchy. Ty vaše zadky jsou ty, které se chytily. A ty vaše jsou nejlepší proto, že to říkám já."

Místností proběhl tichý smích. Foreman si ho nevšímal. Řekl doktorce Chinové: „Ale předpokládám, že budete chtít upřímnou odpověď, že?"

„Pokud vás to nebude obtěžovat." Řekla to ztuhle.

„Vůbec ne. Můžeme se o tom bavit celý den, pokud bude třeba. Ale ve skutečnosti je to velice jednoduché. Když nasypete do pračky půl odměrky pracího prášku, nezajímá vás, která zrnka prášku spadnou vedle, ne? Prostě chcete vědět, že zrnka prášku, která spadla dovnitř, odvedou svou práci, je to správně? Máme tady nějakou práci a vy jste ta zrnka lidstva, od kterých očekáváme, že ji vykonají. Až budeme prát příště, budeme mít jiných pět set dvanáct zrnek."

Jeden z jeho pomocníků mu podal lístek, který Foreman rozbalil, podíval se na něj, potřásl hlavou a podal mu jej zpátky. Pak se obrátil k zadní části bloku židlí, ve které jsem seděl i já. Musel jsem se otočit, abych na něj viděl; to bylo nepohodlné, a tak jsem se otočil zpátky dopředu a sledoval jej na jedné z obrazovek. Na polovině obrazovky byla také tvář doktorky Chinové.

Pořád ještě na svém místě stála. Vypadala velice rozzlobeně. Řekla: „To je všechno hrozně chytré, doktore Foremane. Ale já stále nesouhlasím s výsledky procesu výběru."

Foreman se přestal usmívat. „To je vaše chyba. Ale my tu nejsme proto, abychom organizovali volby. Už jedny proběhly. Špatná zpráva pro vás je ta, že jste jedním z vítězů."

Nato se ozval další smích, dokonce i slabý potlesk. Foreman zvedl ruku, aby jej zarazil. „Neberte to na lehkou váhu," upozornil nás. „To, co jste vyhráli, je správa nad největší katastrofou lidských dějin." Smích utichl.

Foreman k nám všem tiše dodal: „A teď ty opravdu špatné zprávy — může se ukázat, že nejste ti nejlepší lidé, kteří tady mohou být. Můžete být všichni průseráři a pitomci. To se nedozvíme dřív, než bude pozdě. Ale musíme někde začít."

Doktorka Chinová zůstala stát. Pořád ještě nevypadala spokojeně a možná nikdy ani spokojená nebude. Foreman se na ni podíval přes řady židlí a zvědavých tváří. „Ano?"

„Nevím, jestli tu chci být," řekla.

„Na to už je ale trochu pozdě, ne? Už tady jste."

„Rozmýšlím se."

„To vidím," řekl Foreman. Přešel kolem židlí a nahoru uličkou k doktorce Chinové. Obešel celou místnost. Tiše promluvil. „Čekáte na to, jak se to vyvine, že? Než se zapojíte do práce, musíte vědět, že se vám tady líbí nebo že souhlasíte s tím, co se tady děje. To je dobrá výmluva pro to, že chcete mít pořád jednu nohu mezi dveřmi jen pro

případ, že by se vám to přestalo líbit. Necháváte si omluvu pro zbabělost, že?"

„Ne!" řekla trochu moc nahlas. Vypadala, jako by na ni někdo útočil. Foreman ale vypadal jen znuděně. „Nevíte, co si myslím!" řekla. „Nerozhoduji se, dokud si všechno nerozmyslím — a já ještě pořád přemýšlím!"

„Chápu. Vy na sebe neberete závazky — vy o nich přemýšlíte."

„Abych se ujistila o tom, že jsou správné!"

„Aha — to je jasné. Rozebírání věcí je jedna z nejlepších forem odmítání — protože se tváří jako odpovědnost. 'Rozmyslím si to' je zdvořilý způsob, jak říct ne, jak někoho odmítnout. Víte, v téhle větě se skrývá lež. To, co ve skutečnosti chcete říct, je 'Nechci o tom vůbec přemýšlet. Prosím, nenuťte mě k tomu.'" Rozhlédl se místností. „Kolik z vás si to myslí?"

Přinejmenším polovina lidí v místnosti zvedla ruku. Já taky.

Foreman se ani neobtěžoval tím, že by se rozhlédl. Obrátil se zpátky k doktorce Chinové. „Ale Chtorrani nepočkají, až se rozmyslíte, doktorko Chinová. Ani my. Nemáme čas. Musíte si vybrat hned. Chcete tady být, nebo ne?" Trpělivě čekal.

„Nemám ráda, když mě někdo zastrašuje!" vyštěkla na něj doktorka Chinová. Oči jí plály.

„Jistě. Já nemám rád, když se se mnou někdo hádá. Ale to, co má kdokoli z nás dvou rád nebo ne, nemá sebemenší vliv na závazek, který tady na sebe musíme vzít." Foreman znovu lehce převzal velení. „Takže — chcete tady zůstat, nebo prostě chcete utéct? Ale musím vám říct, že lidé, kteří před něčím utíkají, nikdy utíkat nepřestanou. Jen si nacházejí jinou věc, před kterou je třeba utéct. A to hrozně sere všechny kolem."

Doktorka Chinová vypadala zklamaně a zdálo se, že se každou chvíli rozpláče. Kdybych na ni nebyl tak rozzlobený za to, že všechno zdržuje, bylo by mi jí líto. Zasténala: „Ale proč se musím rozhodnout hned?"

„Protože se nacházíme v té části procesu, kdy se Dorothy Chinová musí rozhodnout, jestli tady zůstane. Nebo nezůstane. Nemůžeme pokračovat, dokud se jeden každý nebo každá z vás nerozhodne nést odpovědnost za svou účast. To znamená, že už se nikdy později nebudete moci schovávat za 'Musím si to rozmyslet'."

„Počkejte —" řekla a zvedla ruce, jako by jej chtěla odstrčit. „Jenom chvilku,"

Foreman se na chvíli odmlčel. Okamžik počkal a pak se jí zdvořile zeptal: „Ano?"

„Chci vědět," začala pomalu, „jen to, co tady budeme dělat. Chci říct, jaký je smysl?"

„To je dobrá otázka," řekl Foreman, „a já vám na ni odpovím. Ale nejdřív bych chtěl, abyste si uvědomila jednu věc. Tohle je jen další odkládací taktika." Obrátil se k nám ostatním, aby nás do toho zahrnul. „Chci, abyste dávali dobrý pozor. Protože takoví jste všichni. Tohle je ukázka toho, co děláme všichni místo toho, abychom se rozhodli. Tady nejde jen o Dorothy. Jde i o vás. Dorothy to za vás jen předvádí." Pak se obrátil zpátky k Dorothy Chinové. „Odpovím vám teď na vaši otázku. Pak vás požádám o to, abyste odpověděla vy na mou."

A pak vystoupil zpátky na stupínek a obrátil se k nám všem: „Tento projekt schválila vláda Spojených států v těsné spolupráci s vládami třiadvaceti dalších spojeneckých národů. Jeho jediným účelem je cvičit členy takzvaného Jádra.

Jádro není žádný oficiální název. Není to vybraná nebo protěžovaná skupina. Je to označení, používané pro tuto třídu jednotlivců, kteří předvedli svou schopnost dosahovat výsledků a jsou ochotni tuto schopnost prohlubovat. Jádrem jsou ti lidé, od kterých očekáváme, že na svá bedra přijmou největší tíhu války s Chtorrem. Nemusíte prodělat tento výcvik, abyste se stali členy Jádra. Není to ani pocta, ani břemeno. Je to označení, které jsme zavedli pouze pro potřeby nejvyšších plánovacích skupin.

Výcvik vás má podporovat v úspěchu při vašich různých úkolech. Nejste první skupinou posluchačů a nebudete ani poslední. Svou účastí nedosahujete žádné pocty, jen svými výsledky.

Dovolte, abych zdůraznil, že tento kurs není nijak politicky orientovaný. Ani tomu tak být nesmí; v žádném případě tak nebyl plánován. Nemáme zájem o vaše různorodá politická přesvědčení. To, co vám tady nabízíme, je kurs snahy. Osobní snahy. Snahy po úspěchu. Dáváme vám tady příležitost stát se členem neustále se rozšiřující skupiny jednotlivců, kteří, a teď budu citovat popis kursu: 'se odhodlali nalézt odpověď na základní otázku lidstva.'

Jak zní tato otázka?"

Foreman se odmlčel. Rozhlédl se místností a ujistil se o tom, že ho sledujeme. Jeho oči nás lítostivě sledovaly z obrazovek. Prohlížel si nás jako otec. Čekali jsme, až bude pokračovat.

Foreman sestoupil ze stupínku a přešel k Dorothy Chinové. „Ptala jste se, 'jaký je smysl?' Velice prostý: Jak přežijeme?"

Foreman se obrátil, aby promluvil k nám všem. „Zní to docela jednoduše, ne? Ve skutečnosti je tato jednoduchost ošidná. Ale ta otázka by byla základní otázkou lidstva i v okamžiku, kdy by naše planeta nebyla napadena chtorranským zamořením. Jediný rozdíl spočívá v tom, že nás k této otázce právě zamoření dohnalo."

Foreman se obrátil zpátky k Dorothy Chinové a podíval se jí přímo do očí. „Dorothy Chinová. Připouštím — víte, co znamená, když něco připustíte? Je to bod, od kterého je možné něco začít. Může to být pravda a nemusí, ještě to nikdo nezkoumal, ale je to místo, od něhož je něco možné začít. Připouštím, že to, co — ať už jako jedinci nebo jako živočišný druh — děláme ve jménu přežití, nemusí vždycky přežití zajistit. Říkám, že to děláme proto, že my — ať už jako jedinci nebo jako živočišný druh — jsme zmatení a děláme si falešné závěry o tom, co vlastně přežití obnáší."

Znovu ke všem ostatním: „Zaměnili jsme přežití mysli s přežitím jednotlivce. Zaměnili jsme přežití politické ideologie s přežitím národa. Zaměnili jsme přežití druhu s přežitím celého světa. A věci, obsažené ve všech těchto druzích přežití, jsme zaměnili s přežitím sama sebe."

Zpátky k Dorothy Chinové: „Širší smysl Jádra spočívá v průzkumu možností lidstva. Skupina bude odpovědná za vytvoření operačních souvislostí k tomu, aby si lidstvo mohlo vybrat směry, rozhodnout se pro ně a vydat se jimi. Navíc je smysl Jádra v tom, že vytvoří zaměření vůle k vědeckým, politickým a vojenským odvětvím celé

lidské rasy. Tento kurs v této místnosti je vaším výcvikem k odpovědnosti.

Toto je vaše příležitost." Foreman znovu mluvil k nám všem. „To, čeho tady chceme dosáhnout, je vytváření budoucnosti lidstva." Najednou se otočil k doktorce Chinové. „Je to hra, kterou chcete hrát?"

Doktorka Chinová vypadala ustaraně. Pomalu řekla: „Myslím, že je celý tenhle nápad absurdní. Myslím, že jste vy a celá tahle skupina — a vůbec celé pojetí věci — jen směšný žert. Ne, děsivá noční můra. Kdo vám dal právo k rozhodování o zbytku lidstva? Kdo umřel a prohlásil vás bohem?"

„Máte pravdu," řekl Foreman a přikývl. „Já se k tomu nehodím. Stejně jako vy. Stejně jako ostatních pět set jedenáct lidí v této místnosti. Ale co na tom? My jsme ti, kteří ten úkol dostali. Řekl jsem vám, že jste se do této třídy dostala svou zásluhou. Vy — všichni, kdo tu jste — už ve skutečnosti navrhujete budoucnost lidstva. Ať už děláte cokoli, je to část budoucnosti, kterou vytváříte. Někteří z vás Chtorrany studují, někteří se s nimi pokouší komunikovat, někteří se je snaží ovládnout nebo je zabít — a přinejmenším jeden z vás s nimi dokonce žil. Jako jedinci jste dosáhli velkých věcí — neuvěřitelného rozsahu. Jediný problém v celé věci je ten, že to nestačí. Protože to pořád ještě není schopné zastavit zamoření!" A najednou doktor Daniel Jeffrey Foreman vypadal a mluvil velice zlostně.

Přešel zpátky ke stupínku, aby k nám mohl mluvit jako k celé skupině, ale znovu jsem měl pocit, že věděl, kdo je jeden každý z nás — a že mluvil ke každému z nás jednotlivě.

„Nejde o to, že by nám chyběly schopnosti! Víme, že je máme! Je to zaměření schopností! My všichni ještě pořád nejsme zaměření! Závazek je zaměřením odhodlání! Pokud má lidstvo přežít, musíme začít kopat do zadků — do svých vlastních!"

Mluvil teď s neuvěřitelnou naléhavostí. „Potřebujeme se přesunout na novou úroveň odhodlání a pak na další a pak na další. A tohle je místo, kde to začne. Proto tu tahle skupina je. Ale prozatím vy — takzvaní hýbači a vykonávači — vypadáte jako anarchistický fotbalový tým." Odmlčel se, aby to vyznělo. „Pravda vás znervózňuje, co? Ale je to pořád pravda. Vypadáte jako pět set dvanáct nervózních hysterických čuráků, kteří se jeden jako druhý honí za svým vlastním balónem a za svým vlastním cílem, a vůbec se nestaráte o to, jestli ještě pořád jste na zatraceném hřišti! Co je zapotřebí, než začnete hrát fotbal, je operační souvislost týmu. Musíte si všímat toho, kde jsou na zemi namalovány čáry a kdo má na sobě jaký dres a na jakém místě stojí."

Foreman se najednou odmlčel, přešel k pultu a napil se vody. Na okamžik se zahleděl do svých poznámek a pak klidněji pokračoval: „Chtorranské zamoření postavilo lidstvo do pozice, která se dá popsat pouze jako nejistá. Naše řeč nestačí k tomu, aby zachytila plný rozsah katastrofy. Její velikost je naprosto mimo naše chápání. I naše největší a nejvýkonnější informační jednotky stojí v hrůze nad obrovským množstvím matoucích a protichůdných hlášení. Nemáme žádné posudky o útočnících. Nemáme možnost pochopit to, co se děje, nemůžeme to nijak poměřovat — nemáme totiž měřítko, které by se hodilo k tomu, proti čemu stojíme. A přitom... někteří z nás na této planetě, včetně vás, kteří v této místnosti sedíte, přijali odpovědnost za tuto výzvu."

„Protože jsme neměli na vybranou!" přerušil ho muž v protějším bloku.

Foreman se otočil. „Myslíte? To říkáte vy. Já říkám, že před sebou máme neuvěřitelné množství možností. A tento kurs pojednává právě o možnostech."

Foreman sestoupil ze stupínku a zamířil k němu. „Připouštím, že naše přežití je pořád ještě možné. Od této možnosti se bude odvíjet všechno, k čemu tady dojde."

Muž, který ho přerušil, neměl už co říct. Foreman začal spokojeně obcházet místnost zpátky k Dorothy Chinové. „Pokud to máme zvládnout, tak se bude muset tento živočišný druh v průběhu několika příštích let odhodlat k mnoha neuvěřitelným změnám, z nichž se nám mnohé nebudou líbit. Ale ať už se nám budou líbit, nebo ne, budou pro naše přežití nezbytné. Je jasné, že bude muset být zkoumána sama definice lidstva."

Foreman se pak vrátil na své místo před Dorothy Chinovou. Pořád ještě stála. Byla ztuhlá jako kámen. Foreman se před ní zastavil a klidně a tiše řekl: „Je to takhle jednoduché, Dorothy Chinová. Vy to víte. Nepotřebujete, abych vám to říkal. Ale řeknu vám to stejně, aby si to lidé v této místnosti, kteří to ještě nevědí, uvědomili.

Základním zákonem biologie je přežíti Pokud organismus nedokáže přežít, nedokáže ani nic jiného.

Takže... víme, že mnozí lidé a velice pravděpodobně většina členů téhle skupiny, vytvářejí některé opravdu neobvyklé operační mody, aby toho dosáhla. Část naší práce spočívá v prozkoumání těchto modů — abychom poznali, co je v nich zajímavé pro nás ostatní. Potřebujeme vědět, co je vhodné a nutné pro to, aby lidstvo přežilo na Chtorrany napadené planetě. Potřebujeme vědět, co se z tohoto lidstva při celém tom procesu stane.

Tady, v této místnosti, v tomto kursu, položíme základy práce, kterou je nutno vykonat. Budeme se cvičit v neočekávaném. Budeme se připravovat na nemožné. V této místnosti se začneme učit vytvářet budoucnost. Jinými slovy, budeme nejen zkoumat definici lidstva — nakonec budeme možná muset lidstvo předefinovat. Ne proto, že bychom to chtěli, ale proto, že to může být cena přežití.

A chci, abyste si všichni uvědomili jedno," odbočil Foreman najednou. Zabodl do vzduchu ukazováček. „Příležitost k předefinování sebe sama jako druhu jsme měli vždycky — ale vždycky jsme před setkáním s touto možností utíkali tím, že jsme se místo toho hádali nad hromadami banánů a milenců. Takový luxus už teď nemáme. Příležitost už není příležitostí. Stala se povinností."

Foreman se obrátil k doktorce Chinové a podíval sejí přímo do očí. „Takže se vás zeptám znovu. Je tohle hra, kterou chcete hrát? Pokud ano, tak se posaďte. Pokud chcete odejít, dveře jsou přímo za vámi. Ale mějte v téhle věci jasno. Druhá příležitost neexistuje. Až vyjdete z těchto dveří, nebudete se moci vrátit zpátky." Čekal. „Takže —jak to uděláme?"

„Jste velice působivý řečník," připustila doktorka Chinová. „Ale já si to nemyslím. Totiž to, že bych se chtěla sama 'vybrat' do tohoto fotbalového týmu, pokud vám to nevadí."

Foreman přikývl. „To mi vůbec nevadí. Je to velice jasná volba. Vy jste velice odpovědná. Poslouchala jste mě

a teď volíte." Začal se od ní odvracet, jako by chtěl odejít, ale najednou se otočil zpátky, jako by si právě na něco vzpomněl. „Jen bych vám chtěl ještě před odchodem říct jednu věc." Jeho hlas zněl velice klidně, byl velice tichý. „Jakmile vyjdete z těchto dveří, nejenže se vzdáte svého místa v této hře, ale také se vzdáte možnosti stěžovat si, pokud se vám nebude líbit její vývoj."

„Nesouhlasím ani s tímhle," řekla a vyrazila uličkou ke dveřím. „Sbohem, doktore Foremane." Pak se zastavila a podívala se na něj. „Budu proti vám a téhle skupině bojovat. Budu proti vám organizovat vědecké a politické osobnosti. Myslím, že jste nebezpečný."

Foreman se obrátil k nám ostatním. „Právě jste viděli ukázku toho, co doktorka Chinová dělá místo toho, aby se k něčemu odhodlala. Doktorka Chinová nejedná, ona vyjednává."

Zamračila se na něj — její zloba po něm sklouzla jako po pancíři — pak se obrátila a vyrazila uličkou ven. DVANÁCT jí otevřel dveře a pak už byla pryč.

„Ještě někdo?" vyzval nás Foreman.

Zvedli se tři další lidé a zamířili ke dveřím.

Foreman počkal, dokud neodešli. „Ještě někdo?" zeptal se. „Poslední výzva."

Zamyslel jsem se nad tím. Už jsem přežil horší věci. Tohle zvládnu taky. Zůstal jsem sedět.

Foremanův výraz bylo těžké přečíst. Tvářil se, jako by nás vyzýval. Řekl: „Je to tak. Už nedostanete další příležitost k odchodu. Pokud se rozhodnete zůstat, zavazujete se k tomu, že vydržíte až do konce..."

Nikdo další nevstal. Místností se rozléhalo bolestné ticho.

Foreman počkal ještě chvíli. Vrátil se na pódium a napil se. Obrátil se ke složce na pultu a otočil v ní dvě tři stránky. Zamyšleně si je chvíli prohlížel, pak zvedl oči a řekl: „Takže v tom máme jasno? Jste tady proto, že tu být chcete. Je snad v téhle místnosti ještě někdo, kdo tu být nechce?"

Usmál se. „Dobrá. Takže si teď promluvíme o věci, která následuje po tom, co se k něčemu zavážete: příležitost k porušení slova..."

Chlápek, co žil sám v domě s velkým drakem,
hrál si pořád dokola jenom se svým ptákem.
Říkal: „Televizi nemám,
pořád sjíždím jeden program.
Ovladač mám po ruce a mažu si ho mákem."

3. Kupole

„Když si hrajeme na život,
vždycky voláme k odpovědnosti tmu."
—SOLOMON SHORT

Den zešedivěl, začalo mrholit a březnový vítr nám foukal studeně do tváří.

Hleděl jsem do mapy na obrazovce. Ano, tady to bylo. Šťouchl jsem kluka do žeber a ukázal jsem: „Zahni doprava."

Zahnul. Odbočili jsme z hlavní dálnice na postranní cestu. Řídil džíp sebejistě. Bylo jasné, že ho ježdění baví.

Ale stejně jsem si nemohl zvyknout na to, jak byl mladý.

Ať už jsem šel dneska kamkoli, narážel jsem na děti, které dělaly práci dospělých. A každým dnem byly mladší. A hůř vycvičené. Ani u jedné z těch věcí se mi nelíbily důsledky.

Dětství bylo další válečnou obětí. Už nebyl čas na to, aby byl člověk nevinný. Jakmile jste dokázali zaujmout své místo v pracovní skupině, stali jste se její součástí. Bylo šest milionů 'naléhavých' pracovních míst, která někdo musel naplnit. Věk se nebral v úvahu.

Připadal jsem si starý.

Kluci, které jsem dneska potkával, nevěděli, že svět takový nebyl vždycky. Nosili pušky místo učebnic; učili se zacházet s raketometem dřív, než si udělali řidičák. Trávili v práci stejnou dobu jako ve škole — a možná to bylo dobře; možná neměli vědět, co ztratili. Možná je to pro ně tímhle způsobem jednodušší. Určitě to bylo praktičtější.

Přitáhl jsem si bundu víc k tělu, aby mi nebyla taková zima. „Myslel jsem si, že tu bude větší teplo," zakřičel jsem.

„Taky že je," zavolal na mě kluk. „Tohle je zmrzlý teplo, který tu máme každou zimu."

„Aha."

Džíp nadskočil na díře v cestě a já vzdal jakékoli pokusy o rozhovor. Mapa ukazovala, že už jsme skoro na místě.

Koncem února podepsala prezidentka zákon, týkající se Vyhlášky o vojenské jurisdikci.

Tím skončila práce s odstraňováním posledních místních vlád v zemi, které teď byly nahrazeny oblastními vojenskými přidělenci. Je to jen dočasné řešení, řekla prezidentka, pouze po dobu ekologického výjimečného stavu.

Což znamenalo cokoli od deseti do tří set let. Podle toho, jak dlouho to bude trvat.

Prezidentka také podepsala Vyhlášku o všeobecných službách — která bez výjimky odvedla každého muže, každou ženu, každé dítě, robota a psa v zemi do Ozbrojených sil Spojených států. Dlouhodobý plán měl změnit celou sociální strukturu země — z polyesteru do khaki.

„Chtorranská invaze," řekla prezidentka, „není ničím jiným, než cíleným útokem na jednoho každého z nás; proto na jednom každém z nás spočívá odpovědnost za to, že vytrváme."

Tu řeč jsem si pamatoval. Byla to řeč 'jeden každý z nás'. Prezidentka začala tím, že citovala jednoho bačkoráka z první světové války, který se jmenoval Martin Treptow. „'Budu bojovat oddaně a dělat nejlepší, co umím, jako by výsledek celé bitvy záležel jen na mně.' Toto —" řekla prezidentka, „— je druh přesvědčení, které dnes chceme a potřebujeme. Každý z nás musí jednat tak, jako by celkový výsledek záležel na jeho jednání.

To, co je dnes v sázce, není nic menšího než budoucnost lidstva na této planetě. Náš zítřek bude určen tím, co podnikneme dnes. Jeden každý z nás bude tvořit část tohoto zítřka a budoucnost odpoví na tuto otázku: co jsme — my jako lid a jako jednotlivci — ochotni podstoupit?

Vím, jaká je odpověď. Kdybych mohla dnes večer být s vámi a hovořit s vámi jako s jednotlivci — s jedním každým z vás — a položila vám jednu prostou otázku: 'K čemu jste odhodlaní? Co chcete udělat?', vím, jak byste mi odpověděli. Řekli byste mi: 'Cokoli je zapotřebí. Udělám, co se udělat musí. Nic menšího není přijatelné.' Protože takový druh lidí jsme. Takový už jsme živočišný druh.

Neutečeme před touto výzvou — postavíme se jí. Je to oheň, jenž v nás rozproudí novou sílu. Uděláme to, co uděláno být musí.

A tak, mí američtí spoluobčané, nechť se dnešek stane bodem obratu v této krizi, rozhodujícím okamžikem. Spojme se dnes dohromady, jeden každý z nás — ne ve strachu, ale s hrdostí — ve svém odhodlání, v největším z bojů lidstva.

Zítra půjdu před Kongres tohoto velkého národa a vaším jménem, z vaší vůle požádám o naprostou mobilizaci zásob, technologie a hlavně lidu Spojených států amerických. Požádám Kongres o to, aby upravil zákonodárství tak, aby nám dovolilo zaútočit a porazit tuto ekologickou nákazu!

Budeme pokračovat! Spojíme se pod novým praporem! Budeme mít jediný národní cíl: naprosté a úplné vítězství nad útočníky. Nic menšího nebude stačit a bude pro nás nepřijatelné — nejen pro nás jako pro Američany ani jako pro členy rodiny lidstva, ale jako pro děti Boží!"

Prezidentka byla celkem třiačtyřicetkrát přerušena potleskem.

Byla to silná řeč, naplněná těmi správnými citovými náboji. A zabrala. Země přijala Zákon o mobilizaci.

Slyšel jsem, že se vyskytlo jen pár protestů — ne velkých — a jejich organizátoři byli rychle zatčeni. (To byl soud, který bych docela rád sledoval.) Ale také jsem zaslechl, že většině lidí se ulevilo, že vláda konečně začíná mít věci pod kontrolou. Nebo to tak alespoň vypadá.

Jinak jsem civilním zprávám moc pozornosti nevěnoval. Během tří let už stejně civilní být přestaly. To byla další z věcí, kterých jsme se vzdali. Prozatím.

Kluk ukázal. „To je ono?"

Před námi, skoro skryté v údolí mezi dvěma kopci, stály tři šedé kupole. Poznával jsem ten typ — nafukovací, zpevněné maltou. Částečně byly zakryté lesíkem vysokých eukalyptů. To místo by mohlo vypadat příjemně, kdyby se kupole nezačínaly rozpadat. Ve zdech byly praskliny a díry. Budeme potřebovat pevnější maltu.

Na tabuli stál nápis:

KALIFORNSKÁ KONTROLNÍ STANICE OBVOD SAN LUIS OBISPO

„To je ono," řekl jsem.

Tahle základna tady zůstala po epidemiích. Nebyl jsem si jistý tím, jaký byl její původní účel. Moje práce spočívala v tom, abych zjistil, jestli je použitelná pro naše současné operace.

Nejnovější plán vlády byl utvořit řetěz pevností, jednu ne dále než dvě hodiny jízdy od další. Každá „bezpečná zóna" by byla naprosto soběstačná a schopná vydržet i ten nejtěžší chtorranský útok. Útok na Bismarck v Severní Dakotě měli všichni ještě příliš čerstvě v paměti. Ty fotky byly ještě horší než ty z Show Low v Arizoně.

Zrovna teď všechno záleželo na silnicích. Byli jsme pořád příliš zranitelní a museli jsme udržovat mezistátní dálnice v provozu a funkční. Nákaza v severní Kalifornii znovu narůstala navzdory skoro každodenním přeletům letectva a někdy v téhle roční době jsme očekávali, že se červi začnou znovu přesouvat na jih. Dálnice se měly stát páteří našeho odporu; ale nejdřív jsme museli upravit každou dálniční stanici tak, aby se do ní červi nedostali. Potřebovali jsme postavit sklady zásob a zbraní. Byla to pochmurná práce — s ještě pochmurnějšími důsledky: dočasně jsme se zakopávali.

Ale od červů jsme si půjčili jeden dobrý nápad. Kupole, které jsme stavěli podle vzoru jejich hnízd, byly ve skutečnosti jen vchody. Kdykoli se červi v oblasti usadili, začali kopat směrem dolů. Větší část hnízda byla vždycky pod zemí. Nevěděli jsme, jak hluboko mohou v zemi jejich hnízda sahat, ale Vědecké oddělení napadlo, že můžeme použít stejnou techniku. Teď jsme hledali nová vhodná místa.

Zastavili jsme před kupolemi a já sáhl do zadní části džípu pro svou pušku. Bral jsem si ji s sebou všude. Dokonce jsem s ní i spal.

„Počkej tady," řekl jsem.

První kupole měla ve střeše díry. Vypadala, že sloužila jako kancelář.

Ve druhé kupoli byly nějaké přístroje na zpracovávání, ale nepoznal jsem, k čemu by mohly sloužit. Polovina místnosti byla od zbytku oddělena dvojitým sklem. Za sklem byl nakládací prostor a housenkový pás, který vedl do vedlejší kupole. Na této straně skla byla spousta trubek. Dva generátory. Několik kontrolních pultů. Stěna monitorů. A za dalším sklem sprchy a odmořovací místnosti a několik izolačních obleků.

Po vlnách epidemií vyrostlo takových staveb spousta: nouzové úkryty, sklady potravin, rozdělovací centra, odmořovací centra a oddělené výzkumné laboratoře — ale tohle nebylo ani jedno z nich.

Přešel jsem do třetí kupole a odpověď mi byla jasná.

Byly tam pece.

To poznání mě zasáhlo jako vlna. Kolena se mi rozklepala a málem jsem se zhroutil. Kurva! Myslel jsem, že jsem svůj zármutek dávno pohřbil! Kolikrát ještě? Kurva! Kurva!

Potlačil jsem to v sobě — znovu — a pokračoval jsem v prohlídce.

Epidemie vyhubily více než sedm miliard lidí, více než šedesát pět procent lidstva. Zemřelo více mužů než žen, více bílých než černých, více žlutých než bílých. Pořád ještě nebyly objeveny stovky a tisíce mumifikovaných těl.

Jedna z neustávajících hlavních prací spočívala v úklidu mrtvol. Těla byla smrtelně nebezpečná. Stále v sobě ještě měla spory.

Po celé zemi byly takových stanic stovky. Jejich stavba byla jednoduchá. Kupole mohly být nafouknuty, postříkány maltou a pevné během jednoho dne. Vybavení mohlo být nainstalováno do týdne. Některé stanice byly dokonce řízeny úplně automaticky.

Pokud jste našli tělo, zvedli jste telefon a navolili MRTVOLA nebo ODPAD nebo kterýkoli z tuctu dalších lehce zapamatovatelných kódů a pak jste ohlásili místo, kde leží. Okamžitě bylo uvědoměno nejbližší auto ve službě a během dvou až čtyř hodin bylo tělo pryč. Auta svážela těla do nejbližší kontrolní stanice — stavby jako byla třeba tahle — kde byla spálena.

Epidemie ještě neustaly, ale většina umírání ano, takže většina těch stanic už byla uzavřena.

Skoro jsem z pecí mohl cítit sálat horko. A smrad. A — nevím proč — ale dokázal jsem si představit i křik. Křik žen a mužů a dětí. Proč jsem si to pamatoval? Nebyl jsem přece poblíž San Franciska v době, kdy —

To je jedno.

Ty kupole byly teď prázdné a chladné.

Na podlaze ležela silná vrstva prachu a chladný vítr ho zvedal v malých obláčcích.

Dobře, takže teď víme, co tu bylo. Doporučím, aby se tahle stanice nepoužívala. Nedala se ubránit. Protože stála ukrytá mezi dvěma kopci, byla lehkým cílem pro cokoli, co by z kteréhokoli návrší zaútočilo. Možná by nebyl špatný nápad nechat tady krematorium, ale ne jako pevnost. Ne, to by nešlo. Otočil jsem se —

Ve dveřích stál McCain a zíral.

„Sakra," řekl tiše, jak se rozhlížel.

Sklonil jsem pušku a řekl jsem: „Myslel jsem, že jsem ti řekl, abys počkal." V hlase mi zaznělo podráždění.

„Promiňte, pane, ale byl jste pryč tak dlouho. Měl jsem starost."

„Aha," řekl jsem. Začal jsem chápat McCainův vztah k rozkazům. Myslel si, že se na něj nevztahují. Proto ho přidělili ke mně.

Teď mě zkoušel, jestli myslím vážně to, co říkám. Jestli ho s touhle výmluvou nechám vyváznout jen tak, bude to na mne zkoušet znovu; a jestli s ním praštím o zeď proto, že porušil tak malý rozkaz, budu kruťáckej hnidopich a bude si myslet, že má právo neposlouchat mě, kdykoli to půjde. Skvělá hra. Ať udělám cokoli, musím prohrát.

Přešel ke mně s ústy otevřenými údivem. „O tomhle jsem slyšel," řekl. „Ale nikdy jsem to neviděl na vlastní oči." Něco ho napadlo a obrátil se na mne. „Je to bezpečné?"

Neodpověděl jsem. Byl jsem znechucený. Jím. Celou operací. Sebou. Až se vrátíme —

„Nazdar," ozvalo se nám za zády.

Otočili jsme se oba ve stejné chvíli —

Nemohlo jí být více než šest nebo sedm let. Byla hubená a stála přímo mezi dveřmi. Její šaty byly kdysi oranžové nebo žluté. Teď byly hnědé. Měla obrovské oči.

Sklonil jsem pušku, ale jen o kousek. „Tohle nedělej. Vyděsilas mě k smrti."

Nejistě přeskočila očima ze mne na McCaina a pak zpátky na mne.

„Nazdar, zlatíčko," řekl McCain. „Jak se jmenuješ?" Přehodil si pušku přes rameno a udělal k ní krok. Ucouvla. „To je v pořádku. Jsme hodní. Tohle je strejda Jim a já jsem strejda Jon."

„Jon — a jak dál?" zeptala se. „Ty tady bydlíš?"

McCain se obrátil ke mně. „Je strašně vyhublá a nejspíš vyděšená k smrti. Můžu jí dát nějaký naše jídlo?" Ani nečekal na mou odpověď. „Máš hlad, zlatíčko?"

Pomalu přikývla. Její oči přeskakovaly z jednoho na druhého.

„Počkej chvilku," řekl jsem. Z tohohle místa nebylo na míle daleko nic. Jak se sem dostala? „Jak se jmenuješ, miláčku? S kým tady jsi? Nejsi tady přece sama, že ne?"

„Tohle je tvůj dům? Ty tady bydlíš?" zeptala se znovu. Udělala pár kroků dovnitř a rozhlédla se.

„Ne. A ty tady taky nebudeš bydlet." Podíval jsem se na kluka. „Odveď ji odsud."

Počkal jsem, dokud nebyli pryč, a pak jsem sklonil pušku a začal se třást. Nervy jsem měl v háji. Málem jsem ho zastřelil. Pak jsem málem zastřelil ji.

Ksakru. To by byl pěknej průser.

Ne, takhle by to nešlo. Nic. Hodil jsem si pušku na rameno a šel za nimi.

Musím...

Zvenčí jsem zaslechl střelbu — kašlavý zvuk AM dvěstěosmdesátky.

A pak jsem slyšel, jak kluk křičí. To už jsem si sundával pušku z ramene a běžel —

Za mým známým proktologem jménem Ed
přišel chlápek, co svý skleněný oko sněd.
Pak si lehnul na stůl na břicho
a až po chvíli Ed přerušil to ticho;

„Ta prdel na mě upírá dost studenej pohled."

4. Modus: den druhý

„Závazek není úkol. Je to výzva."
—SOLOMON SHORT

Druhý den pojednával o poctivosti a místnost byla uspořádána jinak.

498 židlí bylo sestaveno do pěti soustředných kruhů kolem kulatého stupínku. Židle byly odděleny pěti rovnoměrně umístěnými uličkami jako rozkrájený koláč. Uličky mířily k vyvýšenému stupínku jako k oltáři. Cítil jsem se jako ministrant při nějakém svatém obřadu.

Obrazovky, které visely nad stupínkem, tam teď už nebyly. Místo nich byly daleko větší, umístěné vysoko uprostřed každé ze stěn.

Když jsem si sedal, napadlo mě, proč asi změnili rozestavení židlí. Trápilo mě to, ale nevěděl jsem proč. Cítil jsem se nervózně.

Židle se rychle zaplňovaly dalšími. Dnes jsme byli všichni oblečeni ve stejných hnědých kombinézách. Ve výcvikové místnosti se nesměly nosit ani stejnokroje, ani civilní oblečení, ani žádné jiné označení. Taková byla část pravidel: žádná vnější identita. Všichni jsme měli na hrudi na kombinézách velké jmenovky, na kterých bylo napsáno naše příjmení; jen příjmení — ani křestní jméno, ani hodnost.

Někteří vyšší důstojníci si na to nejdřív stěžovali. Foremana to vůbec nezajímalo. Jen poznamenal, že věnují příliš mnoho pozornosti svým hodnostem a že hodnost tu je nejen irelevantní, ale nakonec by jen překážela. Nechte jí venku, řekl. To není to, čím opravdu jste. Sice jsem to nepochopil, ale Foreman to nijak nevysvětloval.

Chyběly mi hodinky, ale ty jsme taky nesměli mít. Byl jsem si jistý, že už jsme měli dávno začít, ale všechna místa nebyla zaplněna. Napadlo mě, proč k tomu zdržení došlo.

Obrátil jsem se a rozhlédl. Lidé pořád ještě přicházeli. Poznal jsem dvě šedovlasé ženy s hodnostmi plukovníků, které se podle všeho cítily oprávněné komentovat průběh kursu. Nakonec, protože jejich tlachání všechny rušilo, byly požádány — ne, byly přinuceny k tomu, aby se rozesadily. Přišly až teď a pořád mluvily; ale místo toho, aby se šly posadit, se zastavily přímo za dveřmi a pokračovaly v hovoru. Přišlo mi, že je to prostě párek starých drzých ženských. Nakonec k nim přišli dva vysocí pomocníci, vzali každou pod paží a odvedli na místo — seděly přímo naproti sobě přes celou místnost.

Ale pořád tu bylo příliš mnoho prázdných židlí. Kde byli ti ostatní? Napočítal jsem dvanáct prázdných židlí. Co se dělo? Kde byli ti, kteří chyběli?

Minuty se táhly.

Pomocníci stáli tiše v pozoru po celém obvodu místnosti, u stolů, u dveří a u ústí uliček. Bylo jich přinejmenším padesát a všichni se tvářili bezvýrazně a nedávali najevo žádné pocity.

Velký silný muž, který seděl na druhé straně kruhu, vstal a vztekle přešel ke stolu v zadní části místnosti, u kterého seděla vedoucí kursu. „Proč jsme ještě nezačali?" zeptal se. Tvář měl brunátnou a vypadal rozzlobeně.

Bezvýrazně se na něj podívala. „Běžte na své místo." Její hlas byl slyšet až na druhém konci místnosti.

„Chci vědět, co se děje."

„Neděje se nic. Běžte na své místo."

„Bylo nám řečeno, že nám budete odpovídat na otázky," vyštěkl.

Vedoucí vstala a podívala se na něj. Byl daleko větší a silnější než ona, ale jeho vzteklý pohled snášela s netečným výrazem. Řekla: „Bylo vám řečeno, že vaše otázky zodpovíme ve vhodnou chvíli. Tato chvíle k tomu vhodná není."

„Proč ne?" přerušil ji. „Řekněte mi to!" Opřel se svýma rukama, velkýma jako hovězí kýty, o stůl mezi nimi a naklonil se k ní. Vypadal, jako by byl zvyklý si výsledky vynucovat zastrašováním. Vypadal jako hora masa, a když se tak k ní nakláněl, zdálo se, jako by jí vyhrožoval.

Nezabralo to. Vedoucí kursu byla pevná. Dívala se na něj jako na zlobivé děcko. „Na to teď není čas," řekla mu. „Souhlasil jste s tím, že se budete chovat podle pokynů, ne? A pokyny pro dnešek jsou ty, že máte vejít do místnosti a zaujmout své místo. Pochopil jste to?"

„Ale nic se neděje —!" Jeho technika nezabírala. Vypadal zklamaně.

Bezvýrazně se na něj podívala. „Budete dodržovat to, co jste slíbil, a chovat se podle pokynů?"

„Chci vědět, proč jsme ještě nezačali!" Byl čím dál hlasitější a agresivnější. Všichni v místnosti jsme ho teď sledovali.

Musel jsem obdivovat klid vedoucí kursu. Vztek toho muže jako by se jí ani netýkal. Řekla: „Všechno vám bylo řečeno včera. Sezení nezačne, dokud nebudou všichni na svých místech. Třináct židlí je prázdných. Jedna z nich je vaše. Vy tady máte zpoždění."

Muž se zatvářil ještě vztekleji. Viděl jsem, jak zatíná pěsti. Ale nevěděl, co by řekl. Vypadalo to, jako by si dokázal sám představit všechny možné odpovědi, které by mohl dostat. Nemohl udělat nic jiného než se vrátit na své místo.

Hlasitě vydechl, podrážděně se ušklíbl, potřásl hlavou a pokrčil rameny, jako by chtěl říct: „S těmihle tyrany prostě nemůžete bojovat," pak se otočil a zamířil zpátky ke své židli. Celou cestu nahlas a rozzlobeně dupal. Jako by tím chtěl říct: „A já na vás seru taky." Se zamračeným výrazem se posadil a založil si ruce na hrudi.

Pak se nějakou dobu nic nestalo.

Seděli jsme a čekali.

Nudili jsme se.

A po tom, co jsme se nějakou dobu nudili, jsme se začali vztekat. Seděli jsme a bublali jako hrnce s vařící vodou. Mračili jsme se na pomocníky — a na sebe navzájem. Nenáviděli jsme ty, kteří nepřišli, kvůli kterým jsme tady čekali.

Chtěl jsem vstát a protestovat, ale neudělal jsem to.

Bál jsem se.

V místnosti se mnou byla spousta lidí, kteří se taky báli. Obrátil jsem se a rozhlédl. Někteří se mi ani nepodívali do očí.

Jedna žena začala tiše plakat. Vzlykala do dlaní. Nikdo jí nepřišel na pomoc.

Začal jsem pomocníky nenávidět.

A pak jsem se znovu začal nudit.

A pak jsem si najednou něco uvědomil! Věděl jsem, co se děje! Tohle byla zkouška! Měli jsme tady sedět a čekat. Měli jsme v tom čekání něco odhalit.

Začal jsem dávat pozor. Začal jsem se rozhlížet kolem sebe, abych viděl, co ostatní dělají. Nebyl jsem jediný. Viděl jsem, jak se pár dalších lidí se zájmem rozhlíží. Naše oči se setkaly a oni se usmáli. Usmál jsem se taky. Přišli jsme na to! Na tom, jak jsme čekali, něco bylo!

Někdo se začal hihňat. Netrvalo dlouho a celá místnost se smála. Podíval jsem se na vedoucí kursu. Seděla u stolu s kamenným výrazem ve tváři. Nebo ne? Jednou rukou si zakryla ústa a zakašlala a pak se obrátila tváří ke zdi.

Když začalo pochechtávání umlkat, jedny ze dveří se otevřely a do místnosti vešlo šest chybějících účastníků kursu. Dva z pomocníků je odvedli na místa.

O chvíli později vstoupil dovnitř Foreman. Přišel uličkou, ležící přímo naproti mně a vystoupil na stupínek. Dnes na sobě měl měděně zbarvené sako a kalhoty. „Dobré jitro," řekl. Podíval se na hodinky. „Je deset čtyřicet pět. Začínáme o hodinu a tři čtvrti později. Pokyny zněly tak, že sezení nezačne, dokud nebudou všichni sedět na svých místech. Šest vás stále ještě chybí. Čtyřicet dva lidí přišlo dnes ráno pozdě. To znamená, že čtyřicet osm lidí nedokázalo dodržet své slovo, skoro jeden z deseti! Taková je poctivost této skupiny! Deseti procentům z vás se nedá důvěřovat, pokud jde o přesnost! A to se divíte, že nedokážete dosahovat výsledků?"

Byl rozzlobený. Nebo to předváděl? Nebyl jsem si jistý. Sestoupil ze stupínku a přešel zpátky k vedoucí kursu. Tiše spolu několik minut hovořili, pak se vrátil na stupínek a znovu nás všechny přejel pohledem.

„Nejspíš uvažujete, co se stalo s těmi šesti, kteří pořád ještě chybějí. Je to jednoduché. Jsou mimo hru. Vzdali to, když se dnes ráno neobjevili. Neprošli zkouškou. Jsou netrénovatelní. Jejich odhodlání prohrát je větší než jejich odhodlání zvítězit.

Nejsou tady žádné známky. Není špatný a není ani správný způsob, jak projít tímto kursem. Jediný způsob jak prohrát, je nepřijít. Přijďte, a ať už bude následovat cokoli, automaticky jste uspěli. Je to jako v životě. Jediný způsob jak neuspět, je umřít.

Požádali jsme vás, abyste nám dali své slovo na to, že tu budete a budete sedět na svých místech včas každý den po dobu šesti týdnů. A jeden každý nebo každá své slovo dal nebo dala. A takhle jste ho dodrželi. Desetině z vás se nedá důvěřovat. To není nejlepší začátek.

Chci teď něco předvést," řekl. Rozhlédl se po místnosti, jako by někoho hledal. „Kdo byli ti, kteří dnes ráno přišli pozdě? Vstali byste prosím?"

Vstalo skoro třicet lidí.

„V devět hodin nesedělo na svých místech dvaačtyřicet lidí. Pokud jste na svých místech nebyli, tak jak jste to slíbili, vstali byste laskavě?"

Postavilo se pár dalších lidí, pak další a další. Nakonec na svých místech stálo dvaačtyřicet lidí.

„Dobrá, děkuji." Foreman obešel stupínek a prohlédl si je. „Mohl byste přijít ke mně nahoru? A vy? A vy? Postavte se do řady prosím." Jeden z těch, které vybral, byl velký muž s brunátnou tváří, který dělal tu scénu s vedoucí kursu. Druhá byla šedovlasá žena s hodností plukovníka, která nepřestávala mluvit se svou společnicí.

„Vy ostatní se můžete posadit. Děkuji. Ale ještě než začneme, chtěl bych, abyste všichni věděli, že tady nahoře mohl stát kterýkoli z vás. Položím jim několik otázek. Chci, abyste si i vy na svých místech na tyto otázky v duchu odpověděli."

Foreman se obrátil k řadě posluchačů. Vypadali nervózně. „Dokážete dodržet své slovo?" zeptal se jich.

Zatvářili se nejistě. Mají mu odpovědět?

Foreman začal na konci řady. Stála tam ta upovídaná šedovlasá žena s hodností plukovníka. Zeptal sejí: „Dokážete dodržet slovo?"

Řekla: „Ano, dodržím slovo vždycky."

„To je blbost. Dnes ráno jste slovo nedodržela. Neseděla jste na svém místě přesně v devět hodin. Ne, mám důkaz o tom, že své slovo nedržíte. Chci vědět, jestli jste své slovo schopná dodržet. Jste?"

Zaváhala a pak přikývla.

Foreman se na ni podíval. „To je to, čemu byste chtěla, abych uvěřil, že? Nu, hned to zjistíme." Podíval se do zadní části místnosti a pokynul vedoucí kursu. „Přinesla byste mi zkoušečku pravdomluvnosti, prosím?"

Vedoucí kursu přišla na stupínek s plochou dřevěnou skříňkou v ruce. Foreman skříňku otevřel a vytáhl z ní hrozivě vyhlížející černý služební revolver ráže 45. „Vidíte to všichni?" zeptal se a zvedl ho nad hlavu. Obrazovky na něj najely. Ze zvědavosti jsem se rozhlédl po kamerách. Byly umístěné mezi skleněnými deskami na vrcholcích zdí.

Obrátil jsem se zpátky k Foremanovi. Mířil revolverem na šedovlasou ženu. „Kdybych teď stiskl spoušť, zemřela byste?"

Nedokázala z revolveru odtrhnout oči. „Není nabitý," řekla. „Jen se mě snažíte vyděsit."

„Nesnažím," řekl Foreman. „Opravdu ne." Odvrátil se od ní ke vzdálené stěně místnosti. Udělal krok dopředu a zaujal postoj. Trochu roztáhl nohy a sevřel zbraň v obou rukou, zvedl ji do výšky a zamířil do nejvzdálenějšího rohu. Pak zavřel jedno oko a stiskl spoušť. Revolver zahřměl jako dělo! Kulka sklouzla po stropě, odrazila se od zdi, způsobila malý výbuch omítky a prachu a pak se zastavila na podlaze z vyleštěného linolea. Zvuk výstřelu se pořád ještě přeléval sem a tam místností.

Foreman se otočil zpátky k ženě. „Takže," zeptal se jí znovu, „kdybych teď stiskl spoušť, zemřela byste?"

„To byste neudělal," řekla. Nevypadala ale moc jistě. Ti ostatní, kteří s ní stáli v jedné řadě, se zatvářili nervózně.

„To nevíte," řekl Foreman. „Chcete na to vsadit svůj život?"

„Jen se snažíte dosáhnout svého," řekla žena.

Foreman se obrátil k nám ostatním. „Ve skutečnosti tady mám povolení prezidentky Spojených států k tomu, abych podnikl jakékoli kroky, které uznám za vhodné — včetně vyřazení jakéhokoli účastníka kursu." Podíval se do zadní části místnosti. „Mohli byste prosím ukázat to povolení na obrazovkách? Jen pro případ, že by o tom někdo pochyboval."

Obrazovky blikly a objevil se na nich oficiálně vyhlížející dokument. Poznal jsem prezidentskou pečeť a podpis. „Děkuji," řekl Foreman. „Opravdu nerad bych tohoto povolení využil — z jasného důvodu, ale tohle je jedna z možností, které mám." Pak se obrátil zpátky k šedovlasé ženě. „Takže můžete mít pravdu, pokud jde o to, že se snažím dosáhnout svého. Otázka zní, jak daleko zajdu, abych toho dosáhl? Ve skutečnosti nevíte, jestli tu spoušť stisknu, že?"

„Ach, doufám, že to neuděláte."

„Neptám se vás na to, v co doufáte. Všimla jste si, že neodpovídáte na otázky? Jen je komentujete. Tím se vyhýbáte odpovědnosti. Všechno, co po vás chci, jsou jednoduché odpovědi ano nebo ne. Zvládnete to?"

„Myslím, že —"

Foreman se zatvářil rozzlobeně.

„— Chci říct ano," opravila se spěšně.

„Děkuji." Znovu na ni namířil revolver. „Takže: kdybych teď stiskl spoušť, zemřela byste?"

„Možná."

„Možná..?" Foreman to řekl s větší dávkou pobavení než údivu. Rozhlédl se, abychom s ním mohli ten žert sdílet i my. Místností proběhla vlna nervózního smíchu.

„Nu, záleží na tom, kam byste mě trefil."

Znovu se na ni podíval. „Poslyšte — vy mi nemůžete odpovědět jednoduše ano nebo ne, že?"

„Nu, nevyjádřil jste se přesně. Je sice dost velká možnost, že zemřu, pokud mě střelíte —"

„Já že se nevyjádřil přesně?" Foreman na ni překvapeně hleděl. „Tohle je služební revolver ráže 45. Pokud vás střelím z této blízkosti, máte stoprocentní šanci, že zemřete. Chápete?"

Ta žena pořád nevypadala přesvědčeně. „Nu, to říkáte vy."

„Dobrá," povzdechl si Foreman. „Provedeme to tedy daleko přesněji — abyste už neměla žádné pochybnosti." Najednou udělal krok dopředu a strčil jí hlaveň revolveru do úst. Několik mužů v místnosti najednou vyskočilo ze židlí a začali vykřikovat —

Foreman se otočil a zařval: „Sednout! Souhlasili jste s tím, že se budete řídit pokyny! Pokud se neřídíte pokyny, nemůžete dosáhnout výsledků! Takže si sedněte!"

Sedli si.

Začal jsem se třást. Věděl jsem, co se bude dít dál.

Foreman se obrátil zpátky k ženě, strčil jí znovu hlaveň pistole do úst a řekl: „Takže ještě jednou — kdybych teď stiskl spoušť, zemřela byste?"

Její oči se rozšířily. Zírala na hlaveň pistole a ve tváři měla výraz plný hrůzy. Přikývla a zmohla se jen na tlumené: „Umh — hmh."

„Výborně. Tohle je velice jasná odpověď. Takže teď máme jasno, pokud jde o důsledky, ano?"

„Umh — hmh."

„Výborně. Takže — kdybych vám řekl, že musíte držet slovo a sedět každý den včas na svém místě, nebo vám vystřelím mozek z hlavy, držela byste slovo?"

Žena zaváhala. Třásl jsem se za ni.

„Je to jednoduchá otázka," řekl Foreman. „Ale nespěchejte. Chci, abyste si byla svou odpovědí naprosto jistá. Protože přesně tohle může být slib, který od vás budu vyžadovat." Pečlivě to zopakoval. „Kdybyste věděla, že tu musíte být včas na svém místě každý den — nebo vám vystřelím mozek z hlavy — dokázala byste to?"

Žena přikývla a řekla: „Umh — hmh!"

„Jistěže byste to dokázala — a taky to dokážete. Uděláte cokoli, co bude zapotřebí, abyste si zajistila přežití. Pokud byste věděla, že to, že dodržíte své slovo, je naprosto nutné pro vaše přežití, určitě byste slovo držela, že?"

„Umh — hmh!"

„Dobrá. Děkuji." Foreman vytáhl hlaveň pistole z jejích úst. „Takže teď už víme, že slovo držet dokážete. Skutečná otázka ale zní: uděláte to?"

Žena neodpověděla. Omdlela.

Foreman si k ní dřepl. Klidně řekl: „Tohle nezabere, plukovníku Irvingová! Tady se nebudete schovávat. Ptal jsem se, jestli budete držet své slovo?"

Plukovník Irvingová hlasitě vzlykala. Dva pomocníci vyrazili uličkami ke stupínku. Foreman je pohybem ruky zadržel. „Souhlasila jste s pokyny. Pokud okamžitě nevstanete, plukovníku Srabíková, tak vám ten mozek z hlavy vystřelím hněd!" Místností hlasitě zazněl zvuk natahovaného kohoutku.

Plukovník Irvingová vstala tak rychle, jako by jí někdo od země odstřelil.

„Děkuji," řekl Foreman. Obrátil se k ostatním. „Vidíte, co je zapotřebí udělat k tomu, abyste dokázali držet své slovo? A začínáte chápat, co děláte místo toho?"

To už jsem se třásl tak silně, že jsem měl potíže s tím, abych nespadl ze židle.

Foreman vložil „zkoušečku pravdomluvnosti" zpátky do skříňky. Vedoucí kursu se vrátila zpátky do zadní části místnosti. Foreman se obrátil k nám ostatním. „Už začínáte chápat? Dokážete držet své slovo — ale neděláte to! Držíte slovo jen ve chvíli, kdy na tom závisí váš život. Tak málo přemýšlíte o tom, co vychází z vašich úst, že řeknete cokoli, jen abyste působili dobrým dojmem. Nu, v tomhle kursu ale nejde o dobrý dojem —"

„Myslel jsem, že v tomhle kursu jde o lidskou přirozenost!" vykřikl někdo.

Foreman se otočil, aby se na toho muže podíval. „Slíbil jste, že nebudete mluvit, pokud nebudete vyvolán. A v tomhle kursu jde o lidskou přirozenost — ale v té diskusi nemůžeme ani začít, pokud někteří z vás pořád ještě fungují na úrovni šimpanzů."

„Já tu byl včas!" trval na svém muž. Vstal. Naklonil jsem hlavu, abych se na něj podíval. Seděl na protější straně místnosti. Byl hubený a tvář měl zarudlou. A velice zamračenou.

Na Foremana to podle všeho neudělalo dojem. „Takže si myslíte, že vaši poctivost nemůžu brát v potaz jen proto, že jste tu byl včas? Nu, není to tak. Protože je tu celá další její úroveň, kterou jste neprožil. Není to náhoda," řekl mu Foreman, „že patříte do skupiny, které se nedá věřit ani z deseti procent. To jste vy — to je vaše poctivost na úrovni skupiny."

Hubený muž zaprotestoval: „Ale nechápu, jak to všechno souvisí s válkou."

„Je to velice jednoduché," řekl Foreman. „Pokud chceme porazit Chtorr, pak potřebujeme poctivost na úrovni druhu. Nic míň. Nezastavíme chtorranskou invazi náhodou. Pokud ji chceme zastavit, bude k tomu zapotřebí soustředěného, přímého a jednomyslného úmyslu. Výsledky pocházejí jen z poctivosti. Dávejte pozor. Tohle je tak prosté, že to většině šimpanzů uniká! Poctivost není ničím víc než dodržováním vašeho slova — a podporou ostatních lidí v dodržování jejich."

Chvíli to nechával vyznít a mezitím se vrátil na pódium a strčil si do úst pastilku proti kašli. Když se k nám zase otočil, byl jeho hlas zase mírný. Napětí pominulo.

„Takže," řekl prostě. „V této části kursu jde o říkání pravdy. Většina z vás neví, jak pravdu říct — protože ji nedokážete poznat. V tom je rozdíl mezi tím, čemu věříte a co je pravda ve fyzickém vesmíru. Tady dostanete příležitost k tomu zažít rozdíl mezi těmito dvěma věcmi. Pro většinu z vás to bude zjevení. Myslím to vážně; doslova zjevení —"

A tehdy jsem vyskočil ze své židle a zařval „Ne! Ne — už ne!"

Chytili mě na půli cesty ke dveřím. Muselo jich na mě být šest, aby mě udrželi na podlaze. A ani pak jsem nepřestával bojovat —

Byl jeden chlapík, co měl fakt velkej penis,
a ten se svou ženou jel na léto do Nice.
V hotelu v posteli,
když už spolu leželi,
vykřikla: „Něco mezi náma stojí, Denis!"

5. Jason Delandro

„Člověka poznáš podle jeho nepřátel."
—SOLOMON SHORT

Vyběhl jsem z kupole —

— a skoro zakopl o malého červa. Zářivě červeného. Není nic takového jako malý červ! Tenhle byl tři metry dlouhý, jen po pás vysoký —

Něco mi podrazilo nohy — puška mi vypadla z ruky — rozplácl jsem se na zemi —

Někdo mi přímo nad hlavou střílel z kulometu! Zakryl jsem si hlavu rukama a přitiskl jsem se k zemi, jak to šlo nejvíc, ale červ na mě pořád ještě neskočil.

Ale možná na mne ani nezaútočí. Každý červ, kterého jsem kdy viděl, se zvedl do výšky, předtím než zaútočil. Měl jsem ohledně toho teorii, ale zatím jsem ji nevyzkoušel.

A najednou bylo ticho.

A já pořád ještě žil.

Možná znamenal náš vzpřímený postoj pro červy výzvu, poslední příležitost k tomu vycouvat. Možná proto, že nás viděli vzpřímené, si o nás červi mysleli, že je vyzýváme, že jim hrozíme útokem. Možná právě proto červi vždycky útočili na lidi, sotva je zahlédli. Možná jsem byl právě proto stále ještě naživu.

Ležel jsem s tváří zabořenou do hlíny a bál jsem se zvednout hlavu.

Co dělal červ?

Slyšel jsem, jak se pohybuje. Ke mně. Cítil jsem, jak se mi něco otřelo o ruku. Kožešina? Tetelila se.

Slyšel jsem, jak dýchá. Dýchal dlouze, pomalu a zhluboka. Cítil jsem jeho teplo. Cítil jsem... koření?

Něco se mě zlehka dotýkalo na boku. Jeho tykadla. Ne — jeho prsty, jeho pařáty.

Ležel jsem na břiše s tváří staženou a čekal jsem na smrt — a pořád jsem uvažoval o tom, co ten tvor dělá. Chtěl jsem se podívat.

Zabil by mě, kdybych zvedl hlavu?

Pořád jsem se pokoušel shromáždit dostatek odvahy k tomu, abych zvedl hlavu, když na něj něco zahvízdalo a on se vzdálil.

Lidský hlas řekl: „Vstaň."

Cože?

„Vstaň!" ozvalo se znovu.

Zvedl jsem hlavu.

Bylo jich dohromady šest. Čtyři muži. Dvě ženy. A červ. Červ měl barvu krve; po temně rudých bocích mu dolů běžely růžové a oranžové pásy.

Stáli kolem mě v půlkruhu. Všichni měli zbraně. Všichni muži až na jednoho měli vousy. Jeden z nich byl obrovské monstrum. Jedna z žen byla těhotná. Ta druhá byla hubená a zamračená a připadala mi povědomá.

Neviděl jsem McCaina. Ani tu malou holčičku.

Vůdce celé skupiny vypadal, že mu je něco přes třicet, ale mohl být i starší. Byl to ten, který neměl vousy. Na očích měl brýle s kostěnou obroučkou a nad nimi dlouhé pískové vlasy, trochu prokvetlé šedinami na spáncích. Na sobě měl vytahaný bílý svetr, khaki kalhoty a těžké boty. Vypadal jako vysokoškolský profesor na dovolené — kromě kulometu, který měl přehozený přes rameno. Vypadal by dokonce přátelsky — kdyby nebylo červa, který stál vedle něj.

Pohnul rukou. „Zůstaň." Pak mi pokynul. „Vstaň. Orrie ti neublíží."

Orrie?

Začal jsem pomalu vstávat. Když jsem stál na čtyřech, hubená žena řekla: „To stačí."

Zastavil jsem se.

Nedokázal jsem od červa odtrhnout oči. Jak si ho ochočili? Jak? Myslel jsem, že je to nemožné.

Muž s pískovými vlasy kývl na obra. „Prohledej ho."

Obr se nade mnou naklonil jako Frankensteinova zrůda. Vážil nejmíň tři sta kilo živého masa. Postavil se za mě, popadl mě rukama v podpaždí a zvedl mě na nohy. Pak ze mne začal očesávat věci.

Odepnul mi od boku pouzdro s pistolí a odhodil je stranou.

Zvedl mi záložku na nohavici a vytáhl mi z boty nůž.

Strhl mi ze zad batoh. A opasek. Prohmatal mě kolem pasu a sáhl do kapes. Vyprázdnil je a jejich obsah odhodil na hromadu. Uvažoval jsem o batohu. Kdybych dosáhl na hodinky — nejspíš bych to nepřežil, ale většinu bych jich vzal s sebou.

Pak mě začal Frankenstein prohledávat, tak pomalu a metodicky, že jsem začal přemýšlet, jestli není náhodou retardovaný. Nejdřív popadl oběma rukama mou pravou paži a prohmatal ji až k zápěstí a udělal totéž s levou; strhl mi ze zápěstí hodinky a odhodil je na hromadu k ostatním věcem. Totéž se opakovalo s nohama. Ruce měl jako lopaty a bylo to, jako by mi někdo k tělu tiskl kýty hovězího.

Přejel mi rukama po zádech a bocích a pokračoval na hrudi. Vyprázdnil mi kapsy košile. Když narazil na mé psí známky, zavrčel a přetrhl řetízek. Hodil je na hromadu ke zbytku. Pak mi lhostejně prohmatal rozkrok.

Nevšímal jsem si jeho rukou a díval jsem se po straně na vůdce. Oplácel mi pohled přímo. Ano, určitě je to vysokoškolský profesor. Zajímalo by mě, jaký předmět učil. Nejspíš nějakou pitomost. Třeba Americké žargony. Odvrátil jsem oči a díval jsem se na červa. Úmyslně.

Pak Frankenstein skončil s prohledáváním. Stiskl mi obrovskýma rukama ramena a stlačil mě na kolena. Pak mi jemně, skoro jako dítě, složil ruce na hlavě. Postavení válečného zajatce. A pak ustoupil zpátky za mě: Slyšel jsem, jak natáhl kohoutek pušky.

Vůdce skupiny si mě pořád ještě prohlížel. Rozhodoval o mém osudu? Jeho výraz byl nečitelný.

Po boku mi začal stékat chladný pot.

Červ zvědavě natáčel oči sem a tam, jak si mě prohlížel, jako maňásek v ruce nějakého šílence. Bylo by to docela směšné, kdyby to nebylo tak děsivé.

Červ začal nervózně cukat kusadly. Vypadalo to jako nervový tik, nebo vyčkávavé chvění.

Čekali, že začnu prosit o milost?

Půl vteřiny jsem o tom uvažoval. Může to něco změnit? Ne.

Muž s pískovými vlasy udělal pár kroků a botou prohrábl mé věci. Zvedl mé psí známky a prohlédl si je. „Armáda Spojených států. To je špatné."

„Zabij ho," řekla ta hubená žena. Vypadala povědomě, ale nedokázal jsem ji zařadit.

Nevšímal si jí. Viděl, jak jsem zaujatý červem. „Orrie," řekl mu „hlídej." Pak mu pokynul rukou.

Červ mu odpověděl zahvízdáním a sklopil oči; pak se vzdálil stranou a začal očichávat zemi.

Muž s pískovými vlasy pokynul dalším dvěma mužům. „Běžte s ním. Podívejte se, jestli tu nejsou ještě další."

Pak se otočil a zacinkal mými známkami. „Dámy," řekl svým společnicím. „Rád bych vám představil poručíka Jamese Edwarda McCarthyho z Ozbrojených sil Spojených států amerických." Pro větší účinek se odmlčel. „Dočasně uvolněného ze služby." S tím hodil mé psí známky na zem.

Zamyšleně se na mě podíval. Měl modré oči. „Otázka, která před námi leží, poručíku McCarthy, je prostá. Je to tak?"

„Mám k ní snad co říct?"

Muž s pískovými vlasy se zamyšleně poškrábal na krku. Použil k tomu hřbety prstů a dělal rychlé pohyby směrem k bradě. Neurčitě se zeptal: „Proč musíte, vy lidi, všechno takhle komplikovat?"

Pak udělal krok dopředu. Složil si paže na hrudi a shrnul jimi svůj silný svetr a zahleděl se na mě. Byl nepříjemně blízko; musel jsem zvrátit hlavu, abych na něj viděl. Ten parchant to udělal schválně.

„Na něco se tě zeptám," řekl. „Můžeš odpovědět ano nebo ne. Nechci žádné vytáčky. Jakákoli jiná odpověď než ano znamená ne. Rozumíš?" Jeho pohled byl nepříjemně přímý.

„Ano," řekl jsem.

„Dobrá." Zamyšleně si mě prohlížel. „Otázka je jednoduchá. Chceš žít?" Naklonil hlavu na stranu a čekal na odpověď.

Olízl jsem si rty. V hrdle jsem měl najednou sucho. Slyšel jsem, jak mi v hlavě tepe krev. Tohle nebyla jen tak ledabylá otázka. Ten chlap byl šílenec. Kdybych řekl něco jiného než ano, zabil by mě.

„Ano," řekl jsem. Zaznělo to jako zakrákání.

„Dobrá." Přes obličej mu přeletěl stín pobavení. Obrátil se k ženám. „Je vždycky těžké, aby pochopili očividné, že?"

Ženy se zahihňaly.

Muž se otočil zpátky ke mně. Najednou byl strohý a přísný. „To jsou tvé jediné možnosti. Žít, nebo zemřít. Rozumíš mi?"

„Ano." Nenáviděl jsem ho. „Rozumím."

„A víš, že je to jen tvá volba— ničí jiná?"

Zaváhal jsem a pak jsem zvládl i tohle. „Ano, tomu rozumím taky."

„Velice správně, poručíku McCarthy. Bývalý poručíku McCarthy."

Dřepnul si přede mně a podíval se mi přímo do očí. „Jsem doktor Jason Delandro. Vedu to tady. Rozumíš?"

„Ano."

„Právě jsi byl osvobozen z předchozího služebního závazku. Rozumíš tomu?"

„Eh, ne."

Zvedl mé psí známky a podržel mi je před očima. „Je taková skupina lidí, která si říká vláda Spojených států —"

„Slyšel jsem o nich," řekl jsem.

„Nebuď takový chytrák," řekl Delandro. „Spousta chytráků už na to umřela. Rozumíš?"

„Ano."

„Tihle lidé — vláda Spojených států — prohlašují, že zastupují všechny lidi tohoto světadílu. Máš nějaké vzdělání, Jamesi Edwarde McCarthy?"

„Ano."

„Učil ses o tom, že vláda se musí zodpovídat svým občanům?"

„Ano."

„Učili tě také, že pokud tomu tak není, mají občané právo tuto vládu nahradit vládou jinou?"

„Je to v prohlášení nezávislosti," řekl jsem.

„Učili tě to?" zeptal se trpělivě.

„Ano," řekl jsem.

„Učili tě to jako skutečnost?" opakoval Delandro. „Nebo jako odpovědnost?"

„Eh... jako odpovědnost."

„O tom pochybuji," řekl Delandro. „O tom silně pochybuji."

„Možná si někteří z nás vykládají pojem odpovědnosti jinak než ty," podotkl jsem.

„V tomhle se naprosto shodujeme," řekl a vůbec poprvé se usmál. „Na tomto světadíle jsou lidé, kteří nehodlají dále dovolit takzvané vládě Spojených států, aby prohlašovala, že je zastupuje nebo že jedná jejich jménem. Rozumíš tomu?"

„Ano."

„Opravdu?" Podíval se na mě, jako by mi mohl nahlédnout až na dno duše. „Nebo jen říkáš ano, abys nemusel poslouchat, co ti chci říct?"

Nadechl jsem se. Oplatil jsem mu jeho upřený pohled. „Ano," řekl jsem. „Rozumím." Začínala mě bolet kolena. V pažích mi cukalo. Pot mi vyhloubil na bocích koryta pro řeky. A chtěl jsem vědět, co se stalo s klukem.

„Můžu vstát?"

„Za okamžik. Nejdříve si musíme vysvětlit základní pravidla." Postavil se a vytáhl zpod svetru pistoli. Měl ji zastrčenou za opaskem. „Víš, co to je?" Byl to chromovaný Walther PPK. Napadlo mě, čí mrtvolu o něj asi obral.

„To je pistole."

„Víš, co dělá?"

„Zabíjí lidi."

„Velice správně." Držel mi ji těsně u obličeje, tak blízko, že jsem na ni nemohl zaostřit pohled. Podržel mi konec hlavně u nosu. „Cítíš střelný prach?"

Dokázal jsem říct: „Ano."

Strčil mi hlaveň do úst. „Cítíš, jak chutná její kov?"

Pokusil jsem se přikývnout. Srdce mi bušilo v hrdle.

„Chceš ochutnat kulku?"

Potřásl jsem hlavou, velice pomalu. Měl jsem pocit, jako bych měl místo očí vajíčka natvrdo. Bál jsem se mrknout.

„Dobrá. James McCarthy si vybral, že chce žít. Teď už jsi připravený na základní pravidla. Budu po tobě chtít, abys mi dal své slovo. Pokud slovo, které mi dáš, porušíš, zabiju tě. Vystřelím ti tvůj zasraný mozek z hlavy. Rozumíš mi?"

„Mm — hmh!"

„Řekni to ještě jednou?" Vytáhl mi hlaveň z úst.

„Ano!" Málem jsem to zařval. Byl jsem vystrašený. Polkl jsem a dodal: „Rozumím. Pokud poruším své slovo, zabiješ mě."

Delandro vycenil zuby v úsměvu. „Velice dobře, Jamesi. Možná máš přece jen ještě šanci." Začal se ode mne odvracet, pak se náhle otočil a znovu si ke mně dřepnul. Tvář měl najednou velice blízko mé. Podíval se mi přímo do očí a jeho výraz byl mrazivý. „Mě neoklameš ani na chvíli, ty kluzký zkurvysynu. Zabil bys mě hned teď, kdyby sis myslel, že ti to projde. Jen čekáš na příležitost, není to tak?"

Neodpověděl jsem. Jen jsem se na něj mračil.

Zvedl významně pistoli. „Řekni pravdu, Jamesi."

„Přesně tak," řekl jsem. Byla to pravda.

„Děkuji." Odzbrojujícím způsobem se usmál, jako bychom byli dlouholetí přátelé. „Vidíš, nečeká tě žádný trest za to, že řekneš pravdu, Jamesi. Můžeš mi říct, cokoli budeš chtít. Já to snesu."

„To máš pravdu," řekl jsem; nezáleželo mi na tom, jestli se projeví má nenávist. „Přesně to jsem si o tobě myslel."

„Děkuji," řekl Delandro. Náhle se v jeho hlase ozval zvláštně naléhavý tón. „Vážím si tvé upřímnosti. Je to velice dobrý začátek."

„Rozuměj," dodal, „je to jen tvé vojenské naprogramování, co mě chce zabít. Vypláchli ti mozek. Tvou mysl změnili v malý škaredý vojenský stroj. Ale já neposlouchám, co ten stroj křičí. Protože vím, odkud to přichází. A také vím, že pod vším tím programováním je ukrytá skutečná osoba. Pravda je taková, že ty ve skutečnosti nechceš vůbec nikoho zabít."

„Máš pravdu. Nechci zabíjet," řekl jsem velice pečlivě a velice vyrovnaně. „Ale zabiju tě, jestli budu mít tu možnost."

„To je odvážné," usmál se Delandro. „A je to dokonalý příklad toho, jak pracuje vojenská mysl." Poplácal mě po rameni. „Můžeš na sebe být hrdý. Dostals mě."

„Myslím to vážně," řekl jsem. „Zabiju tě."

Tiše si mě prohlížel. „Vidíš, jak se točíš pořád dokola?"

„Možná to bude chvíli trvat," řekl jsem, „ale můžeš s tím počítat."

Delandro se narovnal. Neudělalo to na něj dojem. „Kdybych si myslel, že je to pravda," řekl, „vůbec bych se s tebou neobtěžoval." Zastrčil si pistoli zpátky za opasek a přetáhl si přes ni svetr. „Pochopil jsi základní pravidla?"

„Ano."

„Jak zní?"

Řekl jsem to kysele. „Pokud poruším své slovo, zabiješ mě."

„A to znamená...?" nadhodil.

„Že to, jestli budu žít, nebo jestli zemřu, záleží jen na mně."

„Velice správně! Řekni to ještě jednou, prosím. Všechno."

Rty jsem měl sevřené tak, že jsem skoro nemohl mluvit. Slova ze mě vylétala jako střely. „To, jestli chci žít nebo zemřít, záleží jen na mně. Pokud poruším své slovo, zabiješ mě."

„Velice dobře, Jime. Teď se můžeš postavit. Můžeš dát ruce dolů."

Udělal jsem to.

„Teď," řekl, „budu chtít, abys mi dal své slovo, že budeš odpovídat pravdivě na mé otázky, že se nepokusíš utéct a že budeš spolupracovat nejlépe, jak to svedeš."

Zaváhal jsem.

„Pokud myslíš na své jméno, hodnost a číslo, zapomeň na to. Ty věci už znám. A nejsi válečný zajatec, Jime. Právě naopak. Byl jsi osvobozen. Jenže ty to jako osvobození nevidíš, že?"

„Ne, nevidím," připustil jsem. „Pokud by to mělo být osvobození, neměl bys mi vyhrožovat."

„Jistě," souhlasil. „Víš, jak vycvičíš mezka?"

Potřásl jsem hlavou.

„Praštíš ho klackem. Pak, teprve když získáš jeho pozornost, ho začneš cvičit. Rozumíš té analogii?"

„Ano."

„Dobrá. Ty to nechápeš jako osvobození. Zatím. Ale s tím si nedělej hlavu, to přejde. Do té doby chci tvé slovo."

Pořád jsem váhal.

Delandro vypadal zmateně. „Je v tom snad nějaký problém? Nedohodli jsme se snad jasně?" Sáhl rukou pod svetr — k pažbě své pistole.

Polkl jsem. „Máš mé slovo."

„Děkuji," řekl.

Pak mávl na někoho za mými zády. „Dobrá, pohov."
Ohlédl jsem se.
Za mnou stáli dva další červi. Oba větší než ten, kterému říkali Orrie.
Byli tam celou dobu.

Dáma, co žila svůj život v Novém Yorku,
ráda si přitom hrála na ponorku.
Periskop sice chyběl jí vždycky,
nakladač však měla automatický
k torpédům ve skladě na zadním dvorku

6. Pan prezident

„Většina toho, co říkám, zní jako politická satira.
V tom mám s Kongresem hodně společného."
—SOLOMON SHORT

Bylo jich dohromady čtrnáct, osm mužů a šest žen. A tři červi. A smečka psů, kteří čmuchali a kňučeli. Všiml jsem si, jaký odstup si psi od červů zachovávají.
A byl tam taky... chlupáč.
Věc, chlupáči podobná.
Ale nebyla tak tlustá ani hezká, ani růžová a nevypadala přátelsky. Byla asi metr vysoká, vyhublá, tvářila se jako lasička a byla hnědočervená. Vypadala jako malé zvíře, které ztratilo kožich chlupáče; ruce měla kostnaté jako krysa a v očích narudlý svit. Pohybovala se volně mezi psy a lidmi, čenichala a švitořila jako veverka a občas se zastavila, aby prozkoumala něco, co leželo na zemi; kamínky, rostliny, cokoli ji zaujalo. Její zvědavost jako by byla neukojitelná. Přiklátila se k hromadě mých věcí a začala ji prohrabávat. Vytáhla mé psí známky a očichala je.
Delandro se naklonil a vzal nahé věci, podobné chlupáči, známky z pracek. „Ne, ne, Pane prezidente. To není dobré."
Pan prezident vypadal podrážděně, ale souhlasně zašvitořil a obrátil svou pozornost ke zbytku mých věcí.
„Jamesi, pojď se mnou." Delandro mě odvedl od kupole, od Pana prezidenta a ostatních. Když jsme procházeli kolem džípu, všiml jsem si, že je kolem něj na zemi spousta krve, ale žádná těla. Ani McCain. Ani holčička. Červi nenechávají těla. Delandro mě nechal podívat, ale šli jsme dál. Ruku měl pevně zaklesnutou za můj loket.
Obešli jsme stanici k její zadní části. Bylo to neuvěřitelné, ale ve stínu malého eukalyptového hájku tam byl roztažený piknikový stůl.
Delandro mi stiskl paži. „Posaď se," řekl.
Posadil jsem se.
Delandro si sedl naproti. „Dobrá, Jamesi. Kde v tomhle táboře skladujete jídlo, zbraně, benzin a zdravotnické potřeby?"
Potřásl jsem hlavou. „Nevím."
„Jamesi... myslel jsem si, že jsme se dohodli."
„Přísahám," řekl jsem. „Nevím. Sám jsem se rozhlížel, když jste přijeli."
Delandro se zatvářil zamyšleně. Rozhodoval se, jestli mi má věřit, nebo ne?
Dodal jsem: „Měl jsem za úkol prozkoumávat opuštěné stanice, jako je třeba tahle. Tohle je krematorium. Není tu vůbec nic. Ani benzin."
Delandro o tom uvažoval. „Máš mapu?"
Přikývl jsem.
„Jsou na ní jiné základny v tomto státě?"
Zaváhal jsem.
Delandrova tvář ztuhla.
Přikývl jsem.
Děkuji."
Řekl jsem: „Podle mapy..." odmlčel jsem se a polkl, abych nechraptěl. Mluvilo se mi těžce. „Podle mapy tu mají být takové nebo podobné základny po celé délce pobřeží. Některé z nich by měly působit jako přerozdělovací základny, ale tahle ne."
„Kde je nejbližší?"
„Nevím. Záznamy jsou neúplné. Mohlo by jich být pár poblíž Atascadera. Vím, že jsou tři kolem San Luis Obispa a jedna u Buelltonu — ale nevím, v jakém stavu jsou. Měly být původně jen dočasné, dokud epidemie neustoupí."
„Hm," řekl Delandro. „Jsou některé z nich chráněné? Třeba ta v Buelltonu?"
„Nevím. Buellton je troska — většinou opuštěná. Stanice může být zakonzervovaná nebo udržovaná roboty." Nedělal jsem to rád. Bolelo mě z toho celé hrdlo.
„Zůstalo v nich něco hodnotného?"
„Možná. Nevím. Těžko říct. Všechno, co se dá, stěhují do skladiště za zdí. Mohli stanici celou vyklidit nebo ji

mohli přehlédnout."

„Hm. Velice zajímavé," řekl Delandro. Pak se znovu poškrábal na krku stejným gestem jako předtím. Vstal a odešel pryč a nechal mě tam sedět úplně samotného.

Rozhlédl jsem se.

Vůbec nikdo si mě nevšímal. Delandrovi lidé systematicky prohledávali a rabovali tábor. V jejich pohybech nebylo ani stopy po spěchu. Byli tak klidní, jako by nakupovali v místním supermarketu.

Každou chvíli někdo vyšel z kupole, v níž byly kanceláře a zakřičel: „Koukejte, co jsem našel!" Obyčejně to byl nějaký předmět do domácnosti. V zadním traktu byly očividně ubikace. Jednou se vynořil muž, který držel v ruce něčí dámské růžové spodní prádlo — v tu chvíli se ozvala spousta smíchu a dobře míněných úsměšků. „Běž si najít ještě něco, čím bys to naplnil." Jindy zase nějaká žena našla potravinový procesor.

Úplně na mě zapomněli.

Hrdlo mě stále ještě bolelo. Polkl jsem a rozhlédl se kolem.

Všichni tři červi čenichali kolem jako psi, prozkoumávající cizí dvůr. Orrie byl ten nejmenší a měl nejjasnější barvy. Jeho pruhy byly směsí růžové, purpurové, oranžové a červené. Druzí dva měli podobné zbarvení, ale zdaleka ne tak jasné ani pestré.

Byl jsem asi dvacet metrů od stromů; nikdo se na mě nedíval. Dejme tomu, že bych se začal procházet...

Ne. Tohle byla zkouška. Delandro nebyl blbec.

Někdo mě odněkud sleduje, aby viděl, jak se zachovám — aby viděl, jestli mi mohou důvěřovat.

Znovu jsem se rozhlédl. Tentokrát daleko pečlivěji.

Na vrcholku střechy stál pozorovatel. Ale nedíval se mým směrem. Pokud mě někdo sledoval, já ho neviděl.

Nad tím jsem se musel zamyslet.

Odpadlíci začali snášet svou kořist k piknikovému stolu nebo do jeho okolí. Napadlo mě, že já také spadám mezi kořist. Nikdo mě nepožádal o pomoc.

Pak ke mně přešla těhotná žena a hodila svůj kulomet na stůl mezi nás. Pak se posadila ke stolu bokem, vytáhla z kapsy košile krabičku cigaret a jednu si zapálila. Její vlasy měly barvu vybledlého písku; vypadaly jako nitě; a kolem očí měla malé vrásky, ale vypadala tvrdě. Nechtěl bych se s ní prát. Všimla si, že si ji prohlížím, a nabídla mi krabičku. „Dáš si jednu?"

Vytáhl jsem z krabičky cigaretu. Naklonil jsem se k ní, abych si mohl zapálit od stejné sirky jako ona. Mohl bych popadnout kulomet...

Sedl jsem si zpátky a foukl jí kouř do očí.

Podívala se na mě. Usmála se a řekla: „Nejsi tak blbej, co?"

„Aspoň ne vždycky." Pokrčil jsem rameny a mávl rukou gestem, do kterého jsem zahrnul všechny lidi kolem nás. „Jen proto, že ho nevidím, neznamená, že mi někdo odněkud nemíří na hlavu kvérem."

Usmála se a odfoukla kouř stranou. Prohlížela si mě. Chyběl jí jeden z předních zubů. Řekla: „Nikdo tě nehlídá. Pokud si to myslíš, pak přeceňuješ svou důležitost. Můžeš vstát a odejít, pokud chceš. Ve skutečnosti vím, že právě na tohle myslíš. Takže jestli chceš, tak to udělej."

„Nedostal bych se ani deset metrů daleko, co?"

Pokrčila rameny, potáhla z cigarety a řekla: „Nevím. Možná jo. Možná by ses dostal až ke svýmu džípu. Ale Orrie ještě nejedl. Ne dneska. A sedí ve tvým džípu a čeká na tebe. Nebo na kohokoliv. Dovolili jsme mu, aby, sežral kohokoli, kdo se k němu přiblíží. Takže jestli chceš zdrhnout, budeš muset po svejch."

„A tak bych se určitě daleko nedostal. Slyšel jsem, že červi jsou lepší stopaři než psi. Je to pravda?"

„Vím, jak bys to mohl zjistit." Zasmála se. „Jmenuju se Jessie."

„Jak dlouho už jsi s Delandrem?"

„Už skoro rok. Jason je nejlepší. Je to génius, víš."

„Ne, nevím."

„Je — však uvidíš sám. Ale je ještě něco víc než jen to, něco zvláštního. Je alfa. Víš, co to znamená? Znamená to silu. Jason je Zdroj. Vím, že tomu nerozumíš. To je v pořádku. Jen do sebe nech vplynout jeho zkušenost." Její oči byly velice jasné. „Zjistíš to sám."

„Máš o něm dost vysoké mínění, co?" Bylo to tak nezaujaté prohlášení, jaké jsem dokázal zvládnout.

Obrátila se ke mně. Potáhla si z cigarety. Řekla: „Poslyš, když mě Jason našel, byla jsem jedna z chodících mrtvol. Slyšels přece o stádech, ne?"

Přikývl jsem. „Jedno jsem viděl v San Francisku."

„Jo. Ale tohle je umělý. Sbírají všechny chodící mrtvoly na jedno místo, protože si myslí, že takhle se o ně dokážou postarat líp — když jich budou dva tisíce najednou. Byla jsem v jednom z opravdových stád," řekla upřímně, „dole v Los Angeles. Bylo nás v něm jen třicet nebo čtyřicet — to je nejlepší počet. Byli jsme volná smečka, jen jsme se flákali kolem jako slepá banda zombií. Moc si z toho nepamatuju. Vzpomínám si na to, jak jsem měla hlad, a na to, jak jsem se krmila vším, co bylo k dostání. A pak přišel Jason — a ten mi nedovolil, abych už byla zombie. Přivedl mě zpátky k životu. Jsem teď živá.

Jsem součástí budoucnosti." Hrdě se poplácala po břiše. „Mám svou práci."

„Gratuluju," řekl jsem suše. Naposledy jsem zatáhl z cigarety a odhodil ji stranou na zem. Prachem se mihla lesklá černá mnohonožka, skočila po nedopalku a sežrala ho se vším všudy, i s oharkem. Jeden z červů sklouzl k nám, popadl mnohonožku a strčil si ji do tlamy.

Jessie zadusila svou cigaretu o holý povrch stolu. „Chtěla bych ti něco říct —" najednou byla smrtelně vážná. „Představujeme nový řád, novou cestu vesmírem. Žijeme v naprosto jiném světě lidských zkušeností než ty. Chceme tě

na tu úroveň pozvednout — a nakonec se nám to podaří. Ale v téhle chvíli si ještě myslíš, že jsi spojencem těch lupičů, a pro to neexistující spojenectví bys nás byl schopen zabít. Proto pro nás znamenáš nebezpečí. Toto nebezpečí musíme neutralizovat. Nechceme tě zabít. Ale uděláme to, pokud to bude nutné."

„Ano, samozřejmě," řekl jsem uštěpačně. „Je to součást vašeho programování pro přežití, že?"

Vypadala překvapeně. „Ve skutečnosti ano." A pak naléhavě dodala: „Ale rozdíl mezi námi a tebou je v tom, že my své programování ovládáme. To je Jasonův dar. Skutečná svoboda. Nejsme polapeni falešnými spojenectvími a neurčitými dohodami, o kterých si myslíš, že jsou tvým životem. Chceš žít, Jime? Naučíme tě žít — a daleko víc: dáme ti svobodu, jakou jsi nikdy dřív nezažil! Ale vtip je v tom: všechno, co se ti stane — zvlášť všechno, co uděláme, abychom zničili tvé nepřesné spojenectví a falešné závěry — bude vypadat jako hrozba tvému přežití. Rozumíš tomu, co ti říkám?"

Podíval jsem se na ni. „Ty nejsi jenom obyčejná ukecaná holka, co? Ty jsi politruk. Je to tak?"

Ani nemrkla. „Na něco jsem se tě ptala," řekla. „Rozumíš tomu?"

„Ale jistě. Rozumím." Cítil jsem, jak ve mně znovu roste vztek. „Možná víc, než si myslíš."

„Hovno," řekla. „Nerozumíš ničemu. Jsi pořád ještě součást neprobuzených."

„Neprobuzených?"

„Jsi taky zombie," řekla. „Chodíš kolem ve svém vlastním transu. Myslíš si, že žiješ? Nevíš, co vůbec život je. Zatím."

Odvrátil jsem od ní oči. Podíval jsem se na oblohu, na stromy, vzdálené budovy. Jen na ni ne. Trpělivě čekala. Nakonec jsem k ní znovu obrátil pohled. „Můžu se napít vody?"

Podala mi svou čutoru. Voda v ní byla teplá.

„Jsi v pořádku?" zeptala se.

„Ne," řekl jsem. „Měl bych snad být?"

„Máš strach?"

Napil jsem se ještě jednou. Podíval jsem se na zem. Potřásl jsem hlavou. Neodpovídal jsem tím na její otázku, i když si to nejspíš myslela. Ne, myslel jsem na něco jiného: Ach jo, mámo McCarthyová, do čeho se ten tvůj kluk zase namočil tentokrát?

Bez toho, že bych se na ni podíval, jsem k ní postrčil čutoru přes stůl.

Vzala si ji z mé ruky a řekla: „Nedělej si starosti. Přes to se dostaneš." A pak vstala a odešla.

Ve dvou je to celkem psina,
ve třech už bejvá slezina
nebo taky srocení;
málokdo to ocení.
V pěti už je to jen hlína!

7. Loolie

„Paranoia obvykle pronásleduje svobodné lidi."
—SOLOMON SHORT

Měli tři motocykly, dva vojenské náklaďáky s plachtou zakrytými korbami a dodávku. A teď i můj džíp.

„Pojedeš s námi dodávkou?" zeptala se Jessie. „Nebo náklaďákem s Orriem?"

Zamyslel jsem se nad výběrem. Přinejmenším jsem věděl, jaké nebezpečí Orrie představuje. „Myslím, že dodávkou, díky."

Vlezl jsem zezadu do dodávky. Seděla tam holčička a tiše se skláněla nad omalovánkou. Když jsem vlezl dovnitř, zvedla hlavu. „Ahoj," řekla. „Pojedeš s námi?"

„Je to náš host, Loolie," řekla Jessie, která nastupovala za mnou. „Posaď se tamhle," ukázala mi.

„Aha," řekla Loolie. „Dáš si obložený chleba? Dáš si něco k pití?"

„Eh, ne, díky." Najednou mi bylo strašně zle. Byl jsem pitomec. Loolie byla návnada.

„Chleby jsem dělala sama," řekla.

Slabě jsem se usmál. „Ne, díky."

Nebyla to její chyba, říkal jsem si. Je moc malá na to, aby si to uvědomovala. Kolik jí vlastně může být? Nedokázal jsem to odhadnout. Stejně to bylo jedno. Nezáleželo na tom. McCain byl mrtvý. Musela to vědět. Jak jenom nemohla vědět, co dělá? Přinutil jsem se rozevřít zaťaté pěsti. Chtěl jsem ji popadnout a zatřást s ní tak tvrdě, jak bych to jen dokázal. Dokud by nevypoulila oči a jazyk jí nevylezl z úst a nepřelámal bych jí kosti —

Kurva! Opřel jsem se do sedadla a zíral přímo před sebe s rukama vztekle založenýma na hrudi. Začínal jsem být šílený.

Ne. Já už šílený byl. Začínal jsem být šílenější..

Jeden z mužů nastoupil dopředu do kabiny, aby řídil. Vedle něj se posadila velice hubená dívka s temnýma hlubokýma očima. Do klína si položila mou pušku. Napadlo mě, jestli mě ještě pořád chce zabít. Uvědomil jsem si, proč mi připadá tak povědomá.

Musel jsem to vědět určitě. Zapomněl jsem na svůj vztek. Naklonil jsem se k Loolie a zašeptal: „Jmenuje se Marcie?" Ukázal jsem na dívku.

„Uhm."

„Myslel jsem si to."

„Ty ji znáš?"

„Jednou jsem ji potkal."

Marcie byla před třemi lety v Denveru. Ztratila psa. Tuláka. Ošuntělého, vyhublého bílého psa — kňučel a snažil se utéct; ječel, když na něj zaútočil červ. Nevěděla to, Neřekl jsem jí to. Místo toho jsem se s ní vyspal. Pamatovala si to? Byl to snad důvod jejího vzteku vůči mně?

Loolie zalichotila moje pozornost. Zeptala se: „Chtěl bys vidět můj zvěřinec?"

„Ty máš zvěřinec?"

„Uhm! Máme prasečí borovici a upíra a malého gorpa—"

„Loolie!" přerušila ji ostře Jessie. Právě lezla dozadu, aby se k nám připojila. „Znáš přece pravidla, jak se chovat k hostům."

„Ano, Jessie. Promiň." Loolie se ke mně otočila a spiklenecky si přiložila prst na rty.

Řidič pak nastartoval dodávku a konvoj se zformoval. Obrátil jsem se, abych se podíval z okénka; možná bych si mohl zapamatovat, kam pojedeme.

Vepředu jeli dva muži na kolech; očividně to byly hlídky. Za nimi následoval nákladák se dvěma většími červy, pak dodávka a nákladák s Orriem a Delandrem. Za ním řídila Frankensteinova nestvůra můj džíp, naložený kořistí z tábora a Panem prezidentem, jedoucím na vrcholku nákladu. Nahá věc, podobná chlupáči, se pátravě dívala na svět špatným koncem mého dalekohledu. Třetí cyklista jel vzadu.

Podíval jsem se na Jessii. „Můžu se tě na pár věcí zeptat?"

Jessie se právě prohrabávala chladničkou. Vytáhla jablko. „Ptát se můžeš." Zakousla se do něj. „Neslibuju, že budu odpovídat."

„Jak jste — nebo Jason — ochočili tři červy?"

„Tak to není. Není nic takového jako ochočený červ."

„No, ale..." Podíval jsem se dozadu na nákladák, který jel za námi. „Máte tři."

„To zařídil Orrie. Ty druhé dva přesvědčil."

„Cože?"

Pyšně přikývla. „Orrie je velice zvláštní. Je to mladý bůh."

„No a jak Jason ochočil jeho?"

Jessie si mě chladně přeměřila. „Nemůžeš ochočit boha, Jamesi."

„Promiň."

„To je v pořádku. To z tebe mluví jen tvá nezkušenost. Připouštím, že to vypadá, jako by ochočený byl, pokud ho nepoznáš lépe. Stejně tak bych mohla podle tvých psích známek usuzovat, že jsi byl ochočený ty."

Neodpověděl jsem. Nechtěl jsem, aby to rozváděla.

Stejně pokračovala sama. „Aby sis někoho ochočil, Jime, musíš si toho přestat vážit — musíš to začít vidět jako věc nebo zvíře; a to poníží daleko více tebe než to, protože je to další odmítnutí boha, který je v nás všech. Ale pokud se chceš naučit dívat se hlouběji, pokud chceš vidět duši, která je uvnitř, pak můžeš uzavřít společenství s každou živou duší na téhle planetě — s každým kouskem Boha — bez ohledu na to, v jakém těle žije. Společníka si neochočíš, Jime, ale učíš se společenství."

„Promiň. Nevidím v tom žádný rozdíl."

„To přijde," řekla. „Hned potom, co projdeš učením."

„Projdu učením?"

„Uh — hm." Řekla to s plnými ústy.

„Hm... a co když se nebudu chtít učit?"

„Už sis vybral," řekla. „Nebo lépe řečeno, vybral si tvůj stroj."

„Promiň, ale tomuhle už vůbec nerozumím."

Natáhla ruku a poklepala mi prstem na čelo. „Tady je tvůj stroj. Uvnitř. Programuješ ho ode dne, kdy ses narodil. Nevěděl jsi, že ho programuješ, ale je to tak. Dělal jsi rozhodnutí, úsudky, závěry, analýzy a vyhodnocení — to všechno bez ohledu na přesnost mimo samotný prostor tvé hlavy. Jediná podmínka, kterou jsi kdy užíval pro vhodnost jakéhokoli rozhodnutí, byla ta, jestli ti to ubližuje. Až do dnešního dne bylo všechno to programování nevědomé — a při nevědomém programování jde vždycky o přežilí. Už jsi to sám předvedl. Ale kdyby ses dokázal probudit, Jime, viděl bys sám, do jakých pastí tě tvé programy, stavěné na přežití, vhánějí."

„A vy mě chcete probudit?"

„Ne. Probudíš se sám. Nebo také ne." Zamyšleně si kousla jablka. „Jason ti dal jedinou volbu, které jsi teď schopný porozumět. Chceš žít, nebo zemřít? Řekl jsi, že chceš žít. To byla tvá volba."

„A co kdybych řekl, že raději zemřu? Co pak? Zabil by mě Jason?"

„Jamesi," řekla trpělivě, „poslouchej se. Kdybys byl skutečně probuzený, vůbec by ti na přežití nezáleželo. Neprošel jsi zkouškou."

Zamyslel jsem se nad tím. Řekl jsem: „Promiň. Těžko tomu můžu věřit."

Jessie klidně pokrčila rameny. Ve skutečnosti vypadala, jako by ji tenhle rozhovor vůbec nezajímal. „Na tom, čemu věříš, vůbec nezáleží."

„Mně ano," řekl jsem. Neodpověděla. „Dobře. Takže co se stane teď?"

„Budeš naším hostem. Dáme ti příležitost, abys přispíval, jak budeš chtít. A pak ti dáme příležitost k tomu, aby jsi se probudil. A pak dostaneš příležitost připojit se ke kmeni. Nebo ne."

„A co se stane, jestli selžu?"
„Selžeš."
„Nic víc?"
„Uhm."
To mě zmátlo. „Je v tom něco, co mi neříkáš, že?"
„Ne."
„Ne?"
Jessie pohladila Loolii po dlouhých hnědých vlasech. Láskyplně ji políbila. Pak se podívala zase na mě. „Víš, ty si myslíš, že selhání něco znamená. Neznamená nic. Selhání není smrt. Pokud selžeš, dáme ti další příležitost k tomu, abys uspěl. Dáme ti tolik příležitostí, kolik bude zapotřebí. Chceme, abys vyhrál."
„A co to vyhrožování smrtí?"
„Vůbec jsme ti nevyhražovali, Jime. Nikdo z nás. Požádali jsme tě, abys nám dal slovo. Dal jsi nám slovo. Jason ti řekl, jaké bude mít pro tebe porušení tvého slova důsledky, a tys nám své slovo dal; Od té chvíle — nevšiml sis toho snad? — na tebe nikdo nemířil puškou, nikdo tě nehlídal, nikdo ti nijak nevyhrazoval. Všechno si to jen představuješ."
„Ale kdybych se pokusil utéct, zabili byste mě, ne?"
„Pokud bys utekl, porušil bys své slovo, není to tak?"
„Neměl jsem na vybranou —" Začal jsem se cítit zklamaně a podrážděně.
„Ano, měl."
„Ale měl jsem přece u hlavy pistoli!"
„Takže?"
„Takže to nebyla opravdová možnost volby!"
„Ano, byla! Byla velice opravdová už jen díky té pistoli. A ty jsi ten, kdo volil — zvolil sis pokračování svého programu. Teď jsi rozčilený, protože si myslíš, žes neměl na vybranou, ale tak to není."
Nedalo se s ní mluvit. Sklapl jsem.
Pokračovala. „Zklamání, které teď cítíš, je úplně prvním krokem k tvému probuzení. Začínáš si uvědomovat tu past, do níž ses díky vlastnímu programu chytil. Proto jsi tak podrážděný."
Neměla pravdu. Nebyl jsem podrážděný. Cítil jsem jasné nepřátelství.
Dal jsem své slovo, řekla — ale bylo to pod nátlakem. A zákon neuznává smlouvy uzavřené pod nátlakem. Dobře, jasně, to ze mě mluvilo mé „naprogramování pro přežití". Takže co? To jim pořád ještě nedávalo právo k tomu, aby se mnou zacházeli jako s vězněm. Jenže oni se mnou jako s vězněm nezacházeli, ne? Dal jsem své slovo, že zůstanu. Mohl jsem klidně odejít, ale tím bych porušil své slovo — a dohoda zněla, že když poruším slovo, může mi Jason vystřelit mozek z hlavy. Takže: pokud budu chtít následovat své programování pro přežití, musím zůstat. Nebo: pokud budu chtít dodržet své slovo, musím zůstat.
Byl jsem zmatený. Byl jsem vzteklý. A byl jsem ztracený v tom, jak jsem obdivoval tuhle chytrou malou logickou hádanku, do které chytili mou mysl. Skoro jsem mohl cítit, jak se mi v hlavě uzavírají obvody do nekonečných smyček a marně hledají cestu ven. Jako pavouček.
A tentokrát jsem věděl, že mi limericky nepomůžou.

Skvělýho ptáka má támhleten borec,
moh by vám připadat jako lakomec.
Udělá si všechno sám
bez pánů nebo bez dam
bohužel všechno má taky i konec.

8. Žít, nebo zemřít?

„Je jednodušší věřit v Boha než si přiznat,
že všechny chyby děláme sami."
—SOLOMON SHORT

Tiskli mě k zemi a já křičel.
Vztekal jsem se a řval a rval se o to, abych byl volný. Nechtěl jsem dopustit, aby se to stalo znovu. Už nikdy! Nadával jsem jim, dokud mi nezačal přeskakovat hlas. Na hrudi mi seděl slon a dva grizzlyové mě drželi za paže. Nějaká gorila mi lámala nohy tak lehce, jako by to byly sušenky. Uvolnil jsem jednu paži a praštil jednoho z medvědů. Řekl „Ufff" a odpadl stranou. Pak jsem se pustil do slona a pokusil jsem se dosáhnout na gorilu, když na mě znovu spadla hora kamení. Pořád jsem to ale nevzdával.
„Nechci, aby mi někdo zase vymýval mozek! Už to nechci znovu zažít!" Probíjel jsem se nahoru. „Zabiju vás, zabiju vás, vy zkurvenci!"
Vztek zrudl a já zmizel, spadl jsem do něj...
...a vynořil se na druhé straně, lapal po dechu, příliš zesláblý na to, abych se mohl pohybovat, se slzami na tvářích, se slzami neúspěchu.
„To je v pořádku, Jime. Zbav se toho."

„Mrdám tě."

„Jistě. Tohohle se zbav taky. Všeho toho vzteku. Dostaň to ze sebe."

Z nějakého důvodu mě to rozzuřilo ještě víc. Ječel jsem na něj všechny nadávky, které mi slina na jazyk přinesla — ve třech různých jazycích. Nedokázal jsem ho rozzlobit. Jen se na mě trpělivě díval a čekal. Sípal jsem a chrchlal a nakonec jsem to vzdal. Porazili mě. Znovu. Byl jsem příliš slabý na to, abych se mohl pohnout.

Někdo ze mě zvedl horu. Gorila a medvědi pustili mé ruce a nohy. Slon mi slezl z hrudi. Věděli, že si už nemusí dělat starosti. Neměl jsem ani tolik síly, abych je mohl dál nenávidět. Znovu vyhráli. Na co mě budou chtít předělat tentokrát?

Zvedl jsem oči a nade mnou klečel Foreman.

Nedokázal jsem uhádnout, co si myslí.

Jeho výraz byl neutrální, ale oči měl ostré a pronikavé. Stejně jako Jason Delandro. Foreman pokynem ruky poslal pryč pomocníky, kteří stáli kolem. Tiše řekl: „Oč jde, Jime?"

„Nechci, aby mi někdo znovu vymýval mozek!"

„A proč si myslíš, že je tohle vymývání mozku?"

„Protože — mně už mozek vymývali!"

„A to znamená, že jsi odborník?"

„Ne — Ano! Nevím. Ale vím, co se děje v mé vlastní hlavě! A já už tady nechci být!"

„Dveře nejsou zamčené," řekl Foreman.

„Můžu jít?" Posadil jsem se a rozhlédl.

„Kdykoli." Výraz na jeho tváři byl nečitelný. „Ale dal jsi své slovo, že kurs dokončíš."

„Delandrovi jsem dal slovo taky — a vím, jak to nakonec dopadlo."

„Ano, o tom vím všechno. Mohl bych s tebou ještě něco zkusit?"

Utřel jsem si hřbetem ruky nos. Podíval jsem se na dveře. Tuhle past už jsem znal. „Stejně to uděláte a nebude vás zajímat, co říkám. Vím, jak to chodí."

„Mělo to být ano nebo ne, Jime? Potřebuji tvé svolení."

„Nestojím o to, aby se mnou někdo něco zkoušel," řekl jsem.

„Dobrá." Foreman vstal a udělal krok dozadu.

„Cože? To je všechno? Můžu už jít?"

Foreman přikývl. „Všechno, co chci, je položit ti několik otázek, Jime, otázek, které by ti mohly pomoci vidět ve správném světle to, co se tady děje. Ale pokud nechceš, tak tu být nemusíš."

Na okamžik jsem se nad tím zamyslel. Tohle bylo strašně zmatené. Jedna moje část chtěla zamířit ke dveřím. A druhá část chtěla odpovědi.

„A až to skončí, budu moct odejít?"

„Pokud budeš ještě chtít," řekl Foreman, „pak odejdeš."

Rozhodl jsem se počkat na odpovědi.

„Dobře," řekl jsem. „Ano."

„Děkuji. Posadil by si se prosím na stupínku?" Nabídl mi ruku. Nepřijal jsem ji. Zdálo se, že si toho ani nevšiml. Jen ukázal na vysoké křeslo a poplácal mě po rameni. „Prostě tam jdi a posaď se. Chceš kapesník?" Podal mi balíček papírových kapesníků, pak se otočil a pošeptal něco vedoucí kursu, která stála stranou. Vzal jsem si balíček nahoru na stupínek a posadil se do křesla.

Dívalo se na mě pět set lidí. Nevšímal jsem si jich a utíral jsem si oči. Vypadali jako vzdálená stěna tváří.

Foreman vystoupil nahoru na stupínek a postavil se vedle mě. Vzal mi balíček kapesníků z klína a položil ho na pódium.

„Jak se cítíš?"

„Ochable," řekl jsem. Pak jsem dodal: „Jsem v pohodě. Jen trochu... zesláblý."

„Chceš se napít?"

Přikývl jsem.

Foreman se otočil k pódiu a sáhl po džbánu vody a papírovém kelímku. Nalil jsem si a žíznivě vodu vypil. Pak jsem mu kelímek podal zpátky. „Děkuju."

„Dobrá, Jime," začal. „To, co teď uděláme, poslouží k tomu, abychom něco předvedli. Položím ti několik otázek a všechno, co po tobě chci, je, abys mi na ně po pravdě odpověděl. Jasné?"

„Ano, jasné."

„Takže ty jsi říkal, že nestojíš o to, aby ti někdo znovu vymýval mozek", je to tak?"

„Je to tak."

„Kde ti vymývali mozek?"

„Vy to víte. Loni mě chytili odpadlíci."

„Ano, já to vím. Ale chci, aby to slyšeli i ostatní. Musíme k něčemu dojít, Jime, takže je velice důležité, abys mi říkal naprostou pravdu, rozumíš?"

Přikývl jsem.

Foreman chvíli mlčel, aby pečlivě zformuloval. svou další otázku. „Je tento kurs totéž, co byl výcvik kmene odpadlíků?"

„Eh — některé části."

„No — ta pistole v ústech plukovníka Irvingové. A volba."

„Jaká volba?"

„Nabídl jste jí volbu. Nebo ne...?"

„Ne, nic takového. Přemýšlej. Co jsem udělal?"

Zavzpomínal jsem. Přehrával jsem si ten okamžik v hlavě. Začal jsem se znovu třást. „Vy... jste se jí zeptal, jestli dokáže dodržet slovo a být tady včas."

„Přesně tak. Ale nikdy jsem jí neřekl, že bych ji zabil. Smyslem celé té věci bylo zjistit, jestli je fyzicky schopná dodržet slovo. Ne, jestli to udělá, ale jen jestli je toho schopná. A zjistili jsme, že to dokáže. Pokud by na tom záleželo její přežití, dokázala by tady být včas. Řekla to. To bylo všechno, co jsem chtěl vědět. Sledoval jsi to?"

„Ano."

„Takže tady ve skutečnosti k žádné 'volbě' nedošlo, že?"

„Ne, nedošlo."

„Dobrá. Vedeš si dobře. A jaká tedy byla ta volba, před kterou jsi byl postaven u odpadlíků?"

„Žít, nebo zemřít."

„Žít, nebo zemřít?"

„Uhm."

„Nic víc."

„Ne."

„Takže přitom šlo o přežití, že?"

„Ano."

„Ve skutečnosti přitom nešlo o nic jiného než o přežití, že?"

„Přesně tak."

„A tys chtěl žít?"

„Ano."

„Takže došlo k 'volbě' — a s touto volbou byla spojena otázka přežití — a ty sis vybral přežití, je to tak?"

„Je to tak. Ano."

„A tím jsi předvedl, že bys udělal, cokoli by bylo nutné, aby jsi si zajistil přežití, ano?"

„Eh... ano."

„Takže jsi jim dal možnost, aby nad tebou získali nadvládu, že?"

„Už nade mnou nadvládu měli. Měli tu pistoli."

„Mohl sis vybrat smrt. Tím by ses přece mimo jejich nadvládu dostal, ne?"

Pokrčil jsem rameny. „To mě, ehm... nenapadlo."

Místností proběhl šum lehkého pobavení. Úsměvy. Uchechtnutí. Stěna tváří se pohnula a stala se na okamžik místností plnou lidí a pak znovu zmizeli.

„Samozřejmě ne; byl jsi napojený na modus pro přežití," řekl Foreman klidně. „Ale dal si jim tím nad sebou nadvládu, že?"

„Eh..." Nechtěl jsem to přiznat.

„Řekni pravdu, Jime," připomněl mi.

„Ano."

„Děkuji. To je v pořádku. Opravdu." Na okamžik se odvrátil, nalil si sklenici vody a napil se. Mimoděk jsem se rozhlédl místností. Tváře nebyly nepřátelské. Byli... se mnou. Tohle byla i jejich otázka. Já je zastupoval. Uvědomil jsem si, že už nemám takový strach jako před chvílí.

Foreman odložil sklenici a znovu se ke mně vrátil. „Teď chci, aby jsi se nad tím zamyslel, Jime. Ta volba, před kterou jsi stál — bylo to totéž jako ta demonstrace, kterou jsem tu prováděl před chvílí já?"

„Vypadalo to tak."

„Ano, vypadalo to tak. Ale nebylo to stejné?"

„Vypadalo to stejně..." začal jsem říkat, „ale ne, nebylo to totéž." V tom jsem měl jasno.

„Děkuji. A byl Jasonův 'výcvik' stejný, jako je tento?"

„Nevím."

„Zamysli se nad tím, Jime. Co je stejné? Co je jiné?"

Vzpomněl jsem si na to, jak chutnala hlaveň Jasonovy pistole, a znovu jsem cítil vztek. Začal jsem mluvit nejdřív váhavě. „Jason podváděl... protože to nevysvětloval — přinejmenším ne ze začátku." Musel jsem se na chvíli odmlčet, protože se mi oči zamlžily slzami a já nevěděl proč. Hrdlo se mi svíralo. „Jason říkal tohle: Nemá cenu vysvětlovat volbu mezi životem a smrtí někomu, kdo je uvězněný v programování pro přežití, protože by ji nepochopil. Takže — takže..." Hlas se mi pak zlomil a já nemohl pokračovat. Utřel jsem si oči.

Foreman mi podal sklenici vody a já ji rychle vypil. „To je v pořádku," řekl tiše. „Vedeš si výborně."

Podal jsem mu sklenici zpátky; chtěl jsem pokračovat. Chtěl jsem to říct a dostat to tak ze sebe. „On lhal! Nebyla to ta volba, o které mluvil! Volba, kterou mi Jason opravdu nabízel..." Teď jsem to viděl jasně; cítil jsem se tak lehce, že se mi skoro zatočila hlava. „Ptal se mě, jestli chci přežít tak moc, že se proto nechám přeprogramovat! Jenže se nato nezeptal jasně!"

„Samozřejmě, že ne," řekl Foreman. „Raději bys zemřel, než by jsi se nechal přeprogramovat — a on tě chtěl živého."

„Ano, teď už to vidím." Otřel jsem si čelo a tvář rukou. „Ale pořád to bylo nepoctivé." Podíval jsem se na Foremana. „Ne?"

„Podle jejich pravidel ne," poznamenal Foreman. „Podle jejich pravidel dokážou rozeznat pravou volbu jen ti 'probuzení'; s 'hosty' se musí jednat — to znamená manipulovat. Vlezl jsi tam do pasti, Jime. Ale tohle je jiná záležitost

pro jinou chvíli. Jak se cítíš teď?"

„Jsem v pohodě," řekl jsem. „Opravdu."

„Dobrá." Foreman vypadal spokojeně. Bílé vlasy mu vlály kolem hlavy jako svatozář. „Vedeš si skvěle. Už jsme skoro u konce. Jen mi dál říkej pravdu."

„Budu," řekl jsem.

„Takže: jsi si jistý tím, že je to tady jiné?"

„Nevím." Zmateně jsem se na Foremana podíval. „Jason měl taky představu. A byl jí nadšený stejně jako — jako jste vy nadšený tímhle Jádrem. A taky mluvil o odpovědnosti a závazku."

„Mm — hm," přikývl Foreman. „To, co vidíš, Jime — to, co si uvědomuješ —, je to, že technologie k dosahování výsledků může být použita jak pro dobrou, tak i pro špatnou věc. A že posouzení dobrého nebo špatného není dáno často ničím jiným než odhodláním lidí, kteří se k určité věci rozhodnou. Jason říkal, že vytváří s červy společenství. Víš, jak to dopadlo. Nesmíme tady hledat žádné společenství s útočníky. Před pár lety jsem se tě ptal na jinou volbu — vzpomínáš si? Ptal jsem se tě na to, co chceš dělat. Pamatuješ si ještě, co jsi mi tenkrát řekl?"

„Říkal jsem, že chci zabíjet červy."

„Správně. A je to stále ještě pravda?"

„Ano. Teď ještě víc než tenkrát."

„Dobrá. Velice správně." Foreman mi položil ruku na rameno a naklonil se ke mně. Když promluvil znovu, byl jeho tón klidný a upřímný. „Teď mě poslouchej. Nezáleží na tom, jestli je tenhle výcvik stejný jako ten Jasonův. Může se mu podobat. Nevím, jestli tomu tak je, a vůbec mě to nezajímá. A koneckonců na tom vůbec nezáleží — protože tady vůbec nejde o výcvik jako takový; jde o to, jak s tím naložíš, až to skončí. Takže tady je skutečná otázka: Je úmysl tentýž? Je náš úmysl stejný jako Delandrův?"

„Ne."

„Není stejný. Máš v tom jasno?"

„Ano."

„Naprosto jasno?"

„Ano."

„Tak proč se chováš, jako by stejný byl?"

„Cože —?"

Foremanův hlas mě tlačil do kouta. „TAK PROČ SE CHOVÁŠ, JAKO BY STEJNÝ BYL?"

„Já... já..." Hrdlo se mi bolestně svíralo. V hrudi jsem cítil tlak. Nemohl jsem dýchat —

„To je v pořádku," řekl Foreman. Položil mi ruku na rameno. „Řekni mi, co cítíš."

„Nemůžu dýchat. Bolí to."

„Kde to bolí?"

„Tam — uvnitř." Položil jsem si ruku na prsa. „Tady cítím tlak."

„Jako by tě tam někdo tloukl?"

„Ano."

„Mm — hm. Chci, aby jsi si něčeho všiml, Jime. Položil jsem ti otázku — a ty, místo toho, abys mi na ni odpověděl, prožíváš silné tělesné bolesti. Děje se tady něco, o čem jsi mi zatím ještě neřekl pravdu, ale pořád se to snažíš vyjádřit. Pokoušíš se to udržet uvnitř a ono se to pořád pokouší dostat ven, takže to cítíš jako fyzický tlak. Takže tentokrát, až se tě na něco zeptám, chci, abys mi na to odpověděl, ano?"

Polkl jsem a přikývl.

„Proč jsi reagoval tak, jako by byl tento výcvik stejný jako ten předchozí?"

„Protože stejně vypadal a já se bál, že skončí stejně —" Vyrazil jsem to ze sebe tak rychle, že se slova proplétala navzájem. Šlo to říct jednodušeji, než jsem si myslel. „Měl jsem strach. Nechtěl jsem, aby někdo znovu ovládal mou mysl."

„Mám pro tebe špatné zprávy," zašeptal mi Foreman hlasitě do ucha. „To nikdo nemůže."

„Jak to?"

„Je to tvoje mysl. Může snad být zodpovědný za to, co děláš, někdo jiný?"

„No, to ne. Chcete mi říct, že mi nikdy nikdo mozek nevymýval?"

„Já ti neříkám nic. Já tu jen stojím a ptám se tě."

„Říkáte, že něco takového, jako je vymývání mozku, neexistuje, je to tak?" Cítil jsem, jak ve mně znovu narůstá panika. Bylo to, jako bych jel na horské dráze. Zase jsem se do toho chytil. „Vím, co mi tím chcete říct. Chcete mi říct, že před tím zdrhám — že to, že říkám, že mi vymývali mozek, je jen důkaz toho, že za to nechci být odpovědný, je to tak?"

„Je to tak?"

„To říkáte vy!" To už jsem na něj křičel. „Alespoň to tak vypadal Ale já tam byl a vím, co se stalo! A nevím, jak by se to mohlo stát jinak! Všechno, co vím, je to, co se stalo posledně! Vypadalo to stejně! A já dostal strach!"

„To je vynikající," řekl Foreman. „To je prostě dokonalé."

„Cože?" Najednou jsem byl zmatený. „Co?"

„To, co jsi právě řekl. Zopakuj to."

„Vypadalo to stejně a já dostal strach."

„Přesně tak." Foreman se té myšlenky chopil. „Tobě to připadalo stejné — takže jsi zareagoval, jako by šlo o tutéž situaci, i když to tak nebylo. Chápeš to?"

„No, ano."

„Bylo to všechno automatické, že? Něco v tobě zmáčklo knoflík a stroj naskočil, že?"

„Ehh..." zavrtěl jsem se. „Uff." Zakryl jsem si rukama oči.

„Co cítíš, Jime?"

„Eh, vztek...?"

„To se mě ptáš, nebo mi to říkáš?"

„Vztek," řekl jsem. „To vám říkám."

„Je to ještě něco jiného, Jime. To není jen vztek. Co ještě cítíš?"

Polkl jsem, spustil ruce dolů a řekl tiše: „Hněv. Totiž — nebyl jsem nějakou dobu člověk, byl jsem zvíře. Chtěl jsem zabíjet. Zabíjel bych. Kdybych mohl."

„Uhm." Foreman přikývl. „Ten hněv se objevil velice rychle. Vidíš sám, jak automatické to bylo?"

„Ano," přiznal jsem. Měl pravdu. Cítil jsem, jako bych se měl znovu začít třást a brečet, ale zároveň jsem cítil úlevu.

„Tohle je strašně stará záležitost — zdědil jsi ji po svém nahrbeném prapradědečkovi — víš, po tom, co slezl ze stromu. Říká se tomu 'udeř, nebo uteč'. Je to část tvého operačního systému. Vždycky to sleduje, posuzuje a nasazuje reakce. Tentokrát to nasadilo představu, že je tvé přežití ohrožené, a to vybudilo příslušnou odezvu. Přepnul ses do modu 'udeř nebo uteč', je to tak?"

„Jo, tak to bylo." Cítil jsem stud.

„Jak dlouho už v sobě ten hněv nosíš?"

„Eh — nejmíň rok."

„Ale ne; daleko déle. Co tak třeba celý svůj život...? Kolik ti je?"

„Dvacet pět."

„Uhm. Než v sobě člověk vybuduje takový hněv, nějakou dobu to trvá. Přinejmenším tři miliardy let. Ten hněv je celá tvoje historie vývoje; vztekal ses, když tě jednoho dne vykopli z hezkého, teplého maminčina bříška. Jenže sis to tenkrát nedokázal připustit. Vztekáš se hodně?"

„Hm, teď častěji než kdysi."

„Mm — hm. A zabíráte?"

„Co tím myslíte?"

„Když přejdeš do modu 'udeř nebo uteč', probudíš svůj hněv. Zvládáš situaci, která způsobila ten modus?"

„Aha, chápu." Nad tím jsem se musel zamýšlet. „Ne... ne tak docela."

„Mm — hm — ale děláš to pořád, že?"

„Já... nevím, co bych mohl dělat jiného."

„To je pravda. Nevíš, co bys mohl dělat jiného. Ten hněv je jedním ze tvých prvotních operačních modů. Přepínáš do něj velice jednoduše — protože ještě nevíš, že jsou tu ještě jiné mody, že? Trávíš celý svůj život tím, že se pokoušíš najít ten správný operační modus; ten, který by zvládl každou situaci, do které se dostaneš. A dovádí tě k šílenství, že ho nemůžeš najít.

Žádný správný způsob není, Jime. Jsou jen způsoby vhodné a nevhodné. Když tě odpadlíci zajali, bylo to, co jsi udělal, vhodné. Vzdal ses. Přepnul jsi do jiného modu, do jiného operačního stavu, nic víc. Tvůj problém spočívá v tom, že nemáš rád vědomí, že tenhle modus je částí tvého rejstříku operačních modů. Je to tak?" Upřel na mě pevný pohled. „Je to tak?"

Přikývl jsem. Ztěžka jsem polkl a přiznal to. „Je to tak."

„Dobrá," řekl Foreman klidně. Znovu mě poplácal po rameni. „Děkuji, Jime." Obrátil se zpátky k ostatním v místnosti. „Poslouchejte! V tomto kursu nejde o to, abyste ten správný modus našli. Jde v něm o člověka, který operační mody vytváří — o metodu, jak toto vytváření zvládnout. Takže takhle to funguje. Je to velice jednoduché. V tomto kursu budeme prožívat tolik druhů operačních modů, na kolik si dokážeme vzpomenout. Budeme to dělat den po dni pořád dokola a znovu. Budeme to dělat tak dlouho, jak to bude nutné — dokud nepochopíte pointu."

Foreman se začal obracet zpátky ke mně, ale pak se zarazil. „Ach — ještě jedna věc. Jim tady nadhodil otázku vymývání mozků. Nejdřív vyřídíme tuhle záležitost." Obrátil se a znovu se mi podíval přímo do očí. „Jime, víš, jaký je rozdíl mezi vymýváním mozku a výcvikem?"

Potřásl jsem hlavou. „To nevím."

„Je to strašně jednoduché. Pokud chceš projít výcvikem, musíš s tím souhlasit. Pokud ti má někdo vymýt mozek, tvůj souhlas k tomu nepotřebuje." Foreman se ke mně naklonil a řekl: „Vybral sis sám to, že ses stal částí kmene Jasona Delandra?"

„Vypadalo to tak — ale ne hned. Ne na začátku, neudělal jsem to."

„Ano. A vybral sis sám to, že budeš tady?"

Zavzpomínal jsem. „Ano, vybral. Chtěl jsem tenhle výcvik. Přišel jsem sem, protože jsem myslel, že mi to pomůže — zlepšit se."

„Ano, to vím," řekl Foreman. „Takže: řekl jsi, že chceš odejít. Pořád to ještě chceš udělat?"

„Cože?"

„Vzpomínáš si? Ležel jsi na podlaze a křičel jsi na mě. Říkal jsi, že už to nechceš prožít znovu."

„Aha," řekl jsem. „Ale já to nemyslel vážně. Totiž myslel — ale už to tak nemyslím." Musel jsem se zasmát. „To bylo opravdu 'udeř, nebo uteč', co? Ne, chci tady zůstat."

Nato se ozval hlasitý smích. A potlesk. Stěna tváří najednou zmizela. Už jsem nebyl sám. A tentokrát byly slzy na mé tváři slzami štěstí.

Nevěděl jsem proč, ale byl jsem šťastný.

Znovu.

Znal jsem vám chlápka, jmenoval se Jason,
nad jeho hrobem chci pět Kyrie Eleison.
Až si ho červi sežerou,
nejspíš se z toho poserou —

9. Rým pro Jasona?

Limerick je primitivní forma umění; začíná dvojicí daktylů."
—SOLOMON SHORT

Problém byl vtom, že jsem nedokázal vymyslet rým na jméno Jason.

Jack London?

Lajna Dixon — Mason?

Ne. Tohle bude očividně jedna z mých nejpozoruhodnějších prací.

Kyrie Eleison?

Možná takhle:

— a možná že mu přitom spadne stetson.

Kurva. Proč se Delandro nemohl jmenovat třeba Chuck? Chucka, toho bych zrýmovat dokázal.

Tohle byla ta nejhorší část toho, že mě chytili. Čekání. Nuda. Loolie měla aspoň omalovánky, se kterýma si mohla hrát.

Vzdal jsem sledování cesty, kterou jsme jeli. Prokodrcali jsme tolika klikatýma cestama nahoru a dolů po hnědých vysokých kopcích, že jsem začal uvažovat, jestli jsme pořád ještě v Kalifornii — nebo na Zemi vůbec. Velké kusy země pokrývaly plazivé rostliny, podobné červenému břečťanu, a z mnoha stromů, kolem kterých jsme projížděli, visely purpurové liány. Ve stinných místech bujely modré a bílé chomáče něčeho chlupatého. Čím výš jsme do strmých hor šplhali, tím hustější byla chtorranská vegetace. Byly tam vysoké a štíhlé ztuhlé černé věci; jejich kmeny byly hladké a holé; nevěděl jsem, jak se jmenují. Na strakatých pastvinách stály vysoké nadýchané vyvýšeniny — hnízda nervopalů; jasně červených věcí o velikosti krabů, podobných hmyzu. Byla tu pole mandaly a široké pásy vysokých šedých travin. Kudrnaté živé ploty purpurových a oranžových trnitých keřů. A oblohou plachtily věci podobné netopýrům o velikosti orlů. Lidský svět jsme nechali za sebou.

Mohlo by to být docela hezké, jenže — chtorranský život působil svým způsobem stroze a špatně; jeho množení bylo zhoubné. Rakovinné. V místech, kde bylo zamoření nejhustší a nejčervenější, vypadala země nemocně; vypadala chorobně. Cizozemská ekologie vysávala sílu ze všeho, čeho se dotkla: purpurové liány se držely stromů ostrými výhonky a krmily se jejich mízou, červený břečťan byl na zemi obklopen hnědými kruhy uschlé trávy a na rezavých polích ležely mrtvé krávy. Po úbočích kopců se valily růžové pýchavky velké jako keře laskavce a mířily k dálnici.

Zkáza byla naprostá. Obloha byla žlutá a zamračená. I mraky jako by byly zbarveny krví. Vzduch páchl sírou — až na to, že to bylo horší. Jak jsme stoupali výš, byly rozkladné a syté pachy, které pronikaly do vozu otevřenými okénky, tak silné, až nutily ke zvracení.

Po nějaké chvíli jsem se na to už nemohl dívat.

Zavřel jsem oči a pokoušel se vymýšlet limericky. Možná můžou hlídat mé tělo, ale svou mysl jsem pořád ještě ovládal jen já.

Ta stará čarodějnice se jmenuje Jessie, je proslulá tím, že přitom řve jak na lesy.

Hm...

Na Jessie se vymýšlí rýmy ještě hůř než na Jasona.

Ne. Musel jsem ten rým najít. Nemůžou mě porazit. Může na tom záležet můj zdravý rozum. Musím mít svůj způsob, jak jim klást odpor.

Viděl jsem, jak si to rozdává s červem, prožívala to i posledním nervem

Jenže když to použiju, budu muset pro Jasona vymyslet něco jiného. Jessie. Jessie. Jak bych jen Jessii zrýmoval?

— ale bylo přitom vidět, jak moc ji to děsí!

Dobře, takže co teď vymyslíme pro Jasona?

Mm...

To, co jsem opravdu chtěl, bylo zabít ho. Bolestně. Pokud by to šlo, tak holýma rukama.

Chvilku jsem na to myslel.

Bylo to daleko víc uspokojující než limericky.

Chvilku.

Konvoj pak odbočil ze silnice na prašnou cestu, která se vinula špinavým černým křovím. Už skoro padal soumrak. Cestovali jsme půl dne.

„Už jsme skoro doma!" řekla Loolie.

Žaludek se mi znovu sevřel.

Bylo to nevědomí, co mě dohánělo k šílenství. Budou mě mučit? Předhodí mě červům? Napojí mě na citově deprivační přístroj? O kmenech už jsem slyšel pár divokých historek.

Přerachotili jsme dřevěný most nad vyschlým řečištěm, nahoru do kopce a dolů do chráněného údolí, které stínily olistěné vrby a černé duby. Jediným očividným znamením chtorranského zamoření byly purpurové a červené závoje, visící z některých stromů. Vypadaly jako pavučiny nebo hedvábí. V místech, kde se od nich ještě odrážely poslední paprsky slunce, vypadaly zamlženě.

Když jsme zátočinou sjížděli na paseku, viděl jsem, že tábor je divokou sbírkou vozů, obytných přívěsů, nákladňáků, tahačů a skládacích domů, roztroušených na parkovišti starého, opuštěného hotelu. Na některých budovách byly patrné známky nedávných oprav.

Kmen už se k nám hrnul z domů a lesa, křičel a jásal, aby nás uvítal. Bylo to radostné peklo! Slyšel jsem, jak někdo křičí: „Pojďte! Mladý bůh se vrátil!" Před ostatními se k nám blížila smečka dětí a psů a všichni ječeli a křičeli jako zdivočelí paviáni — a pak tu byli švitořící chlupáči a ty jiné věci, podobné nahým chlupáčům, které běžely a poskakovaly s nimi — a průvod uzavíralo nejméně třicet nebo čtyřicet dospělých a mladých, z nichž spousta nesla v rukou zbraně.

Děti byly špinavé a mnoho z nich bylo nahých, ale žádné z nich nevypadalo hladově nebo nemocně; věkově pokrývaly celou škálu mezi kojenci a puberťáky. Utíkaly jako bojovníci a psi kolem nich štěkali a poskakovali. Psi byli obvyklou směsicí druhu psovitých; vypadali jako běžní obyvatelé útulku, jako spodina svého druhu.

Zástupci chlupáčů a chlupáčům podobných věcí vypadali stejně různorodě; viděl jsem jich nejméně tucet, jak poskakují jako šílenci a snaží se udržet krok s ostatními. Valili se po zemi jako lavina krys a králíků, ječeli a kňučeli a výskali jako děti, ale ani dva z nich se navzájem nepodobali velikostí, stavbou těla nebo barvou. Jejich barvy se pohybovaly od rudohnědé až k bledému, skoro bílému odstínu růžové; zahlédl jsem dokonce několik modropurpurových a oražovožlutých chlupáčů. Někteří byli malí jako batolata; jiní byli přinejmenším velcí jako šestileté dítě, metr a víc. Většina z nich vypadala jako parodie na chlupáče, které jsem potkával loni. Bylo mezi nimi několik malých, vyzáble stavěných a pár velice tlustých, kteří vypadali jako opilí a jeden obzvlášť — ostře červený tvor, podobný kryse, vysoký jako větší dítě — vypadal jako noční můra všech koček.

A stejně tak i lidé byli různí: vysocí, malí, tlustí, hubení, černí, bílí, žlutí, staří, mladí —

Konvoj se ještě ani nestačil zastavit a štěbetající lidé a zvířata

— a věci — už vozy obklopili, vzrušeně se tlačili, aby pomohli s vykládáním a poslechli si novinky. Všichni jen bzučeli otázkami

— ale ze všeho nejdřív zdvořile ustoupili, aby udělali Orriemu prostor pro to, aby mohl slézt. Zadní deska korby nákladňáku se otevřela na zem, aby vytvořila širokou rampu, a Orrie sklouzl dolů a do rozjásaného davu. Nahrnuli se kolem něj, vzdychali a jásali a láskyplně ho hladili.

„Bhhhhrrrr!" řekl Orrie. „Bhhrr — bhhhhrrrrrr!" Znělo to skoro, jako by předl. Nikdy jsem neslyšel červa podobný zvuk vydávat; ale vlastně jsem ani neviděl červa, který by se choval jako tenhle. Hned za ním seskočil z nákladňáku Delandro a dav se kolem něj uzavřel, aby ho také mohli obejmout a líbat, muži stejně jako ženy. Loolie a Marcie a Jessie vyrazily z dodávky ven, aby se k nim připojily. Zůstal jsem tam, kde jsem byl, a snažil jsem se být neviditelný, jak to jen šlo nejlépe.

„Dobrá, dobrá," řekl Jason, který byl uvězněn v objetí davu a šťastně se smál, potěšený takovou dávkou pozornosti, „nechtě nás nejdřív vyložit nějaké věci!" Ale jeho slova zanikla v jásání davu.

Mladší děti kvičely nadšením. Slyšel jsem výkřiky: „Cos nám přivezl?" a „Sehnal jsi nám nějaké sladkosti?" Dospělí taky křičeli z plných plic pozdravy a dobře míněné vtipy.

Chtěl jsem se bát, ale nemohl jsem. Většinou jsem se cítil — opomíjený. Většina těch lidí vypadala docela normálně a chovali se tak obyčejně jako komunita novokřesťanských farmářů. Mnoho mužů mělo vousy a většina žen měla vlasy stažené do pevných ohonů nebo nakrátko ostříhané jako muži. Všichni na sobě měli oblečené džíny a trička nebo džíny a flanelové košile nebo džíny a svetry nebo džíny bez ničeho — ale všichni dospělí vypadali čistě. Z nějakého důvodu mi to připadalo důležité.

Druzí dva červi právě vylézali z nákladňáku. Dav je také nadšeně vítal. Jejich láska a úcta byla jasně viditelná; ale také bylo jasné, že vůči Orriemu cítí úctu ještě větší.

Dokázal jsem jejich nadšení pochopit. Orrie byl možná nejmenší červ, jakého jsem kdy viděl, ale byl určitě ten nejbarevnější. Nedokázal jsem od něj odtrhnout oči. Podle předchozích zkušeností jsem věděl, že čím je červ starší a větší, tím jasnější a výraznější jeho barvy jsou, ale Orrie byl teprve mládě a přitom byly jeho barvy úžasně živé. Jeho srst byla barevně ohraničená nejostřeji, jak jsem kdy u červa viděl. Jasné skvrny zářily na jeho bocích jako písmena na plakátě. Dav se kolem něj sevřel.

A zdálo se, jako by se červovi ta pozornost líbila! Dokonce zatáhl své oči, aby se děti mohly natáhnout a poškrábat ho za zatvrdlými stopkami, na nichž byly umístěné. Dva menší kluci se mu pokoušeli vylézt na záda.

Cítil jsem, jak se mi v klíně svírají pěsti. Cítil jsem se beze zbraně úplně nahý. Bez plamenometu.

Pár mladíků si všimlo, jak sedím v zadní části dodávky, a začali pokřikovat na zbytek davu. „Podívejte, podívejte — Jason nám přivezl nového hosta! Hurá!" Začali na mě mávat. „Ahoj! Pojď ven! Jak se jmenuješ?"

Vlezli dovnitř a vzali mě za ruku a vytáhli ven, abych se připojil k davu. Lidé se kolem mne shlukli jako kolem dávno ztraceného příbuzného. Všichni mě objímali a líbali, muži i ženy, mladí i staří, každý, kdo na mě dokázal dosáhnout. „Vítej, vítej doma! Jak se jmenuješ? Jsme tak rádi, že jsi tady! Vítej!" Vytáhli mě do prostoru před vozy, kde se právě začínalo dávat dohromady velké, nevázané a neformální shromáždění. Všichni si podávali ruce a utvořili velký kruh. Chlupáči a chlupáčům podobné věci se připojili ke skupině také, ale nepodávali si ruce; místo toho si dřepli za řadu lidí.

Těsně předtím, než se kruh uzavřel, vplul do jeho středu s hlasitým předením Orrie. Otočil svýma očima, aby se na všechny podíval. Lidé jásali a výskali a pokřikovali na něj dobře míněné vtipy, aby mu dodali odvahy.

Octl jsem se mezi vyhublou mladou dívkou a nervózně se tvářícím chlapcem, ale oba vypadali na to, že jsou hrdí, že vedle mě mohou být.

A pak vstoupil do středu kruhu Jason Delandro. Pomalu se otočil, aby každý mohl vidět, jak se směje a září a mává, a divoké veselí propuklo znovu. Čím byli všichni ti lidé tak vzrušení? Copak to tu takhle vypadalo pořád? Tleskali, křičeli, dupali nohama a smáli se.

Delandro se usmál a zvedl do výšky ruce. „Nazdar!" zařval.

„Nazdar!" odpověděli mu.

„Chci s vámi sdílet!"

Další výbuch divokého nadšení. Moje vojenská mysl usoudila, že jsou všichni idioti. Ale věděl jsem, že tihle lidé blázni nejsou. Dělo se tady ještě něco jiného.

„Jak můžete všichni vidět," ukázal na mě Delandro, „máme tu dnes mezi sebou nového hosta!"

Podívali se na mě a znovu začali jásat.

„Jmenuje se James Edward McCarthy. Až do dnešního odpoledne byl poručíkem armády Spojených států."

Tváře se ke mně obrátily. Další úsměvy. Lidé se dívali a mávali a křičeli: „Ahoj!" a „Vítej!"

„Je naším hostem," pokračoval Delandro. „Dali jsme mu na vybranou a on si vybral, že bude naším hostem. Vím, že vám nemusím říkat, abyste mu dali všechnu lásku, kterou máte, protože vím, že to stejně uděláte; ale chci, abyste si dali záležet na tom, abyste Jima potěšili, protože v sobě má ještě pořád velký kus strachu a potřebuje vědět, že tady se nemusí bát ničeho na světě, je to tak?"

Křičeli a poskakovali a tleskali znovu. Dívka po mé pravé ruce mi položila paži kolem pasu a přitiskla mě k sobě. Mladík po mé levici — měl na nose tak silné brýle, že musel být napůl slepý — mě vřele poplácal po rameni.

„Dobrá, mám pro vás ještě spoustu dalších novinek. Dějí se opravdu vzrušující věci! A chci, abyste se o všech dozvěděli!"

„Jasně, Jaši!" zařval někdo.

„Řekni nám o nich!"

„Ale kdybych se s vámi o ně měl začít dělit dneska večer, byli bychom tu do zítřka!" Vypadal nadšeně. Řekl: „Ale to největší překvapení vám prozradím hned teď."

„Jasně, Jaši!"

„Pusť se do toho!"

„Chci, abyste se všichni podívali na Orrieho! Copak nevypadá nádherně? Orrie je velice, velice šťastný! Protože jsme si vedli dobře."

„Jo!"

„Joj, Orrie!"

Jásání a křik se začaly měnit v neustávající proud řevu. Napadlo mě, jestli ti lidé náhodou nedostali hromadně hysterický záchvat. Byli radostí zdivočelí!

Orrie kroužil kolem středu kruhu. Skoro se chvěl. Jeho vzrušení rostlo společně se vzrušením davu.

„Vedli jsme si dobře!" Jason teď musel řvát, aby ho bylo slyšet. Někdo mu strčil do ruky mikrofon. Popadl ho a zaječel do něj: „Vedli jsme si velice dobře! Našli jsme to, co jsme hledali!"

Dav zešílel. Začali skákat nahoru a dolů, křičeli a ječeli a objímali a líbali se navzájem.

Jason také řval. „Brzy připojíme čtvrtý roh!"

A oni začali ječet a křičet znovu. Ozvaly se výkřiky: „Kdy, Jasone? Kdy?" Přešlo to ve skandování. „Kdy, Jasone? Kdy?"

Jason zvedl ruce a čekal, až se utiší. Dav rychle zmlkl. Když Jason spustil ruce dolů, osvětlily ho najednou dva hledáčky. Byly umístěné na kabinách dvou tahačů. Jason musel proti té záři přivřít oči. Orrieho oči udělaly pfut — pfut. Jason zvedl mikrofon ke rtům a dramaticky do něj zašeptal. „Tohle je ta velká novinka. Vypadá to tak, jako by k tomu mělo dojít ještě před začátkem léta!"

Tentokrát křik nestačil. Kruh se rozpadl. Obklopili Orrieho, aby ho mohli obejmout. Obklopili Jasona, aby ho mohli obejmout. Zůstal jsem stát a díval jsem se.

Náhle lidé obklopili a objali i mě. „Jime, jsme tak rádi, že jsi tady!"

„Máš takové štěstí! Jaká výsada!"

„Víme, že tě to mate, ale je to tak krásná chvíle. Nejen pro nás, ale pro celé lidstvo!"

Někdo mě otočil. Díval jsem se do Jessiiny tváře. Usmívala se. Objala mě a políbila. Řekla: „Jime, tohle je lepší než Vánoce! Děje se něco, co změní celé lidstvo! A ty se toho můžeš zúčastnit!" Znovu mě políbila. Zíral jsem na ni.

Zíral jsem na všechny tyhle lidi. Byl jsem příliš vyděšený na to, abych se bál.

„Prosím! Všichni!" To byl Jason, který křičel do mikrofonu. Ten zvuk byl ohlušující. „Všichni poslouchejte! Vím, že jste šťastní! Na to jsme všichni čekali! Ale musí být vykonána ještě spousta práce! Potřebujeme postavit posadu a potřebujeme nashromáždit velkou spoustu zásob, protože nějakou dobu nebudeme moci cestovat a budeme muset být velice opatrní; musíme začít připravovat neobyčejné bezpečnostní opatření — a přitom dělat všechny každodenní práce jako dosud. Ale vím, že mohu počítat s tím, že to zvládneme. Jen vás chci upozornit: když už jsme nyní tak blízko, nesmíme polevit! Je toho v sázce příliš mnoho. Jasné?"

„Jasné!" zařvali v odpověď.

Jason se rozzářil. „Teď vím, že budete chtít oslavit Orrieho dnešní návrat. A náš triumf! A tak se stane! Budeme slavit tím nejlepším způsobem, jaký známe! Ale ještě před sebou máme spoustu práce, takže ji udělejme co nejdřív a dnes o půlnoci se všichni shromáždíme k tomu zatraceně největšímu Zjevení, jaké jsme kdy měli!"

Ach, můj Bože na nebesích.

Revelacionisti.
Se třemi ochočenými červy.

Hrála si na kosmickou loď, ležela na zádech.
Cvičila si ve skafandru svůj hluboký nádech.
Sotvaže jsem na ni vylez,
uzavřela vnější průlez
a zařvala „Start!" a potom „Zážeh!"

10. Valerie

„Džentlmen se pozná podle toho,
že po dámě nevyžaduje,
aby dokázala, že dámou je,"
—SOLOMON SHORT

„Tohle je tvůj pokoj," řekli mi. Byl to obyčejný pokoj v motelu se dvěma výjimkami. Nebyl tu počítač. Nebyla tu bible.

Omlouvali se mi za to, že se nebudu moct zúčastnit Zjevení. „Nebylo by to vhodné." A pak mě nechali samotného.

Napadlo mě, jestli mě zamkli. Nejspíš ne. Byl jsem přece host, vzpomínáte si?

Otevřel jsem dveře.

Seděl před nimi obrovský tlustý červ jako hromada karmínového masa. Otevřel jedno ze svých očí a zíral na mě. „Prourt?" zeptal se.

„Eh, jen jsem se díval. Promiň. Spi dál." Zacouval jsem zpátky do místnosti a zavřel dveře. „Jéžiši, kdo by tady mohl potřebovat zámek?"

Tím jsem dostal svou odpověď.

Dal jsem si sprchu. Přinejmenším se nevzdali potěšení z teplé vody. Stál jsem pod vřelým proudem a nechal si ho stékat po vlasech, po obličeji a po ramenou. Stál jsem tam a nechal si stoupnout slzy do očí. Srdce mi svíral strach. Jak jsem mohl zůstat na stráži v prostředí, které se mě pořád pokoušelo přesvědčit o tom, že se mám uvolnit? Tohle byla zákeřnost.

Mohl jsem krásu toho všeho jen obdivovat.

Nebylo se tomu možné bránit. Budou na mě tak milí, že se nebudu schopný ani ušklíbnout, abych se okamžitě nezačal cítit jako nevděčný parchant.

A jednoho dne mě to neustálé oplácení radosti nepřátelstvím unaví, jen natolik, abych trochu ochabl — jen o kousek, bude stačit malinko — a v tom okamžiku mě dostanou. Už teď jsem si dokázal představit, jak to asi bude vypadat...

„Ne, kurva! Ne!" Začal jsem pěstmi mlátit do kachliček, kterými byla sprcha obložená. „Ne! Ne! Ne! Ne!"

A když mě vztek přešel, zůstal jsem znovu tiše stát. Mé tiché slzy pomalu odplavila voda. Když začala téct studená, otočil jsem kohoutky a nechal ze sebe vodu kapat na dlaždice —

Kurva. Musím se odtud nějak dostat! Jakkoli.

Ne. Musím přestat.

Dohánělo mě to k šílenství. Vylezl jsem ze sprchy, pomalu se osušil a vyrazil do postele.

Nemohlo jí být víc než šestnáct. Seděla se zkříženýma nohama na mé posteli a čekala na mě. Nebyla vůbec oblečená. Měla pěkná malá ňadra. Velice hnědá. Jejich bradavky byly velké a hnědé. Měla dlouhé hnědé vlasy a měkké šedé oči. Tvářila se přátelsky.

„Eh —" Strategicky jsem spustil ručník níž. „Ahoj?"

„Ahoj," odpověděla.

„Hm... jsem ve špatném pokoji já, nebo ty?"

„Ne, tohle je správný pokoj. Jsem tady, abych se s tebou vyspala."

Poškrábal jsem se na nose. Podíval jsem se na podlahu. Podíval jsem se na dveře. Podíval jsem se zpátky na ni. „Uhm, v téhle rovnici určitě něco chybí, že?"

„To bych neřekla. Zvedni ještě na chvilku ten ručník a já se o tom přesvědčím."

„Eh, takhle jsem to nemyslel. Co tu děláš?"

Nato vklouzla pod přikrývku a posunula se stranou, aby mi udělala místo. Nadzvedla jeden její cíp, abych si k ní mohl vlézt. Nehnul jsem se ze svého místa ani o centimetr. Řekla: „Bude ti zima, jestli tam tak budeš stát."

„Zima je mi už teď. Eh, poslyš — ani nevím, jak se jmenuješ..."

„Valerie." Přehodila si proud vlasů přes ňadra. Vůbec jsem se nemohl soustředit.

„Valerie. No, tak poslouchej, Valerie. Nepotřebuju s nikým spát. Oceňuju tvou nabídku, ale můžeš klidně jít."

„Dal bys přednost chlapci?"

„Ne, nedal bych přednost chlapci, děkuju."

„Za to se vůbec nemusíš stydět. Billy si myslí, že jsi fešák, mohla bych ho zavolat..."

„Nestydím se. A můžeš za mě ráno Billymu poděkovat. Prostě chci spát sám."

„Ach, to je mi líto. To nemůžeš."

„Nemůžu?"

„No..." zatvářila se omluvně, „ne."

„Proč ne?"

„Protože to řekl Jason."

„Řekl to Jason."

„Ano."

„Chápu." Nerozhodně jsem tam stál. Začínal jsem se třást zimou.

„Lehneš si do postele, prosím?"

Jednou částí mé mysli se honily myšlenky jako o závod. Přesně o tomhle jsem snil celou dobu na vysoké škole — a od té doby: o tom, že mě krásná a milá a velice nahá dívka zve k sobě do postele. Jediná rozumná věc, kterou jsem mohl udělat, bylo zakřičet „Banzai!" a skočit šipku.

Udělal jsem krok zpátky a hledal v tom nějakou past. „Nevěřím téhle situaci," řekl jsem.

Pokrčila rameny, vklouzla pod přikrývku a začala si mě prohlížet s naprosto nevinným výrazem. „No a? Co se může stát nejhoršího?"

Zamyslel jsem se nad tím. To nejlepší, co se mohlo stát, bylo to, že se budu cítit mizerně. To nejhorší, co se mohlo stát, bylo to, že se budu cítit hrozně mizerně a ztratím svou osobnost. Přemýšlel jsem o alternativách — stejně žádné nebyly — a vykročil k posteli. Pomalu.

Leželi jsme vedle sebe a ani se nedotýkali. Já si prohlížel strop. Ona si prohlížela můj profil.

„Chceš si povídat?" zeptala se.

„Musím?"

„Ne. Chceš spát?"

„Eh — chtěl jsem, ale teď se mi vůbec nechce."

„Mám zhasnout?"

„Dobře."

Obrátila se a dotkla se vypínače na nočním stolku.

Místnost byla osvětlená měkkým světlem měsíce. Zatažené žaluzie vykreslovaly na stěnách levandulové pruhy. Noc byla tichá.

Obrátila se zpátky ke mně. Postel při jejím pohybu zavrzala.

Někde v dálce jsem zaslechl křik mnoha hlasů najednou.

„Co to je?" zeptal jsem se.

„To je Zjevení. Právě začíná. Bude to hlasitější. Nedělej si s tím hlavu. Máme tady někdy pěkně divoké slavnosti."

„Aha." Obrátil jsem se na bok, abych ji viděl. „Valerie," řekl jsem. „Jak dlouho už tady jsi?"

„Tady? Myslíš na tomhle místě? Nebo myslíš s Jasonem?"

„S Jasonem."

„Hm, počkej — v květnu to bude jedenáct měsíců."

„Kdes byla předtím?"

„V Santa Barbaře."

„A jak ses... připojila?"

„Stejně jako všichni ostatní. Chtěla jsem tady být, a tak jsem jim dala příležitost k tomu, aby mě našli. Nikdo se sem nedostane náhodou. Nevěděla jsem, že tady chci být. Nevěděla jsem, že jim dávám příležitost, ale takhle to bylo — a teď už vím, že to nebyla náhoda; takhle je to vždycky. Jason říká, že je to takhle nejlepší. Říká: 'Bůh nedělá chyby.'"

„Samozřejmě, že ne. Kdyby je totiž dělal..."

„Ona."

„Cože?"

„Ona. Bůh je ona."

„Aha."

„Cos to chtěl říct?"

„Eh, chtěl jsem říct, že kdyby Bůh dělala chyby, nebyla by přece Bůh, ne?"

„To je dobrý."

„Díky. Cos předtím dělala?"

Pokrčila rameny. „To, co všichni ostatní. Přežívala jsem." Podívala se na své nehty. Byly krátce zastřižené jako mužské. „O to v obyčejném světě jde. O přežití."

„Aha. No, eh, zeptám se tě jinak. Jako co bych tě v obyčejném světě znal?"

„Byla jsem děvka." Řekla to tak věcně, jako by popisovala, co měla včera na večeři.

„V šestnácti?"

„Ve třinácti."

„Aha. Chápu."

„Musela jsem přežít. Nevěděla jsem, že to proto, abych přežila, nemusím dělat. Jason mi dal prostor, abych to zjistila." Obrátila se na bok a podívala se mi do tváře. „Víš, Jime, když jsem se dřív prodávala za peníze, neprodávala jsem své tělo. Tak to sice vypadalo, ale ve skutečnosti jsem prodávala kousky své duše. Jason mi řekl, že to vůbec nemusím dělat. Teď se dávám jen lidem, kteří se stejně tak dávají mně. Takže dostávám zpátky to, co jim dávám. Jenže teď — ach, chtěla bych se umět vyjadřovat lépe — když s někým sdílím, ve skutečnosti přesahuju sama sebe. Když se

lidé dělí o kousky sebe sama, jsou proměnění."

„To je v pořádku," řekla. „Taky mi to trvalo dlouho, než jsem to pochopila." Natáhla se a dotkla se mě. Její ruka byla teplá a jemná. Nechala ji sklouznout po mém stehně. Zastavil jsem ji. Chytil jsem její ruku do své. „Nejspíš to budeš pokládat za urážku," řekl jsem, „i když to tak vůbec nemyslím; ale chceš se mnou spát právě proto? Abys mě svedla? Totiž — šlapeš teď pro Jasona?"

Stáhla ruku. „Ach, to není žádná urážka. A odpověď je ano — a ne. Ne, nešlapu pro Jasona. Ale ano — byla jsem vybrána k tomu, abych se s tebou vyspala jako první, dřív než kdokoli jiný, protože mám zkušenost. Vím, jak použít své tělo k tomu, abych k tobě pronikla a dala ti příležitost k tomu, abys pronikl ty ke mně. Nic víc. Rozumíš? Je to schopnost. Můžu jí využívat — buď k tomu, abych byla sobecká, nebo k tomu, abych sdílela. Chci s tebou dnes v noci sdílet."

„Myslím, že jsem trochu staromódní, Valerie. Já tomu nerozumím."

„Na tom nemusíš ničemu rozumět. Ani já nechci být dneska sama," zašeptala. „Budeš se mnou sdílet sám sebe?"

Podíval jsem její do tváře. V měsíčním světle jediné, co jsem mohl zahlédnout, byl jemný lesk očí proti bledosti její pleti.

„Nevím," řekl jsem.

„Musíš se zbavit své mysli," zašeptala. „A stát se zvířetem."

„Zvířetem?"

„Jsi zvíře, Jime. Sameček. A já jsem samička." Její dotek byl jemný. „Zbav se své mysli a jen prožívej tělesnou stránku věci. Je to tak těžké?"

„Já ne..." Ale věděl jsem. Věděl jsem přesně, co tím myslí. A chtěl jsem to.

Přisunul jsem se k ní, jen o kousek. Uvědomil jsem si, že z ní ještě pořád mám strach. Ale voněla hezky. Zbav se své mysli, řekla mi. Ale jak? Znovu se mě dotkla.

Její prsty se pohnuly dolů. Nechal jsem je.

I když jsem věděl, že je to chyba.

A pak... ach, kruci, přestal jsem se bránit. Řekl jsem si, že tohle zvládnout dokážu. Opravdu.

A tak jsme to udělali.

Byla dobrá. Já taky.

Byla zdivočelá, skoro se neovládala. A po nějaké chvíli jsem se přestal ovládat taky. Voněla hezky.

Sameček se vrhl na samičku. Udělali jsme to.

A moje mysl zmizela.

Izák, co to dělal strašně rád,
chtěl přitom každý ženský něco dát.
Kapavku anebo prašule na dřevo nebo jí mohl děcko udělat.

11. Falstaff

„Cibule pálení záhy nezpůsobuje; jen ho dělá zajímavějším"
—SOLOMON SHORT

Slyšel jsem někoho zpívat —

Když jsem se probudil, byla Valerie pryč.

Ale pořád jsem slyšel zpěv —

Otevřel jsem dveře.

Červ tam byl pořád. Byl odvrácený ode dveří k rannímu slunci. Jeho kožešina se růžově leskla.

Byl to ten červ, koho jsem slyšel zpívat — ve skutečnosti si broukal. Ten zvuk vycházel z hloubi jeho hrdla. Podřimoval snad? Oči měl zavřené a vypadal duchem nepřítomný. Jeho zpěv byl jemnější než předení, ale obsahoval tentýž druh spokojeného burácení.

Stál jsem ve dveřích a poslouchal. Červ si tiše broukal a mručel. Jeho píseň neměla melodii a byla nadpozemská; znělo to jako netrpělivá banshee — jako vzdálený mručivý chór... jako ozvěna něčího vzlykání. Byl to jeden z těch zvuků, který se ozývá zpoza obzoru a byl děsivý jako horký pouštní vítr. Cítil jsem se nepříjemně. Cítil jsem se jako útočník jen proto, že jsem tam stál a poslouchal.

Ale byl jsem neschopný pohybu. Bylo to nádherné.

Musel jsem se pohnout nebo něco říct.

Náhle červ přestal ve zpěvu a otočil své oči ke mně. Byly velké jako hledáčky. Zamrkal. Pfat — pfat. Pak se ke mně obrátil celý. Zažíval. Vypadalo to, jako by měl tři miliony zubů. „Grrl?"

„Eh, dobré jitro." Polkl jsem nasucho.

„Brorr?" zeptal se červ.

„Eh, jasně, vyspal jsem se dobře — díky, že ses zeptal."

Červ na mě zamrkal — a zamrkal znovu, když na mě zaostřoval své oči. Byl tlustý, růžový a vypadal jako balón

s bledými purpurovými a červenými a růžovými pásy na bocích. Zafuněl a zabručel a z břicha se mu ozvaly hluboké zvuky. „Prrrd!"

„Fuj — díky, že ses se mnou podělil." Mával jsem rukou, abych od sebe ten smrad odehnal. Oči mi z něj slzely. „Eh, poslyš, jak by se tady mohl člověk dostat ke snídani?"

Pfut — pfut.

„Jídlo? Víš, jídlo?"

„Brurrp!" řekl červ. Couvl, naklonil se na bok, otočil a vyrazil od mého pokoje pryč.

Pokrčil jsem rameny, sebral všechnu odvahu a vykročil za ním.

Tvor se pohyboval kupředu se sípáním a oddechováním, které mi připomínalo astmatického slona, který nese na zádech parní stroj. Neuvědomoval jsem si, že by Chtorrani mohli mít v naší atmosféře dýchací problémy. Nejspíš byli zvyklí na silnější a hustší vzduch.

Snídaně se podávala jako velké společné jídlo pod košatými korunami dubů. Z větví visely růžové liány; vypadalo to jako slavnostní výzdoba. Byly tam také silné prameny lián černých, na kterých začínaly vyrážet modré květy. Až k místu, kde jsem stál, byla cítit jejich bohatá vůně. Bylo to všechno bláznivé — přímo uprostřed válečné oblasti mi to připadalo jako bláznivý čajový dýchánek.

Dospělí, chlupáči — ti hezcí stejně jako ti větší a ošklivější — a děti, všichni seděli, povídali si a smáli se kolem šesti obrovských stolů, postavených do širokého U pod větvemi. Uvnitř U seděly jen malé děti s chlupáči a všichni ostatní seděli u vnějších okrajů stolů. Když viděli, jak přicházíme, začali jásat; nevěděl jsem, jestli to jásání patří mně nebo červovi.

Červ pak odplul jiným směrem a odešel si vyřídit nějaké své věci. Někdo mě zavolal jménem a zamával, plešatý chlap s plnovousem a jasně červenou dřevorubeckou košilí. „Vítej, Jime. Já jsem Ray." Popadl mě za ruku a zatřásl mi jí; pak mě plácl vřele po rameni a odvedl ke stolu. „Tady, drželi jsme ti místo. Loolie chce, abys seděl vedle ní."

Chabě jsem se usmál, kývl na Loolii — holčička vypadala v sedmém nebi — a posadil se na konec lavice. Někdo mi podal talíř, někdo jiný vidličku a lžíci.

„Půjdeš se dneska podívat na můj zvěřinec?" zeptala se Loolie.

„Tvůj zvěřinec? Eh, jasně. Pokud s tím souhlasí..." rozhlédl jsem se, „— všichni."

„Ach, to je v pořádku," řekla Loolie. „Už jsem se ptala."

„Na," řekl Ray, „dej si tohle; a vyzkoušej tohle; je to Jessiin nový recept!" Rozhlédl se a zavolal: „Hej, Brownie, —" jeden z kluků se přiklátil od přední části stolu k nám, „— máme tady hosta. Ať nám sem podají nějaké tácy s teplým jídlem."

„Jasně." Brownie se odklátil. Obsluhu zajišťovalo několik odrostlejších dětí a několik větších nahých chlupáčů. Loolie jim říkala naháči. Děti nosily talíře plné; naháči odnášeli prázdné — a často se zastavovali, aby je nejdřív vylízali do čista. Někdy se o to museli dohadovat se psy nebo se třemi či čtyřmi tvory, kteří vypadali jako prasata a kteří čenichali kolem a hledali odpadky. Byli tmavorudě zbarvení a vypadali jako tapíři — nebo obří libetky, chtorranští hlodavci, podobní klobásám.

Opatrně jsem si naložil na talíř. Některá z jídel jsem vůbec nepoznával a i ta, která jsem znal, vypadala a chutnala úplně jinak. Chleba byl růžový a sladší, než jsem byl zvyklý. Marmeláda měla skoro světélkující odstín červené a příchuť jsem nepoznával. Vajíčka byla oranžová, ale chutnala sytě a dobře.

Na okraj stolu přede mnou se snesl malý hnědý vrabec. Měl v zobáku nějaké růžové maso, něco, co vypadalo jako malý zavalitý nahatý človíček — kroutilo se to a pípalo. Ray do mě šťouchl. „Ptáci prstovce milují. A z nějakého důvodu je jich tu kolem spousta." Pták se rozhlédl po okolí, rozhodl se, že se mu zdejší společnost nelíbí, znovu vzlétl a zamířil za mé rameno —

Skoro okamžitě jsem za sebou zaslechl zvuky divokého souboje. Otočil jsem se a podíval nahoru: malý vrabec se zachytil a zuřivě bojoval v sevření jedné z fialovorůžových lián. Čím více bojoval, tím více byl uvězněný. Z liány se zvedl obláček jiskřících zrnek prachu a pak se shora snesla k liáně věc podobná drápu.

Vrabec ještě jednou pípnul a ztichl. „Tohohle tady ještě uvidíš spoustu," řekl Ray. „Říkáme tomu vývoj za pochodu."

„Tohle není vývoj —" začal jsem říkat, „— ale napadení!" — ale raději jsem sklapnul. Ne, s těmito lidmi se nemůžu hádat. O ničem. Nebudu jim přece dávat příležitost k tomu, aby... mi věci vysvětlovali.

Obrátil jsem svou pozornost zpátky k talíři, nabodl vidličkou kousek zlatavé hmoty a opatrně si kousl; chutnalo to trochu jako šťouchané brambory a trochu jako čerstvý chleba, ale křupalo to a zůstávala po tom na patře chuť jako po másle. Prohlédl jsem si to, co jsem měl na vidličce; vypadalo to jako nějaké zrní, ale nemohl jsem si tím být jistý.

„Zkoušíme vařit tolik nových jídel, kolik je jen možných," řekl Ray. Posunul mi na talíř jasně červenou věc, která se podobala rajčeti. „Na, tohle by ti mohlo chutnat."

Opatrně jsem si ukousl. Bylo to sladké a šťavnaté a chutnalo to skoro alkoholicky. Podíval jsem se překvapeně na Raye.

„Je to chtorranské," přikývl. „A ne, není to alkoholické. Ne tak docela. Ale budeš se po tom cítit opravdu dobře."

Pak se vrátil Brownie se dvěma tácy. „Eh, ne, díky." Odmítl jsem smažené prstovce. Druhý tác byl naložený horkými kousky... to maso jsem nepoznával. Bylo červenější, než nějaké jsem byl zvyklý. „Co je tohle?" zeptal jsem se. „Jsou to ty věci, které vypadají jako prasata? Velké libetky?"

„Nejdřív to zkus," usmál se Ray. Pár kousků mi přesunul vidličkou na talíř.

„Tohle mi říkala máma. Co to je?"

„Kousni si a já ti to řeknu."

„Tohle máma taky říkávala."

„A tys ji zato nenáviděl, co?"

Na to jsem neodpověděl. Nebylo mu nic do toho, koho jsem nenáviděl. Nebo mu do toho něco bylo. Věděl jsem, o co se tady pokoušejí; prorazit mou obranu.

„Pusť se do toho, Jime. Zkus to. My hosty netrávíme."

Nebyl jsem si tím tak jistý, ale moje vidlička s nožem už se do červeného masa pustily.

Vypadalo to, že by to mohlo být křehké jako slanina, ale nebylo; bylo to pevné jako hovězí, ale ne tuhé — a mělo to sladkou, bohatou chuť. Odřízl jsem si další kus. „Připomíná mi to jehněčí," řekl jsem s plnými ústy.

„Ne. Chlupáč. Dobrý, co?"

Polkl jsem — a proti své vůli jsem spolkl i maso. „Myslíš, jako je Pan prezident?"

Ray se otočil k ženě, která vedle něj seděla. „Je tohle Pan prezident?" Ukázal na tác.

Potřásla hlavou. „Ale ne; tohle je Růžák. Pana prezidenta Orrie sežral včera při Zjevení. Budeme si muset dneska večer zvolit nového prezidenta."

„Už zase?" zeptala se Loolie s hlasitým mlaskáním.

„Loolie, nemluv s plnou pusou," pokáral ji Ray a obrátil se znovu ke mně. Musel jsem vypadat trochu zeleně, protože řekl: „Já vím, Jime. Prošel jsem tím před několika měsíci. Poslyš..." Položil mi ruku na paži a jeho výraz zvážněl. „Tvoříme tady budoucnost lidstva. Změna působí zmatek. Ale raději budeme snášet zmatky, protože změny jsou důležité."

Ztěžka jsem polkl. Napil jsem se purpurové šťávy. Nebyla z hroznů, ale byla sladká a chladná — a dalo mi to příležitost k tomu, abych pečlivě rozvážil svá slova. Podíval jsem se na Raye a řekl: „A co když nemám změny rád? Co když se toho procesu nechci zúčastnit?"

Potřásl hlavou. „Už se procesu účastníš, Jime, protože tyto změny jsou nezvratné. Jediná možnost výběru je ta, jak se chceš k procesu stavět. Buď budeš ta část, která odolává — to znamená, že budeš jedním z oblázků, které potok ohlazuje —, nebo můžeš být částí potoka." Poplácal mě po paži. S chutí bych ho srazil k zemi, ale tím bych ničeho nedosáhl. „Jime, zapomeň na všechno, co si myslíš, a dívej se a sleduj, jak se věci opravdu mají. Možná tě to překvapí."

Neodpověděl jsem mu. Nedíval jsem se na něj. Zíral jsem do svého talíře a přemýšlel o tom, co jsem ještě snědl jiného. Co byla třeba ta oranžová směs? Drcený hmyz? Odstrčil jsem talíř od sebe. Už jsem neměl hlad.

„Můžu teď jít?" zeptala se Loolie. Jeden z chlupáčů už odnášel její talíř. „Jime, chceš se teď podívat na můj zvěřinec?"

„Jim ještě nedojedl, miláčku."

„Ano, už dojedl." Podal jsem talíř dalšímu chlupáči. Očichal kousky masa, pak je nadšeně zhltal a odběhl.

Pomalu jsem vstal. Měl jsem pocit, jako bych chodil po žiletkách. Opatrně jsem volil každé slovo. „Ano, Loolie — prosím, ukaž mi svůj zvěřinec."

Musel jsem odsud zmizet. Hned.

Starej dědek Tanners strašně rád prděl,
od rána do noci pořád jen smrděl.
Měl špatný způsoby,
krkal na tři doby,
něco takovýho jsem nikdy neviděl.

12. Zvěřinec

„Nikdy nevěřte grapefruitům."
—SOLOMON SHORT

Ještě jsem neudělal od stolu ani pět kroků, a už jsem měl zase za sebou červa. O dva kroky později už se mi valil po boku. Pfut —pfut, zamrkal. Jeho oči byly obrovské. „Crruppt?" zeptal se.

Podíval jsem se na Loolii. Podíval jsem se na červa. Podíval jsem se zpátky na Loolii. „Tohle je moje tělesná stráž, co?"

Zamyšleně přikývla. „Má za úkol chránit tě před nebezpečím."

„Proč o tom nejsem přesvědčen?"

„Cože?"

„To je jedno." Sarkasmus šestiletí lidé nechápou. „No tak pojď, Červotváři, Červotoči, Červohade, ať už se jmenuješ, jak chceš."

„Jmenuje se Falstaff," řekla Loolie.

„Falstaff?"

„Uhm."

„Proč se jmenuje zrovna Falstaff?"

„Jason říká, že proto, že je tak uprděnej."

Opravdu?" Podíval jsem se na červa.

Červ zamrkal a z jeho druhého konce se ozval zvuk: Prrrd!

Udělal jsem krok dozadu a zamával si rukou před obličejem. „Jéžiši —!" Oči se mi rozslzely. „To je neuvěřitelný!" řekl jsem. „To by dokázalo sloupnout ze zdi tapety."

„Jo," řekla Loolie. „Ty jeho smrdí."

„Proč mu neříkáte Červoprd?"

„Tak bych mu neříkala," řekla Loolie s rozšířenýma očima.

„Proč ne?"

„Nemá to rád." Ve způsobu, jakým to řekla, něco bylo.

„Aha." Podíval jsem se znovu na červa. „Eh, no... dobře. Tak pojď, Falstaffe."

Červ zafuněl a zahekal a vydal se za námi.

Jakmile si červ všiml, kam máme namířeno, usadil se mírumilovně na prosluněném povrchu modrého trávníku a změnil se ve velký kus purpurového masa. Bude nás sledovat odsud.

Looliin zvěřinec byl umístěn v budově označené Společenský klub Shangri - La. Stál dost daleko od ostatních budov.

Když začala Loolie otevírat dveře, prodrala se kolem mě jedna z libetek. Byla to velká věc, která se podobala praseti; většinu jejího obličeje tvořil čumák. Začala čenichat po místnosti jako vysavač a nevšímala si ani mě, ani Loolie.

„To je Chuligánka," řekla Loolie. „Chodí, kam se jí zachce, a dělá, co se jí zlíbí. Nikoho neposlouchá. Ráda sem chodí a čistí podlahu. Pojď."

Zvěřinec naplňoval celý společenský klub. Bylo jasné, že tihle lidé ctí všechno, co má chtorranský původ. Byly tu tři dlouhé pracovní stoly, na kterých stála řada různě velkých terárií. Podél zdí také stály dvě řady rostlin v květináčích, nad kterými byly umístěny police s drátěnými klecemi. Někdo si tady s tím dal spoustu práce.

Loolie rozsvítila a já přecházel od klece ke kleci a zvědavě nahlížel dovnitř. V jedné z klecí byly tři chlupaté chomáčky. Jeden byl purpurový, druhý hnědý a třetí červený. Choulily se k sobě v jednom z rohů klece.

„Kdybys k nim přiložil ucho nebo na ně položil ruku, cítil bys, jak předou." Loolie položila ruku na klec.

„Já vím. Říká se jim pípálci."

„Protože dělají 'píp píp' —že?" zeptala se Loolie.

„Jasně."

„Nedělají vůbec nic," řekla Loolie. „Jen žerou a spí a předou. Sežerou toho spoustu. Vůbec se nehýbou. Nechutnají moc dobře, ale dají se jíst, když si na ně naliješ trochu kečupu. Musíš je nejdřív uvařit. Ale strašně rychle se množí—jako myši. Dáváme je Orriemu a Falstaffovi a Orsonovi. Orson je ten největší. Žere všechno, ale pípálky má nejradši."

„Samozřejmě. Připomínají mu jednohubky."

Loolie se zasmála. Myslela, že je to vynikající vtip.

V další kleci bylo několik plížičů různé velikosti. Vypadali jako malí upíři, jako staří Drákulové, ne jako ti chtorranští. „Chováme je tady, dokud nedorostou," vysvětlovala Loolie. Ukázala rukou od země, do jaké výšky musí dorůst. Po kolena. „Tenhle je Béla a tenhle Christopher a tenhle Frank. Až je jednou vypustíme, říkala Jessie, budou se tady kolem zdržovat a lovit. Jessie říká, že potřebujeme víc plížičů, protože jsou dobří na lov krys a syslů. Mají taky rádi pípálky."

„Říkala jsi, že máte upíra?"

„Ach ano; ale budeš si muset počkat do setmění, abys ho viděl. Ve dne spí. Možná budeš mít štěstí a budeš vybraný k tomu, abys ho nakrmil." Řekla to, jako by to byla pocta.

O upírech už jsem slyšel. Ještě jsem ale žádného neviděl. Byli to tvorové, kteří vypadali jako rubáš — jako hedvábné závěsy, plachtící ve větru. Slétali z oblohy na dobytek a koně a tiskli se ke kůži těch ubohých zvířat, aby se mohli krmit jejich krví. Stali se svým způsobem částí jejich oběhového systému. Nějakou dobu se krmili a pak, když byli plní, odlétali do noci. Jako odměnu za nakrmení nechávali v krvi oběti spoustu cizorodých parazitů a organismů. Dobytek obvykle onemocněl a do týdne po útoku upírů uhynul. Už byli spatřeni upíři velcí jako prostěradla.

„Ten náš je jenom malinký," řekla Loolie a ukázala rukama. Malinký? Loolie roztáhla ruce aspoň metr od sebe. „Bude ještě muset dorůst, aby se k něčemu hodil. Jednou ho budu krmit," zazářila.

„Jaká čest," řekl jsem suše.

Neslyšela mě. Na něco ukazovala. „A tady máme malého gorpa. Žere smetí." Nakrčila nos. „Smrdí, co?" Dalo se jen těžko říct, jak gorp vypadá; byl schoulený v jednom rohu své klece a spal, ale Loolie měla pravdu: ten tvor smrděl jako záchod.

„A tady máme nějaké dříkobylky a lízavce a křičící pípálky a tahače vlasů..." Všechno to byli tvorové podobní hmyzu. Ti poslední vypadali jako můry s drápy. Křičící pípálci byl hlasitý malý hmyz se vzduchovými měchýři. Zněli jako švábi s motorem. „Krásně praskají, když na ně šlápneš," řekla Loolie.

„Egh!" řekl jsem a ukázal. „Co je tohle?" Vypadalo to jako kus červeného slizu se silnou rýmou.

„To jsou zatuchlíci. Červené jsou samičky."

„Tenhle druh je určen k vyhynutí," řekl jsem a potřásl hlavou. Nebo se možná rozmnožují v noci. Ne. Něco takového nemůže být tak zoufalé, aby se to množilo.

„Ani moc dobře nechutnají," řekla Loolie. „Nevíme zatím, co ještě dokážou, ale Jason říká, že to musí být něco důležitého. Jinak by nevypadali tak hrozně."

„Jasně. To mi dává skvělý smysl."

„A tady nahoře máme nějaké keříky červích bobulí a květy mandaly — už jsi mandalu viděl?"

Přikývl jsem. Viděl jsem ji růst divoce, květy visely z větví stromů jako lesklé drahokamy.

„Jason chce jednou zakrýt mandalama celý tábor. Jenže k tomu nemůže dojít brzy, protože je ještě spousta lidí, co věří v tu Ameriku."

„Uhm." Začal jsem se vypracovávat v umění suchých, nezávazných odpovědí. Byla by pitomost dělat cokoli jiného. Looliina věrnost byla jasná. Stejně jako její nadšení. Nevěděl jsem, jestli ji mám litovat a vztekat se nad tím, co jí udělali Jason s Jessií, nebo žárlit na to, že alespoň ona věděla, co ji od života čeká.

„Ach — a tady, Jime, tady. Už jsi někdy viděl tohle? Máme malý šouravý strom. Brzy mu postavíme ohradu a přesadíme ho ven; ale Jason ještě nechce, aby se začal potulovat, protože by ho někdo mohl sežrat. Nebo znásilnit. Nebo ještě něco horšího."

Strom byl umístěn ve velké čtvercové dřevěné ohrádce; jedna její strana měřila asi dva metry, byla metr vysoká a naplněná hlínou. Strom stál zhruba uprostřed. Nebyl o moc vyšší než pelargonie a vypadal velice malý a jako by se do takového místa vůbec nehodil. Vypadal neškodné. Ksakru! Vypadal hezky!

Když šouráci dorostli určité výšky, mohli být vysocí jako eukalypty a listoví mohli mít husté jako vrby; ve skutečnosti vypadala většina šouráků jako vysoké keře břečťanu. Byly to temné obrysy, vzbuzující strach, obsypané chomáči širokých, purpurově černých a temně modrých listů; jejich větvičky byly protkané růžovými a bílými a krvavě rudými žilkami. Byl na ně děsivý pohled, už jen když stáli na místě.

Ale tenhle — ten jen vypadal legračně. Jeho listí pořád ještě připomínalo zářivě růžové chomáče. Malý stromek tak vypadal, jako by byl omotaný kožešinou z nadýchaných listů. Působil jako pelargonie, která na sebe navlékla nejlepší matčin kožich a sváteční střevíčky.

Viděl jsem háje šouráků z dálky. Viděli jsme také to, jak se kolonie šouráků rozrůstá nebo množí — nebo co vlastně dělali. Viděli jsme, co se stalo lidem, na které šouráci zaútočili. Natáčeli jsme to, co z nich zbylo, kamerami.

A Jason si chtěl šouráka ochočit!

Proč? Jako zbraň?

Proč se s tím obtěžovat? Nepotřebujete nic víc, když si ochočíte červy.

Kromě toho, jak si chcete chodící strom ochočit?

A když už jsme u toho, jak si chcete ochočit červa?

Loolie řekla: „Jason si myslí, že tenhle šourák bude dost velký. Ti vysocí jsou nejlepší, protože dokážou ujít i kilometr za den. Ale tenhle je ještě miminko. Ještě ani nemá žádné nájemníky. Jason říká, že ho co nejdřív musíme přesadit ven. To je v pořádku, můžeš jít blíž. Neublíží ti."

Ukázala. „Vidíš? Čím bude větší, tím budou větší a tmavší i listy. Kdysi jsme viděli stádo šouráků, ale Jason nás k nim blíž nepustil, protože nás neznali."

„Mm," řekl jsem. Dřepl jsem si, abych viděl na kořeny, na to, jak se vyrovnává, chodí, bere z půdy výživu — všechno. Chtěl bych ho mít natočeného na video. Mohli bychom sestavit časovou tabulku, podle které by bylo jasné, jak vlastně šouráci chodí.

Uvědomil jsem si, že Loolii její zvěřinec závidím.

„Jime?" zavolala na mě. Otočil jsem se k ní a málem jsem vyskočil z kůže. Držela velice velkou mnohonožku s jasně červeným bříškem. Lezla po ní, nahoru po paži, kolem ramen, po druhé paži zase dolů a znovu dokola —

„Eli, Loolie," řekl jsem co nejtišeji. Nechtěl jsem ji vylekat nebo poplašit mnohonožku.

„Neboj se, Jime. Zná mě. Ale ty by ses k němu neměl přibližovat. Zatím ještě ne. Pořád ještě páchneš Zemí. Až za pár týdnů to půjde; až budeš jíst lechtivky a měkuřici a všechno ostatní a budeš páchnout správně. Tohle je Dejmy. Říkáme mu tak, protože nemá nikdy dost. Jason říká, že je strašný žrout, a podle toho se taky jmenuje."

„Aha, chápu. Ano. Strašně mě tím znervózňuješ, Loolie. Dala bys ho prosím zpátky?"

„Dobře." Vrátila Dejmyho do drátěné klece. Bylo tam ještě několik dalších mnohonožek. Nechala je, ať jí očichají prsty, a přitom je hladila a volala na ně jejich jména. „Když se s nima opravdu seznámíš, jsou dost přátelští," řekla Loolie.

„Uhm," přikývl jsem nervózně. Bez problému. Posraný trenýrky si můžu převlíct později.

Ze vzdáleného konce místnosti se najednou ozvalo nějaké hrabání a hemžení a Loolie se tam vydala, aby zjistila, co se děje.

„Ahá!" řekla. „Nachytala jsem tě!" Něčemu hrozila prstem.

Přešel jsem k ní a uviděl jednoho z červených naháčů, jak stojí za Chuligánkou a vráží ho do libetky jako nějaký sexuální maniak. Oči měl skelné.

„Lennie!" zakřičela Loolie. „Jsi nechutný! Jsi prase! Copak si s tím nedáš pokoj?" Podívala se na mě a znechuceně pokrčila rameny. „Lennie šoustá všechno, co před ním neuteče."

„Možná chce být právníkem, až bude velký," řekl jsem.

„Co to je právník?" zeptala se Loolie.

„To je jedno. Právníci jsou velcí a oškliví a nemají kamarády." Hmm, možná byl tohle ráj.

Loolie si mě nevšímala. „Lennie, okamžitě toho nech!" Dupla nohou. „Lennie! Pamatuješ si přece, co se stalo Casanovovi, ne?"

Lennie ji neslyšel. Užíval si. Ani libetka nevypadala nijak znepokojeně.

Loolie si hlasitě vzdychla. „Teď o tom budu muset říct Jasonovi, aby se rozhodl."

„Co udělat s Lenniem?" Napadlo mě, jestli se měl Lennie stát prezidentem.

„Ne. Co dělat s Chuligánkou." Loolie ukázala na libetku. „Budeme se muset rozhodnout, jestli ji necháme připustit ještě jednou, aby porodila malé naháčky, nebo ji zavřít zvlášť, aby měla malé libetky."

„Prosím?"

Loolie se zatvářila netrpělivě. „Copak nevíš vůbec nic? Chlupáči šoustají jedni druhé, ale z některých pak vyrostou naháči a ti šoustají libetky. Když chlupáč ošoustá libetku, mají spolu malé libetky."

Pořád jsem se ještě pokoušel najít svou spadlou čelist, když Loolie dodala: „No, není to tak docela přesné. Jason říkal, že se mám vyjadřovat přesně. Když jeden chlupáč ošoustá libetku, udělají malou libetku; ale když libetku ošoustají dva chlupáči, mají pak malé chlupáče."

„Aha." Na nic víc jsem se nezmohl.

Přál jsem si, abych byl zpátky v Denveru. Přál jsem si, abych byl zpátky v Oaklandu. Přál jsem si, abych mohl mluvit s doktorkou Fletcherovou a říct jí to, co mi Loolie řekla zrovna teď.

Jak pitomí jsme jen byli!

Drželi jsme ta zvířata oddělená. Není divu, že se nemnožila — chlupáči a naháči a libetky byli stejná rasa!

Libetky byly samičky a naháči byli samci — byla to tak rozdílná zvířata, že nemohla být ani vzdáleně příbuzná, ale byla!

Jak tohle všechno Jason zjistil?

Kolik toho ještě tihle lidé věděli?

A jak jsem se to od nich mohl naučit?

A — jak jsem se odtud mohl dostat, abych předal své informace těm, kteří je potřebovali znát ze všech nejvíce?

Jedna ženská chtěla vědět, jak daleko dočurá,
když bude stát jako chlap a bude přitom řvát „Hurá!"
Měla mokrý obě nohy,
prostě k tomu nemá vlohy.
Nedokáže nachcat dál — a to ani za bůra.

13. Definice netvora

„Už pěkných pár let vím, že nemám pokoru.
Víte, je to sice ctnost, ale já s tím dokážu žít."
—SOLOMON SHORT

Ray mi řekl, že na území tábora mám veškerou svobodu. Můžu jít, kam chci, a dělat, co chci.

Jediné omezení bylo jednoduché, ale účinné. Falstaff, který mi seděl přede dveřmi, byl mým stálým společníkem. Byl to tlustý tvor, i na Chtorrana, s protivnými sklony k zamyšleným zvukům a tázavým zahvízdnutím. Chodil za mnou všude, bručel a sípal, mrkal a prděl; byl sám o sobě symfonií, pohyblivou přehlídkou temných zvuků vnitřností a neuvěřitelných purpurových pachů. Modlil jsem se k Bohu, aby to nebyla jeho rodná řeč. Některé z těch smradů by mi dokázaly udělat na vlasech trvalou.

Nicméně k jeho dobru musím přičíst, že Falstaff byl fantasticky trpělivý tvor. Zůstal se mnou celé odpoledne, zatímco jsem se potuloval po táboře.

Moje výzkumy nebyly ani zdaleka bezmyšlenkovité. Pokoušel jsem se zjistit, kolik lidí v táboře je, kolik vozů, kolik zbraní a jaké. Čísla, které mi vycházela, se mi nelíbila. Byla to příliš dobře zorganizovaná banda. A narážel jsem tu na příliš mnoho odkazů na další operační základny a skryté sklady zásob a zbraní.

Usuzoval jsem, že tu může být dobrých třicet nebo čtyřicet dospělých a možná dvacítka dětí. Chlupáči? Nebyl jsem si jistý. Viděl jsem jich nejméně třicet. A aspoň tucet naháčů. Vozy? Nejméně dva další džípy a další tucet nákladňáků a autobusů.

Ať jsem šel kamkoli, lidi na mě mávali a usmívali se a ptali se, jak se mi daří. Cítil jsem vinu za to, že je nenávidím, a opatrně jsem jim mával také a chabě jsem se usmíval.

Divné na tom bylo to, že se mě žádný z těch lidí zjevně vůbec nesnažil přeprogramovat nebo probudit. Nebo jak tomu říkali. Prostě chtěli být mými přáteli.

Jen jsem nevěděl, jaká je jejich definice přítele.

Seděl jsem zrovna pod stromem a sledoval, jak dvě mnohonožky okusují něco, co vypadalo jako stehenní kost — snad něco, co zbylo z posledního prezidenta? —, když jsem uviděl Jessii, jak na mě z druhé strany dvora mává a volá: „Jak se vede, Jime?"

Nevěděl jsem, jestli jí mám odpovědět, nebo ne. Nejspíš by bylo dost drzé neodpovědět, a tak jsem pokrčil rameny a bez nadšení jí zamával taky. Přišla pak za mnou a položila mi ruku na rameno. „Uvolni se, Jime. Přísahám, že tady ti nikdo ublížit nechce."

„Mm — hm. Jistě. Nikdo mi nechce ublížit. Jen mě chcete přeprogramovat."

Jessie si povzdechla a zvrátila oči k nebi. „Jime, my nebudeme dělat vůbec nic. Ty to uděláš sám. Nebudeme tě nutit k ničemu, co bys nechtěl udělat sám."

„Já nechci být přeprogramovaný."

„To jsou ty tvoje vojenské řeči, to nejsi ty. Až pochopíš, čeho můžeš dosáhnout, budeš se cítit jako blbec, žes toho nevyužil dřív. A my tady lidi nepřeprogramováváme, Jime. My je odprogramováváme. Ale než se to stane, budeš se muset sám chtít svého starého programování zbavit." Poplácala mě po paži a vstala. „Nedělej si s tím starosti — a nebuď netrpělivý. Stane se to ve chvíli, kdy na to budeš připravený. Až budeš připravený, dáš nám vědět. Požádáš o

to, aby ses mohl připojit ke kmeni."

„Ani náhodou," řekl jsem.

Jessie se zasmála. „Je vidět, že ještě připravený nejsi. Co kdybys šel pomoci Valerii a Loolii s plevelem v zahradě? Alespoň bys byl k něčemu užitečný."

„A co když ne?"

Pokrčila rameny. „Pokud nebude jídlo, budeme hladovět všichni."

„Viděl jsem, co jíte. Tohle není žádná hrozba."

„Jime, zkus být nějakou dobu o hladu — doopravdy o hladu. Pak uvidíme, jak se na to budeš dívat."

Měla pravdu.

Vstal jsem a šel trhat plevel. Falstaff šel za mnou. Jednu chvíli se k nám připojil Orson a oba se valili po trávě jako dva obrovské tlusté a chlupaté balóny, naplněné vodou. Sípali a prděli a čekali, až udělám nějakou blbost.

Právě jsem začínal s druhým záhonem, když se na mě přišel podívat Jason. „Proč to děláš, Jime? Jsi přece náš host."

Narovnal jsem se a oklepal jsem si z rukou hlínu. „Jessie řekla, že když nebudu pracovat, nebudu jíst."

Jason zamračeně potřásl hlavou. „Pochybuji, že by to řekla takhle, Jime. Ale jsem si jistý, žes to tak pochopil. Zapomeň na to. Pojď se se mnou projít."

Vzal mě za loket a šli jsme stinnou cestou, která obklopovala hlavní část tábora. Kus cesty za námi se ploužil Falstaff.

„Vím, že je to pro tebe tvrdé, Jime. Pro vojensky nastavenou mysl je to vždycky nejhorší. Zeptej se na to Raye. Ten byl taky v armádě. Ať ti řekne, jak přišel ke světlu."

Pokrčil jsem rameny. Nejspíš si s Rayem popovídám. Jak jen mohl porušit přísahu, že bude chránit, podporovat a bránit Ústavu Spojených států?

„Chceš se mě na něco zeptat, Jime?"

„Ne," řekl jsem.

„Nelži mi, Jime. Máš spoustu otázek. Poslouchej mě. Všechno, co máme — jediné, co máme — je naše řeč. Pokud budeš používat svou řeč přesně, budeš překvapený tím, jakých výsledků dosáhneš. Pokud používáš svou řeč nepřesně — abys něco skrýval, abys někoho spletl, zmátl, aby ses ospravedlňoval, vymlouval nebo omlouval —, pak to, co přijde, bude zklamání a zmatek a ublížení, jak na tobě, tak na všech ostatních, kterých se tvá řeč bude týkat. Ze všech způsobů, jakými se řeč zneužívá, je lhaní ten nejhorší." Díval se na mě ostrýma modrýma očima. Jeho výraz byl velice tvrdý a velice chladný. Nebylo na světě místo, na němž bych se před tím pohledem mohl schovat. „Prosím, už mi nikdy nelži."

Neodpověděl jsem. Snažil jsem se jeho pohled vydržet.

„Neboj se toho, že bys mohl zranit mé city, Jime. Žádné nemám. Pokud mi budeš chtít kdykoli něco říct, všechno, co po tobě chci, je to, abys mi říkal pravdu."

Přikývl jsem. „Dobře."

„Takže, na co ses chtěl zeptat?" nadhodil.

Rozhlédl jsem se, podíval jsem se na své boty, podíval jsem se dozadu na Falstaffa, podíval jsem se zpátky na Jasona. Potřásl jsem hlavou. „Nemám rád, když mě někdo věznì."

„Ty ale nejsi vězeň. Jsi náš host."

„Pokud bych byl host, pak bych mohl chodit, kam se mi zachce, ne? Co by se stalo, kdybych odsud chtěl prostě odejít? Co by Falstaff udělal?"

„Zkus to a uvidíš," řekl Jason. „Tak běž." Ukázal na cestu. „Jdi."

„Fajn," řekl jsem. „Tak pojď, Falstaffe. Dáme se na cestu."

Falstaff řekl: „Brour" a vydal se za mnou. Jeho tělo sebou zmítalo a házelo.

Dostali jsme se do poloviny prašného kopce, když se Falstaff rozhodl, že to stačilo. „Nrrrt," upozornil mě.

Šel jsem dál.

„Nrrrr — Rrrrt" varoval mě znovu.

Ohlédl jsem se na Delandra. S pobaveným úsměvem nás sledoval. Zamával mi. Zamával jsem mu a znovu vykročil.

Falstaff řekl „Brrtrattt," a zařadil se vedle mě. Jedna z jeho dlouhých paží se odpoutala od těla, natáhla se nahoru a ke mně. Pařát na jejím konci se ke mně snesl a zastavil se jemně, ale pevně na mém rameni. Falstaff nepřestal být jemný ani ve chvíli, kdy mě k sobě otočil.

Držel mě před sebou. Mohl jsem vztáhnout ruku a dotknout se jeho tváře. Pohnul očima, jedním nahoru a druhým dolů v napůl povědomém gestu ztraceného Kašpárka. Kdyby to nebylo tak děsivé, mohlo to být docela legrační. Řekl: „Nrrr — Rrr — Rrrt."

Frázi jsem tak docela nerozuměl, ale tón mi byl jasný. Říkal mi ne.

Jeho ocelově pevná ruka mi sklouzla po rameni. Myslel jsem, že bude na omak chladná a jakoby kovová, ale nebyla. Jeho ruka byla měkká jako polštářky na nohou psa; trochu drsná a kožená, ale teplá.

Řekl jsem: „Je mi to jasný, Falstaffe. Díky."

Sáhl jsem si na paži a vzal jeho ruku do své. Nechal mě to udělat. Podíval jsem se mu do očí a pak jsem se podíval na jeho pařát. Byla to nádherná ukázka biologické dokonalosti. Dotkl jsem se jeho měkké části prstem. Mezi polštářky mu rostla jemná růžová srst, stejně jako na psí tlapce. Roztáhl jsem dva polštářky od sebe a podíval se na tmavou kůži mezi nimi. Byla hladká. Falstaff se zahihňal.

Nebo mi to přinejmenším hihňání připomnělo.

„Prosím?" řekl jsem. Podíval jsem se na něj. Oči měl obrovské a černé a neuvěřitelně trpělivé. Byl to okouzlující tvor. Pokud jsem o tom vůbec kdy pochyboval, teď o tom nemohlo být nejmenších pochybností; chtorranští plži byli daleko inteligentnější, než byl kdokoli z nás ochotný uznat. Nejoptimističtější odhad biologů v Denveru je inteligencí přirovnával k opicím, paviánům nebo delfínům. Myslím, že jsme je podcenili. Znovu.

Falstaff mě pak vzal za ruku. Obracel ji ve svých pařátech a prohlížel si povrch mé dlaně stejně jako jsem si já prohlížel jeho. Pohladil citlivou část mé dlaně dotekem jemným jako peříčko — a já se zahihňal.

Skoro jsem ho chtěl obejmout. Voněl hlínou.

A pak ta chvíle přešla a já si uvědomil, že hraju vařila — myšička — kasičku s půltunou lidožroutského červa, a odtáhl jsem se. „Pojď," řekl jsem. „Vrátíme se."

Falstaff zabručel a zapředl a vydal se za mnou.

Delandro se u úpatí kopce hrdě usmíval. „Vedl sis dobře, Jime. Ten úplně první krok je nejtěžší, ale ze všech nejvíce nutný. Musíš přestat červy vnímat jako své nepřátele."

Řekl jsem: „A vnímat je jako bachaře?"

„Ale ne. Falstaff tě zastavil pro tvou vlastní bezpečnost. Venku jsou divocí červi. Nevědí, že jsi přítel. Zabili by tě. Falstaff by tě nechal jít, pokud by si myslel, že budeš v bezpečí, ale věděl, že by to tak nebylo. Jeho práce — stejně jako Orsonova — spočívá v tom, že chrání tábor před nájezdníky. Ty jsi náš host, a tak se tě ta ochrana týká také. Měl bys na něj častěji mluvit, Jime, tak, jako jsi to dělal teď. Poděkuj mu. Má to rád. Dobrá práce, Falstaffe."

Delandro se obrátil k červovi. „Plácni mě," řekl a natáhl ruku. Falstaff ho udeřil do dlaně svým pravým pařátem. Delandro se zasmál a láskyplně ho objal. Začal ho zuřivě škrábat kousek za hrbem, v němž měl tvor mozek. Falstaff se nahrbil a zamručel.

„Pojď, Jime, má strašně rád, když ho někdo drbe. Zkus to." Ustoupil stranou.

Postavil jsem se vedle Falstaffa. Připadal mi velký jako kůň. Začal jsem ho jemně drbat na zádech. Nato se ke mně napřáhla jedna jeho paže, vzala mě za ruku a přesunula ji dopředu, k základně stopek jeho očí.

„Ukazuje ti, kde to má rád," řekl Delandro. „Mátě rád, Jime."

„To mi — ehm, lichotí." Začal jsem ho drbat znovu.

„Silněji. Nemůžeš mu ublížit. Má to rád silně."

Drbal jsem Falstaffa, jak nejsilněji to šlo. Bručel a mručel. Uvědomil jsem si, že ten zvuk používá, když chce vyjádřit potěšení. Falstaffova kůže byla silná a pevná a připadala mi jako pevný sval. Začal jsem postupovat nahoru po jeho očních stopkách. Kůže tady připomínala volný chlupatý obal, obtočený kolem stopek — odtud pocházel ten legrační dojem maňáska, když se oči pohybovaly sem a tam. Cítil jsem pod kůží pevné chrupavky a podpůrné svalstvo. Tímto měkkým povlakem kožešiny byly obrostlé obě stopky. V jejich síle a pevnosti, v tom, jak byly obklopeny svým hedvábným obalem, bylo skoro něco sexuálního.

Jedno z Falstaffových očí se otočilo stranou a podívalo se mi přímo na ruku. Měl jsem pocit, jako by mě chválil. Oko se obrátilo a podívalo na mě a prohlíželo si mě — pokoušelo si zapamatovat mou tvář. Jedna z Falstaffových paží se rozvinula a položila se mi kolem ramen. Zatímco jsem ho drbal, zůstala tam klidně položená.

„Tak už dost, Falstaffe!" plácl ho Delandro po boku. „To stačí; příště mu budeš chtít vlézt do postele a nemyslím, že by na to už byl připravený." Falstaff se ode mne odpoutal a znovu se změnil ve velkou růžovou hromadu masa. Řekl něco, co znělo jako „Barrruuupp."

„Má tě rád, Jime. To by ti mělo lichotit."

„Taky že jo," polkl jsem. „Samou radostí dostávám hysterický záchvat. Nebo tak něco."

„Já vím," řekl Delandro. „Ze začátku je to matoucí. Je tu tolik starých druhů víry, kterých se nechceš vzdát. Do těch věr jsi vložil spoustu přežití. Není jednoduché zjišťovat, že všechno, cos věděl, byly omyly."

„No, kdyby mi kdokoli řekl, že si budu hrát na mámu a tátu s Chtorranem, určitě bych tomu nevěřil. Nevím, jak bych to mohl říct někomu, kdo to neviděl, tak aby mi uvěřil."

Delandro přikývl. Pak mi položil ruku kolem ramen a vykročili jsme k zastíněné pasece. Falstaff zabručel a zasípal a vyrazil za námi. „Jime," řekl Delandro. „Vím, že spousta z toho, co tu děláme, tě mate. Právě proto, že se to pokoušíš vidět přes filtr systému víry, který nepřipouští možnosti toho, co opravdu vidíš. Podívej, jednu jedinou věc musíš pochopit." Zastavil se a zahleděl se mi do očí. Jeho pohled byl přímý a pronikavý. Cítil jsem se jako motýl na špendlíku. „To, co se tady děje — v místě, kterému říkáme skutečný svět — to je obyčejné. Lidé žijí obyčejné životy. A to, čemu říkají komunikace — to jsou dva televizory, které křičí jeden na druhý. Oba dělají hluk, ale ani jeden neposlouchá, co říká ten druhý. To, co tu děláme my, je založeno na neobyčejné úrovni. Víš, že jakýchkoli výsledků lze dosáhnout pouze na této neobyčejné úrovni?"

„Ne, to nevím."

„Žiješ svůj život ze dne na den a prožíváš ho obyčejným způsobem. Dosáhneš nějakých výsledků? Ne. Jen postupem času zestárneš. Ale pokud zaujmeš jasný postoj, pokud se odhodláš, pokud vytvoříš kontext, na jehož základě budeš pracovat, pak se výsledky nevyhnutelně objevit musí. A právě tohle je neobyčejná úroveň, úroveň, kterou většina lidí v životě neobjeví, kromě vzácných okamžiků vzteku a ještě vzácnějších okamžiků toho, čemu někteří lidé říkají láska. To, co tady děláme, je neustálé odhodlání k úmyslné a nekonečné radosti ze života. A to je úroveň, z níž dosahujeme neobyčejných výsledků."

Byl neuvěřitelně upřímný. Nedokázal jsem si tváří v tvář takové upřímnosti udržet svůj vztek a nepřátelství.

„Myslím... nevím," řekl jsem.

Vypadal potěšené. „To je dobré. Protože je to upřímné. Většina lidí nerada přiznává, že něco neví. Místo toho si vymýšlejí něco jiného. A ten program jsi právě porušil. Poslyš, musíš vědět jednu věc. Ty už na neobyčejné úrovni pracuješ. Obyčejní lidé takhle nehovoří. Obyčejní lidé nemluví o neobyčejných zkušenostech — takže už to, že o nich

mluvíš, je neobyčejná zkušenost."

Začal jsem chápat, co tím myslí. A ještě něco navíc. Začal jsem chápat, že pokud se budu chtít naučit něco o Chtorranech, budu se muset stát členem téhle skupiny.

Jason musel pochopit výraz na mé tváři, protože řekl: „Jime, už na tebe čekám dlouho. Nevěděl jsem, kým budeš, až přijdeš, ale věděl jsem, že se projevíš tak, abych tě mohl poznat. Jsem tak rád, že jsi tady s námi. Můžeš pro nás znamenat neuvěřitelný přínos. Vím, že nějakou dobu bude trvat, než se zbavíš toho filtru své víry. Počkám. Čas pracuje pro nás, pro nové bohy. Musíš si uvědomit jedno. Jsi odpovědný sám za sebe. Za nikoho jiného. Nejspíš ses to učil v globální etice, že?"

„Jistě."

„Věříš tomu, že?"

Pokrčil jsem rameny. „Jistě."

„Samozřejmě. Tady, Jime, tomu nevěříme. Prostě to prožíváme. Mezi vírou a prožitkem je rozdíl. Uvidíš. Jakmile jednou prožiješ svou odpovědnost — to, že jsi zdrojem všeho, co se ti při tvé odpovědnosti stane — pak začneš získávat výsledky. Neuvěřitelné výsledky.

A to se děje tady. Zvýšili jsme sázku na sebe samé. Zvýšili jsme hodnoty. Děláme si bitvu těžší, takže uspokojení je daleko více zasloužené. Když si začneš uvědomovat, že na tvé víře nezáleží, že je vesmíru jedno, čemu věříš, pak máš příležitost ty víry odsunout stranou a začít skutečně žít díky své přirozené schopnosti prožívat život. Víš, víra — jakéhokoli druhu —je vždycky lež. Je jako zastaralá automapa. A to, že používáš svou víru jako zákony, je, jako bys trval na tom, že je ta mapa pravdivá, i když na ní cesta dávno není."

„A co když na ní ta cesta ještě pořád je?" zeptal jsem se.

Usmál se. „Odpověď už sám znáš. Mapa není země." Položil mi ruce na ramena. „Chci tě pozvat. Každý večer se scházíme v kruhu. Někdy je to seminář, kde si procházíme své znalosti. Někdy hrajeme hry nebo provádíme příklady nebo procesy. Někdy se sdílíme... Všechny kruhy mají jeden jediný účel: udržet nás na neobyčejné úrovni. Rád bych tě pozval, aby ses k nám dnes večer v kruhu připojil."

Přirozená reakce byla odmítavá. Cítil jsem, jak mi tělo pod jeho dotekem tuhne. Jason si toho podle všeho nevšiml. Díval se mi pořád do očí. Bylo to tak intenzivní, jako by se se mnou miloval. A ve skutečnosti mě napadlo, jestli...

„Chceš se k nám připojit?" zeptal se.

Zaváhal jsem. „Mám z toho trochu strach."

„Aha. Bojíš se. Co se pod tím skrývá?"

„Nemyslím, že vám můžu věřit."

„Díky za upřímnost. Ještě něco jiného?" Podle jeho reakce jsem mohl klidně usuzovat, že je slepý. Zdálo se, že na má slova vůbec nereagoval. Vypadalo to, jako by pro něj neexistovaly žádné instinkty. Způsob, jakým zůstával v neustále dobré náladě, byl skoro mechanický. Byl děsivý. A byl okouzlující. „Jste — příliš zdvořilí."

„Aha. Dobrá. Díky, žes mě upozornil i na tohle. Ještě něco jiného?"

„Viděl jsem, co dokáží Chtorrani."

„Ti divocí?"

„Jo."

„Takže věříš tomu, že se tak chovají všichni, je to tak?"

„Eh, ano. Děsím se Chtorranů. Nenávidím je."

„Ano, to vím. Ještě něco jiného?"

„Ne. Myslím, že to je všechno."

„Dobrá. Děkuji. Připojíš se k nám dnes večer v kruhu?"

„Myslel jsem, že jsem ti právě vysvětlil, proč nemůžu."

„Ano, to jsi udělal. Řekl jsi mi všechny své důvody. Teď pozorně poslouchej. Neptám se tě na to, jestli se k nám připojíš. Ptám se tě na to, jestli — přes všechny tyhle důvody, všechny strachy a předsudky — máš také dostatek zvědavosti nebo touhy po spolupráci. Pořád to ještě nemusíš udělat, ale chci vědět, jak se na to díváš. Chceš to?"

„Ach, ano; jsem zvědavý."

„Dobrá. Zvědavost je zájem. Je to ta nejjemnější forma chtění."

„Aha. Takže říkáš, že to svým způsobem chci?"

„Ne, ty to říkáš. Řekni mi pravdu. Chceš to?"

„Ano."

„Dobrá. Takže máš dvě možnosti: můžeš sedět celý večer ve svém pokoji a probírat se všemi svými důvody, svými strachy, úvahami, omluvami, vysvětleními, vírami, svým rozumem a ospravedlněními a hrát si s těmi pitomostmi tak dlouho, než tě unudí k smrti. Nebo ze sebe můžeš přestat dělat osla a přijít do kruhu — což je stejně to, co chceš — a najít pravdu."

„Musím ti na to odpovídat hned?"

„Ne. Tvou odpověď poznám, až přijde její čas. Nebo také ne. Jen mi dovol, abych se tě zeptal na jednu věc. Co se může stát nejhoršího?"

„Můžu umřít."

„Umřeš přece stejně a tvoje zvědavost nebude ukojena, není to tak?"

„Jo." Musel jsem se zasmát. Možná to byl mizera, ale byl okouzlující.

Řekl: „Vím, že si o mně ještě pořád myslíš, že jsem nějaký vůdce kultu, nějaký nový Manson, je to tak?"

Přikývnutím jsem to připustil.

„Myslíš si, že pod vším svým kouzlem jsem jen obyčejný netvor, je to tak?"

Bylo těžké se na něj podívat. Mračil se. „Ehm, jo," připustil jsem.

„Musím ti říct pravdu, Jime." Z jeho hlasu zaznívala nepřeslechnutelná upřímnost. „Jsem netvor. Podle jakýchkoli lidských měřítek. Nehodím se do žádného z těch starých systémů víry, takže ti nezbývá nic jiného, než mě vnímat jako něco nelidského. Jsem hrozba — ne pro tebe, ale pro to, v co věříš. Tvoje mysl vložila do tvého systému víry tolik osobnosti, že je její povinností zničit každou hrozbu tohoto systému. To znamená mě. Já jsem ten netvor. A já to vím.

Víš, co ze mne netvora dělá? Skutečnost, že jsem se rozhodl být dokonalý. Většina lidí na této planetě je stále rozhodnuta přežít. Aby přežili, udělají cokoli. To je nestvůrné: věci, které lidé dělají, aby přežili. V prostřednosti tohoto světa je děsivé spiknutí; nepsaná dohoda o tom, že pouhé přežití stačí. Ale nestačí, Jime. Je nedostatečné. Rozhodl jsem se být dokonalý. Rozhodl jsem se nastoupit cestu lidského božství.

Jime — podívej se na mne. Můžeš mi čestně říct, že jsi byl ve světě, v němž jsi ještě včera žil, obklopen lidmi, kteří byli rozhodnutí tvořit další krok vývoje lidstva? Nebo byli jen rozhodnutí přežít? No tak, Jime; neuhýbej pohledem. Poznal jsi v armádě Spojených států, že je rozhodnuta nastoupit cestu lidského božství?"

„Eh..." Bolelo to. Hrdlo se mi bolestně sevřelo. „Někteří z nich byli dobří lidé!"

„Na to se tě neptám. Nepopírám, že to byli dobří lidé. Ptám se tě na jejich rozhodnutí. K čemu byli odhodlaní?"

„K vyhlazení chtorranského zamoření ze Země."

„Přesně tak. K přežití."

„Eh..."

„Je to tak?"

„Ano."

„Zamysli se nad tím, Jime. Chovali se k tobě při výcviku jako k bohu? Ne. Vsadím svou pravou ruku na to, že se k tobě nechovali ani jako k lidské bytosti. Chovali se k tobě jako ke stroji, ne? Připusť to. Chovali se k tobě násilně, zrazovali tě, lhali ti. Nejspíš ses dostal párkrát i do situací, kdy byl přímo ohrožen tvůj život, aniž ti někdo vysvětlil, proč tomu tak muselo být. Nedovolili ti, abys za sebe byl odpovědný. Nedovolili ti, abys využil své síly nejlépe, jak umíš, není to tak?"

„Jak to můžeš vědět?"

„Protože to je způsob, jakým se chovají ke každému." Zasmál se. „Ale ty to bereš osobně, že?"

Zasmál jsem se taky. „To snad každý, ne?" Tu hru na pobavení jsme mohli hrát oba.

Jason mě plácl po rameni. „Poslyš; jsi náš host, Jime, ať se ti to líbí, nebo ne. Ulehči nám to. Dohodněme se. Nějakou dobu s námi zůstaneš; uvidíš, co se tady děje. Slibuji ti, že ti nikdo neublíží nebo tě nebude nutit do něčeho, co bys sám nechtěl. Budeme se k tobě chovat s takovou láskou, jakou jsi ještě nezažil."

„Ale nemůžu odejít."

Jason se zatvářil smutně. „Za jiných okolností bych tě nechal jít hned, jakmile by to bylo možné. Pokud bych si myslel, že je to opravdu to, co chceš. A pokud bych ti mohl věřit, že nás nezradíš. Ale nějakou chvíli se nebudeme moci přesunovat a oba víme, že by ses vrátil s vrtulníky a plamenomety tak rychle, že by to jasně dokázalo všechno, co jsem ti říkal o vojenské mysli, rozhodnuté jen přežít. Ale mám stejnou odpovědnost i za přežití tohoto kmene. Takže tě teď opravdu nemůžeme nechat odejít; ne dřív, než budeme schopni přesunu na další místo. Až toho schopni budeme, můžeš si vybrat, jestli s námi chceš zůstat, nebo se vrátit ke své vojensky nastavené mysli."

„Jak dlouho?" zeptal jsem se.

Jason se nad tím zamyslel. „Dva, možná tři měsíce. To by ti mohlo dát dostatek času k tomu, abys zjistil, co chceš dokázat."

Přemýšlel jsem o tom. Zamračil jsem se.

„Rozčiluje tě to, co?" zeptal se Jason. „Chtěl bys mě vidět jako lumpa a já odmítám spolupracovat, je to tak?"

„Copak čteš i myšlenky?" vyštěkl jsem, ale na Jasona se bylo těžké zlobit.

„Svým způsobem. Kromě toho s těmi tvými potíže nemám." Usmál se; to, co řekl, vyznělo jako přátelský žert.

„Chci se něco naučit o červech," řekl jsem nakonec.

„Vím," řekl. „Viděl jsem, jak je sleduješ." Na okamžik se zahleděl do dálky a pak se znovu podíval na mne. „Jime, vyzývám tě, abys vyzkoušel sebe sama. Vyzývám tě k tomu, abys využil toto místo k tomu, abys zjistil, co jsi zač. Jde o naše lidství, Jime. O tvé, o mé — o lidství nás všech."

„Proč potom Chtorrani?"

„Chtorrané jsou součástí."

„To nechápu."

„Vím, že to nechápeš. To je v pořádku. Řekl jsem ti všechno, co zatím potřebuješ vědět. Leží před tebou neuvěřitelné množství lásky. Všechno, co musíš udělat, je to, že si ji pustíš k tělu. Pokud přijmeš tu lásku, dokážeš přijmout i ostatní odpovědi." Se zájmem a odhodláním a láskou si prohlížel mou tvář. Byl se mnou do posledního kousku těla.

Ruce měl pořád položené na mých ramenou. Vztáhl jsem své ruce, položil je na jeho a podíval se mu do očí. Dívali jsme se jeden na druhého tak dlouho, až se zdálo, že se čas zastavil. Jen jsme tam stáli a byli jsme jeden s druhým. Cítil jsem, jak se rozplývám. Cítil jsem, jak se v něm rozpouštím. Cítil jsem, jak mi do očí stoupají slzy. Chtěl jsem tomu muži věřit. Náhle mi došlo, že mě opravdu miluje. Chtěl jsem se vzdát sám sebe a odevzdat se mu.

A pak se přehrada protrhla. Začalo to jako jemné lechtání v rozkroku, které se mi bleskově přesunulo po páteři nahoru, narůstalo a nakonec vybuchlo v mých očích proudem slz.

Objal mě a držel mě a nechal mě brečet.

A když jsem skončil, osušil mi slzy svým kapesníkem, usmál se na mě a políbil mě. Řekl: „Vím o tobě úplně všechno, Jime. Je to stejný příběh jako u všech ostatních. Všechno, co ve skutečnosti chceš, je podílet se na věcech. Všechno, co ve skutečnosti chceš, je milovat a být milován. Chci, abys věděl, že tě miluji. Všichni z nás, kdo tu jsme, tě milujeme. Vyzkoušej nás. Přesvědčíš se, že to tak je. Protože víme, že pod tím nánosem všeho možného nás chceš milovat i ty."

Přikývl jsem. Měl pravdu. Všechno, co jsem chtěl, bylo stát se členem pravé rodiny. Polkl jsem a poděkoval mu — a pak jsem ho popadl a objal. Pevně.

„Díky," řekl.

Vrátil jsem se zpátky do svého pokoje zmatený. Cítil jsem se nádherně. Cítil jsem se děsně. Moje myšlenky nedávaly sebemenší smysl. Zblázním se tady. Chtěl jsem vědět, co se se mnou děje. Miloval jsem Jasona a nenáviděl ho za to, že ho miluju.

Chtorrani byli mí nepřátelé.

Nebo nebyli?

Venku Falstaff zabručel a zamručel.

Nebo nebyli?!

Přelétavá byla naše malá Laura
(snad za to mohla její zvláštní aura).
Šoustal ji Joe
a Lany a Moe
a Kudrnáč, Howard a Šťoura.

A Johnny a Richard a Pritchard a Kerry
a Lonnie a Horác a Boris a Barry
a Donald a Harold
a Ronald a Gerald
a Tommy a Dicky a Harry.

A... Petr a Pavel a Teddy a Todd
a Matouš a Marek a Šimon a Rod
a Bruce a Mark
a Bobby a Clark;
můj Bože! Snad každičkej přišel jí vhod!

A David a Denis a Bulík a Cass
a Kulík a Bulík a pak David zas
a Willy a Gus
a pak David zas
a zase a zase a zas a zas.

A Danny a Manny a Gary a Béla
a Mackie a Jackie, Dougie a Akéla
a Harvey a Russ
(a pak David zas)
a — počkejte chvilku, vždyť už umřela!

14. Kruh

„Pokud platí fráze 'Tys Bůh', pak
je velebení našeho Pána domýšlivostí.
A modlitba pouhou samomluvou."
—SOLOMON SHORT

Té noci jsem šel do kruhu.

A každou noc zase.

Dělali jsme v kruhu tři věci.

Za prvé to byly definice.

Jason nám řekl, že nevyužíváme ani tak svou řeč my, jako ona využívá nás. „Vaše řeč vyjadřuje vaše myšlení. Způsob, jakým používáte svou řeč, ukazuje, jak pracuje vaše mysl. Zkušený pozorovatel si o vás bude moci utvořit tak přesný obrázek, že si budete myslet, že vám čte myšlenky — a svým způsobem to tak bude. Pozoruje, jak vaše mysl vyjadřuje sama sebe." Jason pak řekl, že cestou, jak uniknout z této pasti, je naučit se komunikovat bez řeči; ale protože to bylo pro většinu z nás naneštěstí (zatím) nemožné, musíme to udělat tím těžším způsobem. Musíme se naučit, jak svou řeč přinutit k tomu, aby nám sloužila.

Museli jsme se ze všeho nejdřív naučit používat řeč přesně. „Zjistěte si přesný obsah toho, co slova představují. Zjistěte přesnou definici slova a řeč se změní. Stejně jako vaše komunikace. A stejně jako váš způsob myšlení."

Takže první částí probuzení byly definice. Strávili jsme celé hodiny, někdy celé večery diskusemi o tom, co různá slova znamenají, co je pod nimi, za nimi, uvnitř. Co se pokoušíme říct — a co ve skutečnosti říkáme? Překvapivě byla většina diskusí zábavná, i když jedna nebo dvě, zvlášť o chtění a potřebě a lásce, byly velice nepříjemné.

A jednou jsme trávili celý týden hovorem o úplnosti.

„Úplnost je naprostá," řekl Jason. „Nemůžete mít kdekoli ve své úplnosti díru, a přitom být úplní. Nezáleží na tom, v jak dobrém stavu je zbytek balónu, když vzduch pořád uniká dírou."

Druhá věc, kterou jsme dělali, byla cvičení.

Byly to spousty různých cvičení. Někdy jsme seděli ve velkém kruhu se zavřenýma očima a Jason nám řekl, abychom si něco představovali nebo o něčem přemýšleli; nebo nemysleli vůbec na nic a jen si všímali, jak na určitý stav reagujeme. To byl cíl cvičení — abychom si uvědomovali, jak reagujeme na dané věci. Jaké vzpomínky nebo pocity vyplouvají na povrch? „Nepokoušejte se přijít na to, co to znamená," řekl Jason. „Neznamená to vůbec nic. Jen si všímejte, jak reagujete. Objevují se vám vzpomínky. Všímejte si pocitů, které jsou s těmi vzpomínkami spojeny."

A tak dál.

Někdy jsme dělali cvičení s otevřenýma očima. Cvičení bylo vždycky o tom, jak prožíváme sebe samé a své životy, nebo jak Jason říkal: „Než dokážete vyčistit svou hlavu, musíte vědět, jaké sračky se vám v ní honí."

Jasně.

Ale měl v tom pravdu.

Jedno z nejděsivějších bylo cvičení o tom, jaké je být nahý. Jason nás rozdělil do skupin. Každá skupina, jedna po druhé, předstupovala před zbytek kmene — nahá. Měli jsme si všimnout, jak nepříjemně nám je, když stojíme nazí před jinými lidmi.

Když jsme poprvé tohle cvičení dělali, myslel jsem, že omdlím. Později už to šlo lépe.

Jason řekl, že šaty jsou způsob, jak lhát o vlastních tělech; ukazujeme se ostatním jako sbírka šatů a vlasů a nalíčení, místo toho, abychom se ukazovali jako bytosti, které žijí v tělech. Rozdíl jsem sice nepochopil, ale přesto jsem propadl panice.

„Podstata je taková," řekl Jason, „že většina z vás se bojí toho, že budou ostatní vašimi těly opovrhovat." A když jsme tím vším prošli, řekl nám Jason: „A úplně vespod pod tím vším je to, že vy sami svými těly opovrhujete. Jste vzteklí, protože v tom těle musíte žít. A vy v něm žít nechcete; je příliš staré nebo příliš tlusté nebo příliš malé nebo příliš ošklivé nebo příliš světlé nebo příliš tmavé nebo příliš jakékoli. Takže nenávidíte to, že musíte ve svých tělech žít; nedovolíte si svá těla prožívat. Proto se lidé dávají na drogy nebo alkohol. Proto se měníte ve žrouty nebo šukaly nebo cokoli jiného — protože se bojíte jít a prostě být normálními členy svého živočišného druhu. Opovrhujete svým tělem a víte, že by to udělali i ostatní."

Byl to rozhněvaný večer. Nevím přesně, proč tomu tak bylo; nejspíš to, že jeden z menších chlapců se před jednou z dívek choval stydlivě a Jason to viděl. Stydlivost ho pobuřovala.

Po několik dalších týdnů nás Jason nutil k tomu, abychom chodili nazí. Spousta z nás se na slunci spálila, ale dosáhli jsme výsledku. Po nějaké době vypadaly všechny kozy a ptáci a pipiny úplně stejně. Odlišně, ale stejně. Různé variace na stejné téma.

To je fuk. Museli byste tam být.

Třetí věc, kterou jsme dělali, byla zpětná vazba.

Jason řekl: „Většina z vás si neuvědomuje účinek, jaký máte na lidi, kteří vás obklopují. Nemáte žádnou představu o tom, jak na ostatní působíte. Nebo, abych to řekl jinak: nasíráte se, navztekáváte se a děláte si z ostatních kolem sebe nepřátele na život a na smrt svými slovy! Vším tím lhaním! Všemi těmi pitomostmi! Všemi těmi hrami s řečí! Všemi omluvami, výmluvami, ospravedlněními — všemi těmi věcmi, které říkáte místo pravdy. Cenou za to všechno je vaše uvědomování si.

„Proto děláme zpětnou vazbu. Je to pro vás příležitost k tomu, abyste sdíleli to, co se děje ve vašich prožitcích, a zjistili, jaký účinek máte na lidi kolem sebe. Podívejte se na ně a sledujte, jak reagují — to je to, čím přispíváte svému světu."

Byla toho spousta. Legrační bylo, že většina z toho byla zábavná. Vždycky jsme z kruhu odcházeli s pocitem naplnění a inspirace a těšili jsme se na práci, která nás druhého dne čekala. I když na nás Jason křičel, trvalo to jen do chvíle, než všechno uzavřel vtipem. Vždycky to končilo vtipem. „Život je vtip, který vyprávíme sami sobě," říkal nám Jason. „To, co ho dělá tak tragickým, je to, že většina lidí nechce pochopit pointu, takže se vláčíme kolem se životem jako s mlýnským kamenem na krku, jako s povinností místo zajímavé výzvy."

Nemluvil moc o červech. O to v kruhu nešlo. Kruh byl pro lidi. Pro červy byla Zjevení.

Byla toho spousta, co jsem nechápal. Často jsem se ptal, co to nebo ono znamená. Když jsem se ptal, spousta lidí se smála. Jason řekl: „Ne, nesmějte se. Není nic takového jako hloupá otázka. Jediná hloupá otázka je ta, kterou nepoložíte. A Jime, musíš si uvědomit, že se nesmějí tobě. Smějí se proto, že si vzpomínají na svůj vlastní zmatek. Smějí se proto, že jsou teď už na druhé straně otázky.

Musím ti ale říct, že každé vysvětlení je ve skutečnosti k ničemu. Skutečné pochopení přichází až potom, co něco prožiješ.

Mohl bych ti celou noc vysvětlovat, jak jezdit na kole, ale to by tě nic nenaučilo. Ani by ti to nedalo tu zkušenost. Ale v okamžiku, kdy by ses na kole jezdit naučil, vysvětlení bys nepotřeboval. Chápeš, že vysvětlení je k ničemu?"

„Eh..." Začervenal jsem se. Přivedlo mě to do rozpaků. „Ano." Posadil jsem se.

Ostatní mi zatleskali. Tleskali jsme všemu a každému. Tvořili jsme si vlastní vzrušení. Jason říkal: „Život není něco, co se nám stává; je tím, co si z něj uděláme. Tady si vytváříme své vlastní nadšení."

Nelíbilo se mi to. Připadalo mi to umělé. Nechtěl jsem tam jen tak sedět. A tak jsem se postavil a prohlásil: „Rozčiluje mě to."

Kruh zajásal. „Hurá! Jima to rozčiluje."

Jason řekl: „Díky, žes nám o tom dal vědět."

Řekl jsem: „A co s tím budete dělat?"

„Nic. Je to tvoje rozčilení. Zvládneš ho sám."

Řekl jsem: „A to ani nechcete vědět proč?"

„Ne, ve skutečnosti ne. Ale cítíš potřebu to sdílet, že?"

„Ano, myslím, že ano."

„Tak se do toho pusť. Dáme ti prostor k tomu, abys mohl své rozčilení sdílet s námi."

„Nelíbí se mi všechno tohle jásání a křičení a hulákání. Vypadá to pitomě."

„Chápu. Ještě něco jiného?"

„Ne." Posadil jsem se. Všichni mi zatleskali. Cítil jsem se jako blbec. Ale rozčilení pominulo. Někdo se ke mně natáhl a plácl mě po rameni. Další se na mě láskyplně usmívali.

Jason řekl: „Chci vám dnes večer vyprávět o proměně."

Všichni zajásali. To bylo nejoblíbenější téma.

Řekl: „Ve skutečnosti budu muset nejdříve mluvit o zkušenosti. Protože slovo zkušenost mnohokrát použiju a musíme mít jasno v tom, o čem vlastně mluvíme. Když mluvím o vaší zkušenosti, nemluvím o vaší historii. Nemluvím o zákonech a vírách a příbězích, které jste prožili. To jsou všechno pitomosti. To je pryč. Je to minulost. Mluvím o dnešku. O teď." Luskl prsty, aby zdůraznil, o co mu šlo. „Teď, teď, teď, teď, teď — a tak dál. Teď je vždycky teď. Tam žijete." Odmlčel se a usmál se na nás. „Teď, teď, teď, teď."

Skoro okamžitě s ním začal zpívat celý kruh. „Teď, teď, teď, teď —" dokud nezvedl ruce a se smíchem nás neutišil. „Jasně. Vy tomu rozumíte. Toto teď — to jste ve skutečnosti vy. Vy jste místem, na němž teď ke zkušenosti dochází. Nejste představy nebo úsudky, které si vytváříte. Nejste ani zkušenosti neurčité.

Jste místem, kde k nim dochází, nic víc. Nejste svými těly. Nejste svými jmény. Pamatujte si to! Nejste věcmi. Nejste svými postoji, nejste svým usuzováním, nejste svou vírou. To jsou jen pojmy, které sami vytváříte, kterých se držíte a které máte. Ale vy nejste svými pojmy. Jste prostě a pouze místem, kde k tomu všemu dochází. Jste místem, na němž vytváříte svůj život.

Dáme si teď malé cvičení, abyste měli příležitost prožít svou schopnost být sami sebou. Je to hra, v níž vyhrává každý. Není způsob, jak ji pokazit. Takže si nedělejte starosti s tím, jestli ji hrajete dobře. Hrajete. Účel spočívá ve vašem prožitku této hry. V této hře vytváříte sami sebe. Takže se nebojte prožít cokoli, co k vám přijde. Je to v pořádku. Všichni vstaňte. Nejdřív se musíme vytřást z vlastních hlav. Jste napojeni na své myšlenky, takže se budete muset vytřást do bezvědomí. Takže si každý najděte partnera..." Počkal, dokud jsme to neudělali. Měl jsem za partnera Frankensteina. „Teď se chyťte za ruce — a začněte skákat. Nahoru a dolů, nahoru a dolů, pořád dokola..."

Byl to pro mě šok, když jsem viděl Frankensteinova netvora, jak se usmívá a šklebí a směje a poskakuje nahoru a dolů. Musel jsem to dělat stejně jako on — bál jsem se, že by mi vytrhl paže z ramen, kdybych to neudělal.

Jason volal dál. „No tak, skákejte! Skákejte! Skákejte! Tančete spolu! Tančete! Vytřeste se do mrtva! Vytřeste se do probuzení!" Všichni jsme se smáli. Nedokázal jsem vydržet Frankensteinovo tempo, a tak mě popadl do své medvědí náruče, přitiskl mě k sobě jako děcko a začal se mnou skákat dokola. Všichni se na nás smáli a ukazovali si. Zhroutili jsme se na jednu rozchechtanou hromadu na trávě a Frankenstein mě políbil a řekl, že mě miluje, a já se cítil tak šťastný, že jsem ho políbil taky a taky jsem mu řekl, že ho miluju. A pak jsme vstali a pustili se do další části cvičení.

„Dobrá," řekl Jason. „Musíte se teď soustředit na svůj dech. Opřete se všichni rukama o kolena. Skloňte hlavy. Zavřete oči a jen pomalu dýchejte. Zadržte dech. Vydechněte. Zadržte dech. Pomalu se nadechněte. Prožívejte svůj dech. Jen se soustřeďte na to, jak dýcháte. Zadržte dech. Pomalu vydechněte. Buďte svým dechem. Zadržte se."

Nejdřív mi to vadilo. Pak jsem tím byl zklamaný. Po chvíli jsem se začal nudit. Jak dlouho to ještě bude trvat? Soustředil jsem se na svůj dech. Přestal jsem poslouchat, co říká Jason, a jen jsem počítal a dýchal, počítal a dýchal a žil ve svých plicích. Po chvíli zbytek vesmíru zmizel. Slyšel jsem Jasonův hlas jakoby z velké vzdálenosti. Kdybych chtěl, mohl by mě dovést zpátky. Nechtěl jsem.

„Dobrá, stačí. Vedete si dobře. Je čas se protáhnout. Zvedněte ruce a dotkněte se oblohy. Všichni. No tak, Jime, zvedni ruce a dotkni se oblohy. Tak daleko, jak jen můžeš."

Když jsme se protáhli, nechal nás, ať se kýváme. Změnil nás ve stromy. Kývali jsme se ve větru. Cítili jsme, jak se nám vítr proplétá mezi větvemi. Stáli jsme tam, háj lidských borovic, a obraceli jsme se k Jasonovi, slunci, které kolem nás pomalu obcházelo. Byly tam malé stromky, které k němu musely zvedat tváře. Byly tam vysoké stromy, rozložité a klidné. Byly tam samčí stromy a samičí stromy. Byly tam nepoddajné stromy a pružné stromy, křehké stromy a tiché stromy. Nadechovali jsme se a vydechovali. Kývali jsme. Míjely dny. Roční období. Bylo jaro a vykvétali jsme. V našich květech se odráželo naše pohlaví.

A pak jsme byli ptáky, kteří se mezi stromy proplétali. Vznášeli jsme se ve vzdušných proudech. Sledovali jsme vůdce svého hejna a následovali jej. Pokládali jsme se na proudy teplého vzduchu a líně stoupali. Kroužili jsme a klesali. Otáčeli jsme se a klouzali po modrém a bílém oceánu vzduchu.

A pak jsme byli vodou. Byla zima a my se stali sněhovými vločkami a pomalu jsme dopadali na trávu. Něžně jsme dopadali na zem a vršili jsme se jeden na druhého. Když jsme dopadli, roztáli jsme. Přelili jsme se jeden do druhého

a stali jsme se někým jiným.

A nakonec jsme byli opicemi, byli jsme nazí a přikrčení a kymáceli jsme se a vyráželi na druhé opice opičí zvuky. Tiskli jsme se k sobě proti noci. Jiná řeč než doteky a bručení neexistovala. Slova ještě nebyla vynalezena. Byli jsme opice. Byli jsme zvířata, divoká zvířata. Mláďata se schoulila a usnula. Dvě z opic začaly tiše souložit. Samice byla dost stará a silnější v pase. Měla povislé prsy. Samec byl mladý. Dychtivě a nadšeně se na ni vrhl. S porozuměním jsem je sledoval.

Seděl jsem vedle mladé samičky s velkými prsy. Natáhl jsem ruku a poplácal ji. Také mě poplácala. Přitulili jsme se k sobě. Bylo to hezké. Napadlo mě, že bych se s ní mohl pářit. Mohlo by to být hezké. Poplácal jsem ji víc. Začal jsem se dotýkat jejích prsů. Zasmála se a odstrčila mé opičí ruce. Pokrčil jsem rameny a otočil se a díval se, co se děje na druhé straně naší skupinky.

Vysoká opice, náš náčelník, vydávala nějaké zvuky. Aha, právě vynalezl slova. „Dobrá, stačí, je čas se vrátit. Vymysleme staletí. Vymysleme jich spoustu. Vymysleme tohle, jedenadvacáté. Vymysleme lidské bytosti. Buďme jimi na chvilku."

Rozhlédl jsem se. Byli jsme skupinou nahých lidí, sedících na trávníku. Někteří z nás byli příliš tlustí nebo příliš vyhublí. Někteří z nás byli špinaví. Někteří vypadali neudržovaně. Chlapec s uhry na zadku ho vrážel do starší ženy, která se za to nestyděla. Cítil jsem se v rozpacích. Vynalezl jsem rozpaky.

Nelíbilo se mi být člověkem. Chtěl jsem se vrátit a být opicí.

Vstal jsem a sdílel jsem to s ostatními. Všichni se zasmáli a zatleskali mi. Jason se hrdě usmál. „Vidíš, co se stalo. Vrátil ses ke svým předsudkům, svým postojům a názorům — a ty tě automaticky oddělily od zbytku tvé rodiny. Takže, co je skutečnější: zkušenost opičí kolonie, nebo předsudek vůči téhle skupině lidí?"

„Obě jsou skutečné," řekl jsem. „Nebo snad ne?"

„Ve tvé hlavě, to ano," řekl. „Ale jedno z toho je zkušeností a druhé představou, kterou sis o své zkušenosti udělal. Co ti dává větší uspokojení?"

„Zkušenost."

„Přesně tak. Představy a víra uspokojení nepřinášejí. Takže chci, aby sis všiml, Jime, že to, co jsme my, je kolonie opic, které vynalezly řeč a technologii a celou hromadu dalších krámů včetně předsudků a víry. Teď si musíme vybrat mezi tím, zda zůstaneme věrní svým zkušenostem, nebo se ztratíme v mašinérii svých vynálezů. Co z toho chceš ty?"

„Myslím, že zůstanu opicí." Začal jsem skákat a poškrábal jsem se na boku a vyrážel vrčení, abych svou volbu zdůraznil.

Jason se zasmál a tleskal s ostatními. Spokojeně jsem se posadil.

„To je dokonalé," řekl. „Je to dokonalý příklad toho, co jsem tu chtěl dosáhnout. Zkušenost přináší proměnu. Podívejte se na Jimovu tvář. Není to už stejný člověk. Vidíte v jeho obličeji to oživení? Jeho já, které v něm je teď, je pro nás daleko užitečnější."

Zajásali a zatleskali a já se cítil dobře.

„To je proměna, Jime — a ty ji cítíš, že?"

Nadšeně jsem přikývl.

„Takže vidíš: zkušenost toho, že hraješ, že vytváříš sám sebe — to je zkušenost sebe sama jako příčiny. Teď jste každý z vás prožili, jaké to je být sám sobě zdrojem zkušeností. Zkušenost zdroje je zdrojem proměny. Je mezi námi někdo, kdo to nepochopil? Protože budeme mluvit o proměně, a dokud nebudete mít jasno o jejím zdroji, nemůžeme pokračovat.

Takže taková je podstata. Zkušenost sebe sama jako zdroje zprostředkovává proměnu. Tím způsobem můžete celý den vytvářet vlastní proměny. Pokud jste zdrojem změn, které vytváříte, jste zdrojem své proměny a můžete vytvářet jakékoli proměny.

Takže. Promluvme si chvilku o tvoření. Je nějaký způsob, jakým lze tvoření ovládat? Svým způsobem ne. Nemůžete s ním začít. Nemůžete s ním přestat. Tvoříte vždy — dokud tvořit nepřestanete. A v okamžiku, kdy tvořit přestanete, přestanete dělat i cokoli jiného. Pro člověka, který přestal tvořit, máme přesný termín. Říkáme mu mrtvola.

Ale co můžete ovládat, je to, co tvoříte. Můžete každou chvíli tvořit radost a nadšení stejně jako bídu a zoufalství. Ale většina z vás je mistry ve tvoření bídy a zoufalství a svého mistrovství jste dosáhli proto, že je tvoření radosti a nadšení mimo váš dosah. Něco se musí stát mimo vás, abyste mohli začít tvořit radost a nadšení. Říkáte to vy sami, a tak můžete být šťastní, i když jste v bídě a skleslí.

Poslyšte," řekl Jason. Byl teď rozohněný a nadšený. „Tvoříte i ve chvílích, kdy o tom nevíte — a to je nevědomé tvoření, tvoření oddělené od svého zdroje. Dostaňte se ke zdroji a proměna bude přirozeně následovat. To je přirozená podmínka. To je přirozený přesah zkušenosti: proměňovat, proměňovat, proměňovat — a tím způsobem žít na neobyčejné úrovni.

Podívejte se, lidi: mluvím o hodnotě vašich životů. Můžete být jako neprobuzení — lidé venku — nebo můžete být podobní bohům. Bohové jsou odpovědní. Bohové jsou zdroji. Víte, co se stane, když zapomenete, kým jste? Utopíte se. Přestanete proměňovat. Půjdete dolů" Ukázal k zemi. „K hněvu, žalu a zoufalství, je to tak?"

„Je!" zakřičeli jsme.

„A když budete odpovědní za to, co tvoříte, dostanete se proměnou nahoru — k radosti. Je to tak?"

„Je!" zaburáceli jsme nadšeně.

„V tom spočívá jádro věci," řekl Jason. „Mezi radostí a zoufalstvím. A na všech stupních mezi tím. Buď máte namířeno k jednomu konci, nebo ke druhému. Buď svůj život vytváříte, nebo jej ničíte. Co tedy chcete dělat?"

„Vytvářet ho!" ječeli jsme a řvali.

Zvedl ruce, aby nás zastavil. „Vynikající," řekl. „Slyším vás!"

Tleskali jsme a hulákali a vydávali spokojené opičí zvuky.

„Stačí!" křičel Jason. Také se smál. „Slyším vás, slyším vás!"

Utišili jsme se.

„Dobrá. Teď se dostáváme k pointě."

„Jasně, k pointě!" vykřikl někdo.

„Právě jsme tady mluvili o tvoření. Všichni jsme si řekli, že chceme své životy tvořit, je to tak? Chcete tvořit radost? A proč vlastně?"

Zvedl jsem ruku. „Protože se tak cítíme líp."

Všichni se zasmáli. Jason řekl: „Ano, to je pravda, Jime, ale v tom to není. Víš, radost a zoufalství nejsou jen pocity. Kdyby všechno spočívalo jen na našich pocitech, pak bychom nebyli ničím jiným než oběťmi vlastních pocitů. Abychom se cítili lépe, jsme schopni udělat skoro všechno. A ve skutečnosti právě takhle spousta lidí venku — v tom, čemu se říká 'skutečný svět'..." Nato se ozval smích. „...žije. Udělají cokoli pro to, aby se cítili dobře. Využívají své pocity k tomu, aby ospravedlnili spoustu svého sobeckého a krátkozrakého jednání — například pokud jde o drogy.

Musím ti říct špatnou zprávu. Tvé pocity nejsou ve skutečnosti pocity. Je to jen způsob, jakým je prožíváš. Tvé pocity jsou ve skutečnosti dílky tvého duchovního kompasu. Víš to?

Je jeden stav — říkáme mu absolutní pravda. Můžeme jej prožít jako lidské bytosti. Vždycky jej nedokážeme pochopit. Ve skutečnosti jej nemůžeme pochopit nikdy. Ale můžeme jej prožívat. A teď: jak se absolutní pravda jmenuje? Někdo jiný?"

„Bůh," řekl Frankenstein tiše.

„Přesně tak. Bůh je pravda. Předložím ti to jako jednoduchý logický příklad. A mimochodem, nezáleží na tom, jestli Bůh existuje, nebo ne. Pokud Bůh je, pak by Bůh byl absolutní pravdou, ne? Jistěže. A pokud někde ve vesmíru existuje absolutní pravda, pak by určitě Bohu odpovídala. Můžeme ji prožívat jako Boha, je to tak? Takže pokud prožíváme zkušenost absolutní pravdy, prožíváme také zkušenost Boha, je to tak?"

Zjistil jsem, že souhlasně přikyvuji. Všechno mi to dávalo dokonalý smysl.

Jason pokračoval. „A na tom, jestli Bůh existuje, nebo ne, vůbec nezáleží, protože v té chvíli si vlastní zkušeností Boha vytváříme, je to tak?"

Můj Bože. Měl pravdu.

Zvedl jsem ze země svou čelist a poslouchal dál. Tohle bylo důležité.

„Taková zkušenost — zkušenost Boha, absolutní pravdy — by byla nejspíš nejradostnější možnou zkušeností, je to tak?"

Ano, samozřejmě.

„Takže vidíš, že tvé pocity nebo city jsou barometrem tvého spojení s Bohem nebo s pravdou. Ať už chceš použít jakékoli slovo, bude vyhovovat. Tohle není náboženství. Tohle je objev.

A ty si vybíráš, jak jej chceš prožít. Ty jsi zdrojem své vlastní zkušenosti, je to tak?"

Přesně tak.

„Takže ve chvíli, kdy tvoříš radost, se přibližuješ Bohu — přibližuješ se pravdě. Čím radostnější jsi, tím více pravdy tvoříš."

Lidé zase jásali. Chtěl jsem jásat taky. Začal jsem jásat.

„A proto," dokončil Jason, „slavíme Zjevení! Pravda je zdrojem radosti. Radost nám ukazuje, že se přibližujeme. Zoufalství nám ukazuje, že se vzdalujeme. Zoufalství je důsledkem lži. Je souhlasem se lží. Najdi lež. Odhal ji. Řekni o ní pravdu. Může být tvrdá. Může být nepříjemná, ale pamatuj si: pravda je nepříjemná vždycky. Na tom nesejde! Řekni ji stejně — na druhé straně nepříjemnosti je radost. Většina z nás se tak bojí nepříjemnosti, že vršíme jednu lež na druhou a pak nemůžeme pochopit, proč se cítíme tak nepříjemně.

Kousni do toho kyselého jablka a řekni pravdu! Čím více pravdy řekneš, tím radostnější bude tvoje zkušenost. Čím víc radosti prožiješ, tím blíže k pravdě budeš. Jdeme pravdě vstříc a stvoříme extázi! To je Zjevení! To je Zjevení!"

Všichni jsme teď stáli, jásali jsme, křičeli, ječeli, objímali se a líbali a po tvářích nám stékaly slzy. Všichni jsme prožívali radost. Byla to pravda. Bylo to zjevení. Miloval jsem Jasona. Sdílel s námi pravdu a byl Bohem.

Bože, jak jsem ho miloval.

Jednomu klukovi, co přišel z jihu Colorada,
jeho ségra dala úplně všechno — a ráda.
Potom jí řekl (jako by byla dáma):
„Na tebe nemá ani naše máma."
A ona na to: „To mi taky říkal tuhle táta!"

15. Rozhovor s netvorem

„V okamžiku, kdy začneš rozebírat,
proč je ti při milování tak příjemně,
přestane ti při něm být příjemně a
začneš se cítit jako pitomec."
—SOLOMON SHORT

Každou noc jsem spal s někým jiným, někdy se ženou, někdy s mužem. Někdy s dospělým, někdy s dítětem. Někdy jsme se milovali, někdy ne. Nebyla žádná tajemství. Sdíleli jsme se naprosto.

Pokud byly kdykoli o něčem pochybnosti, odpověď zněla: „Jason řekl, že bychom to měli udělat, abychom zjistili, jak se při tom cítíme." To mi sice vždycky nedávalo odpověď, ale bylo to současně i něco, co jsem nedokázal brát v potaz. Bylo mi jasné, že Jason něco dělá správně, a chtěl jsem vědět, co to něco je.

Myslím, že jsem se mu chtěl hodně podobat. Být uznávaný. Chápající. Soucitný. Vůdce. Milovaný.

A ještě něco.

Jason se na věci díval svým způsobem, díval se pod ně nebo do jejich nitra — nebo možná je sledoval z jiné dimenze. Jason říkal, že se nedívá jen na věci samé, ale sleduje také jejich kontext. „Dívej se na to, co se děje, Jime. Nejen na to, co si myslíš, že se děje, ale na to, co se děje. Na způsob, jakým lidé dávají najevo, jakou hru si myslí, že chtějí vyhrát. Většina lidí hraje proto, aby vyhrála, ne jen pro hru; proto se také hrou vůbec nebaví."

Přesně tak. To jsem byl já.

Jason mluvil s takovým vcítěním a jistotou, že to bylo až děsivé. Cítil jsem, jak mě ten rozdíl oslepuje — a velice jsem na jeho schopnosti žárlil — a stejně tak jsem mu byl vděčný za to, že se od něj můžu učit.

Takže když Jason řekl: „Udělejte to. Zkuste to. Zjistěte, proč se při tom cítíte nepříjemně. Zjistěte, proč se toho bojíte," udělali jsme to.

Takže když nám Jason řekl, abychom chodili nazí, chodil jsem nahý. A učil se znát šaty. A když nám Jason řekl, abychom si vyměnili jeden s druhým šaty, vyměnil jsem si na týden šaty se Sally. A učil se znát nahotu. A když nám Jason řekl, abychom spolu spali...

Jason říkal, že se bojím nechat lidi, ať mě milují, takže si je držím od těla směsí útočnosti, kvůli které nevidí, kdo je doopravdy uvnitř, a sebelítosti, když to náhodou zjistí. Jason mi řekl, že jsem vyděrač, had a umělec v okrádání; podváděl jsem lidi kolem sebe tím, že jsem je nenechal přijít na to, jak dobrý ve skutečnosti jsem a kolik lásky jim můžu nabídnout. Chtěl jsem, aby to byla pravda, a tak jsem se řídil jeho radami.

Napadlo mě, jestli byl Ježíš takový jako on. Ten skutečný Ježíš, ne ten z pohádek. Pokud ano, dokázal jsem pochopit, jak kolem něj všechna ta náboženství mohla vyrůst.

Nebyly tu žádné svatby. Svatby patřily starému systému. „Tenhle druh párování," říkal Jason, „neplatí pro hru, kterou tu hrajeme. Obrátil by se proti soudržnosti kmene. Pokud má být kmen jednotný, musíme se sdílet jeden každý s ostatními."

Jak míjely dny, začal jsem chápat, o čem mluví.

Život s kmenem byl příležitostí odstoupit od jedné smlouvy — té, která se jmenovala Spojené státy americké — a prožívat velice odlišnou smlouvu. Stal se příležitostí ke zjištění, kolik mé mysli jsem byl skutečně já a kolik z něj bylo ve skutečnosti kulturou, v níž jsem vyrůstal a kterou jsem skrz sebe vyjadřoval. Bylo to zvláštní zjištění.

A velice nepříjemné. Bolelo to, když jsem přicházel na to, kolik z toho, o čem jsem si myslel, že jsem já, bylo vyjádřením někoho, koho jsem vůbec neznal. Já tyhle smlouvy nechtěl, ale byly v mé hlavě stejně.

„Tyhle smlouvy mohou být tebou," řekl Jason. „Pokud je chceš, chceš je vlastnil. Ale přemýšlej, jakou cenu za ně budeš muset zaplatit. Přemýšlej o tom, jak velkou cenu budeš muset zaplatit za výsady, které z vlastnictví těchto smluv vyplývají. Jak velké části svého uvědomění jsi ochoten se vzdát? Opravdu chceš být Američanem, Jime? Nemyslím.

Říkáš, že chceš být tím, o čem si myslíš, že by Američan měl být. Ale ty ve skutečnosti nevíš, co to je, že? Co je Američan,

Jime? Ne, nepřehrávej mi to, co v sobě máš nahrané. Já to slyšel. Já to pomáhal tvořit. Víš, platíš si tím vstupenku do reality, ve které nelze uspět. Máš před sebou tu zidealizovanou představu jako osel, kterému dali před čumák mrkev. Udržuješ si ji z dosahu a nikdy si jí nedovolíš dosáhnout. Jen stojíš v dostatečné vzdálenosti, aby ses cítil mizerně. A oba to víme.

To, co ve skutečnosti chceš, Jime, je něco víc než jen národnost. Máš v hlavě spoustu slov, která jsou s tím spojená, jako Bůh a bratrství a svoboda a spravedlnost a mír a láska — ale ve skutečnosti vůbec nevíš, co vlastně uprostřed toho všeho leží a jak se k tomu dostat. Jen se potácíš kolem všemi směry najednou a doufáš, že o to zakopneš.

Jediná část toho všeho, Jime, kterou kdy kdo z nás dokáže pochopit, je ta, že dokážeme poznat místo, kde to můžeme najít. Ale jediný způsob, jak to poznat, je přestat se pokoušet přizpůsobit ji našim představám ohledně toho, kde to hledat. Musíš se zbavit všeho, co víš, abys zjistil to, co nevíš. Takže toho nech, Jime, a zjisti, co je tu k mání."

Jason měl pravdu.

Něco se tu dělo. Nikdy předtím jsem nezažil takovou spoustu naprosté lásky. Nikdy jsem neviděl tak nerozumné společenství lidských bytostí. Kdekoli jinde na světě jste byli pro svou odlišnost odstrkováni. Tady vám tleskali za to, že jste se chopili příležitosti vyjádřit sama sebe.

Přemýšlejte o tom takhle. Bláznivost jako umělecká forma.

A nejsou v ní žádní odborníci.

Můžete ji vymýšlet každý den znovu.

Bylo to krásné objevování.

Miloval jsem to.

A objevit jsem...

Poslyšte, vytáhnete člověka z jednoho světa smluv a strčíte ho do jiného a pak do jiného a to celé ještě jednou a vypadá to jako mytí nádobí. Smlouvy se stanou dočasnými; začnete pod nimi vidět dotyčného člověka

daleko jasněji. A jakmile jednou poznáte dočasnou podstatu kulturních smluv, můžete ty smlouvy své kultury změnit na ty, které obsahují výsledky, kterých opravdu chcete dosáhnout.

Já sám jsem začal chápat, jak moc jsem byl uvězněný v koloběhu své vojenské mysli.

Je to stará věc: mysl je počítačový program. Část programu je pevně spojená s mozkovou kůrou; zbytek se programuje sám a začíná to už ve chvíli, kdy se táta odvalí z mámy a usne. Není tu žádný manuál. Dítě musí na všechno přijít bez pomoci zvenčí.

A ještě se divíte, proč jsme všichni pomrvení?

Většina z nás ani nedokáže s druhýma jasně komunikovat. Neslyšíte to, co vám říkám, ale to, co si myslíte, že říkám. Já slyším to, co si myslím, že slyším. A pak jeden druhého utloukáme svým neporozuměním. A protože jsme se museli naprogramovat sami, jsme přesvědčeni, že naše programování je správné a každé jiné je špatné.

Není divu, že většina našeho života je jedna velká hádka.

Jason řekl: „To, co tu děláme, je ladění. Všichni se musíme shodovat na řeči, kterou používáme, musíme se učit poslouchat to, co opravdu říkáme. Musíme se shodovat v našich větších touhách. Musíme být, jeden každý z nás, ze své vlastní vůle částí jednoho většího celku."

Procházeli jsme se po obvodu tábora. Jason podnikal zamyšlené procházky každé odpoledne. Být k takové procházce přizvaný byla výsada. Dnes o to požádal mě. Obvykle to byla čest. Dneska ne. Alespoň mi to tak nepřipadalo. Udělal jsem něco hrozného.

A věděli o tom všichni.

A teď jsem měl zjistit, co se stane, když udělám něco hrozného.

Orrie nás zamyšleně následoval a příležitostně se zastavil, aby si kousnul z nějakého stromu nebo prozkoumal křoví. Jason se otáčel a Orrieho si prohlížel nebo ho občas jen obdivoval. Rostl do krásy. Někdy jsem ho slyšel zpívat přes celý tábor.

Styděl jsem se.

Nebyl jsem téhle pozornosti hodný. A v téže chvíli jsem měl vztek. Neměl právo mě trestat. Neudělal jsem nic špatného.

„Jime." Jason mi položil ruku na rameno a otočil k sobě. „Čeho se bojíš?"

„Ničeho."

„Už zase slyším tu tvou vojenskou mysl, Jime. Teď se mnou mluv upřímně. Chceš mluvit o tom, co se stalo včera?"

Měl jsem včera špatnou náladu a odmítl jsem se zúčastnit kruhu. Nezáleželo na tom, proč jsem měl špatnou náladu. Na čem záleželo, byla skutečnost, že jsem se nechoval nejlíp k Rayovi a Marcii a Valerii.

Potřásl jsem hlavou. „Ne." Díval jsem se do země.

Jason mi položil pod bradu ukazováček a zvedl mi ji.

„Jime, já nejsem tvůj táta. Já tě nebudu trestat. To tady neděláme. Inteligentní bytosti nevyužívají strachu a bolesti a trestu k tomu, aby podněcovaly k výsledkům. Trest je důkazem nedostatku v komunikaci."

„No tak se mnou někdo nedostatečně komunikoval..." Zmlkl jsem. Mluvil jsem jako ještě větší čurák, když jsem se jako obvykle snažil ospravedlnit. Sklapl jsem.

„Tohle není otázka dobrého nebo špatného, Jime. Je to otázka vhodné reakce. To, cos udělal, bylo nevhodné; něco se ve tvé mysli stalo a podnítilo tě to k nevhodné reakci. No a? Nemrskej se za to. Děláme to všichni. Teď je jedinou vhodnou věcí omluvit se a pokračovat v opravdovém životě."

Vzal mě za loket a vykročili jsme po zahradní cestě.

„Jime," začal Jason tiše. „Víš, jaký je základní životní stav většiny lidí? Bezvědomí. Nemluvím teď o komatu nebo katatonii; mluvím o tom, že si prostě neuvědomují. Lidi po téhle planetě chodí jako v hypnotickém transu. Chodí od ničeho k ničemu. Jedí, spí, dívají se na televizi, milují se a dělají to jako stroje. Neuvědomují si ve svých životech cit. Takže co se stane, když dojde k něčemu rušivému? Tvá mysl nepříjemně zareaguje a automatickou odpovědí je útok nebo útěk. Víš, co se stane, když lidi probudíš? Mají zlost. Ty máš zlost.

Chceš něco vědět? My tady lidi budíme. Je to nebezpečná práce. Víš proč? Vzteklí lidé používají svůj vztek jako omluvu pro zabití. Tvá zlost tě může oslepit a ty se můžeš dopustit hrozných věcí. Nebo se můžeš naučit, že vztek je ukazatelem toho, že sis něčeho nebyl vědom.

Jime, když necháš vztek stranou, zůstane tu ještě to, čemu jsi odolával. Pokud se budeš chtít postavit nepříjemným věcem, zjistíš něco fantastického. Začneš prožívat všechny ty věci, kterým jsi tvrdě odolával — vztekem, strachem, nudou, zármutkem — a tehdy právě pochopíš pointu. Zjistíš, že odolávat jim bolí daleko víc než je prožívat. A pak prostě zmizí. A ty vyrosteš a budeš daleko živější.

Takže by ti všechny ty nepříjemnosti, které tady zažíváš, Jime, neměly připadat jako nepřekonatelná bariéra, ale jako vzrušující výzva — protože na jejich druhé straně je tvůj život."

Neodpověděl jsem. To, co po mně chtěl, bylo přestat být blázen. A já si o sobě myslel, že mám zatraceně dobrý důvod k tomu, abych blázen byl.

Jen jsem si nemohl vzpomenout, co tím důvodem vlastně bylo.

„Myslím, že mám potíže s přizpůsobováním," řekl jsem. „Díky ostatním to vypadá tak jednoduše."

Jason se zasmál. „Vedeš si dobře, Jime. Opravdu. Přesně tak, jak jsem čekal. Tohle je také součást procesu. Všichni tě milujeme."

„Nevím, jak bych se jim mohl znovu podívat do očí. Strašně se stydím."

„Prostě za nimi jdi a obejmi je, nic víc nepotřebuješ. A pak se tomu spolu zasmějete. Uvidíš."

Věděl jsem, že má pravdu. Tito lidé nikdy nežili s bolestí moc dlouho. Ale jak to dokázali? Někdy mi to

připadalo nemožné.

„Jasone," zeptal jsem se ho. „Tento týden jsi přivedl tři nové hosty. Je mi jasné, že chceš, aby kmen rostl. Ale k čemu? Jaký máš cíl? A jak se do něj můžu zapojit?"

Usmál se. Položil mi paži kolem ramen a šli jsme dál. „Nemám cíl — a přitom ho mám. Vím, zní to zmateně. Řeknu ti, Jime, že když lidé mluví o svých cílech příliš často, mluví o obrazech, které jim ukazuje jejich systém víry. Poslyš: tvé zvyky a ideály jsou tvým převlečeným já. Tvůj systém víry je tvým převlečeným já. Takže pokud budeme mluvit o nějakém cíli, nebudeme mluvit o něčem, co je skutečně možné, ale o tom, jak si myslíme, že by to mělo být uděláno. A takový cíl nemám.

Když mluvím o svém cíli, mluvím o tom, co jsem viděl během Zjevení. Noví bohové, Jime, jsou nám zprávou." Zastavil se a dřepnul si, aby prozkoumal něco na zemi. Postavil se a zvedl to. „Už jsi to tady někdy viděl?"

Podíval jsem se. Držel na dlani malého tvora, který připomínal červený mramorový oblázek. Měl osm tenkých nohou a dvě černé oči. Potřásl jsem hlavou.

Jason to položil opatrně zpátky na zem. „Je to chtorranský hmyz. Už sis někdy všiml, jak dokonalý malý stroj vlastně hmyz je?"

Pokrčil jsem rameny. „Jo. Hmyz mě vždycky zajímal. Vypadá tak cize."

„Mm — hm," řekl. „Nemají na vybranou, co? Jsou to jen malé biologické stroje. Jejich fungování je určeno strukturou DNA v jejich chromozomech, je to tak?"

„Přesně."

„Už sis někdy všiml, jak dokonalý malý stroj je vlastně člověk?"

„Eh, no, biologicky ano."

„A mentálně ne?"

„To je zákeřná otázka, Jasone, nebo ne?"

Usmál se a plácnul mě po rameni. „No...?"

„Jasone, ty víš, jak mě tyhle řeči dokážou naštvat. Pokaždé, když mi tvrdíš, že mám v hlavě počítačový program, začnu šílet."

„Omyl. Nezačneš šílet ty. Ale tvoje mysl. Nenech se zmást,

Jime. Ty nejsi tvoje mysl. Ty jsi to místo, ve kterém k tomu dochází. A to tvoje 'šílení' je jen způsob, kterým se tě tvá mysl pokouší odvrátit od toho, abys slyšel špatné zprávy. Je to naprogramovaná odpověď, Jime. Tvoje mysl je počítačový program, který rád tvrdí, že počítačový program není. Strašně nudné. A mimoto ani moc produktivní. Jediný rozdíl mezi tebou a tímhle hmyzem spočívá v tom, že ty jsi dostatečně složitý stroj k tomu, abys dokázal ve svém programu prosadit změny. Jsi stroj, který programuje sám sebe. Hmyz ne. Ale předtím, než tím můžeš být, musíš vědět, co jsi."

Znovu jsme vykročili. Nebylo mi jasné, kam těmito myšlenkami míří.

„Zamysli se nad tímhle, Jime: všechno, co lidské bytosti vědí, je plodem lidské zkušenosti. Lidské stroje o sobě vědí pouze tolik, kolik dokáží lidské stroje odhalit. Nemůžeme vědět něco, co nemůžeme vědět. Rozumíš tomu?"

„Dost těžko."

„Dobře, zkusme to jinak. Představ si, že se chceš dozvědět, co leží na druhé straně tohohle kopce, ale nemůžeš se tam jít podívat. Co uděláš, aby ses to dozvěděl?"

„Hm, nevím. Podívám se na mapu?"

„Mapu nemáš. Právě se jednu pokoušíš nakreslit. Proto chceš vědět, co je na druhé straně kopce. Co uděláš?"

„Zkusím si to představit?"

„Hádáš. Představovat si něco je jiný způsob vymýšlení si. Stejně tak dobře bys tam mohl napsat 'zde jsou lvi'. Tohle je totiž přesně to, co lidé udělají, když něco nevědí. Udělají místo toho něco jiného. Jaké je odpovědné řešení, když něco nevíš?"

„Zeptat se. Zeptat se někoho, kdo to ví."

„Přesně tak. Vidíš, tady leží příležitost. My můžeme vědět jen věci, které mohou vědět lidé. To znamená, že naši bohové jsou bohy lidskými. Jsou odrazem nás samých. Bůh tohoto světa je jen zrcadlem našich vlastních chyb.

Chtorrané vědí věci, které my vědět nemůžeme. Jsme brzděni naší vlastní tělesností. Jsme opice. Vždycky jimi budeme. Všechno, co můžeme vědět, jsou opičí věci. Nikdy z té pasti neunikneme — vždycky budeme jen opicemi. Ale můžeme se dozvědět, co leží za hranicemi našeho opičího světa, pokud využijeme příležitosti, kterou představují Chtorrané. Oni vědí, jak svět vypadá z jejich strany kopce. A mohou to s námi sdílet.

Vidíš? Poslali nám nové bohy — nová zrcadla. Máme příležitost dostat se mimo naše vlastní lidství, překonat stroj naší biologie a díky tomu objevit věci, které bychom sami nikdy objevit nemohli. Noví bohové mohou být našimi učiteli, Jime. Viděl jsem při Zjeveních věci, které nedokážu popsat, protože pro to naše řeč prostě nemá výrazy. Nemáme pojmy. Nemáme vzory. Nemáme modely. Nemáme dokonce ani žádné kontexty, do kterých bychom mohli nové pojmy, vzory a modely zasadit.

Mám zkušenosti, které s nikým nemohu sdílet, protože nikdo jiný na téhle planetě podobnou zprávu nepřijal. Víš, jak osamělé to někdy pro mě je?" Položil mi znovu paži kolem ramen, a jak jsme kráčeli dál, přitiskl mě k sobě. „To, co chci, je sdílet vizi. Pokaždé, když máme Zjevení, celý kmen postupuje dopředu. Víš, co je ve skutečnosti bůh, Jime?"

Potřásl jsem hlavou. „Vždycky jsem si myslel, že bůh je mimo lidské chápání."

„Samozřejmě, to je jeden z aspektů. Ale řeknu ti jednoduchou definici. Bůh je cokoli, co používáš jako zdroj moci. Než přišli červi, než přišly epidemie, používali lidé jako bohy peníze a sex a majetek. V těchto věcech nacházeli svou identitu. My našli v Chtorranech pro lidské stroje nové zdroje moci a úplně novou oblast identity. Otázka oprávněnosti — nebo dobra a zla — je irelevantní. Důležité je, že tato nová oblast produkuje výsledky. Funguje.

Můžeš to vidět na tvářích kmene. Většina z nich už je daleko probuzenější, než jsem byl já ve chvíli, kdy jsem přijal Orrieho do svého života. Víš, jak se jmenuje plným jménem?"

„Ne."

„Ouroboros." Čekal, jestli nato nějak zareaguji.

Znal jsem to jméno. „Červ, který požírá vlastní ocas."

„Jsi sečtělý, Jime. To mě překvapuje."

„Táta programoval počítačové hry. Napsal jednu, která se Ouroboros jmenovala. Pomáhal jsem mu s prameny. Ouroboros je velký červ, který představuje svět; představuje věčný proces smrti a obnovy. Pro boha je to dobré jméno," dodal jsem.

Jason potřásl zamyšleně hlavou. „Je to lidské jméno. Nakonec, Jime, se zřekneme lidských jmen a lidské řeči a lidské identity."

„A nahradíme to...?"

„Kdybych věděl čím, už bychom to dávno dělali," řekl Jason.

Chvilku jsme šli mlčky.

Napadla mě jedna otázka a vyslovil jsem ji nahlas. „Orrie je jiný než Falstaff a Orson," řekl jsem. „Ve skutečnosti je Orrie jiný než jakýkoli červ — Chtorran —, kterého jsem kdy viděl. Čím to je, Jasone? Díky čemu je Orrie tak zvláštní?"

„Orrie není zvláštní," řekl Jason. „Ale je odlišný a díky té odlišnosti zvláštně vypadá. Pravda je taková, že je první. Je prvním Chtorranem, kterého vychovávaly lidské bytosti. Je spojením.

Nebo bychom možná měli říct, že my jsme prvními lidskými bytostmi, které jsou vychovávány novými bohy, a že spojením jsme my. Ty také. Každá strana je jenom polovinou téže věci. Důležité je, že tohle je místo, kde ke spojení dochází. Ti druzí dva— Falstaff a Orson — byli divocí. Orrie je sem přivedl."

„Ale jsou přece větší než on. Nechápu, jak..."

„Velikost s tím nemá vůbec nic společného, Jime. Chtorrané nejsou druh, ve kterém by síla určovala, kdo je vůdcem."

Jason mě vzal za paži. „Pojď se mnou, Jime. Něco ti ukážu. Orrie si založil rodinu. Když si založíš rodinu, můžeš zakládat kmen. Pak národ. Ale začít musíš s rodinou." Vedl mě k části tábora, kterou mi Falstaff nikdy dřív nedovolil prozkoumat. „Orrie si nemohl zakládat rodinu s Falstaffem nebo Orsonem. Jsou starší než on, takže by svazek nefungoval. Nebyl by jeho hlavou. Kromě toho jsou oni teď samci."

„Cože —? Co myslíš tím teď? Jak to víš?"

„Řekl mi to Orrie. Nevím, co to znamená. Ještě tak nezvládl řeč, aby mi to mohl vysvětlit. Ale už tam budeme."

Jason mě vedl po svahu dolů k malé prohlubni. Byla tu spálená budova a starý rozbitý bazén. Jak jsme se k bazénu blížili, viděl jsem, že je jeden jeho konec naplněn odpadky. „Naše kamufláž," vysvětlil mi Jason.

Přivedl mě k okraji bazénu a zahvízdal. Orrie se k nám připojil, zadíval se dolů a řekl: „Chtrrrppp!"

Smetí na vrcholku hromady se pohnulo, pak se odsunulo stranou a dva nejmenší Chtorrani, jaké jsem kdy viděl — byli růžoví a tlustí a krásní — vylezli ven, aby nás uvítali. Vypadali jako malí plyšoví medvídci. Byli velcí asi jako vzrostlí psi, na délku měli méně než metr. Byli dostatečně malí na to, aby je člověk mohl zvednout a mazlit se s nimi. U boků bazénu se vztyčili, mávali pažemi a pokoušeli se na nás dosáhnout.

Jason mě stáhl o krok od okraje bazénu. „Opatrně," řekl. „Mají hlad a možná by si neuvědomili, že nejsi potrava."

„To jsou Orrieho mláďata?"

„Biologicky ne. Ale v kmenovém smyslu ano. Noví bohové nemají rodiny tak, jak je chápeme my. Oni rodiny zakládají. Až tihle mladí dorostou, stanou se Orrieho druhy. Potřebujeme ještě jednoho, abychom mohli k rodině připojit čtvrtý roh. To se může stát každým dnem. Bude to krásná příležitost k oslavě."

Orrie vlezl do bazénu a přitulil se ke svým mladým. Jason mě vzal za loket a vedl pryč od bazénu. „Pojďme zpátky," řekl.

Mlčky jsme vylezli zpátky nahoru po svahu. Orrie za námi nešel. Z bazénu se ozývalo jen hluboké burácivé předení.

Jason řekl: „Jime, přišel čas, abychom si promluvili o tobě. Dostal jsi příležitost zjistit, jak to tady nahoře vypadá. Sdíleli jsme s tebou všechno — naši potravu, naše postele, vize, Zjevení. Víš o úspěších, kterých jsme dosáhli, o plánech, které máme ohledně toho, že si najdeme místo, na kterém budeme moci bezpečně žít. Místo, kde budeme moci založit kmen. Víš, co máme; setkal ses s novými bohy a víš, jakou máš příležitost. Přinášejí nám příležitost k tomu, abychom se přeměnili.

Teď přišla chvíle, kdy bychom si měli promluvit o tvé účasti na celé věci. Základní věc spočívá v jednom, Jime. Buď jsi na téhle planetě hostem, nebo hostitelem. Po většinu lidských dějin se opice, které byly našimi předky, chovaly, jako by byly hosty. A většina lidstva se chová dodnes tak, jako by byla hosty.

Máme příležitost k tomu, abychom byli hostitelé. Víš, co to znamená?"

Připustil jsem, že ne. Má mysl, zaměřená na přežití, mi sice pár nechutných návrhů poskytla, ale já je nevyslovil.

„Být hostitelem znamená být odpovědný za hosty. Hosté jedí. Hostitel vaří. Být hostitelem je něco většího. To, co se tu snažím vychovat, je kmen hostitelů. Budeme odpovědní za naše hosty na této planetě — ať už za naše lidské hosty, nebo za chtorranské hosty. Otázka, na kterou si musíš odpovědět, je tato: chceš být hostitelem?"

Uplynula dlouhá chvíle, než jsem odpověděl. Řekl jsem: „Jasone, řekl jsi mi, abych se nikdy k ničemu nerozhodoval, pokud nebudu stoprocentně přesvědčený o tom, že svému závazku budu schopný dostát. Nevím ještě

o tomhle závazku všechno. Musím se nad tím zamyslet a rozhodnout."

„To je fér," řekl. „Ani jsem od tebe neočekával, že do toho skočíš po hlavě. A kdybys to udělal, měl bych pochybnosti o tvé schopnosti závazek dodržet. Právě jsi mi dokázal, že si uvědomuješ, jak je tato volba důležitá. To ukazuje, že si uvědomuješ její velikost. To je dobře. Ale dovol, abych se tě zeptal na jednu věc, Jime. Tohle je otázka, na kterou si budeš muset odpovědět nejdřív. Až na ni odpovíš, budeš vědět, jaký je tvůj závazek: Čeho chceš v životě dosáhnout? Čím chceš, aby se tvůj život stal?"

Pak mě objal. Objal jsem ho také. Políbil mě, já políbil jeho a pak jsem odešel ke své každodenní práci v zahradě.

Někdy mi připadá,
že je to všechno hra s jediným pravidlem: ošoustat, co se dá.
Někdy se nudím
a v noci se budím.
Nakonec nespím a hraju si tu hru sám.

16. Puška

„Pušky neumírají. Lidé ano."
—SOLOMON SHORT

Když to postavil takhle, nebylo o tom, čeho chci v životě dosáhnout, třeba diskutovat.

Totiž, byla to ta stará písnička, kterou každý říkal, když jsem byl ještě malý kluk. „Chci, aby byl svět na každého hodný a nikdo a nic netrpělo."

Jediná otázka byla, jak tomu můžu pomoct?

Musel jsem se nad tím pořádně zamyslet.

Možná bylo to, co mi o odpadlících říkali, všechno lež.

Dávalo to smysl. Starý řád je vždycky novým ohrožen. Lidé, se kterými jsem se tady setkal, nebyli odpadlíci. Byli spokojení a šťastní. Nebyli jsme odpadlíci, byli jsme rodina.

Věděl jsem, v čem můj problém spočívá. Pořád ještě jsem chtěl Jasona zkoušet. To bylo mé naprogramování. Musel jsem zkoušet všechno. Hledal jsem sebemenší věcičku, která by mi řekla, že celá tahle věc je nějakým spiknutím, nějaký malinký kousek nesouladu v Jasonovi, který by mi pomohl ospravedlnit mou zradu.

Ale i když jsem se na to takhle díval, věděl jsem, že vytvořit si svůj způsob účasti byla věc moje, ne nikoho jiného. A i Jasonovi jsem musel dát tolik místa k dělání chyb jako ostatním.

Ale — byl jsem tu pořád hostem. Ne hostitelem. Ne členem rodiny. Ne členem kmene.

Jason řekl, že o to budu muset požádat a že si sám uvědomím, kdy k tomu bude příhodná chvíle.

Nebyl jsem tu jediný host. Bylo nás tu několik; nervózně vypadající kluk, který vedle mě stál mé první noci v kruhu, jmenoval se Andy; tichá žena, která se jmenovala Deese; většina dětí; a překvapivě i Ray a Valerie.

Ray mi to vysvětlil. „Když se staneš členem kmene, pak by ses měl — musíš — zúčastnit Zjevení. Mám slabé srdce a," pokrčil omluvně rameny, „pořád jsem ještě hodně zaujatý přežitím. Obávám se, že bych při Zjevení mohl umřít. Jason říká, že nemůžu být členem kmene, dokud nedokážu postavit jeho přežití před své vlastní. Smrti se nebojím, ale myslím, že kmeni můžu daleko více prospět takhle. Jason říká, že se k tomu stejně jednoho dne odhodlám." Valerie byla Rayova dcera. Bez něj se ke kmeni přidat nechtěla. A tak to bylo.

Pokud šlo o mne, pořád jsem se ještě nerozhodl. Rád bych si popovídal s Lizard.

Byla jedna dáma, jmenovala se Lizard,
ta ztratila se v něčem, co jí připomnělo blizard;
Jim se ten chlap jmenoval,
celej se jí věnoval...

Nedokázal jsem přijít na rým. Lízat? Pop — art?

Nedokázal jsem vymyslet poslední verš.

Záleželo na tom?

Svým způsobem ano.

Nerad jsem po sobě nechával věci nedokončené. Neúplné.

Ale stejně tak jsem nedokázal vymyslet rým na Jasona.

Až si ho červi sežerou, nejspíš se z toho poserou...

Ale už jsem ho vlastně ani nechtěl napsat.

Chtěl jsem vědět to, co ví on. Chtěl jsem se od něj naučit všechno, co znal.

Opravdu jsem tyhle limericky musel dokončovat?

Nejspíš ne; nezáleželo na nich. Byly tím, co zůstalo z jiné doby a jiného Jima McCarthyho.

Ale někdy jsem se v noci ptával sám sebe, proč se chci dozvědět tolik věcí najednou. Bylo to proto, že jsem se chtěl jedné noci vypařit a vrátit se do Oaklandu, abych jim ohlásil, co všechno jsem se o červech dozvěděl? Nebo proto, že jsem tady chtěl zůstat a být s Jasonem?

Přemýšlel jsem o Oaklandu.

Hledali mě?

Nejspíš si mysleli, že jsem mrtvý.

Byla kvůli mně Lizard smutná?

Bylo mi z toho smutno. Nechtěl jsem, aby byla nešťastná. Chtěl jsem, aby tu byla se mnou, abych to s ní mohl sdílet. Cítil jsem v sobě odlišnost. Chtěl jsem, aby ji cítila se mnou. Určitě by byla schopná zastavit můj vztek a nepřátelství a možná by v sobě objevila radost.

To byla legrační myšlenka. Kdyby se Lizard Tirelliová někdy opravdu usmála, nejspíš by jí to roztrhlo obličej. Ale určitě by to za to stálo. Kdyby v sobě objevila i ten nejmenší kousek radosti, nejspíš by její září oslnila celou Kalifornii.

Ale nejspíš by mě nenáviděla za to, že bych ji sem přitáhl.

Nepochopila by to.

Její mysl, zaměřená na přežití, by zešílela a řvala by jako opice, z níž vyšla.

Ale stejně byla legrace o tom uvažovat. Ne, nebyla. Zbláznil bych se, kdyby začala spát s ostatníma. Chtěl bych, aby spala jen se mnou.

Ale to byla jen moje mysl, zaměřená na přežití.

K čertu s ní.

Nebyla tady a já ji nemohl mít.

A možná jsem ji neměl mít stejně. Většinu času, co jsem s ní byl, jsem šílel. Nebo ona. Nebo všichni kolem.

Jednoho rána po snídani mě zastavili Jessica a Frankenstein. Potřebovali by mou pomoc. Mohl bych jim vysvětlit, jak používat AM dvěstěosmdesátku?

Pokrčil jsem rameny a šel s nimi k hlavní budově.

„V čem je problém?" zeptal jsem se. „Už se jezdci vrátili?"

Už týden jsme slyšeli od cesty zvuk motocyklů, ne příliš často a většinou pozdě v noci; ale všichni tři červi byli velice vzrušení a velice pozorně sledovali, čichali a naslouchali. Falstaff s Orsonem skoro každý večer mizeli v lese.

„Jen děláme předběžná opatření," řekla Jessie. „Nic víc." Odemkla skříň se zbraněmi a začala je pokládat na stůl. „Raději je nejdříve vyčisti, Jime. Od chvíle, kdy jsi přijel, se jich nikdo nedotknul."

Moje mysl, zaměřená na přežití, sebou cukla. Byla to zkouška?

„Co se stalo?" zeptal se Frankenstein.

„Cože? Nic. Proč?"

„Na chvilku ses zachmuřil. Připomněly ti ty pušky něco?"

„Eh, jo — ale to není důležité." Odvrátil jsem se, abych skryl své pochybnosti. Možná to důležité bylo.

Slyšel jsem, jak si za mými zády vyměnila Jessica s Frankensteinem hlasitý pohled. Museli vědět.

Jedna z pušek byla pokrytá...

„Měli jste to vyčistit," řekl jsem.

...Jonovou krví.

Sáhl jsem po hadru a plechovce s olejem. „A měli bychom nabít laserový zaměřovač."

Zmáčkl jsem pojistku vyhazovače zásobníku.

Zásobník byl plný. Ta puška byla ještě pořád nabitá.

Zasunul jsem znovu zásobník zpátky. Uspokojivě cvaknul.

Napadla mě myšlenka: Dneska v noci bych mohl být pryč.

Jessie s Frankensteinem se probírali ostatními zbraněmi. Vůbec si mě nevšímali.

Mohl bych je teď zabít, kdybych chtěl.

Moje mysl, zaměřená na přežití, mi říkala, abych to udělal.

Ale — já je nechtěl zabít.

Jen jsem odsud chtěl zmizet.

Tohle musí být zkouška. Kde jsou červi?

Kurva!

Moje mysl, zaměřená na přežití, chtěla zmizet. Nevěděl jsem, co chystá.

Tiše jsem pušku odjistil, chvilku uvažoval a pak jsem ji zase zajistil.

Jessie se ke mně obrátila. „Můžeme je použít?"

Prohlížel jsem si ukazatele. „Nejlepší by bylo, kdybyste je vypnuli, ale agregáty jsou ještě z poloviny plné." Něco tady bylo špatně. Začal jsem pušku rozebírat. „Proč jste je takhle nechali? Copak nevíte, jak se zbraněmi zacházet?"

„Promiň," řekla Jessie. „Ty jsi tady ten, kdo má vojenskou mysl."

Frankenstein jen zabručel.

„Jsi strašně důvěřivá, Jessie," řekl jsem a podal jí zásobník. „Dala jsi mi do ruky nabitou zbraň."

Podíval jsem se do hlavně —

„Ne, my víme, co děláme, Jime," odpověděla.

— byla něčím ucpaná. Vyšťouchl jsem to čisticím kartáčem.

Žvýkačka.

Zvedl jsem ji, aby ji oba viděli. „Ale máte své pochybnosti, co?" Kdybych se pokusil z pušky vystřelit, vybuchla by mi v rukou. Bylo by to strašně špinavé a já bych byl strašně mrtvý.

Jessie pokrčila rameny. Frankenstein zabručel. „Všechno je volba."

„Chytrý," řekl jsem. Naštvalo mě to. „Myslel jsem, že vám stojím za důvěru."

„Jason ti důvěřuje," řekla Jessie. „To je jeho práce. Já mám za úkol nedůvěřovat. Já tady vedu obranu. Musím být skeptická."

Můj výraz jí musel říct, co si o tom myslím, protože Jessie dodala: „Já vím. Vypadá to spatně. Máme tu v táboře tolik lásky a tolik myšlenek na budoucnost, že mluvení o zbraních a obraně a vraždění zní strašně vojensky. Je to dlouhý a kyselý krok dolů a jeho cena je strašným břemenem pro nás všechny včetně Jasona. Ale jinak bychom vystavovali nové bohy nebezpečí a to už vůbec není dobrá věc. Takže děláme to, co je třeba, a odpouštíme si navzájem stejně, jako odpouštíme těm, kteří by nás chtěli zničit. Je to nepříjemné postavení, Jime; ale je to cena za přežití."

Přikývl jsem. „To mi nemusíš vysvětlovat. Už jsem to slyšel. Sám jsem si to dokonce říkal. Jen na řádku, na které je uvedeno 'noví bohové' dosaď 'Spojené státy americké'."

„Dobrá," řekla Jessie. „Takže už ti to nemusím vykládat." Zvedla jinou pušku a začala ji obratně rozebírat a čistit.

Myslel jsem si to. Takže v tomhle mi taky lhala. Věnoval jsem se čištění pušky, kterou jsem držel, a už jsem nic neříkal.

Frankenstein ke mně po stole posunul zásobník. Nevšímal jsem si ho, dokud jsem každou součástku pušky nepřekontroloval.

Pak jsem teprve zásobník zvedl a zacvakl jej do pušky.

Pokud jsem je chtěl zabít, přišla právě teď moje chvíle.

Místo toho jsem znovu vyhodil zásobník ven a položil ho i s puškou na stůl.

„Je v pořádku," řekl jsem. „Ale než ji budete moct použít, budete muset zapojit napájecí regulátor. Pokud budete střílet bez napájecího regulátoru, může se vám stát, že vám to urve hlavu."

Jessie si s Frankensteinem vyměnila potěšený pohled. „Říkala jsem ti, že je chytrý."

Frankenstein zabručel a hodil mi regulátor NR-96-A. Celou dobu ho měl v kapse. Rozebral jsem znovu pušku, zapojil součástku a pušku znovu složil.

„Předpokládám, že byste teď chtěli přístupový kód?" usmál jsem se.

„Pokud nemáš nic proti."

Možná jsem zaváhal. Možná ne. Zrazoval jsem tajemství Spojených států. Už si nevzpomínám. Prostě jsem to udělal. „Žádný problém," řekl jsem. Zvedl jsem pušku a naťukal kód; pak jsem jim pušku podal, ať se na něj můžou podívat.

A někdy v té chvíli jsem se rozhodl.

Tihle lidé mě nemilovali. Ne doopravdy.

Proto budu mít pravdu, když odejdu.

Čím dřív, tím líp.

Nejspíš si to mohli přečíst v mé tváři. Nasadil jsem připitomělý úsměv. Nebylo to nic moc, ale bude to muset stačit. Bez dalších řečí jsem svou práci dokončil a pak jsme šli na oběd.

S nikým jsem během oběda moc nemluvil a pořád jsem uvažoval o tom, k čemu jsem se rozhodl — přemýšlel jsem o tom, jestli je to opravdu to, co chci udělat, nebo jestli je to jen moje mysl, zaměřená na přežití, která běží na staré frekvenci. Možná jsem o tom měl říct Jasonovi, ale věděl jsem, co by mi na to řekl. „To musíš zvládnout sám, Jime. Je to tvoje hlava."

Jistě. Chtěl jsem milovat. Chtěl jsem, aby mě milovali druzí. Tihle lidé o lásce mluvili. Lásku předváděli.

Ale nevěřili mi, pokud šlo o nabitou pušku.

Vždycky jsem si myslel, že základem lásky je důvěra. Možná to tak nebylo; možná mohli tihle lidé milovat bez důvěry. Já ne.

Ale pokud odejdu, dokáže to jen to, že měli pravdu, že jsem si jejich důvěru nezasloužil. Abych dokázal, že si ji zasloužím, musím zůstat a zasloužit si ji.

Kurva! Všechno tady byl paradox. Nebo past.

Po obědě si mě vzal stranou Jason. „Jime, měl bys na mě chvilku?"

„Samozřejmě."

„Jessie říká, že si opravdu dobře vedeš se zbraněmi. Ušel jsi dlouhou cestu. Věří ti. Chci, aby ses začal starat o zbraně a šel s Falstaffem na pár hlídek kolem tábora."

„Myslel jsem, že hlídky patří k odpovědnosti kmene."

„To ano; a pokud nechceš, nemusíš to dělat, protože technicky vzato jsi pořád ještě host. Ale máme málo lidí a tohle je velice důležitá doba. Orrie učí své mladé. Musí s nimi trávit hodně času. A my bychom tvou pomoc opravdu potřebovali."

„Je to tak špatné?"

„Našli jsme nějaké otisky pneumatik a stopy. Myslíme, že nás někdo špehuje. Proto držíme Chtorrany z dohledu, kdykoli je to možné. Jinko a Gregory-Ann hledají místo pro nový tábor. Jakmile něco najdou a jakmile budou moci mláďata cestovat, budeme se stěhovat. Jen doufám, že není příliš pozdě. Musíme se také postarat o děti."

„Dobře, Jasone. Kdy chceš, abych začal?"

„Před deseti minutami. Už jsem tě o to měl požádat minulý týden. Je mi líto, že nám trvalo tak dlouho, než jsme se ti rozhodli důvěřovat. Vezmi si od Jessie klíče a jdi si pro pušku a nějaké náboje.

Falstaffa najdeš na temném konci rokle. Pokud sem někdo tamtudy bude chtít projít, musí jít údolím; je to nejjednodušší cesta. Jdi po ní tak daleko, jak to jen bude možné. Třeba až k elektrickému vedení. Hledej stopy nebo důkazy o tom, že někdo podniká v okolí průzkum. Pak chci, abys zašel na hřeben nad roklí; je tam starý průsek, který se

dá používat jako cesta. Podívej se po otiscích pneumatik.

Teď poslouchej — nech všechno na Falstaffoyi a neukazuj se. Jeden samotný červ pozornost nepřitahuje. Člověk s červem ano. Poslouchej mě, Jime, tohle je důležité. Nikdo neví, že tady jsme, takže chci, aby ses pokud možno naprosto vyhnul jakémukoli kontaktu. Pokud to nepůjde — kdybys třeba na někoho náhodou narazil —, musíš ho zabít. Znám tě; budeš určitě chtít jeho život ušetřit. Nedělej to. Nepokoušej se k nám nikoho přivést; to je moje práce. Na tuhle možnost zapomeň. Prostě je okamžitě zastřel a odpusť si to později.

Nepokoušej se to všechno řešit modem pro přežití, Jime. Nikdo není nepřítel; jsme jen mučedníci vývoje. Proto chci, aby ses držel z dohledu, aby ses tak náhodou nedostal do situace, ve které bys začal bláznit. Nechci, abys na někoho nebo na něco začal střílet, aniž by tě přímo ohrožoval. I kdyby někdo zaútočil na Falstaffa plamenometem, nechoď mu na pomoc; je daleko důležitější to, aby ses vrátil a varoval nás. Nepokoušej se být celou armádou. Ray tě přijde nahoru vystřídat před večeří. Rozuměl jsi mi?"

„Rozuměl. Opravdu si myslíš, že tam nahoře někdo je?"

„Nejspíš ne, ale Chtorrané jsou už týden neklidní, takže se chceme pokusit zjistit proč."

„Dobře. Ach, a Jasone..."

„Ano, Jime?"

„Díky za tuhle příležitost."

Usmál se. Byl to jeden z jeho proslulých úsměvů typu nebe — se — otevřelo — a — viděl —jsem — Boha. „Zasloužil sis ji, Jime."

Znal jsem jednu dámu, pocházela z rodu víl;
a moc ráda píchala — o takový jsem vždycky snil.
Nakonec jsem přišel na to,
že co se leskne, není zlato.
Dělá to prý jen bez partnera; a tak jsem si neužil.

17. Smeták

„Naprostá čistota je skoro nemožná."
—SOLOMON SHORT

Přibližoval jsem se k rokli opatrně. Nechtěl jsem Falstaffa vylekat. Jason mi řekl, že si Falstaff udělal hnízdo v houští purpurového koleu. „Řekli jsme mu, aby byl neviditelný. Nejspíš budou všechno, co uvidíš, jeho dvě velké oči, vyčnívající z purpurového porostu."

Falstaff ve svém hnízdě nebyl.

Zastavil jsem se v chladném stínu, prosyceném silnou, sladce kořeněnou vůní, a rozhlédl se. Hnízdo bylo pořád ještě teplé. Ještě před chvílí tu byl.

Kam jen mohl jít?

Opatrně jsem od hnízda vycouval.

Falstaff by své místo neopustil, pokud by k tomu neměl dobrý, důvod.

To znamená...

Najednou se pode mnou vynořil obrovský růžový a purpurový Chtorran a přitom vydával hluboký burácivý zvuk. „Hej — co se!" Odstrčil mě dozadu, takže jsem se zapotácel a musel se něčeho chytit. Narazil jsem na stěnu rokle, odrazil se na bok a spadl na zadek. Červ se nade mnou vztyčil a pak vyrazil vysoký, hihňavý zvuk a lehce se mi postavil na nohy. Byl schovaný tak hluboko, že jsem na něm stál.

Podrážděně jsem vyskočil. „Zasranej Ježíšku na křížku! Tohle už mi nikdy nedělej, Falstaffe! Jsem posranej strachy!"

Falstaff se zahihňal znovu. Byl to zvláštní zvuk. Chtěl jsem ho plácnout. Ale neudělal jsem to. Byl na sebe tak hrdý. Hrál si se mnou.

„Ty čuráku," řekl jsem. „Pojď ke mně."

Přesunul se blíž. Natáhl jsem ruku a pohladil ho po boku, pak jsem se natáhl, jak nejvýš to šlo, a podrbal ho na očních stopkách. Falstaff nadšeně zabublal: Prr-r-rrrd.

„Já tě taky miluju," řekl jsem. Ale co, klidně můžu pár týdnů zadržovat dech. Nebyla to zase moc velká cena za to, že jsem se mohl prohánět po horách s tvorem, který byl známý svou občasnou chutí na lidské maso.

„Tak pojď, Jason chce, abysme hlídali. Chceš jít na lov?"

„Whrrr. Rhrrr."

„Jasně. Já taky. Nejdřív tudy."

Zamířili jsme ven z rokle spolu, bok po boku, chlapec a jeho červ. Když jsme se dostali do užšího místa, Falstaff mě předehnal a šel v čele. Rokle tady byla úzká a příkrá, zakřivená léty nekontrolované eroze. Šel jsem za Falstaffem. Znal rokli lépe než já. Proplouval jí. Pod kožešinou měl několik set malých nožiček. Díky tomu stál na nohou daleko pevněji než já.

Šli jsme až ke starým sloupům elektrického vedení — byly zčernalé a nakloněné pod divokými úhly; už se o ně celé roky nikdo nestaral — možná ještě déle.

Narazili jsme na pár divokých naháčů. Byli nazí a oškliví a drze po nás pokřikovali. Jeden z nich se chytil za

penis a velice jednoznačným způsobem začal pohybovat pánví, ale Falstaff jen zívnul. Neměl hlad. Odpověděl unuděným zahvízdnutím a naháči zmizeli v podrostu.

A tím dávka vzrušení, které jsme v rokli zažili, skončila.

Ani na hřebeni nad roklí nebylo nic, s čím bychom si mohli dělat starosti. Šli jsme starým průsekem tak daleko, jak jen bylo možné. Po celé své délce byl zarostlý křovím a zatarasený padlými stromy. Nikdo tuhle oblast neudržoval.

Nejspíš bychom se měli o ten průsek už kvůli vlastní obraně začít dávno starat, ale brzy se budeme stěhovat, takže už nemělo smysl, aby si s tím kdokoli dělal hlavu.

Už jsme se skoro obrátili k návratu, když si Falstaff krknul. Bylo to tak zvláštní krknutí, že mi to nedalo a šel jsem se podívat, co tam vlastně okusuje.

Smeták.

Byl schovaný pod křovím, které Falstaff okusoval. Už sežral polovinu keře a polovinu smetáku. Sáhl jsem po něm a vytáhl mu ho z tlamy; nevypadal, že by mu to vadilo.

„Promiň," řekl jsem. „Jen se na něj podívám. Za minutku ti ho možná vrátím."

Byl to jen starý smeták z plastu — ale nevypadal vůbec použitě. Neležel tady venku dlouho.

Proč by tady někdo měl nechávat smeták?

Odešel jsem kousek dál.

Otisky nohou. Vedly dolů po odvrácené straně kopce.

Přesně tak.

Smeták používali k tomu, aby je zahladili, ale ať už tady byl kdokoli, byl líný. Nečekal, že půjdu s Falstaffem tak daleko.

Musím to říct Jasonovi.

Ale měl bych se vrátit teď hned? Nebo bych měl počkat, dokud mě nepřijde Ray vystřídat? Podíval jsem se na hodinky. Pět. Hodinu jsem počkat mohl. Můžeme se tady ještě trochu porozhlédnout a vrátit se do rokle před šestou.

Stopy vedly z kopce dolů k zatáčce prašné silnice, dávné dřevařské cesty.

Hm.

Vypadalo to, jako by někdo úmyslně tábor sledoval. A dělal to velice opatrně.

Samozřejmě, možná jsem si kvůli jednomu smetáku dělal spoustu zbytečných starostí; ale kdyby byli tak opatrní, jako bych byl v jejich situaci já, nikdy bychom ho nenašli.

Proto mě ani nenapadlo, že by to mohla být armáda.

Armáda by se na tábor vrhla s vrtulníky a napalmem a raketomety. Musel to být někdo jiný.

Přinejmenším mi to tak připadalo.

Zamířil jsem s Falstaffem zpátky do rokle. Dostali jsme se tam dost pozdě. Bylo už 18.40, když se Falstaff zavrtal zpátky do svého hnízda. Zahrabal se tak hluboko, jak to jen šlo — chtěl zahrát stejnou scénu na Raye, pokud to bude možné.

Byl jsem trochu podrážděný. Ray už tady na nás měl čekat; Jason říkal, že většina lidí nebere přesnost vážně, jako by pozdní příchod nebyl úplně stejná věc jako porušení slova. Dokázali ho opravdu rozzuřit lidé, kteří přicházeli pozdě nebo neudělali to, o čem tvrdili, že to budou mít hotovo.

Jason říkal, že poctivost začíná u nejmenších věcí, protože právě z nich budujeme poctivost celkovou.

Takže bylo neobvyklé, že se někdo opozdil třeba jen o deset minut. Ray by tu už určitě dávno byl, kdyby se nestalo něco důležitého. Až dorazí, tak mi to vysvětlí.

V 19.00 jsem toho začal mít dost.

Alespoň mi sem mohli poslat některé z dětí, aby mi řeklo, co se děje.

V 19.10 jsem si začal dělat starosti.

Nejdřív mě začaly přepadat paranoidní myšlenky.

Možná se mě rozhodli zabít. Možná jsem tady měl čekat tak dlouho, dokud Falstaff nedostane hlad.

Ne, to byla blbost. Na to jsem je znal příliš dobře. Červi nepotřebovali maso každý den. Jednou týdně stačilo. Zdravý červ dokázal cestovat bez potravy i několik dní a mohl se klidně živit přírodní stravou, třeba jen stromy.

Ne. Možná se stalo něco jiného.

Možná se vrátil Jinko s Gregory-Ann; možná balili, abychom mohli vyrazit. V tom případě by mě nemusel chodit Ray vystřídat, dokud by nebyl poslední nákladňák připravený k odjezdu.

Ale stejně mi sem měli někoho poslat, aby mi dal vědět.

V 19.20 jsem se rozhodl. Pokud nikdo do půl osmé nepřijde, sejdu z kopce a zjistím, proč na nás zapomněli. Na mě.

V 19.35 jsem opustil své místo. Porušil jsem slovo. Rozhodl jsem se přijmout za to odpovědnost a zamířil jsem dolů z kopce. „Ty tady raději zůstaň, Falstaffe."

Červ zahvízdal a zmizel ve své díře.

Když jsem se blížil ke starému motelu, vypadal klidně. Jestli jsem si to nemyslel. Všechno bylo normální. Slyšel jsem, jak tam něco slaví. Úplně na mě zapomněli. Měl jsem právo být podrážděný. Jason přece kladl takový důraz na to, aby lidé dodržovali slovo, a nikdo si nevzpomněl na to, aby řekl Rayovi, že mě má přijít vystřídat.

Jeden z naháčů ke mně přiskákal. Špulil na mě rty a kroutil očima. „Nazdar, Božo. Nechal jsi mi něco k večeři?"

Božo něco zašvitořil a zařadil se vedle mě. Zvedl větev a nesl ji tak, jako jsem já nesl svou zbraň.

Povzdechl jsem si a přehodil si pušku přes rameno; zabočil jsem za roh garáže a —

— málem zakopl o Rayovo tělo. Hlavu měl rozbitou na kusy. Po zemi se rozlévala tmavá kaluž sražené krve.

Pak se věci chopily vojenské reflexy a já skočil za roh, zády přitisknutý ke zdi a s puškou odjištěnou a

připravenou k palbě ještě dřív, než jsem si vlastně uvědomil, že Ray leží na zemi a je mrtvý. Božo mě napodobil a stáhl se taky zpátky.

Poslouchal jsem zvuky.

Něco slaví?

Slyšel jsem zvuky motocyklů a mužské hlasy, které nadávaly a hulákaly. Slyšel jsem křičet děti. A ženy.

Opatrně jsem zpoza rohu vyhlédl. Jeden rychlý pohled. Božo se vyklonil taky, ale odkopl jsem ho dozadu.

Nikdo nebyl v dohledu.

Delší pohled. Mrtvý naháč. Nějaké rozházené oblečení. Rozjel se ke mně motocykl, pak se otočil a zamířil zpátky. Jeho řidič se smál.

Stáhl jsem se. Zhluboka jsem se nadechl. Nebyl čas vracet se pro Falstaffa. Musel jsem něco udělat hned teď.

Potřeboval jsem se dozvědět něco víc o tom, co se tu stalo.

Oběhl jsem garáž a přitiskl se ke zdi u druhého rohu. Božo běžel za mnou a přehnaně parodoval chůzi po špičkách. „Nech toho," zamumlal jsem. „Ještě by tě někdo mohl zvolit za prezidenta."

Božo se zastavil a bolestně, uraženě se na mě podíval. Bylo mi to jedno.

Kde byl Orrie? Kde byl Orson? Ti by určitě nenechali tábor jen tak lehce obsadit.

Byli mrtví?

Slyšel jsem teď motorky hlasitěji. A křik byl daleko hlasitější. A smích. A pláč.

Vyhlédl jsem zpoza rohu garáže. Jen ten nejrychlejší pohled a pak jsem se stáhl zpátky.

Stačilo to k tomu, abych viděl řvoucí motorky, jak krouží kolem malého hloučku vyděšených žen a dětí.

Odkopl jsem Boža zpátky a podíval se znovu.

Myslel jsem si to. V tom hloučku bylo jen několik členů kmene. Kde byli všichni ostatní?

Na zemi leželo několik mrtvol, většinou to byli muži. Poznal jsem Jinkovo tělo a tělo Gregory-Ann. No, to by vysvětlovalo, jak nás motorkáři vystopovali.

Motorkáři. Velcí, ošklivá a nebezpeční. Jejich gangy se po pobřeží prohánějí už celé měsíce. Armáda si jich nevšímala; nestáli jim za problémy. Oficiální postoj zněl: Ať se o ně postarají červi.

Teď jsem viděl, jak pitomá politika to byla.

Motorkáři už tu museli nějakou dobu být. Většina dívek byla svlečená donaha; pokoušely se zakrývat se rukama nebo stály zahanbeně se svěšenými hlavami a vůbec se nepokoušely ukrýt svou nahotu.

Napadlo mě, kolik už jich asi znásilnili.

Byla chyba, že jsem byl tak opatrný.

Dobře, teď to můžu napravit.

Měl jsem dvě výhody.

Měl jsem na své straně prvek překvapení.

A měl jsem AM-280 a spoustu nábojů. Hotový Duke Nukem. Neměl jsem sice helmu, ale ani jsem ji tady nepotřeboval. Stačilo jen mířit a střílet.

Ale budu muset být rychlý; bylo jich nejmíň dvacet a já byl sám.

Rozhodl jsem se, že o tom nebudu uvažovat.

Vystoupil jsem zpoza garáže a začal střílet na bližší okraj kruhu motorek. Božo vyběhl za mnou, vydával spoustu zvuků a mířil klackem. Tří motorkáři šli k zemi skoro okamžitě a pár vteřin trvalo, než si ostatní uvědomili, co se děje. Dva motorkáři narazili na ležící stroje a s praskáním kovu se zřítili k zemi. Byla to špinavá, vlasatá zvířata se širokými rameny.

Dva další motorkáři se vynořili zezadu, uviděli mě a vyrazili dopředu. Jejich motorky byly vyzbrojeny raketomety. Nečekal jsem, až se na mě zaměří. Božo poskakoval sem a tam, ale následoval mě, když jsem se rozběhl za roh garáže a čekal, až se vyřítí za mnou — pak jsem jednoho srazil z jeho stroje a druhému ustřelil hlavu; pak jsem se otočil a přivítal palbou ty, kteří objeli garáž. Puška zabzučela a zařvala a břicho jednoho z nich vybuchlo v rudém gejzíru. Další se stočil stranou a převrátil se. Třetí z nich se snažil svou motorku otočit — dostal jsem ho do zad.

Padl jsem k zemi, převalil se přes rameno a ještě jsem ani nevstal a už jsem střílel; sejmul jsem jednoho, který se zrovna vynořil za garáží za mými zády — otočil jsem se a vypálil po tom, který se se svou motorkou převrátil. Dostal jsem ho ještě dřív, než se mohl zvednout. Božo už utíkal a poskakoval k motorkám, které ležely na zemi.

A pak bylo ticho.

Ne, ne tak docela. Slyšel jsem zvuk motorů, běžících na neutrál. Na zemi leželo povalených šest motorek.

Napadla mě jedna věc. Popadni motorku. Vezmi si tu s raketama. Protiútok. Vyrazil jsem k motorce, na kterou zrovna naskočil Božo a předstíral, že jede —

Vybuchla.

Tlaková vlna mě srazila na záda. Převalil jsem se na bok a viděl jsem oranžový plamen, stěnu horka, sloup mastného kouře.

Byla nastražená. Rozmetala po širokém okolí kousky naháče, kterému jsme říkali Božo. Na zem kolem mě ještě pořád dopadaly kousky hlíny.

Mohl jsem to být já.

V uších mi pořád ještě zvonilo.

Na tom nezáleželo. Ještě pořád tu byli ti motorkáři.

Ne, nevěděl jsem, kolik jich vlastně bylo; ale pokud byl ještě nějaký naživu, postarám se o něj teď.

Rozběhl jsem se k rohu garáže — překulil se s puškou v ruce po zemi, připravený k palbě.

A zastavil jsem se. Už mou pomoc nepotřebovali. Valerie právě podřízla posledního motorkáře. Stála tam, nahá

a s úsměvem na tváři pokrytá jeho krví. Vypadala triumfálně.

Znal jsem jednu (její jméno zajímat vás nemusí),
ta měla hrůzu z jedny věci — totiž vzít mě do pusy.
Když naposledy trhla hlavou,
pustila mě, cukla stranou.
Hrome! To vám byla vlna — chytila ji do uší!

18. Dozvuky

„Lidé si nenajímají právníky proto,
aby se jim dostalo spravedlnosti.
Lidé si najímají právníky, protože
touží po pomstě"
—SOLOMON SHORT

Poslal jsem Loolii nahoru do rokle, aby okamžitě přivedla dolů Falstaffa. Nevěděli jsme, jestli jsme vyřídili všechny motorkáře nebo jestli jich tu bylo víc. Nechtěli jsme riskovat.

Jiné děti jsem poslal, aby se podívaly po ostatních. Jason zjevně postavil spoustu lidí na hlídku po obvodu tábora, aby hlídali právě před takovým útokem. Nefungovalo to.

Ale přinejmenším se většina mladších dětí dostala pryč z tábora. Každý den přesouval Jason další lidi do nouzových úkrytů. Věděl jsem, kde jeden z nich je. Na druhé straně bazénu stál hájek přerostlých keřů. Na jeho vzdálenějším konci stály tři velké reklamní tabule. Povalili jsme je, abychom tak získali rychlý přístřešek; vypadalo to jako hromada trosek, ale ve skutečnosti to byl pevný a dobře vybavený úkryt. Poslal jsem děti, aby se tam podívaly po ostatních, aby všechny zavolaly zpátky.

Valerie se ujala velení. Ano, Valerie. Když jsem se na ni tázavě podíval, řekla jenom: „Nemám teď čas na dramata."

Byla fantastická.

Zaměstnala některé z dívek ohledáváním těl a sbíráním zbraní; ale nikdo se nesměl přiblížit k motorkám. Nevěděli jsme, jestli nejsou nastražené ještě nějaké jiné. Pak jim řekla, aby odtahaly mrtvá těla na jednu stranu. Motorkáři — no, byli potravou. Ray a Ted a Gregory-Ann a Jinko a Danny a Billy

— no, ti byli potravou také; ale nejdřív je uctíme a použijeme jejich těla, abychom nakrmili nová mláďata.

Pak se vrátil Falstaff a Valerie a já jsme ho poslali na hlídku kolem tábora. Chtěl se nejdřív najíst, ale Valerie trvala na tom, aby odešel hlídkovat. S temným burácením odešel.

Když se vrátil Falstaff, začali ze svých úkrytů vylézat i naháči a chlupáči. Nikdo nevěděl, kam odešli Jason a Orrie. Chyběli také Jessie a Jan. A Orson a Pan prezident a Libby. A Frankenstein a Marcie. Odešla s nimi i většina silnějších mužů.

Dobrá. Budeme to muset zvládnout sami.

Valerie svolala kruh.

Kruh křiklounů, jak ho nazvala.

Řekla: „Nemáme čas na pořádnou lítost, takže ze sebe vydejme co nejvíc hněvu a zármutku a vzteku a smutku. Uvidíme, kolik křiku uděláme. Všichni najednou. Nikdo nezůstane stranou!"

A tak se stalo.

Vyli jsme, zuřili jsme, vztekali jsme se. Valerie byla znásilněna a toužila po pomstě. Tři další dívky křičely po stejné pomstě. Styděl jsem se za to, že jsem muž. Připadalo mi, jako bych byl znásilněn také. Křičel jsem s nimi. Děti vřískaly a ječely. Já řval. Falstaff řval. Kruh řval. Popadli jsme své city pod krkem a nechali je, ať se projeví našima očima a ušima a hrdly a dělali jsme to tak dlouho, dokud jsme k tomu měli sílu —

— a pak jsme popadali jeden na druhého a objímali se. A plakali jsme. A jeden druhého jsme líbali a smáli se a hladili se po vlasech a ujišťovali se navzájem, že už je všechno pryč a budeme zase v pořádku.

A pak nás Valerie zastavila a přivedla zpátky.

„Dobrá; to byl dobrý začátek. Teď musíme udělat svou práci. Vím, že jsme ze sebe ještě všechen křik nedostali, ale uděláme to, až se Jason vrátí. Nejdřív musíme všechno douklízet a pak si dáme něco k večeři. Platí?"

Valerie se pustila do přípravy večeře a každému přidělila nějakou práci a postarali jsme se o to, aby byly všechny děti v deset hodin najedené, umyté a v postelích.

A Jason se pořád ještě nevracel.

Podívali jsme se na sebe s Valerií.

Mohlo se mu něco stát?

Ne.

To bylo nemyslitelné.

Vrátil se Falstaff, kterému kručelo v žaludku, a tak jsme mu dovolili sežrat několik motorkářů. Několik dalších dní budou jeho prdy obzvlášť děsivé.

Jason, Jessie a ostatní včetně Orrieho a Orsona se vrátili po půlnoci. Vypadali vyčerpaně.

Trpělivě poslouchali, když jsem jim s Valerií říkal, co se stalo a co jsme potom udělali.

Jason pak vybuchl.

Zuřil kvůli tomu, že jsme přivedli ostatní z úkrytů do tábora.

„Ty idiotský, pitomý blbče! Rozdělil jsem tábor úmyslně. Nechtěl jsem, aby tu byli všichni vystavení jako návnada! Co si myslíš, že by se stalo, kdyby se sem přiřítil zbytek té motorkářské rodiny?"

„Zbytek—?"

Jason přikývl.

Sevřel se mi žaludek. Srdce mi spadlo k nohám.

„Tenhle gang měl přes sto členů. Vy jste tady měli třicítku nejhorších, ale zbytek byl utábořený poblíž Little Creeku. Chtěli sem nahoru přijít později. Chtěli tenhle tábor."

„Chtěli? Minulý čas?"

Jason se ode mne odvrátil a potřásl hlavou. „Byla to hnusná, špinavá práce, Jime. Nechtěl bys znát podrobnosti. Bylo jich příliš mnoho. Nemohli jsme si dovolit brát hosty."

Jessie dodala: „Bylo tam padesát žen a dětí a dvacet bojovníků. Všechny jsme zabili. Bojovníky nejdřív. Pak ostatní. Donutili nás k tomu. Nechtěli se vzdát."

„Kdyby to nevyšlo," řekl Jason, „byli by tady všichni na jednom místě a naprosto bezbranní." V hlase mu zaznívalo opravdový vztek.

Cítil jsem se stejně oklamaný. „Takže jste mi ve skutečnosti nevěřili. Jinak byste mě do svých plánů zahrnuli."

„Zahrnul jsem tě do nich," řekl Jason. „Postavil jsem tě se správnou prací na správné místo."

„Jo, strčil jsi mě do zastrčeného koutu prdele, na místo, kde jsem se nemohl dostat do problémů." Pěnil jsem. „Měl bys mi poděkovat, ty čuráku. Zachránil jsem tady životy. Vedl jsem si dobře."

„Neposlouchal jsi to, co jsem ti řekl, Jime. Spoléhal jsem se na to, že se mými příkazy budeš řídit. S tím jsem ve svém plánu počítal."

Stáli jsme uprostřed kruhu. Nebral jsem na to ohled. Řekl jsem: „Jasone, když jsem byl v Bezpečnostní agentuře Zvláštních jednotek, nedal mi nikdo nikdy takový rozkaz, na který bych se nemohl zeptat, pokud jde o jeho význam. To byl zákon. Mým úkolem nebylo plnit rozkazy; měl jsem nést odpovědnost za jejich důsledky. V tom je rozdíl. Takže po mně buď chceš, abych poslouchal tvé rozkazy, nebo po mně chceš, abych nesl odpovědnost."

„Nekrm mě touhle hantýrkou, Jime! Já ji vymyslel!" Pak zalapal po dechu. „Samozřejmě po tobě chci, abys nesl odpovědnost. Ale ty sis neuvědomoval, co vlastně děláš, je to tak? Ohrozil jsi životy ostatních. Poneseš odpovědnost i za tohle?"

Hodil jsem mu pušku k nohám a obrátil se k odchodu. Frankenstein mě jednou rukou popadl a obrátil zpátky k Jasonovi. „Měl jsem odsud vypadnout, když jsem k tomu měl příležitost," řekl jsem. „Myslel jsem, že jsem součástí tohohle kmene."

Jasonův výraz se náhle změnil. „Jime," řekl tiše, „nikdy sis o to neřekl."

„Myslel jsem, že je to jasné."

„Ale musíš si o to říct. To je zákon." Jasonovy oči byly neuvěřitelně modré a trpělivé.

Nevěděl jsem, co mu na to odpovědět.

„Hosté nenesou odpovědnost. Jsou to hosté. Odpovědnost nesou hostitelé. Je to to, co chceš? Je to to, oč žádáš? Být hostitelem? Protože pokud je to tak, odpověď zní ano. Všichni jsme čekali, kdy si o to řekneš."

Čekal na mou odpověď.

Nadechl jsem se, podíval se na své boty, na pušku, vykroutil jsem paži z Frankensteinova sevření. Podíval jsem se na svůj vztek. Byl jsem pitomec. Jason měl pravdu. Neposlouchal jsem rozkazy. A chtěl jsem nést odpovědnost. A chtěl jsem, aby se ke mně chovali se vší úctou a láskou. Ano, chtěl jsem být rovnocenným partnerem.

Jen jsem se o to bál požádat.

„Proč?" zeptal se Jason. „Proč ses bál?"

„Protože..." Znovu jsem se na něj podíval. „Bál jsem se, že řekneš ne."

„Ale no tak, ty hlupáku. Kdo ti tak ublížil, že chodíš životem a myslíš si o sobě, že si nezasloužíš lásku?" Přikročil ke mně a objal mě těma svýma velkýma přátelskýma rukama a přitiskl k sobě co nejsilněji. Pak nás objala Jessie a Frankenstein a všichni ostatní. „Jime," zvedl mou tvář ve svých rukou. „Tady je odpověď vždycky ano. Nikdy nikoho nevyháníme. Milujeme tě. Milujeme tě pro tvou odvahu a sílu a pro všechno, cos udělal dneska dobře. My tě milujeme dokonce i pro to, cos udělal špatně, protože víme, proč jsi to udělal. Udělals to proto, že ti záleželo na ostatních. Vím, že chápeš, o čem mluvím, Jime. Vidím, jak ti po tvářích stékají slzy."

„Jasone." Stěží jsem to ze sebe dostal.

„Ano, Jime?"

„Můžu se připojit ke kmeni?"

„Ano, Jime. Budu moc rád."

A políbil mě. Všichni mě políbili.

Byla to jedna z nejkrásnějších chvil mého života.

Jeden mladý matematik, jinak pěkné kvítko,
měl ženu — no nic moc — byla jak tintítko.
Vodil si kolegy domů,
ukazoval ji kdekomu,
aby všichni viděli, že ji má jak rovnítko.

19. Proces přežití

„Pravda nikdy neuklidňuje.
Základní vlastností pravdy je
její schopnost vyrušovat."
—SOLOMON SHORT

Přestal jsem počítat dny.

Už na tom nezáleželo. Přestal jsem dávno měřit čas podle toho, jaký den zrovna je, ale podle toho, jak jsou postaveny židle v místnosti.

Pokaždé byly židle a stupínek postaveny podle úplně jiného vzorce. Nikdy jsme neviděli stejné uspořádání dvakrát.

Jednoho dne vedl stupínek středem místnosti a židle stály po obou jeho stranách jako by byly připraveny na módní přehlídku. Jindy zase židle stály proti prázdné východní zdi. Jindy tam zase nebyly vůbec žádné uličky a židle tvořily soustředné kruhy kolem široké arény. A jindy bylo zase rozmístění židlí jiné.

Nejdřív mě to mátlo. Nebyl jsem si jistý, jaký má tohle každodenní přerovnávání židlí smysl; ale po nějaké době mě ty změny přestaly lekat a začalo mě zajímat, kolik různých obměn mohou sehrát na téma židlí a uliček.

Dnes byl v místnosti stupínek postaven tak, že na něj vybíhala místo uličky rampa. Vypadalo to, jako by se tu připravoval striptýz. Židle byly rozestavěny po obou stranách. Byly rozděleny do tří oddělení.

Rampa vypadala trochu moc vysoká a trochu nepříjemně. Všechno, co tu ještě chybělo, byly šibenice.

Posadil jsem se v prostředním oddělení židlí a pokoušel se cítit pohodlně. Pak přišly dvě ženy. Jedna z nich mě požádala, jestli bych si nepřesedl o jedno místo, aby mohly sedět vedle sebe. Bez přemýšlení jsem to udělal.

Něco mi v místnosti připadalo divné, ale nedokázal jsem přijít na to, co to je.

Pak vešel Foreman, včas jako vždycky. Dnes měl na sobě bílý oblek. Když stoupal po rampě a rozhlížel se kolem, vypadal skoro radostně. Oči mu zářily.

„Dobré jitro," řekl. „Dnes — pokud to bude nutné, tak třeba celý den — budeme provádět něco, čemu se říká Proces přežití. Smysl této záležitosti spočívá v tom, abyste zjistili, co přežití vlastně ve skutečnosti je — a kolik energie do svého přežití vkládáte." Znovu se usmál. To bylo špatné znamení. Začal jsem poznávat, že Foremanovy úsměvy jsou vždycky nebezpečné. „Přežití," řekl, „není to, co si myslíte.

Řeknu to ještě jednou. Přežití není to, co si myslíte. Je to to, co děláte. To je všechno, co o přežití potřebujete vědět. Přežití je to, co děláte. Ale nejspíš by vám chvilku trvalo, než byste to pochopili úplně všichni a proto budeme provádět Proces přežití.

Postoupil dopředu k okraji stupínku a prohlédl si nás. „Teď potřebuji dva dobrovolníky. Ne, dejte ruce dolů. Uděláme to jinak. Pokud se chcete účastnit Procesu přežití, vstaňte prosím."

Čekal. Ozvalo se šoupání nohama a skřípání židlí. Vstala třetina posluchačů v místnosti. Vypadali jako les hnědých kombinéz.

Foreman nespokojeně potřásl hlavou. Jeho hlas ztvrdnul. „Měli jste vstát úplně všichni." Zvedl ruce a obrátil je dlaněmi nahoru, když začali vstávat další lidi. „Ne, ne! Přestaňte! Nevstávejte proto, že jsem vám řekl, že byste to měli udělat! Chovali byste se jako roboti! A vy roboti nejste! Nebo jste? Počkejte; zjistíme to. Všichni roboti ať vstanou a jdou dozadu k vedoucí kursu! Běžte jí říct, že jste roboti a že potřebujete promazat a vyleštit." Čekal.

Nikdo se nehnul.

„Dobrá. Žádní roboti tu nejsou. Přinejmenším žádní, kteří by si toho byli vědomi. Předpokládám, že je vás víc než jen několik, kteří ještě nevědí, že roboty jsou. Ale než kurs skončí, vyřídíme i tohle." Jeho úsměv byl děsivý.

Přešel znovu k okraji stupínku. „Takže teď poslouchejte! Poslouchejte tentokrát opravdu pozorně, co vám říkám. Řeknu to ještě jednou. Pokud se chcete účastnit Procesu přežití, prosím vstaňte."

Ozvalo se další šoupání nohama a další zvuky odstrkovaných židlí. Vstalo dalších třicet lidí.

Foremanův výraz byl nečitelný. Řekl: „Chci, abyste se zamysleli nad tím, co se zrovna teď děje ve vašich hlavách. Někteří z vás se přihlásili jako dobrovolníci, protože jste si mysleli, že říkám, že je špatné, když zůstanete sedět. Někteří z vás zůstali sedět, protože víte, že je nebezpečné se k něčemu hlásit jako dobrovolník. Někteří z vás vstali hlavně proto, že si myslíte, že budete vypadat dobře. Někteří vstali, protože si myslí, že je správné být dobrovolníkem, protože si myslíte, že tahle záležitost může být zábavná, nebo proto, že chcete, aby se na vás ostatní dívali. Všechny tyhle myšlenky — a spousta jiných, o kterých jsem se nezmiňoval — jsou jen způsobem, jak se váš modus pro přežití proti tomuto cvičení chrání. S tím si nedělejte hlavu. Než dneska skončíme, velice vašemu modu pro přežití uškodíme. U některých z vás ho můžeme dokonce úplně zničit. Možná jej budete muset začít používat úplně jiným způsobem. Ne, nebudu to nijak vysvětlovat. Dejte ruku dolů." Přestal obcházet stupínek a díval se na nás — na mě? Nebyl jsem si tím jistý.

„Teď chci, abyste měli jasno v jednom: jsou jen dvě možnosti. Vstát, nebo zůstat sedět. Můžete udělat buď jedno, nebo druhé. To, co uděláte, je vyjádřením vaší vůle projít Procesem přežití. To chceme teď vidět. Jestli k tomu máte vůli, nebo ne.

Ještě jsme vám ale neřekli, co se v průběhu tohoto procesu přihodí, co se může nebo nemůže stát. Právě to je částí tohoto cvičení, to, že to nevíte. Všechno, co vám k tomu řeknu, je to, že nám to možná zabere celý den a že k tomu potřebuji dva dobrovolníky. Teď vám zopakuji pokyny. Pokud chcete projít Procesem přežití, vstaňte. Pokud nechcete, zůstaňte sedět."

Několik lidí, kteří stáli, se posadilo. Několik dalších vstalo. Zamyslel jsem se nad tím. Začínal jsem chápat smysl toho, co Foreman říká. Vstal jsem.

Foreman počkal, dokud ruch neustal. „Ještě se chce někdo rozmyslet?"

Jeden člověk si sedl. Dva další vstali.

„Někteří z vás se teď na to snaží vyzrát. Pokoušíte se mě přelstít. Pokoušíte se působit dobrým dojmem. Uvědomte si, že to děláte. Uvědomte si, že ať už děláte cokoli, ať už stojíte, nebo sedíte, děláte to proto, že si myslíte, že tak snáze přežijete toto cvičení. Uvědomte si, že je teď, právě v této chvíli, v plném provozu váš modus pro přežití.

Poslouchejte mě!" zařval Foreman najednou. „Procházíte Procesem přežití ať už chcete nebo ne! Budeme dneska provádět Proces přežití. Vy v tom nemáte o čem rozhodovat. To, co tady vyjadřujete, se netýká toho, jestli to uděláte. Vy to uděláte. O tom není pochyb. To, co tady vyjadřujete, je to, jak se cítíte. Chcete to udělat?"

Několik dalších posluchačů vyskočilo na nohy. A skoro stejný počet si jich zase sedl. Foreman si toho všiml, ale nepřestával mluvit. „Proto by teď měl jeden každý z vás v téhle místnosti stát. Pokud tady nechcete být, tak co tu ksakru děláte?"

Vypadal, jako by nám četl myšlenky. Sledoval nás jako inkvizitor. V místnosti panovalo nepříjemné ticho. Chtěl, abychom něco řekli? Co vlastně chtěl, abychom udělali?

Pak vstala opatrně další žena. Foreman se k ní otočil. „Ne! Nevstávejte teď. Už je pozdě. Teď to děláte jen proto, že už víte, že je to správná odpověď. Znovu se chováte jako robot. A já opravdu nechci řídit kurs robotů.

Ptal jsem se vás, jestli to chcete. Neříkal jsem, že je něco špatného na tom, když odmítnete. Pokud nechcete, tak to znamená jedinou věc: že nechcete. Jde o to, že pokud to nechcete, tak proč tu jste? Musíte se zamyslet sami nad sebou a zkusit přijít na to, proč jste tady a proč jste se zapsali do tohoto kursu. Děláte to proto, abyste vypadali dobře? Protože je to správné? Protože pak budete vypadat nějakým způsobem nadřazeně proti lidem kolem vás, nebo proto, že vám to poskytne nějakou výhodu? To z vás mluví váš modus pro přežití. Neexistují žádné špatné důvody, proč tady být, protože tenhle kurs nemá nic společného s přežitím. Jde tady o něco nad přežitím. Ne, nebudu vám to zatím vysvětlovat; protože většina z vás je pořád ještě pevně svázaná s modem pro přežití, a pokud vás ho nezbavíme, nemůžeme mluvit o ničem jiném než o přežití."

Foreman sestoupil po rampě dolů a vykročil kolem nás. Promluvil tišeji a jako přítel.

„Skutečnost je taková, že vy všichni chcete projít Procesem přežití. Dokázali jste to tím, že jste vešli dnes ráno do této místnosti. Toto rozhodnutí jste vykonali tím, že jste řekli, že tu zůstanete, dokud kurs neskončí.

Smysl téhle malé ukázky spočíval v tom, abyste se trochu zamysleli nad tím, jak vy, jako skupina, k tomuto kursu přistupujete. Chtěl jsem, abyste sami viděli, jak vyjadřujete svá rozhodnutí. Víte, někteří z vás tu ještě pořád nejsou; jsou tu vaše těla, ale vaše myšlenky se ještě pořád nepřiblížily ke dveřím — a s tím se musíme vyrovnat, než budeme moci jít dál.

Je jasné, že někteří z vás přišli na to, jak přežít tenhle kurs. Budete sedět na svých místech a nepoutat na sebe pozornost. Budete snášet cokoli, co bude zapotřebí snést, a tak přežijete až do konce. To je to, na čem vám záleží — přežít. To je nejvyšší vyjádření vaší lidskosti. Přežití. A to je také všechno, co od vás můžeme čekat. Každý z vás to vyjadřuje jiným způsobem, ale přímo teď, v téhle chvíli je jediná věc, na kterou se u vás můžeme spolehnout, ta, že uděláte cokoli, co bude nutné k tomu, abyste si zajistili přežití nebo přežití těch věcí, se kterými si spojujete velkou dávku své identity.

Vysvětlím vám to. Někteří z vás by mohli obětovat své životy pro přežití svých manželek nebo manželů nebo dětí; ale to je pořád přežití. Je to přežití vaší rodiny. Někteří z vás by dokázali obětovat životy pro svou zemi nebo vlajku. To je přežití vaší země, vaší vlajky. Nesoudím vás. Není to ani správné, ani špatné; je to jen přežití. Někteří z vás, kteří v této místnosti sedíte, by se dokonce dokázali obětovat pro svůj druh. A i to je pořád ještě přežití. Všechno je přežití. Je to pouze přežití. Budete bojovat o přežití čehokoli, do čeho vložíte svou identitu.

Něco vám ukážu. Posaďte se všichni." Počkal, dokud jsme zase všichni neseděli na svých místech. Říkám, že jste vynaložili velké úsilí na přežití. Nesoudím to. Není to ani špatné, ani dobré. Je to jen pozorování. Říkám,že jste vynaložili velké úsilí na přežití. Pokud je to pro vás pravda, vstaňte. Pokud se snažíte přežít tento kurs, vstaňte."

Vstaly nás nejmíň tři stovky. Možná víc. Pár si nás vyměnilo rozpačité úsměvy. Místností proběhl šum nervózního smíchu.

„Dobrá," zasmál se Foreman. Rozhlédl se po místnosti. „Tohle jsou ti odvážní zbabělci. Vědí, že to dneska bude špatné, a tak vstali raději hned, aby to slízli hned zkraje." Prohlédl si nás. „Chce se ještě někdo připojit k odvážným zbabělcům? Kde jsou ti, co se schovávají? Ti, kteří vědí, že do téhle kategorie patří, ale nechtějí vstát?"

Připojily se k nám další asi dva tucty lidí.

„Všimněte si, že ti, kteří se schovávali, to dělali proto, že je to jejich způsob, jak přežít. Myslí si, že když dojde na nejhorší, oni se schovají a uniknou tomu. To je chyba. V tomhle kursu ti, kteří se schovávají, dostanou vždycky největší díl. Pamatujte si, že jsem vás varoval."

V místnosti se ozval přátelský smích. Nálada teď byla trochu lepší.

„Dobrá. A teď vy, kteří lžete — víte, že byste měli stát, ale nevstali jste — postavte se. Dobrá."

Vstalo pár dalších lidí. Vypadali rozpačitě. Ozvalo se další dobře míněné hihňání.

„Všimněte si, že tohle jsou lidé, kteří lžou, aby přežili. Varuji zvlášť dámy. Tito muži nejsou nejlepšími partnery do manželství.

Pánové si zase dají pozor na tyto dámy. Ne, nesedejte si. Ještě jsme neskončili.

Teď vstaňte vy, kteří si nejste jistí. Ujišťuji vás, že i vy si děláte hlavu s přežitím. Způsob, jak se s ním vypořádat, je trápit se s ním. Vypadáte tak odpovědně bez toho, že byste se museli osobně exponovat. No tak, vstaňte."

Teď už sedělo jen pár tuctů lidí.

„Chci, abyste si všimli těch, kteří pořád ještě sedí," řekl Foreman. „To jsou ti, kteří prohlašují, že do přežití nevkládají žádnou energii. Tomu se říká póza. A právě do téhle pózy spoustu přežití vkládají. Jsou to ti, kteří se straní ostatních. Neúčastní se. To je jejich způsob účasti. To je jejich způsob přežití.

Takže mi teď dovolte, abych vám řekl, co si o přežití myslíte, abyste to mohli rozpoznat. Myslíte si, že přežití je mít pravdu. Myslíte si, že přežití je vypadat dobře. Myslíte si, že přežití je to, že děláte správné věcí. Všichni si sedněte." Foreman nás pokynem posadil zpátky do židlí. „Poslyšte, tohle je pointa Procesu přežití. Uděláte cokoli, co si budete myslet, že udělat musíte — ať už je to cokoli —, abyste přežili. Řeknu to ještě jednou. Uděláte cokoli, co si budete myslet, že udělat musíte, abyste přežili. Ve skutečnosti nemůžete dělat nic jiného. Nemůžete dělat nic, co není pevnou součástí přežití.

Takže si to trochu rozebereme; vidím, že s tím mnozí z vás nesouhlasí. Dobrá. To je dobře. Nebudu se vás snažit přesvědčit, abyste s tím souhlasili nebo nesouhlasili. Jen se na to podíváme a zjistíme, jestli je to pravda. Jestli je to pravda, pak stejně nesejde na tom, jestli s tím souhlasíte, nebo ne, že?" A znovu ten úsměv. Chtěl jsem se podívat a zjistit, jestli nemám náhodou pod svou židlí padací dveře. Nebo bouchací kuličky.

„Dobrá... začneme biologií. Jsou tu nějací biologové?"

Zvedl jsem ruku. Stejně jako několik ostatních lidí.

„Dobrá. Vy už to dávno víte. Teď to budu říkat těm, kteří nevědí. Je tu někdo, kdo nemá s biologií žádné zkušenosti?"

Více rukou. Ukázal na muže, který vypadal jako Mexičan. „Vy. Delgado. Jaká je nejdůležitější věc, kterou musí dělat každý živý tvor?"

„Reprodukovat se?"

„To je část, ale není to celé. Jaká je nejdůležitější věc, kterou musí dělat každý živý tvor?"

„Jíst?"

„Hádáte. Přestaňte se na to snažit přijít. Někdo jiný? Jaká je nejdůležitější věc, kterou musí dělat každý živý tvor?" Ukázal na jednu mladou ženu.

Vstala. „Přežít."

„Přesně tak. Vidíte, jak je odpověď někdy jednoduchá. Pokud tvor nepřežije, nedokáže udělat nic jiného, že? Bez přežití není nic. Všichni to víte; pokud ne vědomě, tak podvědomě určitě. Určitě to znáte na úrovni buněk. Každá buňka ve vašem těle má jeden jediný účel — přežít. Je to základní zákon biologie."

Samozřejmě. To jsem věděl. Řekni mi něco, co nevím. Složil jsem si ruce na hrudi a opřel se do křesla.

Foreman vystoupil na stupínek a postavil se proti té mladé ženě. Jmenovala se Ozalie. Vlasy měla vyčesané do koruny zářivě černých kudrlinek, které jí spadaly v prstýncích kolem tváře. Vypadala jako holčička. „Dobrá, teď to bude těžší. Jaký je cíl života?"

„Eh..."

„Řekl jsem cíl, ne smysl."

„Cíl života je...je přežít, ne?"

„Opravdu?" Podíval se na ní jako by chtěl, ať se mu jen opováží odpovědět, jako by to bylo tajemství, které zná jen on a o které se s nikým nebude dělit.

Ozalie potřásla hlavou. „Nevím."

„Jistě. To ví jen Bůh." Foreman na ni mrknul. „Máte to docela lehké, víte." Ozalie vypadala spokojeně.

Foreman se rozhlédl kolem. „Bůh si vybírá, jaký bude cíl vašeho života. To je práce Boha. A my bychom neměli být tak troufalí, abychom mu tuto odpovědnost odpírali, přinejmenším ne do toho okamžiku, kdy budeme ochotni přijmout odpovědnosti bohů. Nicméně kdybychom bohové byli, mohli bychom si sami zvolit cíle našich životů. Já sám bych se přimlouval za to, aby cílem života bylo to, že něco pro planetu děláte. Někteří z vás by si vybrali to, aby se měli dobře; pobavili se, umřeli mladí a nechali po sobě hezkou mrtvolu. Ale tohle je zrovna ten druh volby, kterou by mohl Bůh provést, že?

Dobře, zapomeňte na to. Nejsme ještě bohové a tato diskuse je pro nás dost nepochopitelná. Držme se roviny, kterou budou moci chápat i ti průměrní šimpanzové mezi námi. Dobrá, Ozalie, nevíš, jaký pro tvůj život Bůh určil cíl, že? A víš, jaký sis určila ty sama? Počkej..." Foreman najednou vykročil do zadní části místnosti, „.... než odpovíš, přečtu ti definici cíle tak, jak ji podává slovník." Jeden zvedl ze stolu v zadní části místnosti. „'Zamýšlený nebo chtěný výsledek. Úmysl nebo účel.'" Podal slovník zpátky pomocníkovi a vrátil se k Ozalii. „Přemýšlej. Ujišťuji tě, že na tom závisí tvůj život. Jaký máš cíl?"

Ozalie přestala vypadat spokojeně a místo toho se zatvářila nejistě. Potřásla hlavou a řekla: „Myslím, že to bylo... podle mě to je..." Vypadala hodně nervózně, a když znovu promluvila, zazněl její hlas jako zamečení. „Myslím, že jsem odhodlaná přežít, ne?" přiznala. „To je můj jediný cíl, ne?"

Foreman zamyšleně přikývl. „Strašná představa, že?" zeptal se jí. Obrátil se k nám ostatním. „Ozalie tu ironii pochopila. Pochopili jste ji i vy? Přežití je špatný cíl. Jste odsouzeni k prohře. Pokud ne dnes, tak zítra. Pokud ne zítra, tak pozítří. Pokud ne pozítří, tak někdy později, ujišťuji vás, zemřete. Počítejte s tím. Váš život je konečný. Ale vy — i když si tu nevyhnutelnou skutečnost uvědomujete celý svůj život — pořád předstíráte, že tu bitvu s přežitím můžete vyhrát. Nemůžete. Jediné, co dokážete udělat, je odložil porážku. A tomu říkáte vítězství."

Foreman se zatvářil rozzlobeně. „Chápete, jaká pitomost to je? Odkládání porážky není vítězství. Je to pořád porážka! Jen celou tu tragédii protahujete. A tomu říkáte život? Ano, někteří z vás si začínají uvědomovat cenu života, založeného na přežití. Takový život není vůbec životem." Ozalie teď měla z nějakého důvodu slzy v očích. Stála vedle Foremana a tiše vzlykala; slzy jí začaly stékat po tvářích,

Foreman jí podal kapesník a poslal ji zpátky na místo. Přešel na protější stranu místnosti. „Dobrá, říkal jsem, že potřebuji dva dobrovolníky. Už jste se vybrali. Všichni se podívejte pod své židle. Na spodní straně sedaček najdete přilepenou obálku. Ještě ji neotevírejte."

Zašátral jsem pod sedačkou a myslel jsem, že nic nenajdu — a chvíli to tak vypadalo. Pak jsem prsty zavadil o okraj obálky a já ji vyprostil a vytáhl ven a podíval se na ni.

Lidé kolem mne nacházeli své obálky. Dívali jsme se, jak vypadají ty, které drží ostatní, ale všechny nám připadaly stejné.

Foreman se rozhlížel po místnosti. „Dobrá, takže všichni mají svou obálku. Ještě je neotevírejte. Uděláte to, až vám řeknu. Ve všech obálkách jsou lístky. Ve všech obálkách kromě dvou jsou lístky bílé. V těch dvou zbývajících obálkách jsou lístky červené. Pomocníci nevědí, které obálky to jsou. Obálky jsme promíchávali čtvrt hodiny, než jsme je připevnili pod vaše židle. Nikdo, ani já, neví, kde jsou obálky s červenými lístky. A vy víte, že jste si vybírali místa sami, stejně jako to děláte každý den.

Takže tímto procesem projdeme všichni, ale jen dva z vás jím projdou tady nahoře na stupínku, aby ho mohli demonstrovat vám ostatním. Ti dva z vás, kteří to budou demonstrovat, se sami jednoduše vybrali tím, že se posadili na židle, pod kterými byly umístěné obálky s červenými lístky. Teď obálky můžete otevřít."

Natrhl jsem svou obálku a upustil ji. Zatímco jsem ji sbíral ze země, žena na druhé straně místnosti vyjekla. S pobledlou tváří vstala. V ruce držela červený lístek.

„Kdo je ten druhý?" zeptal se Foreman. „Kdo ještě neotevřel svou obálku?"

Žena sedící vedle mě dloubla do ramene. Podíval jsem se dolů. Otevřel jsem svou obálku a vytáhl z ní lístek, ale ani jsem si ho neprohlédl.

Byl jasně červený.

A na něm bylo vytištěno velkými černými písmeny:

Zemřeš

Podíval jsem se na Foremana zmateně. Ublíženě. Vztekle.

Tohle byl hnusný trik.

Podíval jsem se zhnuseně na ženu vedle sebe. Tohle byl její lístek. Ona mě požádala, abych si přesedl. Tohle nebylo spravedlivé.

A zatímco jsem o tom všem přemýšlel, pomalu jsem vstával.

Zvedl jsem lístek, aby ho Foreman viděl. „Já ho mám," řekl jsem.

Dámy se všechny shodly jasně a lehce,
že Mortovu penisu se do toho nechce.
Děvka, co seděla v pozadí,
si odfrkla: „Komu to vadí?"
Mort na to ublíženě řekl: „No mně přece!"

20. Čtvrtý roh

„Rozumná společnost je ta,
v níž má člověk možnost chovat se jako blázen.
Bláznivá společnost je ta,
v níž nemá člověk možnost chovat se rozumně."
—SOLOMON SHORT

A tak jsem se připojil ke kmeni.

Tak jednoduché to bylo.

Rozdíl byl jednoduchý. Místo toho, abych čekal, až mi někdo řekne, co je třeba udělat, měl jsem teď za úkol objevovat svou odpovědnost sám. Pokud bych uviděl, že je něco třeba udělat, bylo by mým úkolem to udělat.

Například jsem po týdnu zašel za Jasonem a řekl mu: „Myslím, že bychom potřebovali cvičit se zbraněmi, Jasone. Myslím, že všichni, kterým je nad čtrnáct, by měli umět používat pušku. Můžu dvakrát týdně začít s vyučováním."

Jason přikývl a odpověděl: „Dobře, Jime. Oznámíme to dneska v kruhu." A pak se na okamžik zamyslel. „Uděláme z toho poctu; budeš cvičit vždycky dva lidi. Tímhle způsobem nebudeme narušovat chod tábora. Vybereš si vždycky dva, které tím budeš chtít poctít, poradíme se a já to oznámím v kruhu. Vyhovuje ti to?"

„Souhlasíš s tím?"

„Vypadáš překvapeně."

„Myslel jsem, že ti bude možná trochu vadit učit děti používat zbraně."

„Ne," řekl Jason. „Očividně sis to promyslel a myslíš, že je to nutné — a pokud jde o mě, já s tebou souhlasím. Ta záležitost s motorkáři dokázala, že máš pravdu."

A tím to bylo vyřízeno.

Bez problémů jsem vklouzl do rutiny. Každé ráno jsem hodinu pracoval nahý na zahradě. Zpíval jsem rostlinám; rád jsem se díval, jak se každý den rozevírají černé zahrocené výhonky vstříc slunci. Pomáhal jsem třikrát týdně s přípravou večeře a po ostatní čtyři večery jsem zaháněl do ohrady naháče.

Chuligánka porodila několik set libetek. Vybrali jsme ty nejtlustší a nejrůžovější a umístili je do klecí, aby mohly růst; bylo jich dvacet nebo třicet. Ostatní jsme snědli.

Každý týden jsme vyráželi na hlídky. Nechodil jsem vždycky, ale často jsem se i přesto, že mě nikdo nepozval, přidával k ostatním, abych si nepřipadal osamělý. Jason říkal, že budeme schopni přestěhovat do měsíce tábor; myslel, že budeme bezpečnější výš v horách, a všichni jsme s ním souhlasili.

Večer jsme se scházeli v kruhu a tančili. A spali spolu. S Loolií a Jessií a Marcií; a s Jasonem, Dannym a Billym. Frankenstein byl ten nejněžnější milenec, jakého jsem poznal. Loolie byla ze všech nejhravější. Pokud šlo o její věk, tak jsem se mýlil; bylo jí už skoro jedenáct, ale byla tak malá, že ještě pořád vypadala jako dítě. Sex pro ni vůbec nebyl vážná záležitost, ale hra a nešlo ani tak o styk samotný jako o to být nahý a mazlit se.

Měl jsem být šťastný. A byl jsem.

Ale přitom jsem se cítil ztrápeně.

Vadilo mi to.

Protože jsem si myslel, že bych se tak ztrápeně vlastně vůbec neměl cítit. Měl jsem přece cítit stejné štěstí jako ostatní, ne?

Tohle bylo místo štěstí a lásky. I Chtorrané se ke mně chovali s větší láskou než dřív. Když jsme byli jednou všichni v kruhu, přišel ke mně Orrie a kamarádsky do mě šťouchl a začal příst. Všichni se smáli. Včetně mě. Orrieho jsem měl moc rád. Byl skutečná osobnost.

Nakonec mě nenapadlo nic jiného než svěřit se se svými starostmi Jasonovi. Řekl jen: „Chceš po mně, abych ti pomohl, Jime. Já lidem nepomáhám. Připravoval bych je tím o příležitost k tomu, aby za sebe nesli odpovědnost. Tohle musíš vyřešit sám. Až to uděláš, dej mi vědět." Pak mě poslal zpátky za prací.

Věděl jsem, že sleduju čas. Čekal jsem, že se něco stane, něco, co by odpovědělo na mou otázku beze mne; a věděl jsem, že je to nebezpečné. Jason říkal o čekání tohle: „Ve světě bezvědomých jsou dva základní stavy. Jeden z nich je čekání na Ježíška. Takoví jsme byli všichni, když jsme ještě byli dětmi. Jednoho dne jsme přišli na to, že Ježíšek nikdy nepřijde, a tehdy jsme začali prožívat druhý stav: čekání na rigor mortis. Tady jsme se vším čekáním skoncovali. Nečekáme. Tvoříme. Nemůžeme si přece dovolit na něco čekat, je to tak?"

Ne, nemohli jsme.

Rozuměl jsem tomu přesně. Uvědomoval jsem si, že už nejsem stejný člověk, jako jsem byl dřív. Prožíval jsem pravdu, kterou říkal Jason. Nebylo tak těžké žít jako neobyčejný člověk, ne když vás obklopovali další neobyčejní lidé, kteří byli všichni odhodlaní žít na této úrovni. Kdybych zapomněl, jak na to, byli tu, aby mi to připomněli. Kdyby zapomněli oni, připomněl bych jim to já. Podporovali jsme jeden druhého v tom, jak zůstat neobyčejní. Všichni jsme byli nabití nadšením, pokud šlo o naše životy. Byla to vzrušující a nadšená doba.

A pak, jednoho odpoledne, proběhla táborem vlna vzrušení. „Stalo se!" Přes hlavní pole běžela jedna z menších dívek. „Stalo se! Nový bůh se narodil! Máme čtvrtý roh!"

Po celém táboře vzhlédli lidé od své práce. Zpod vozu vylezla žena se zašmírovanou tváří. Dvě další, které věšely prádlo, položily košíky. Z kopce přiběhli dva muži s puškami. Ti z nás, kteří pracovali v zahradě, položili motyky. Jessie, která kojila své dítě, vyšla z ženského oddělení. Z Jasonovy pracovny vyšla Marcie s překvapeným výrazem na tváři. Bylo to poprvé, co jsem viděl, jak se usmívá. Lidé se začali hrnout směrem k jeslím, malému stanu, který stál poblíž bazénu. Viděl jsem, jak dvě děti jedou na hřbetu Falstaffa, který se dychtivě hrnul kupředu.

Když jsme se přiblížili, vztyčil se Orrie, jako by nás chtěl vyzvat k boji, ale místo toho, aby vydal ostrý varovný výkřik, zaslechli jsme od něj to nejkrásnější zavýsknutí, jaké jsem kdy od Chtorrana slyšel.

Skoro všichni z kmene se v radostném očekávání shromáždili kolem. Byl jsem si jasně vědom všeobecného nadšení, stejně jako své zvědavosti. Byla spousta věcí, která mě v chtorranské biologii zajímala. Chtěl jsem vidět jak vypadají chtorranská vejce — nebo se rodí živí? Jason o tom nikdy nemluvil.

Najednou se plachty stanu rozhrnuly a ven vyšel Jason s malým růžovým uzlíčkem v rukou. Uzlíček měl dvě velké černé oči, které se otáčely a nedůvěřivě sledovaly svět. Zdálo se, jako by se ptaly: Co je tohle za místo?

Z davu se ozvalo ohromené ticho. Nikdo se neodvážil vydat hlasitější zvuk, než byl dech.

Jason měl na tváři široký nadšený úsměv. Byl v extázi. Zvedl ruce s mládětem, abychom se mohli všichni podívat. Zvedl je do výše. Malý tvoreček byl možná půl metru dlouhý. Nemohl vážit více než deset kilo, nejspíš ještě méně. Natáhl své malé paže a bezpečně se zachytil Jasonových rukou. „Óóóch," řekl dav.

Jason si opět položil mládě do náruče. S láskou je pohladil a řekl mu něco uklidňujícího. Otočil se k Orriemu a zvedl mládě, aby si je mohl Orrie prohlédnout. Orrie obrátil na malého tvorečka oči. Malý Chtorran obrátil zase oči k němu. Orrie natáhl své dlouhé paže a jemně se malého růžového červa dotkl. Paťáty mláděte se dotkly větší Orrieho ruky. Omotaly se kolem kostnatého černého zápěstí a přitáhly si je před oči. Mládě vydalo fňukavý zvuk a natáhlo se po Orriem. Orrie zopakoval své zavýsknutí, jenže teď znělo jako uklidňování. Jason předal malého Chtorrana do Orrieho paží. Orrie si mládě vzal a zvedl si ho k očím. Zabručel a zahvízdal na ně. Zvedl tvorečka do výšky a prohlížel si ho, jako by se rozhodoval, jestli ho zabije, nebo jestli si ho nechá.

Rozhodl se.

Zvedl dítě do výšky, pak si ho vysadil na záda a uložil ho na místo mezi stopkami svých očí a mozkovým hrbem. Mládě popadlo rukama Orrieho za kůži a s hlasitým a šťastným předením se usadilo.

Všichni jsme zajásali. Měli jsme čtvrtý roh. Byli jsme rodina.

Jason zvedl ruce do výše. „Všichni dnes přijďte do kruhu. Budeme slavit a oslavovat!"

Jason se obrátil k Jessii a něco jí tiše řekl a pak se obrátil zpátky k Orriemu. Orrie si sundal mládě ze zad a podal je Jasonovi. Jason vešel do stanu a Orrie se vztyčil a zavýsknul. Všichni jsme jásali a radovali se s ním.

Jessie předala své dítě jedné z dívek a začala rozhánět dav. Když došla ke mně, řekla: „Jime, chci, abys šel do

kuchyně a donesl pět liber čerstvého mletého masa. Řekni Judy, ať na ně pochytá všechny psy, pokud to bude třeba. A udělej to rychle. Sup šup."

Utíkal jsem.

Judy si nejdřív stěžovala, když jsem jí řekl, co chceme, než jsem dodal, že je to pro nového boha. Pak sklapla. Obrátila se k ledničce a podala mi velkou zabalenou krabici. „Tady je tři a půl libry. Zbytek donesu za chvilku sama."

Když jsem se vrátil zpátky ke stanu, nebyl tam už nikdo. Zavolal jsem a zevnitř se ozval tiše Jasonův hlas. „Pojď dovnitř, Jime. Tohle tě bude zajímat."

Opatrně jsem vešel do stanu.

Uvnitř byla dřevěná podlážka a plastová matrace. Nové mládě leželo na podlážce a Jason je utíral ručníkem. „Narodit se je těžká věc," říkal mu. „Je to tak?" Ani ke mně nezvedl oči. „Polož maso za mě, abych na ně dosáhl, Jime. A rozbal ho."

Sáhl jsem po uzávěru krabice, otevřel ji a položil za jeho záda. Nevěděl jsem, jestli nebude chtít ještě něco, a tak jsem čekal. Všiml jsem si, že stranou leží skořápka nahnědlého vejce. Takže Chtorrani pocházeli přece jen z vajec. Bylo příjemné to vědět.

Jason sáhl dozadu a odtrhl z mletého masa malý kousek. Uválel z něj kuličku a položil ji na podlážku přímo před mládě. Tvorečkovy oči se zájmem rozšířily. Pomalu se pohnul dopředu a malými tykadly šlehal do vzduchu. Posunul se až ke kuličce masa, obrátil oči dolů, chvíli se na ni díval a nevěděl, co to je a co s tím má dělat. Sklopil tykadla, až se jimi dotkl masa. Podíval se na Jasona, pak na mě a pak znovu na kuličku masa. „Chrrp?"

„Pusť se do toho, maličký," řekl Jason.

Mládě se znovu dotklo tykadly masa.

„Tohle je klíčový okamžik, Jime. Pokud nepozná pozemské jídlo, vyhladoví k smrti. První dvě mláďata jsme ztratili, protože neuměla jíst."

„Nemohl bys mu pomoct? Nemohl bys mu ho strčit do úst?"

Jason potřásl hlavou. „Musí nato přijít sám."

Mládě zmateně zvedlo oči. Cítil jsem, jak se mi sevřelo srdce. Tohle mládě pro nás znamenalo tolik. Nechtělo jíst.

Mládě se znovu obrátilo a dlouhou, dlouhou chvíli se na maso dívalo. „Chrrrrppppp," řeklo.

Prosím, modlil jsem se. Jez.

Mládě otevřelo ústa a pomalu si do nich kuličku masa strčilo.

Pomalu, skoro váhavě přežvykovalo — ani jsme s Jasonem nedýchali — pak zvedlo oči a řeklo: „Bmp?"

Vítězně jsme se na sebe s Jasonem podívali! Mládě to zvládne.

Jason vzrušeně odtrhl z masa další kus a uválel z něj větší kuličku. Mládě se zájmem sledovalo, jak ji pokládá na podlážku.

Tentokrát neváhalo tak dlouho. Dvakrát ohmatalo kuličku tykadly, jen aby se ujistilo, pak si ji strčilo do úst a rychle snědlo. „Brrpity?"

Jason rozdělil zbytek masa na tři hromádky a položil je na podlážku. Mládě se přesouvalo od jedné ke druhé a všechny nadšeně snědlo.

„Zvládne to," řekl hrdě Jason. „Už jsme opravdu rodina. Zbývá ještě spousta práce, ale už máme cíl na dosah ruky, Jime." Podíval se na mě. „Děkuji ti. Jenom díky tomu, žes tady byl, to byl obrovský rozdíl. Tohle je historický okamžik, víš. Budeš ho s ostatními celá léta sdílet." Utřel si prsty do ručníku a pak začal zase otírat mládě.

To popadlo jeden Jasonův prst a zvědavě ho zkoumalo tykadly. „Frrp?" zeptalo se. Přitáhlo si Jasonovu ruku k ústům.

Jason jemně vykroutil prst z jeho sevření. „Ne," řekl. „Ne. Žádné frrp ani nic jiného." Pak mi řekl: „Raději už jdi, Jime. Na večer je potřeba udělat spoustu příprav. A já tu do té doby musím zůstat."

Vrátil jsem se zpátky do tábora a cítil jsem se podivně vyznamenaný. Byl to obrovský rozdíl. Řekl to Jason.

Žil vám jednou jeden mladík, jmenoval se Fisk,
ten měl moc rád ženský, co měly pevnej stisk.
Když ho braly do ruky
— říkám to bez záruky
— nadšeně prý křičely: „To je pěknej risk."

21. Zjevení

„Muž Boží by měl být rozpoznatelný
jako muž Boží ne podle svého náboženství,
nýbrž jemu navzdory."
—SOLOMON SHORT

Noc osvětloval kruh pochodní. Vysoko do vzduchu nad našimi hlavami stoupala oblaka šedého kouře, prosvětlovaná oranžovými ohni. Vánek pohyboval plameny sem a tam. Nebyl vidět žádný měsíc. Nebyl vidět žádný svět. Kromě kruhu neexistovalo nic.

Shromáždili jsme se vně kruhu a čekali.

Jason mezi námi procházel a každého z nás vítal objetím a polibkem. Tiše ke každému promluvil. Když došel ke mně, podíval se mi do očí a řekl: „Děkuji ti, Jime. Jsem rád, že tu s námi dnes v noci jsi. Milujeme tě." A pak dodal: „Miluji tě."

Sklopil jsem oči, protože jsem jeho pohled nedokázal snést — byl tak krásný —, ale zvedl mi bradu a přinutil mě k tomu, abych se na něj díval. „Smiř se s tím, Jime. Milujeme tě. Záleží nám na tobě." Díval se mi do tváře tak dlouho, až mi z očí začaly téct slzy radosti a vděčnosti. Objal jsem ho a políbil a poděkoval mu za to, že mi dovolil, abych se dnes účastnil shromáždění.

Jason se pak před nás postavil. Ještě stále do kruhu nevstoupil. Řekl: „Ty z vás, kteří se ještě Zjevení nikdy neúčastnili, vítám. Ty z vás, kteří se jej účastnili, vítám zpátky.

Všechno, co si dnes večer musíte uvědomit, je to, že každé Zjevení je jiným zážitkem. Pokud jste nikdy Zjevení neslavili, uvědomte si, že není žádný špatný způsob, jak jej slavit. Pokud jste se účastnili, pak také víte, že neexistuje žádný správný způsob.

Podoba každého Zjevení je odlišná — když odlišná je. Ale nehledě na to, jestli vám podoba připadá stejná nebo ne, je srovnávání pastí. Každé Zjevení je jinou zkušeností bez ohledu na to, kolika Zjevení se zúčastníte. Dnes bude stejné a zároveň jiné.

To, co před sebou vidíte, je kruh světla. Vytvořili jsme jej jako posvátné území. Co jej činí posvátným? Náš souhlas s tím, že posvátný je. Pokud tento kruh za posvátný pokládat nechcete, pak do něj nevstupujte. Pokud nechcete slavit Zjevení, pak do něj nevstupujte. Pokud se nechcete odevzdat pravdě, pak do něj nevstupujte. Pokud nechcete prožít sebe samé jako zdroj, pak do něj nevstupujte.

Pokud se nechcete vzdát svých očekávání, pak do něj nevstupujte.

Dnes to může být radostné. Nemusí. Může to stejně tak být smutné. Dnes to může být mohutné. A nemusí. Ať už očekáváte cokoli, zanechte očekávání. To, co se tady stane, nebude s vaším očekáváním souhlasit.

Vesmír je křehký. A je silný. My, jeden každý z nás, musíme nést odpovědnost za stvoření vesmíru. Musíme opustit své pozemské starosti. Musíme za sebou nechat všechny věci, které nejsou neobyčejné. To se týká světa myšlenek a představ. Toto všechno musíme nechat venku. Zkušenost nelze nalézt v myšlenkách nebo představách. Radost nelze nalézt ve vysvětlení. To všechno musíme nechat venku."

Zvedl ruce do výše. Uvědomil jsem si, že na okrajích davu sedí tiše Orrie a Orson a Falstaff. „Chci požádat nové bohy o to, aby dnes večer chránili vesmír. Já budu odpovědný za vesmír uvnitř kruhu. Žádám nové bohy o to, aby byli odpovědní za vesmír mimo něj. Nechť nikdo nenaruší posvátnost našeho Zjevení."

Orrie hlubokým hlasem zahvízdal. Druzí červi s ním souhlasili.

Jason spustil ruce dolů. Když promluvil znovu, byl jeho tón uvolněný. „Říkám vám to, aby bylo mezi námi jasno. Ať už se stane dnes v kruhu cokoli, neopouštějte jej. Jakmile jednou slavnost začne, nikdo do kruhu nesmí vejít nebo z něj odejít. Kruh je posvátný. Nesmí být porušen. Noví bohové nechrání nás — chrání kruh. Noví bohové zabijí kohokoli, kdo naruší světelný kruh. Tak zní úmluva. Je to i vaše úmluva. Neporušujte tuto úmluvu.

Pokud narušíte celistvost vesmíru, zničíte jej. Vesmír je příliš křehký — a je příliš silný. Pokud narušíte tak silný vesmír, budou následky tohoto činu děsivé. Fyzický vesmír úder vrátí. Fyzický vesmír vždycky útočí ve chvíli, kdy je celistvost oslabená. To musíte pochopit. Nesmíte sem vstoupit, pokud nejste ochotni fungovat v prostoru naprosté, absolutní celistvosti bez výjimek. Prozkoumejte nyní své nitro a rozhodněte se, jestli k tomu máte dostatek vůle.

Když do tohoto kruhu vstoupíte, vstupte současně do vesmíru čisté radosti a absolutní pravdy. Když vstupujete do tohoto kruhu, vystupujete mimo vesmír a můžete se obrátit a pozorovat. Takové budiž dnes večer naše odhodlání.

Tento kruh je posvátný, protože tomu tak chceme. A proto předtím, než do něj vstoupíte, musíte za sebou zanechat všechno obyčejné. Musíte být odhodláni k neobyčejnosti. Musíte se rozhodnout dnes večer žít tak, jako by to byla poslední noc vašeho života na této planetě. Je možné, že pro některé z vás to skutečně poslední noc bude. Lidé při slavení Zjevení někdy umírají.

Odhodlání k životu na pokraji smrti — to je neobyčejná úroveň.

Pokud nechcete zemřít, pak do kruhu nevstupujte.

Není ani správné, ani špatné účastnit se Zjevení. Je to dar a příležitost. Pokud nejste připraveni být odpovědní za sebe a za svou účast, pak do něj nevstupujte.

Pokud si myslíte, že není vhodné, abyste do kruhu vstupovali, pak do něj nevstupujte. Nyní přišla chvíle pro to, abyste ustoupili stranou." Čekal. Čekali jsme. Rozhlíželi jsme se kolem sebe.

„Není ostuda odejít," řekl Jason. „Podívejte se do svého nitra, jestli je pro vás vhodné dnes slavit."

Napadlo mě, jestli mám zůstat.

Jeden ze starších mužů se náhle otočil a odešel z davu. O chvíli později jej následovala smutně se tvářící žena. Odešli o několik kroků a otočili se.

Jason na ně pokývl, pak se k nám otočil a řekl: „Vím, že jsou mezi vámi ti, kteří uvažují, jestli by neměli odejít také. Nebudu po vás chtít, abyste si byli jistí. Pouze po vás chci, abyste chtěli. Takže pokud tu chcete být, zůstaňte a buďte s ostatními." To bylo všechno, co jsem potřeboval slyšet. Jason pokračoval: „Ale v jednom mějte jasno: jakmile budete jednou v kruhu, zůstanete v něm, dokud Zjevení neskončí. Nemůžete v polovině Zjevení odejít."

Měl jsem strach, ale chtěl jsem. Chtěl jsem zůstat.

Od davu se oddělili tři další lidé a přidali se k těm dvěma, kteří stáli stranou. Dav se rozdělil tak, aby mohli vidět Jasona a on mohl vidět je. Řekl: „Děkuji vám za vaši poctivost. Vážím si jí a miluji vás za vaši odvahu. Je třeba spousta odvahy k tomu dát na vědomí, že nechcete slavit. Můžete s námi slavit kdykoli v budoucnu. Nyní jděte prosím

pryč a zůstaňte až do rána stranou. Pro svou vlastní bezpečnost dnes v noci neopouštějte své pokoje."

Lítostivě se usmáli, obrátili se a odešli. Dav uzavřel mezeru a znovu se podíval na Jasona.

Jeho hlas se nesl nad naším shromážděním.

Jason řekl: „Kolik z vás má strach?"

Zvedl jsem ruku s ostatními.

„Děkuji. Kolik z vás má vztek?"

Ruku zvedli další lidé.

„Děkuji. Kolik z vás je dychtivých?" Rozhlédl se a všechny si nás prohlédl. Byl krásný. „Děkuji. Musíte si uvědomit," řekl, „že je to všechno součást procesu. Proces pro vás nekončí, dokud v něm neodehrajete svou úlohu. Takže cokoli teď prožijete, bude to to, co prožít máte."

Pokročil k okraji kruhu. To bylo ono.

„Tento kruh je posvátný. Jsem ochotný prožít sebe sama jako zdroj. Prohlašuji, že jsem připravený vstoupit. Je tu někdo, kdo s tím nesouhlasí?"

Nikdo nic nenamítal.

„Děkuji."

Vyklouzl z bot. Rozepnul si košili a svlékl si ji. „Musíte za sebou nechat svou identitu," řekl. „Protože pravda je taková, že nejste to, co si myslíte. Nejste svým jménem. Nejste svým oblečením. Nejste svými myšlenkami. Nejste svým tělem. Jste zkušeností všech těchto věcí. Ale nejste těmito věcmi. Proto musíte za sebou všechny tyto věci zanechat, pokud chcete prožít to, co je za nimi."

Vystoupil ze svých kalhot. Měl krásné tělo. Oranžové plameny pochodní přebíhaly v záblescích po jeho kůži. Vypadalo to, jako by v jejich světle zářil. Byl vysoký a štíhlý a jeho svaly se pohybovaly jako hedvábí. Vstoupil do kruhu a postavil se do prstence pochodní jako hlídač. Světlo pochodní mělo na Jasona zvláštní účinek; vypadal skoro stejně růžový jako Orrie. Vypadalo to dokonce, jako by měl kožešinu, jako by byl pokrytý jemnými růžovými chloupky.

Jason se nakažlivě usmál. Zamiloval jsem se do něj. Znovu.

„Pojďte dovnitř," zavolal. „Osvětlení je příjemné."

Napětí pominulo. Zasmáli jsme se.

„Dobrá," zavolal. „Kdo chce vstoupit?"

Jessie udělala krok dopředu. „Já."

Jason se k ní otočil. Tiše k ní promluvil. „Jsi vyrovnaná s fyzickým vesmírem?"

Jessie se nad tím na okamžik zamyslela. Pak řekla: „Ne, nejsem."

Jason se zeptal: „V jaké oblasti nejsi?"

„Nebyla jsem schopná zajistit dostatek jídla pro nové bohy na zbytek týdne."

Jason vědoucně přikývl. „Jsi ochotná to vyrovnat? Bez ohledu na to, co to bude stát?"

Jessie přikývla.

„Dobrá. Je ve tvém životě ještě nějaké jiné místo, které není úplné?"

Jessie potřásla hlavou.

„Pak můžeš vstoupit."

Jessie se vysvlékla a vkročila do kruhu. Objal ji a políbil.

Pak vystoupil Frankensteinův netvor. Tyčil se vysoko nad Jasonem.

Jason se ho ptal stejně jako předtím Jessie. „Jsi vyrovnaný?" zeptal se. Každý v kruhu musel být čistý. Jason se ptal na vztahy nebo úkoly nebo zkušenosti. Dotyčný odpovídal ano nebo ne. Pokud zněla odpověď ano, Jason mu dovolil vstoupit. Pokud zněla ne, Jason řekl, že nesmí vstoupit do duchovního světa, pokud je ještě stále připoután ke světu tělesnému. Neúplné věci by jej z něj vytrhávaly. „Způsob, jak dokončit nedokončenou věc, je připustit její neúplnost a dokončit ji tak, jak je třeba. Jsi ochoten ji dokončit dnes v noci? Jakkoli? Jsi ochoten odevzdat se procesu svého života?"

Začal jsem tomu rozumět. Opravdu rozumět.

Nejsem svým osudem. Mohu ze svého osudu vystoupit. Ať se o sebe postará on sám. Stejně to udělá bez ohledu na to, co udělám já. Pokud se od něj odtrhnu, nebude na mě mít vliv. A já nemohu být odpovědný za něco, co nemohu ovládat.

Jsem zdrojem svého života.

Pokročil jsem dopředu.

Jason se mě zeptal: „A ty, Jime — jsi neúplný?" Hleděl mi hluboko do očí a já měl pocit, jako by se mě ptal můj milenec.

Řekl jsem: „Jsou věci, které mi dělají těžkou hlavu. A já je chci nechat za sebou."

„Ať už dopadnou jakkoli?"

„Ať už dopadnou jakkoli."

„Odlož své šaty, Jime. Nech je za sebou."

Udělal jsem to. Jason mě objal a políbil a uvítal do kruhu.

Když byla do kruhu přijata poslední osoba, posadili jsme se.

Trochu jsme předli, ladili se podle Orrieho tónu a pak, když jsme byli naplněni takovým mírem, že bychom se dokázali beze strachu vyrovnat s vlastní smrtí, řekl Jason tiše: „Loolie," a Loolie vkročila do kruhu s malým dřevěným tácem. Na tácu byly dvě malé hromádky růžových a modrých výhonků. Obešla pomalu kruh a každému tác nabídla.

Každý jsme si vzali jeden růžový a jeden modrý výhonek. Drželi jsme je, každý v jedné ruce, a čekali jsme.

Loolie obešla celý kruh a podala tác Jasonovi. Vzal si jeden růžový a jeden modrý výhonek.

Zvedl ruce do výšky tak, abychom je mohli všichni vidět. Zkroutil dva výhonky dohromady, takže jejich kůra praskla a jejich šťávy se smísily.

Pak je snědl.

A my udělali totéž.

Plameny se natáhly k nebi. Noc se zbarvila purpurově a modře a bíle.

Bohové nám zpívali.

A nám byla zjevena pravda.

Mladá Joan myslela si pěknou pitomost,
a to, že chlapi mají v ptáku vrostlou kost.
Nebylo jí nikdy jasný,
že je takhle velký krásný
a z kamene vytesaný jenom pro radost.

22. „Zemřeš"

„Nikdo se nebojí smrti bez toho,
že by se předtím nebál života."
—SOLOMON SHORT

Stál jsem na stupínku vedle Foremana. V ruce jsem ještě pořád držel ten červený lístek. Žena s druhým lístkem se jmenovala Marisovová. Vypadala rusky; možná Ruska byla. Ne všichni ve třídě byli Američani.

Marisovová stála Foremanovi po druhém boku; třásla se. Vypadala, jako by byla někde na půli cesty mezi čtyřicítkou a padesátkou. Důstojník z povolání. Vlasy měla velice krátce zastřižené a v jednom uchu měla zlatou náušnici ve tvaru malé lebky. Marinád Spojených národů? Možná — ale k tomu mi nesedělo to její chvění.

Ale na druhou stranu jasně, mariňáci pracovali s rebely, teroristy, povstalci a občasnými bandami žoldáků. Tady žádní nebyli. Byl tady Daniel Jeffrey Foreman, jeden z vedoucích pracovníků Výcviku modu.

Kdyby proti sobě stála na jedné straně celá místnost mariňáků a na druhé Foreman, vždycky bych sázel na Foremana. Bez váhání by je přinutil k tomu, aby se vzdali.

Ke stupínku přišli tři pomocníci, kteří nesli složená plátěná křesílka. Jedno postavili za mě, druhé za Foremana a poslední za Marisovovou. Vypadala jako křesílka, která používají filmoví režiséři. Byla vysoká a překvapivě pohodlná.

Pomocníci mi vytáhli z prstů červený lístek; Foreman nám řekl, abychom si sedli. Posadili jsme se.

Foreman se také posadil do svého křesílka a pokynul jednomu z pomocníků v zadní části místnosti. Na obrazovce za námi se objevil dokument. Byla na něm pečeť prezidentky Spojených států.

Foreman začal. Nasadil si brýle a začal klidné číst z manuálu, který měl před sebou. „První část Procesu přežití je tato. Připomeneme vám stanovy tohoto kursu a okolnosti, za kterých je můžeme uplatňovat. Děláme to proto, abychom vám připomněli legálnost okolností, v nichž se nacházíte. Děláme to teď, protože o tom budou mnozí z vás chtít diskutovat. Budete tuhle otázku chtít rozebírat, abyste v ní našli nějaké nedostatky, o kterých byste mohli smlouvat. Žádné tam nejsou. Vyřídíme záležitost legálnosti hned. Nicméně si jsem jistý, že se tato otázka vynoří. Až se to stane, odkážu vás na dokument, který právě vidíte na obrazovce před sebou. Pokud to bude nutné, promítneme vám jej na obrazovku znovu, abyste se na něj mohli podívat."

Foreman zvedl hlavu, rozhlédl se po místnosti a podíval se skrz brýle na všechny, kdo v ní seděli. „Viděli jste tento dokument už dříve. Nevadí mi, že vám ho ukazuji znovu. Ukážu vám jej tak často, jak to bude zapotřebí. Toto je povolení prezidentky Spojených států k tomu, abych podnikl veškeré kroky, které uznám za vhodné — včetně vyřazení jakéhokoli účastníka kursu. Prosím, povšimněte si data dokumentu; byl podepsán dne, kdy tento kurs začal. Máme pro každý výcvik dokument nový. Prezidentka si je vědoma okolností, za nichž tato procedura probíhá, a rozhodla se jí povolit pouze ve zvláštních případech. Jsou prozatím nějaké otázky?"

Nebyly žádné.

„Dobrá. Takže mohu usuzovat, že všichni v této místnosti prozatím souhlasí s legálností celé této záležitosti?"

Vzadu v místnosti zvedl ruku tlustý muž. Foreman na něj ukázal. Muž vstal a řekl: „Na něco se důkladně připravujete, ale nevíme, co to je, tak jak můžeme mít otázky k legálnosti celé věci?"

„Dobrá poznámka. Jistěže nemůžete. Nicméně tenhle proces neděláme poprvé a víme, jaké druhy otázek se vždycky objevují. Odpovídáme na tyto otázky hned zkraje, abychom omezili mrhání časem, který bychom nad nimi museli strávit později. Ještě něco?"

Muž potřásl hlavou a sedl si.

Foreman otočil stránku svých poznámek. Pak se podíval znovu do místnosti. „Dobrá, teď vám ukážeme celý postup strkání lístků do obálek, promíchávání a upevňování na spodní stranu židlí. Vždycky to nahráváme a vždycky to promítáme; díky tomu si můžete být naprosto jistí, že v průběhu výběru těchto dvou dobrovolníků nedošlo k žádnému podvádění."

Foreman se na mě zlomyslně podíval a usmál se. „Začínáš být trochu nervózní, co, Jime?"

„Eh — ano," přiznal jsem. Podíval jsem se na Marisovovou. Vypadala, jako by měla každou chvíli omdlít. Foreman se na ni podíval také a poplácal ji po ruce. „Uvolněte se. Jsem hned vedle vás."

Zamumlala něco rusky a pak to přeložila: „Proto jsem tak nervózní."

Místnost pak potemněla a promítání začalo. Většinou probíhalo trojnásobnou rychlostí, která vyvolala v publiku časté pochechtávání. Všichni se na obrazovkách pohybovali rychlými trhanými kroky.

Nejdříve jsem viděl pomocníky před hromadou bílých lístků a prázdných obálek. Všichni seděli v záběru kamery a začali trhaně strkat lístky do obálek. Když skončili, vstoupil do obrazu Foreman a zvedl dva červené lístky, aby je každý viděl. Pak vsunul lístky do posledních dvou prázdných obálek a ty zastrčil každou jinam zhruba doprostřed balíku.

Balík obálek pak strčili do velkého průhledného bubnu, na jehož vrcholku byly umístěné hodiny. Pak se buben začal otáčet; běh hodin se zrychlil a my sledovali, jak patnáct minut, po které se obálky promíchávaly, uběhlo v průběhu devadesáti vteřin.

Pak se úhel kamery změnil — všechno to bylo natočené v jednom záběru; nyní bylo vidět celou místnost. Pomocníci otevřeli buben, rozebrali si obálky a sledovali jsme, jak je připevňují pod židle.

Když skončili, otevřeli dveře a místnost se začala zaplňovat posluchači. Video se zpomalilo najeden a půl násobek skutečné rychlosti. Viděl jsem sám sebe, jak vcházím dovnitř a sedám si, a aniž bych věděl proč, cítil jsem vztek a zradu.

Foreman se dotkl mé paže. „Copak se děje, Jime?"

„Co?"

„Ten výraz na tvé tváři."

Podíval jsem se mu do očí. „Vy víte, čím jsem prošel. Myslím, že vy nebo vesmír nebo Bůh nebo kdokoli tohle zařídil, je zatraceně vypráskaný vtipálek s morálkou nájemného škrtiče."

Foreman přikývl. „A to ještě nevíš ani polovinu." A pak se obrátil k Marisovové a nechal mě ještě zklamanějšího a vzteklejšího a ustrašenějšího než předtím.

Obrazovky zhasly a světla se rozsvítila.

„Tato nahrávka byla pořízena proto, aby potvrdila, že proces výběru nebyl nijak ovlivněn ani kontrolován člověkem. Celý průběh procesu bude nahráván a kopie nahrávky bude dodána do prezidentské kanceláře pro kontrolu. Tím je zajištěno to, že celý proces bude veden tak lidsky, jak jen to bude možné."

Foreman zavřel své poznámky.

Vstal.

Podíval se na mě. Podíval se na Marisovovou. Rozhlédl se místností.

Pokynul vedoucí kursu. Přešla do přední části místnosti s malou dřevěnou skříňkou v ruce. Podala ji Foremanovi.

Otevřel skříňku a ukázal Marisovové, co je v ní, pak to ukázal mně. Ve skříňce byla pistole. A dvě kulky. Zvedl skříňku tak, aby se na ni mohli podívat všichni v místnosti. Na obrazovkách najel záběr zblízka.

Foreman vytáhl pistoli ze skříňky a podal ji Marisovové.

„Marisovová, prohlédla byste prosím tuto zbraň a dosvědčila, že je to skutečně standardní část výzbroje? Děkuji."

Přikývla.

Foreman si od ní zbraň vzal a podal ji mně. „A McCarthy, prohlédl byste prosím tuto zbraň a dosvědčil, že je to skutečně standardní část výzbroje? Děkuji."

Byla to opravdová pistole. Podal jsem ji zpátky Foremanovi.

Foreman podal Marisovové dvě kulky. „Prosím, prohlédla byste tyto náboje a dosvědčila, že jsou to dva skutečné náboje, po všech stránkách shodné? Děkuji."

Pak podal kulky mně.

„McCarthy, prosím, prohlédl byste tyto náboje a dosvědčil, že jsou to dva skutečné náboje? Děkuji."

Byly skutečné. Podal jsem mu je zpátky.

„Děkuji. Teď si prosím jeden vyberte."

Nabídl mi je na dlani.

Ukázal jsem na jednu kulku.

„Podejte ho Marisovové."

Udělal jsem to.

„Dobrá."

Foreman podal pistoli Marisovové. „Nabila byste tuto zbraň, prosím?"

Udělala to. Musím uznat, že jako první věc, kterou udělala, bylo to, že zkontrolovala pojistku. Pak vložila kulku do bubínku. Ruce se jí chvěly, ale Foreman trpělivě čekal. Když skončila, opatrně si od ní pistoli vzal.

„Jste přesvědčena o tom, že je to skutečný náboj a skutečná pistole?"

Přikývla. Vypadala pobledle.

Foreman se otočil ke mně. „McCarthy, jste přesvědčen vy?"

Přikývl jsem.

„Dobrá. Děkuji vám oběma."

Foreman přistoupil k okraji stupínku. Odjistil pistoli a zvedl ji, aby se všichni mohli podívat. „Tato zbraň je nabitá. Všichni jste to zblízka sledovali na těchto obrazovkách. Má kdokoli nějaké pochybnosti ohledně toho, že je to smrtící zbraň?"

Nikdo.

„Jen abychom to dokázali..." Foreman se najednou otočil, namířil na zadní část místnosti a vystřelil. Kulka se zaryla do zdi a k zemi se snesla malá sprška omítky.

„Každý, kdo se chce přesvědčit o tom, že ve zdi je skutečně kulka, můžete se jít podívat. Počkáme. Nemluvte. Jen jděte a podívejte se, pak se vraťte na své místo."

Pár lidí se zvedlo a šlo se podívat. Chtěl jsem jít taky, ale věděl jsem, co bych tam uviděl.

Když se všichni vrátili na svá místa, Foreman mi podal pistoli a druhou kulku.

„Nabijte ji, prosím."

V pohodě. Ruce se mi třásly. Šestkrát jsem se díval, jestli je pistole zajištěná, a pak jsem ji podal Foremanovi.

„Děkuji." Ten muž byl nebezpečně klidný.

Položil pistoli na malý stolek před sebou. Pak vytáhl z kapsy zlatý desetidolar. Zvedl jej, aby si ho mohli všichni prohlédnout, obracel jej z jedné strany na druhou, aby byly na kameru vidět jak rub, tak líc. Požádal Marisovovou, aby si minci prohlédla; požádal o to i mě.

„Volte," řekl.

„Hlava," řekl jsem já.

Hodil minci do vzduchu, chytil ji a plácl ji na hřbet ruky.

„Hlava. Vyhrál jste, McCarthy."

Slabě jsem se usmál. Nelíbil se mi tón, jakým to řekl.

„Prosím. Můžete si tu minci nechat. Přinese vám štěstí."

Byla těžká. Začal jsem ji strkat do kapsy.

„Počkat —" řekl Foreman. Podal mi ještě jednu. „Budete potřebovat dvě. Vezměte si je."

Dvě mince? To jsem nechápal, ale strčil jsem je do kapsy na kombinéze obě.

„Dobrá," řekl Velectěný doktor Daniel Jeffrey Foreman. Přistoupil k okraji stupínku a promluvil k celé místnosti. „Takže situace je následující: máme legální povolení prezidentky Spojených států. Naprosto náhodným výběrem jsme získali dva dobrovolníky, nejdříve lístky pod židlemi a pak volbou mincí. Připravili jsme tuto pistoli, nabili ji a předvedli ke spokojenosti každého v této místnosti, že je to skutečně smrtící zbraň. Všechno jsme to ve dvou exemplářích nahráli na nesmazatelné paměťové karty. Obě jsou k dispozici k prohlédnutí oprávněnými osobami včetně prezidentky Spojených států amerických."

Foreman zmlkl.

Podíval se na mě. Podíval se na Marisovovou. Podíval se do místnosti.

„Nějaké otázky?"

Čekal.

Zezadu někdo zakřičel: „Ano! O co vlastně v tom zatraceném Procesu přežití jde?"

Foreman se podíval na hodinky. Podíval se na pomocníky v zadní části místnosti a usmál se. „Přesně podle plánu. Říkal jsem to, nebo ne? Kdo vyhrává sázku?"

Vedoucí kursu odpověděla: „Vy. Znovu."

Foreman vypadal spokojený sám se sebou. Obrátil svou pozornost znovu k místnosti plné posluchačů.

„Dobrá," řekl. Jeho hlas byl podivně klidný. „V Procesu jde o tohle. Požádám plukovníka Marisovovou z námořní pěchoty Spojených národů o to, aby zastřelila kapitána McCarthyho z Bezpečnostní agentury Zvláštních jednotek Spojených států. Tento proces bude pokračovat, dokud kapitán McCarthy nezemře."

„Promiňte?" řekl jsem. „Říkal jste, že..."

„Zopakuji to." Znovu promluvil tím podivně klidným tónem. Poslouchal jsem, jak jsem uměl nejlíp. Byl jsem si jistý tím, že jsem něco přeslechl. „Požádám plukovníka Marisovovou, aby zastřelila kapitána McCarthyho. Pokud plukovník Marisovová odmítne, začnu vybírat další lidi, dokud nenarazím na někoho, kdo bude kapitána McCarthyho ochotný zastřelit. Proces přežilí bude pokračovat, dokud kapitán McCarthy nezemře!"

Nepřeslechl jsem nic.

V uších se mi ozývalo neuvěřitelné bubnování. Slyšel jsem, jak říkám: „Hned jsem si myslel, že říkáte —"

A pak jsem omdlel.

Znali jste tu dámu krásnou a nadanou,
co měla ji jak ocas vytvarovanou?
Chlap, co nosil žlutou bundu,
ho měl zas jako kundu.
Hrálo jim to spolu jako na zavolanou.

23. Potrava bohů

„Dítě je způsob, jímž lidská rasa vyžaduje,
aby jí vesmír dal další příležitost."
—SOLOMON SHORT

Všichni jsme potom byli trochu zmatení.

Pár dalších dní jsme se po táboře pohybovali se skelnýma očima a zaražení. Někdy jsme se zapomínali najíst nebo obléci. Tři dny jsme neviděli Jasona.

Tolik se toho v tom kruhu stalo.

Všechny kruhy před tímhle byly jen zkoušky. Jako když se orchestr ladí, slyšeli jsme tuhle část Zjevení nebo

támhletu část Zjevení a nevěděli, jak budou všechny části sedět spolu, dokud nebyl zjeven celek.

Pamatuji si záblesky a pohled. Pamatuji si myšlenky. Ale ze všeho nejvíc si pamatuji jedinou zkušenost; pamatuji si uvědomění: „Ach ano — teď chodíme v opičím těle a děláme opičí věci."

Uvědomil jsem si, proč po nás Jason tak často chtěl, abychom prožili sami sebe jako tělesná zvířata. Ne proto, že bychom tělesnými zvířaty byli, ale proto, že jsme jimi nebyli. Byli jsme bohy, kteří si na tělesná stvoření jen hrají. Byla to hra a on chtěl, abychom ji hráli na sto procent. „Pokud nedokážete něco dokonale prožít," říkal, „zůstanete v tom vězet. Musíme naplnit svou zkušenost našich fyzických těl, abychom mohli postoupit dál." Sice jsem tomu nerozuměl, ale stal jsem se s Jasonem opicí, dokud jsem si neuvědomil, že jsem byl opicí celou dobu a přitom jsem předstíral, že tomu tak není.

A pak už jsem najednou opicí nebyl. Pak jsem byl bohem jako Jason. A prožil jsem Zjevení.

Pamatuju si uvědomění, že to, co tu děláme, je na téhle planetě neobvyklé. Byli jsme prvními lidskými bytostmi, které žily jako Chtorrané. Přebírali jsme chtorranské zkušenosti a prožívali je. Byl to neuvěřitelný šok a já padl na kolena a řval radostí a hrůzou.

Jason zašel také dál než obvykle.

Byl tou zkušeností otřesen. Pokoušel se jí sdílet s námi, ale vyznělo to jako blábolení. Zvedl ruce a řekl: „Ještě pro to nemáme pojmy." A pak si zakryl tvář rukama a vykřikl: „Já pro to zatím nemám pojmy!" Začal vzlykat. „Já to viděl, viděl jsem to. Dostal jsem se za všechny hranice a viděl jsem to. Ale ta zkušenost byla natolik mimo pojmy, které znám, že pokusit se ji vyjádřit znamená zmenšit ji a zúžit. Bylo by to jako mluvit o symfonii jako o zvuku..." Vzlykal a my ostatní se rozplakali s ním.

Po Zjevení jsme Jasona tři dny neviděli. Vzpamatovával se, řekla nám Marcie. Přijal do svého těla tolik energie, že si ublížil a potřeboval znovu nabrat sílu.

Tábor nebyl stejný jako dřív. Všechno mi připadalo jiné. Nikdy jsem svět takhle neviděl. Každý vypadal jinak. Viděl jsem v nich věci, které jsem dřív nevídal a o kterých jsem dřív ani nevěděl. Viděl jsem nové věci uvnitř sebe.

Podle záře ve tvářích ostatních jsem poznal, že i oni byli Zjevením přetvořeni.

Řekli mi, že mi budou určeny nové úkoly. Ale zatím jsem měl být co nejvíc užitečný Marcii, Jessii a Georgeovi — na kterého jsem ještě pořád myslel jako na Frankensteinova netvora.

Pořád jsem ještě byl zmatený. Nakonec jsem šel — ze všech lidí — právě za Frankensteinem a po tom, co jsem mu řekl, jak ho mám rád, jsem mu vyprávěl, jak jsem z toho všeho zmatený.

Řekl mi, že je to normální. „Je to součást procesu. Užij si to. Čím větší je tvůj zmatek, tím dál se dostáváš od úrovně obyčejných lidí."

Rozpřáhl své obrovské ruce, jako by chtěl do toho gesta zahrnout celý svět. „Zmatek je branou k neobyčejné úrovni. Můžeš se tam dostat, jen pokud si uvědomíš, že nemůžeš vědět všechno. Zmatek je poznáním toho, že to, co si myslíš, není ve skutečnosti to, co víš. Čím zmatenější jsi, tím dále se dostáváš. Jason říká, že jsme vždycky na prahu neobyčejného stavu, ale jakmile se přizpůsobíme, upadneme zpátky do obyčejnosti. Takže se musíme pořád znovu a znovu tlačit do neobyčejnosti."

Zvedl velkou papírovou krabici. Podal mi ji, abych ji držel, zatímco z podlahy sbíral štěňata a strkal je do ní. Byla čtyři týdny stará a tak nadýchaná, že vypadala jako malé chomáčky. Kvičela a kníkala a pokoušela se z krabice vylézt ven.

„Takže se to nakonec zase všechno vyrovná?" zeptal jsem se.

„Ano a ne," řekl. „Byl jsi proměněný zkušeností. Vždycky jí budeš proměněný. Musíš snad znovu prožít něco, cos už ve skutečnosti prožil? Musí se to stát znovu? Samozřejmě ne." Položil do krabice poslední štěně a vzal si ji ode mě. Následoval jsem ho táborem.

„Přizpůsobení je přirozené," řekl. „Je to mysl, chápající a vysvětlující a roztřiďující zkušenost. Je to nutný krok. Protože jakmile se jednou zkušenosti přizpůsobíš, dokončíš ji. Pak jsi připravený přejít k další. Jsi připravený k tomu, aby ses znovu přesunul do nevědomí. Jsi připravený k dalšímu průlomu. Žít na neobyčejné úrovni je nemožné. Můžeš se do ní dostat, ale nemůžeš v ní zůstat. Všechno, co potřebuješ, je, aby jsi se do ní dostal a pak znovu a znovu. Průlom za průlomem a tak pořád dokola."

Následoval jsem ho z kopce k bazénu, kde si Orrie budoval rodinu. Orrie trávil v té době se dvěma mladšími Chtorrany mnoho času. Byla toho spousta, co se museli naučit. Brzy se k nim přidá i mládě.

Řekl jsem: „Je toho tolik, co se musím naučit. A myslím, že jsem moc netrpělivý. Děkuju ti za to, žes mě vyslechl."

Frankenstein zaburácel tichým smíchem. „Jime, všichni se tady pořád učíme. I Jason. Hlavně Jason. Ale už jsi dosáhl jednoho kladu — máš vůli se otevírat, abys nacházel pravdu. Byla opravdu radost sledovat tě, jak rosteš. Když jsi sem přišel poprvé, myslel jsem si, že tě budu muset zabít. Byl jsi napružený jako kanape. Měl jsi svou nenávist na tváři jako masku. Teď se pořád usmíváš a raduješ. Jsem rád, že jsi s námi. Už jsem ti dneska řekl, jak moc tě miluju?"

Cítil jsem zase v očích slzy. „Pořád... pořád se mi chce brečet," přiznal jsem.

„To je dobře," řekl Frankenstein. „To je známka toho, jak moc žiješ na neobyčejné úrovni."

Uvědomil jsem si, že má pravdu. Řekl jsem: „Můžu s tebou něco sdílet?"

„Jistě."

„Od mého přeměnění — Bože, cítím se divně, když o tom mluvím."

„Opravdu?"

„Ano. Je to, jako bych to tím, že o tom mluvím, prožíval znovu. Cítím, že si tu zkušenost pořád opakuju, a vím, že jsem opravdu přeměněný. Je to takový nával síly a radosti; přichází skoro automaticky pokaždé, kdy si připomenu, že jsem přeměněný Zjevením. Chci říct, vím teď daleko víc, než jsem kdy věděl dřív. Chci s tebou sdílet to, že už se teď

necítím jako člověk. Víš, co tím chci říct? Chci říct, je to, jako by tohle tělo byl nástroj, který používám, ale vím, že tímhle tělem nejsem. Je to jen místo, v němž se prožívám. Ale já jsem víc než to. Jsem mimo to. Jsem bůh. To mě od tohohle těla oddaluje. Vím, že to nejsem já. Vím, že to musí znít jako blábolení..."

„Rozumím ti úplně jasně."

„... a přitom vím, že tělo potřebuju, abych mohl být v tomhle světě; ale vím, že tohle tělo může zemřít a všechno, co se pak stane, bude to, že se přenesu na jiné místo. Možná už to nebudu potom já — ne ten já, za kterého se pokládám. Ve skutečnosti to samozřejmě já nebudu — ale to je v pořádku. Je to všechno součást toho, že jsem bohem, je to tak?"

Zmlkl jsem, když jsem si uvědomil, co jsem právě řekl. Daleko tišším hlasem jsem dodal: „To mě děsí. Totiž, když si uvědomím, že jsem bůh..."

Frankenstein dobromyslně zabručel. „Dovol, ať ti řeknu to, co vždycky říká Jason. Bohové tvoří. Ty tvoříš. Jsi bůh. Nemůžeš proti tomu nic dělat. Můžeš dokonce sebe sama stvořit jako někoho, kdo není bůh. Dokážeš to tím, že nebudeš tvořit — jenže pak bude všechno, co budeš dělat, tvoření tím, že 'nebudeš tvořit'. Chápeš to?"

„Uhm."

„A všechno to 'ne — tvoření' spočívá v tom, že nejsi odpovědný za to, co tvoříš. Nemůžeš s tím nic dělat. Tvoříš vždycky. Jsi bohem, ať už jím být chceš, nebo nechceš, takže je lepší, když bohem jsi a užíváš si to."

Zasmál jsem se s ním.

Pak jsme dorazili k bazénu. Marcie už na nás čekala. Orrie vylezl nahoru k okraji a zvedl oči v pozdravu. „Brrdp," řekl.

Frankenstein podal krabici Marcii. „Pomůžeš mi, Jime?" Podala mi krabici a slezla dolů do bazénu. „Pojď dolů. Je to bezpečné. Už lidi znají."

Vyvážil jsem si krabici na rameni a slezl dolů za ní.

Dřepli jsme si na dno bazénu a dva mladí Chtorrani se s kvičením přihnali, aby nás uvítali. Byli už oba asi metr dlouzí a krásní jako malí grizzlyové. Vzrušeně zvedli oči. Prozkoumali Marciiny boty, moje ruce a krabici se stejným zájmem — ale štěňata je okouzlila. Byly to malé tlusté kousky chvějícího se masa. A hýbaly se!

„Pomoz mi je nakrmit," řekla Marcie.

„Jistě," řekl jsem. „Ale proč štěňata?"

„No, původně to tak být nemělo. Jessie měla zařídit náklaďák hovězího, ale nějak to nevyšlo. Vyjde to nastejno. Stejně se budeme brzy stěhovat. Hned, jakmile najdeme příhodné místo." Vytáhla z krabice první štěně a položila je na šedé betonové dno bazénu. „Tak utíkej, maličká." Štěně mělo zadní nožičky roztažené do stran. Přesunulo se kousek ke Chtorranovi a zaknikalo na něj.

„Jsou chytří," řekla. Podívala se na mě. „Budeš pomáhat s průzkumem?"

„Opravdu tuhle část Kalifornie moc neznám. Vím, že by měly být hezké některé z těch umělých poloostrovů. Myslím, že v jedné z těch nových osad poblíž Santa Cruz žije moje máma. Nemluvil jsem s ní už přes rok. Ale tyhle poloostrovy mají svou přirozenou ochranu, takže se skoro nedají dobýt. To je ten druh místa, které bychom si měli najít. Místo, které je skoro naprosto nepřístupné."

Dva Chtorrani se obrátili ke štěněti. Ten nejbližší k němu natáhl ruku a váhavě do něj šťouchl. Štěně se převalilo na záda a zavrtělo ocáskem. Chtorran je zvedl. Nejspíš je stiskl pařátem příliš silně, protože štěně bolestí zakňučelo. Chtorran si je strčil do úst. Ozvalo se polekané vyštěknutí, tlumené zvuky žvýkání a pak Chtorran řekl, „Chtrrrrr."

Marcie vytáhla z krabice další štěně a podala je druhému Chtorranovi. Chňapnul po něm dychtivě jako po kousku cukroví z vánočního stromku. Štěně zmizelo v jeho ústech.

„Musíme jim dát chvilku na strávení," řekla Marcie. „Jsou ještě pořád malí. Nedokážou tolik najednou zvládnout." Natáhla ruku a poškrábala jednoho z Chtorranů u základny jeho očních stopek.

„Nepamatuješ si asi, kdy jsme se poprvé setkali, že?" zeptal jsem sejí.

„Ale pamatuju. Našli jsme tě na severu."

„Ne, ještě předtím. Pamatuju si tě z Denveru. Vzpomínáš si ještě vůbec na Denver?"

„Tehdy jsem žila v bezvědomí," řekla. „Moc si toho nepamatuju."

„Byla jsi s tím tlustým plukovníkem..."

„Nojo." Rozesmála se. „Ten. Plukovník Šašek. Tak mu všichni říkali. Je mrtvý, víš."

„Opravdu?"

„Byla to legrace — totiž způsob, jak jsme se sem dostali. Ukazuje to, jak mocná opravdu jsem. Vytvořila jsem situaci tak nevyhnutelnou, že zemřelo patnáct lidí jen kvůli tomu, abych se sem dostala. Ani jsem v tom autobuse neměla být, ale plukovník si mě bral všude s sebou. Sloužila jsem jeho hostům pro pobavení. Používali mé tělo. Většinu času jsem tu nebyla. Byla jsem — tam. Víš? Víš, jak to je předtím, než se opravdu probudíš k životu. Nepamatuju si, kam jsme jeli, ale byli jsme v autobuse. Špatně jsme odbočili. Buď byla špatně značka, nebo něco takového. Narazili jsme do zátarasu. Byli tam tři Chtorrani. Pak byla nějaká střelba; a pak byli všichni mrtví. Ne, všichni ne. George a... a, hm, plukovník — víš, nepamatuju si už, jak se doopravdy jmenoval — a já... a myslím, že to byl nějaký tajemník. Nezabili nás. Jason nám dal šanci žít."

„A co se plukovníkovi stalo?"

„No, pokusil se utéct. A ten tajemník taky. Oba. Řekli o tom Georgeovi a mně. Chtěli, abychom šli s nimi. George řekl, že ne, že to není bezpečné. Říkali, že to zkusí stejně, dokud jim zbyly jejich mysli. Není to cvokárna? Dokážeš si představit, že by chtěl někdo jejich mysli chránit?"

Zasmál jsem se s ní. Vytáhli jsme každý z bedny další štěně a dali je chtorranským mláďatům. Jeden z

Chtorranů snědl své štěně okamžitě. Druhý si je zvědavě prohlížel. Štěně ho okouzlilo.

„Nehraj si s jídlem!" Marcie ho plácla po boku a on štěně snědl.

„V každém případě," řekla, „Jsem prozradila Jasonovi, co chtějí udělat, a on řekl, že si s tím nemusím dělat hlavu. Pokusili se utéct a Orrie a Falstaff je snědli. To se stává, když porušíš slovo. Takže tys mě v Denveru znal? Tos byl pořád ještě v armádě, že? Byl jsi jeden z těch chlapů, se kterýma jsem šoustala?"

Přikývl jsem. Pak jsem potřásl hlavou. „No, ne tak docela. Pamatuješ se na svého psa? Na Tuláka?"

Zlomek vteřiny se tvářila nespokojeně. Byl to jen záblesk podráždění na její tváři. „Jo, pamatuju. Dávala jsem mu zbytky."

„No, tak já jsem byl ten, který ti řekl, že je mrtvý. Pamatuješ si tu noc u kavárny? A tys na mě křičela a brečela jsi mi do trička. A pak jsme se milovali —"

„Měli jsme styk," opravila mě. „To nebylo milování."

„Promiň, máš pravdu. Teď už to vím. A pak jsem musel odejít a tys na mě byla nasraná."

„Vlastně jo! Už si vzpomínám. Tos byl ty? Bože, to je opravdu sranda! Vidíš, jak silný jsi? Vrátil ses."

„Nikdy jsem o tom takhle neuvažoval. Ale, ano — máš pravdu."

„Bože, potom jsem si myslela, co jsi za blbce."

„Já si myslel, že jsi cvok."

„Byla jsem; a pořád ještě jsem. Ale přinejmenším jsem cvok v tom, co něco přináší. Můžu využít své cvokaření k tomu, abych měla nějaký význam. To můžeme všichni. To říká Jason a ten má pravdu."

„Chceš slyšet zbytek vtipu?" zeptal jsem se.

„A co?"

„Tenkrát jsem ti lhal."

„O čem?"

„O Tulákovi. Říkal jsem ti, že ho porazilo auto."

„To si pamatuju; a po tom, cos odešel, jsem brečela celou noc. Dokonce mě napadlo, že bych se mohla zabít, ale neměla jsem doma dost prášků. Víš, že ten pes byl jedinou živou bytostí na světě, se kterou jsem si mohla povídat?"

„Jo, tenkrát jsi moc společenská nebyla. Ve skutečnosti jsi byla pěkná čubka."

„To jsem pořád," usmála se. Sáhla do krabice. „Zbyly už jen dvě. Jedno pro tebe..." Položila jedno ze štěňat na dno bazénu. „A jedno pro tebe." Přistrčila druhé štěně před druhého Chtorrana.

Pak se na mě s opravdovou zvědavostí podívala. „Tak co se Tulákovi stalo? Zastřelil ho někdo? Vždycky jsem se bála, že se to stane. V Denveru se to dělo pořád. Ti supermani z armády strašně rádi stříleli na psy."

„Ne, je to ještě srandovnější. Pamatuješ si na toho divokého Chtorrana, kterého tam měli?"

„Slyšela jsem o něm. Ten, co pak utekl?"

„Uhm. Byli z něj posraní strachy. Lidi chodili každý večer do laboratoře a koukali na to, jak ho krmí, aby měli pořádný noční můry. Tu noc předtím, než jsem se s tebou potkal, mě tam vzala Jillianna. Krmili ho psy. A Tulák byl jeden z nich."

„Opravdu?" Marcie vypadala žertem potěšená. „To je sranda. Přesně tohle si ten pitomej pes zasloužil." Ale když zvedla oči, leskly se jí v nich slzy. „Jsem strašně blbá. Podívej se na mě: moje strojovna pořád ještě běží. Opice předhodí k sežrání psa červovi a pak se nad tím rozbrečí." Otřela si oči. „Vložila jsem do toho psa spoustu sebe. To byla ode mě blbost. Opravdu blbost."

„Ne, to není pravda," řekl jsem. „Je to součást procesu. Musíš se s tím vyrovnat, než se budeš moct přesunout k další věci. Byla jsi tenkrát na dně, Marcie. Byla jsi zombie. Topila ses. Spousta toho v tobě ještě zůstala — stejné jako v ostatních — ale je to všechno součást procesu. Je v pořádku, že brečíš."

„Já vím. Ale štve mě to — protože jsem si myslela, že jsem s těmahle věcma dávno skončila. Sakra, zrovna když jsem si myslela, že se můžu klidně vrátit do svý hlavy..." Vstala a já se postavil také.

Dva malí Chtorrani se na nás zvědavě podívali a ohromeně zakňučeli.

„Je mi líto," řekla Marcie. „To je pro dnešek všechno."

Nevěřili jí. Zašilhali po nás očima. Zavrtěli sebou a popolezli. Zabručeli a zakňučeli. Vztyčili se a klesli na zem.

Marcie jim ukázala ruce, aby viděli, že nic nemá. Já také. Převrátili jsme krabici na bok, aby se mohli podívat, že v ní nic nezůstalo. Jeden z nich dovnitř strčil hlavu a chvilku v ní hledal. Když ji vytáhl ven, prozkoumal ji se stejnou pečlivostí i druhý. „Brrroooot" řekl.

„Vy malé nestvůry!" obořila se na ně Marcie. „Kolik štěňat byste chtěli denně mít? Dejte mi pokoj. Jak můžete čekat, že se k vám někdo bude chovat jako k bohům, když jednáte jako přerostlé žaludky? Musíte se toho ještě spoustu naučit."

Zahanbeně sklopili oči k zemi. Ale nestyděli se. Byla to součást hry. Začali očichávat dno bazénu a zkoumali zvědavě pár kapek krve.

Nechali jsme je s Marcií jejich průzkumům. Vylezli jsme ven a vykročili zpátky ke kopci.

„Budeme pro ně mít brzy nějaké jídlo?"

„Určitě. Už se to zařizuje. Poslali jsme do Sacramenta náklaďák. Ale bude to taktak. Ti velcí dokážou občas přežít bez jídla týden, ale malí musí jíst každý den. A Orrie — potřebuje znovu nabrat sílu, takže musí také jíst častěji. Ale vrátí se zpátky do večera, takže to bude v pořádku."

„Aha, takže proto je Jessie pryč. Kdo se stará o její dítě?"

„Ty to nevíš?" Marcie se na mě překvapeně podívala.

„Nevím co?"

„No... před Zjevením ji Jason požádal, aby nesla odpovědnost za svůj úkol vůči novým bohům. Víš, nesehnala

jim včas jídlo. Vždycky to můžeme zvládnout se psy — ale o to nešlo. Jsme odpovědní za to, že se Orrie bude mít dobře a stejně tak jeho rodina. Taková je dohoda. Pokud jim nebudeme schopni sehnat jídlo, mají právo si vybrat z nás. Jason požádal Jessii, aby svému úkolu dostála."

„Chceš tím říct, že ona — se odevzdala Orriemu?"

„Ne. Odevzdala Orriemu své dítě."

Zastavil jsem se a zíral na Marcii. „Dala své dítě..."

„Jime!" řekla varovně Marcie. „Běž pryč ze své mysli! To reaguje tvoje opičí strojovna! Musíš toho nechat, nebo se ti to postaví do cesty."

„Eh..." Bojoval jsem se slovy. „Štěňata jsou jedna věc. Chci říct, oni přece mají být potravou. Ale..."

„Jime — copak si nepamatuješ na Jasonovo Zjevení? Ne, myslím, že ne. Ještě ho nesdílel se všemi. Je to tohle. My máme být jejich potravou. My — opice. Proto jsme tady. Máme krmit bohy — pokud to bude nutné, pak sami sebou." Ukázala na sebe. „Tahle věc — to je potrava bohů. Máme zplodit spoustu krásných silných a zdravých potrav pro bohy. Je toho ještě daleko víc, ale Jason to s námi ještě nesdílel. Říká, že nejdřív musíme pochopit tuhle základní rovinu, než se budeme moci přesunout k další."

Byl jsem příliš šokovaný, než abych na něco myslel. Řekl jsem: „Myslel jsem, že máme být novým bohům společníky!"

„Jsme! Naše společnictví probíhá zatím jen na fyzické úrovni. Dodáváme jim to, co jejich těla potřebují, aby mohli vytvářet rodiny. Chtít víc než to není jen drzost — je to stejně směšné, jako by jejich mláďata chtěly být lidmi. Přinejlepším je to přehnané. Přinejhorším je to tragédie. Abychom mohli být jejich skutečnými společníky, musíme se vzdát svých opicích strojů a uvědomit si, že být společníkem boha znamená naprostou oddanost tomuto bohu, dávání čehokoli, co chce a potřebuje, vždycky a bez ustání — i kdyby to znamenalo zničit sebe sama."

„Myslel jsem... teď jsem úplně zmatený. Myslel jsem, že máme prožívat vlastní božství."

„Samozřejmě že ano — a prožijeme i chtorranské božství. Ale pamatuj si, že je to vždycky přefiltrováno našimi opičími stroji. Co se stane, když Chtorran sní štěně? Nic. Takže co potom znamená, když sní Chtorran opičí mládě? Neznamená to vůbec nic. Znamená to něco jen v okamžiku, kdy do toho mláděte vložíš svou identitu. A identita je produktem všech těch myšlenkových strojů. Zbav se jich."

Po tvářích mi stékaly slzy. Neuvědomil jsem si, že jsem zašel tak daleko. Chápal jsem přesně, co tím má na mysli. A nenáviděl jsem ji a nenáviděl jsem sebe samého — protože jsem nebyl ještě dost daleko, abych se o to přestal starat.

Marcie mě nechala brečet, dokud jsem toho neměl dost. Pak mě vzala za ruku a vedla do kopce.

V noci ke mně pak přišla a počali jsme další dítě. Další potravu bohů. Pokud to bude nutné.

Limerick má mít hodně sprostej nápad,
aby ho mohl i pitomec chápat.
Nejlíp se to cvičí,
když nahlas se křičí
na východ, na sever, na jih a západ.

24. Rozmýšlení

„Vlastní úsudek je lepší částí přežívání"
—SOLOMON SHORT

Jason vypadal slabě. Požádal mě, abych se s ním prošel.

Uvědomil jsem si, že se mi nechce.

Řekl jsem mu: „Naučil jsi mě říkat pravdu, Jasone. Vždycky."

Jeho oči byly pronikavé jako vždy. „Oč jde, Jime?"

„Něco je tu špatně. Mám pochybnosti. Jedna část mého já ještě pořád není přesvědčená. Pořád zkouším. A já už nechci zkoušet. Chci jen dělat svou práci."

„Ale ty svou práci děláš, Jime. Dobře." Položil mi paži kolem ramen. „Část tvé práce je zkoušet. To víš? Tvá práce je zkoušet pravdu. Vždycky. Jen tak poznáš, že to pravda je."

Potřásl jsem hlavou. „To zní dobře, Jasone. Chci říct, ta největší sranda na tom je, že to zní tak logicky. Totiž, je to dokonalá logická past. Vedl jsi mou mysl cestou nejmenšího odporu a narazila na past na medvědy. Chytila se. Nemůžu teď dělat vůbec nic, protože vím, že je to jen moje mysl, která chce za každou cenu přežít."

„Jo," souhlasil. „Otrava, co? A co myslíš, že jsem cítil já, když jsem prožil své první Zjevení?"

„O tom jsem nikdy neuvažoval."

„Byl jsem celý měsíc vzteklý jako komár."

„Aha. Myslel jsem..." Cítil jsem se jako blbec. „Díky," řekl jsem.

„Teď bych se tě chtěl zeptat na jednu věc: děláš si starosti s něčím určitým, že?"

„S Jessiiným dítětem. Proč jsi jí řekl, aby to udělala?"

„Já jí nic takového neřekl, Jime."

„Cože? Takže jsi s tím nesouhlasil?"

„To jsem také neřekl. Poslouchej pořádně. Byla to její odpovědnost, Jime. Nežádala mě o povolení. Nežádala

mě o souhlas. Já ji požádal, aby udělala to, co uzná za vhodné. Po Zjevení za mnou přišla a řekla mi, co myslí, že je vhodné. Nechtěla po mně, abych s tím něco udělal. Jen mi to řekla."

„Ale tys s tím souhlasil?"

„Na mém souhlasu nezáleželo."

„Mohl jsi ji zastavit."

„A to by ji ponížilo, Jime. Měla — stejně jako ty — své Zjevení, které se týkalo jejího vztahu k novým bohům."

„Myslím... myslím, že tady hledám nějakou známku lidskosti."

„Hledáš to, o čem si myslíš, že lidskost je, Jime. Uvědom si, že tvá jediná definice lidskosti pochází ještě z doby tvého starého modu. A to, co udělala Jessie, s ním má jen velice málo společného."

„Ale bolí to," namítl jsem.

„Já vím," řekl.

„Tebe to snad nebolí?"

„Ano, cítím silné pocity bolesti a smutku, velice silné. Byl jsem otcem toho dítěte."

Zíral jsem na něj beze slova. Přikývl. Vzal mě kolem ramen a vykročili jsme dál. Nevěděl jsem, co bych měl říct.

Jason řekl: „Pamatuj si jen jedno, Jime. Nejsi svými pocity. Tvé pocity nejsou nikdy dobrým ospravedlněním pro tvé jednání. Pokud dostaneš zlost, omlouvá to snad to, že pácháš násilí? Ne. Jen ho to vysvětluje nebo odůvodňuje. Ale nenechá tě to uniknout. Pořád za to neseš odpovědnost. Já jsem odpovědný za Jasona. Jessie je odpovědná za Jessii."

Řekl jsem: „Myslím, že je toho pořád ještě spousta, čemu nerozumím. Připadá mi to špatné."

„Já vím. A nejspíš ti to bude připadat špatné pořád, dokud se nepřestaneš srovnávat se starými standardy svého chování. Musíš se jich vzdát, abys mohl žít s bohy, Jime."

Díval jsem se při chůzi do země. „Já nevím, Jasone. Je to čím dál těžší."

Jason mě plácl po zádech. „Samozřejmě, že to je těžší. To proto, že jsi čím dál větší, silnější — a tak dokážeš nést těžší břemena. Rosteš, Jime. Jen si pamatuj tohle: Bůh nikdy nikomu nenaloží těžší břímě, než jaké dokáže unést."

„To mě přesvědčilo."

„Jsi připravený pro novou práci, Jime?"

Pokrčil jsem rameny. „To poznám, až ji udělám, ne?"

Jason se zasmál. „Povedeš si dobře. Poslyš, budeme se ještě před začátkem léta stěhovat. Potřebujeme sestavit konvoj, Musíme najít nové místo. Máme sice pár míst na mysli, ale potřebujeme se dostat k počítači a zjistit, co je k mání. Chceme si opatřit nějakou odlehlou farmu. Budeme potřebovat palivo pro nákladňáky, budeme potřebovat doplnit zásoby. Budeme potřebovat nějaké zmražené maso pro mláďata. Začínají nám docházet psi."

„Jasone?" přerušil jsem ho.

„Ano?"

„Vím, že Chtorrani jsou všežravci. Mohou se krmit stromy a rostlinami a keři a vším ostatním. Proč je musíme krmit masem?"

„Podporuje to jejich růst, Jime. Maso je vysoce energetická potrava. Rostliny ne. Rostliny leží na potravním řetězci níže. Noví bohové by tak trávili celý den sháněním potravy, celý den by jedli a brzy by byla všude kolem nás poušť. A to by bylo na satelitních snímcích vidět. Když je krmíme masem, udržujeme je tlusté a šťastné a díky tomu mají dostatek času k tomu, aby se jeden od druhého učili. Maso nám dává dostatek energie k tomu, abychom zůstali na neobyčejné úrovni s novými bohy."

„Aha," řekl jsem. Pokoušel jsem si představit biologii celé téhle situace — bez zbytečného filozofování. Bylo to čím dál těžší.

„Kdybychom měli dostatek zdrojů k jejich krmení, mohli bychom mít tucet mláďat. Ale nemáme je. Proto chci najít místo, kde bychom mohli začít s vykrmovacím programem. Myslel jsem na ovce nebo kozy. Je toho spousta, co musíme udělat. A ty se toho velkou mírou zúčastníš, Jime."

„Já?"

„Mm — mm. Přemýšlím o tvém vojenském výcviku. Dokážeš přece pracovat s vojenským počítačem, že?"

„Jistě."

„Nu, vsadím se, že spoustu informací dokážeme získat z centrálních vojenských databank, je to tak?"

„O tom jsem přesvědčený."

„A zásoby?"

„Jistě. Od epidemií skladuje armáda potraviny ve skladištích po celé zemi. Začalo se s tím hlavně první rok po jejich skončení, když se všichni pokoušeli dát věci do pořádku. Armáda má své sklady všude kolem. Na některé z nich se prostě dávno zapomnělo. Když se vláda začala přeskupovat, spoustu skladů zavřeli a opustili. Bude jednoduché se do nich dostat."

„Jedna taková stanice je poblíž Atascadera. Kdysi ses o ní zmínil. Bylo by to vhodné místo?"

„Ne. To je základna Zvláštních jednotek. Trochu jsem ti o ní lhal. Chtěl jsem, abyste na ni zaútočili, protože jsem věděl, jak je chráněná. Dostali by vás. Ne, od základny u Atascadera bychom se měli držet dál. Potřebujeme něco, jako je... hm, počkej chvilku. Diablo ne. Je tam ještě spousta radiace. Hm, poblíž Stocktonu ještě pořád žije spousta lidí. Livermore by nemusel být špatný. Ale myslím, že nejlepší by bylo zajet k jedné z těch, které jsou kolem mezistátní dálnice číslo pět. Podívám se do map."

„Dokážeš to do čtvrtka?"

„Do pozítří?"

„Mm — mm. Chceme najít co nejpříhodnější oblast, a jakmile se dostaneme k veřejnému počítači, doplnit si mapy a udělat konečné rozhodnutí."

„Já půjdu taky?"

„Uhm."

„Věříš mi? I když pochybuju?"

„Jime, pochybovat budeš vždycky. Víme to oba. No a? Nemám zájem o tvé pochybnosti. Mám zájem o tvé výsledky. A ty pro mě budeš výsledků dosahovat, že?"

„Samozřejmě."

„Výborně. Takže si s ničím nemusíme dělat starosti, je to tak?"

„Ne. Myslím, že ne."

„Myslíš?" usmál se Jason křivě.

„Ne, už raději myslet nebudu."

Na Wendy myslívám pořád a zase,
spousta chlapů pěje ódy o její kráse.
Od června do září
celej svět rozzáří;
celej zbytek roku sedí v okresní base.

25. Odmítnutí

„Okamžik, kdy se setkáte se svou vlastní smrtí,
je okamžikem, kdy jste nejvíc naživu"
— SOLGMON SHORT

Přinejmenším jsem teď věděl, k čemu jsou ty dvě zlaté mince.

Měly být položeny na očích mé mrtvoly.

Stará tradice. Mince byly používány drahými zesnulými pro zaplacení převozníkovi. Předpokládalo se, že Chárón, převozník na řece Styx, nedává volňásky.

Alespoň jsem si to nějakou dobu myslel.

Tahle tradiční představa měla kořeny v ilustracích Dantova Inferna od Gustava Dorého; postava v plášti a kápi, stojící zarputile na zádi pochmurně vyhlížející gondoly a odpichující si s lhostejnou bezútěšností cestu smrdutou a hnilobnou řekou Styx.

Takový byl tradiční pohled.

Ale já čekal něco daleko modernějšího.

S tím provozem, který byl na Styxu dneska, by se daleko víc hodila velká vznášedlová loď nebo jeden z těch obrovských převozních člunů, které jezdily mezi Calais a Doverem. A když už jsme u toho, proč nepostavit most a nevybírat mýto a rovnou neskoncovat s celou tou záležitostí s přívozem a člunařem a mincemi na očích mrtvých lidí?

Ale nejspíš by tam byla pěkná zácpa.

Napadlo mě, jestli by tam byly i bezcelní obchody.

Jaké suvenýry si člověk může přivézt z pekla?

Napadlo mě, jestli tam na mě někdo bude čekat. Táta? Shorty? Duke? Nebo možná...

No, to je fuk. Však to brzy zjistím sám.

Foreman sestoupil ze stupínku. Tiše mluvil s vedoucí kursu. Přikývla a vrátila se do zadní části místnosti. Foreman se vrátil zpátky a podíval se na mě. „Ještě tomu nemůžeš uvěřit, že?"

Se zamrkáním jsem se vrátil zpátky do přítomnosti.

Pořád jsem ještě seděl v plátěném křesle. Pořád ještě jsem byl na stupínku. Pořád jsem ještě byl v Procesu přežití.

„Já — promiňte, zamyslel jsem se."

„Ano, to je pravda," souhlasil Foreman. „Vyvíjel jsi aktivitu nebo naučené chování, které sis spojil s přežitím."

Foreman se obrátil ke zbytku místnosti. „Uděláme to takhle. Nejdřív vám vysvětlím některé věci, které se týkají toho, jak mysl pracuje. Pak o nich budeme mluvit. A budeme mluvit o tomto procesu. Mluvení o procesu je hlavní částí procesu. Předvede, jak pevně spjatí s přežitím někteří z vás jsou."

Moje mysl se zase vytrácela. Pokoušel jsem si představit peklo.

Jaké druhy mučení jsem mohl očekávat?

A jaké druhy mučení jsem si vlastně zasloužil?

Táta kdysi zobrazil peklo v jedné hře, ale to nebral nikdo vážně. Byla to jen hra. Ale kdysi, v nějakém rozhovoru, přiznal, že si představuje peklo jako 'nekonečnou projížďku na lochnesce v Disneylandu'.

Foreman říkal: „Jedna z prvních věcí, ke kterým dojde ve chvíli, kdy je mysl postavena před skutečnost, kterou odmítá přijmout nebo jí nechce uvěřit, je ta, že mysl uteče. Děje se to nevědomky. Viděli jsme to trochu dramaticky předvedené ve chvíli, kdy McCarthy omdlel.

Ale jsou i jiné druhy bezvědomí. Například snění. V tom je vtip. Uvědomte si, kdy upadáte do bezvědomí — pokud můžete — protože ta věc, kterou se vaše mysl snaží odmítnout, je nejspíš právě tou jedinou věcí, kterou byste

potřebovali slyšet. McCarthy, dáváte pozor? Pamatujte si, že tenhle proces bude pokračovat, dokud nezemřete."

S trhnutím jsem se postavil do pozoru. V místnosti se ozval smích. To už jsem se zase zamyslel? Ano.

„Dobrá. McCarthy je učebnicový příklad. Ale ne abyste se cítili nějak nadřazeně. Nezáleží na tom, kdo na tomhle stupínku stojí: každý z vás by byl učebnicovým příkladem. Jde o to, že musíte zůstat dnes při vědomí. Tohle pro vás může být ten nejdůležitější den celého výcviku. A určitě je tím nejdůležitějším pro McCarthyho. Je to tak, Jime?"

Začínal jsem ho nenávidět. Jak jen mohl mluvit tak klidně o mé smrti?

„Pamatujete si ještě, jak jsme žili v Africe?" zeptal se Foreman.

„Bydleli jsme na stromech a vybírali si blechy z kožichu? Vzpomínáte si na všechny ty miliony let vývoje, které jsou pevně zapsány ve vašich mozcích? Ne? Nu, na tom nesejde — jsou tam stejně. Problém je v tom, že si proto, že si toho nejste vědomi, myslíte, že můžete být nějakým způsobem lidmi nezávislými na svém vývoji. Tvrdím, že je to blbost. Nemůžete se zbavit svého vývoje stejně tak, jako se ryba nemůže zbavit vody. Plavete ve svých dějinách — a ty jsou pro vás tak neviditelné a průhledné, jako je voda pro tu rybu."

Foreman se najednou usmál, jako by si vzpomněl na vtip. „Jediný rozdíl mezi vámi a rybou spočívá v tom, že ryba netráví polovinu života tím, že si vymýšlí vysvětlení té druhé poloviny. To je pravda, smějte se. Smích je dalším způsobem, jak věci uniknout. Unikem před realitou. Předstírejte, že se to nedá brát vážně. Ano — vzpomínáte si, jak jste vtipkovali o Chtorranech a o lidech, kteří prohlašovali, že je viděli?"

„To je něco jiného!" vykřikl někdo.

Foreman se ani neohlédl. „Pokud chcete něco říct, zvedněte ruku." Pak se otočil a ukázal. „Ano? Rodmane?"

Vstal muž, který seděl skoro vepředu. Měl po ramena dlouhé vlasy. Vypadal jako navažský Indián. Možná byl. „Tohle je trik," řekl. „I když musím připustit, že velice dobře vymyšlený. Je to velice přesvědčivé. Ale vy ve skutečnosti McCarthyho nezabijete — byla by to ztráta dobrého důstojníka."

„To jsou z vaší strany jen domněnky: za prvé se domníváte, že McCarthyho nezabijeme, a za druhé tvrdíte, že je to dobrý důstojník. Upřímně řečeno jsem o něm slyšel, že jako důstojník nestojí za starou bačkoru."

„Je to přece člověk!" postavila se na svém místě žena, aniž počkala, až ji Foreman vyvolá. „Nesmíte přece jen tak člověka zabít."

„Mohu, smím a udělám to," řekl Foreman. „Zkusme se na to podívat jinak. Ať se postaví každý člověk v této místnosti, který kdy někoho zabil — bez ohledu na okolnosti."

Vstalo nejméně sto lidí.

Foreman přikývl. „Dobrá, zůstaňte stát. Teď se prosím postavte všichni, kteří jste kdy byli přítomni tomu, že byl někdo zabit."

Vstalo nejméně dalších sto padesát lidí.

„Teď mluvíte o bojových situacích — a to je něco jiného!" protestovala žena.

„To je domněnka," odpověděl klidně Foreman. „Nevíme, jestli k těmto smrtím došlo v bojových situacích. Je to správná domněnka, protože víte, že je tento kurs plný důstojníků ozbrojených sil, ale stejně tak je možné, že jsou všichni tito lidé uprchlými trestanci z cel pro odsouzené k popravě. Neuvažujte tak." Pokynul stojícím lidem, aby si zase sedli.

„Jste strašný!" řekla ta žena.

„Ano, to jsem. No a?"

„Neměl byste si z toho dělat legraci! Tohle vůbec nebylo vtipné!"

„Souhlasím s vámi. Tohle vůbec není vtipné. Jde tady o lidský život. Nikdy jsem to nemyslel jako vtip. Omlouvám se, pokud to tak vyznělo. Jde o to, že násilná smrt vůbec není pro většinu lidí v této místnosti neobvyklá nebo nenormální záležitost; takže tvrdit, že je na tom něco neobvyklého nebo nenormálního, je špatné."

„Mluvíme přece o lidském životě!"

„Já to vím," řekl tiše Foreman.

„Nemůžete ho jen tak zabít!"

„Mohu. A udělám to — pokud to bude jediná věc, která vás přesvědčí o tom, že to s tímhle procesem myslím vážně."

„Je to protizákonné!"

„Ne, není." Foreman ukázal na obrazovku, na kterou se promítlo prezidentčino povolení.

„No tak je to pořád ještě špatné."

„Aha! Je to špatné. Ano: život je dobrý. Smrt je špatná. Proto je zabití špatné. Mluví z vás váš modus pro přežití. Po pravdě řečeno vás osobně vůbec nesere, jestli bude Jim žít, nebo jestli zemře — prostě vás děsí představa, že pokud tady zavedeme precedens zabíjení bez zjevné příčiny, můžete to být příště vy, kdo se bude dívat do hlavně pistole. Je to tak?"

Žena neodpověděla hned. Po hořké pauze vyštěkla: „Jste odporně výmluvný. Co kdybyste se do té hlavně díval vy sám?"

„Nejsem to já, kdo se do ní dívá. Tato otázka je bezpředmětná. V tomto procesu nejde o mé přežití. Jde o vaše. A o McCarthyho." Najednou si Foreman všiml, že na svém místě pořád ještě stojí a trpělivě čeká Rodman. „Ve skutečnosti má teď slovo Rodman — a vy jen vyrušujete; sedněte si. Rodmane, chcete ještě něco říct?"

„Ne. Jen vám chci říct, že vám nevěřím. Myslím, že je ta pistole jen nějaký psychologický trik, který nás má vystrašit nebo rozzuřit. Pokoušíte se nás přinutit k tomu, abychom tancovali tak, jak vy pískáte. A už to začíná fungovat. Váš rozhovor s ní ji dokázal vyděsit k smrti." Sedl si, spokojený sám se sebou.

„Děkuji, že jste se s námi rozdělil o své názory," řekl Foreman. „Ale na tom, co si myslíte, ve skutečnosti vůbec nezáleží. Máme tady nabitou zbraň. Mám v úmyslu ji ještě před západem slunce použít." Ke zbytku místnosti dodal:

„Rodman tomu nevěří. Myslí si, že je to trik. Jak že to řekl Samuel Johnson? Ach ano: 'To záleží na tom, pane, když člověk ví, že ho za dva týdny pověsí, dokáže se výborně soustředit.'

Den ještě příliš nepokročil," řekl Foreman. „V této chvíli si ještě většina z vás myslí, že je tato pistole jen pomůcka, díky níž se dokážete 'výborně soustředit'. Nu ano — to je část jejího smyslu; pistole zaujímá vaši pozornost; ale také vám musím připomenout to, co řekl Čechov. Totiž Anton, ne Pavel." Foreman se podrážděně zamračil nad nesečtělostí této skupiny a obrátil stránku ve své složce. „'Pokud někdo položí na krbovou římsu v prvním jednání pistoli, musí z ní být vystřeleno ještě před koncem jednání druhého.' Ujišťuji vás, že pistoli dnes použiji."

Foreman se odmlčel, aby zdůraznil jeden bod. „To, co tady děláme, je to, že předvádíme první část procesu umírání. Odmítnutí. Většina z vás, kteří v téhle místnosti jste — včetně McCarthyho — odmítá uvěřit tomu, že to s tímhle procesem myslím vážně. Budeme pokračovat ve fázi odmítání tak dlouho, dokud se všichni nepřesvědčí o tom, že to trik není. Řeknu plukovníku Marisovové, aby zastřelila kapitána McCarthyho. Tento proces bude pokračovat, dokud kapitán McCarthy nezemře. Odmítání tohoto procesu je částí toho, co si myslíte, že musíte udělat, abyste přežili. Proto to děláte. Tak, kde jsme to skončili?" Přešel zpátky k pultu, na němž měl položenou složku. „Ach ano — mluvil jsem o vaší historii vývoje.

Když jsme ještě žili na stromech, byl život daleko jednodušší — stejně jako naše mozky. Je to dobrý banán, nebo špatný banán? Opice, které dokázaly poznat dobré banány, přežily. Ty, které to nedokázaly, nepřežily. Vývojové dějiny tohoto druhu posloužily k tomu, aby daly příslušný důraz na schopnost dělat správná rozhodnutí. Pokaždé, když někdo z vás šimpanzů zplodí dítě, předává mu nejen své geny, ale také své pouto k pevně ukotvenému naprogramování druhu. Z důvodů miliard let dějin vývoje jsme naprogramováni jako rozhodující se stroje. Ať už jsme v jakýchkoli okolnostech, vždycky o nich rozhodujeme. Rozhodnutí se vždycky omezují na tu nejzákladnější úroveň: 'Je to dobrý banán, nebo špatný banán?' Ano, nebo ne? Je to hrozba pro mé přežití? Nebo ne? Pokud se objeví něco neznámého, jsme naprogramováni k tomu, abychom se k tomu chovali jako ke hrozbě, pokud se neukáže opak. Všechno, co vaše mysl dělá — celá konverzace, která vám probíhá v hlavě bez ohledu na to, čeho se zrovna týká —, to je mysl, zvažující rozhodnutí ohledně přežití.

Chci, abyste si v této chvíli uvědomili — dávejte pozor! — že to všechno činí na vaši mysl ohromný nátlak dělat věci správně. Protože podle mysli se každé jiné řešení rovná tomu být mrtvý. Mysl dává do roviny správné s přežitím a špatné s umíráním. To je v nás pevně zakořeněno. My, jako jednotlivci, musíme mít pravdu, ať už děláme cokoli. Proto máme vždycky takové problémy s představou smrti — protože smrt je špatná. Mimochodem," dodal Foreman, „není smyslem tohoto kursu tuto orientaci změnit. Nemůžeme. Je to ve vás zakořeněné. To nejlepší, co můžeme udělat, je přinutit vás k tomu, abyste si to uvědomili. Všimněte si, že většina z vás to v tomto okamžiku odmítá. Všimněte si, jak se pokoušíte najít nějaké kličky, únik, poznámky malým písmem na smlouvě."

Foreman se posadil a rozhlédl se po místnosti. „Zpětná vazba?"

Zvedlo se několik rukou.

„Co zabrání McCarthymu v tom, aby neodešel dveřmi v zadní straně místnosti?"

„Ty dveře jsou zavřené a zavřené zůstanou, dokud neřeknu pomocníkům, aby je odemkli."

„Co když Marisovová odmítne?"

„Vybereme někoho jiného." Foremana to nijak nevzrušilo.

„A co když odmítneme všichni?"

„Pak zmáčknu spoušť já. Tu skutečnost nezmění vůbec nic. Proces bude pokračovat, dokud McCarthy nezemře." Foreman ukázal na ženu v přední řadě.

„Nechci se s vámi hádat," řekla. „Jen se vás chci zeptat proč? Proč je tak nutné, aby byl McCarthy v tomto procesu zabit?"

Foreman o jejích slovech pečlivě uvažoval. „Vzpomínáte si, co jsem vám říkal na začátku? My tady nic nevysvětlujeme. To se jen vaše mysl pokouší odsunout stranou smysl. Víte, jak dosáhnete toho, aby stonožka zakopla? Zeptejte se jí, v jakém pořadí pohybuje nohama. Tady se soustředíme na výsledky. Jediné vysvětlení, kterého se vám kdy dostane, je: protože je to nutné k dosažení výsledků."

„Ale není to trochu tvrdá a bezcitná cesta, jak dosáhnout výsledku? Nemůžete nám prostě říct to, co si máme uvědomit?"

Foreman se na ni podíval. „Nemyslíte, že jsme to už dříve nerozebírali sami? Myslíte, že kdyby tady byl jiný možný způsob, jak dosáhnout výsledku, jednodušší způsob, myslíte, že bychom ho nezvolili?"

Posadila se.

Foreman se rozhlédl místností. „Vidíte, jak pracuje odmítnutí?

Vidíte, jak se snažíte obejít okolnosti celé téhle situace? Pořád to ještě neberete vážně." Ukázal na další zvednutou ruku.

Tentokrát muž. „Promiňte, ale nevěřím tomu, že by prezidentka Spojených států povolila takovou blbost. Pokud to myslíte vážně, pak jste vrah a chcete po nás, abychom byli spolupachateli vraždy. A pokud to vážně nemyslíte — pokud je tohle všechno nějaký trik, jak říkal Rodman — pak je to pořád ještě drzost. Řeknu o tom senátoru Brodiemu. Až se tohle zveřejní..."

Foreman zvedl ruku. „Je mi líto, ale senátor Brodie je jedním z našich bývalých posluchačů."

„Tak najdu jiného senátora. Pořád ještě nedokážu uvěřit tomu, že..."

Foreman se na něj klidně podíval. „Beru na vědomí vaši nevíru. Chcete si vyměnit místo tady na stupínku s McCarthym?"

„Eh..." Muž zaváhal.

Všichni se rozesmáli.

Foreman se pousmál. „Tohle je první známka toho, že to někdo z vás vůbec bere vážně. Chce si kdokoli z vás vyměnit místo s McCarthym? Je tu někdo, kdo tomu opravdu a vážně nevěří?"

Ruku nezvedl nikdo.

„Hm," řekl Foreman. „A najednou tady máme místnost plnou zbabělců." Pak znovu promluvil analytickým tónem. „Všimněte si, že se ještě pořád nacházíte ve fázi odmítání. Všimněte si, že odmítání přinejmenším předstírá, že při něm jde o rozumný proces." Usmál se. „Počkejte, až se dostaneme ke vzteku. Vztek je děsivý. Vztek vůbec nepředstírá, že by byl rozumný. Uvidíte. Chce ještě někdo popřít okolnosti tohoto procesu? McCarthy?" Podíval se na mě.

Pomalu jsem potřásl hlavou.

Foreman si mě prohlédl a pak se obrátil k Marisovové. „A co vy?"

Marisovová promluvila pečlivě odměřeným tónem. Řekla: „Nevystřelím. Nemůžu. Nesmím. McCarthy nespáchal žádný zločin. Nezaslouží si smrt."

„Souhlasím: nespáchal zločin. Nezaslouží si smrt. Ale stejně zemře. Všichni jednoho dne zemřeme. Tak co? Budete střílet?"

Zašeptala: „Nět."

„Děkuji. Můžete se vrátit na své místo."

Marisovová slezla ze stupínku a sedla si na svou židli v hledišti. Zabořila obličej do dlaní a začala tiše vzlykat.

Foreman počkal, dokud se jedna pomocnice nepřesvědčila o tom, že je v pořádku, a pak se obrátil zpátky ke mně. „Naneštěstí, McCarthy, z toho vy jen tak lehce nevyklouznete. Co je to s vámi?"

Znovu jsem potřásl hlavou.

Foreman se znovu obrátil k ostatním posluchačům. „Dobrá. Marisovová střílet nebude. Kdo to vezme za ní?"

Nezvedly se žádné ruce.

„Ale no tak!" řekl podrážděně Foreman. „Přece tady nebudeme sedět celý den! Musí mezi vámi být nějaký krvelačný pavián, který s tím chce skoncovat."

Zvedly se tři ruce.

„Myslel jsem si to. Morwoode, vy jste zvedl ruku jako první. Chcete vystřelit McCarthymu mozek z hlavy?"

Morwood s úsměvem vstal. „Jasně. Stejně se mi nikdy nelíbil."

Foreman se na mě po straně podíval. „Všimněte si, McCarthy, jakou má Morwood vynikající výmluvu." Pak se obrátil zpátky k Morwoodovi. „Omluva je to, co používáme, abychom se naprosto zbavili odpovědnosti za své jednání. Posaďte se, Morwoode. Berete to moc osobně." Foreman ukázal na druhého muže, černocha. „Washburne?"

Washburn přikývl. „Udělám to."

„Proč?"

„Proč ne?" Washburn pokrčil rameny. „Říkáte, že je to třeba udělat. Někdo to udělat musí. Udělám to já."

„Zajímavé," řekl Foreman. „Zůstaňte stát." Pak ukázal na rozzlobeně vyhlížející ženu. „Takedová?"

„Co když tu pistoli vezmu a zastřelím vás?" zeptala se. „Ukončilo by to celé tohle šílenství?"

„Ne, neukončilo," řekl Foreman. „Převzala by to po mně Millerová, vedoucí kursu, a proces by pokračoval. Můžete si zase sednout. Mám dostatečně silný zájem o své vlastní přežití, než abych pokoušel vaši schopnost plnit rozkazy." Po Foremanově upřímném přiznání proběhla místností vlna smíchu. „Dobrá, Washburne. Pojďte a zaujměte místo Marisovové."

Foreman se pak znovu otočil ke mně. „Vidíš, Jamesi, že vesmír nemá nikdy nouzi o katy." Odmlčel se a prohlédl si mě. „No tak, co je s tebou? Vidím to na tvé tváři. Co se děje?"

„Ty prolhanej, nafoukanej, vychcanej, zkurvenej, hovnožroutskej zmrde!" vybuchl jsem. „Ty čuráku! Ty zkurvenče! Víš, čím vším jsem prošel! Víš, že tohle není fér! Něco jsi mi slíbil! Ty tvoje sliby stojí za hovno! Chceš, abysme drželi slovo, ale sám ho dodržet nedokážeš! Jsi zmrdanej, posranej miláček právníků! Vedle tebe Jason Delandro vypadá jako zkurvenej svatej! Kdybych měl bouchačku, tak bych tě sejmul! Ty pojebanej zkurvysynu! Ty — ty...!!" Zastavil jsem se jen proto, abych se nadechl, a proto, že už mi došly nadávky.

Foreman se na mě pořád usmíval. Pak se obrátil ke zbytku místnosti. „Tohle" řekl. „Tohle je vztek."

Wilderova stará pokládala za svou povinnost
zůstat věčně krásná — krásy nikdy není dost.
Míchala svý masky
z nekonečný lásky.
Matlala si je na obličej (tak trochu ex post). *

* Všichni víme, jaká je to děsná pitomost,
za tím vším se skrývá jenom ženská marnivost.
Krása je křehká,
je jak vánek lehká;
ale lidská ošklivost, ta jde až na kost.

26. Atascadero

„Pokud to má důvod, snaž se ho využít."
—SOLOMON SHORT

Bylo tam čtrnáct kupolí ve dvou řadách po sedmi. Byly postavené z malty a obklopené známým ostnatým plotem. Brána byla zamčená. Na tabuli na bráně bylo napsáno:

ARMÁDA SPOJENÝCH STÁTŮ
NOUZOVÝ SKLAD ZÁSOB #KA — 145
UPOZORNĚNÍ: VSTUP ZAKÁZÁN.
HLÍDÁNO ROBOTY

Jason si se zájmem nápis přečetl.

„Čím jsou ti roboti vyzbrojeni, Jime?"

„Pokud mají standardní výbavu, pak jsou vybaveni upravenými dvěstěosmdesátkami. Taky můžou mít rakety a granáty. Pokud tady je v provozu opravárenská linka, tak jsou pravidelně udržovaní. Můžou být problémy."

Jason přikývl. Podíval se na George. „Co ty nato, Georgi?"

George zamručel. „Jim říká pravdu."

„Dobrá," rozhodl se Jason. „Ustupte všichni zpátky. Vyhodíme tu bránu do vzduchu a uvidíme, kdo na nás přijde. Falstaff a Orson budou dělat uvítací výbor."

George řekl: „Pokud mají roboti granáty nebo plamenomety, můžeme o ně přijít. Nebo pokud jsou naprogramovaní k tomu, aby mířili na základny jejich očí."

Jason přikývl. Podíval se na George. „Máš nějaký lepší nápad?"

„Ne, jen jsem chtěl vědět, jestli si uvědomuješ možné důsledky."

„Díky," řekl Jason podrážděně. Pokývl Marcii. „Vyhoď tu bránu do vzduchu."

Přikývla a začala vybalovat nálože.

Jason přešel zpátky k náklaďáku, ve kterém byli Falstaff a Orson. Zahvízdal a oni vyklouzli ven a zastavili se před ním. Orrie vystoupil také.

„Dobře, kluci," řekl Jason. Začal k nim mluvit. Používal lidské věty, proložené hvízdáním, gesty a pohyby rukou. Chtorrani vypoulili oči.

Marcie měla šest nálož plastické výbušniny. Umístila je k závěsům brány a k její základně. Do každého kusu zastrčila malou radiorozbušku. „Dobrá," zamávala. „Všichni couvněte."

George přišel se dvěma raketomety. Jeden mi podal. „Až vylezou roboti, pokus se je vyřadit z provozu dřív, než stihnou udělat něco červům."

„Bez problémů."

George ode mne o kousek poodešel a začal nabíjet. Já taky.

Marcie k nám s veselým úsměvem přikročila. „Všichni připravení? Jasone?" zavolala.

Jason přikývl, strčil si ruce do kapes a čekal.

Marcie vytáhla z kapsy detonátor a odjistila ho. Naťukala kódové číslo a pak se naposledy rozhlédla. „Raději si zacpěte uši," varovala nás. „Tři... dva... jedna." Stiskla poslední spínač.

Brána vybuchla a zřítila se na zem dovnitř.

Skoro okamžitě se ozvalo houkání poplachu a ze dvou nejbližších kupolí vyrazilo šest plochých tanků. Zavířily jejich laserové zaměřovače. Zastavily se na Marcii, na Georgeovi, na mně, na Chtorranech — ale nevystřelily. Nevystřelí, dokud nevejdeme za plot. Měli jsme možná třicet minut, než přiletí vrtulníky. Pokud ne méně.

Vybrali jsme si tuhle základnu, protože bylo nedaleko ní prázdné skladiště. Za dvacet minut budeme pryč, a až přiletí vrtulníky, budeme klidně sedět ve skladišti.

Pokud by to bylo nutné, dokázali bychom sejmout i vrtulníky. Měli jsme s sebou dvanáct střel země — vzduch, ale nechtěli jsme je použít. Bylo příliš nebezpečné na sebe poutat víc pozornosti, než bylo nezbytně nutné.

Zamířil jsem na pásy prvního robota a vystřelil. Výbuch stroj převrátil a byl bezmocný. Mohli jsme ho dorazit plamenometem.

George vypálil granát na druhého robota. Výbuch ho rozkymácel, ale zůstal stát, jeho věž se otočila a zaměřila. Začal palbu vracet. Ostatní čtyři roboti okamžitě začali na George střílet taky. Skočil do příkopu a země za ním vybuchovala.

Věže robotů se otočily a zamířily na mě. Nečekal jsem na to, jestli budou střílet, ale skočil jsem za Georgem. Pálilo mi to. Země se za mnou trhala na kusy. V několika posledních měsících začali očividně ty potvory programovat tak, aby se chovaly agresivněji. Parchanti. Jen jsme se pokoušeli sehnat nějaké zásoby. A přitom to vypadalo, jako bychom chtěli někoho zabít.

Pak se do tábora vřítili Falstaff a Orson. Roboti otočili své zbraně proti nim a začali střílet. Když se laserový zaměřovač dotkl základny jeho očí, Orson se zachvěl, ale vztyčil se a chytil dávku z kulometu do břicha. Ztěžka se na robota vrhl a převalil ho. Odvalil se a za ním se táhla stopa krve. Nedělal jsem si o něj starosti. Okamžitě se vrhl na dalšího robota. Jasně, Orsone.

Falstaff vrazil do stejného robota. Viděl jsem, jak se z kovového těla vysunuje plamenomet a začíná pálit. Nejspíš ztratíme oba naše válečné červy. Orson srazil robota stranou a jeho plameny minuly Falstaffa o vlásek a jen ho trochu popálily na boku. Falstaff skočil a strčil do robota a ten se svalil jako přerostlá šachová figurka. Jeho věž se otáčela sem a tam a posílala do vzduchu nad zemí oblouk plamenů.

Poslední dva roboti se snažili zastřelit všechno, co bylo v dohledu, ale mátly je plameny, šlehající z jejich padlých druhů. Očividně měli infračervené detektory. Vstal jsem z příkopu a hodil granát. George se postavil vedle mě a

udělal totéž. Vrhli jsme se k zemi —

Tlaková vlna se přehnala nad našimi hlavami a postříkala nás úlomky kamene a hlínou, a když jsem zvedl hlavu, uviděl jsem, jak se jeden z robotů otáčí v kruhu a jeho zaměřovači paprsek sebou opile trhá. Druhý stál klidně a kouřilo se z něj. Falstaff se na něj vrhl a převalil ho. Při výbuchu přišel o polovinu ocasu. Zamával rukama a vykřičel svou zlost na padlého robota.

Marcie vykřikla: „Orsone!"

Orson hořel. Zasáhla ho dávka z plamenometu. Svíjel se na zemi, obklopený ohněm. Ječel a řval bolestí.

„Falstaffe! Pozor!"

Robot, který stál ještě pořád na svých, se teď s námahou pokoušel zaměřit jeho. Jeho vyrovnávače byly zjevně pádem poškozeny, ale výzbroj se nepoškodila, a kdyby měl dostatek času, dokázal by ho zaměřit. Otočil se trhaně jeho směrem.

Někdo na něj vypálil — Marcie! George vrhl granát. Já se vrhl na zem. Ozval se další výbuch.

A pak bylo po všem. Robot se zastavil.

Falstaff na něj zahvízdal, vrhl se k němu a převrhl ho. Pak se otočil a vyrazil k Orsonovi, který se stále ještě svíjel na zemi — a na půli cesty k němu se zastavil. Horko z plamenů ho zadrželo. Zaváhal, pak se znovu pokusil dostat k Orsonovi a znovu ucouvl. A pak zaječel. Vztyčil se do vzduchu a zanaříkal. Byl to ten nejneuvěřitelnější zvuk zármutku, který jsem kdy od živého tvora slyšel. Nikdy dřív jsem netušil, že by červ mohl litovat svého druha. Falstaff dopadl na zem a otočil se. Zuřil. Přebíhal od jednoho robota ke druhému, útočil na ně a převaloval je po zemi jako hračky.

„Nechoď tam —" George mě popadl za paži.

Marcie stála vedle nás. Jason také.

Jason udělal krok dopředu. „Budeme ho muset zabít."

„Ne..." zakryl jsem si rukama ústa.

„Orrie!" Jason ukázal.

Orrie vyrazil k Falstaffovi a zaváhal. Podíval se tázavě na Jasona. Jason ukázal znovu. Orrie se netvářil šťastně. Vyrazil k Falstaffovi.

Falstaff ho spatřil a zvedl se vyzývavě do vzduchu. „Chtorrrrr!" zaječel. „CHTORRRRKRRR!"

Orrie se před ním vztyčil a výzvu mu vrátil. Řval ještě hlasitěji. Každý vlas jeho purpurové kožešiny mu odstával od těla jako pod vlivem statické elektřiny. Oči měl vypoulené. „CHTORRRRRRRRRR!"

Falstaff na Orrieho zacvakal kusadly a pak se, pořád ještě vzteklý, vrhl na zem před něj. Vydal zvuk, který nebyl ani výkřikem, ani vzlykem, ani zakňučením, ale zněl jako všechny tři dohromady.

Orrie se vrhl na zem před Falstaffem. Vyrazil k němu. Naskočil na něj a pak se oba převalovali na zemi a svíjeli se, jako by se přetlačovali nebo souložili nebo se bili — pak se zastavili a na dlouhou chvíli zůstali jen ležet. Napětí v těch dvou tělech bylo neuvěřitelné.

A pak — najednou — se uvolnili a o okamžik později se rozdělili.

Falstaff tiše, skoro láskyplně, na Orrieho zahvízdal. Orrie mu odpověděl.

„Dobrá," řekl Jason. „Pojďme. Čas běží."

Vyrazili jsme ke kupolím. Měl jsem za úkol najít hlavní kupoli, napojit se na počítač — měl jsem použít kód plukovníka Šaška, který mi dala Marcie — a natáhnout na disketu nejnovější mapu Kalifornie a umístění všech bezpečných skladů, které jsme ještě neznali.

Falstaff se ke mně připojil. „Jsi v pořádku, kluku?"

Červ na mě zahvízdal tak šťastně, jako by právě otevřel autobus plný skautů. Pokrčil jsem rameny a šel dál.

Hlavní kupole byla zamčená. Žádný problém. Ukázal jsem na stěnu. Falstaff se k ní vrhl a začal kousat; během několika vteřin v ní udělal dostatečně velkou díru, abychom mohli dovnitř prolézt oba. Malta byla dobrá, ale měla svá omezení.

Falstaff couvl od díry a já vešel dovnitř. Vlezl za mnou.

„Světlo," rozkázal jsem a okamžitě se rozzářily lampy. Málem jsem na to zapomněl. Byly tam tři stoly a počítače. Voněly vojensky. Málem už jsem zapomněl na všechno.

Zeď, před kterou jsem stál, byla skoro čtyři metry vysoká. Byla do ní vytesaná Ústava Spojených států. Stál jsem a díval se na ni. Slyšel jsem svůj vlastní hlas, jak mi připomíná: „Přísahám věrnost Ústavě Spojených států amerických." Ten slib jsem složil dřív, než jsem složil svůj slib Jasonovi.

Který slib byl důležitější?

Udělal jsem krok ke zdi. Ne.

Už jsem v armádě nebyl. Ten slib jsem složil předtím, než jsem se probudil, dříve, než jsem se proměnil. Nepočítal se.

Nebo ano? Obrátil jsem se a posadil k počítači zády ke zdi. Zapnul jsem ho, naťukal kód mrtvého muže a požádal o přístup do centrální databanky. Nejspíš to nezabere, ale měl jsem spoustu osobních kódů: kódy lidí, kteří v téhle oblasti nedávno zmizeli. Neptal jsem se na ně. Usoudil jsem, že neprošli testem 'Žít, nebo zemřít?'.

Nejdřív plukovník Šašek. Počítač zaváhal. LITUJI. ZDROJ ODPOJEN. SPOJTE SE S OPERAČNÍ SPRÁVOU.

Pak jsem vyzkoušel kód pobočníka plukovníka Šaška: LITUJI atd.

Ach jo. Můžou s tím být problémy.

Ani nevím, proč jsem naťukal svůj kód. Tentokrát bylo váhání delší. Najednou: ZAVOLEJ DOMŮ. PTAL SE PO TOBĚ STREJČEK IRA. A pak se stejně rychle obrazovka vyčistila.

„Co ksakru...?"

Falstaff zahvízdal.

„Toho si nevšímej," řekl jsem mu.

Něco mě napadlo. Navolil jsem Dukův kód; ten, který mi dal před necelým rokem. Počítač zaškytal a ohlásil: PŘIPRAVEN.

Zamrkal jsem. Opravdu? Armáda si ještě pořád myslela, že Duke žije?

To je fuk. Uvažovat budu později. Strčil jsem do mechaniky prázdnou disketu a začal vypisovat dlouhý seznam příkazů.

Kontrolka mechaniky zablikala. Nahrávalo se.

Nějakou chvilku to bude trvat.

Obrátil jsem se a podíval se na stěnu.

My, lid Spojených států...

Byla to smlouva.

Vzpomněl jsem si na Whitlawa. „S touhle smlouvou souhlasit nemusíte. Už jste to udělali." Nikdy jsem nepochopil, co tím myslel. Až teď. Ta smlouva tady byla — ať už jsem s ní souhlasil, nebo ne.

A já tuhle smlouvu porušil.

Přísahal jsem, že ji budu dodržovat.

Moje mysl řekla: „Jason tě k tomu, abys ji porušil, donutil. Nic mu nedlužíš."

A já odpověděl: „Ale nemůžu přece porušení jedné smlouvy použít k tomu, abych porušoval druhou! Jason mě miluje!"

Oči mi padly na článek XIII. Ve Spojených státech nebude existovat... ani otroctví, ani nedobrovolná služba...

Ale já si vybral sám.

Chtěl jsem sloužit Jasonovi.

Nebo ne?

Věděl jsem, jak jsme se podporovali navzájem. Byli jste přesunuti na neobyčejnou úroveň, ať jste chtěli, nebo ne.

Podíval jsem se na Falstaffa. Obrátil své oči ke mně. Nerozuměl tomu. Viděl jen nějaké znaky na zdi.

Nemohl jsem si pomoct. Přešel jsem ke zdi a dotkl sejí. Tohle něco znamenalo.

Věděl jsem něco o té zdi. Přejel jsem po ní prsty, dotkl se jí tady, tady a támhle...

Zeď sjela stranou a odhalila úzký průchod.

Falstaff zvědavě hvízdnul. Nevěděl, že tu ten průchod má být.

Vkročil jsem do průchodu.

Zeď se za mnou zavřela.

Zaslechl jsem Falstaffovo překvapené hvízdnutí. Zaslechl jsem, jak se kolem zdi posunuje a dýchá. „Chirrup?" zeptal se.

Kupole byly jen návnady. Skutečná základna byla vždycky ukrytá v podzemí.

Kdybych dokázal najít hlavní ovládací pult, mohl bych otevřít skrytou rampu. Mohli bychom se s naklaďáky a Chtorrany přesunout sem, a až by přiletěly vrtulníky, našly by jen důkazy o nepovedeném nájezdu.

Sešplhal jsem po žebříku do podzemní úrovně. Jakmile jsem seskočil z poslední příčte, rozsvítila se světla. Místnost byla velká a měla vysoký strop. Tohle vůbec nebyla malá základna. Byl to centrální sklad pro celou oblast.

Byly tam tanky a džípy a naklaďáky, nejmíň tucet od každého.

Bylo tam šest vrtulníků. Podél jedné ze zdí stály obrovské nádrže benzinu. Byly tam regály, řada za řadou, naplněné zbraněmi a střelivem a jídlem a oblečením a přikrývkami a lékárničkami a stany a čutorami a střelami a příbory a noži a obvazy a...

Zásoby téhle základny by dokázaly vybavit menší město.

Byli jsme bohatí.

Přesně tohle Jason vždycky hledal.

Zaslechl jsem nad sebou hlas. „Jime!" Vstoupil do kupole. Volal mě. „Jime!"

U základny žebříku jsem zaváhal.

Komu jsem vlastně chtěl být věrný?

Na čem jsem vlastně chtěl stavět svůj život?

Cítil jsem nerozhodnost jako cizí předmět ve svém těle — jako cihlu v hrdle.

Utíkal jsem k hlavnímu pultu a zapnul ho — pokoušel se ho zapnout. Počítač požádal: „Zadejte kód, prosím."

„Eh —" navolil jsem kód plukovníka Šaška.

„Lituji, kód neplatný. Zadejte kód, prosím."

Reproduktorem jsem slyšel zvuky z tábora nad sebou. Slyšel jsem, jak Jason volá: „Jime! Tak pojď, Jime! Čas běží! Musíme jít!" Křičel hlásnou troubou. „Vylez, ty zatracený parchante!"

Naťukal jsem Dukovo číslo. Počítač je odmítl.

Zkusil jsem svůj kód Zvláštních jednotek. Nečekal jsem, že by to vyšlo, a nezklamal jsem se.

Všechno, co jsem musel udělat, bylo otevřít dveře.

Ale proč?

Proč jsem ty dveře chtěl otevřít?

Jasonovi, samozřejmě.

Ale proč?

Něco mě napadlo. Byla to blbost, ale stejně jsem to zkusil. Napsal jsem na obrazovku: „Strejček Ira."

Počítač bliknul. „Platný kód."
Teď už jen zbývalo otevřít rampu.
Vzpomněl jsem si na mláďata. A na Jessiino dítě. A na svou opičí mysl.
A Jason říkal, že jsme potravou bohů.
Nechtěl jsem být potravou.
Chtěl jsem přežít.
Slyšel jsem, jak se mnou Jason mluví. „Nepleť se do svého naprogramování — to je jediná věc, která ti brání v tom, aby ses stal bohem."
„Ach Bože —" Rozkašlal jsem se a zhroutil se s pláčem za pult. „Proč já?" Schoulil jsem se do klubíčka a hystericky vzlykal. „Ne — kurva. Ne, ne, ne, ne, ne!"
„Jime! Jestli okamžitě nevylezeš, budeš toho hořce litovat! Jime! Jestli mě slyšíš, hned vylez! Jime! Dávám ti třicet vteřin a pak na tebe pošlu Falstaffa, aby ti urval ruce!"
„Ty parchante! Ty prolhaný parchante!" Vstal jsem a postavil se k pultu. Zvedl jsem mikrofon a zavolal oaklandskou leteckou základnu. „Tady major Duke Anderson," řekl jsem. „Důležitá zpráva. Sklad zásob KA — 145 byl napaden odpadlíky. Jejich hlavní základna je na..." zaváhal jsem jen na vteřinu a pak jim předal přesné letecké náměry. Podrobně jsem tábor popsal i s výzbrojí. Věděl jsem, jak dlouho bude asi nákladákům trvat, než dojedou zpátky. „Doporučuji nálet dnes večer v osmnáct třicet!"
„Kdo je tam?" přerušil mě drsný mužský hlas. „Jak to všechno víte?"
Přerušil jsem spojení.
Nad sebou jsem zaslechl zvuk náklaďáků.
Čekal jsem. O něco později jsem zaslechl vrtulníky.
Napadlo mě, jestli stihli utéct.
Nezáleželo mi na tom.
Seděl jsem na židli a zíral na pult.
Natáhl jsem se a vypnul ho.
Zradil jsem svou vlast a zradil jsem svou rodinu. Koho jsem ještě mohl na světě zradit?
Všechno, co jsem chtěl, bylo sedět tady, dokud nezemřu.
Samozřejmě že to neudělám.
Na to mám příliš dobrý výcvik.
Ale stejně jsem to chtěl.

Cynthia, která na to měla vyvinutý svaly,
to nedoslala (i když jí to třeba neposlali).
Prohlídla se pečlivě,
prohmatala citlivě
a zjistila, že na to špatnou adresu dali.

27. Vztek

„Smrt je nejlepší část lidského života.
Proto si ji všichni necháváme až na konec."
—SOLOMON SHORT

„Nelhal jsem ti," řekl mi tiše Foreman. „Nikdy jsem tě neoklamal."
Měl jednu ruku na mém rameni a díval se mi přímo do očí a já mu chtěl věřit víc než komukoli jinému na světě. Chtěl jsem mu věřit tak, jako jsem chtěl věřit Jasonu Delandrovi.
Neodpověděl jsem.
„Jamesi — kdybych tě požádal o to, abys mi důvěřoval, vím, že bys v tom viděl stín Jasona Delandra. Takže tě o to, abys mi důvěřoval, nepožádám. Vím, že všechno, co se tady děje, ti připadá jako zrada důvěry, kterou už jsi mi dal."
Sklopil jsem oči a pokoušel se přijít na to, co tím vlastně myslí.
„Tohle není fér," řekl jsem.
„Ale ano, je," odpověděl Foreman. „Kdybys seděl támhle na židli a věděl, že to nejhorší, co se ti může stát, je, že uvidíš, jak někdo někomu vystřelí mozek z hlavy, myslel by sis, že to fér je. Jediný člověk, který vždycky tvrdí, že to není fér, je ten, komu padne mince."
„No tak sejděte vysrat. Tak to fér je — a co?"
„Přesně tak. A co? Zemřeš. Proces bude pokračovat, dokud nezemřeš. No a co?"
„Co s tím mám dělat? Na to se mě ptáte?"
„Ne." Foreman potřásl hlavou. „Ptám se tě 'No a co?' Zamysli se nad tím chvilku. 'No a co?'"
„Stejně to nic nezmění, co?"

„Tady se nemá co změnit, Jime. Proces bude pokračovat, dokud nezemřeš. Já to změnit nemohu. Jakmile to jednou začne, není to možné zastavit. Takže všechno, co po tobě mohu chtít, je to, abys chtěl procesem projít. Chceš to?"

„Jsem tady."

„Ne. Je tady tvé tělo. Tvoje mysl ještě pořád zuří. Prošel jsi odmítnutím rychleji než ostatní; ale protože znám tvou minulost, vím už, proč tomu tak bylo. Teď prožíváš vztek. A budeš ho prožívat tak dlouho, dokud to nepřejde." Foremanův hlas byl klidný a pozorný a trpělivý. „To je podle mě v pořádku, Jime. Máš mít teď vztek. Je to normální. Je to zdravé. Je to dokonce správné. Jde o to, že se musí stát ještě něco, aby mohl proces skončit — a to něco je to, že musíš chtít proces dokončit."

„Proč? Abyste mohl zmírnit svou vinu?"

„Ne." Bylo to zvláštní, ale Foreman byl k mému vzteku naprosto lhostejný. Vůbec na něj nereagoval; odpovídal na moje slova, ale jeho tón byl odtažitý. „Vina je záležitost, se kterou tady nemám nic společného. V procesu nejde o mě. Jde o tebe — a až to pochopíš, uvědomíš si sám, jak příhodné vlastně je to, že jsi vyhrál házení mincí. Myslím, že celou tu ironii vidíš už teď."

„Ironie není zrovna slovo, které bych použil," řekl jsem. „Takhle si většinou neužívám."

Foreman mi znovu položil ruku na rameno. „Jamesi, drž s tím procesem krok."

Nevím, proč jsem to udělal, ale přikývl jsem.

Myslím, že jsem jen chtěl vědět, jak to dopadne.

Myslím, že jsem ještě pořád chtěl někomu věřit. Komukoli.

Foreman se otočil k ostatním posluchačům v místnosti. „Kdo má ještě vztek?" zeptal se. „Jestli máte vztek, tak vstaňte."

Vstala větší polovina místnosti.

Foreman čekal.

Zatímco čekal, vstalo dalších pár lidí. A pak další. A ještě. Prostě jen stáli.

„Dobrá, uvidíme, jak rychle to vyřešíme," řekl. „Tady jsou vaše pokyny. Chci, abyste mi bez toho, že byste opustili svá místa, ukázali, jak velký vztek máte. Prostě ho vykřičte. Všechen najednou. Chci slyšet, jaký máte vztek na smrt. Nejen na Jimovu — s tím by se většina z vás vypořádala tak rychle, že by to bylo trapné pro vás a urážlivé pro McCarthyho — ale na vaši vlastní smrt. Pusťme se do toho. Jak velký vztek máte na svou smrt?"

Začali pomalu. Někteří mumlali. Někteří křičeli. Někteří zuřili. Několik jich začalo voláním nadávek.

Zvedl jsem oči. Rozhlédl jsem se po místnosti a všiml si, že v uličkách stojí pomocníci, aby zadrželi posluchače v případě, že by mohli ublížit buď sobě, nebo ostatním.

Spousta posluchačů už teď byla navztekaná a nebáli se to dát najevo. Někteří ječeli a řvali; jiní měli na tvářích nenávistné výrazy dostatečně silné k tomu, aby po nich odprýskal nátěr ze zdi. Několik jich poskakovalo. Všiml jsem si, že pár lidí tluče do svých židlí, ale pak k nim přišli pomocníci a zastavili je.

„Jen ho vykřičte," vedl je Foreman. „Nepotřebujete žádnou nápovědu. Jen vykřičte všechen vztek, který máte."

Znělo to jako Osvětim. Znělo to jako Hirošima. Znělo to jako Show Low.

Znělo to jako samo peklo.

Vztek. Úzkost.

„Nechci zemřít!" ze všech těch hrdel najednou, znovu a znovu a znovu...

... a pak bylo po všem.

A nic se nezměnilo.

Proces bude pokračovat, dokud McCarthy nezemře.

„McCarthy, na co máte vztek vy?"

Řekl jsem mu to. „Proč z toho musíte dělat takhle otravně protahované drama? Proč mě prostě nezastřelit a neskoncovat s tím rovnou?"

„Protože, ať už je to pokušení jak chce velké, takhle proces neprovádíme. Nejdřív tu bylo odmítnutí; to už jsme probrali. Teď máme vztek a po vzteku..."

A po vzteku přišla nuda.

Nudilo mě být vzteklý. Nudil mě Foreman. Nudil mě celej moďáckej výcvik. A unavovalo mě to, že můj život visí na vlásku.

„Zkraťme to," řekl jsem a nechal jsem své podráždění vyplynout na povrch. „Co po mně vlastně opravdu chcete?"

„Nic, Jime. Vůbec nic."

„Ne, možná jsem se nevyjádřil přesně, doktore Foremane. Je tu něco, co chcete, abych si uvědomil, něco, co mám říct —"

„Ne. Jak budeš proces prožívat, je jen na tobě. Způsob, jak procházíš Procesem přežití, je způsob, jak procházíš Procesem přežití. Proces bude pokračovat..."

„... dokud nezemřu," dokončil jsem větu za něj. „To už jsem pochopil. Ale po všech těch rébusech, které jsme tady s vámi hráli, bych byl pěkný blbec, kdybych neočekával další idiotský trik."

„To nejsou idiotské triky, Jime — jsou to příklady navržené k tomu, aby ti zprostředkovaly zkušenost toho, jak pracuje tvoje mysl. Smysl spočívá v tom, aby sis uvědomil operační mody, se kterými mysl pracuje, a mohl se přesunout ze současného stavu používání modů bezmyšlenkovitě do takového stavu, kde bys mohl vytvářet skutečně vhodné mody."

„Aha."

„Řeknu to ještě jednou. Smysl Výcviku modů spočívá v tom, aby sis uvědomil operační mody, se kterými tvoje mysl pracuje. To je všechno. Nemůžeš operační mody změnit. Nejlepší, v co můžeš doufat, je to, že si budeš uvědomovat, že nějaký používáš. To ti přinejmenším umožňuje to, abys ho vlastnil — abys byl jeho zdrojem, abys za něj byl odpovědný."

„Jasně, to chápu."

„Dobrá. Uvědomění modů ve smyslu jejich vlastnictví ti umožní, aby sis začal vytvářet nové mody úplně samočinně. V tomto okamžiku můžeš pracovat jen se svými mody, které si neuvědomuješ, se všemi těmi mody, které sis do hlavy naprogramoval během tří miliard let. Jen tehdy, až si uvědomíš pracovní postup své mysli, můžeš začít vytvářet mody nové. To je ten modus, o který v tomto výcviku jde: modus, který vlastně modem není; modus, který ti umožňuje vytvářet nové mody."

Chvíli jsem o tom přemýšlel. Foreman trpělivě čekal.

„A jak toho dosáhnu, když budu mrtvý? Nemělo by daleko větší smysl, kdybych zůstal naživu?"

Foreman se obrátil k ostatním posluchačům. „Myslel jsem si to. Dosáhli jsme nyní nového stavu. Smlouvání. Dohadování. 'Neberte si mě. Vemte si mou matku. Je stará. Není k ničemu. Vemte si kohokoli, jen mě ne. Vemte si právníka.'" Foreman si mě změřil pohledem. „Je mi líto, ale peklo už má kvótu právníků naplněnou."

„To mi nedává smysl. Proč bych měl být tak osvícený, když stejně zemřu?"

„Proč ne? Proč umřít jako blbec?" Foreman se zasmál. „Proč bys měl vůbec něco dělat, když nakonec stejně musíš umřít? Nezáleží na tom, Jime. Smlouvej, o co chceš. Proces přežití bude pokračovat, dokud nezemřeš."

Foreman si sedl a díval se na mě.

„Už jsi z toho něco pochopil?" zeptal se.

„Ne," přiznal jsem. „Jak dlouho to bude ještě pokračovat?"

„Dokud nezemřeš, Jime. Dokud nezemřeš."

Chlápek s divným jménem (jmenoval se Wilm)
měl ptáka dlouhýho pět čísel a tenkýho jak jilm.
Vyhonil ho na šest, sedum,
o osmi věděl celej dům
a v devět začínal zas běžet v televizi film *)

*) Pokud vás teď zajímá, jak to vlastně skončilo,
tak sledování televize ho málem tenkrát zabilo.
Na desíti to ještě šlo,
jedenáct chvilku trvalo,
na dvanácti se mu pak celý dílo zhroutilo.

28. Inferno a Brainstorm

„Když platíte pětkou, nechtějte zpátky."
—SOLOMON SHORT

Po nějaké době jsem vstal. Přešel jsem na vzdálenější konec skladiště a vybral si džíp. Nastartoval jsem a začal pomalu projíždět uličkami a nakládal jsem ho zásobami.

Vybral jsem si novou uniformu, nové prádlo, novou helmu. Naložil jsem nový plamenomet, bednu granátů a granátomet, tři AM-280 a bednu nábojů. Zásoby na tři týdny. Lékárničku, tři čutory a dva galony destilované vody. Byly to Vánoce. Nový dalekohled.

Nové psí známky. Nové ID. Zastavil jsem u bezpečnostního pultu a vymyslel si šest nových identit. Od poručíka až ke generálovi. Pochyboval jsem, jestli generála vůbec někdy použiju, ale hodilo by se to pro povolení přístupu k informacím. Udělal jsem si přístupové karty. Napadlo mě, kolik z toho bude ve skutečnosti fungovat. Udělal jsem si nové průkazy na Duka, ale s mou fotkou. Ve Zvláštních jednotkách jsem se naučil spoustu užitečných věcí.

Musel jsem odsud rychle vypadnout. Každou minutu může dorazit kontrolní tým.

Podíval jsem se bezpečnostními kamerami ven. Kolem nebyly žádné vrtulníky. Žádné nákladňáky. Žádní červi.

Otevřel jsem rampu a vyrazil jako s peklem v patách.

Jel jsem přímo opačným směrem od Jasona a jeho zatracených Revelacionistů a slzy mi tekly po tvářích.

Byl jsem zmatený, nevěděl jsem, čemu mám věřit, a nenáviděl jsem celé lidstvo!

Chtěl jsem být zase v bezpečí. Chtěl jsem jet domů. A žádné bezpečné místo tu nebylo, ne na téhle planetě. Byl jsem mrtvý. Klidně jsem být mohl.

Chtěl jsem, aby mi má mysl přestala v hlavě mluvit.

Chtěl jsem rozhřešení.

Nakonec jsem džípem vjel do něčího obýváku, prorazil skleněné okno, strhl s sebou nejméně půlku zdi a rozrazil nábytek na strany.

Vypadl jsem z džípu na potrhaný koberec a vzlykal do podlahy. Proč jsem byl takový cvok? Proč jsem brečel? Jason měl pravdu. Jason pravdu neměl. Byl jsem magor.

Otevřel jsem lékárničku a zdopoval se do bezvědomí.

Dělal jsem to takhle tři dny, udržoval jsem se pod drogami a mimo život. Stěží jsem se hýbal. Ležel jsem ve spacáku a chvěl se a vzlykal a třásl se strachy. Věděl jsem, že po mně jdou. Věděl jsem, že mě hledají. Věděl jsem, že mě najdou. Věděl jsem, že jsem mrtvý.

Nutil jsem se do jídla. Zapnul jsem rádio a poslouchal zprávy. Nové volby se prosazovaly těžko, ale prezidentka bude určitě znovu zvolena. U jednoho ze satelitních přijímačů došlo k poruše. Bez dalších zpráv. Armáda vymýtila jeden z velkých táborů odpadlíků v Kalifornii. Rudé řasy dosáhly pobřeží Virginie. Oblaka semen pýchavky nad Texasem ustupují, ale místní letecký provoz se nepodaří ještě nejméně týden obnovit. Zimmermannovo dítě se našlo živé.

Poslouchal jsem hudbu. Beethovena. Pátou symfonii. Šestou. Sedmou. Brahmse. První symfonii. Mozarta. Malou noční hudbu. Dvořáka. Novosvětskou. Bacha. Toccatu s fugou v d moll. Všechny ty známé skladby, které mě pomalu přiváděly zpátky.

Zapnul jsem si televizi a díval se na opakování Miluju Lucy. Díval jsem na jednotlivé díly, jako bych je nikdy dřív neviděl. „Tohle znám..." a pak jsem sledoval, jak to dopadne.

Přinutil jsem se zůstat ve světě, který jsem odmítal.

Zapnul jsem si počítač. Byly tam hry. Inferno a Brainstorm. Znal jsem ty hry. Napsal je můj táta.

V Infernu jste se nemohli ztratit — protože už jste ztracení byli. Hra začínala tím, že jste umřeli a přišli do pekla. Museli jste se dostat ven. Byla tam spousta ďábelských pastí.

Brainstorm se odehrával v lidském mozku. Museli jste najít místo, kde jsou tajemství duše. Byl tam klíč; museli jste ho použít k tomu, abyste vypustili monstra z vašeho já. Byla to hra plná starých vtípků a překvapení. Hry mého táty byly většinou dost vážné, ale tuhle si napsal vyloženě pro radost. Pokud jste nebyli při svých krocích opatrní, udělal vám program prefrontální lobotomii a pak odpojil všechny úsudkové obvody. Program vám odmítal poskytnout jakoukoli pomoc při rozhodování.

Seděl jsem u počítače a třásl se.

Nikdo už mi dávno při mém rozhodování pomoc neposkytoval.

Ani táta, který byl mrtvý.

Cože to Jason říkal? Aha, už vím. Pomoc člověka ponižuje. Brání mu v přístupu k příležitosti k růstu. Musíš to zvládnout sám.

Byl jsem docela sám.

A pak tu byla otázka, kterou mi v hlavě nechal Jason: o co mi v životě jde?

O zabíjení červů.

Jenže — co když už červi vůbec nebyli hrozbou?

To jen my jsme trvali na tom, že hrozbou jsou.

Ale — to není pravda, Jasone. Já si z červů hrozbu nedělám. Oni jsou hrozbou. Žerou lidi. Ty, ty sám jsi to řekl, Jasone. Jsme jejich potravou.

A já nechci být žádnou zkurvenou potravou.

Biologie má jen jeden zákon. A je to zákon základní. Přežít!

Pokud nepřežiješ, nemůžeš nic udělat.

Do hajzlu s tebou, Jasone Delandro — cos mi to udělal?

Jak se mám odprogramovat z toho tvého šílenství?

Vlezl jsem si zpátky do spacáku. Masturboval jsem do bezvědomí. Vzbudil jsem se a jedl a brečel, aniž jsem věděl proč.

Zůstával jsem v tom polorozbořeném domě a čekal, až bude po všem, čekal na Ježíška, čekal na rigor mortis —

Čekání mě unavovalo.

Uvažoval jsem o tom, že se zabiju...

Ne. Ne dřív, než proženu kulkou mozek Jasonu Delandrovi.

O to mi v životě šlo.

Ne.

Nevěděl jsem.

Nezáleželo na tom.

Stejně Chtorrani nad touhle planetou zvítězí.

Hazard.

Tohle byl ten rým, který jsem hledal.

Byla jedna dáma, jmenovala se Lizard,
ta ztratila se v něčem, co jí připomnělo blizard;
Jim se ten chlap jmenoval,
celej se jí věnoval.
Když ho opustila, dal se zklamaně na hazard.

Nebylo to nic moc, ale byl to teprve začátek.

Nikdy jsem nenašel rým na jméno Jason. To bylo to, co mě drželo. Kdyby se mi podařilo Jasona zrýmovat, byl bych volný. Už by mi v hlavě nestrašil. Mohl bych ho napsat na papír a papír roztrhat na kousky a kousky spálit a popel nasypat do láhve a láhev zapečetit a uložit do olověné schránky a zalít schránku betonem a shodit ji na dno

oceánu, kde by ji spolkla nějaká podmořská sopka, a pokud by to nestačilo, mohl bych nechat planetu rozbít nějakou kometou, abych se zbavil poslední zmínky o tom zasraném zkurvysynovi —

Kometa.

Planeta.

To byl docela dobrý rým, ale nehodil se.

Byl jeden mládenec, Ted Dvojího Pohlaví,
ten si dal vmontovat rádio do hlavy.
Na krátký, na střední,
nechtěl být poslední.
Na dlouhý vlny ho vysílat nebaví.

Fajn. Ale co se rýmuje na Jasona? Dixon — Mason? Možná.

Znali jste tu dámu krásnou a nadanou,
co měla ji jak ocas vytvarovanou?
Chlap, co nosil žlutou bundu,
ho měl zas jako kundu.
Hrálo jim to spolu jako na zavolanou.

Vůbec to sice nedávalo smysl, ale líbilo se mi to. Rýmovalo se to a bylo to sprosté jako peklo samo. Chtěl bych se postavit v kostele a přečíst tenhle limerick nahlas.

Slon? Ne, to byl špatný rým a nehodilo se mi to.

Džejsík?

Buzík. Džezík. Mrazík.

Rád poslouchal džezík ten neškodný buzík.

Ne, nemůže to být všechno stavěné na jednom rýmu. A žádný Džejsík. Musí to být Jason.

Sklon? Ne.

Ten problém mi pořád seděl za krkem. Slyšel jsem tisíce slabých hlásků, které mi napovídaly odpovědi; ale tohle jsem musel vyřešit sám, abych byl svobodný.

Jeden starej parchant se jmenoval John
a len vám měl koule jako lampión.
Za noci krásně svítily,
k ničemu jinak nebyly.
A když tak přemýšlím, tak ani on.

Tohle bylo jednoduché.

Nejspíš proto, že jsem neznal nikoho, kdo se jmenoval John.

Jason.

Znal jsem vám chlápka, jmenoval se Jason,
nad jeho hrobem chci pět Kyrie Eleison.

To je ono.

Jason si to se mnou nevyřídil.

Ne. Já si to nevyřídil s Jasonem.

Nevyřídil — znamená to, že je tu něco, co nebylo vyřčeno. Potřebuješ to říct, aby ses toho zbavil; ale tys to neřekl a teď se vláčíš s tím vším, co jsi říct chtěl, a chceš to říct — a řekneš to prvnímu člověku, kterého potkáš a který bude jako Jason vypadat. Nebe mu buď milosrdné.

Co jsem vlastně chtěl Jasonovi říct?

Táhni do hajzlu?

To by byl dobrý začátek.

Ne. Věděl jsem, co chci říct.

Řekl bych: „Nesnáším, když mě někdo obelhává a okrádá a manipuluje mnou a lže mi."

Ale Jason by to nepochopil. Chápal by to tak, že jsem ho zradil. Nechtěl by to vidět z mé strany. Nemohl by to vidět tak, jak jsem to prožíval já.

„Táhni do hajzlu," bude muset stačit.

Až si ho červi sežerou, nejspíš se z toho poserou —

Jenže on si myslí, že by se z něj neposrali. Myslí si, že by to pro ně byla čest. Napadlo mě, jak se nato dívají červi.

— a možná že mu přitom spadne stetson.

Nad tím jsem se musel usmát.

Tomu jsem se musel zasmát.

Nahlas.

To by byla dokonalá ironie — kdyby všechno, co Jason o červech tvrdil, byla blbost.

Co když se Jason mýlil? Co když to bylo červům jedno? Co když pro ně byl jen dalším kusem potravy — ale potravy užitečné, protože udržoval další potravu v dosahu.

Chachá.

Můj Bože.

S Francouzkama nejsou žádný fóry,
celej svět už na ně pěje chóry.
Frantíci nezvládaj
to, co jim nakládaj,
mají prej chutě, jsou jich celý hory.

Nevěděl jsem, odkud se to ve mně bere; když to jednou začne, dá se to jen stěží zastavit — ale s tím jsem si hlavu nedělal.

Všechno jsem si to psal a smál se a měl ze sebe radost. Bylo strašně uspokojující vymýšlet něco, na čem vůbec nezáleželo.

Zbytek světa mohl táhnout k čertu.

„Bože můj!" vykřikla srdcová dáma,
když cítila mý eso mezi nohama.
Zelený vyházu,
talón jí ukážu,
hraju nejdřív žaludem, pak koulema.

Rozhodl jsem se. Už nikdy nebudu potravou.

Dával jsem si dlouhé koupele.

Masturboval jsem a myslel přitom na Lizard.

Nechal jsem televizi blábolit o startech raketoplánů a projektech ekologizace Měsíce. Zapnul jsem všechny přístroje v domě a obklopil se hudbou a slovy a písmeny a vůněmi. Chodil jsem od jednoho opuštěného domu ke druhému a prohrabával skříňky a raboval disky a pásky a knížky a hry.

Byl jsem vzteklý.

Byl jsem vystrašený.

Brečel jsem.

Křičel jsem. Křičel jsem mockrát.

Spal jsem a jedl a chvěl se a po nějaké době už jsem tolik nebrečel a nevztekal se tolik a jednoho dne jsem zjistil, že se směju něčemu, co někdo řekl v televizi, protože to byla pitomost a volovina a sranda, a liboval jsem si.

Buzík z Las Vegas sil proso na souvrati
a čekal na svýho kluka, až se z vojny vrátí.
Pak řval: „Do prdele,
kde mám zas svý želé?"
a s hrůzou si všiml, že se mu pták krátí.

Učil jsem se znovu, jak být normální.

Cítil jsem se strašně. Musím to zvládnout!

A pak mi bylo zase nějakou dobu smutno a nevěděl jsem proč.

Ale věděl jsem dobře, co se se mnou děje. Zlepšovalo se to.

Někde vzadu v hlavě mě něco napadlo. Něco, co jsem o Revelacionistech četl už v dobách, kdy kdysi dávno vypukly první epidemie v Africe a Indii. Někdo jeden z revelacionistických kmenů opustil a napsal o tom knížku. Psal v ní, že žil den za dnem a pořád dokola tak napjatým, neuvěřitelně intenzivním citovým životem, že ve chvíli, kdy se z něj konečně osvobodil, prožíval vážné psychické a tělesné deprese.

A to se mi stávalo teď. Bylo to v pořádku.

Byla to součást procesu.

Až skončí deprese, budu to zase já.

Ať už budu kýmkoli.

Ale přinejmenším jsem teď, když jsem věděl, co se se mnou děje, za sebe mohl znovu začít být odpovědný.

Zase jsem si po několika dnech vyšel na procházku. Obloha byla zatažená. Do očí mi padaly studené kapky. Bylo to krásné. Poprvé po několika měsících mi po tvářích stékala voda, která vůbec nebyla slaná.

Dáma, která všechny spisy Sigmunda Freuda pročetla,
si pomyslela, že teď už snad svým problémům utekla.
Každý večer ale pláče
a málem i z okna skáče;

zaslechla, že kdo nešoustá, přijde brzy do pekla.

29. Rodina

„Trápení má jen rádo společnost. Dává přednost samotě."
—SOLOMON SHORT

Měl jsem zamířit na sever. Do San Franciska.

Zamířil jsem na jih.

Nevěděl jsem, kde to místo přesně leží — ani jsem si nebyl jistý tím, proč tam jedu — ale bylo to místo, kam jsem mohl jet, a věděl jsem, že ho dokážu najít.

Dálnice číslo 101 byla dlouhá čára, lemovaná vysokými stromy a vypálenými budovami. Lidé ze San Franciska po téhle silnici utíkali na jih a rozsévali nákazu, kamkoli vkročili. Každý vypálený dům nebo opuštěný vůz byl pomníkem něčí smrti.

Dálnice byla prázdná.

Opuštěné vozy už tu nebyly. Spousta vypálených domů byla srovnána se zemí. Do válečné zóny se začala vracet nová zeleň, ale pořád to ještě vypadalo, jako by se dálnice táhla středem pusté jizvy trosek.

Takhle vypadaly všechny cesty v Americe.

Před umíráním nebylo úniku, ale lidé utíkali stejně. Samotný přesun obyvatel jen nákazu urychlil. Národní vědecké centrum v Denveru pořád ještě nedefinovalo všechny různé choroby. Ne všechny útočily na lidské bytosti. Trpěla i zvířata a rostliny.

U San Jose jsem zabočil přes hory na západ. Hořelo tu. Úbočí kopců byla posetá zčernalými pahýly stromů. Bude ještě dlouho trvat, než tyhle rány zakryje nová zeleň.

Všiml jsem si, že spousta nové zeleně je ve skutečnosti růžová.

To nebylo dobré. Chtorranské rostliny byly daleko agresivnější než pozemské. Pokud už byly původní rostliny v přesile, měly dostatečné podmínky k tomu, aby přežily; ale pokud se to stalo v oblasti, kde měly oba ekosystémy stejné podmínky, vždycky vyhrávaly chtorranské rostliny. Vypalování chtorranského podrostu nepomáhalo. Vyrůstal pořád znovu. Tohle byl další problém, který bylo nutné vyřešit.

Zahnul jsem na pobřežní silnici. Tichý oceán ve slunci zářil. Dálnice se táhla mezi zelenými poli a podél pobřeží. Zastavil jsem džíp a postavil se, abych se před sebe podíval přes čelní sklo. Vítr, který vanul od moře, byl silný a chladný a přinášel ostrou vůni slané vody. Vysoko nahoře kroužil, klouzal a křičel racek. Cítil jsem vůni mořských trav na pláži.

Na okamžik jsem skoro zapomněl na to, že je válka. Na okamžik jsem skoro zapomněl na ten zmatek, který jsem měl v hlavě. Jason...

Nevzdá to.

Dodrží své slovo. Na to se můžu spolehnout.

Najde mě a zabije mě.

Pokud bude ještě naživu.

Možná ho dostanu první. A možná ne. To nikdo neví.

Ne.

Musím to nechat za sebou. Logicky — musím o tom uvažovat logicky — neměl žádnou možnost, jak mě najít. Logicky jsem mu za všechny ty starosti nestál.

Zapomeň na něj.

Je po všem.

Běž někam, kde je klid, a vymysli, co budeš dělat dál.

Šlápl jsem na plyn a vyrazil dopředu. Na jih.

O pár kilometrů dál jsem narazil na ukazatel, na kterém bylo napsáno: „Odbočka na Nový poloostrov. Příští zatáčka doprava." Najel jsem na ni.

Před třiadvaceti lety umístila pod hladinu oceánu u pobřeží Kalifornie výzkumná společnost pět ohromných turbín. Od té doby zabezpečovaly většinu elektrické energie pro Santa Cruz. Ale mezi půlnocí a šestou hodinou ranní, kdy nebyly nároky na elektřinu tak velké, se jejich energie přepojovala na podmořskou mělčinu z kovu a plastu. Díky reakci elektřiny s mořskou vodou na ní narůstala zvláštní hmota: rostla jako korál, ale byla pevná jako beton.

Uběhlo několik let, než vznikl nový poloostrov. Na betonovou hmotu se nevezly tuny půdy. Na to místo se svážela veškerá neúrodná země státu. Po celém poloostrově byla vytvořena umělá krajina a na jeho hrotu byla postavena malá výletní vesnice.

Vesnice byla vybudovaná jako model nové technologie. Dostávala z oceánských turbín energii zadarmo. Tato energie se současně používala k destilaci mořské vody. Nadbytečné teplo zároveň vytápělo každou budovu a stejně tak zajišťovalo dodávku teplé vody. Pod zemí byla, stejně jako pod vodou, obrovská síť potrubí a údržbářských prostor.

Tohle všechno jsem věděl z článků v nedělních přílohách.

Vyjel jsem zpoza zatáčky a uviděl to všechno v dálce. Byl to skoro ostrov. V místě, kde poloostrov přecházel v pevninu, postavili horu.

Poloostrov tvořil na jih zahnutý oblouk. Kolem obrovské výletní laguny se vinul dlouhý betonový most a na

západě přecházel do poloostrovní silnice. To byl jediný přístup do vesnice.

Jak jsem zahýbal na most, uvědomil jsem si, jak efektivně byla celá tahle věc navržena. Napadlo mě, jestli si k tomu náhodou nepozvali lidi od Disneyho. Jednu chvíli jsem měl pocit, že jedu přímo do oceánu, pak začal most zahýbat a já jel přes vodu k zářící přímořské pohádce. Vesnice v poledním slunci svítila. Byly tam kupole a věže a místa plná oblouků a podloubí ve všech odstínech jasné růžové a zlaté a bílé. Účinek byl okouzlující. Věděl jsem, jak to udělali; vesnice byla postavena z hmoty, která se dala popsat jako pěnový skelný beton; hmota zatvrdla do lesklého povrchu, který připomínal štukování a odrážel světlo stejně jako kachle; i kdybyste ji dokázali uštípnout, narazili byste jen na další vrstvu lesklé hmoty, ale i přesto, že jsem věděl, jak toho účinku dosáhli, jsem byl okouzlen.

Padací most byl spuštěný a já přes něj pomalu přejel.

Bránu do vesnice tvořil jednoduchý oblouk; měl jsem podezření, že mimo to obsahoval bezpečnostní přístroje, ale byl tak elegantně navržený, že daleko více vypadal jako přátelské uvítání.

Jel jsem mezi širokými trávníky. Tři zahradní roboti zastřihovali živý plot. Dva další zarovnávali laserovými sekačkami trávník. Na téhle ploše by dokázala přistávat letadla.

Přímo přede mnou stál les a všechny stromy byly zelené — krásně sytě zelené. Stály tam vysoké palmy, které mávaly zelenými listy ve vzduchu, sukovité borovice, zakroucené jako paňáty nějakého draka, a zářivě žluté osiky, které se v jasném poledním slunci chvěly jako plátky zlata. Proti ostře modré obloze roztahovaly své větve štíhlé eukalypty. Viděl jsem elegantní jilmy a duby se silnými kmeny a stinné vrby, lemující ulice. Každý dům stál usazený v zahradě, sadu nebo stinném hájku. Po zdech se plazily šlahouny vína. Nikde nebylo vidět červené nebo růžové rostliny. Sem se chtorranské zamoření ještě nedostalo. Pokud jste měli dostatek energie, mohli jste dokázat cokoli.

Připadal jsem si, jako bych našel ráj — přinejmenším jeho kousek. Dokonce i vzduch tu voněl zeleně.

Jenže — ulice byly opuštěné. Nemohl to být ráj, pokud v něm nebyli lidé. Ale já neviděl ani žádné vozy. Pomalu jsem se rozjel dopředu.

Silnice se zatáčela. Obíhala kolem celého poloostrova ve tvaru smyčky. Střed této smyčky tvořila krásně zelená divočina, park nějakých sedm kilometrů na délku a kilometr na šířku: vesnice se rozkládala po jeho okrajích a nejspíš i pod ním. Z hor stékal mělký potok a v parku se rozléval do sítě vodopádů. Tu a tam jsem zahlédl vyřezávané japonské mosty, klenoucí se do výšky nad vodou. Každá část parku jako by měla v sobě svou zvláštní osobitost. Tady byla velká louka, tam zase zastřižené křoviny a tamhle skalnatý výběžek. Diváka to vábilo; zvalo vás to, abyste je prozkoumali.

Jižní konec smyčky obíhal kolem něčeho, co kdysi bylo molo, naplněné restauracemi, divadly a společenskými budovami. Jak se cesta otáčela k severu, objevovaly se hotely, ubytovny a apartmány, po dvou třech blocích od každého. Ty pak ustoupily nájemním domům a nakonec se objevily farmy.

Severní konec smyčky se otáčel u hory, oddělující poloostrov od pevniny, od umělého hřebenu, a pak cesta zamířila zpátky na jih další obytnou oblastí, v níž se nacházela nemocnice, soud a šerifův úřad. Tady se cesta napojovala na odbočku k mostu. Doprava tady měla být jen jednosměrná. Objet celou vesnici trvalo necelých deset minut.

Najednou se z křoví přede mnou vyhrnul dav nahých dětí; radostně vyrazily do ulice. Dupnul jsem na brzdu a džíp s kvičením zastavil. Některé z dětí se zarazily a zíraly na mě. Jiné proběhly kolem auta a běžely dál.

Z parku za dětmi vyběhla tři starší děvčata v mokrých plavkách. Vypadala, jako by se snažila děti sehnat do jednoho houfu a zdálo se, že se jim to moc nedaří.

Za nimi se vynořila čtvrtá dívka, oblečená v modrých kalhotách s hlásnou troubou v ruce. Začala svolávat děti zpátky k sobě. „Tak dobře: udělejte kruh. Všichni. No tak, pospěšte si." Měla černé vlasy, černé oči a byla opálená. Otočila se a uviděla mě, jak je sleduju. Obličejem se jí mihl podrážděný výraz a pak se zase vrátila ke své práci. „Dobrá, nemyslím si, že byste už udělaly dost kraválu, děcka! Chci vidět, jestli se vám to opravdu podaří!"

Děti byly tou příležitostí nadšeny. Začaly křičet a ječet.

„Ale kdepak — skoro vás neslyším. Myslela jsem, že jste říkaly, že dokážete udělat kravál, který opravdu stojí za to!"

Děti se rozesmály a zaječely ještě hlasitěji. Skákaly a mávaly rukama a hulákaly a vřeštěly jako indiáni. Mohlo jich tu být asi čtyřicet. Byly různě veliké, různě staré, různě barevné. Méně než polovina z nich byla bílá. Slyšel jsem, že epidemie měly nejsilnější účinek na bělochy a Asiaty.

„No tak, děcka! Zkuste udělat opravdu nějaký rachot! B-Jay vás vůbec neslyší! Pořád ještě slyším, co se mi honí hlavou! No tak, udělejte největší kravál na celém světě!" To děvče bylo dobré.

Na okamžik jsem si vzpomněl na Delandra a jeho Zjevení. Tohle vypadalo úplně stejně. Snažila se přivést ta malá poskakující tělíčka k extázi. Děti křičely jako sirény a parní píšťaly. Hulákaly a vřeštěly, dokud se nesvalily do trávy na jednu hromadu.

Kruh se pak roztrhl a všechny utíkaly ke starším dívkám, které zahrnuly lavinou objetí a hihňání.

„Dobře — půjdeme!" Dívka podala hlásnou troubu jednomu ze starších děvčat, které začalo děti směrovat k jednomu společenskému centru.

Pak se ke mně obrátila. Její výraz byl stejně temný jako její kůže.

„Tak fajn," řekla a vykročila k džípu. „Kdo ksakru jste? A jak jste se na poloostrov dostal? Už jste se vynadíval do sytosti? Viděl jste všechno, co jste chtěl?"

„Přijel jsem po mostě." Ukázal jsem za sebe.

„Most byl spuštěný?"

„Jo."

„Kurva! Já toho Dannyho zabiju! No, tak poslyšte, teď se s tím džípem zase otočte a jeďte zpátky tam, odkud

jste přijel."

„Říká se tomuhle místu Rodina?"

„Ano, a jste na soukromém pozemku."

„Hledám Juanitu Wiseovou," řekl jsem. To jsem musel tomu chlápkovi přičíst k dobru. Nakonec se s ní oženil.

„Není tady. A kdo jste vy?"

„Jsem poručík James Edward McCarthy z armády Spojených států. A tahle země je pořád pod kontrolou armády. Takže se teď budu ptát zase já. Kdo jste vy?"

Musím uznat, že měla kuráž. Ani neucouvla. Řekla: „Říkají mi Malá Břečťanka."

„Kdy se paní Wiseová vrátí?"

„Nevrátí se. Co od ní chcete?"

„Víte, kam šla?"

„Je mrtvá."

Najednou slunce zářilo příliš jasně. A mně se zatočila hlava. Tenhle den nebyl skutečný. Cítil jsem, jak se mi svírá žaludek. „Jste si tím jistá?"

„Pomáhala jsem s pitvou." Její tón byl věcný.

„Kdysi se jmenovala McCarthyová —"

„Nevím. Možná ano. Poslyšte, jestli ještě pořád hledáte jejího syna, tak už jsme vám řekli, že tu nikdy nebyl."

„Já jsem její syn."

„Cože? Ach Bože —" Vypadala, jako bych ji praštil lopatou. Tvář jí zešedla. „Já — je mi to líto."

Neslyšel jsem ji. „Co se jí stalo?"

„Kousla ji mnohonožka. Na pevnině. Na poloostrově žádné nemáme."

Cítil jsem, jak mi břichem projel mráz. „Byla to ta věc s krví, kdy všechny červené krvinky prostě vybuchnou?"

Potřásla hlavou. „Ne, nic takového. Stafylokoková infekce."

„Stafylokok? Cože? Ale — to je pitomost!"

Malá Břečťanka se zatvářila zmateně a rozpačitě. „To říkala Ptáček — dělá nám tu doktora. Ale vždycky nemá všechny léky, které bychom potřebovali. No, poslyšte, poručíku. Je mi to opravdu děsně líto. To, jak jsem se k vám chovala. Nevěděla jsem. Přicházela nám sem spousta cizinců a..."

„Ušetřete mě svých omluv." Zvedl jsem ruku. Pokoušel jsem se myslet. Nemohl jsem myslet. V hlavě mi strašně bušilo. Nemohla být mrtvá. To byla blbost. Takhle ne. Lidi už přece dneska takhle neumírají.

Ale i když jsem se sebevíc snažil namluvit si, že to není pravda, věděl jsem, že to pravda je.

Ale nemohl jsem brečet. Ne, brečet nebudu.

Sice mi po tvářích stékaly slzy, ale to jsem nebyl já. Já tam nebyl. Já nebrečel. Já ne. Zatím.

Mladá dáma jménem Shirley zářila
jak hvězda, když říkala:
„Udělám ti, o čem se ti ani nezdá."
Od tý doby nejím, nespím,
trápím se a vážně nevím,
jaký asi rozhřešení mi teď za to kněz dá.

30. Medvídek

„Lidé, kteří žijí ve skleněných domech,
se mohou klidné zříct dveří."
—SOLOMON SHORT

Klidně jsem mohl skočit zpátky do džípu a odjet pryč.

Ale neměl jsem kam jít. A mimoto mi Betty-John řekla, abych zůstal tak dlouho, jak budu chtít. Měli místa dost. Nevadilo jim to.

Ale v Rodině toho moc na práci nebylo. Přinejmenším ne pro mě. Měli na starosti sto sedmnáct různých dětí od věku šesti měsíců až po věk, kdy přestávaly být dětmi a stávaly se pomocníky. Ve městečku bylo jedenatřicet dospělých — no, ve skutečnosti to bylo devatenáct dospělých a dvanáct starších dětí, ale ty se počítaly za dospělé, protože dělaly práce dospělých. Šestnáct žen, tři muži, osm děvčat a čtyři chlapci; kolem tohoto jádra se točila celá Rodina.

Tři ženy byly matkami tří nejmladších dětí, ale to skoro ani nebylo poznat. Ke všem dětem se všichni dospělí chovali stejně bez ohledu na to, kdo byl jejich rodičem. Nikdo, ať už dospělý, nebo dítě, se tady nechoval, jako by k někomu výlučně patřil. Všechny děti se ke všem dospělým chovaly, jako by byli všichni jejich rodiči. Ale takový byl základní zákon tohohle společenství: být rodičem pokud možno co nejvíce sirotkům.

Připadal jsem si užitečný jako páté kolo u vozu.

Pokoušel jsem se držet stranou. Den dva jsem se potuloval kolem knihovny a nejdřív jsem prostě hledal něco ke čtení; nakonec jsem skončil tím, že jsem začal ukládat a zařazovat a sestavovat — byl tam strašný zmatek — ale nic nedokáže utlumit lásku ke knihám tak jako překládání nekonečných kil zaprášených svazků.

Nějakou dobu jsem se poflakoval kolem jídelny a pokoušel se najít někoho, kdo by si se mnou zahrál domino,

ale zdálo se, že všichni mají na práci daleko důležitější věci.

Jak jsem řekl, klidně jsem mohl skočit zpátky do džípu a odjet pryč.

Ale tohle bylo poslední místo, na kterém žila moje máma a...

...bylo to divné. Ve skutečnosti mi moc nechyběla. Totiž, chyběla mi, ale nebylo to, jako bych v sobě měl nějakou rozcitlivělou díru, která by zabolela pokaždé, když jsem si na ni vzpomněl.

To, co jsem cítil, byla vina — za to, že necítím víc bolesti.

Ne. Cítil jsem vztek.

Bylo to tím odloučením, samozřejmě. Už jsem k ní nepatřil — což byla skutečnost, které jsem nechtěl uvěřit. Skočil jsem do džípu a vyrazil za ní. Nevěděl jsem proč — a přece jsem to udělal.

Tak nějak.

Chtěl jsem, aby mě přivítala s otevřenou náručí, objala mě a řekla mi, že zase bude všechno v pořádku.

Jenže... jsem k ní znovu nepatřil. A tentokrát nadobro. Tentokrát už nepřijde žádná chvíle pro omluvu. Nikdy.

Ať jde do prdele, když mě opustila!

A do prdele se mnou — za všechno!

Nevěděl jsem, co dělat. Všechno, co jsem uměl, bylo pokračovat pořád dál. A tak jsem to dělal.

Přežíval jsem z jednoho dne do druhého, dělal pro Betty-John a ostatní různé práce a čekal na to, až se věci samy urovnají.

Samozřejmě, že se samy neurovnaly. Nikdy to tak nebylo. Jason vždycky říkal, že —

Do hajzlu s Jasonem.

Takže jsem se většinou flákal kolem jídelny. Jedl jsem jejich jídlo, tady nebyla o jídlo nouze. Vytíral jsem jejich podlahy. Umýval jsem jejich nádobí. Možná bych tu mohl nějakou dobu zůstat. Dokázal jsem se zabavit knihami a sendviči a videodisky a hrami. Už jako kluk jsem takový byl.

Ale bylo tu ještě něco jiného, něco daleko —

Betty-John se prořítila jídelnou a neohlížela se ani napravo, ani nalevo. Pokoušel jsem se jí máváním zastavit, ale ani si mě nevšimla. Právě řešila nějakou rozepři s rozpočtovou komisí. Ječela do telefonu —

„Betty-John?" chytil jsem ji za rukáv.

„Ach, Jime — poslyš, zrovna teď mám spoustu práce. Nemohlo by to počkat? Díky. Hele, buď od tý dobroty a běž dolů počkat na autobus. Vezou nám sem nějaký nový děcka. Jo?"

„Jo, jasně." Byl jsem podrážděný, ale na Betty-John byla zvláštní jedna věc. Když něco řekla, vy jste to udělali. Vůbec se s ní nedalo hádat; čím víc jste jí to vymlouvali, tím víc práce vám dávala.

Děcka. Byla to otrava; pletly se pod nohy, byly hlasité a dělaly binec. Plné nosy, otlučená kolena se zelenými skvrnami od dezinfekce, špinavé tváře, malé ulepené ruce — a kromě toho bylo venku horko.

Ale stejně jsem šel. Měl jsem na sobě kraťasy a tričko s krátkým rukávem a musel jsem vypadat jako něčí sen o táborovém vedoucím. A v kraťasech dá velkou práci vypadat nepřístupně. Hlavně když má člověk vyboulená kolena. Nejspíš jsem vypadal o pár měsíců mladší, než jsem byl; vždycky jsem vypadal mladě. Jedna z mnoha představ, které se nevyplnily, byla ta, že ze mě vojna udělá chlapa. Ale nikdy jsem ráno v zrcadle žádný rozdíl nepostřehl, a tak jsem s rozpaky došel k závěru, že ať už se mnou vojna měla udělat cokoli, prostě to nezabralo. Vždycky jsem slyšel, že ti, co byli někdy v bitvě, se z ní vrátili se zvláštním tvrdým výrazem a tajemnou září v očích, kterou dokáže rozpoznat a ocenit většina žen. Všechno, co jsem v zrcadle pozoroval, byl obvyklý nepřátelský úšklebek. Pokud jsem někdy získal „krvavou auru nebezpečí", neviděl jsem ji.

Ale to bylo fuk. Uložil jsem se pod stromem poblíž menší barikády a začal čekat.

Vzbudilo mě ječeni klaksonu a pištění pneumatik zaprášeného žlutého autobusu. Smrděl metanolem a jeho brzdy si trpce stěžovaly, když zpomaloval před zátarasem, který zastavoval provoz na hlavní ulici Rodiny. Ze zavřených oken vykukovaly ven ustarané tváře dětí. Řidič — nemohlo mu být víc než šestnáct — se vyškrábal ven s blokem. „Hej!" zavolal na mě pánovitě.

Vstal jsem a přešel k němu.

„Kdo to tady vede?" zeptal se.

„Koho hledáš?"

„Znáš někoho, kdo se jmenuje..." podíval se do bloku. „Tremainová?"

„Jo. Je někde támhle nahoře." Neurčitě jsem máchnul rukou.

„Ale kurva. Hej, nedá se ten zátaras odtáhnout? Nebo rozebrat?"

„To ne. Běhají tady kolem děcka. Budeš muset šlapat pěšky."

Zasténal, přešel zpátky k autobusu, otevřel dveře a zavolal dovnitř, „Děcka, zůstanete uvnitř, nebo uvidíte! Hned se vrátím."

Sledoval jsem ho. Měl zhruba tolik soucitu jako šnek. A stejně tolik rozumu. Děcka se začala hrnout z autobusu ven, hned jak zmizel — já bych to udělal taky. Nevzbuzoval moc důvěry a tohle stejně nebyly moc důvěřivé děti. Zvědavé, ale velice opatrné. Těm nejstarším nemohlo být víc než čtrnáct a ty nejmladší nebyly víc než dva balíky v dekách, které nesla dvě děvčata. Vypadala unaveně.

Povzdechl jsem si a přešel k nim. Někdo na ně musí dávat pozor. „Nazdar," řekl jsem.

Všichni ztuhli a zírali na mě. Bylo jich včetně těch dvou nemluvňat sedmnáct. Měli velké kulaté oči a vypadali jako klec hladových štěňat, které někdo mlátí místo toho, aby je krmil.

Dřepnul jsem si před jedním malým klukem, kterému mohlo být asi čtyři nebo pět let. Měl pískové vlasy a vypadal trochu jako Mark. (Mark? Jo, můj synovec. Copak už jsem opravdu zapomněl?) „Jak se jmenuješ?"

Jen na mě těma svýma kulatýma očima zíral.

„Já jsem Jim," zkusil jsem to. „A ty?"

Pořád žádná odpověď.

Ukázal jsem na skoro beztvarý kus zvířete, který měl v ruce. „Jak se jmenuje tvůj medvídek?"

Něco zamumlal. Velice opatrně.

„Cože? Neslyšel jsem. Jak že se jmenuje?"

Tentokrát to bylo hlasitěji. „Medvídek."

„Mm, to je dobré jméno. Je to hodný medvídek?"

Kulaté oči pomalu potřásl hlavou.

„Takže je to zlobivý medvídek...?"

Znovu potřásl hlavou. „Ale je to tvůj medvídek, že?"

Pomalé váhavé přikývnutí. Ten kluk si nebyl jistý, co si o mně má myslet. Velcí měli být hodní, ale já byl pro něj cizinec. A bůhsámví, odkud přišel a co přitom zažil. Chtěl jsem ho pohladit nebo obejmout — aby věděl, že teď už bude všechno v pořádku — ale Betty-John mě varovala, že některé z těchhle dětí nemají rády, když se jich člověk dotýká. Nedotýkat se bez toho, že by člověk nejdřív získal jejich povolení.

„Podáš mi ruku?" Natáhl jsem k němu dlaň, ale ne moc blízko. Musel se k ní natáhnout.

Podíval se na ni. Podíval se na mě.

Většina dětí nás sledovala. Dívaly se spíš na mě než na něho. Pak se ozvala jedna holčička. „Já ti ruku podám." Ale ve způsobu, jakým to řekla, znělo jasné: „Co to pro mě bude znamenat?"

„Fajn," řekl jsem. Natáhl jsem ruku k ní. Měla na sobě vybledlé hnědé šaty — kde jsem ji už viděl? Někde skákala, ne? Muselo jí být něco kolem sedmi, osmi let, ale byla tak vychrtlá, že se to dalo těžko odhadnout. Klidně by mohla být starší.

Vážně mi potřásla rukou, aniž ze mne spustila oči.

„Jak se jmenuješ?" zeptal jsem se.

„Holly," řekla odhodlaně.

„No tak ahoj, Holly. Já jsem Jim." Pokoušel jsem se od ní vyloudit úsměv. Bylo mi řečeno, že když se na dítě usmíváte, usměje se i ono na vás, protože se v sobě ještě nenaučilo potlačovat tu skoro instinktivní reakci. Ale nejspíš to nikdo neřekl téhle bandě, protože to nezabíralo. Chovali se ke mně jako k prodavači ojetých aut. Byli plaší a jasně vyděšení; co od nich vlastně tenhle vysoký velký chce? Napadlo mě, čím asi někteří z nich museli projít, aby přišli k takové reakci.

„Kdysi jsem měla strejdu Jima..." nadhodila Holly. Byl to opatrný komentář, skoro jako by ji zajímalo, jestli se budu ochotný ujmout role 'oficiálního' nástupce.

Zkusil jsem to jinak. B-Jay mi řekla, že je nebezpečné jitřit vzpomínky dětí, hlavně v prostředí, na které nejsou zvyklé. Nejdřív se musí přesvědčit o tom, že jsou v naprostém bezpečí, a teprve pak mohou porovnávat minulé zkušenosti. Řekl jsem: „Dobrá. Budeme se kamarádit?"

Vykulila oči. „Copak nemáš jiné kamarády?"

Potřásl jsem hlavou, pomalu a velice rozvážně. Jsem si jistý, že mě měla za lháře, ale dospělí přece nikdy nelžou. No, jen občas.

„Ani jednoho?" byla vyděšená. „Ale musíš přece..."

„Ani medvídka," trval jsem na svém.

To ji přesvědčilo o tom, že říkám pravdu. Pokud na něčem velcí trvali, pak to musela být pravda.

„No..." Zamyslela se nad tím. Tohle bylo pěkně velké rozhodnutí, ještě větší než svatba. Zaváhala a pak se rozhodla. „Budu se s tebou kamarádit."

„Fajn." Podíval jsem se zpátky na Kulaté oči. „A ty máš kamaráda?"

Sledoval můj rozhovor s Holly tím nejupřenějším pohledem, jaký jsem kdy u dítěte viděl. Teď, když jsem se k němu otočil zpátky, jen objal svého medvídka ještě pevněji a pokusil se odtáhnout. Chtěl jsem ho k sobě přitáhnout, ale místo toho jsem se jen posunul k němu. Ze všeho tohohle přikrčování a dřepění mě začínala bolet záda.

„Jmenuje se Alec," nadhodila Holly.

„Alec — a dál?"

„Nevím."

Dopředu vystoupilo třetí dítě, chlapec, mohlo mu být tak dvanáct, možná víc; většina těchhle dětí byla na svůj věk malá. Díval se na mě o trochu tvrdším pohledem než ostatní. „A kdo jsi ty?" zeptal se podezřívavě. „Ty tomu tady šéfuješ?"

„Jmenuju se Jim."

„To vím. Ale kdo jsi?"

„Jsem Hollyin kamarád." Pokoušel jsem se odlákat jeho pozornost od toho tématu. Podal jsem mu ruku.

Nezabralo to. „Ale ne. Co tady děláš? Nemáme se přece bavit s cizíma lidma."

„Nemáte ani vylézat ven z autobusu."

To ignoroval. „Mám žízeň."

„Jak se jmenuješ?"

„Proč to chceš vědět?"

Pokrčil jsem rameny, znovu se posunul, pak jsem to vzdal, postavil jsem se a zády se opřel o autobus. Plech jeho karosérie byl ještě pořád horký a zaprášený. Ani jsem se nemusel dívat a bylo mi jasné, že je moje tričko zralé k vyprání. „Abych věděl, jak na tebe mám volat." Podíval jsem se na něj dolů. Výhoda, kterou mi moje výška dávala, byla víc, než jen psychologická, ale bylo mi jasné, že teď není vhodná chvíle pro hru „Jsem větší než ty". Místo toho jsem se

usmál. „Nechceš přece, abych na tebe volal 'hej, ty!', nebo snad ano?"

Nakrčil nos, obrátil se k ostatním dětem a úplně mě vypustil. „Pojďte, vrátíme se dovnitř, než přijde Ollie." Chytil Aleka za ruku, aby ho odtáhl s sebou, ale ten se mu vytrhl. Chlapec po něm sáhl znovu a Alec se mu znovu vytrhl, tentokrát s tichým umíněným zamručením. Chlapec udělal krok dopředu a zvedl ruku.

Natáhl jsem paži — a jeho pěst se zastavila v mé ruce. Držel jsem ji. Zvedl jsem mu paži vysoko nad hlavu, ne moc vysoko, ale dostatečně vysoko a pevně k tomu, aby se cítil nepříjemně. A rozpačitě. „Nech toho," řekl jsem tiše, ale pevně. „Tady nebude nikdo nikoho bít."

„A to říká kdo?"

„To říkám já."

„No a?"

„Tak fajn, vysvětlím ti to —" Dobře, já tu hru umím hrát, když na to přijde. Zvedl jsem ho za límec trička. Bylo dostatečně pevné, aby ho uneslo a jeho nohy se zvedly ze země; mohlo to skončit jako pěkné posilování. „Já to říkám — protože já jsem větší než ty." Zvedl jsem svou pěst — klidně, velice klidně — před jeho obličej. „Daleko větší. Takže pokud tady bude někdo někoho mlátit, tak na to mám jako první právo já."

Něco naštvaně zamumlal, neměl na vybranou, buď mě musel nenávidět, nebo mi nevěřit. S tím jsem mu nemohl pomoct. Kousl se do spodního rtu a odvrátil oči. Vyhrál jsem.

Pustil jsem ho, strčil si ruce do kapes a usmál se na něj.

Praštil mě do břicha.

Zasloužil jsem si to; povolil jsem v obraně.

Problém s bitím dětí téhle velikosti je v tom, jak silně to můžete udělat a nevypadat jako surovec. Odpověď je taková, že to udělat nemůžete. Naštěstí mě tohle nezačalo trápit dřív, než jsem ho zkrotil. Jemně, samozřejmě.

Nejdřív jsem mu dal pohlavek; pak, když natáhl ruku, aby se bránil, jsem ho do břicha šťouchl čtyřmi nataženými prsty. Trochu se zkroutil a pak jsem ho plácl po zádech dlaní. Pak jsem ho přidržel — na délku paže, ten malý parchant se mě pořád pokoušel kopnout — a plácl jsem ho víc. Pak jsem ho vzal do kravaty s jednou rukou kolem hrdla a on přestal; musel, pokud chtěl pořád dýchat.

Pokoušel jsem se nedávat najevo, že ani já na tom s dechem nejsem dvakrát nejlíp. Bil se jako tygr. „Jednu věc si vysvětlíme na rovinu, blbečku," řekl jsem. „Tohle už nikdy nezkoušej."

Zamračil se. „No — Alec je můj."

„Tvůj co? Jste bráchové?"

„Ne tak docela."

„Co to znamená?"

„Prostě... zůstáváme spolu. Ať už jdeme kamkoliv."

„Aha," řekl jsem. Nad tím jsem se musel zamyslet. Povolil jsem své sevření. „Můžu ti věřit?"

Přikývl.

„Tak fajn." Pustil jsem ho. „Nikdo vás nebude rozdělovat, pokud je tohle to, z čeho máš strach. Ale nesmíš ho bít."

„On moc nemluví. A pokud ho trochu nepraštíš, tak se ani nehne."

Napadlo mě, jestli je Alec autista. Možná; ale možná taky ne. Možná se jen stáhnul stejně jako my všichni ostatní, kteří jsme prošli tím bucharem, jenž udeřil skoro všechny. Někdy je šílenství jediná rozumná reakce na šílenou situaci; neříkal snad někdy něco takového Foreman? „No," řekl jsem a položil Alekovi ruku na rameno — schoulil se mi pod paži, jako by tam hledal bezpečí. Nevšiml jsem si toho, dokud jsem paži nespustil dolů —

„Tady je úplně v pořádku, když nemluvíš." Naklonil jsem se k Alekovi. „Pokud nechceš nic říct, tak nemusíš. Jasné?"

Neodpověděl, ale stejně tak ze mne ani nespustil oči.

Pak se přiřítila Betty-John Tremainová, sbírka pih a jahodově plavých vlasů; nedokázaly se rozhodnout, jestli budou žluté nebo rezavé a rozhodly se pro podivný odstín bledě růžové barvy, který jí kolem obličeje zářil jako sluneční korona. Její pokusy o opálení z ní udělaly vesmír pih; někdy jsme její pleti říkali 'pihatka', ale nikdy před ní. Kdysi byla hezká; pořád ještě byla, ale dneska už působila trochu koženě. „Ach, nazdar, Jime; to jsem ráda, že jsi tady. Děti jsou v pořádku?"

„V pohodě."

Řidič Ollie se zamračil. „Děcka, měly jste zůstat uvnitř."

„Bylo jim tam horko," řekl jsem. „Dovolil jsem jim vystoupit."

„No..."

B-Jay si ho nevšímala. Přečetla si ho stejně jako já. „Tak pojďte, děcka. Máme tady nějakou studenou limonádu a sendviče a cukroví a broskvovou zmrzlinu a to všechno čeká jen na to, až to někdo sní. Fajn, kdo si ještě chce zajít na záchod?" Začala je nahánět k jídelně. „Pak vám dáme nějaké čisté oblečení a — no ne, koukněte se, jak jste někteří špinaví. No, tak se půjdeme všichni vycachtat do potoka — nazdar, jak se jmenuješ, prcku? — a pak vám dáme vlastní pokoje, ve kterých budete spát a — kdo má rád kreslené pohádky? Zvedněte ruce. Fajn, uděláme si i kino."

„Mám tu pár moc malých na to, aby mohly chodit samotné," řekl Ollie, kterého jasně něco naštvalo, buď ona— nebo nejspíš já.

„Takže já ponesu jedno a Jim...?"

„Jo, jasně," řekl jsem. „Nemám nic proti. Už tady mám pár kamarádů."

Jedno ze starších děvčat — mohlo jí být tak třináct, ale byla stejně vychrtlá jako ostatní — se ozvalo. „Já jedno ponesu. Nosím ho už celý týden. Ještě chvilku to klidně vydržím. Ale nemyslím, že by mu bylo moc dobře. Je celé

horké a..."

„Počkej, ukaž... máš pravdu, hned ho zaneseme na ošetřovnu. Jak se jmenuješ, miláčku? Susan? Fajn, tak ho nes. Já ponesu tuhle malou dámu v růžovém a — uf, ta je těžká! Fajn, děcka, ten žlutý dům před námi, právě tam půjdeme."

Šel jsem vzadu, hlídal, aby se nikdo neopožďoval nebo neutíkal, když jsem najednou ucítil, jak mě někdo tahá za rukáv. Podíval jsem se dolů a ruka Aleka s kulatýma očima tiše vklouzla do mé.

„No," řekl jsem. „Tak ty se mnou chceš jít? Fajn, tak pojďme." Myslím, že svým způsobem jsem na to byl pyšný. Možná se mi přece jen dalo věřit. Nebo jen cítil, že by měl zkusit kamarádit s někým, kdo právě dokázal, že tady má právo ostatní bít. Nevím.

Holly mě chytila za druhou ruku, protože byla teď moje kamarádka, a ten starší chlapec, který se jmenoval Tommy, se zařadil po druhém Alekově boku. Dosáhl svého, když chytil Aleka za druhou ruku, a bylo to pro něj zákonné vítězství.

Uvažoval jsem o tom, jestli bych ho dokázal přetáhnout na svou stranu. „Odkud všichni jste, Tommy?"

„Nevím. Přivezli nás sem všechny z centra. To je v Sacramentu. Já s Alekem jsme z Klamathu a Holly přišla z Orindy."

„Orindu znám," řekl jsem. „Tam bývala obrovská továrna na želé."

„Tu jsem nikdy neviděla," řekla bezvýrazně. No, necháme vtipkování.

Tommy dodal: „Nevím, odkud jsou ostatní."

„Na tom nesejde, teď jste všichni v Rodině."

„V rodině? V jaké?"

„Tohle je Rodina. Tak se tohle místo jmenuje."

„To je legrační jméno." To byla Holly.

„Pak je legrační i jméno Holly."

Našpulila rty. „To teda není."

„No tak není legrační ani Rodina."

„Myslela jsem, že rodina je maminka s tátou a všechny jejich děti."

„To je pravda. Jenže tady je maminek, tátů a dětí spousta. Je to všechno jedna velká Rodina. Proto tomu tak říkáme."

Se zvědavým podezřením si mě prohlédla. „A ty jsi táta?"

„Ne."

„Tak co teda jsi?"

„Já jsem já. Pomáhám tady."

„A co děláš?"

„No, třeba štípu zlobivé děti a dávám pusu těm hodným."

„Aha." Trochu se odtáhla, dokonce pustila mou ruku. O chvilku později mě za ni znovu chytila. Očividně si myslela, že jsem koneckonců bezpečný. Řekla: „Myslím, že je to v pořádku. Dokonce ti můžu pomoct a říct, které jsou ty zlobivé."

„No, myslím, že na to dokážu přijít i bez pomoci."

„Ale stejně ti budu pomáhat, jo?"

„Tak jo."

Pak jsme vešli k jídelně a následovali ostatní dovnitř. B-Jay usazovala děti kolem dlouhých stolů, těm menším dávala na židle polštáře, rozdávala rozkazy Tátovi Pottsovi a ostatním kuchařům a pomocníkům a ještě při tom stačila udržovat hovor se všemi sedmnácti dětmi zároveň. „Hned mi sem přiveďte doktorku a taky Sestřičku Břečťanku; některé děti mají infekci, ale chci do nich nejdřív dostat nějaké jídlo. Táto, pošli sem velké mísy s polévkou. A pak jsem jim slíbila sendviče a limonádu — ne, limonádu nemůžeš pít dřív, než sníš polévku — a zbyla nám tam nějaká broskvová zmrzlina? No, tak ji nebudeme mít k večeři. Děti jsou důležitější — cože? Ne, nedostaneš injekci. Pokud ji samozřejmě nebudeš potřebovat; doktorka Ptáček — ano, tak se opravdu jmenuje — je opravdu dobrá doktorka. Nerada dává injekce. Jime, mohl bys mi prosím tě pomoct? Posaď se támhle na konci a pomoz těm třem, které jsi přivedl."

„Tak pojďte, Aleku a Holly a Tome — můžu ti říkat Tome místo Tommyho? Posadíme se támhle."

Zvedl jsem Aleka na židli. Moc nízko. Rychle jsem se rozhlédl, popadl polštář a strčil mu ho pod zadek. Držel se oběma rukama svého medvídka. „Hele," řekl jsem vážně. „Bude se ti těžko jíst, když ho neodložíš. Nikdo ti ho nevezme." Něco mi říkalo, abych mu ho nebral z ruky. Bude ho muset položit sám. Ve skutečnosti jsem se medvídka ani nechtěl bez jeho dovolení dotknout. Ten vlastnický pohled byl jasný signál.

Vstal jsem a přešel ke stolu s jídlem, vzal si tác a naložil na něj nějakou polévku a suchary, chleba a máslo, nějaký celer a mrkev, co by ještě mohlo zajímat hladové, umazané děti? Sendviče? Určitě — a taky jablka. Vrátil jsem se ke stolu a začal jídlo rozdávat.

Holly se rozhodla, že mi může věřit. Začala jíst okamžitě. Tommy si mě nejdřív prohlédl, čichnul si k polévce a pak začal pomalu a klidně jíst. Alec se jen díval.

Rozhlédl jsem se po místnosti. Ostatní děti se pustily do jídla hned, jakmile ho Táta Potts a jeho pomocníci a B-Jay a všichni lidi, kteří mohli přiložit ruce k dílu, před ně položili. Zdálo se, že skoro nad každým dítětem někdo stojí a pomáhá mu, ale ten pocit byl způsoben jen pohybem, tolik dospělých jsme tu neměli. Tihle tři patřili v téhle chvíli jen mně. Povzdechl jsem si. Fajn. Pak jsem se otočil k Alekovi.

„Budeš muset Medvídka položit."

Potřásl hlavou.

Zamyslel jsem se nad celou situací. Věřil mi. Aspoň trochu. Ale byl plachý a vyděšený a nacházel se v úplně novém prostředí. Natáhl jsem ruku a pohladil ho. Měl velice jemné a měkké vlasy, i když byly špinavé. Na hlazení dětských vlasů je něco strašně zvláštního. Nejde jen o tu důvěru, která přitom musí být, ale o ten samotný pocit — o něco, co si myslím, že sahá až k zvířecím kořenům a instinktům.

Pak jsem si na něco vzpomněl, na něco z vlastního dětství. Naklonil jsem se k němu a políbil ho jemně na čelo. A pak jsem se sklonil ještě níž a dal pusu i Medvídkovi.

Oči se mu překvapením rozšířily tak, že už to víc nešlo.

Nevšímal jsem si toho pohledu, přisunul jsem talíř s polévkou přímo před něj, nabral na lžíci a nabídl mu ji.

Podíval se na polévku. A na mě. A na lžíci. A na Medvídka. Na starého beztvarého Medvídka. A pak to všechno udělal ještě jednou.

„No, tak jestli nechceš polévku ty, tak se podíváme, jestli by si nedal Medvídek." Nabídl jsem lžíci Medvídkovi. „Mmmm, no to se podívejme — Méďovi chutná. To je dobře. Cože, Medvídku? Ještě? No, počkej chvilku, zeptáme se Aleka, jestli by taky trochu nechtěl. Budete se střídat." Ponořil jsem lžíci do talíře a podal ji Alekovi. „Je řada na tobě."

Alekova ústa se otevřela ještě dřív, než o tom mohl začít přemýšlet. Strčil jsem lžíci rychle dovnitř. „Takhle je to správně." Oči se mu překvapením rozšířily. Polévka byla dobrá. Dal jsem mu druhou lžíci, pak třetí, dřív, než si to rozmyslí. Skoro už začal špulit rty, ale to už tu byla čtvrtá. S kouskem masa.

Rozhodl se. Velice opatrně dal Medvídkovi pusu a podal mi ho. „Podržíš mi ho?"

Začal jsem natahovat ruku, ale těsně předtím, než jsem se ho dotkl, jsem se zastavil. „Jsi si úplně jistý? Jsi si jistý, že bude v pořádku?"

Kousl se do rtu. Možná jsem se ho na to neměl ptát.

„On se hrozně bojí," řekl Alec. „Musíš ho vzít do náruče a říct mu, že je hodný medvídek."

„Fajn." Pečlivě jsem si Medvídka posadil na klín. Trup a jedna paže. Žádná hlava. Ale pořád toho bylo hodně, co mohl mít člověk rád. Kolik částí medvídka byste museli ztratit, než byste ztratili i vlastní duši? Nejspíš daleko víc než hlavu a dva tři údy.

Alec si ode mě vzal lžíci a trval na tom, že bude jíst sám. Přitáhl si k sobě talíř tak blízko, jak jen mohl, naklonil se nad něj a začal se krmit horkou polévkou a celou dobu se rozhlížel, jako by se bál, že mu jídlo někdo vezme. Pořád se přitom díval na mě a na Medvídka. Hlavně na Medvídka. Hladil jsem ho a krmil ho sušenkami — které jsem mu strkal přímo do krku. Ten mi připadal jako nejpříhodnější otvor. Alec do sebe házel druhý talíř polévky, když si vzpomněl, že je řada na Medvídkovi, ale ten už hlad neměl, byl plný sušenek, takže Alec musel dojíst polévku sám.

„Dobré, co?" zeptal jsem se ho.

Alec měl plné ruce práce s polykáním a Medvídek plný krk sušenek. Jako odpověď mi to muselo stačit.

U vedlejšího stolu někdo rozlil sklenici mléka a začal brečet —

„A jéje, máme tady nehodu!" To byla B-Jay, která už přibíhala s ručníkem. Hned za ní přicházel Táta Potts s novou sklenicí mléka. „To je v pořádku, miláčku, tak neplač. Máme tu spoustu mléka. Jime?" Otočila se ke mně. „Budeme potřebovat hadr na zem."

Začal jsem vstávat, ale Alec sebou najednou tak trhnul, že mě to zastavilo. „Eh — já nemůžu."

„Cože?"

Zvedl jsem Medvídka. „Hlídám tohohle Medvídka."

Vypadala zmateně a chvilku jsem měl pocit, že vybuchne, ale pak si všimla Alekova výrazu a pochopila. „Eh, fajn."

Začal jsem tomu rozumět. Děti tady byly nade všechno. Ať už se stalo cokoli, byly první na řadě. Nevěděli jsme, čím vším prošly a neměli jsme čas na to, abychom se v jejich minulostech přehrabovali. Museli jsme jim dát najíst, vykoupat je, hrát si s nimi, držet je, foukat jim na rány, psychické i tělesné a dělat úplně všechno, co zrovna teď potřebovaly — protože tyhle děti potřebovaly nade všechno jedinou věc: ujištění, že jsou teď v bezpečí. Každé jejich přání bylo třeba splnit hned, ne až příští týden ani za hodinu nebo v blíže neurčené pozdější chvíli. Tyhle děti neznaly pojem později, znaly jen slovo teď. A tyhle děti byly vyděšené. Ať už prošly čímkoli, všechny měly děsnou hrůzu z toho, že to ještě není pryč, zdaleka ne; že tahle... tahle iluze, které říkáme Rodina, je jen dočasnou a neskutečnou zemí Oz, ze které je pošlou zpátky do Kansasu a k zoufale hladové skutečnosti příliš brzy. Všechny hladově chňapaly po všem, co jsme jim dávali, protože byly k smrti vystrašené tím, že to nevydrží a budou muset zase dlouhé dny hladovět nebo budou muset snášet bití nebo nebudou mít žádnou postel ke spaní nebo střechu nad hlavou. Většinou měly strach z toho, že je nebude nikdo objímat a říkat jim, že si vedou dobře a že bude všechno v pořádku, i když budou ve skutečnosti vědět, že nic v pořádku nebude. Tyhle děti byly chytré stejně jako všechny děti. Poznaly, kdy věci nejsou v pořádku, ale pořád potřebovaly rodiče, kteří by jim řekli, že věci v pořádku jsou — protože pokud máte rodiče, někoho silného, na koho se můžete spolehnout, nemůže být nic špatně. To, co potřebovaly, byl někdo, komu by na nich záleželo a mohl za ně být odpovědný. Dítě není připravené na to, aby za sebe neslo odpovědnost; díky tomu musí dospět daleko dřív a zapomíná, proč existuje smích — takže jestli to znamenalo, že budu sedět s kusem vycpaného medvídka, který se rozpadal, na klíně, zatímco mléko, které se prodávalo po 3,23 kalorkách za galon, bude téct na podlahu, no, mělo to tak být. Mléko se mohlo utřít kdykoli. Ale Alec trval na tom, že Medvídka musí někdo držet. A to znamenalo teď. A já měl takový pocit, že ani o Medvídkovi ve skutečnosti nemluvil. Že mluvil spíš o Alekovi.

Jaké že to bylo slovo? Projekce? To je fuk. Slovo bylo napsané v učebnici, ale tohle byla skutečnost. Alec si nemohl dovolit dávat najevo slabost. Nikdy. Proto to byl Medvídek, kdo potřeboval obejmout. Seděl jsem a objímal Medvídka.

Holly a Tommy jedli sendviče. Alec s tím svým měl problémy, ale odmítl Hollyinu pomoc. Dal jsem mu sendvič znovu dohromady — mou pomoc byl ochotný přijmout — a strčil mu ho pevně do obou rukou. Salát z tuňáka. Strašně mazlavý. Ale dobrý. Olízl jsem si prsty. Nebylo to tak dlouho, co se tuňák stal z lahůdky znovu běžným jídlem. Chyběl mi. Některé vedlejší, účinky Poklesu nebyly špatné. Alec se na mě podíval. „Neměl jsi mi to jíst, jen mi s tím pomoct."

Znovu jsem mu sendvič urovnal a tentokrát jsem si odevzdaně otřel ruce o kraťasy. Budu se muset později zajít podívat do kuchyně a nakrmit svého medvídka.

B-Jay stála uprostřed místnosti a potichu počítala. „Sedmnáct," mumlala si. „Tři na ošetřovnu, takže čtrnáct postelí... kruci. Fajn, Betty-John, uděláme si rozvrh hodin na dnešní večer. Koupání. Jasně — půjdeme k potoku. Nejdřív si zaplavou a pak je strčíme do bazénu a naházíme za nima spoustu mýdla a šampónu; nejspíš pak zůstane na stěnách pěkně černej pruh. Budeme potřebovat prádlo, sandály, trička, kraťasy, určitě spoustu náplastí..."

Někdo začal křičet, jedno z menších děvčat. Stálo na židli a ukazovalo ke dveřím.

„Ale no tak, to je jen stará Rošťačka," řekla Betty-John. „Ta ti neublíží."

Rošťačka byla stará, vychrtlá žlutá fena s příliš velkou kůží, přes kterou se dala spočítat její žebra ze dvaceti metrů, a dlouhým jazykem, kterým se skoro dotýkala země. Byla sbírkou různých částí různých psů; šilhavý úsměv; kloubnaté nohy; široké packy; velké hnědé oči, kterými koulela a pátrala po zbytcích jídla nebo přátelském poplácání; a trhává, nejistá chůze, při které jste se divili, jak je možné, že si nešlape po uších — tak nízko držela hlavu. Doktor Frankenstein musel začít své pokusy s podobnými zvířaty.

Malá holčička prožívala skoro hysterický záchvat. Většina ostatních dětí byla vylekaná a nervózní a nejspíš si myslely: Je tohle ta správná reakce? Nemám začít křičet taky?

Rošťačka vyplázla jazyk, zakoulela očima, pohodila hlavou, spustila čumák k zemi a vkráčela do místnosti. Holčička zavřeštěla.

To už ji B-Jay držela v náručí. „Rošťačka je hodná, je to jen pes."

„Pes!" křičela holčička. „Pes!"

Aha. Jasně. To děcko si rozhodně nemyslelo, že psi jsou přátelská stvoření. Psi byli velké, divoké věci, které vás kously a ukradly vám jídlo. Vsadil bych se, že dokážu uhodnout, co tohle děcko prožilo.

„Neublíží ti."

„Já ji vyženu, B-Jay," navrhla Malá Břečťanka.

„Ne! Rošťačka je taky člen Rodiny. Tady jsme všichni kamarádi. Půjdu s Patty jíst do zadního pokoje, aby se Rošťačka mohla seznámit se svými novými kamarády." Ještě mluvila a už vykročila k zadní místnosti. „Tak pojď, Patty."

„Ne —! Já nechci jít pryč!"

„Tak tady zůstaneme!"

„Ne!"

„No dobře, tak co doopravdy chceš?"

„Ať jde pryč!" Ukázala na Rošťačku.

„Kdepak." Betty-John byla rozhodnutá. „Ne, miláčku. Rošťačka je část naší rodiny. Neublíží ti, rozhodně ne víc, než bych ti ublížila já nebo starý škaredý Jim nebo kdokoli jiný. Nemůžeš po nás chtít, abychom z rodiny někoho zaháněli pryč. To neuděláme stejně tak, jako nedopustíme, aby někdo vyháněl pryč tebe."

Holčička se na ni podívala s nerozhodným výrazem na tváři.

„Chceš dojíst svůj oběd?" B-Jay byla pevná.

„Uhm." Holčička přikývla.

„Tady?"

„Uhm."

„Když ti slíbím, že ti Rošťačka neublíží, sedneš si a budeš jíst potichu?"

„Uhm...Jo..."

Rošťačka se potulovala místností, čenichala a olizovala a s radostí jedla dětem z rukou to, co jí spiklenecky podávaly. Jedním okem pořád prohlížela podlahu a slízávala drobky. Zákon K-9: všechno, co padne na podlahu, je moje. Skoro dokázala žvýkat se zavřenou tlamou; na psa měla nečekaně vyspělé stolovací návyky. Dokonce se natáhla a přátelsky očichala Medvídka.

Alec ztuhl, a když Rošťačka Medvídka olízla — ve skutečnosti ho zbavila malé kapky salátu z tuňáka — zatvářil se velice podezřívavě.

„Kousne ten pes Medvídka?" Pro Aleka byli všichni psi on a všechny kočky byly nepochybně ženského rodu.

„Ne," řekl jsem. „Jen ho ochutnává. Myslím, že se jí Medvídek líbí."

„A kousne ho?"

„Ne. Rošťačka nekouše. Jen olizuje. Takhle." Naklonil jsem se k němu a olízl jeho tvář. „Mmm. Dobré. Polévka." Alec se zahihňal a otřel si tvář hřbetem ruky.

Holly se zatvářila překvapeně. „Hele, on se směje!"

Obrátil jsem se k ní. „Co je na tom tak divného?"

„On toho moc nenamluví. A nikdy se nesměje."

„Ani když ho někdo lechtá?" zeptal jsem se s vážnou tváří.

Podívala se na mě svrchu. „Ty nás nesmíš lechtat."

„Vsaď se, že můžu."

„To nesmíš."

„A to říká kdo?"
„No...já to říkám."
„No tak na to bych se podíval..."
Mohl jsem ji lechtat. Stejně jako Aleka. A trochu i Tommyho. A nejen to, dokonce se i mohli smát — trochu. I Medvídek vypadal trochu šťastněji — přinejmenším vypadal trochu šťastněji na někoho, kdo nemá hlavu. Těžko říct.

Byl to divnej pavouk, tenhle pan Angus O 'Neill,
ten po ženskejch s prsama jak dva balóny šel.
Jeho pták, ten nestál za moc,
zvládl to jen jednou za noc;
ale koule vám velký jak melouny měl.

31. Smlouvání

„Nikdo ještě nezemřel spatně.
Všichni to zvládli na jedničku."
—SOLOMON SHORT

Část procesu, při které šlo o smlouvání, se protahovala do nekonečna.
Ale nebyl jsem to já, kdo smlouval; byli to ostatní účastníci kursu v místnosti. Já se už rozhodl, že se smlouvání nezúčastním.
Byl jsem na to příliš hrdý.
Bylo to jako všechny ty scény ve filmech, kde chce vrah někoho zastřelit a oběť prosí o milost — a pak stejně slízne kulku. Všechno, čeho oběť dosáhne, je to, že ztratí veškerou důstojnost.
A já tak nechtěl skončit.
Rozhodl jsem se, že nebudu prosit ani žebrat, ani se pokoušet smlouvat. Možná to byl účel procesu: dostat mě do stavu, kdy se pro mě přežití stane natolik vedlejším, že se o ně přestanu starat. No, pokud to tak bylo, tak jsem byl na nejlepší cestě k cíli.
Ale prosit nebudu. Ne po tom všem, co mám za sebou. Kdepak. Je mi líto. Jane.
Místo toho jsem seděl a poslouchal.
Zbytek účastníků kursu smlouval.
Téma první: Je to zbytečné mrhání lidským životem.
Foremanova reakce:
„Jistě. Je to mrhání lidským životem. V tom s vámi souhlasím. Ale tímhle způsobem bude proces pokračovat."
„Ale každý lidský život je vzácný."
„Opravdu? Před epidemiemi nás na téhle planetě žilo deset a půl miliardy. Nejoptimističtější odhad se teď pohybuje kolem tří a neustále klesá. Ale i kdyby žily na této planetě tři miliardy lidí, jaký rozdíl dělá ztráta jednoho z nich? Všichni jednou musíme umřít. Není snad jedno, jestli k tomu dojde dnes nebo příští týden?"
A tak dále.
Téma druhé: Je to kruté a neobvyklé.
Foremanova odpověď:
„Neobvyklé? Ne. Statistiky toto tvrzení nepodporují. Smrt zastřelením je naneštěstí velice obvyklá. Kruté? O tom pochybuji. Je to okamžité. Je to bezbolestné." Foreman dodal: „Připouštím, že to bude trochu nepříjemné, až se McCarthyho mozek rozstříkne po zdi, ale kruté a neobvyklé? Ne."
Téma třetí: Není to nutné pro úspěch výcviku.
Foreman: „Máte osvědčení, které by vás kvalifikovalo k vedení Výcviku modu?"
„Ne."
„Já ano. Na obrazovce ho můžete vidět. Já budu rozhodovat, co je pro úspěch výcviku nutné a co není. Vy mi do toho nemáte co mluvit."
Téma čtvrté: Je nějaký jiný způsob, jak dosáhnout stejného výsledku?
„Ne."
Téma páté: Co máme říct nebo udělat, abychom této věci zabránili?
„Nic. Vůbec nic. Není nic, co byste mohli udělat. Není nic, co byste měli pochopit. Není nic, co by se mělo stát. Ale možná byste si měli všimnout filozofické niti, která se táhne touhle otázkou. Je jasné, že komunikaci pokládáte za něco, čím se dá něčeho dosáhnout.
Pokud je to jediná věc, za kterou komunikaci pokládáte, pak se to nevyhnutelně redukuje na 'Vezmi bouchačku a tak dlouho jí někomu vyhrožuj, až udělá, co budeš chtít.' A když ve skutečnosti někdo na někoho pistolí míří, myslíte si, že se právě tohle děje — že se já pokouším dosáhnout toho, že někdo něco udělá. Omyl. Nesejde mi na tom, co McCarthy nebo kdokoli jiný v téhle místnosti řekne nebo udělá. Proces bude pokračovat, dokud McCarthy nezemře. Ale možná byste si měli všimnout toho, jak jste se zasekli ve stavu, zvaném 'Smlouvám", a řeknete nebo uděláte cokoli, abyste dosáhli toho cíle, o kterém předpokládáte, že je správný. Proto jste se zasekli v předpokladu, že musíte smlouvat, vyjednávat, prosit, žebrat, požadovat, kšeftovat, protestovat a dohadovat se — uděláte cokoli, co budete muset, abyste zachovali lidský život."

Foreman se pak obrátil ke mně.

„Je jasné, že si McCarthy zvolil stoický klid. Říká se tomu 'pasivní agresivita'. Je to také jeden ze způsobů smlouvání, protože si myslí, že když ho bude uplatňovat, bude mě schopen donutit k něčemu, co bude daleko příhodnější pro jeho přežití." Foreman si mě nějakou dobu zamyšleně prohlížel a pak promluvil k celé místnosti. „Ne, nemyslím si, že bych se nechal přesvědčit."

Tomu, jakým tónem to řekl, se všichni zasmáli, dokonce i já.

Ale pořád jsme ještě smlouvali.

Téma šesté: Nemá snad McCarthy větší hodnotu jako živý než jako mrtvý?

„Tady se nejedná o McCarthyho hodnotu. Tady se jedná o McCarthyho smrt."

Téma sedmé: No dobře, tak když jste tak pevně rozhodnutý, že musíte McCarthyho zabít, tak proč s tím už neskoncujete?

„Protože jsme ještě neprošli všemi fázemi procesu. Fází je celkem pět: odmítnutí, vztek, smlouvání, skleslost a přijetí. Nejsou vždycky tak jasné a lehce rozpoznatelné jako tady a neobjevují se vždycky ve stejném pořadí. Někdy také dochází k vzájemnému překrývání. Někdy přeskakujete nějakou dobu mezi dvěma z nich. Někdy projdete některou z těchto fází tak rychle, že si toho ani nevšimnete. Ale tady, při tom, jak je tento proces veden, prožijete všech pět fází procesu za sebou. No ne, zase tady cítím nějaký vztek..."

Téma osmé: Není to fér.

„No a? O co vám jde?"

Téma deváté: Jaký má smysl, když zemře právě McCarthy? Kdo prochází tímhle procesem? McCarthy, nebo my všichni? Pokud se proces týká nás všech, jak říkáte, nebudete nám vyhrožovat všem?

Právě tenhle argument vyvolal v místnosti docela velké pozdvižení. „Ještě mu napovídejte!" zakřičel někdo. Jiní to brali daleko vážněji; báli se toho, že by snad mohlo Foremana opravdu napadnout rozšířit záběr příkladu.

Foreman počkal, dokud se místnost trochu neuklidnila, než na tuto otázku odpověděl.

„Proces se týká nás všech. Všichni v téhle místnosti procházíme procesem přežití. Vy procházíte procesem přežití. Já procházím procesem přežití. Prochází jím vedoucí kursu. Prochází jím McCarthy. Pokud jde o to, kolik lidí dnes zemře — provádíme tento příklad na McCarthym. Pravda je taková, že každý umře sám."

Něčeho jsem si teď všiml, něčeho, co se týkalo Foremana, něčeho na způsobu, jakým mluvil, jakým vysvětloval a také na tom, jak se chovali ostatní: všichni jsme byli smrtelně vážní. Už se neozývaly vtipy, nebylo slyšet chytré poznámky a zmizely pobavené výrazy.

Teď jsme se vážně bavili o smrti.

Zhmotnila se v této místnosti.

Proces bude pokračovat, dokud nezemřu.

Pak vstal nějaký zrzavý chlapec. Mohlo mu být teprve osmnáct let.

Foreman se na něj podíval. „Ano? Parente?"

„Hlásím se dobrovolně na McCarthyho místo."

„Skutečně?"

„Ano, skutečně."

„Proč? Čeho si myslíte, že dosáhnete?"

„McCarthy nechce zemřít. Mně na tom zase tak nesejde. Všechno, pro co jsem žil, je stejně pryč."

„To, že McCarthy nechce zemřít, je sice jen dohad — ale je to spravedlivý dohad. Nicméně je irelevantní, jestli chce McCarthy zemřít, nebo ne. Nemá v této věci žádnou možnost volby. Ani vy. A na vás přijde řada s umíráním, až na vás přijde řada. Posaďte se."

Parent si nesedl. „Vy sám jste řekl, že je jedno, na kom je tenhle příklad prováděn. Trvám na tom, abyste místo něj použil mě. Já chci zemřít. McCarthy ne. Tak to bude daleko spravedlivější, ne?"

„Tady nejde o spravedlnost. O co vám jde?"

„Jde mi o jedno. Souhlasil jste s tím, že to není spravedlivé, že život je hodnotný, že každý člověk je zvláštní a jedinečný. No, pak tedy záleží na nás všech, abychom se ho pokusili udělat alespoň trochu spravedlivějším, pokud to půjde. Tohle je něco, s čím můžeme něco udělat. Tohle je něco, v čem možnost volby máme."

Foreman zamyšleně pokýval hlavou. Zdálo se, že v něm Parentova slova něco probudila. Přiznal: „Částečně to chápete. Skoro jako byste věděl, o co jde. Ale za prvé, nikdy jsem nesouhlasil s tím, že je to nespravedlivé. Smrt je velice spravedlivá. Bere všechny. Mladé. Staré. Bohaté. Chudé. Co může být ještě spravedlivější?

A pokud jde o hodnotu života, pak je na této planetě života dostatek. Příroda životem mrhá. Života je tu tolik, že se může živit sám sebou. Nic nežije bez toho, že by se neživilo smrtí něčeho jiného; takže smrti je stejná hojnost jako života. Mýtus toho, že život každého z nás je cenný a zvláštní, je neporozumění přírodě. Cennost života je způsobena pouze díky nutkání přírody plodit životy v nesčetné různosti; skutečnost, že je život jedinečný, nám nezaručuje žádné zvláštní výsady nebo výhody. Každý život musí soupeřit s tímtéž nepřátelským vesmírem. Jen ty životy, které tento závod vyhrají, vyhrají zároveň právo předat své geny. Tohle je zkrácená verze; nebudu zacházet do podrobností, pokud jde o různé hry, které hraje život sám se sebou, aby zaručil, že tomu nebo onomu genu bude dána možnost reprodukce; to patří do jiného kursu. Ale musíte se na to dívat ze sociobiologického úhlu pohledu, dokonce i na tento vývoj za pochodu. Právě odstraňujeme jednu sadu velice nešťastných genů z genetické banky." Způsob, jakým to řekl, neznamenal vtip.

Parent zůstal stát.

„'Smrt každého člověka ponižuje mě,'" zarecitoval.

„John Donne. 'Neptej se, komu zvoní hrana; zvoní pro tebe.' No a?" zeptal se Foreman.

„Takže pokud chcete zabít McCarthyho, budete muset zabít i mě." Parent byl rozhodnutý.

Někdo zatleskal.

A pak někdo jiný.

A pak najednou tleskala celá místnost.

Žena, která seděla vedle Parenta, vstala a přitom nepřestávala tleskat. Pak muž. Pak další dva.

A pak najednou stála a tleskala celá místnost. Pokračovalo to pořád dál a dál a dál.

Tleskali Parentovi. Tleskali mně. Tleskali sami sobě.

Nedokázal jsem promluvit. Po tvářích mi stékaly slzy a já nedokázal odhadnout, jaký to byl cit, který mi svíral hrdlo. Možná to byla radost, ale nikdo ještě tváří v tvář smrti radost necítil. Byla to... jednota.

Vstal jsem a začal tleskat taky.

Foreman se pletl.

Neměl jsem zemřít sám.

A pak nakonec po několika nádherných staletích začal potlesk utichat.

Foreman čekal, dokud jsme neskončili. Nepokusil se nás nějak zastavit nebo přibrzdit. Nechal nás, ať ze sebe dostaneme nahromaděnou energii v hlasité reakci na všechny naše smíšené pocity.

„Děkuji," řekl pak. Neřekl nám, ať si sedneme. „Děkuji za ten nádherný projev jednoty. Ale..." řekl znovu zamyšleně. „Jak si mám tuto ukázku vykládat? Je to snad projev souhlasu s Parentovým rozhodnutím? Nebo jen radost z toho, že jste vy ostatní mimo hru?"

Foreman začal počítat na prstech. „Vidím tady tři možnosti. Za prvé vám to je fuk. Využili jste jen téhle příležitosti k tomu, abyste mohli vstát a protáhnout se."

Nato se ozval smích.

„To si nemyslím," řekl Foreman. „Druhá možnost: udělala na vás dojem Parentova odvaha, jeho odhodlání zaujmout toto místo. On bude hrdina a já musím být samosebou padouch. Je to z Parentovy strany samozřejmě hezká představa. On bude mít pravdu. Já se budu mýlit. Nic to nemění. Parent vypadá ušlechtile. Vy jste vstali a tleskali a uznávali to. Ale nic se nemění. Proces pokračuje. McCarthy pořád ještě musí zemřít. A já myslím, že už jsme tak daleko, abyste to věděli. Myslím, že Parent to ví také. Myslím ale, že Parent myslel naprosto vážně a upřímně všechno to, co tady říkal. Takže musím tuto možnost vyřadit také; protože nás ponižuje. Nás všechny.

Tím nám tady zbývá už jen třetí možnost. A to ta, že jste vy všichni vstali proto, že si myslíte, že tato ukázka jednoty změní výsledek. Tato ukázka na mě udělala hluboký dojem. Nezmění výsledek."

Parent řekl: „Opakuji, doktore Foremane. Pokud chcete zabít McCarthyho, budete muset zabít i mě. Proto také stojím."

„Já také," řekl někdo jiný, někdo, koho jsem neviděl.

„A já —"

„A já taky —"

A pak to začala křičet celá místnost. „Já taky!"

Foreman trpělivě čekal.

Přistoupil zpátky ke stolu, a než pokračoval dál, napil se. Na ten nejkratší z okamžiků jsem si uvědomil, kolik tělesných sil od něj musí tahle práce vyžadovat — a přitom vypadal pořád jako ta nejživější osoba v místnosti.

Obrátil se a znovu se postavil k posluchačům čelem. Pořád ještě křičeli.

Po chvíli zvedl Foreman ruku. Nevypadal, jako by mu to dělalo starosti. Ve skutečnosti se usmíval. „Oceňuji toto stanovisko." Povzdechl si, dlouze a nahlas. „Ale bylo by to nepřiměřené, pokud rovnou ne brzdící. Takovým způsobem proces neděláme. Můžete se posadit.

Zůstali stát. Všichni. Do jednoho.

Byla to nádherná neposlušnost.

Foreman nevypadal, že si s tím dělá hlavu. Měl jsem pocit, že se s touhle reakcí setkal už dříve.

„Podívejte se," řekl. „Není nic hrdinského zemřít en masse. Ve skutečnosti je to pěkná pitomost. Logická, rozumná věc by byla spíše tomu, kdo vás chce zabít, maximálně práci ztížit — to je přežití. Ale možná si uvědomíte, že to, co tu teď provádíte, je něco, čemu by většina z vás říkala 'obrana vyššího principu'. Většina z vás, pokud byste našli ten správný princip za správných okolností, by při jeho obraně dokázala zemřít. Říkáme tomu 'být mučedníkem'. Je to krásný způsob, jak mít pravdu. Vaše tělo může zemřít, ale vaše vyšší principy žijí dál.

To se děje, když je vaše mysl zmatená, když začne dělat nesprávné závěry, když vloží větší část své identity do rodiny, národa nebo druhu. Obzvlášť často k tomu dochází, pokud se vaše mysl ztotožní se vznešenými ideály a principy. Najednou je přežití představy daleko důležitější než přežití jedince. Říká se tomu 'morální vítězství'.

No a tady to máme. Jste všichni ochotní zemřít, jen abyste měli pravdu. Měli byste se smát. Copak nechápete ten vtip, který na vás sehrála vlastní mysl? Jste tak zaujati přežitím své identity, že raději zemřete, jen abyste přežití své identity zajistili. A když už mluvíme o zmatku..." Upřel na nás všechny postranní skeptický pohled; byl to ten druh pohledu, při kterém začnete uvažovat, jestli jste si náhodou nezapomněli zapnout svůj filozofický poklopec.

„Takže vy tvrdíte, že je špatné umřít za své principy, rodinu a vlast?" zakřičel někdo obviňujícím tónem.

„Nic takového jsem neřekl. Řekl jsem, že vaše mysl je tak zaujatá přežitím vaší identity, že raději zemřete, než abyste tuto svou identitu zničili. Vložili jste svou identitu do principů a rodiny a národa a druhu. Jestli je to dobře nebo špatně, to je irelevantní; uděláte to stejně. Dělali jste to ještě předtím, než jste sem přišli. Budete to dělat, až odejdete. Jediný rozdíl bude spočívat v tom, že budete vědět, že to děláte. Nebudete to dělat nevědomky — a to bude mít vliv na všechna vaše rozhodnutí. Budete svá rozhodnutí zvažovat v úplně odlišných souvislostech."

„Nicméně," řekl Parent. „Pokud zabijete McCarthyho, budete muset zabít i mě."

„Takovým způsobem tady proces nevedeme," řekl Foreman klidně. Zvedl pistoli a vysunul bubínek. Zvedl pistoli, aby se do něj každý mohl podívat. „Máme jen jednu kulku. Nic víc." Rozhlédl se místností plnou posluchačů. „Můžete se posadit. Dosáhli jste svého. Ale nemáte co mluvit do věcí, do kterých nemáte co mluvit a nezáleží na tom, jak často do nich mluvíte. Vesmíru na tom nezáleží. Skály jsou tvrdé. Voda je mokrá. No a? Život je těžký. Pak umřete. Zahází vás hlínou. Jediná volba, kterou máte, se týká toho, jestli přijmete to, že takhle už to prostě ve vesmíru běhá.

Proces pokračuje, dokud nezemřete."

Parent se váhavě posadil — a já byl zase sám.

Ženská, co miluje a pak nenávidí,
ta to má lehký — nikdy se nestydí
Jsou nebezpečné
ty, co milují věčně;
takových zaplať pánbu není moc lidí.

32. Rodiče

„Ani Murphyho zákony nefungují vždycky."
—SOLOMON SHORT

Později, když jsme je všechny vykoupali a uložili ke spánku, ke mně Betty-John, ještě pořád mokrá z potoka, přišla a opřela se mi o rameno, sice vyčerpaná, ale současně nadšená.

Podívala se na mě. „Už to začínáš chápat, Jime? Myslím to, jak pracovat s jejich psychózami?"

„Jo, myslím, že jo. Nevím. Možná."

„Pojď," řekla. „Mám v kanceláři něco na pití. Naliju ti sklenku. Vypadal jsi šíleně, když ses snažil vykoupat ten roztrhaný kus medvěda, aniž bys ho namočil."

„Jo, no, ale musel jsem. Vidělas, jak mi Alec věřil." Vykročil jsem za ní do kopce.

Ukázalo se, že její pití je limonáda. Mělo mi to být jasné.

„Dala bych si ledový čaj," řekla B-Jay; jednou nohou zavřela dveře malé ledničky, která stála vedle jejího stolu, „ale ceny jsou směšné." Vzdechla si a pročísla si prsty vybledlé vlasy, pak si uvědomila, co dělá, a spustila ruku dolů. „Hrůza, co? Měla bych se o sebe víc starat." Vrátila se k mumlání o cenách a přesunula na svém stole několik papírů. „Na černém trhu můžeme dostat chleba jen za pětadevadesát centů za bochník — věřil bys tomu? A dokonce hovězí! Vím, že bych si neměla stěžovat, ale neměli jsme tady pečené hovězí už... vidíš, ani si nemůžu vzpomenout, kdy naposledy, ale jiné věci, jako třeba čaj a kávu a cukr, ty si prostě dovolit nemůžeme, ani na normálním, ani na černém trhu."

„Je to tak vážné?"

„Je, pokud jsi na všechny tyhle věci zvyklý. Dětem to chybět nebude. Jen bůh sám ví, čím se dřív živily. Ale stejně je to pokrok. Máme mléko a brambory a chleba a všechnu zeleninu, kterou si dokážeme vypěstovat, takže jsme v pohodě. Měli jsme dostat ze skladu ze Sacramenta náklaďák konzerv, ale nikdy nedorazil. Nejspíš ho přepadli a vyloupili; další koupíme na černém trhu příští týden." Vzdychla a zaklonila se do křesla. Křeslo se zaklonilo taky. Zaskřípělo a zavrzalo a zvrátilo se tak daleko dozadu, že jsem si chvíli myslel, že se s ním zřítí k zemi, ale pak si položila nohy na stůl. V obou podrážkách měla díry.

„Potřebovala bys nové boty," ukázal jsem a usrkl jsem ze sklenice.

„Já vím. Potřebovala bych toho spoustu." Unaveně si přetřela čelo a na okamžik vypadala staře.

Nevěděl jsem, co říct. Řekl jsem: „Pěkná banda děcek, co?"

Zabručela.

„Chci říct, že nejsou tak špatné, jak jsem myslel. Totiž, vykládala jsi mi o jejich psychózách. Čekal jsem, že budou pěkně oddělané."

B-Jay potřásla hlavou. „Ne, tahle banda ne. Většina z nich byla pod dohledem dospělých. Pořád jsou to přinejmenším lidi. Ale jen tak tak."

„Aha." Dopil jsem limonádu a postavil sklenici na stůl. „Odkud přesně přišly? Třeba ten malý kluk, Alec, ten s tím medvídkem."

„Nevím. Myslím, že jsou to sirotci jako všichni ostatní. Když vymřou tři čtvrtiny lidstva, zbydou ti jen sirotci. Kdo má dneska ještě nějaké příbuzné?" Popotáhla a utřela si nos. „Jejich papíry nám po síti ještě nepřišly. Bůhví kdy dorazí. Pomohly by nám. Na téhle skupině dětí nejspíš dělali sociální pracovníci; my bychom od nich měli dostat hlášení. Ale nemůžeme čekat. Mezitím je musíme začít z té kaše vytahovat sami." Podívala se na mě. „S každým z těchhle dětí se něco děje, Jime, nikdy o tom nepochybuj, ať už vypadají spokojeně jak chtějí. Jsou právě tak těžce poškozené jako každý z nás, a nejspíš ještě víc, pořád se zmítají ve vlně epidemií a jejích dozvucích. Všichni s tím budeme až do konce života muset žít stejně jako další generace, dokud se svět znovu nevrátí do normálního stavu — pokud vůbec. Ty rány nemusí být vůbec viditelné a možná jsou takové, jaké ještě neumíme rozeznávat, ale jsou tady; proto musíme být tak strašně opatrní. Můžeme do nich sypat sůl bez toho, že bychom si to třeba uvědomovali. Proto jsem třeba netrvala na tom, aby si dneska před obědem umyly ruce a obličeje; bylo pro mě daleko důležitější, aby nám věřily, že jim dáváme jídlo, než jejich matení novým systémem pravidel. Možná si pamatují mytí jako podmínku nutnou k

tomu, aby najíst vůbec dostaly, a my jim musíme ukázat, že jídlo — a naši lásku — mohou dostávat bez jakýchkoli podmínek. A mimochodem, raději na toho Aleka dávej pozor. Překvapuje mě, že ho sem vůbec poslali."

„No, Tommy a Holly už si vedou docela dobře v tom, jak na něj dávat pozor."

„Mm, jo, tím to nejspíš bude. Nejspíš je jeden z těch chodících zraněných, ale poslali ho sem, protože nechtěli riskovat to, že těm dvěma ublíží tím, že jim ho vezmou. Nemysleli na Aleka, mysleli na ty dva. Sakra! Jak já bych chtěla, aby už přišly ty papíry!"

„Poslyš, neměli bychom toho medvídka Alekovi vzít a vyčistit ho a znovu ho vycpat? Možná bychom ho mohli zašít a nasadit mu novou hlavu?"

„Já bych to nedělala," řekla B-Jay.

„Proč ne?"

„Co se stane, když mu přišiješ hlavu, kterou on nepozná? Nemusí to už být jeho medvídek. Raději to zatím nech tak, jak to je — alespoň do té doby, než zjistíš, jak moc je pro něj důležitý. Je pěkně vážně poškozený, Jime; raději bychom se měli připravit na to, že je rozdělíme."

„Rozdělíme?"

„Že ho pošleme zpátky."

„Zpátky?"

„Jime," řekla tiše, „jsou děti, ze kterých se stávají katatonici, autisti, nebo které přinejhorším zdivočí. Viděl jsi je. Jsou ve stavu, kdy už je nedokážeme vrátit zpátky; ani nemáme čas k tomu, abychom se o to pokoušeli. Myslím, že tvůj Alec může být jedním z nich."

„Můžeme ho vrátit zpátky," trval jsem na svém.

Na to neřekla nic.

„No, aspoň bychom to mohli zkusit."

„A nevšímat si ostatních šestnácti, které opravdu můžeme vrátit zpátky? A to ani nemluvím o ostatních sto sedmnácti, za které už odpovědnost neseme?"

„No, to ne, ale..."

„Den má jen čtyřiadvacet hodin, Jime. Mimo to ještě máme spoustu práce. Nemůžeme si dovolit promrhat ani minutu. Tyhle děti musí někdo nakrmit, vykoupat, obléct, chránit, ošetřit — a nejvíc ze všeho objímat. Potřebují, abychom je ujišťovali. Nemůžeme si dovolit žádné chráněnce, nemůžeme..."

„Tohle kázání už jsem slyšel, B-Jay," přerušil jsem ji. „Ale na něco zapomínáš. Alec už je faktorem společenské rovnice. Adoptovali ho Holly a Tommy. S nimi komunikuje. Komunikuje i se mnou. Jestli ho budeš chtít poslat pryč, budeš o to muset bojovat s Holly, s Tommym a se mnou"

„Fajn," řekla. Řekla to ale příliš rychle.

„Cože?"

„Řekla jsem fajn."

„Copak se se mnou nebudeš hádat?"

„Ne."

„Nechceš mi aspoň říct proč?"

„Ne. Řekl jsi, že musí zůstat. Uznávám, že se musíme naučit žít s psychózami těch sirotků. To se týká i toho škaredého přerostlého sirotka, který mi zrovna sedí v kanceláři a pije mou limonádu. Dokážu si poradit i s tvými psychózami. Pokud za něj chceš převzít odpovědnost, pak mi to vyhovuje."

„Jo," řekl jsem. „Chci."

„Tak dobře. Doklady o adopci budu mít hotové koncem příštího týdne. Nemyslím, že by s tím snad Ptáček nesouhlasila."

„Hele, počkej chvilku — o adopci jsem neřekl ani slovo."

„Ale řekl — tvrdil jsi, že za něj chceš převzít odpovědnost."

„Ale to přece neznamená —"

„Ano, znamená. Mluvíme přece oba stejnou řečí, ne?"

„No tak, brzdi trochu, B-Jay! Pokoušíš se mě navézt do něčeho, na co nejsem připravený."

„No tak se rozmysli, Jime — co chceš vlastně udělat?"

„Eh..." zmlkl jsem. „Já nevím."

„Přesně to jsem čekala." S dutým zvukem shodila nohy ze stolu na podlahu. Dolila nám do sklenic limonádu a led zazvonil jako malé zvonečky. Sevřela rty a kysele se zašklebila. „Bože, jak já bych chtěla mít cukr."

„Zamíchej si to, ten med se nejspíš usadil na dně."

„Stejně to není ono." Napila se a zamračila a pak se vrátila k tomu, o čem jsme mluvili. „Poslyš, Jime — k ničemu tě nenutím. Jen jsem chtěla, abys pochopil, v čem spočívá odpovědnost."

„Dobře..."

„Ne, nech mě domluvit. Nikam Aleka neposílám. Alespoň zatím. Jen nechci, abys na některém z těch dětí příliš lpěl. Pokud to nebudeš myslet vážně. A ani jim nedovol, aby příliš lpěly na tobě. Možná by sis s nimi chtěl na chvíli jen hrát, ale ty děti by to jako hru nebraly a v okamžiku, kdy by tě to přestalo bavit, bys způsobil daleko větší škodu. Dítě dokáže přežít ztrátu jedněch rodičů, ale pochybuji, jestli dokáže přijít o druhé a nezůstat potom poznamenané. Takže se kolem těch dětí nemotej, pokud to nemyslíš vážně."

„Promiň, ale tomu nerozumím."

„Něco ti řeknu, Jime. Většinou se nám jen pleteš pod nohama. Ve skutečnosti tady moc práce nezastaneš a sníš strašnou spoustu jídla. A je tu spousta lidí, kteří tě nesnášejí. Někdy k nim patřím i já. Tehdy si vždycky

uvědomuju, že jsi taky jedním z našich dětí, další ztracenou duší, která potřebuje rodinu. Prostě další zatracený sirotek jako my všichni ostatní. A tak se o tebe staráme. Mazlíme se s tebou. Pokoušíme se přehlížet to citové břemeno, které s sebou pořád vláčíš. Děláme to jako službu tvé matce. Nic ti nedlužíme, Jime; tohle je jen způsob, jak splatit něco z toho, co dlužíme jí. Fajn, dneska ses rozhodl k tomu, že chceš být rodičem. Nám to vyhovuje taky. Ale ne, pokud to nemyslíš vážně. Budu ráda, když budu mít o jedno dítě méně a o jednoho rodiče víc, ale není cesta zpátky. Jakmile jednou za tyhle děti poneseš odpovědnost, už se jí nikdy nebudeš moci zříct. Což znamená, Jime, že se o tebe už nikdo nebude starat; budeme mít spoustu práce s péčí o naše skutečné děti a ty se budeš muset se svým životem vyrovnávat bez naší pomoci."

„Jde mi to dobře."

„To si myslíš ty. Tady se to nepočítá, pokud si to nemyslím i já." Odmlčela se a zamyšleně si mě prohlížela. Její pohled byl ostrý. „V každém případě to není problém, o kterém mluvíme. Mám ti vystavit doklady o adopci, nebo ne?"

„Nemyslel jsem, že tady povolujete adopce."

„Proč?"

„Nevím — možná to je tím, že mi tohle místo připadá tak organizované. Jako jedna velká komunita."

„Kdybys věděl, že adopce podporujeme, přihlásil by ses jako dobrovolník?"

„Eh, nejspíš ne. Není to přece nutnost, ne?"

„To mi řekni ty," řekla.

„Poslyš," řekl jsem pomalu. „Myslel jsem, že bych se prostě o ty tři děcka, o Holly, Tommyho a Aleka, nějakou dobu staral a trochu bych vám ulehčil práci s ostatními. Neuvědomil jsem si, že to chápete jako takové velké rozhodnutí. Myslel jsem spíš na takové uspořádání, kde bych byl starší bratr než táta."

„Ale oni nehledají staršího bratra — a už vůbec ho nepotřebují tak, jako potřebují tátu." Znovu popotáhla a utřela si nos. „Kurva. Doufám, že na mě něco neleze. Podívej se, Jime — širší rodina nestačí. Bože, kolikrát už jsem si přála, aby stačila, ale už od začátku je jasné, že tudy cesta nikdy nevedla a nikdy nepovede.

Každé dítě potřebuje svého rodiče; jednu jedinou osobu, na kterou se může spolehnout. Máme je tady — nedívej se tak překvapeně — nepleteme si rodičovství s vlastnictvím, takže to není tak očividné; ale rozhlédni se kolem sebe. Je tu Jack a Holubička, Sestřička Břečťanka a Malá Břečťanka a Káťa a Ptáček a Tina a Myška. A spousta dalších. Děti nás potřebují všechny. A my jim všichni dáváme všechno a ještě něco navíc."

„Nemyslím, že jsem na to připravený," řekl jsem pomalu.

„To já taky, ale pokud na tom budeš trvat, tak ti to nezakážu. Možná se pletu."

„Fajn, tak mi poraď. Co bych měl udělat?"

„Kolik máš pokojů ve svém domě?"

„Tři ložnice, pracovnu, obývací pokoj —"

„To je vynikající. Dobře, uděláš tohle. Všude máme málo postelí. Vezmeš Aleka a Holly a Tommyho a přestěhuješ si je k sobě. Budeš se řídit rozvrhem, který používáme. Nepokoušej se pár dní být ani starším bratrem, ani otcem, prostě si vyzkoušej, jaké to je být odpovědný. Řekni dětem, že je to jen dočasné, dokud nevymyslíme nějaké trvalé řešení. Tím způsobem si to budeš moct vyzkoušet. Tyhle děcka znají pojem dočasnosti, takže se ti nepověsí na krk dřív, než jim to dovolíš. Přinejmenším se ti nepověsí na krk napořád. Do týdne — nejdéle do dvou — mi řekneš, jestli chceš být rodičem, nebo ne. Nemyslím, že by to dětem mohlo ublížit a stoprocentně jsem si jistá tím, že to neublíží tobě."

„K ničemu se tímhle nezavazuju, je to tak?"

„Ne, nezavazuješ. Ale pokud se rozhodneš zůstat, budeš se muset zavázat. Pak budu očekávat, že je adoptuješ."

„Pokud se rozhodnu zůstat?"

„Jime, jestli se rozhodneš, že nemůžeš — nebo nechceš — být rodičem, pak není důvod k tomu, abys v Rodině zůstával, ne? Chci říct, že tohle je to, proč tu jsme. Čekali jsme, až se sebereš. Dostal jsi příležitost. Jinak odjeď a udělej místo někomu jinému, jasné? Mám tě ráda, ale tahle práce je důležitější."

Tohle mě zabolelo. Nějakou chvíli jsem si prohlížel boty. Potřebovaly vyleštit. Ach jo. „Dobře," řekl jsem.

„Dáš si ještě limonádu?"

„Raději ne, ten med se mi lepí na zuby."

„Tak s ním nemíchej."

„Poslyš, B-Jay?"

„Jo?"

„Kdybys Aleka poslala zpátky, kam by šel?"

Zamyšleně si vysávala ze zubů med. „Mají pro děti, které už se nemohou dostat zpátky, jedno takové místo. Pro ty zdivočelé."

„Zdivočelé?"

„Ty, které nedokážou zvládnout. Tarzan byl zdivočelé dítě a stejně tak i Mauglí — jenže ti měli štěstí: Tarzana vychovaly opice, Mauglího vlci — ale v knížkách je to vždycky jednodušší, je to vymyšlené. Ve skutečném životě nemají zdivočelé děti tolik potřeby být člověkem — nemají tu potřebu žádnou — a tak v nich žádné lidství nezůstalo. Jsou to zvířata v tělech lidí. Nikdy se nenaučily mluvit a nikdy se to nenaučí; tenhle prostor na učení je navždy zavřený. Nedokážou chodit vzpřímeně, jejich těla o tuhle možnost přišla. Jejich schopnost uvažování je navždy omezená; nebudou nikdy lidem věřit; často trpí vážnými tělesnými vadami, podvýživou a tak dál. Obvykle příliš dlouho nežijí." Znovu si začala sát zuby. „Pak jsou tu samozřejmě ještě katatonici, autisti, plaché děti, poškozené děti, šokované děti a všechny ostatní poruchy a vady."

„Nedrží je přece v blázinci, ne?"

„Ne, Jime, nedrží." Její hlas byl najednou divný. „Postarají se o ně."

„Aha, to je dobře..." A pak mi došla podivnost jejího tónu. „Počkej. Jak se o ně postarají? Jestli tady máme nedostatek lidí..."

„Prostě se o ně postarají, Jime." Pak pokračovala tišším hlasem. „Pamatuješ, jak zavírali zoologické zahrady v San Diegu a Los Angeles a jak se postarali o divoká zvířata?"

„Jo, tam měli taky málo lidí, ale..."

„A co udělali se lvy?"

„Uspali je, museli—"

„Přesně tak. Protože nebyl nikdo, kdo by se o ně mohl starat, a nemohli připustit, aby se živili na vlastní pěst." Postavila sklenici na stůl, vstala a vrátila džbán s limonádou zpátky do ledničky. „Byla to ta nejlepší věc, kterou mohli udělat," zamumlala. „Ti parchanti."

Tamta dáma v dlouhém černém závoji,
hlapů se vůbec nebojí — ani o ně nestojí.
Sklenka jí jazyk rozváže,
jen počkejte — ta vám ukáže!
Moment; skočím za ní a zeptám se přímo jí.

33. Temná místa

„Děti jsou jedinou menšinou, z níž vyrůstají vlastní diktátoři."
—SOLOMON SHORT

Viděl jsem, jak Holly upadla a rozbila si koleno. Brada se jí roztřásla a ze všech sil se snažila nerozplakat. Rychle vstala a předstírala, že se vůbec nic nestalo. Neviděla mě. Utřela si nos a s lehkým pokulháváním šla dál.

„Hej, prcku," zavolal jsem na ni.

Zahlédla mě a zatvářila se polekaně. Nevěděla, že jsem tady.

„Jsi v pořádku?"

„Uhm," řekla. Odhodila si vlasy z očí. Její výraz byl stejně ztuhlý jako u všech dětí, které se baví s dospělými a čekají, kdy už budou znovu propuštěny a budou si moci jít po svém.

„Fajn," řekl jsem na to. „Protože B-Jay říkala, že zbyla nějaká jahodová zmrzlina, a mě napadlo, že by sis možná dala taky."

Potřásla hlavou. V očích se jí leskly slzy. Věděl jsem, že si chce poplakat nebo že by přinejmenším byla ráda, kdybych ji objal, ale byla příliš hrdá, než aby si o to řekla.

Položil jsem motyku, se kterou jsem pracoval — kypřil hlínu kolem sazenic rajčat — a dřepnul jsem si k ní. „Co se děje, miláčku?"

„Nic."

„Chceš mě obejmout?"

Znovu potřásla hlavou.

„Fajn." Někdy je lepší nechat věci tak, jak jsou. „Chtěla bys mi pomoct?"

Popotáhla nosem a přikývla.

„Fajn. Tak si jdi vzít motyku, takovouhle." Zvedl jsem tu svou, abych jí ji ukázal.

„Kde je?"

„Támhle v té boudě."

Otočila se a podívala se. „Eh..."

„Tak běž a vezmi si ji."

Zaváhala.

„No, běž už."

Začala něco říkat, ale pak potřásla hlavou.

„Jsi v pořádku?" zeptal jsem se.

Neodpověděla. Začala kulhat k boudě na nářadí, ale čím blíž k ní byla, tím se pohybovala pomaleji. Před otevřenými dveřmi se zastavila a bez pohybu se dívala dovnitř. Viditelně se chvěla.

„Co se děje?"

„Ale uvnitř je tma!" řekla. Podle toho, jak to řekla, mi bylo jasné, že je tam ještě něco víc než jen tma.

Začalo mě to zlobit. Skoro jsem na ni zakřičel, ale včas jsem se zastavil; něco nebylo v pořádku.

„Holly?"

Neslyšela mě. Dívala se do boudy jako paralyzovaný pták. Jakého hada tam viděla?

„Holly?"

Začala se třást po celém těle.

Pak se probudily moje vojenské reflexy — přikrčil jsem se a ze strany jsem přiběhl k boudě s motykou v ruce jako se zbraní, jen pro všechny případy.

V boudě nic nebylo. Nevěděl jsem, jestli mám cítit úlevu nebo zklamání.

Obrátil jsem se k Holly, byla skoro katatonická. Odhodil jsem motyku stranou a dřepl si před ní; popadl jsem ji za ramena — byla úplně ztuhlá. „Holly?"

Žádná odpověď.

Co se ksakru...?

Objal jsem ji a pevně k sobě přitiskl. Zvedl jsem ji a odnesl pryč od boudy na nářadí a za roh domu, aby byla úplně z dohledu. Pořád se ještě neuvolnila.

„No tak, Holly, už je všechno v pořádku. Je tady s tebou Jim." Posadil jsem se na nízký cihlový plot, který odděloval dlážděnou část dvora od zahrady. Držel jsem ji v klíně a objímal a začal k ní co nejněžněji mluvit. „Už je to v pořádku, miláčku, už je to v pořádku. Je tady s tebou velký Jim. Všechno už bude dobré."

Něco zamumlala.

„Copak?"

„Je mi to líto," zamumlala. „Prosím, nebij mě."

„Cože? Já tě přece nechci bít."

„Už to nikdy neudělám, slibuju."

„Ale no tak, holka... je to v pořádku. Já jsem Jim, vzpomínáš si?" Pořád byla ještě ztuhlá strachy. Podržel jsem ji před sebou, aby mi mohla vidět do obličeje. „Já jsem Jim, velký ošklivý Jim. Vzpomínáš si na mě?"

Zamrkala a zatvářila se polekaně.

A pak se zhroutila a rozplakala.

Vylezla mi zpátky do klína a tiskla se ke mně a já ji hladil po vlasech a objímal a říkal, že všechno už bude v pořádku. Objímal jsem ji a miloval a nechal ji, ať mě celého promáčí. Vzlykala tiše a pořád, jen občas škytla. Nepokoušela se to zadržet. Jednou si utřela oči a vypadala, jako by už chtěla pláče nechat, ale já ji znovu objal a řekl, že je v pořádku, když to ze sebe dostane. „Vyplač to úplně všechno, miláčku. Je to lepší, než to v sobě pořád nosit. No tak, Holly, to je hodná holčička."

Postupně začalo vzlykání řídnout a ležela mi ochable v náručí, malá hadrová panenka, tak hubená, tak strašně hubená a malá.

Jak křehká byla.

Trochu jsem se na plotě posunul a její objetí se zpevnilo. „To je v pořádku," řekl jsem. „Nikam nejdu."

Dlouho jsme tam seděli, ona objímala mě a já objímal ji.

Nakonec řekla: „Měla jsem takový strach."

„Já vím," řekl jsem. „Viděl jsem to."

„Ale už se nebojím."

„Jsi hodná holka." Pohladil jsem ji po vlasech.

„Když jsi se mnou, tak se nebojím ničeho."

„Mmm," řekl jsem. „No, tak už se nikdy nebudeš muset bát."

Popotáhla nosem a utřela si ho do mého trička. „Myslela jsem, že chceš odejít."

„Ne, nechci odejít. Ne, dokud mě potřebuješ."

„Ale já myslela..."

„Pšš," řekl jsem a přitiskl ji k sobě. „Jak bych mohl opustit někoho tak hodného a hezkého jako jsi ty?"

A už když jsem to říkal, věděl jsem, že lžu.

Jak jsem jí mohl slíbit, že s ní zůstanu, když jsem porušil všechny sliby, které jsem kdy dal?

Dezertoval jsem z armády. Zradil jsem Jasona a jeho kmen. To nebyl dobrý služební záznam. Nejspíš zradím i tyhle lidi. A najdu si pro to neprůstřelný důvod.

Holly se mi opírala hlavou o hruď a držela mé ruce ve svých.

Věřila ve mne. To ubohé nešťastné dítě ve mne věřilo víc, než jsem v sebe věřil já sám.

Ksakru.

Hladil jsem ji po vlasech a vzpomínal, jak moc jsme milovali děti v Jasonově kmeni. Bylo to tak ale opravdu? Nebylo to spíše tak, že jsme je využívali jako malé otroky? Musely roznášet jídlo a uklízet stoly a umývat nádobí a prát a vytírat podlahy; a my to odůvodňovali tím, že je učíme „nést odpovědnost".

Nemůžu popírat, že to byly šťastné děti. Smály se a zpívaly a hrály si tak radostně, že jsem přitom skoro zapomínal na to, že je lidská rasa ohroženým druhem.

Nebylo pochyb o tom, že jsme ty děti milovali, jenže —

— a v tom byl problém.

V některých způsobech, jak jsme je milovali.

Myslím, že i tím jsem se provinil.

Nechtěl jsem. Opravdu jsem nechtěl, aspoň zkraje, ale všichni na tom tak trvali, dokonce i děti říkaly, že se jim to líbí, že se není za co stydět, že se musím zbavit všech těch hloupostí, třeba toho studu před tím, že si spolu budeme hrát v posteli, a po nějaké době mi to přišlo jednoduché, přišlo mi úplně přirozené být jedním z kmene.

A po nějaké době mi to vůbec nepřišlo jako špatné.

Ale co když to špatné bylo? A pokud ano, co to udělalo ze mě? Dezertéra. Odpadlíka. Prznitele dětí.

Bylo mi nepříjemné tady sedět a tak moc objímat Holly. Chtěl jsem ji objímat, protože děti objímání potřebují; ale bál jsem se ji objímat, protože...

...protože Jason a jeho kmen věřili, že je úplně v pořádku, když mají děti a mladiství spolu styk a když chtějí, tak i s dospělými, a já se bál, že zapomenu, kde a s kým jsem. Bál jsem se, že bych mohl jednomu z těchhle dětí ublížit, a

těmhle dětem se už ublížilo dost.

Takhle to bylo. Měl jsem pocit, že se mi ve vztahu k těmto dětem nedá věřit bez ohledu na to, jak moc je miluji.

A nemohl jsem o tom říct Betty-John, protože mou práci tady potřebovali daleko více než znát hroznou pravdu o mně samotném.

Ani Holly, ani já jsme dlouho nic neříkali. Já tam jen seděl, přemýšlel a hladil ji po vlasech a uklidňoval jsem ji a občas jí do vlasů vtiskl polibek.

Myslím, že už tenkrát mi to bylo jasné. Budu ji muset opustit.

Bude to pro všechny to nejlepší.

„Jime?"

„Copak, prcku?"

„Mám tě ráda."

„Já tě mám taky rád."

„Omlouvám se za to... s tou boudou. Měla jsem strach."

„To je v pořádku, lásko. Já se tam občas taky bojím. Je tam spousta škaredého nářadí."

„Huhm." Neřekla, co si o tom myslela.

Nevím proč, ale vzpomněl jsem si na doktora Davidsona a na jeho klidný, trpělivý hlas. Mohl se vás zeptat na cokoli a vy jste se mu nebáli odpovědět. Chtěli jste, aby o vás věděl všechno. Chtěli jste, aby vás pochopil.

Hrozně rád bych si s ním zase popovídal.

Byl bych hrozně rád, kdyby si s ním popovídala Holly. Ksakru, byl bych hrozně rád, kdyby si Holly popovídala se mnou. Nasadil jsem svůj nejlepší davidsonovský hlas.

„Kdo tě bil?" řekl jsem.

„Maminka," zašeptala tiše.

„Maminka že tě bila?" zeptal jsem se překvapeně. „A proč tě maminka bila?"

„Protože jsem nechtěla zůstat schovaná ve skříni. Maminka mi řekla, abych se schovala ve skříni a byla úplně zticha, a já to udělala — na chvilku; ale pak jsem dostala strach a..." Zmlkla a znovu si utřela nos do mého trička. Popotáhla a na chvíli jsem si myslel, že začne znovu plakat, ale nezačala. Začala rychle mluvit, „— tak jsem otevřela dveře a začala se maminky ptát, jestli už můžu ven, jestli už ta hra skončila, a ona mě praštila a strčila zpátky do skříně a pak strašně silně bouchla dveřma a zamkla je nebo před ně něco strčila, protože jsem je nemohla otevřít a vylézt ven, a já to zkoušela, opravdu jsem to zkoušela a křičela jsem, jak jsem nejhlasitěji mohla, ale nikdo nepřišel ani mě neslyšel — a pak..." Holly ztěžka polkla, „...a pak jsem slyšela, jak maminka křičí. Opravdu nahlas. Křičela, jako by jí někdo hrozně ubližoval. A trvalo to strašně dlouho. A ta druhá věc taky křičela, ta velká červená věc — a já bouchala na dveře a křičela jsem, ať mě pustí ven, abych mohla své mamince pomoct, ale nikdo mě ven nepustil. A já se nemohla dostat ven ze skříně. Byla celá rozbitá. Byla jsem tam strašně dlouho — možná dva nebo tři týdny, nevím to jistě. Byla tam strašná tma. Prosím, je moje maminka v pořádku? Mohla bych ji zase vidět?"

„Pšš, miláčku. Pššš." Držel jsem ji na klíně a hladil po vlasech a houpal ji a říkal: „Pšš, jsem tady s tebou. Je tady s tebou Jim."

Takže tím jsem si udělal jasno o Holly a o tom, proč se bála boudy na nářadí a skříní v celém domě a všech dalších temných, uzavřených míst na světě.

Najednou se na mě podívala. „Nepůjdeš pryč?"

„Mám tě rád." A byla to pravda.

A i kdybych ji rád neměl, jak bych ji teď mohl opustit?

Že je Chick prase, to každý z nás už věděl,
za různý svý svinstva dokonce i v lochu seděl.
Chtěli jsme mu šanci dát,
člověka z něj udělat;
ale házet po nás hovna — to teda dělat neměl

34. Návnada

„Přítel je někdo, kdo vás má rád sobě navzdory."
—SOLOMON SHORT

O čtyřicet tři dni později (bylo by to dřív, ale Betty-John si chtěla být jistá) jsem se stal otcem. Bylo to jedno z nejrychlejších těhotenství v dějinách a zároveň jedno z nejplodnějších: Tommy, Holly, Alec a Medvídek. Tak to stálo v papírech; tři děti a jedno vycpané zvíře.

Ptáček předříkávala slib, zatímco B-Jay hrdě zářila. Děti, vymydlené a upravené, stály po mém boku v nových tričkách a kraťasech (B-Jay se pro tuhle příležitost nechala vidět) a myslím, že tak docela nechápaly, co se děje, jen jim bylo jasné, že je to něco důležitého.

Velice pečlivě jsem jim to vysvětlil. Znamenalo to, že se skupinou budou odteď žít už napořád a že já budu jejich táta a budu se o ně starat. Tommy jen vážně přikývl a přijal to bez komentáře. Holly se zeptala, jestli to znamená, že ona bude máma. Zeptal jsem se jí, jestli by nebyla raději malou holčičkou, ale řekla, že ne, že by chtěla být maminkou. Prozatím jsem to nechal být. Alec, který nejdřív nic neříkal, ze sebe nakonec vyrazil: „A Medvídek taky?"

„Samozřejmě, Medvídek taky." A tak jsem adoptoval i Medvídka.

Ukázalo se, že vyřídit papírování nebylo tak těžké. Betty-John začala s jejich přípravou třetí týden a Ptáček rychle, velice obratně vyřídila svou stránku věci (a myslím, že byla v rozhovorech s dětmi poctivě zvědavá). Jediná věc, která mě překvapila, byl zákon proti věnu; i když Kongres dávno schválil zákon o dědictví, nestačil se zbytek byrokracie ještě přizpůsobit. Všude jsem musel tvrdit, že si děti neberu kvůli jejich penězům; i když neměly žádné teď, mohly zdědit nějaké později. A tak dále a tak dále.

Adopční přísahu už jsem znal dobře, ale znovu jsem si ji přečetl, jestli v ní naposledy nenarazím na nějaké kličky, háčky, pasti nebo dvojznačnosti. Nenašel jsem nic a podepsal jsem ji. Mé „Ano" bylo jednou z nejradostnějších věcí mého života.

Ten den mi pokazily jen dvě věci. Jedna malá a druhá — no, skoro adopci překazila.

Nejdřív o té malé.

Během jedné z mála klidných chvil toho odpoledne ke mně přišla Betty-John s malou krabičkou v ruce. Nevypadala moc nadšeně.

„Co se děje, pohádková babičko?"

Neusmála se.

„Tohle je pro tebe a pro děti."

„Další dárky?"

„Ne tak docela —"

Otevřel jsem krabičku. Byly tam čtyři malé kožené váčky na řemínčích. „Co je to?"

„Štěstíčka." Neusmívala se.

Zkusil jsem jeden z váčků otevřít, ale byl pevně zašněrovaný a navrch zalitý ještě nějakým lepidlem.

„Dohlédni na to, aby je ještě dneska měly všechny děti na krku. Přivezli je včera."

„Není to trochu moc — se všemi těmi psími známkami, lékařskými záznamy, píšťalkami a zvonečky? Chci říct, nemají toho už tyhle děti na krku dost? Proč jim ještě k tomu nenasadit obojky proti blechám?"

„Tohle není můj nápad, přišla s tím vláda. Jsou to ty červí váčky, o kterých jsem ti říkala."

„Co v nich je?"

Betty-John pokrčila rameny. „Přísně tajné." Pak dodala: „Drcené sklo, kyanid a bakterie. Nevím, jaký druh."

„Cože? Jak to víš?"

„Jeden z nich přišel otevřený. Naštěstí jsme to zjistili v lékařské laboratoři, když Ptáček otevřela bednu ve sterilizovaném tanku."

„Aha," řekl jsem na to. „A nebude teď jeden chybět?"

„Ne, poslali jich pár navíc. A mimoto byl tenhle pro Billyho Jamiesona."

Billy umřel před měsícem a půl. Byl to jeden z těch kojenců v tomtéž autobusu, kterým přijeli Tommy, Holly a Alec. Pneumonie. Neměli jsme léky, které by ho mohly zachránit.

Nadhodil jsem si váčky v ruce. „Jsou zapečetěné zatraceně pevně. Nevím, k čemu by se mohly hodit."

„Nejsou pro děti, Jime."

„Ale kyanid —?"

„Slyšel jsi někdy o dítěti, které by si ho vzalo? No tak, nebudu tady dávat žádnému dítěti uspávačky. A určitě nebudu žádnému vysvětlovat, proč by si mělo uspávačku brát. Už tak tady máme dost problémů s bandami lupičů v kopcích — nestojím o další noční můry, které se budou týkat Chtorranů. Kyanid je pro červy a stejně tak drcené sklo a bakterie. Když sežere červ dítě s tímhle váčkem na krku, bude to poslední dítě, které sežere. Alespoň doufáme."

Podíval jsem se na ni. Podíval jsem se na malé váčky ve své dlani. Pak jsem se na ni podíval znovu. „Vypadá to pěkně vychcaně..."

„Je to rozkaz. Pokud chceme dostávat vládní podporu, pak musíme své děti chránit. Někdo v Denveru navrhnul, abychom jim dávali červí váčky. Teoreticky nejsou Chtorrani rozenými lidožrouty, ale stejně jako tygři někteří z nich dostanou na lidi chuť. Tohle je opatření na způsob 'Vemte jednoho s sebou'. Děti jsou návnada."

„Já, eh — vidím v tom jistou logiku."

„Ale nelíbí se ti to, že ne?" řekla B-Jay.

Potřásl jsem hlavou. „Nějak z toho nelezu po zdi."

Přikývla. „Já taky ne, ale dohlédneš na to, aby je děti nosily, že?"

Dohlédl jsem na to a pak jsem se posadil k počítači a napojil se na Centrálu. Chvilku jsem se přehraboval v databázích, než jsem našel nějaká předběžná hlášení ohledně váčků. Ten materiál byl sice tajný, ale pořád jsem ještě měl své kódy Zvláštních jednotek. Člověk nebo stroj, který zodpovídal za bezpečnost utajení, nedělal svou práci moc dobře, protože mi počítač všechny spisy ukázal na monitoru.

Červí váčky obsahovaly mnohem víc věcí než jen drcené sklo, kyanid a bakterie, ale jako odhad to bylo dobré. Panovala představa, že Chtorrani mají neobyčejně pevná těla, jak zevnitř, tak zvenčí. Drcené sklo jim mělo roztrhat vnitřnosti. Baktérie by pak dostaly příležitost k tomu, aby se dostaly do krevního oběhu a červa zabily.

Ale Betty-John se v jedné věci mýlila. Nebyl to kyanid, ale nervový plyn — a byl určen, pro děti. Nervový plyn nemá na Chtorrany stejný účinek jako na lidi, jenom je jim z něj špatně; ale když se Chtorran zakousne dítěti do hrudi, uvolní dostatečné množství plynu na to, aby jed zbavil dítě bolesti rychle. Mysleli na všechno. Jediné, co nám ještě chybělo, bylo dát vědět červům, aby nezapomněli kousnout do váčku, když se zakousnou do dítěte.

V logice celého hlášení byla ale jedna vážná závada. Lidožraví tygři se potulovali na území Indie a Pákistánu už po celá léta, ale ani jedna z vlád nezačala lidem rozdávat tygří váčky. Nebylo tu dost lidožroutů na to, aby se to vyplatilo. Roční počet úmrtí byl 'přijatelný'. Ale to bylo stejné srovnání, které prohlašovala naše vláda o Chtorranech:

nejsou lidožraví a není jich tolik, abychom si s nimi dělali starosti.

Ale proč tu potom byly ty váčky?

Proč je měly nosit povinně všechny vojenské a civilní osoby a vládní zaměstnanci? Proč je vláda rozdávala ve velkém? Hodně to vypovídalo o tom, jak vážná vlastně otázka Chtorranů pro vládu je. A protože byla vláda vždycky nejméně o dva roky pozadu, vypovídalo to hodně o tom, jak vážná je situace kolem chtorranského zamoření. Roční počet úmrtí byl zjevně 'nepřijatelný' a tohle byla nejspíš poslední zoufalá obrana.

Dodatky byly také zajímavé. Zjistil jsem například, že stočené pružiny, namočené v rozpustných enzymech, které váček obsahoval, mohou svého nositele ohrozit. Stejně tak radioaktivní prvky a jednotlivé látky, z nichž se skládal jed. Zdálo se, že staré známé způsoby jsou nejlepší. Protože nebylo v zajetí dost živých Chtorranů, na nichž by bylo možné váčky vyzkoušet, očekávala vláda, že široké použití velké části obyvatelstva jako laboratorních krys ukáže, které váčky působí nejlépe. Rodina byla zahrnuta do Severozápadní oblasti. Byli jsme vybaveni Směsí DSX — 13.

Fantazie. Neadoptoval jsem tři děti. Převzal jsem do opatrování návnadu.

„Kdo je v posteli nejlepší? Přece gumový panny.
A ještě lepší? Já dávám přednost Švédům před Dány."
To je výsledek ankety
u skupiny plnoletých včetně několika rytířů bez chuti, bázně a hany.

35. Tommy

„Nechte spící dogma na pokoji."
—SOLOMON SHORT

Ta druhá věc se stala v noci.

Uložil jsem Aleka a Holly do postele — spali na dvojposteli v pokoji, který ležel vedle mé ložnice — a pak jsem zavedl Tommyho k jeho. Protože byl o tolik starší než ti dva, myslel jsem, že si zaslouží mít vlastní pokoj.

Víte, kdybych byl zkušenější, rozeznal bych, jak se věci mají, už první noci, kdy jsme tohle uspořádání zavedli. Tommy trval na tom, že bude mít Aleka u sebe. Když jsem se zeptal proč, řekl jen: „Protože je můj."

Ale já byl naivní. Řekl jsem: „Poslyš, vím, že jste spolu byli dlouho. Nikdo ti ho nebude brát. Ale prostě si myslím, že už přišla doba, kdy bys měl mít svůj vlastní pokoj."

Zdálo se, že s tím souhlasil, ale ráno jsem zjistil, že spali všichni v jedné posteli. Tenkrát jsem si o tom nic nemyslel, napadlo mě jen, že je to další známka toho, čím prošli.

A tak jsem se o tom s nimi nehádal. Nechal jsem to být.

Ale teď, když jsem byl jejich právoplatným otcem, bylo mým úkolem podporovat je, aby mohli vyrůst. Takže jsem zavedl Tommyho znovu do jeho pokoje a řekl mu, že nemůže spát s Holly a Alekem a že chci, aby ode dneška spal ve vlastní posteli.

Pak jsem si šel lehnout taky.

Ležel jsem v posteli asi čtvrt hodiny a pokoušel se uvolnit — pokoušel jsem se přinutit k tomu, abych se uvolnil — poslouchal jsem hučení větráku a uvažoval o tom, jestli je možné mít rodinu bez manželky. Zrovna jsem přišel na to, že to není důležité, že děti potřebují hlavně mě, když někdo vešel do místnosti.

„Tommy, to jsi ty?"

Postel zavrzala, když vklouzl pod přikrývku.

„Tommy?"

„Já chci spát tady."

Nerozsvítil jsem. „Co se děje?"

„Nic. Prostě chci spát s tebou." Přisunul se ke mně a objal mě. Pevně. Na třináct let měl pěknou sílu. „Ty jsi teď můj táta."

„Uhm." Objal jsem ho a pohladil po vlasech. „Ale ty jsi teď už velký kluk a — hej!" Odhodil jsem přikrývku a posadil se. „Co to ksakru děláš —?"

Okamžitě jsem litoval toho, že křičím. Viděl jsem, jak se tmavý obrys jeho těla chvěje ve tmě. Hlas se mu třásl. „Ty mě nechceš?"

Když jsem si uvědomil, o čem vlastně mluví, spadla mi čelist.

„Myslel jsem, že mě chceš. Proto jsi mě přece adoptoval, ne?"

„Adoptoval jsem tě proto, že tě mám rád, Tommy."

Popotáhl nosem.

„Opravdu tě mám rád," trval jsem na svém. Hlava se mi točila, jak jsem se pokoušel co nejrychleji přijít na nejlepší řešení celé téhle situace. „Opravdu." Skoro se zdálo, že se uvolnil, a začal se ke mně znovu přisouvat. „Ale — to není zrovna to, co jsem měl na mysli. Tommy, máš mě rád?"

„Vždyť mě ani nenecháš!"

„To není to, o čem mluvím. Je spousta různých druhů lásky..."

„Co vlastně chceš?" vykřikl. Vůbec mě neposlouchal. Teď už plakal, vzlykal jako malé děvčátko. Začal jsem si to uvědomovat: nabídl mi to jediné, co měl, své tělo, a já ho odmítl. Jak bych ho mohl mít opravdu rád, když jsem mu nechtěl dovolit, aby mi ten pocit oplatil?

„Tommy..." Chtěl jsem ho obejmout a přitisknout k sobě, ale neodvažoval jsem se.

Místo toho jsem vyskočil z postele. „Počkej tady," zabručel jsem. Přešel jsem do obývacího pokoje a zvednul sluchátko. Betty-John byla vzhůru — v tuhle hodinu? — a zvedla telefon po druhém zazvonění. „Kdo je tam?"

„Jim. Mám problém."

„Nemůže to počkat do rána?"

„Ne, nemůže. B-Jay, už nám přišly ty papíry ohledně dětí?"

„Ne, proč?"

„Tommy se mi právě pokusil vlézt do postele. Chci vědět, kde —"

„To je všechno?"

„Možná jsem se nevyjádřil dost přesně, B-Jay. Chtěl něco víc než jen spát."

„Pochopila jsem to hned napoprvé. A říkám znovu: to je všechno?"

„B-Jay —!"

„Jime, už jsme se tady s tím setkali dřív. Ve skutečnosti k tomu dochází hodně často. Překvapuje mě, že o tom nevíš. Myslela jsem, že víš. Měl jsi to poznat už podle toho, jak se chová k Alekovi."

„No, nepoznal jsem to. A teď to zrovna nemám čas rozebírat. Chci vědět, co mám dělat?"

„Vrať se do postele. Řekni mu, že ho máš rád."

„To jsem zkoušel. Nezabralo to."

„Řekla jsem, abys mu řekl, že ho máš rád. Řekni mu to způsobem, který pochopí."

„Betty-John —"

Její hlas se přiostřil. „Řeknu ti to způsobem, který pochopíš ty. Většina těchhle dětí pochází z malých měst, nebo je našli na jiných místech, která nebyla moc organizovaná, alespoň pokud jde o společenské struktury. Nepřežily díky tomu, že by měly nějak zvlášť vyvinutý pud sebezáchovy — nejsou to zdivočelé děti, jsou dost společenské k tomu, aby byly velice zranitelné. Tohle je ten první druh dětí, které při omezení populace zemřou jako první a ty, které tady máme my, jsou ty, které se naučily, že mohou přežít jen za cenu něčí dobré vůle. A někdy ta dobrá vůle něco stojí. Je mi líto, že tě takhle šokuju, Jime. Myslela jsem, že to víš.

Spousta těchhle dětí přežila jen díky prostituci. Podle nich je to část pravidel hry. Nemůžeš v jejich myslích změnit pravidla hry přes noc, protože nepochopí, co to vlastně děláš. Když toho kluka od sebe odstrkuješ, říkáš mu, že ho nemůžeš mít rád."

„Ale to není pravda —"

„Ale to je to, co si bude myslet, protože si neumí myslet nic jiného. Jime, uvažuj o tom. My sem dostáváme ty nejlepší z dětí, které přežily. Co se asi podle, tebe stalo těm méně hezkým, těm, které nebyly dostatečně chytré na to, aby se prodávaly?"

Neodpověděl jsem.

Betty-John mi to řekla přímo. „Jime, ty právě říkáš Tommymu, že musí zemřít, protože se o něj nebudeš starat."

„Ale musí mu být jasné, že je to jinak," protestoval jsem.

„Musí? Měl tři roky na to, aby tím druhým způsobem žil. Myslíš, že to vymažeš za šest týdnů?"

„Já — myslím, že ne. Ale myslím..."

„Adoptoval jsi tyhle děti v dobrém i ve zlém. No, tak tohle je část toho zlého. Pokouší se ti platit jedinou měnou, kterou má. Musíš udělat jednu ze dvou věcí. Buď přijmeš to, co ti dává, nebo ho naučíš, že jsou ještě i jiné způsoby, jak ten dluh splatit. Pokud nemůžeš udělat dneska to druhé, a já o tom pochybuji, budeš muset udělat to první. A ušetři mě argumentů o morálce a lidskosti. Ne v tuhle hodinu — morálku a lidskost by trefil šlak, kdyby musely v tomhle místě žít. Musíme jednat s dětmi jejich jazykem, pokud se s nimi chceme domluvit." Na okamžik se odmlčela. „Možná ti dlužím omluvu za to, že jsem tě na to neupozornila dřív, ale myslela jsem, že máš situaci pod kontrolou."

„Tys o tom věděla?"

„Od prvního dne. Ptáček musela léčit Tommymu kapavku. Alekovi taky."

„Alekovi —?"

„Alek ji chytil od Tommyho. Holly byla v pořádku. Ať už byli s jakýmkoliv cvokem, ani na ni nesáhl."

Posadil jsem se na studenou stoličku. „Já—já nevím, co mám dělat. Nebo říct. Možná bychom měli celou tuhle věc odvolat."

„Leda přes tvou mrtvolu, ještě teplou a rozklepanou. Říkala jsem ti, že se z tohohle vycouvat nedá."

„Já nechci vycouvat — ale kurva, tohle nezvládnu!"

„Ale zvládneš. Měla jsem v ruce tvoje papíry. Tvoje sexuální zaměření sahá od obzoru k obzoru. Tvůj práh reakce je tak nízko, že — no, nechme toho. Přinejmenším máš vůbec nějaké sexuální zaměření; o tom se většině lidí dneska nemůže ani zdát."

„Betty-John," řekl jsem tiše. Prosebně. „Nevíš, čím vším jsem prošel —"

„To máš pravdu. Nevím to — a ani nechci. Starám se jen o děti. Jime, přestaň mě zdržovat. Já vím, co se s tebou děje. Chceš udělat správnou věc. To chceme všichni. Tvůj problém je v tom, že si vždycky děláš starosti s tím, co si budou myslet ostatní. Jéžiši! Nejspíš si ani nedovedeš uvědomit, jaká otrava to je. Tohle je ten nejhorší ze všech tvých špatných návyků."

„Je mi to líto —"

„A tohle je ten druhý. Poslyš, vím, že to dokážeš zvládnout; jinak bych nikdy ty papíry nepodepsala. Ze všeho nejdůležitější je, abys Tommymu poskytl tolik lásky a něžnosti a péče, aby měl dostatek stavebního materiálu, až z něj začne růst opravdový člověk. A opravdu mě vůbec nezajímá, jak bude ta péče vypadat, pokud se Tommy naučí žít

přinejmenším tak, aby na tom byl lépe než všechny ty živé mrtvoly, o které se člověk musí celý život starat. Víš, co máš dělat, tak zvedni tu svou zatracenou prdel, jdi a dělej rodiče."

„B-Jay, já rozumím tomu, co říkáš, ale nevím, kde mám začít. Nevím, jak..."

„Ale víš. Dívala jsem se, jak se k těm dětem chováš, Jime. Bereš je jako malé lidské bytosti. Proč si myslíš, že tě tak milují? Už od začátku děláš tu věc, kterou potřebují ze všeho nejvíc. Takže zapomeň na ty pitomosti o rozdílu mezi dětmi a dospělými; to je jeden ze způsobů, jakým se odcizujeme vlastnímu druhu. Přestaň na ně myslet jako na majetek nebo jako na velkou odpovědnost. Prostě se k nim chovej se stejnou úctou jako k ostatním lidem — což už stejně děláš — a uvidíš, jak se ti bude dařit, protože tohle je jediná věc, kterou od tebe potřebují.

Běž za ním a mluv s ním," řekla. „Prostě s ním mluv — nebo ještě raději ho nech, ať mluví on s tebou. Ať ti sám řekne, co chce a potřebuje. Sám pak uvidíš, co se hodí. Bude to jasné. Začni tím, že přiznáš, že sám potřebuješ někoho, kdo by tě objímal, a bude to daleko jednodušší."

Zavěsila. Vím, že je nemožné praštit přenosným telefonem, ale oznamovací tón ve sluchátku zněl zlostně.

Vrátil jsem se do ložnice. Tommy byl pryč.

Nebyl ani ve své posteli, ani u Aleka a Holly. Ti se choulili kolem čerstvě vycpaného a vypraného (ale pořád zmrzačeného) medvídka.

Nebyl nikde v domě.

Přemýšlel jsem o tom, že poběžím k telefonu a zavolám znovu B-Jay — ne, na to nebyl čas. Kromě toho ho ještě pořád můžu chytit. Popadl jsem župan a vyrazil naboso do noci.

Nemusel jsem chodit daleko. Měsíc byl skoro v úplňku a on seděl na dvoře, rukama objímal kolena a jeho tenká noční košile byla v měsíčním světle skoro průhledná. Tiše plakal.

Posadil jsem se vedle něj.

„Tommy," řekl jsem. „Co to děláš?"

„Nic." Pak: „Přemýšlím, kam mám jít."

„Jít?"

„Přece tady nemůžu zůstat."

„A co Alec a Holly?"

„Ti jsou teď tví."

„Ale patří přece i tobě."

„Už ne. Tys je adoptoval."

„A nemyslíš, že tě taky mají rádi?"

„Na tom nezáleží. Myslím, že už jsem moc starý. Jako Mikey."

„Kdo je Mikey?"

„Můj bráška. Můj opravdový bráška. Byl..." Zamračil se a pokoušel se vzpomenout si. „Byl starší než já, ale nevzpomínám si o kolik. Ale když už byl moc starý, už ho Foster neměl tak rád a on musel odejít."

„Kdo byl Foster?"

„Náš poslední táta."

„Ten vás měl rád?"

Tommy přikývl.

V hrdle jsem měl sucho. „Jak — jak vás měl rád?"

„Spali jsme s ním atak..." Tommy zvedl hlavu. „Byl opravdu fajn, i když se nám někdy nelíbilo to, co dělal. Mohli jsme se u něj pravidelně mýt. A nikdy jsme neměli hlad."

„Co se s ním stalo?"

„Umřel. Nejspíš. Jednoho dne se nevrátil. O pár dní později nás našli jiní lidé a poslali sem."

„Proč jsi mi to neřekl dřív?"

„Řekl. Totiž, myslel jsem, že to víš. Řekli jsme to těm paním v — no, tam, co jsme byli, a ty řekly, že ti to řeknou."

„Chceš se vrátit dovnitř?"

„Ne."

„Proč ne?"

„Protože."

Přisunul jsem se k němu a položil mu ruku kolem vyhublých ramen. Ztuhl.

Řekl jsem: „Tommy, omlouvám se ti. Nevěděl jsem, že potřebuješ, abych tě měl rád zrovna takhle. Tam, kde jsem vyrůstal já, mě učili, že je to špatné — když spolu dělají takové věci dva muži."

„Foster říkal, že je to v pořádku." Hlas měl vysoký a nevinný. „Říkal, že je to ušlechtilé a — a platonické a spoustu dalších věcí."

Ani jsem ho nemusel potkat a s radostí bych toho chlapa zabil. Otrlý dospělý je jedna věc; ale nevinné děti...

„No," odpověděl jsem pomalu. „Myslím, že někde je to v pořádku a někde zase ne."

„A jaké je tohle místo?"

Otevřel jsem ústa, abych mu odpověděl, ale něco mě zastavilo. Možná nějaký zvuk v dálce. Pocit. Místo toho jsem řekl: „A jaké bys chtěl, aby tohle místo bylo?"

Chvilku o tom přemýšlel. Přistihl jsem se, jak ten zvuk, velice slabý a vzdálený, poslouchám znovu. Nakonec řekl: „Někdy to bylo hezké. Foster říkal, že mě má rád. Říkal, že mě má rád víc než kohokoli jiného. To se mi líbilo. Říkal, že jsem jeho hodný malý kluk, a vždycky mi nosil hračky a věci a kolikrát i pěkné oblečení. To byly hezké časy. Líbilo se mi, když jsem se mu mohl líbit, a chtěl jsem, aby byl šťastný, protože pak dělal všechno pro to, abych byl šťastný i

já."

Na to jsem nic neřekl. Nevěděl jsem, co mám říct. Nebyl jsem si ani jistý tím, co mám vlastně cítit. Odpor — ne k Tommymu, ale k tomu chlapovi, který ho využíval —, smutek, lítost, zlost, soucit; ano, spoustu soucitu. Všechno, co chtěl Tommy udělat, bylo to, aby byli lidé kolem něj šťastní. To jsem dokázal pochopit výborně.

„Teď už mě nemáš rád vůbec, co?" zeptal se mě Tommy.

Položil jsem mu paži kolem ramen a přitáhl ho k sobě. „Ve skutečnosti," řekl jsem, „tě mám teď daleko raději, protože jsi ke mně byl tak upřímný. Teď už rozumím mnoha věcem, kterým jsem nerozuměl dřív. Jsem rád, že jsi mi o tom řekl."

„Opravdu?"

„Opravdu."

„Mm."

Chvíli jsme seděli mlčky.

Pak Tommy řekl: „Chci, aby tohle bylo místo, kde mě bude mít někdo rád."

Tak. Tohle byla odpověď.

„Dobře," řekl jsem. „Myslím, že máme oba co dohánět. I ty mi budeš muset pomáhat." Přitáhl jsem si ho k sobě a tentokrát se nevzepřel. „Chceš vedle mě dneska spát?"

„Pokud chceš ty." Řekl to netečně.

„Ne," řekl jsem já. „Jenom pokud budeš chtít i ty. Řeknu ti pravidla, podle kterých se řídí sex. Jsou docela jednoduchá. Při sexu si užíváš zábavu s někým, koho máš rád. S lidmi, které rád nemáš, to neděláš. Nikdy to neděláš, pokud to nechcete oba. To je ta nejdůležitější věc. Pokud to nechceš dělat ty, stačí říct ne."

„Opravdu?"

„Opravdu."

„Aha, tak fajn," řekl.

Přijal informaci, kterou jsem mu poskytl; ale jestli ji stejně tak i pochopil— no, přinejmenším to byl začátek.

„Ano," řekl najednou.

„Co ano?" Nevěděl jsem, o čem mluví.

„Chci s tebou dneska v noci spát."

Možná jen potřeboval ujištění, říkal jsem si, protože to bylo jediné ujištění, které dokázal pochopit; a možná už to pochopil a opravdu se mnou chtěl spát. A možná... Důvody jsem si mohl vymýšlet celou noc. Byl čas přestat poslouchat všem těm tichým rozhovorům o tom, co bych měl a neměl dělat.

„Dobře." Zvedl jsem ho — na to ještě velký nebyl. A objal jsem ho a řekl: „Mám tě moc, opravdu strašně moc rád, Tommy. A bude úplně v pořádku, když budeš mít rád ty mě tak, jak ti to vyhovuje nejlíp. Jen si pamatuj, že nemusíš dělat vůbec nic, co bys nechtěl — kromě toho, že se budeš denně koupat. Jasné?"

Podíval se mi přímo do očí; tváře měl ještě zvlhlé slzami. „Chci to. Chci, abys byl šťastný. Ano?"

„Já už šťastný jsem."

„Chci, abys byl ještě šťastnější."

To byl argument, který jsem nemohl přebít. „Tak jo," řekl jsem a uložil to k ledu.

„Půjdeme teď zpátky do postele?"

„Jistě." Zopakoval jsem si všechno, co jsem řekl, a uvažoval, jestli jsem náhodou něco nevynechal. Řekl jsem: „Dneska tě chci jen pořádně objímat a ty ostatní věci dělat nemusíme, souhlasíš?"

Do hajzlu s tím Fosterem. Tommy vypadal zklamaně. Ale přikývl.

Začal jsem vstávat a pořád jsem ho ještě držel v náručí, ale bylo to nepohodlné, takže jsem ho postavil na nohy. Položil mi paži kolem pasu a já ho vzal kolem ramen a cítil jsem se docela divně a nejistě. Měl jsem pocit, jako bych vstoupil do nějaké neznámé a nové oblasti a všechny mapy byly špatné.

U dveří jsem se zastavil. Znovu jsem zaslechl ten zvuk. A tentokrát jsem ho poznal.

Chtorrani. Na lovu.

Bezděčně jsem se dotkl svého červího váčku. Stáli jsme venku jen tak dlouho, než jsem překontroloval dveře a okna —jako by to něco mohlo znamenat — a pak jsme šli do postele. Pevně jsem ho objímal, protože tak to chtěl, a po chvíli jsem to tak chtěl i já. A všechno, co jsem Tommymu řekl, jsem myslel vážně. Nemusel jsem dělat něco, co jsem sám nechtěl.

Ať sejdou všichni ostatní vycpat. Oni v té posteli nebyli.

Byl jsem sám a měl jsem strach a taky jsem chtěl, aby mě měl někdo rád. Chtěl jsem.

Stejně jako Tommy. Ale nedovolil jsem si to, ne snad proto, že by to bylo špatné — už dávno jsem nevěděl, co je a co není špatné —, ale proto, že jsem nechtěl být jako Foster. A tak se nic nestalo.

Ráno jsem našel znovu Tommyho v posteli s Alekem a Holly se přestěhovala do vedlejšího pokoje. Po snídani mi řekla, že to udělala proto, že se jí tam líp spí. Nijak jsem celou záležitost nerozebíral. Led byl pořád ještě dost tenký.

Verše známé básnířky, nadané přímo enormně,
průměr mají třicet kousků (zdůrazňuji: průměrně!).
Když vydává ty svoje spisy,
obešle všechny časopisy;
pak záleží na kritikovi, jestli je právě ve formě.

36. Ptáček

„Vesmír má svůj vlastní lék na blbost.
Naneštěstí ho ne vždy použije."
—SOLOMON SHORT

Řekl jsem Ptáčkovi o volání Chtorranů, které jsem v noci zaslechl, a ona zbledla. „Dobře," řekla. „Předneseme to na zasedání v neděli."

„Měli bychom něco udělat hned," řekl jsem já.

Ptáček položila na laboratorní stůl vzorek, který si prohlížela. „Například co?" Zvedla další a zahleděla se na něj. „Už máme červí váčky. Mimochodem, kde máš ten svůj?"

„Eh, sundal jsem si ho, když jsem se dneska ráno sprchoval."

„S tím si nemusíš dělat starosti. Umělá kůže je nepropustná."

„Opravdu pochybuju o tom, že by mě mohl dostat Chtorran ve sprše."

Ptáček vzala do ruky další vzorek. „Ale?" zeptala se. „Kdy si začali dávat rande?"

„V každém případě," řekl jsem, „ty červí váčky nebudou stačit a upřímně řečeno, měl bych tady raději nějakou předběžnější obrannou linii."

„Máš pravdu, samozřejmě. Ty červí váčky nejsou svému nositeli moc platné. Máš na mysli něco určitého?"

„Červí plot."

Zamručela. „Tohle už se probíralo před devíti měsíci a celá záležitost byla odložena."

„Před devíti měsíci se ještě Chtorrani nepotulovali po okolních kopcích."

„Podáš mi to sklíčko, prosím tě?" Zasunula poslední vzorek do mikroskopu. Čekal jsem, že se vrátí k tomu, o čem jsme mluvili, ale místo toho se soustředila na to, co viděla na svém monitoru. Přepnula do ultrafialové a pak zpátky. „Normální, kruci. Myslela jsem, že tam něco vidím."

„No tak co s tím červím plotem?"

„Ploty jsou drahé. A nemáme nadbytečné pracovní síly."

„Tři řady ostnatých zábran a punji bariér ti dodají spoustu bezpečnosti, Ptáčku. Měli jste tady štěstí. Tohle jsou základní protichtorranské zábrany bez zavedení hlídek."

„Brzy bude zima, Jime."

„O to větší důvod, proč bychom měli něco udělat."

„Myslela jsem, že červi přezimují."

„Promiň, ale otupělí jsou v létě. A ne tolik, aby sis toho všimla. Odpočívají přes den a vycházejí v noci. Ale pořád žerou stejné množství potravy."

Ptáček umístila pod čočku další vzorek a upravila zvětšení. Nastavila větší hodnoty a pokývala hlavou. „To jsem ještě ve zprávách nečetla."

„Zprávy jsou špatné. Byl jsem ve Zvláštních jednotkách skoro dva roky. Chodili jsme dovnitř do iglú a pálili červy. Leden byl nejnebezpečnější ze všech měsíců. Nevím, proč vláda pořád ještě poslouchá tu bandu pitomců, kterou si drží nahoře v Denveru, ale jejich rozbory, které se týkají chování a zvyků Chtorranů, jsou úplně vedle."

Ptáček něco naťukala na klávesnici, uložila obraz na monitoru do paměti a vypnula mikroskop. Když v místnosti rozsvítila, podívala se na mě a utřela si ruce do ručníku. „Jime, chápu tvůj... eh, zájem o červy, ale —"

„Chceš říct psychózu, že?"

„Pokud to tak chceš slyšet. Jde o to, že si jak já, tak Betty-John myslíme, že je daleko důležitější, aby ses víc staral o děti." Pečlivě si mě prohlédla. „Mimochodem, jak spolu vycházíte?" Tohle nebyla náhodná otázka.

„Pořád se ještě přizpůsobujeme," řekl jsem opatrně.

„Co to znamená?"

„Nic."

Podívala se mi do tváře. „O tom pochybuji. Jsi tak čitelný, Jime, že bych tě mohla rovnou vytisknout. Řekni mi pravdu."

„Tommy má... problémy."

„Jistě. A ty mu nedovolíš, aby si je nechal pro sebe, co?"

„Cože?"

„Musíš mít jeho problémy taky." Zeptala se: „A čeho se ty problémy týkají?"

Nadechl jsem se. Jak jsem to mohl říct nejlíp?

„No tak ven s tím, Jime."

„Mám toho kluka rád. Ale je — nechci, aby byl divnej."

„No a? V čem je tedy problém?"

„Ptáčku!"

„Ano?"

„Leze mi do postele a já ho nechci vyhánět."

„Takto nedělej."

„Nejsem buzerant!"

Trhla sebou. „Prosím, Jime — nikdo ti tady přece nikdy neřekl 'negře', nebo snad ano?"

„Jsem černoch jen z jedné čtvrtiny a není to vidět," řekl jsem.

„Ne, není," souhlasila.

„Ani bys to nedokázala odhadnout z mých genetických záznamů," dodal jsem.

„Nebo ze tvé mentality," dokončila. „To ti nejspíš zachránilo během epidemií život. Podle statistik měli běloši nejmenší odolnost proti chtorranským bakteriím. Černoši měli největší. Měl bys být svému dědečkovi vděčný za to, že nebyl rasista."

„Díky za kázání. Ale mluvili jsme o Tommym."

„To mluvíme pořád. Jde o to, že tady nepoužíváme negativní označení."

„Cože?"

„Nadávky. Sprostá slova. Také proto, že někteří naši místní buzeranti jsou dost nedůtkliví." Ukázala mi na křeslo a já se posadil. „A také proto, že řeč formuje myšlení. Své myšlenky vyjadřuješ tím, co říkáš. Negativní označení tvoří bariéry. Neumožňují ti vidět celý obraz."

Netrpělivě jsem mávnul rukou. „To všechno už vím, Ptáčku. Prostě jdi přímo k věci, ano?"

Obrátila se v křesle, přitáhla si je blíž a naklonila se ke mně. Řekla: „Chtěla jsem se dostat k tomuhle: na někoho, kdo toho za poslední dva roky tolik viděl a tolik dokázal, jsi jeden z nejpitomějších, nejarogantnějších a nejnesnesitelnějších kreténů, jaké jsem kdy v životě potkala a u kterých jsem měla tu smůlu, že se mi pletli do práce. Mám tě ráda, ale to nic nemění na věci, že tvou nejhorší vlastností je to, že ve skutečnosti neposloucháš, co ti lidi říkají. A teď mě taky neposloucháš. Děláš si daleko větší starosti s lupiči v kopcích než s tím, jak žít se svými dětmi, za které jsi se rozhodl nést odpovědnost. Při prvním problému se jich chceš zbavit. No a co, že je homo? Právě proto potřebuje tvoji lásku dvakrát tolik, protože se bude muset vyrovnat ještě se spoustou jiných pitomců, kteří ho budou odsuzovat."

„Dobře, dobře — nepotřebuju kázání."

„Ne, nepotřebuješ," připustila. „Potřebuješ stejné objetí jako Tommy. Potřebuješ si uvědomit, že je v pořádku, když máš někoho rád."

„Ale ne takhle!" Uvědomil jsem si, jak nahlas jsem to vykřikl, a ztišil jsem hlas.

Zvedla obočí. „Kdo ti ublížil?"

„Cože?"

„Slyšel jsi, co jsem řekla. Kdo ti ublížil? Kdysi dávno ses k něčemu rozhodl. Co to bylo? Objal tě tvůj táta vůbec někdy?"

„Co to s tím má společného?"

„Vůbec nic — jenom to, že to byl jediný člověk, od kterého ses mohl naučit, jak být otcem. Objal tě tvůj táta vůbec někdy?"

Zamyslel jsem se nad tím. Pokoušel jsem se vzpomenout si. Chtěl jsem říct ano, ale nedokázal jsem si uvědomit jedinou příležitost, při které jsme se objali. Nikdy.

Vzpomněl jsem si, jak jednou... někam jsem odjížděl. Bylo to poprvé, kdy jsem měl být někde o samotě, bez rodičů. Cítil jsem hrdost na to, že mi rodiče tolik důvěřovali. Objal jsem mámu a ona mě objala taky, ale když jsem objal tátu, jen ztuhnul.

Nikdy mě neobjal.

Ptáček mě sledovala. „Co to bylo?" zeptala se. „Co?"

„Ten výraz, který jsi měl v obličeji. Na co sis vzpomněl?"

„Na nic."

„No tak. Moc tě neobjímal, co?"

Řekl jsem: „Nikdy. Nikdy, pokud si dokážu vzpomenout." Dodal jsem: „Měl mě rád. To vím. Prostě na objímání nějak nedal."

„Aha." Přikývla. „A nemyslíš si, že to má něco společného s tím, jak se chováš k Tommymu?"

Cítil jsem vztek. „Chceš mi říct, že nedokážu vychovávat vlastní děti?"

Usmála se. „Jo. Chci. A chceš něco vědět? Stejnou věc bych dokázala říct o devětadevadesáti procentech lidí, které potkávám. Dítě může mít každý, nepotřebuješ k tomu mít kdovíjaké předpoklady. Malá Břečťanka má dvě. Myslíš, že se o ní dá tvrdit, že je kvalifikovaná rodička? Co ty na to?"

Potřásl jsem hlavou.

„Velice bystré. Jenže ona si myslí, že si vede dobře, protože to neumí lépe. Pravda je taková, že to dělá naprosto nejlépe, jak jen může. Stejně jako všichni rodiče na světě. Rozhodnutí k tomu stát se rodičem je tak naprosté, tak absolutní, že ze sebe vydávají sto procent, sto procent svého času. Viděla jsem, jak se celé rodiny finančně zruinovaly jen proto, aby mohly koupit rok života svému dítěti, které trpělo nevyléčitelnou chorobou. O to jde, Jime: děláš úplně všechno, co umíš, protože nemůžeš už nic víc udělat. Moje práce teď spočívá v tom, že ti musím říct, že dokážeš daleko víc. Vždycky můžeš dokázat víc. Když víš, jak nato, dokážeš to."

Složil jsem si paže na hrudi. „Chytrý," řekl jsem. „Ale musím ti říct, že tyhle řeči nenávidím. Jsou to jen prázdný kecy."

Zatvářila se podrážděně. „Ty se opravdu umíš bránit," řekla. „Nemáš v sobě dost prostoru ani pro sebe — jak ti může tedy v srdci zůstat nějaký prostor pro Tommyho." Zvedla ruku, aby mě umlčela. „Ne, tohle ti vysvětlovat nebudu." Protřela si kořen nosu a pak si pročísla už tak dost rozcuchané vlasy. „Jime, nevím, co se s tebou děje ani odkud jsi přišel, a ty mi to říkat nemusíš, pokud nechceš; ale máš všude po sobě rozseté velké červené knoflíky, které jen čekají na to, až je někdo zmáčkne. A ve chvíli, kdy se to stane, vystartuješ jako raketa."

Chtěl jsem jí vyprávět o Jasonovi a kmeni. Kdyby mi položila správnou otázku, udělal bych to — ale neudělala to. A já to nechtěl nakousnout sám.

Proč ne?

Nechtěl jsem, aby kdokoli věděl, čím jsem byl ani co jsem dělal.

Musela mi to vidět v očích, protože okamžitě změnila tón. „Dobře, dovol, abych ti to řekla jinak. Myslíš si o sobě, že toho o Chtorranech hodně víš, je to tak?"

Přikývl jsem.

„A podle tebe se má situace tak, že ti lidi v Denveru toho vědí méně, souhlasíš?"

„Jo." Kam vším tímhle mířila?

„A je to proto, že ty máš zkušenosti z první ruky, které jasně dokazují, že věci se mají jinak, než jak si myslí oni, ano?"

„To máš pravdu," řekl jsem.

„Dobrá. Tak proč nechceš dovolit svému nevlastnímu synovi, aby zažíval stejnou dávku pochybností, jakou prožíváš ty ve vztahu ke Chtorranům?"

„Cože?"

„Nemyslíš si, že bys měl prozkoumat chapadla lidské společnosti a její podivné zvyky se stejnou nezaujatou pozorností? Tlačíš se do stejně nespravedlivých soudů, z jakých obviňuješ ty lidi v Denveru."

„Ptáčku, vychovali mě staromódně..."

„Fajn. Tohle je vynikající výmluva. Už se s ní plácáš dost dlouho. Sice ničeho nedosáhneš, ale vždycky budeš mít dobrý důvod, proč tomu tak je."

Otevřel jsem pusu. Zavřel jsem ji. Cítil jsem se zklamaný. Chtěl jsem ji praštit. Chtělo se mi brečet. Jak jsem se do tohohle jen dostal? „Kurva, Ptáčku! Myslel jsem, že když je člověk rodičem, má pomáhat dítěti v tom, aby vyrostlo v normálního člověka."

„A kdo říká, že to tak není?"

„No tak o co se tady potom hádáme?"

„Já se nehádám, Jime. Ty jsi ten, kdo tady křičí."

Znovu jsem se posadil. Měla pravdu.

Řekla: „Podívej se, Jime, ty si celou tuhle záležitost pleteš s programováním. Myslíš si snad, že tvoje úloha spočívá v tom, že vyrobíš duplikát sama sebe? Nebuď blbec; tím bys jen toho kluka odsoudil k životu, plnému chyb. Nikdy se mu nepovede být tebou lépe, než se to daří tobě. A v tom je vtip: nemůžeš nijak ovlivnit, co z něj bude. Je to všechno na něm."

„Promiň, Ptáčku. Tomuhle jsem nerozuměl."

„Dobře. Tak se tě zeptám jinak. Ovlivnili tví rodiče nějak to, že jsi takový, jaký jsi?"

„Eh, ne tak docela."

„Přesně tak. Jen ti poskytli k tvému růstu prostor. Tys svůj růst vedl sám. Byla to docela osamělá záležitost, co?"

„Jo, to byla."

„Jo," souhlasila. „Osamělost je nejzákladnější stav lidstva. To si zapamatuj. Proto děláme všechno, co děláme. Takže pokud tví rodiče nijak neovlivnili to, jaký jsi, proč si myslíš, že ty to ovlivnit nějakým způsobem můžeš?"

„Slyším, co říkáš, rozumím tomu, co tím myslíš, ale neberu to. Totiž, nedává to smysl."

„Ne, nedává. Vzpomeň si na to, jaké bylo, když jsi byl ještě kluk. Ano? Nemůžeš dítě naučit úplně všechno; většinu se musí naučit samo. Všechno, co můžeš udělat, je připravit mu příležitosti k tomu, aby se něco naučilo. Být rodičem neznamená dítě vlastnit; znamená to, že je ti svěřena odpovědnost za učení odpovědnosti. Nic víc. Prokazuješ službu dospělému, který ještě dospělým není — a tahle služba spočívá ve vytváření neustálých příležitostí k sebeuvědomění a růstu. Co s tím dítě udělá, je jen na něm. To nejlepší, co můžeš udělat ty, je být příkladem. Bude se učit podle toho, co děláš, ne podle toho, co říkáš." Usmála se. „To je na tom největší otrava. Musíš na sebe dávat pozor."

„Zní to dost sobecky."

„Taky to tak je," souhlasila. „Poslyš, jediná věc, kterou můžeš svým dětem vůbec někdy dát, je tvé dobro. Pak se na tebe budou dívat jako na zdroj veškerého dobra ve vesmíru. Pokud ho neuvidí v tobě, nebudou věřit, že existuje. Víš, většina rodičů se v téhle věci chová jako cvoci. Myslí si, že jejich role spočívá v obětování, obětování a ještě jednou obětování všeho svým dětem. Tohle nedělej, Jime. Jen je přivedeš do blázince, hlavně ve chvíli, kdy si začneš myslet, že ti za tvé oběti něco dluží. Vyrůstání je práce na celý život. Nebudou mít na starosti ještě dlouho nic jiného. Nech je být takové, jaké jsou, protože za nic na světě nedokáží být jiné."

„Takže mi chceš říct, že je v pořádku, že Tommy je... takový, jaký je?"

Pokrčila rameny. „Je mu třináct, možná čtrnáct. Víš, jak ho změnit?"

„Ne."

„Ani já ne."

„Co budeme dělat?"

Bezvýrazně se na mě podívala. „Nic. Nebudeme dělat vůbec nic. Tommy je se současným stavem věcí spokojený." Pak pokračovala: „Víš, tady vůbec nejde o Tommyho, ale jde o tebe. Jde o tvé úsudky. Pletou se do cesty tvé ochotě vyjádřit své odhodlání. Problém není v Tommym. Tommy nemá žádné problémy s tím, že je homosexuál — pokud vůbec je. Možná není a nebudeme to vědět, dokud nám to sám neřekne; ale ať už je čímkoli, už to zvládl způsobem, který mu vyhovuje. Ty jsi ten, kdo má problém. A pokud nebudeš opatrný, přeneseš ho na Tommyho. Právě teď mu říkáš, že ho nemáš rád."

„Ale já ho mám rád!"

„Já vím, že máš. Jinak bychom se tady spolu nebavili."

„Ale ty mi říkáš, že nemůžu udělat vůbec nic!"

„To je pravda. Už jsi toho udělal dost. Přišel čas přestat dělat a začít být."

„Cože?"

„Vláčíš s sebou celou hromadu představ, které se týkají toho, jak být tátou. Pletou se ti pod nohy. Ty už táta jsi. Ale tyhle představy, které máš o tom, jak na to — to je ve skutečnosti tvé skryté já. Občas pochybuješ dokonce i o svém mužství, že?"

„Eh..." Tohle byl můj velký problém.

„Je to tak?" tlačila.

„Eh,jo."

„Víš, že takové pochybnosti má většina mužů? Jsi normální. Jsi prostě stejný magor jako všichni ostatní. A teď si to zkus přenést na Tommyho."

„Je mi to jasné," řekl jsem.

„Díky. Poslyš, tvé odhodlání je jasné. Vzal jsi na sebe velkou odpovědnost a tenhle rozhovor se právě té odpovědnosti týká. Jde ti přece o to, abys svou práci udělal dobře, ne?"

„Jasně."

„Dobrá. Tak ti musím říct jedno. Nejde to. Ať už se budeš snažit jakkoli, vždycky to posereš. Tvoje děcka tě budou obviňovat stejně, jak ty jsi obviňoval své rodiče a nejspíš to ještě pořád děláš. Jediné měřítko, podle kterého poznáš svůj úspěch, je to, jak rychle ti odpustí."

„To mě teda uklidnilo."

„A to byla ta dobrá zpráva."

„Nemyslím, že bych chtěl slyšet špatnou."

„Nemáš na vybranou. Poslyš, Tommy je v pořádku. Přijde sám na to, jak se věci mají. Ať tak, nebo jinak. Je to typ, který přežije, to už ostatně dokázal. Teď se musí naučit něco víc než jen přežít. Nauč ho, jak se má chovat k lidem kolem sebe, a svou práci jsi tím odvedl. Ne, je to Alec, o kterého mám obavy. Potřebuje se naučit být nezávislý. Ani ty, ani Tommy kolem něj nebudete poskakovat věčně; musí se postavit na vlastní nohy dřív, než si myslíš, takhle to bývá vždycky. Alec je tvůj opravdový problém, Jime."

Vůbec jsem takhle o Alekovi nepřemýšlel. Byl tak pasivní, tak smířený se vším, že jsem si myslel, že je jistý. Pokud nic neříkal, usuzoval jsem, že je všechno v pořádku. Jenže Alec stěží mluvil.

„Co tím máš na mysli?"

„Ten kluk se musí naučit komunikovat s ostatními lidmi. Je strašně stažený do sebe."

„V tom máš pravdu. Jen jsem ještě neměl čas k..."

„A nikdy ho mít nebudeš. Nemáš tolik času, Jime."

„Fajn." Zvedl jsem ruce v gestu odevzdání. „Co navrhuješ?"

„Doporučuji ti, aby ses se svými dětmi zapojil nejméně třikrát týdně do Hry na život."

„Děláš si srandu."

„Vůbec ne. Pokud chceš, tak ti to dám jako rozkaz. Napíšu do hlášení, že je to nutné pro tvé psychické zdraví, a budeš tam muset být. Chci, aby ses se svými dětmi účastnil života v téhle komunitě. A přinejmenším jednou týdně se zúčastníš řízení Hry."

„Já ale tuhle bl... věc nepotřebuji!."

„Ani já. Ani B-Jay. A hrajeme ji každý večer. Pro děti to znamená hodně, Jime."

Povzdechl jsem si. „Hraješ pěkně pod pás, ženská. V kolik tam máme být?"

„Jo," souhlasila. „A mám výsledky. Přijďte o půl osmé. A oblečte se pohodlně." Obrátila se zpátky ke klávesnici, pak se zarazila a podívala se znovu na mě. „Chceš ještě pořád stavět ty červí ploty, že?"

„Cože? Ano!"

„Dobře, poslyš. Bavily jsme se o tom s Betty-John znovu před týdnem, když nám dovezli červí váčky. Souhlasím s tebou v tom, že je to dobrý nápady ale B-Jay na to nechce přidělit žádné lidi; ale pokud je budeš chtít postavit sám, promluvím si s B-Jay a protlačíme to na příštím zasedání Rady."

„Ptáčku, jediný člověk nemůže postavit červí plot —"

„Právě jsem se k tomu dostávala. Nejspíš dokážu přemluvit B-Jay k tomu, aby ti dala jednoho a půl pomocníka."

„Jednoho a půl?"

„Jacka Balabana a Holoubka. Nedělej ksichty. Holoubek ti může dělat přihazovače. A Jack pracuje dobře. Vezmi si na pomoc Tommyho. Stejně potřebuje sledovat silné vzory."

„Ale Jack a Holoubek?"

„Zase už se ukazuje tvoje pitomost, negře."

„Eh, promiň. Zkusím to."

„Dokážeš to. Možná i o trochu vyrosteš."

Když jsem z Ptáčkovy kanceláře odcházel, cítil jsem se líp. Ne o moc, jen trochu.

Protože měla skoro ve všem, co řekla, pravdu. Jen nevěděla jednu věc.

Chtěl jsem se milovat s Tommym stejně tak, jako to chtěl on. Ale styděl jsem se za to. A styděl jsem se za svůj stud.

Pokud už jsem nebyl součástí Jasonova světa, nemohl jsem se chovat způsobem, jaký tam byl normální. Ale nevěděl jsem, jestli dokážu být ještě součástí tohohle světa.

Uvažoval jsem, jak dlouho si ho ještě dokážu držet od těla, než jedné noci podlehnu a pustím ho k sobě.

Žil jeden magor ve vesnici naší,
kterej rád šoustal s bramborovou kaší.
Máslem ji políval,
nahlas to prožíval,
dodnes nám jeho duch v hospodě straší

37. Život je jen výkřik

„Tabu je zákon, který vymyslel někdo
jiný, zákon o tom, co můžete a nesmíte
dělat se svým vlastním tělem."
—SOLOMON SHORT

Hra na život byla věc, kterou Betty-John vymyslela pro děti. A pro nás.

Důvod byl takový — jak to B-Jay vysvětlovala —, že od té doby, co přišly epidemie a všechno ostatní, jsme zapomněli žít. Byli jsme tak zaměstnaní tím, že jsme bloudili ve všech svých zármutcích a zároveň se pokoušeli přežít, že jsme pořád byli někde jinde než tady. „Někteří z nás jsou ztracení v minulosti a někteří z nás se prostě ztratili. A někteří z nás jsou jinde, ale zatraceně málo z nás žije v současné chvíli."

B-Jay měla teorii, podle které jsme se to potřebovali naučit znovu, potřebovali jsme, aby nám to někdo znovu vysvětlil. Jenže tu nebyly žádné školy na to, jak se naučit žít nebo jak být člověkem. „Je to jako učebnice, kterou jste při narození nedostali. Jenže jste ji ve skutečnosti dostali — ale v průběhu všech těch let jste ji zavalili takovou spoustou sraček, že nedokážete rozeznat, co je skutečné a co není."

V té chvíli mi připomínala Jasona, ale věděl jsem, co chce říct, a tak jsem to nechal být.

„Způsob, jak něco naučit děti, spočívá v tom, že si s nimi hrajeme, zkoušíme je a vidíme, jestli do naší představy zapadají nebo ne. Tyhle děti ještě v životě neměly čas na to, aby si jen hrály. Měly plné ruce práce s tím, jak se naučit žít." B-Jayin způsob spočíval v tom, že se děti naučí začleňovat do světa odpovědnosti právě hrou.

Svým způsobem se to moc nelišilo od toho, jak jsme ve kmeni dělali příklady v kruzích. A na druhou stranu se to lišilo hodně. V Jasonových hrách šlo o hraní. V B-Jayiných hrách šlo o vyhrávání.

Jason například jednou řekl: „Všichni se objímejte. Obejměte všechny ostatní. Celá věc neskončí dřív, než budete s každou jinou osobou v kruhu naplno. Musíte začít s objímáním a skončíte tím, že budete mít v srdcích mír." Tohle cvičení trvalo celé hodiny. Je možné někoho objímat a úplně naplno s ním nebýt. Jasonovy instrukce mluvily o tom, abychom objímali každého v kruhu, dokud s ním úplně nebudeme. Ale Betty-John hrála tuhle hru jinak: „Fajn, teď se rozdělíme do dvou skupin a uvidíme, která skupina dokáže objímat. Ta skupina, která bude mít víc objetí, vyhrává."

Myslím, že když se to takhle srovnává, vypadá to tak, jako by byl způsob, kterým to dělala B-Jay, špatný, jako by byl daleko mechaničtější a prázdnější — svým způsobem snížení celé záležitosti. Ale Jason pracoval s lidmi, kteří byli živí a probuzení a připravení udělat další krok. Betty-John pracovala s dětmi, mezi nimiž některé balancovaly na hranici katatonie; pokoušela se je pořád probudit do skutečného života..

Jasonovi lidi věděli, jak komunikovat. B-Jay se pořád snažila komunikaci zavést a pro B-Jay byly v tomhle okamžiku objetí a polibky nejsilnější a nejpřímější cestou komunikace. Kvantita pro ni byla důležitější než kvalita, protože se pokoušela přebít nějaký velice silný ochranný program novými příkazy, zvláště těmi, které se týkaly soutěžení. Vyhrávání bylo nejdůležitější ze všeho a opakování bylo cestou, jak vtlouct dětem tuhle věc do podvědomí. Nebylo tu dost dospělých, aby se o každé dítě osobně postarali, takže se děti musely naučit být samy sobě dospělými a postarat se o sebe a naučit se to rychle. Soucit a lásku — no, na to přijde doba později. Pokud nějaké později vůbec bude.

Bylo tu příliš mnoho dětí a příliš málo pomůcek a nikdy nebylo dost času. Ale museli jsme to zvládnout takhle, protože nebyla jiná možnost. Když se na to podíváte z téhle stránky, vypadá přístup, který Betty-John zvolila, jako nejlepší a nejrozumnější. Co na tom, že to bylo těžké a že to byla soutěž a vypadalo to mechanicky? Fungovalo to. Svým způsobem. Přežívali jsme.

Zkrátka a dobře.

Hráli jsme Hru na život.

Někdy šlo o to, jak moc nádobí dokážeme umýt nebo kolik prádla dokážeme poskládat nebo kolik smetí dokážeme zamést.

Nikdy nešlo o práci. Pokud se něco z toho neudělalo, nikdo neřekl ani slovo. Nešlo o úkoly, nešlo o práci. Šlo o vítězství. Vždycky šlo o vítězství.

Někdy nám Betty-John nebo Ptáček vykládaly o „vítězství v jiné válce, ve válce dospělých."

„Nikdo ještě nikdy nevyhrál válku náhodou," říkala Betty-John. „Vyhrávání není zvyk. Je to závazek. Je to způsob života. Všechno, co děláte — ať už je to umývání nádobí, nebo vytírání podlahy, nebo sbírání odpadků — je hra, kterou musíte vyhrát. Není to problém. Není to úkol. Není to břemeno. Je to zajímavá výzva s jasným cílem. Když toho cíle dosáhnete, vyhráli jste. V tom ta hra spočívá: v tom, že budete odhodlaní vyhrát. Jen tímhle způsobem můžete vyhrát velkou válku. My se musíme naučit, jak vyhrát všechny ty malé bitvy, které velkou válku tvoří. Slibuji vám, že umývání nádobí a uklízení po druhých a vytírání podlah a shrabování listí — to všechno je část vítězství ve velké

válce.

Je to takhle jednoduché," řekla Betty-John. „Budu žít každý okamžik svého života tak, jako by výsledek války spočíval jen na mém odhodlání zvítězit. Všechno, co dělám nebo nedělám, může zajistit vítězství nebo prohru."

Děcka jí to žrala.

Samozřejmě.

Já taky. Stala se z toho mantra. Nezastavuj se. Tohle je součást vítězství.

Občas dělala Velká Břečťanka oddělenou hru pro děvčata a Jack Balaban si bral na starost chlapce. Když jsem se na to zeptal, řekla mi Betty-John, že v těchhle třídách jde o těla. O těla dětí a ostatních. A o stud a zvědavost a strach. Ano, byla tam nějaká nahota. Později se budou učit o masturbaci, pokud to bude zapotřebí, a možná i o pohlavním vyjádření, pokud to bude nutné. Na podrobnosti jsem se neptal. Zeptal jsem se na něco jiného. „To už jsou děcka tak daleko?"

B-Jay přikývla. „Některá z nich ano. Doufám, že jim spolehlivé vzory chování dokážou ukázat cestu zpátky, a rozhodně se nevzdávám použití jakýchkoli možných nástrojů." Musela si všimnout výrazu na mé tváři, protože řekla: „Nedělej si s tím hlavu, Jime. Většina z toho je dokonale nevinná. Děvčata se musí naučit něco o menstruaci a hygieně. Klukům musí někdo říct, že když mají erekci, neznamená to, že brzy umřou. Vzpomínáš si na chudáka Martyho Christiana?"

Případ Martyho Christiana by mohl být legrační, kdyby nebyl tak smutný. Byl to dokonalý příklad toho, jak dokáže mozek udělat nevhodné závěry mezi jednou skutečností a druhou.

Nejdřív jsem se účastnil váhavě, pak s určitou ochotou, ve které byla spíš zvědavost než něco jiného, a nakonec s opravdovým nadšením, protože jsem viděl, jak moc tyhle hry pro děti znamenají.

Jednoho dne mě Betty-John požádala, abych se ujal následujícího večera vedení hry. Pokoušel jsem se z toho vycouvat, ale trvala na tom. „Jime," řekla významně, „příští čtvrtek budeme mít zasedání Rady, víš o tom?"

„Eh, jasně."

„Možná sis toho ještě nevšiml, ale tohle je pořád ještě společnost, která má rozpočet a výdaje a daně a spoustu dalšího papírování, které je třeba vyřídit." Nezmínila se o červím plotě. Nemusela.

Ale přesto: „B-Jay, nevím, jak na to."

„Ale víš. Jen si to neuvědomuješ."

„Já nevím, co mám dělat!"

„Tak něco vymysli. Přesně tak to děláme všichni. Jen měj na mysli jasný cíl, kterého musíš dosáhnout tak, aby vítězství okusili všichni. Ale nedělej jim to zase moc jednoduché. Není to žádné pořádné vítězství, pokud o něj nemusíš trochu bojovat. Nebo hodně."

Povzdech. Přemýšlel jsem o svých červích plotech. Tohle byla další zkouška, co? „Tak jo." Vzdal jsem to.

Většinu toho odpoledne jsem strávil tím, že jsem u základny poloostrova v těch místech, kde jsem chtěl postavit plot, vykopával keře. Nebyla to tak docela ta nejužší část; raději bych dal přednost tomu, aby byl plot hned u základny, ale země tam byla moc skalnatá. Po těch skalách se těžko už jen lezlo — a to vůbec nemluvím o zatloukání kůlů. Ne, budeme to muset udělat někde dál, kde budeme mít dostatek půdy, abychom mohli kůly ukotvit. Pokud se mi podaří sehnat elektrické kladivo, můžeme natlouct kůly rovnou do země, ale pokud ne, budeme muset díry nejdřív vysekat ručně.

Zatímco jsem pracoval, pokoušel jsem se přijít na to, jakou hru budu s dětmi hrát. Chtěl jsem, aby v ní šlo o něco většího než jen o umývání nádobí nebo uklízení; chtěl jsem těm dětem dát něco, co nemohly dostat od nikoho jiného — ksakru, už jenom příležitost vykřičet svůj vztek by byla změna.

Zrovna jsem se rval s jedním zatraceně pevně zakořeněným keřem, když jsem si všiml, jak mě sleduje ten kluk. Hned jsem ho nepoznal; byla tu spousta děcek, které jsem neznal; ale stejně tu neměl sám co dělat.

Tohle byl neustálý problém s některými dětmi — nebyly dostatečně společenské na to, aby se připoutaly k určité osobě nebo místu. Některé z nich byly skoro zdivočelé a hodně se potulovaly. Věděli jsme, které naše děti jsou problémové, a drželi jsme je zkrátka; ale tenhle musel být jedním z těch nových.

„Nazdar," řekl jsem.

„Nazdar," odpověděl.

Mohlo mu být asi tak osm let, možná deset. Těžko říct. Kraťasy, které mu moc neseděly, vytahaný svetr. Potřeboval ostříhat. Černé vlasy. Chyběl mu zub.

„Co to děláš?" zeptal se.

„Vykopávám keře."

„Proč? Nemáš keře rád?"

„Pěkné keře rád mám. Tyhle tady ale nepotřebujeme."

„Aha. Jak to?"

„Postavíme tady plot. Velký, silný plot. Aby sem nelezli červi. Abychom mohli v noci klidně spát."

„Aha," řekl ten kluk. Chvíli mě mlčky sledoval a pak řekl: „Ty máš z těch červů opravdu strach, co?"

„To všichni," řekl jsem bez přemýšlení.

„Já ne," řekl.

Se svým nejlepším soucitným úsměvem jsem si ho změřil. Dětská odvaha. Chtěl jsem říct: „Počkej, až jednoho uvidíš," ale Betty-John nebyla nijak nadšená tím, když se děti bez jakéhokoli důvodu děsily.

Bez jakéhokoli důvodu.

Hm.

Něco mě napadlo.

Klukovi jsem řekl: „Raději jdi zpátky. Přece bys nechtěl zmeškat oběd. Myslím, že Malá Břečťanka dneska míchala Čokoládovou pohromu."

„Čokoláda mi nechutná," řekl. „Jak se jmenuješ?"

„Jim. A ty?"

„A dál?"

„Jim McCarthy. A ty tady opravdu nemáš co dělat. Nejspíš už tě někdo hledá. Pojď, zavedu tě zpátky." Natáhl jsem k němu ruku.

„Nepotřebuju pomoc." Ucouvl.

„Fajn." Zvedl jsem ruce do vzduchu, aby viděl, že mu nechci ublížit. „Jak chceš." Vrátil jsem se zpátky k práci. Kluk už tak vypadal dost vyplašeně. Když jsem znovu zvedl hlavu, byl pryč. To je fuk. Daleko nemohl utéct.

Stejně se mi to hodilo. Chtěl jsem přemýšlet.

Napadla mě jedna hra, kterou bychom mohli hrát.

Možná bylo jedním z důvodů, proč jsme se nemohli dostat k těmhle dětem blíž, to, že byly tak vyděšené. Psi, tma, lidi, červi, jejich vlastní těla — tyhle děti byly oblasti psychologických katastrof. Ti, kteří věděli, čeho se vlastně bojí, byli ti šťastnější; zbytek se bál věcí, které se daly najít v katalogu označeném Bezejmenné hrůzy. (Ale stejně, jak byste chtěli bezejmenné hrůzy sestavit do katalogu podle abecedy?) Nebo to bylo ještě horší.

Nešlo jen o to, že by se naše děti bály; bylo to ještě horší: ony se bály bát.

Pokud by si mohly uvědomit, jak moc se vlastně bojí, byla by to nejpoctivější zkušenost jejich života. Mohl by to být začátek opravdové komunikace.

O to šlo. Museli jsme je donutit začít mluvit.

Věděl jsem, co chci udělat.

Byl to jeden z Jasonových příkladů.

Jason vždycky říkal: „To, čemu odoláváte, přetrvává. Váš odpor tomu dodá energii, kterou to potřebuje."

Jasně. Když odoláváte vlastnímu strachu, zůstává ve vás hrůza, kterou ten strach obsahuje. Pokud odoláváte pocitům vzteku, začnete zuřit. Pokud odoláváte zármutku, zůstává ve vás nekonečné zoufalství.

„Vzdejte to," říkal vždycky Jason. „Klidně buďte vzteklí, mějte strach nebo buďte smutní nebo cokoli jiného. To, že to prožijete, bude bolet daleko méně než to, když tomu budete odolávat. Jakmile se tomu jednou podvolíte, zmizí to. Pusťte si to k tělu a zbavíte se toho."

Věděl jsem, že to zabere.

Fungovalo to na mně. Pořád znovu a znovu.

Kurva.

Věděl jsem, v čem je ve skutečnosti problém.

Chyběl mi kruh. Chyběla mi láska. Chyběly mi ty dobré věci kmene.

Nechtěl jsem, aby se Rodina změnila v kmen — ale chtěl jsem, aby v sobě měla nějaký rodinný pocit kmene.

Když jsem se nakonec vrátil, pozdě odpoledne, musel jsem mít ve tváři zamyšlený výraz, protože mě B-Jay zastavila a zeptala se: „Co se děje?"

„Proč?"

„Ten tvůj výraz."

„Cože? Nic. Přemýšlel jsem o dnešním večeru."

„Už jsi vymyslel, co budeš dělat?"

Uvědomil jsem si, že mě zkouší — ne, že mě tlačí do větší a větší odpovědnosti — stejně jako jsme do ní tlačili děti. Stejně jako mě do ní tlačil Jason. Stejně jako Duke. A všichni ostatní. Štvalo mě to. Chtěl jsem se jí zeptat: „Proč bych nemohl prožít život rychlostí, kterou si vyberu já?" Ale nezeptal jsem se jí na to. Jen jsem přikývl. „Budou to závody v křiku. Zkusíme udělat největší kravál, jaký jen budeme moct."

„Zní to jako dokonale děsivý nápad," usmála se Betty-John. „Děcka z toho budou na větvi." Chtěl jsem jí říct i zbytek, ale jen pokrčila rameny. „Nemám teď vůbec čas, Jime."

„Ale já bych byl opravdu rád, kdyby sis to poslechla, B-Jay. Myslím, že tady můžeme něčeho dosáhnout."

„Jime, myslím to vážně. Nemám čas." Odstrčila mě stranou. „Já ti věřím. Jdi a nauč děcka křičet."

A tak jsem to udělal.

Po večeři jsem přišel s dětmi do hlavní haly. Všichni jsme na sobě měli kraťasy a trička s krátkým rukávem. Horko dne se ještě pořád drželo a byl teplý, trochu dusný večer.

Prožíval jsem hroznou trému. Rozmýšlení. Možná jsem neměl dost zkušeností k tomu, abych to udělal; ale na druhou stranu, pokud jsem to nemohl udělat já, tak to nemohl udělat nikdo jiný.

Do prdele s tím. Prostě běž a udělej to.

Vešli jsme do dobře osvětlené haly. Alec, Tommy, Holly a já.

Byly tam jen tři starší děti, aby mi pomáhaly, Malá Břečťanka, Tříša a Mike; všichni ostatní byli na zasedání Rady; ale tihle tři byli zkušení. Nemohli jsme mít žádné vážné problémy. Vzal jsem si je stranou a krátce jim vysvětlil, co se bude dít a na co mají dávat pozor. „Nejspíš budete potřebovat spoustu papírových kapesníků. Některé děti začnou brečet. Já jim chci vysvětlit, že je úplně v pořádku, když brečí. Abychom tuhle hru vyhráli, musíme poznat, kolik křiku a breku dokážeme zvládnout. Takže se jim nepokoušejte pomoct ani je neutěšujte. Ať si prostě pořádně zařvou, a jestli budou brečet, tak budou brečet. Budou v pořádku. Když bude mít někdo opravdové problémy, tak to stejně poznáte."

Přešel jsem do středu místnosti. Děti se rychle shromáždily do velkého kruhu. Hry vždycky začínaly v kruhu.

„Takže," řekl jsem jim, „v dnešní hře půjde o kravál. O všechny druhy kraválů. Hlasitý kravál, tichý kravál, šťastný kravál, a dokonce i o nešťastný kravál. Takže začneme tím, že si to vyzkoušíme. Chci slyšet, jak velký kravál

dokážete nadělat. Chci slyšet, kdo dokáže křičet nejhlasitěji." A začali jsme.

Děti začaly ječet jako banshee a jako divocí Indiáni a jako sirény při náletu.

Malá Břečťanka se na mě přes tu stěnu hluku usmála. Ti malí netvoři si ten nápad zamilovali. Každý jim pořád říkal, aby byli zticha; a teď tu byl nějaký dospělák, který jim říkal, aby řvali jako šílenci. Většina z nich přesně tohle dělala.

„Vy mi asi křičíte do toho ucha, na které nedoslýchám!" vykřikl jsem. Musel jsem řvát, abych slyšel sám sebe. „Já vás neslyším!"

To zvedlo úroveň hluku nejmíň o deset decibelů.

„Teď už jsem skoro něco zaslechl, ale Alec vůbec nekřičí." Počkal jsem, až se děti trochu utiší a klekl jsem si k Alekovi. „Vůbec nemusíš křičet, když nechceš," řekl jsem mu. „Ale Medvídek toho bez tebe moc nenakřičí. Budeš křičet za něj?"

Potřásl hlavou.

„Ani za Medvídka?"

Alec vypadal dost znepokojeně. Nechtěl jsem na něj tlačit moc tvrdě, ale hrozně jsem z něj chtěl nějaký — jakýkoli — zvuk dostat.

„Něco ti řeknu," řekl jsem schválně ledabyle. „Zeptej se Medvídka, jestli chce, abys trochu křičel. A jestli bude chtít, tak budeš křičet. A jestli to chtít nebude, tak nemusíš. Ano?"

Alec přikývl.

„Tak do toho. Zeptej se ho."

Alec se odvrátil a sklonil tvář dolů k díře do Medvídkova krku. Čekal jsem, ale nezvedl hlavu. No, možná se na Medvídka muselo pomalu.

„Dobrá," narovnal jsem se a znovu promluvil na všechny děti. „Bylo to dobré zahřívací kolo. Teď to zkusíme naostro. Zkuste udělat opravdu pořádný kravál. Ať nás slyší až v jídelně."

Tentokrát se do toho vložily celým srdcem. Jakmile si jednou uvědomily, že je v pořádku, když si vyrvou plíce až do dna, chtěly se postarat o to, aby to opravdu stálo za to. Všiml jsem si, že z některých stěn začíná opadávat nátěr a na stromech venku se sloupává kůra.

Zamával jsem rukou, jako bych je chtěl ještě víc pobídnout, a tak pokračovaly dál. Tváře měly zrudlé a zpocené. Všechny byly teď vzrušené. Poskakovaly a ječely tak nahlas, jak to jen šlo. Dobře. Chtěl jsem, aby se dostaly do stavu těsně před vyčerpáním. O to by se mělo postarat ještě jedno kolo.

„Fajn, to se mi líbilo. Ještě jednou, naposled," řekl jsem. „Ale ať to za něco stojí."

Když jsem se podíval k Alekovi, všiml jsem si, že má pusu otevřenou a že ječí z plna hrdla. Nejdřív jsem si pomyslel, že je to dobře. Konečně jsem z něj dostal nějaký křik. Pak jsem si všiml, že upustil Medvídka na podlahu před sebou a že ječí z čisté paniky.

Ach jo —

Instinktivně jsem ho popadl do náruče. Přitiskl jsem ho k sobě a nechal ho, ať mi řve do trička. Byl ztuhlý — a nedokázal přestat křičet. Prostě zuřil a zuřil a zuřil. Neslyšel mě a nedokázal přestat.

Ostatní děti teď postupně umlkaly, otáčely se a dívaly na Aleka a na mě. Byly zmatené, nejisté. Byla tohle část hry, nebo ne? Mávnul jsem na Malou Břečťanku, udělal jsem prsty gesto — ať pokračují — a odešel jsem z místnosti s pořád ještě ječícím Alekem v náručí. Přešel jsem přes ztemnělý trávník k velkému bazénu, cestou jsem z nohou skopl boty a pak jsem vkráčel přímo do vody na hlubokém konci.

Vynořili jsme se s lapáním po dechu. Pořád jsem ho držel na pravé paži a levou jsem se snažil udržet nad hladinou jako blázen. Alec chtěl pořád ještě křičet, ale byl úplně vyvedený z konceptu a kašlal a plival vodu.

„To bylo v pořádku, Aleku. Bylo to fakt v pohodě. Mám tě rád, kluku. Vedl sis výborně. Jen si musíš zapamatovat, jak se křičet přestává."

Zamračil se na mě, ale já ho objal a políbil. Vztek byl opravdový. Vztek byl dobrý. Byl daleko lepší než netečnost. Když byl vzteklý, byl přinejmenším naživu. Zamířil jsem na mělčinu a ke schůdkům.

Vrátili jsme se do haly; kapala z nás obou voda, já se smál, Alec se pokoušel zase schovat před celým světem, ale vůbec mu to nešlo. Chtěl být zároveň i vzteklý. A nechtěl se mě pustit. A chtěl znovu ječet, ale nechtěl jít znovu do bazénu.

Malá Břečťanka přes nás už přehazovala osušky. Tohle nebyl první případ, kdy nějaké z dětí dostávalo léčbu bazénem. Právě příhodná blízkost bazénu hrála velkou roli v tom, že se naše hry konaly právě tady.

Vysvlékli jsme Aleka z mokrých šatů a seděl mezi námi nahý, zabalený ve velkých teplých osuškách. Někde tady musel být i froté župan, ale Malá Břečťanka ho nemohla najít a bylo daleko důležitější, abychom pokračovali ve hře.

Všechny děti si teď — pořád ještě ve velkém kruhu — sedly na podlahu a Malá Břečťanka ztlumila pro strašidelný efekt osvětlení. Držel jsem Aleka v bezpečí svého klína.

„Fajn," řekl jsem. „Teď, v téhle části hry budeme myslet na ty nejsmutnější věci na světě. Začnu třeba já. Nejsmutnější věc na světě by byla ta, kdyby musela být stará Rošťačka bez večeře. Nebylo by to smutné?"

Některé z dětí pokývaly hlavami a tvářily se vážně. Myslely, že je to hodně smutné. Hodně jich mělo Rošťačku rádo.

„Dokáže někdo přijít na něco smutnějšího?" zeptal jsem se.

Jedno z menších děvčat zvedlo ruku. „Co kdybychom museli být bez večeře všichni?"

„Ano, to je dobré," řekl jsem. „To je daleko smutnější. Je ještě něco smutnějšího?"

Jeden ze starších chlapců řekl: „Co kdybychom byli všichni bez večeře, protože bychom neměli žádné jídlo?"

„A nikdo neví, kde je maminka," dodal jeden z mladších chlapců, Toby-Joy Christopher.

Musel jsem být při tomhle cvičení opatrný. Nechtěl jsem, aby postoupili do další fáze dřív, než skončili se smutkem. Rychle jsem řekl: „No ne, ano, to je strašně smutné. Ach bože, to je tak smutné, že se mi chce brečet." A předstíral jsem, že vzlykám do dlaní. Alec se na mě udiveně podíval.

„Zkusme ještě přijít na nějaké smutné věci," navrhl jsem pak. Kdo dokáže vymyslet něco ještě smutnějšího?"

„Moje maminka je pryč," řekl Toby-Joy.

„Já maminku nikdy neměla," řeklo jedno z mladších děvčat.

„Moje maminka umřela," řekla jiná.

Dobrá. Teď se dostáváme k porovnávání svých smutků.

„Moje máma říkala, že si sem pro mě přijede. Jen tady na ni čekám," řeklo jedno z menších děvčat skoro sobeckým tónem. Způsobem, jakým to řekla, se vlastně od téhle hry odtahovala: Já nejsem jedna z vás. Já jsem tady jen na návštěvě.

Tohle prohlášení vyvolalo několik nedůvěřivých pohledů. Tyhle děti nebyly pitomé. Každý věděl, že když jste byli tady, bylo to proto, že jste neměli kam jinam jít a nikdo si pro vás nikdy neměl přijet. To platilo i pro většinu dospělých. Populární historka tvrdila, že na Jacka Balabana vydali v Irsku zatykač pro vraždu. No, přesně tak to nebylo — týkalo se to spíš stosedmačtyřiceti dopravních přestupků v Chicagu — ale historka byla zábavnější než pravda.

Najednou bylo v místnosti ticho. Najednou bylo každé z dětí se svým smutkem samo.

Řekl jsem: „Dobře, teď každý vzpomínejte na něco smutného. Pokud si na nic takového nemůžete vzpomenout, tak si něco vymyslete; ale myslete na tu nejsmutnější věc, která vás napadne. Tak, teď budeme všichni co nejusilovněji myslet na to, jak je nám smutno. Pokud chcete, můžete zavřít oči." Většina z nich zabořila tváře do dlaní. Už jsme tady hráli spoustu her s představami. Tahle se zatím nijak nelišila, jen byla daleko intenzivnější.

„Ach jo," řekl jsem. „Je mi tak smutno. Je mi tak strašně moc smutno. Myslím, že budu brečet. Teď si všichni popláčeme, protože je nám smutno. Pokud nemůžete plakat, klidně to předstírejte. Prostě si to vymyslete. Jen buďte klidně smutní. Zkuste být co nejsmutnější. Je úplně v pořádku, když vám chybí maminka a tatínek a všichni kamarádi ze školy a vaši oblíbení učitelé nebo váš pes nebo kočička nebo vaše nejmilejší panenka nebo hračka nebo pohádka v televizi nebo babička s dědečkem — cokoli. Prostě myslete na cokoli, co vám chybí. Může to být i vaše oblíbené jídlo. Teď kvůli tomu buďte opravdu smutní. Ach, bože můj, já budu brečet..."

Zabořil jsem tvář do dlaní a začal vydávat zvuky podobné vzlykání. Některé děti kolem začaly vzlykat taky, některé z nich to předstíraly a některé ne. Jedno nebo dvě se při tom hihňaly, některé vykukovaly mezi prsty; ale když si uvědomily, že to spousta z nás myslí vážně, schovaly se zase v bezpečí svých dlaní. Za chvilku už většina dětí tiše plakala.

Alec mi seděl v klíně a díval se na mě nahoru. Podíval jsem se na něj. Velice jemně jsem ho vzal za ruce, dal mu pusu do dlaní, pak jsem mu je přitiskl na oči a objal ho. Vydávali jsme spolu tiché vzlykavé zvuky. Ty jeho byly skoro nepostřehnutelné, ale já je cítil na hrudi, jak jsem ho objímal, a hřálo mě to. Nevzpomínal jsem si, že by Alec někdy dřív plakal.

„Všichni plačte," opakoval jsem tak jemně, jak jsem jen dokázal. „Všichni myslete na tu nejsmutnější věc ve vašem životě a nechtě klidně slzy, ať tečou. Jde vám to výborně. Jen plačte, dokud to půjde. Jako já. Jako Malá Břečťanka."

Jedno nebo dvě děvčata se pořád ještě hihňala. Pořád si ještě myslela, že je to jenom jako; neuvědomovala si, jak vážné to bude.

Po nějaké době pláč ustal a Malá Břečťanka začala obcházet místnost s papírovými kapesníky a utírala nosy a oči. Dívali jsme se jeden na druhého; děti se tvářily tak vážně, až jsem se musel usmát. „Poslyšte. Je úplně v pořádku, když je vám smutno," ujistil jsem je. „Je to část toho, že vám něco chybí. Je úplně v pořádku, že vám některé věci chybí, a pak, když vám chybět přestanou, je úplně v pořádku, že se znovu usmíváte. Dobrá, teď se všichni obejměte," řekl jsem. „Nepřestávejte, dokud každého v téhle místnosti pořádně neobejmete."

Děti měly hry s objímáním moc rády a za pár minut se zase všechny smály. A pak všechny naskákaly na mě a bylo z toho obrovské vlhké objetí a všichni jsme skončili na podlaze jako jedna velká hromada smíchu se mnou a Alekem úplně vespod.

Po nějaké chvíli jsme pokračovali.

Další část hry se týkala strachu.

Rozesadil jsem je všechny znovu na podlaze a začali jsme znovu.

„Když jsem byl malý kluk," řekl jsem, „chodili jsme v noci do hlubokého lesa a říkali si ty nejstrašidelnější historky, abychom viděli, jak se dokážeme navzájem nejvíc vystrašit. Zná tady někdo strašidelnou historku?" Rozhlédl jsem se po místnosti. Nikdo nezvedal ruku. „Ale no tak — to vám mám opravdu vyprávět tu historku o skřítcích a tučňákovi?"

Malá Břečťanka zasténala. „Ne, ne —" řekla s předstíranou hrůzou. „Cokoli, jen tohle ne. Vymyslete někdo strašidelnou historku."

„Já jednu znám," ozval se tenký hlásek. Byla to malá holčička, které jsme říkali Krystalka, protože vypadala tak křehce a jemně.

„Chceš nám ji vyprávět?"

Zaváhala.

„Dobře, tak počkáme, až se ti bude chtít." Nechtěl jsem ji nutit. „Malá Břečťanko, ty znáš nějakou strašidelnou historku?"

Malá Břečťanka nadšeně přikývla. „Jednou jsem viděla velkého... obrovského... purpurového... a

červeného..." Roztáhla asi o deset centimetrů prsty, ale dívala se přímo na mě. Na tváři měla poťouchlý výraz.

„Břečťanko!" začal jsem říkat —

„...slona!" dokončila, roztáhla paže a rozesmála se.

„To mě nedělí," řekl Tommy. „Kromě toho už stejně žádní sloni nejsou. To kdybys viděla velkou, obrovskou, vlasatou, červenou a purpurovou stonožku, to by mě vyděsilo."

„Tys už někdy nějakou viděl?"

Rychle přikývl. Zamračeně.

„A vyděsilo tě to?"

Přikývl ještě rychleji. Jako by to ani nechtěl přiznat.

Ztlumil jsem hlas a rozhlédl se po místnosti. „Kdo z vás ještě viděl velkou, obrovskou, vlasatou, červenou a purpurovou stonožku?"

Několik jich zvedlo ruce. Někteří z nich si nejspíš vymýšleli nebo lhali, ale na tom nezáleželo.

„Dobře," řekl jsem a pevně objal v klíně Aleka. „Tak teď si poslechněme, jak moc nás dělí velké, obrovské, vlasaté, červené a purpurové stonožky. Ne, počkejte — teď nejde o to, abyste vymysleli co nejhlasitější zvuky, jenom ty nejstrašlivější, ty nejhroznější, ano? Chci slyšet zvuky, které byste vydávali, kdybyste měli opravdu velký strach."

Z toho zvuku běhal mráz po zádech, z toho, jak padesát dětí najednou sténalo, křičelo a vzlykalo. I předstírané sténání a vzlykání a křik byly podivné.

„Dobrá," řekl jsem. Začal jsem uvažovat o tom, jestli jsem s tímhle měl opravdu tak dobrý nápad. Ale když už jsme jednou začali, museli jsme pokračovat až do konce. Nemohl jsem ty děti nechat uprostřed toho všeho, zaseknuté ve strachu. Zkušenost jsme museli dokončit. „Fajn, ještě nějakou jinou strašidelnou historku."

„Já se bojím tmy," řekla Holly, tenký hlásek vedle mě. Natáhl jsem ruku a pohladil ji. Překvapilo mě, že je tady. Myslel jsem, že seděla vedle Malé Břečťanky.

„Kdo se ještě bojí tmy?" zeptal jsem se. Zvedly se skoro všechny ruce. Já zvedl ruku taky. V mém klíně se pohnul Alec. Zvedl jednu tlapku Medvídkovi.

„Tahle je dobrá. Fajn, teď uděláme nějaké zvuky o tom, jak se bojíme tmy."

Tohle byly úplně jiné zvuky, ale o nic míň mě z nich nenarazilo. Malá Břečťanka se přestala usmívat. Nebyla si jistá, kam tím vším vlastně mířím.

„Já se nebojím tmy," řekl Davey Holmes. Seděli s Chrisem Hinchleym vedle sebe. Chris vypadal trochu pobledle a držel se Daveyho pevně za ruku. „Já jo," řekl Chris. „Ve tmě se schovávají věci."

„Velcí zarostlí chlapi s dlouhýma tmavýma vlasama a rozcuchanýma fousama," řekl Davey. „Ti se schovávají ve tmě. Nemám je rád. Nechci vyrůst, jestli bych měl takhle vypadat."

„Malí tlustí chlapi s červenýma obličejema," řekl Chris. „Nemám rád malé tlusťochy, kteří říkají škaredé věci."

„Velké hubené ženské, které na vás křičí," řekl Toby-Joy. „Z těch mám strach já."

„Já má strach z toho, že se moje maminka nevrátí," řekla malá tlustá holčička, které jsme říkali Hobitka.

„Já mám strach, že ta moje ano," řekla Krystalka. „Bojím se maminky."

Místnost najednou ztichla. Tohle byl úplně nový rozměr hrůzy a děti se v něm necítily příjemně. Jako by cítila, že to dostatečně nevysvětlila, Krystalka dodala: „Moje maminka mi chtěla ublížit. Měla velký nůž, ale já jí utekla."

„Moje maminka mě zamkla ve skříni," nadhodila Holly. Ve srovnání s Krystalčiným zážitkem to vypadalo chudě, ale pro Holly to byla důležitá věc. „Moje maminka mě praštila a zamkla mě ve tmě."

Na Krystalku to ale dojem neudělalo. „Moje maminka řekla, že mi opravdu ublíží, až mě najde. Řekla, že mi nepomůže, ani kdybych se schovala na konci světa. B-Jay říkala, že jí nedovolí, aby mě našla, ale já vím, že mě pořád ještě hledá, a moje maminka to, co hledá, vždycky najde."

Nato se některé děti začaly nervózně rozhlížet kolem sebe. Ksakru, sám jsem se chtěl ohlédnout přes rameno; ale potlačil jsem to. Můj odhad byl správný. Děti byly vynikající, pokud šlo o to Vystrašit druhé. Ksakru, vždyť dokázaly vyděsit i mě.

Pak promluvila Kim — ta, které jsme říkali Kim Hlemýžď. Všiml jsem si, jak pevně svírá v klíně Nikovu ruku. „Já se bojím cizích lidí," řekla. „Hlavně cizích dětí. Hlavně Richarda."

Nerozebíral jsem to. Nevěděl jsem, kterého Richarda myslí. Nevěděl jsem ani, jestli tady v Rodině nějakého Richarda máme. Ale všiml jsem si, jak za ní Malá Břečťanka zuřivě škrábe do notesu. Na tváři měla výraz pochmurné spokojenosti. Na povrch tady vyplouvala spousta věcí. Bude si moci doplnit spoustu prázdných míst.

„Foster," řekl tiše Tommy. „Nechci se vrátit k Fosterovi. Držel mě na posteli a ubližoval mi. Do zadku. Brečel jsem a křičel a on mi sliboval, že už to nikdy znovu neudělá. Ale udělal."

Alec se ani nehnul, ale cítil jsem, jak znovu ztuhl, jak zpozorněl. Podíval jsem se na něj. Seděl mi na klíně a tiskl si k hrudi Medvídka úplně stejně, jako jsem k sobě tiskl já jeho. Schovával se znovu uvnitř? Uvědomil jsem si, jak pevně ho k sobě tisknu, a uvolnil jsem paže, abych mu poskytl víc místa. Napadlo mě, jestli ho k sobě všichni příliš netiskneme. Možná potřeboval dostat větší prostor k tomu, aby mezi námi mohl žít? Nevěděl jsem. Co když jsme na to šli špatně? Pohladil jsem ho po vlasech a políbil ho do nich.

„To je strašné, tohle jsou ty nejhroznější věci, jaké jsem kdy slyšel," řekl jsem pak a myslel jsem to vážně. Nemohl jsem si vymyslet nic děsivějšího, než co prožívaly tyhle děti. A to mi bylo jasné, že jsme se ani zdaleka nedostali k tomu nejhoršímu. Tohle bylo jen to, co byly ochotné přiznat.

„Dobře," řekl jsem. „Chci, abyste si uvědomili, že není nic špatného na tom, když se bojíte. Někdy se stane, že máme z něčeho strach. Není nic špatného na tom, když se bojíme strašných věcí. Ale někdy v sobě nosíme strach ještě dlouho potom, co ty strašné věci zmizí. A chcete něco vědět? Zapomínáme křičet. Takže právě to teď budeme dělat. Až vám řeknu, ne hned teď, budeme všichni křičet a dělat zvuky, které chceme dělat, když nás něco dělí. Budeme všichni

dělat zvuky, jako by nás něco strašilo, ano? Všichni připraveni? Myslíte každý na něco děsivého? Fajn; zavřete oči, jestli chcete, a dělejte takové zvuky, jako by vás něco děsilo."

Tiché zasténání. Vzlyk. Vysoké kvílení. Jekot. Křik. Kňučení.

Symfonie. Kakofonie. Sbor zmučeného, úzkostného pláče.

Ten zvuk byl odporný. City byly nečekaně temné a divoké, přelévaly se a vířily jako maelström. Na jeho hladině se pořád dokola točil strach, rudý a chladný a ohnivý. Bylo to jako ledový rampouch, který vám přejíždí po páteři a zabodává se do srdce a do dna lebky a zase vyjíždí ven jako sténání, křik, jekot, vřískání —

Bylo to čím dál hlasitější a hlasitější, až jsem si myslel, že se z toho všichni zblázníme —

A najednou, stejně rychle jako začal, hluk zakolísal, zaváhal, ještě okamžik pokračoval a pak — vyčerpaně, vysíleně, bezmocně a rychle — začal ustupovat. Ječeni a křik utichly nejdřív a zůstal po nich jen pláč; pak, jako by vyděšený svým vlastním zvukem, začal pláč postupně utichat a zbyly po něm jen tu a tam po obvodu kruhu tiché vzlyky.

Rozhlédl jsem se. Děti se tvářily šokované, zaraženě, vyděšeně a ztrhaně.

A přitom vypadaly daleko živěji než předtím. Jako by někdo strhnul tu zeď netečnosti, za kterou se schovávaly.

„Já už tuhle hru nechci hrát," řekla Holly. „Není vůbec hezká."

„Už jsme skoro na konci," ujistil jsem ji. „A slibuju ti, že ta poslední část bude nejhezčí ze všech."

Děti vypadaly nervózně. Musel jsem pokračovat rychle.

„Dobře, poslouchejte. Už jsme skoro na konci. Ještě musíme udělat jednu jedinou věc. Chci, abyste znovu zavřeli oči a znovu si představovali. Ale tentokrát chci, abyste si představili, že vy jste ta nejděsivější věc na světě; že se vás všichni na světě bojí, že z vás mají strach všechny nestvůry a špatní lidé a věci ve tmě! Zavřete oči a dívejte se, jak před vámi utíkají; ale musíte přitom dělat zvuky, které ty děsivé věci vyděsí, je to jasné? Všichni připraveni? Teď jsme všichni velcí a silní a ošklivi a děsíme všechny nestvůry na světě, právě teď!"

Tenhle kravál byl nejhlasitější ze všech — a nejradostnější. Beethoven by nám tenhle sbor záviděl. Byli strašliví a nádherní a otřesně hlasití a já miloval každý zvonivý decibel jejich vyhrožování.

„Naštvěte se na nestvůry!" zařval jsem. „Řekněte jim, co si o nich myslíte! Řekněte jim, ať se jdou bodnout! Řekněte jim, ať jdou do prdele!" Trochu jsem se tím nechával unést, ale dětem to nevadilo. Smály se a křičely a jásaly a radovaly se a netrvalo dlouho a začaly poskakovat — a všechno to přešlo do smíchu a šťastných slz a objetí a polibků a širokých úsměvů a bylo to v pohodě, bylo to dobré a na chvilku skoro zase vypadaly jako normální děti.

Dokonce vypadaly šťastně.

Objímali jsme se a smáli se a všechno to skončilo tím, že jsme nazí naskákali do bazénu a svedli největší námořní bitvu na světě a byla to nejlepší letní noc, jakou jsem kdy zažil. A jejich taky.

Chechtal jsem se jako cvok a měl jsem strašnou radost. Zabralo to. Povedlo se mi to.

Žil jednou jeden mladej chlapík jménem Jim,
a ten by si rád zapíchal — jenže neměl s kým.
A tak si koupil bublifuk,
co vypadal jak mladej kluk;
prej radši bude buzerant, než aby měl splín.

38. Peklo jako takové

„Břichem se špatně uvažuje."
—SOLOMON SHORT

Samozřejmě, že mi to Betty-John dala sežrat.

„Co sis pro pánaboha myslel, že děláš?" ptala se. „Kim Hlemýžď má zase noční můry. Simona nemůže přestat brečet. Allie a Dave se bojí jít do postele sami. A věř mi, nerada bych ti vykládala o tom, co udělal Jim Pauley!

Udělal jsi z poloviny děcek smuteční vrby a ty ostatní jsou tak rozjívené, že Ptáček uvažuje o tom, že jim všem bude týden píchat uklidňováky. Všiml sis vůbec, co se děje? Ty, které každé dvě minuty nezačínají brečet, mají takové záchvaty divočení, že to vypadá jako psychotická reakce; ať jim řekneš cokoli, začnou se hihňat, jako by to všechno byl nějaký skvělý vtip. Pobíhají kolem jako zdivočelé chrliče a pokoušejí se k smrti vyděsit všechny ostatní — včetně těch, které jsou ještě pořád tak plaché, že musí znovu nosit plenky. Jéžiši, Jime! Takhle ty oplácíš, když pro tebe někdo něco udělá? Byla jsem nahoře, bojovala jsem o ty tvoje zatracené ploty a ty tady zatím hraješ s děckama hry, ze kterých zblbnou. Většina jich je tak ochraptělá, že nemůžou mluvit; šest jich má zanícené hlasivky a tři jsou na psychiatrické ambulanci na pozorování."

Všechno jsem to poslouchal, aniž jsem cokoli řekl.

Nebylo vůbec nic, co bych mohl udělat. Tohle bylo něco, co mě naučil Jason, co naučil nás všechny. Když s vámi lidé mluví, nemusíte vůbec nic dělat. Prosté si to poslechněte, dejte jim vědět, že je slyšíte. „Odpovídejte na otázky, potvrďte to, co říkají, to je základ opravdové komunikace. Nedělejte nic jiného. To není komunikace."

Takže jsem nechal Betty-John, ať mi řekne všechno, co má na srdci, a přitom mi bylo jasné, že to se mnou nemá vůbec nic společného. Byl to její hněv, ne můj. Poslouchal jsem. Cítil jsem s jejím vztekem. Ale nemusel jsem to vůbec brát jako útok na mou osobu, protože — mohl jsem skoro slyšet Jasona, jak mi to vysvětluje — její vztek se

netýkal toho, co jsem udělal já, týkal se jejího strachu. Já ho jen odstartoval. Takže teď bylo na mně, abych ji nechal, ať se svého vzteku zbaví a dostane se přes něj.

Kdybych se s ní začal hádat, zůstala by navztekaná. Kdybych se snažil ospravedlnit to, co jsem udělal, musela by si vymyslet něco, aby dokázala, že pravdu má ona a já se mýlím. Musela by mě trestat. Takže jsem nesměl dělat nic jiného než poslouchat. Až se přestane vztekat, její hněv zmizí a nebude mít co říct nebo udělat.

Chvíli to trvalo, ale nakonec skončila.

„Fajn," řekla. „Tak co? Čekám. Jaký měla tahle hysterie důvod?"

„Děcka jsou v pořádku," odpověděl jsem tak klidně, jak jsem jen dokázal. Chtěl jsem budit dojem jistoty. Bylo velice důležité, abych ji o tom ujistil. Budu jí to muset opravdu pečlivě vysvětlit. „To, co na nich teď pozoruješ, je uvolnění energie. Je to úplně normální. Je to přirozené. Je to zdravé. Je to dobré znamení. Vím, že to vypadá jako zmatek; zmatek to je, ale zmatek napřený tím správným směrem, ne tím špatným. Věř mi."

B-Jay na mě upřela svůj nejskeptičtější pohled. „Tyhle sračky už jsem slyšela dřív, Jime, od uznávaných prznitelů dětí: 'Ale dětem se to tak líbilo'."

O tohle jsem se nechtěl hádat. V hlavě se mi objevovala spousta vzpomínek na Loolii a — kromě toho se tenhle rozhovor začal ubírat úplně jiným směrem. Potřeboval jsem diskusi vrátit zpátky k předmětu, kolem kterého se točila předtím.

„B-Jay," řekl jsem opatrně. „Tyhle děti jsou malé chodící časované pumy. Toho dne, kdy jsem sem dorazil, jsi mi řekla něco z toho, čím prošly, a pořád dokola jsi mi připomínala, jak se tyhle děti zoufale snaží dělat cokoli, co by zajistilo jejich přežití. Myslíš si snad, že jsem je nesledoval? Vím, že úplně všechno, cos mi říkala, je pravda. Většina těch malých nestvůr se nás straní tak, že se k nim nikdo nemá nejmenší šanci dostat. Bože, B-Jay, máš hroznou pravdu. Mají jen strašně malou šanci, že z nich kdy budou celí lidé — nemluvě vůbec o zdravém rozumu. Ale stejně to musíme zkoušet, protože pokud nezcivilizujeme příští generaci, dokud k tomu máme ještě příležitost, nemá vůbec cenu snažit se tuhle válku vybojovat. O to tady jde. Chtěl jsem udělat něco, co by pro ně něco znamenalo."

Výraz na její tváři se o trochu uvolnil. Bylo pro ni těžké nesouhlasit s vlastními slovy.

„Jediná věc, kterou můžeme těmhle dětem pomoct," řekl jsem, „je pokusit se je naučit, jak... jak na nás z té své druhé strany dosáhnout. Musí se dozvědět, že bolest a zármutek a strach jsou normální, a musí se naučit, jak se jich zbavit. O to při tom křiku šlo. O bezpečnostní záklopku. Oni to potřebují. Jinak v sobě budou budovat čím dál nesnesitelnější tlak, až nakonec vybuchnou nebo udělají něco nebezpečného a pitomého a sebezničujícího."

B-Jay se tvářila zklamaně a naštvaně a nevěřícně. „Kdo tyhle sračky vymyslel, Jime? Kdes na tuhle pitomost přišel?"

Chtěl jsem odpovědět vztekle, chtěl jsem jí ublížit. „B-Jay. Já jsem je vymyslel. Dělám to takhle celý svůj život; kdykoli jsem zklamaný a naštvaný na neschopnost lidí poslouchat, co jim říkám; kdykoli se na ně tak naseru, že je chci začít škrtit. Jdu a zavřu se ve skříni nebo jdu do sprchy a pustím vodu naplno a pak řvu a řvu a řvu ze všech sil tak dlouho, až mi dojdou síly a já nemůžu ani stát. Myslím to vážně. Funguje to. Je to jako by ses všeho toho vzteku a strachu a zármutku zbavila v jednom obrovském bolestném orgasmu. Pokud bych se toho nemohl zbavit, musel bych to pořád nosit v sobě — a kdybych to dělal, zemřel bych. Nebo ještě hůř, udělal bych nějakou pitomost a zemřel by někdo jiný."

B-Jayiny oči byly pořád ještě tvrdé. „Možná to funguje u tebe, ale tyhle děcka..." Potřásla hlavou.

„Dobře, dobře. To, co jsem udělal, bylo extrémní; ale napadlo mě, že něco extrémního je přesně to, co potřebujeme. Většina těchhle dětí jsou ještě pořád roboti. Jen se pohybují. Ano, dosáhla jsi tady pokroku; ale strašně pomalu. Je to hrozně neuspokojující, protože já vím, co ty děti můžou dokázat. Stejně jako ty. Tyhle děti pořád dělají to, co po nich chceš, jako stroje, protože nic víc nezvládnou. Je to pro ně všechno jen další seznam pravidel, nutných pro jejich přežití. Ale takhle by se jejich životy změnily jen v nekonečné hledání nových pravidel a nic jiného. Nežily by. Ne — poslouchej mě: myslíš si, že snad nevím, co tyhle děti cítí? Byl jsem tam, kurva. A to, co jsem viděl, mě tak bolelo, že jsem něco musel udělat."

„Takže jsi je naučil, jak být ještě větší magor?"

„Dej jim týden a poznáš ten rozdíl sama. Začínají si spolu hrát úplně novým způsobem. Začínají se bavit s někým jiným místo toho, aby se bavily bez něj. Prosím, B-Jay, nesuď tak rychle."

„Jime, věřím, že věříš tomu, co říkáš. Ale měl ses o tom se mnou nejdřív poradit. Měl jsi počkat, dokud —"

„Jdi se vycpat, B-Jay!" Teď byla řada na mně, abych si užil vzteku. „Pokoušel jsem se s tebou poradit, ale nikdy jsi neměla čas na to, aby sis cokoli poslechla, a vždycky chceš po lidech, aby odložili své plány, aby sis mohla dotáhnout do konce své vlastní, a pak jsi strašně nasraná, protože tě nikdo nemá rád a všichni dělají věci bez tvého dovolení. Nevím, jak ostatní, ale už mě unavuje a je mi blbě z toho, jak musím pořád sedět a čekat na to, až budeš mít čas na to, aby ses posadila a vyslechla mě. A prosím tě, nevykládej mi tady o tom, kolik máš práce. To už jsem slyšel nejmíň desetkrát a nejspíš bych ti mohl předvést stejně dobrou unavenou B-Jay jako ty.

Tyhle děti něco trápilo a já měl nástroj, o kterém jsem si myslel, že jim pomůže. Tohle byl jen první krok. Tyhle děti potřebují cvičit, dostat nástroje, se kterými by zvládly své city, své reakce, aby se dokázaly vyrovnat s tou další spoustou sraček, které na ně život bude házet. Všechno to přichází dřív, než se na to připravíme. Dovolil jsem jim řvát na celý vesmír. Teď mají způsob, jak vyjádřit to, co cítí ve chvílích, kdy by to v sobě dřív dusily. Teď už se nebudou chovat jako papiňáky nebo časované pumy. Vyrvou to ze sebe a tím získají další kousek pro to, aby byly rozumné nebo aby se k rozumnosti dostaly aspoň tak blízko, jak to jen dokážou."

„A ty si myslíš, že je tohle změna k lepšímu?" zeptala se Betty-John. „Díval ses vůbec dneska na své děti? Alec pořád dokola blábolí. Nemůžeme ho utišit. Napadají ho slova, která se mu líbí, a ty si opakuje pořád dokola a znovu a znovu, dokud ho neomrzí, pak si najde další slovo a všechno začne znovu."

„Hraje si, B-Jay, jediným způsobem, který zná. Ale všimni si, že si teď hraje s řečí, místo toho, aby se jí stranil. Prozkoumává krajinu, která leží v jeho mysli. A já jsem tak rád, že vůbec něco blábolí, že mi to ani trochu nevadí. Má spoustu energie, kterou musí vybít."

„Není přece žádná zasraná baterie! Ježíšku na křížku! Kdes přišel ke všem těmhle psychokecům?"

„Eh..." zaváhal jsem.

„Co jsi zač, Jime? Zarytý moďák nebo co?"

„Nikdy jsem Výcvikem modu neprošel," řekl jsem s neurčitým nepříjemným pocitem.

„No, v tom případě tak mluvíš! Kde jsi byl, Jime?"

Potřásl jsem hlavou. „Nechci..."

„Kdepak. Ani hovno. Pokud chceš naučit děcka, aby se otevřela, měl bys začít u sebe. Tak kdo do háje vlastně jsi, mistře?"

„Víš, kdo jsem."

„Ne, nevím. Pokud vím, můžeš klidně být špión odpadlíků."

Cítil jsem, jak mi v žilách ztuhla krev. Skoro jsem vstal ze židle. „Nejsem. Ani náhodou; vím, jací odpadlíci jsou, B-Jay. Líp, než si myslíš. Nejsem jeden z nich. Nikdy už znovu nechci být takový jako oni —"

„Znovu?"

Zaváhal jsem. Pak jsem to přiznal. „Ano. Znovu. Chytili mě. Vymyli mi mozek. Žil jsem s kmenem Revelacionistů —!"

„Ach kurňa!"

„...skoro rok. Nakonec jsem utekl. Ale ne dřív, než jsem mohl poznat, čeho jsou schopní." Musel jsem na okamžik zmlknout, než jsem mohl pokračovat, musel jsem si otřít oči; neuvědomoval jsem si, jak moc to ještě pořád bolí. „Ano, naučil jsem se od nich hodně. Dobře, připouštím to. Ne všechno, co říkali, bylo úplně k hovnu. Ale vím, co jsou zač a jak nebezpeční jsou. A já to jejich vymývání mozku zvládnul."

„Myslíš? Pořád ještě mi připadá, jako bys měl skelné oči. Kdybych to věděla..."

„Vykopla bys mě, co? To je ten proslulý Betty-Johnin soucit."

Zaváhala. „Ne — ale nevěřila bych ti, pokud jde o děti."

„Ale no tak, B-Jay! Mluvíš jako nějaká zasraná reakcionářka. Průlomová terapie funguje, ať už ji aplikuje kdokoli."

„Nebuď blbec, Jime! Myslíš si, že je to pro mě nějaká novinka? Jdi se vycpat! Většina těch sraček, které mi tady recituješ, jsou zbytky Technologie hnutí mysli z minulého století! Kurva, vy chlapi jste všichni stejní; myslíte si všichni, že jste minulý týden vynalezli žárovku."

Napřáhla proti mně prst a pevně mi ho zabodla do hrudi. „Něco ti řeknu. Když jsem byla na škole, byly tyhle semináře osobního osvícení strašná móda. Říkali tomu Výcvik efektivity a Zdroje síly a Rozvoj myšlení. A všichni dělali modus. Nežil jsi, pokud jsi nejel v modu. Měla jsem spoustu kámošů, kteří se v tyhle černý díře ztratili; někteří se vrátili zpátky, někteří ne, ale dokud byli pořád pod vlivem těchhle hoven, poznal jsi je vždycky podle toho blahoslavenýho úsměvu a toho přemoudřelýho 'Musíš to prožít, abys to pochopila'. Pak jsem pochopila, oč vlastně jde, a do dneška mě nikdo o opaku nepřesvědčil. Každej den musíš mít novou proměnu, novej průlom k dalším možnostem, novou úroveň sraček a psychokeců!

Kurva, nikdy jsem do žádnýho z těch seminářů ani nepáchla a všichni z toho měli kopřivku. Byla jsem jedna z mála, která dokázala, že může bejt právě tak osvícená bez všech těch věcí; byla jsem tím tak zblblá, že to ze mě udělalo právě takovou nadšenou evangelistku jako ze všech ostatních. A všichni jsme každej den předefinovávali svou řeč, abysme mohli zmapovat nový oblasti odpovědnosti. Bylo to jako žít v králičí noře. Jasně, měli jsme rozhovory o rozhovorech a učili jsme se o možnostech možností. Byli jsme v tom tak dobří, že jsme svým osvícením otravovali všechny ostatní. Hráli jsme si se všema našima blízkejma na sociální pracovníky; s rodičema, s učitelema, kámošema — a nedokázali jsme pochopit, jak je možný, že se od nás všichni tak odtahujou, když se s nima jenom chceme podělit o to, jak bohatý naše životy teď jsou. Byli jsme banda nafoukanejch čuráků.

Pořád jsme se všichni starali jeden o druhýho. Zkoumali jsme se navzájem. Zvládali jsme všechny triky a figle. Měřili jsme a vážili a zkoumali. Dělali jsme všechno. A chceš něco vědět? Naše životy byly ještě zkurvenější než předtím, protože teď jsme měli novej rozměr sraček, kterým jsme je mohli proměřovat a vysvětlovat, proč nic nefunguje. Nakonec jsem zmoudřela, když jsem si uvědomila cenu svý duše.

Od tý doby moďákům nevěřím. A ještě míň teď, když se serou do vlády. Ale co je ze všeho nejdůležitější, je to, že nechci, aby si s hlavama těchhle děcek hráli nějací moďáci nebo neorevelacionisti nebo kdokoli jinej, protože ty děcka mají už tak svejch vlastních problémů nad hlavu."

Skončila s pohledem konečné platnosti, jako by se už k celé věci nedalo vůbec nic dodat. A možná nedalo. Všechno to měla promyšlené a nikdo to nedokáže změnit. Výraz na její tváři byl pevný, jako by čekala nato, že se něco opovážím namítat.

Najednou jsem si něco uvědomil. Něco, co mi mělo dojít už dávno. Betty-John byla svým zvláštním způsobem stejně praštěná jako všichni ostatní.

Samozřejmě jsem chtěl věřit tomu, že má všech pět pohromadě. Chtěl jsem věřit tomu, že tu je někdo, kdo přesně ví, co dělá a proč to dělá. Chtěl jsem věřit tomu, že je to možné, protože když to dokáže někdo jiný, můžu to dokázat taky. Ale nejspíš to tady nešlo.

„No? Nemáš už co říct?"

Potřásl jsem hlavou. „K ničemu by to nebylo. Už ses rozhodla. Já dělal to, co jsem pokládal za správné. Ty si nemyslíš, že mám pravdu. Oba chceme pro děti to nejlepší. Oba o tom máme ale jinou představu. Ale ty jsi ta, komu

tady náleží odpovědnost, ne já. Takže je to tvoje slovo, co má větší váhu, ne moje." Chvilku jsem přemýšlel a pak jsem dodal: „Chtěl jsem tady něco udělat. A ještě pořád chci. Je mi líto, že nechceš přijmout něco z toho, co ti můžu nabídnout."

Otevřela ústa a pak je zase rychle zavřela. Vypadala překvapeně. Nečekala, že řeknu právě to, co jsem teď řekl.

„No," řekla pak. „No, jsem ráda, že sis to uvědomil."

Přikývl jsem. Uvědomil jsem si to. Uvědomil jsem si daleko víc věcí, než sama tušila.

Rodina byla právě takový kult jako Jasonův kmen. Odlišná filozofie, odlišný vůdce, odlišný účel, odlišná psychologie — ale pořád to byl kult.

A já v něm buď chtěl, nebo nechtěl být.

Pravda byla taková, že jsem sám nevěděl, co chci.

„Chci jen pomoct dětem," řekl jsem. A byla to pravda.

Povzdechla si. Pročísla si rukou své šedivé vlasy. Vypadala strašně unaveně. Odevzdaně potřásla hlavou. „Běž dělat něco, při čem nenaděláš další problémy. Včera jsme přivezli ty tvoje červí ploty. Běž je postavit." Pak dodala: „Prostě se mi nějakou dobu drž z očí. A ani se nepřibližuj k dětem. Ani ke svým. Nevím, jak po tobě tenhle bordel uklidím..."

Dáma, která běhávala podle vzorů z knížek,
měla kozy po kolena — důsledkem zemský tíže.
Říkávala: „Však nezcvoknu —
v žádným dešti nepromoknu
a když sněží, hodí se mi jako malý lyže."

39. Červí plot

„Dobré ploty dělají dobré sousedy."
—SOLOMON SHORT

Ve skutečnosti není možné postavit plot, který vám udrží červa od těla.

Plně vzrostlý Chtorran je jako tank Patton — 6 s tlamou. Červí mládě je jako ta tlama bez tanku. To nejlepší, v co můžete doufat, je to, že červa zpomalíte — nebo mu uděláte možnost průchodu barikádou tak bolestivě nepříjemnou, že se začne rozhlížet místo vás po jiné kořisti.

Věc spočívá v tom, že cena potravy bude pro červa vyšší, než bude chtít zaplatit.

A právě to jsem teď dělal s Jackem Balabanem.

Díky Dukovu jménu a číslu jsem si nechal dovézt tolik protičervích věcí, abych dokázal pokrýt nejužší část poloostrova několika řadami ostnatých zábran a punji bariér. Bylo mi jasné, že dřív nebo později mě účetní vyhledávací program Strejčka Iry sejme; ale do té doby jsem měl otevřený neomezený účet; totiž, otevřený ho měl Duke.

Je těžké instalovat dobrý plot, to ano, ale pokud budeme dost důslední, můžeme si za svou práci koupit docela velkou dávku bezpečí. Nejdřív položíme pás ostnatých zábran, několik dlouhých cívek ostnatého drátu, pevně umístěných půl metru nad zemí na kůlech. Ostnaté zábrany by samotné červy nezastavily, ale určitě zastaví všechny lidi, kteří budou s červy spolupracovat. Potřebovali jsme, aby se lidi nedostali k punji bariérám; už dřív je dokázali odpadlíci pro své mimozemské partnery odhalovat.

Pak, hned za prvním pásem ostnatých zábran, bude první řada punji bariér. Ty přicházely ve velkých balících; rozbalili jste je na místě, které jste si vybrali, a přichytili je k zemi. Výsledkem celé práce byl pás nepravidelně rozmístěných hliníkových hrotů, které mířily do všech stran, většinou nahoru. Hroty byly ostré a vypadaly divoce a byly potřené spoustou škaredých mikroorganismů; jedy, nervovými želé a různými odrůdami bakterií, které měly Chtorranům škodit.

Člověk by se bariérou punji proplést dokázal, kdyby si dával pozor, ale červ to nikdy nezvládne. Má na to příliš mnoho neohrabaných nožiček. Červa by to rozpáralo. Průměrný Chtorran se nedokáže nad ty hroty zvednout; jeho nožičky jsou malé výrůstky, které jeho tělo ani tak nenadzvedávají, jako spíš posunují dopředu. Tyhle bariéry byly jisté.

Ale bariéra samotná by červa zabít nedokázala, jen by ho těžce zranila; ty věci na hrotech by mu však dokázaly pořádně obrátit žaludek. A jednoho dne vymyslíme něco, co by je zabíjelo trochu rychleji.

Samozřejmě, že červi o bariérách věděli. Většina z nich se jim vyhýbala. Jen velice mladý a nezkušený červ by se mohl pokusit nějakou projít, a to ještě jen jednou; hodnota bariér spočívala více v zastrašování než v jejich skutečném použití v boji.

Za první řadou bariér punji bude následovat druhá řada ostnatých zábran. Za ní bariéra punji. Za tím vším další ostnaté zábrany. Podle teorie měla tahle kombinace zastrašit jak červy, tak odpadlíky.

Armáda ve skutečnosti doporučovala devět řad ostnatých zábran, proložených osmi řadami bariér punji; armáda taky doporučovala zákopy a miny v místech, kde je lze použít, a roboty a senzory. Neměl jsem stroje ke kopání zákopů a pokládání min jsem tady nechtěl riskovat. Roboti by tu nebyli k ničemu a senzory by nebyly nic platné, pokud nebyl nikdo, kdo by sledoval monitory.

Statistiky zatím ukazovaly, že ploty zabírají; i malé, jako bude třeba tenhle, byly dostatečně užitečné na to, aby ospravedlnily výdaje. Někteří pesimisti říkali, že je to jenom proto, že je dostatek lepších míst, kde je potrava, než aby se

červi obtěžovali s jejich překonáváním.

Pesimisti měli možná pravdu, ale v téhle chvíli jsem se raději díval na statistiky.

Naštěstí se hned za umělým hřebenem poloostrov zužoval do velice tenkého pásu země, který neměl na šířku více než třicet metrů. Poloostrov byl vlastně poloostrovem jen díky politice. Rodina byla navržena a postavena jako dlouhý, protáhlý ostrov. Také měla mít vlastní, nezávislou vládu; ale místní radní, kteří se báli o to, že přijdou o miliony milovaných dolarů na daních, si vymohli odstavec, ve kterém se říkalo, že veškeré kabely a vedení musí být nad zemí. To znamenalo, že stavitelé ostrova museli položit spojovací pás s pevninou, úzký jazyk špičatých skal, a tím také pevně připojili Rodinu pod láskyplnou jurisdikci svrchu zmíněné oblastní rady. Než přišli Chtorrané, vykládal se tady vtip o tom, že lidé z Rodiny nechtějí nic, než být sirotky. Teď se jim přání splnilo. Svým způsobem.

Chtěl jsem postavit červí plot přímo za hranicí skal a doufat, že se žádný červ nebude chtít škrábat přes skály a ještě přes plot. Skály vypadaly pěkně drsně samy o sobě. Na druhou stranu, pokud by byl červ rozhodnutý přelézt přes ně, pak by ho nezastavil ani červí plot.

Možná měla Betty-John pravdu. Možná jsem to byl já, kdo byl paranoidní.

A možná jsem se ještě pořád budil za nocí zpocený a vzpomínal jsem na Jasona a Orrieho a Jessii.

Ne. Musel jsem myslet na statistiky.

Nakonec jsem se rozhodl pro tři řady ostnatých zábran a dvě řady bariér punji — to bylo všechno, co jsme si mohli dovolit instalovat — a vřelou modlitbu, aby to stačilo.

Jen aby v tom se mnou souhlasili i červi.

Začali jsme brzy ráno. Tommy a já, Jack a Holoubek.

Jack Balaban byl zarputilý chlap s tak silným velšským přízvukem, že mu kolikrát nebylo ani z poloviny rozumět. Byl trochu shrbený, jako by mu život dával pár desítek let pořádně do těla, ale k Holoubkovi byl překvapivě něžný.

Holoubek byl asi o rok starší a o půl hlavy vyšší než Tommy. Nebyl úplně němý, ale dával přednost tomu vyjadřovat se zvuky a hvízdáním místo slov.

Když Holoubek viděl auto, ukázal a vyrazil ze sebe ostré vytí motoru. Když viděl letadlo nebo vrtulník, dokázal napodobit přesný zvuk turbín. Uměl takhle popisovat vznášedla, lodě, kluzáky, motorky a terénní vozidla. Taky strašně rád napodoboval zvonění telefonu a lidi se rozhlíželi, dokud si neuvědomili, že to byl zase jenom Holoubek. Jeho repertoár mimoto zahrnoval i překvapivě široké spektrum výbuchů, trylkování, pískání a hvízdání.

Očividně se tohle umění přeneslo i na Jacka, protože spolu ti dva dokázali vyvinout svou vlastní řeč zvukových efektů a mluvili spolu více hvízdáním a pískáním než slovy.

Když jsem u toho ale byl já, oba mlčeli.

Nakonec jsem se na to zeptal Jacka.

Potřásl hlavou a nakonec to popřel. „Né že bym ť'nemňl rád, Žime. Moc z tebe sic' po zdi n'lezu, ale taky t'néni tak, že bym ť' nemňl rád. Hult spolu ňáko n'zme na vlně, ťje šecko."

„Udělal jsem ti snad něco?"

Jack se nad tím na okamžik zamyslel a okusoval si knír. „Nť." Natáhl si silné rukavice a zvedl cívku ostnatého drátu, který právě pokládal. Začal ho znovu navíjet na kůly.

Zvedl jsem elektrické kladivo a šel za ním. „No tak o co teda jde?"

„Cák ť musej milovat 'šickni lidi, c'znáš, n'bo co?" zeptal se mě.

„Jestli mě někdo nemá rád, zajímá mě proč," řekl jsem. „Když dělám něco špatně, jsem rád, když mi to někdo řekne a já to můžu dělat jinak."

„'Zje durch jak šicky Amerikáni," řekl. „Ď'láš si takovou hlavu s tím kdo, ť'má rád, že přitom nedokážeš ď'lat svou práci."

Zamyslel jsem se nad tím.

Možná měl pravdu. Ale možná taky ne. Myslel jsem si, že daleko víc myslím na to, jaké budu mít výsledky, než na to, jak se na mě budou dívat ostatní. A měl jsem spoustu argumentů, kterými jsem tohle tvrzení dokázal podepřít.

„Nemyslím si, že bys měl pravdu," řekl jsem mu. „Děláme tuhle práci právě proto, že jsem přitlačil na Betty-John. A nemyslím si, že by mě právě kvůli tomuhle měla nějak ráda."

„Ja," utrousil. „T'je ta druhá strana věci. Dyž se nakonec rozhodneš ň'co ď'lat, vůbec ť' nesejde na t'm, komu přitom lezeš po zádech."

Uvědomil jsem si, že Jack má důkazy svého tvrzení jasně uspořádané. Prostě bude tvrdit cokoli, co se mu bude hodit do krámu, aby si ospravedlnil to, že mě nemá rád, a pokud nebudou jeho názory odpovídat skutečnosti, tak nezmění názory; změní důkazy.

Chvíli jsme pracovali mlčky. Bylo dost těžké usazovat kůly do podloží; i s elektrickým kladivem.

Najednou Jack řekl: „Jesl'pak užs obrečel svou mámu, h'?"

„Co je ti do toho?" vyštěkl jsem.

Jack potřásl hlavou. „Ň'c."

A v tom okamžiku mi to došlo. Narovnal jsem se a podíval se na něj. Tvářil se zamračeně a nepřístupně.

„Ty jsi s ní spal, co?" zeptal jsem se.

Neodpověděl. Ze všech sil se pral s cívkou ostnatého drátu. Ale já pravdu uhodl už jen díky tomu, jak mě přehlížel.

Napadlo mě něco, co říkal Jason o tom, jak dostat z lidí pravdu.

„Většina lidí vám pravdu neřekne, ne tak docela," říkal Jason. „Nejsou na to zvyklí. Pokud z nich chcete pravdu dostat, musíte je vylekat nebo navztekat. Většina lidí vám řekne pravdu jen tehdy, když mají vztek. Takže jestli

chcete od někoho slyšet pravdu, musíte ho nejdřív nasrat. Funguje to skoro vždycky; jediné riziko spočívá v tom, že toho navztekaného člověka musíte nějak zvládnout."

Hmm.

Řekl jsem Jackovi: „Dávala ti slevu? U stálých zákazníků to dělala." Řekl jsem to úmyslně klidně.

Jack sebou ani netrhl. To jsem mu musel přičíst k dobru.

Položil cívku drátu, narovnal se, oprášil si ruce a ohlédl se po chlapcích. Holoubek s Tommym byli dost daleko a opatrně rozbalovali zbytek cívek.

Jack se pak otočil zpátky ke mně. „Máš n'to, ž'si takovej čurák, školy, nebo už'sš takovej 'd narození, Žime?" Slova, zabarvená rytmem jeho velšského přízvuku, byla na poslech stejně krásná jako vážně myšlená.

„Byla to děvka!" řekl jsem.

„M'žná," souhlasil. Udivilo mě to. „Šicky sme pr'šli hr'madou špatn'jch věcí od t' doby, c'to tady začlo jít z k'pce." Sundal si rukavici a poškrábal se v kudrnatých vlasech, jako by v nich listoval nejlepší odpověď, jak vyjádřit své myšlenky. „Ale furt m'š rozdíl mezi tím, dyž n'kdo špatný věcí ď'lá a dyž špatnej je. Tv'je máma byla slušná ž'nská, ale stejskalo se jí po tvým tátoj, a esli hl'dala útěchu, kde se dalo, kdo seš ty, abys tady ď'lal svatý soudy? Tv'je máma něla tydle děcka ráda a ud'lala pro ně hodně dobrýho a já n'budu poslouchat, jak na její ďbrý méno pliveš."

„Myslíš, že byla dobrá? Mohl bych ti vykládat historky —"

„Jo, to já t'ky. Za k'ždou špínu, co mi nav'kládáš, ti nejspíš dokážu ř'ct šest historek vo t'm, co ud'lala dobrýho."

„Víš, proč měla všechny tyhle děcka tak ráda?" Cítil jsem, jak mi rudnou tváře. „Protože pro svý vlastní neměla lásky ani trochu. Řeknu ti, kolik lásky v ní vlastně bylo! Moje sestra se odstěhovala do Austrálie, protože nedokázala vydržet to, jak pořád mlčela. A mě tak sralo, že jsem v její posteli viděl každou noc jinýho chlapa, že jsem se s ní nakonec přestal stýkat. Zřekla se mě."

„Ty ses zřekl. Ona t' potřebovala, kluku."

„Jo, to mi říkala taky. Ona potřebovala. Všiml sis vůbec někdy, že mluvila jen o sobě a o tom, co ztratila ona, a o tom, co potřebuje teď? Potřebovala, abychom se o ni postarali. To říkala.

Ale kdo se měl postarat o nás? Ona to nedokázala. Všechno, co bylo, bylo to, že ona potřebovala. Ječela na mě celej den — vždycky to byla moje vina, že nic nefungovalo tak, jak mělo, a proč jsem nemohl být lepším synem? Nenechala mě na pokoji. Šílel jsem z ní. Proč si myslíš, že jsem šel nakonec do armády? Mohl jsem si vyřídit odklad, ale byl to ten nejrychlejší způsob, který jsem si dokázal vymyslet, abych se od ní dostal pryč."

„B'la na dně, kluku —"

Já taky! A ona mi pomoct nechtěla, tak proč bych jí měl pomáhat já?"

„To není t' samý, kluku. Tys př'šel o tátu a to zvládne málokdo. Ale to, c' ztratila ona, se s t'm, o cos př'šel ty, nedá v'bec srovnat. Ztratila svou lásku, sv'ho druha, sv'ho př'tele, sv'ho spol'čníka, sv'ho partn'ra. T's př'šel o tátu, ale ona o ďvod, proč žít. Všechno, co kdy ď'lala, ď'lala pro tv'ho tátu. B'la bez ň'j sama. Ty sis t'ho nevšim, co? Chudák ž'nská prož'vala strašnou bolest."

„Jak to všechno můžeš vědět?" zeptal jsem se. Držel jsem jeden z kůlů v ruce jako zbraň.

„Ř'kla mi to," vysvětlil Jack. „A né, nikdy s'm s ní nespal. Moh sem. Spousta chl'pů to ud'ála. B'la to krásná ž'nská — a ž'enská v každ'm smyslu slova — ale všicky dycky ráno vstali a n'chali ji zase samotnou. A ona b'la zase sama. Né, to n'bylo ďbrý. N'kdy se s ní nep'sadili a nep'slouchali, co říká, ň'kdy ji n'nechali říc to, na co m'slela. M'slela n'tebe, Žime. N'tebe a tvou s'stru. Ale M'ggie se furt 'ště zpamatovávala z t'ho, jak př'šla o svý d'ti a t's lit'val sám sebe a ň'kdo z vás ji nep'slouchal. 'Třebovala tě, proto se k tobě tak silně připoutávala a převazovala. Bylo to, jako by spadla do hl'boký vody bez záchr'ný vesty. A pak, dyž t' třebovala ze všeho nejvíc, s'od ní utekl. Co měla ď'lat? Začala hledat ň'kýho chlapa, k'erej by ji objal, 'spon na chvilku. Stejně jako se člověk, co se topí, chytá n'čeho, co by ho zachránilo. Tys ji v'děl, jenom jak se chytá, č'ho může. Nikdys nev'děl, že se topí." Odfrkl si. „Nejspíš proto, že by to pro tebe znamenalo, že by sis musel přestat d'lat hlavu sám se svým topením."

„Ty zkurvysynu," řekl jsem studeně. „Nevíš, čím vším jsem prošel."

„T'je fakt. A ani ně to t' n'zajímá. Myslim si, ž'si rozm'zlenej otr'vnej fracek, a nestojím o to se s t'bou bavit. St'vím tenhle plot proto, ž' mi B'tty-John ř'kla, abych ti pomoh; jinak bych tu n'byl." A pak dodal: „Taky snad krz tu úctu, co c'tim ke tvý mámě. Tak co, praštíš mě tim kl'ckem, co m'š v ruce, nebo se rači p'stíš do práce?"

Hodil jsem mu kůl k nohám.

To byla blbost.

Jack se na mě jen díval.

A tak jsem ten kůl znovu zvedl a zatloukl ho do země a přehodil přes něj smyčku ostnatého drátu. Zatloukl jsem ho do země elektrickým kladivem. A šest dalších.

Jason měl pravdu. Nasírání lidí byla velká zábava.

A pak jsem se zklamaně zastavil.

„C'je, synku?" zeptal se Jack najednou.

„Nic," vyštěkl jsem na něj. „Všechno. Kurva, nesnáším, když nemám pravdu." Stál jsem tam s elektrickým kladivem, napřaženým nad sedmým kůlem, a neměl jsem sílu zmáčknout vypínač. Najednou jsem se cítil vyčerpaný a klesl jsem na kolena. „Pořád se snažím dělat to nejlepší, co umím, a pořád to nestačí."

Zmlkl jsem. Hrdlo mě pálilo. Pálilo mě v očích.

Podíval jsem se přes zátoku a čekal, až mě ta bolest přejde. Voda byla tmavá a šedá a vypadala špinavě. Rudé řasy? Nejspíš. Podíval jsem se zpátky na Jacka; čekal, až něco řeknu. Mluvilo se mi těžce. „Tak dobře, nikdy jsem neměl příležitost k tomu, abych se s ní rozloučil. S tátou to bylo aspoň... no, řekli jsme si svoje. Ale..."

„M'l sem pravdu. T's ji j'ště neobrečel, co?"

Zamračil jsem se na něj. „Běž zmrdat někoho jinýho. Dej mi pokoj."

Zvedl jsem se znovu na nohy a odešel stranou, jen abych byl chvilku sám. Abych mohl trochu vychladnout.

Skrz vyschlé keře ke mně přišel Holoubek a zatikal.

„Nevím, co mi tím chceš říct, Holoubku. Proč nemůžeš mluvit jako normální lidi?"

Holoubek se zatvářil ublíženě a rychle odešel a já se cítil jako ještě větší čurák než obvykle. Jasně. Hoď to všechno na děcka.

Jenže — všechno, co mi Jack Balaban říkal, byla pravda.

Opustil jsem ji ve chvíli, kdy mě potřebovala ze všeho nejvíc, úplně stejně, jako jsem opustil všechny, kteří mě kdy v životě potřebovali. Takhle už to v mém životě chodilo. Dostat se blízko, dostatečně blízko na to, abych mohl ublížit — a pak zdrhnout.

Ale vždycky se postarat o to, abych měl dobrou omluvu.

Dobrá omluva vás nikdy nenechá na holičkách.

Největší sranda byla ta, že jsem nemohl brečet.

Nemohl jsem brečet, protože jsem si na ni nevzpomínal. Nedokázal jsem si vybavit její tvář.

Co jsem si dokázal vybavit, byl nevyzpytatelný úsměv toho Japonce tenkrát na večeři. Dokázal jsem si vybavit tu ulízanou dychtivost toho chlapa, se kterým spala, toho Alana Wise nebo jak se jen jmenoval. Pamatuju si, jak jsem uvažoval o červech v Santa Cruz. Pamatuju si všechno, kromě toho, proč by mi na tom mělo záležet.

Všechno, nač jsem si dokázal vzpomenout, byly věci, které jsem na ní nesnášel: jak mi udělala tohle, jak mi udělala támhleto. Byl jsem rád, že jsem se jí zbavil.

Ne. Jack Balaban byl starý velšský blbec, který hvízdal na své dítě. Jak bych mohl brečet nad někým, koho jsem tak nenáviděl?

Kurva.

Vydal jsem se houštím přibližně tím směrem, odkud přišel Holoubek.

Kdysi jsem zavolal do Atlanty doktoru Davidsonovi. Dal mi své číslo. Chtěl jsem se ho zeptat na jednu věc. „Je možné truchlit nad celou planetou?"

Neřekl mi ani ano, ani ne. Řekl: „Myslíš, že to možné není, proto se na to ptáš." A já musel připustit, že má pravdu.

„Jime," řekl mi. „Země je částí tvého já; chladivě zelené pahorky Země jsou součástí nás všech a vždycky tomu tak bude. Neztratili jsme je. Jen je musíme hledat v našich srdcích a uchovávat je v sobě jako obraz něčeho, co bylo."

„A co jednoho dne zase bude," dodal jsem.

Doktor Davidson se k tomu nijak nevyjádřil.

„Nesouhlasíte?"

„Nevím." Na způsobu, jak to řekl, bylo něco zvláštního. Řekl to ploše. Bez citu. Opravdu to nevěděl. Děsilo mě to. Ten hlas, na který jsem spoléhal, pokud šlo o odpovědi, odpověď neznal.

„Pokud nedokážeme truchlit nad celou planetou," řekl jsem, „jak máme truchlit?"

„Po částech," odpověděl doktor Davidson. „Nemůžeš dělat všechno najednou. Dělej to kousek po kousku. „Truchli nad velkými slony. Truchli nad zelenou trávou. Truchli nad lesklými delfíny a smějícími se vydrami a skákajícími lučními koníky. Plač pro zlaté motýly a tlusté mrože a pro směšné ptakopysky. Vzlykej nad rudými růžemi a vysokými fikusy a rozrostlými břečťany. Lituj vysoko letící orly. I jedovaté škorpióny a řezající ostřici a malé rozsivky. Zoufej nad purpurovými horami a tichými ledovci a hlubokými modravými řekami. Truchli nad tím vším, kousek po kousku, každý den. A ve tvém smutku budou žít ve tvém srdci.

Ano, lituj jich — ale ve svém smutku je miluj."

Dávalo to smysl. Svým způsobem.

Alespoň to bylo něco, v čem se dalo pokračovat.

Ale... moje matka.

Nemohl jsem truchlit, protože jsem nedokázal odpustit.

A nedokázal jsem odpustit jí, protože jsem nedokázal odpustit sobě.

Kvůli Jasonovi.

Byl jsem přesně takový člověk, před jakými mě moje máma varovala. Dokázala by mi odpustit daleko dřív, než bych dokázal odpustit já jí. A nemohla to udělat, protože byla mrtvá.

A tak jsem nemohl brečet.

Mohl jsem mít jen vztek.

Díval jsem se na něco, co jsem viděl, aniž bych se na to díval. A najednou mi došlo Holoubkovo tikání. Napodoboval zvuk lidských kroků.

V měkké hlíně před sebou jsem viděl stopy. Otisky okovaných podrážek.

Žádný z chlapců, ani Jack, ani já, jsme nenosili okované boty.

Ve skutečnosti jsem nevěděl o nikom, kdo by tady takové boty měl.

U základny poloostrova se potulovali cizinci.

Zapomněl jsem na svou matku.

Bude muset počkat, dokud na ni zase nebudu mít čas.

Znovu.

Znal jsem vám otravu — říkali mu Viky.
Ten schovával se ve skříni a držel se kliky.
Pak vyskočil— „Aha!"
svlíkl se do naha
a začal vám kecal do vaší techniky.

40. „Je tady tak bezpečně, jak to jen jde."

„Žádný člověk není ostrov,
ale někteří z nás jsou docela pěkné poloostrovy."
—SOLOMON SHORT

„Řekni rychle, o co jde, Jime," řekla B-Jay. „Už tak mám dost problémů. Zase nám chybějí děti. Bojím se, že zdivočely. Budeš muset to dostavění plotu na nějakou dobu odložit. Chci, aby ses připojil k pátrací skupině."

Potřásl jsem hlavou. „Joey Donovan už tu není skoro týden. To není tím, že by zdivočel, to je něco horšího."

„Tohle už jsme rozebírali dřív, Jime. Už mě unavuje poslouchat pořád o Chtorranech..."

„B-Jay, poslouchej mě! V kopcích jsou odpadlíci a sledují Rodinu!" Řekl jsem jí o stopách v hlíně a o tom klukovi. „Měl jsem si to uvědomit dřív. Používají jako průzkumníky děti. B-Jay, někdo mi s tím plotem musí okamžitě pomoct. Měla bys požádat Santa Cruz o vojenskou ochranu."

„Nikdy nebudu dobrovolně lízt do armádního chomoutu, kurva! Kvůli tomu jsem tak dlouho nebojovala o to, abych se z něj vyvlíkla!"

„Nebuď blbá! Nemáme tady žádnou ochranu. Je tu dvě stě dětí a ani ne dvacet dospělých. Dobře naplánovaný útok by z tohohle místa udělal kůlničku na dříví. Můžou se na nás klidně vrhnout už zítra. Nebo dneska v noci!"

B-Jay si pročísla rukama vlasy. „Jime," řekla. „Tohle už jsem slyšela. Máš svoje ploty. Už není nic víc, co bych pro tebe mohla udělat, a ty mi už nemůžeš říct nic nového."

„Víš, jak odpadlíci využívají děti?"

Zvedla ruku. „Ušetři mě těchhle horrorů. Mám vlastní představivost. Jime, strávil jsi celé dva poslední týdny tím, že jsi stavěl ty zatraceně nebezpečné ploty. A teď mi chceš říct, že nebudou fungovat?"

„Tyhle ploty zastaví červy. Nezastaví opravdu odhodlané odpadlíky."

„Jime, přestaň!" Betty-John na mě zařvala. Tvář měla zrudlou. „Už je mi z toho blbě a celá ta tvoje chtorranská paranoia mě sere! A všechny ostatní taky! Nám se tady ztrácejí děti a ty chceš táhnout do války! Dej i nám ostatním taky za pravdu! Nech taky nás, ať máme jednou za čas pravdu!"

„Dobře, tak si mějte pravdu!" zaječel jsem na ni. „Ale skončíte tak, že budete stejně mrtví, jako se budete plést! Žijete ve světě snů! Nevíte, co se venku děje!"

„A ty to snad víš?"

„Jo, kurva, já jo!" řval jsem jí do obličeje. „Kristebože, B-Jay, já se tady pokouším zachraňovat životy!"

„Já taky!"

Chvíli jsme proti sobě stáli, ztěžka oddechovali a vztekle se mračili a nechtěli ustoupit ani o centimetr.

Betty-John promluvila jako první. „Udělala jsem všechno, co jsem pro tebe udělat mohla, Jime. Opravdu. Zaručila jsem se za tebe, abys mohl postavit ty svoje ploty, i když jsi tady jediný, kdo si myslí, že k něčemu budou. Nikdo jiný si to nemyslí. Nikdy tady na nás nikdo nezaútočil a nikdy jsme se v téhle oblasti s Chtorrany nesetkali. Tohle je jedna z nejbezpečnějších oblastí v celé Kalifornii. Ale nemine jediný den, kdy by jsi se ohledně Chtorranů a odpadlíků nežral. Když si tak vezmu to, cos prožil, Jime, nemyslíš, že je to trochu, hm... derivativní? Symptomatické?"

„Chceš tím říct, že mi jebe, co?"

„Ano, přesně to. Myslím, že jsi stejný cvok jako my všichni ostatní. Ale tvoje šílenství je přinejmenším specifické. Jime, jsi v téhle otázce tak přecitlivělý, že ani nedokážeš vidět nic jiného."

„Necítím se tady bezpečně." Řekl jsem to velice tiše.

„To vidím. Je tady tak bezpečně, jak to jen jde."

„Ne, není. Mohli bychom udělat ještě víc."

„K tomu nemáme zdroje."

„Nesmíme si je dovolit nemít."

„To posoudím já."

„Proč nechceš vyslechnout někoho, kdo má v tomhle daleko větší zkušenosti?"

„Jime—" Její výraz ztuhnul. „Tímhle způsobem se nikam nedostaneme. Nebudu žádat o další ploty ani nebudu strkat dětem do rukou pušky, ani nebudu žádat o vojenskou ochranu, ani nic jiného. A pokud tady chceš zůstat, prostě si zvykni na to, že je to v téhle věci poslední slovo."

„Pokud je tohle poslední slovo, B-Jay, tak tady nejspíš asi zůstat nechci"

B-Jay se zatvářila, jako bych jí dal facku. V místnosti se najednou ochladilo. Pomalu řekla: „Myslím, že bys měl radši jít, Jime. A možná by sis měl rozmyslet, jak tady chceš pomáhat."

„Co tím chceš říct?"

„Nemyslím, že bychom se o tom měli bavit zrovna teď."

„Ne, řekni mi to!"

Pomalu řekla: „Jime, jestli je tohle opravdu to, co si myslíš, tak by ses měl možná ohlédnout po jiném místě, na kterém by ses cítil bezpečněji."

„Kvůli svým dětem to nejspíš budu muset udělat."

„Ne," řekla. „Děti zůstanou. Ty odejdeš."

„Legálně mi patří."

„To se dá zařídit."

„Cože?"

„Dobro dítěte, Jime."

„K tomu bys potřebovala důkazy."

„Mám důkazy. Pohlavně obtěžuješ Tommyho."

Sklouzl jsem zpátky do křesla, jako by mě praštila cihlou, a beze slova jsem na ni zíral. „Tomu prostě nevěřím," řekl jsem. „Jsi zasraný pokrytec."

„Radši tomu věř. Myslím to vážně. Už mě ty řeči o Chtorranech unavují. Prošoupala jsem si prdel, aby tohle místo fungovalo. A nejen já. A všechny nás pěkně sere, když si přijdeš a říkáš, že má být všechno jinak. Marníš spoustu času a zásob a už tě začínáme mít všichni plný zuby. Pokud tady nechceš být součástí celku, tak tady nebudeš ničím."

„Fajn," řekl jsem. Vstal jsem. „Modlím se k Bohu, abys jednoho dne nevylezla z téhle kanceláře ven a nepotkala na ulici Chtorrany, protože pak už bude pozdě na to, abys s tím něco udělala."

„Já se sebou žít dokážu, Jime. Chtěla bych, aby ses ty naučil žít sám se sebou."

„Jde mi to docela dobře, madam." Odešel jsem z její kanceláře a zamířil domů.

Hned po večeři odjedu s dětmi do San Franciska a zítra ráno můžeme chytit letadlo třeba na Havaj.

Že bude něžnej, slíbil kdysi Harold - Joseph Stein
holce z temný díry ze severu státu Maine.
Skončil druhej den teprve,
všude byla spousta krve;
úplně jak v detektivce, kterou napsal Ed McBain.

41. Den krve

„Násilí je posledním slovem negramotných.
Také jediným."
—SOLOMON SHORT

Ale co když měla pravdu?

Co když mi z toho jebalo?

To je celý problém s tím, když jste blázen — musíte to věřit ostatním, protože si zevnitř jako blázen nepřipadáte.

Vykročil jsem ulicí. Pár dětí tu hrálo hru, jejímž cílem bylo podle všeho zjistit, kdo dokáže ječet nejhlasitěji, zatímco se všichni honí nahoru a dolů ulicí za míčem. Přešel jsem k parku, abych jim nepřekážel. Cítil jsem vůni zimolezu a borovic a růží.

Možná bych měl B-Jay věřit. Nechtěl jsem odsud odejít; líbilo se mi tady.

Ale byla to past. Nedalo se odsud nikam utéct. Pokud se někdo rozhodne překročit umělý hřeben, překvapí celou vesnici. Pár Chtorranů by mohlo zničit v několika minutách celý poloostrov.

Co bychom museli udělat, aby bylo tohle místo bezpečné?

Mohli bychom zaminovat umělý hřeben, mohli bychom po celé jeho délce a šířce zakopat nástrahy. Ale to by pořád ještě nemuselo stačit. Nic menšího než vyhození celého spojovacího pásu do vzduchu by nemuselo být dostatečné. A to jsme udělat nemohli, protože přes ten pás vedlo veškeré elektrické vedení a telefonní linky, stejně jako kabely, které dodávaly Santa Cruz elektřinu. Někde ve vodě bylo pět obrovských turbín, které se tiše otáčely v proudu oceánu.

Co bychom ještě mohli udělat?

Mohli bychom odejít.

O tom Betty-John nebude ale ani uvažovat.

A bude mít pravdu. Kde jinde na světě by našla místo, jako je tohle?

Ne, jediná možná alternativa spočívala v tom, že se všichni přesuneme na jižní konec ostrova a zavedeme velice přísnou ochranu, neustálé hlídkování a budeme cvičit každou osobu na ostrově v technice boje. Mohli bychom začít učit mladistvé používat granátomety a plamenomety.

Ale B-Jay nechtěla, aby děti vyrůstaly v policejním státě. „Tyhle věci vytvářejí ovzduší strachu a paranoie."

Slyšel jsem, jak za mnou děti křičí a hulákají. Znělo to šťastně. B-Jay měla pravdu, žádný strach ani paranoiu nepotřebovaly.

Ale opravdu jsem se pletl? Potřebovaly bezpečí! Právě u toho hádka začala. Kurva. Nedokázal jsem to pustit z hlavy. Věty se opakovaly v nekonečných smyčkách pořád dokola.

Všechno, co jsem chtěl, bylo to, abychom byli v bezpečí!

Věděl jsem, co se to v mé hlavě děje.

Byla to ta mysl, zaměřená na přežití, o které mluvil Delandro. Mysl je počítač. Chce přežít. Proto za tím účelem bude dělat cokoli, co uzná za vhodné. Nejsou žádná omezení, pokud jde o to, co může chtít. Čím víc si myslíte, že máte, tím zuřivěji to budete chtít bránit.

Není to ani špatné, ani dobré, mysl prostě takhle funguje.

A já chtěl chránit své děti.

Uvědomil jsem si, že zase mířím k umělému hřebeni. Chtěl jsem se podívat, jestli není poškozený některý ze článků plotu. Chtěl jsem se podívat, co bych ještě mohl udělat. Každý problém má své řešení. Nějaké tu musí být.

Křik za mými zády byl najednou hlasitější. A najednou se v něm ozval ostrý tón. Otočil jsem se.

Děti ječely a rozbíhaly se na všechny strany.

Zaslechl jsem je ještě dřív, než jsem je mohl vidět. „Chtorrrr! Chtorrrrrr!"

Z parku vyrazili tři Chtorrani a za nimi řada mužů a žen!

Cože —?

A ještě dřív, než jsem to stačil vyslovit, jsem si uvědomil, co se stalo.

Překročili hřeben a šli rovnou do parku. Ne ulicí, kde by je někdo okamžitě zahlédl. Použili park jako kryt, a tak se dostali až do středu Rodiny.

Chtorrani vtrhli mezi děti jako buldozery. Zařval jsem. Rozběhl jsem se k nim —

— pak jsem zabočil do parku a zamířil domů. K džípu.

A pak se ozvala poplašná siréna. Znělo to jako kňučení, složené ze dvou tónů. Seběhl jsem po travnatém úbočí, přes malý japonský můstek, který se klenul nad potokem, a na druhé straně zase do kopce. Stály tam zmatené děti, které nevěděly, co má ta siréna znamenat.

Ukázal jsem za ně. „Utíkejte domů! Zmizte z parku! Zmizte z ulic! Co nejrychleji!" Kde byly moje děti?

Když jsem vyrazil z parku, uviděl jsem Holly, jak stojí před domem a dívá se na ulici. Z vesnice se ozývaly výstřely z pušky. Kurva.

Popadl jsem ji do náruče a vrazil do předních dveří.

„Musíš se schovat, miláčku. Tohle už není žádná hra!"

„Ne, tatínku! Ne!"

Klekl jsem si na jedno koleno a popadl ji za ramena. „Poslouchej mě, já tě miluju! A musíš se schovat!" Bůh mi to odpusť. Strčil jsem ji do skříně a zamkl dveře. Pak jsem popadl plamenomet a vyběhl ven.

Džíp ožil a vyrazil dopředu. Řízl jsem ostrou zatáčku, přejel přes obrubník a vzal s sebou pár keřů, jak jsem otočil k jihu. Chtěl jsem se setkat s Chtorrany na hlavní ulici. Palba pušek už ztichla. Ale pořád jsem slyšel děsivý purpurový křik.

Když jsem vyrazil ze zatáčky, jeden z Chtorranů zrovna mířil mým směrem. Udiveně se zastavil. Nečekal, že uvidí, jak se na něj řítí džíp. Dupnul jsem na brzdy a s pištěním pneumatik se zastavil asi sto metrů od něj.

„Tak polez, ty velkej červenej slimáku! Pojď k tatínkovi! Prodám ti lístek do pekla! Ale nebude zpáteční!" Stál jsem na sedadle s nádržemi plamenometu přehozenými přes rameno. Odsunul jsem pojistky a ujistil se, že je nabito. „Tak pojď, ty zasranej slizkej parchante!"

Červ na mě natočil oči, jedno nahoru a druhé dolů. Zahvízdal otázku. Zaváhal. Nejspíš chtěl vycouvat, ale neopovažoval se. Poslali ho sem na výzvědy.

Jeho chování ale bylo dost netypické. Tohle nebyl obyčejný červ. Divocí červi by prostě zařvali a zaútočili. Tenhle dokázal rozeznat hrozbu, kterou jsem pro něj znamenal. Tenhle chtěl přežít. Napadla mě jedna otázka: mají Chtorrani mysl? Nebo ji mají jen ti ochočení?

„Tak pojď, ty parchante!" vyzval jsem ho znovu k boji. Pořád byl mimo dostřel. Nemohl jsem řídit a zároveň pálit z plamenometu. Červ nechtěl zaútočit. Vypadalo to na plichtu.

A nemohlo to trvat věčně. Dřív nebo později se z té zatáčky vynoří další. A nemyslím, že bych dokázal spálit tři červy najednou.

Zaslechl jsem za zády kroky. Než jsem se stačil otočit a podívat, vklouzla za volant džípu Malá Břečťanka. „Uhni," řekla.

Chytil jsem se vrchní hrany čelního skla a rozkročil se. „Pomalu jeď," řekl jsem,

Džíp se krokem rozjel. Chtorran začal couvat. Rozjela se rychleji. Rozkročil jsem se ještě víc a chytil pevně plamenomet. Budu mít čas jen k jednomu výstřelu.

Červ se najednou vztyčil a zařval svou výzvu k boji. „Chtorrrrr! Chtorrr!" Pak se spustil zpátky na zem —

Spálil jsem ho ještě dřív, než se stačil dotknout země. Plameny ho olízly a zaútočily na jeho purpurovou a rudou hrůzu. Jeho tělo objal oheň. Tvor se znovu vztyčil, otočil se ve vzduchu a spadl na cestu, kde se začal svíjet a kroutit. Jeho křik byl děsivý. Bylo to jako pohled na umírajícího člověka!

A pak už nebyl naživu, byla to jen hořící hromada, mastná a gumovitá, ze které stoupal černý kouř.

„Dobře, jeď!" Ukázal jsem na cestu za červem. Malá Břečťanka o kousek couvla, aby ho mohla objet — a zachránila nám život. V místě, kde ještě před chvílí stál džíp, vybuchl granát a vyrval kus cesty. Uviděl jsem záblesk — tlaková vlna mě srazila zpátky do sedadla — cítil jsem, jak se džíp zvedá do vzduchu, pak dopadá zpátky na kola — cítil jsem, jak vzduchem létají kamínky a úlomky asfaltu.

Ze zatáčky vybíhali čtyři muži a tři ženy. Po bocích se jim pohybovali Chtorrani. Tvořili dokonalou útočnou formaci. Okamžik jsem jen stál a obdivoval vojenský půvab celé operace. Lidé a Chtorrani — účinek byl ničivý.

Pak — pohyboval jsem se automaticky, když jsem vstával — byl jsem příliš otřesený výbuchem. Uviděli mě a rozeběhli se do stran.

Ze zatáčky se pak vynořil další Chtorran a čtyři další lidé. Poznal jsem toho Chtorrana. Nevím jak — jestli to bylo jeho tvarem nebo zbarvením nebo tím, jak se pohyboval — ale byl to Orrie. A lidi. Poznal jsem Marcii. A Delandra.

Marcie nesla granátomet. Klekla si na jedno koleno —

Malá Břečťanka začala couvat. Zatočila a postavila mezi nás mrtvého Chtorrana. Výhled jsme měli zastřený sloupem černého mastného kouře.

Břečťanka pak džíp otočila a zamířila do parku. Dupla na plyn, přeskočili jsme obrubník a vyrazili dolů z kopce. Něco za námi vybuchlo a já jen zahlédl, jak se stromy kácejí a létají vzduchem. Musel jsem se držet, abych nevypadl. Poskakovali jsme a řítili se přes trávník a do potoka a pak nahoru do stráně. Ohlédl jsem se přes rameno; už jsem je neviděl.

Ukázal jsem dopředu. „Vyjeď zpátky na cestu. Dostaneme se jim do zad —" Otočil jsem se a popadl ze zadní části džípu granátomet.

Znovu jsme vyjeli na asfalt. Na ulici ležela těla. Strouhami u chodníků tekla krev a rozlévala se do temných kaluží. Stály tam děti, oslněné a s pláčem. Někdo k nim běžel. Projeli jsme kolem nich a jeli dál, kolem jižního konce smyčky, kolem zatáčky, znovu kolem hořícího Chtorrana —

Mířili k severu — k mému domu — kde byla ve skříni zamčená Holly! První granát jsem vypálil na velkého Chtorrana vzadu. Výbuch ho odhodil dopředu, porazil a on se svalil na trávník. Po výbuchu se lidi rozptýlili. Dva padli k zemi. Ostatní se rozeběhli ke stromům v parku.

Uvítala je palba pušek. Viděl jsem, jak zpoza stromů vystoupili Jack s Holoubkem a oba měli v ruce AM dvěstěosmdesátky. Objevily se laserové paprsky, přebíhající po lidech. Pušky začaly plivat oheň, který vytrhával kusy z těl, kterých se dotkl. Padli dva další odpadlíci.

A pak se na ně vrhl Orrie. Skočil na Jacka a natáhl se po Holoubkovi. Neviděl jsem, co se dělo dál. Odpadlíci zmizeli mezi stromy za Orriem.

Poslední velký Chtorran se právě otáčel, aby na mě mohl zaútočit. Zvedl se do vzduchu a zařval výzvu k boji. Vypálil jsem druhý granát, ale ten šel příliš nízko a vybuchl na silnici. Tlaková vlna hodila Chtorrana dozadu, převalila ho na záda a narazil do zdi domu. Mého domu. Okna zařinčela.

To už znovu vstával první Chtorran. Z ran mu vytékala černá krev. Kulhal po ulici směrem k bezpečí parku. Vystřelil jsem třetí granát; zanořil se Chtorranovi do těla a ozval se tlumený výbuch. Vteřinu to vypadalo, jako by Chtorranovi neublížil, ale pak ho obklopily plameny.

Zbyly mi ještě dva granáty. Zamířil jsem znovu na druhého červa, který se právě odpoutával od zdi. Džíp najel do díry v silnici, granát letěl pánubohu do oken a vybuchl někde za domem. Chtorran vyrazil ke stromům a byl pryč.

„Jeď za nima!" ukázal jsem. Malá Břečťanka řekla něco, čemu jsem nerozuměl. Podíval jsem se na ni. Po tváři a po tričku jí stékala krev. „Jeď!" zaječel jsem na ni.

Polkla a vyrazila. Znovu jsme přeskočili obrubník a vyrazili do parku. Klouzali a cukali jsme sebou dolů z kopce, vytrhávali ze země pásy trávy a keře. Dva zahradní roboti se pokoušeli upravit trávu v místě, kde ji zničil poraněný Chtorran. Do jednoho z robotů jsme vrazili a ten se po trávě odkutálel až do potoka.

Zastavili jsme —

„Kudy?"

Ukázal jsem dopředu —

Džíp zařval a rozjel se. Uviděl jsem něco purpurového. Vypálil jsem poslední granát — vybuchl v kouli ohně, která vyvrátila stromy kolem a udělala do země kráter, který jsme pak museli objet — červa jsem minul.

Zamířili do průrvy ve stráni před námi — ach Bože! — kde byly pořád ještě v jezírku děti. Choulily se k sobě nahé na velké skále, vystrašené a plačící.

Orrie do nich narazil jako torpédo. Těla se pod jeho vahou lámala jako staré dřevo. Jejich výkřiky byly strašné. Střílel jsem. Za Orriem šli lidé a malá zkrvavená tělíčka přeskakovali. Malá Břečťanka vedle mě ječela proud, nadávek, lavinu sprostých slov, která by dokázala rozbít sklo. Střílel jsem dál. Druhý Chtorran zmizel za skalami.

Malá Břečťanka před jezírkem zastavila. Vyskočila ven a rozeběhla se k dětem. Kurva. Zrovna, když jsme je doháněli. Vklouzl jsem za volant a dupnul na plyn. Džíp couvl a já objel skálu. Něco za mými zády vybuchlo. Vynořil jsem se zpoza skály a uviděl jsem, jak se Marcie narovnává s kouřícím granátometem v ruce.

Rozjel jsem se džípem přímo na ni. Uskočila stranou a granátomet pustila. Džíp zajel do vody. Zařadil jsem zpátečku a pokoušel se vycouvat. Od kol vyrazil vějíř vody. Musel jsem se dostat ven. Začal jsem nadávat. Marcie už zmizela. „No tak dělej!" Praštil jsem pěstí do přístrojové desky. Džíp skočil dozadu. „Díky!"

Ale odpadlíci už byli pryč. Chtorrani už byli pryč. Zmizeli v nejhustší části parku, kam jsem je nemohl v džípu následovat.

Žádný problém. Odsud vedla ven jediná cesta. A já si na ně počkám. Vycouval jsem, otočil jsem se s džípem a zamířil na ulici. Ještě jsem neskončil. Ještě ne.

Džíp se prodral parkem a sklouzl a zatočil na cestu. Zamířil jsem na sever. Utíkali ke mně lidi a ukazovali za sebe. Neslyšel jsem, co na mě křičí. Ty výbuchy mě musely ohlušit. Poznal jsem Ptáčka. Po tváři jí tekla krev. Mávnul jsem na ni, ať mi uhne z cesty. Rozjel jsem se s džípem dopředu.

Byla tu další těla. Můj Bože — co se to tady dělo? Vypadalo to tak, jako by tu propuklo vražedné šílenství — ale já ty Chtorrany viděl. Viděl jsem, jak se pohybovali a jak reagovali. Tohle nebyla hladová zuřivost. Bylo to úmyslné. Byl to trest.

Bylo to to nejhorší, co jsem v životě viděl.

Na sever — k severnímu konci smyčky. Musí tam vyjít z parku. A já na ně budu čekat. Už jsem neslyšel ani sirény. Nebo ještě pořád ječely?

Zapnul jsem sirénu džípu. Po cestě na jih mi mířili vstříc další lidi. Nechtěl jsem zpomalovat — otočil jsem volantem doprava a objel je po chodníku. Pak jsem se vrátil zpátky na vozovku a říznul zatáčku.

— a tam jsem je uviděl, jak mizí za vrcholkem umělého hřebene! Nebyl jsem dostatečně rychlý.

Stejně jsem za nimi poslal pár granátů. Vrcholek hřebene zmizel. Nevěděl jsem, jestli jsem vůbec něco trefil. Nešel jsem se podívat.

A pak bylo ticho.

Bylo po všem.

A žádné místo jménem Rodina už neexistovalo.

Náměty svých limericků jsem vždycky někde uviděl
— potkal jsem je, když jsem takhle životem svým procházel.
S výjimkou snad některých,
při kterých vás přejde smích.
A ty jsem si dočista a úplně vymyslel.

42. Pavana za mrtvé děti

„Neexistuje nic takového jako svatá válka."
—SOLOMON SHORT

Seděl jsem tam v džípu až do soumraku. Den končil. Slunce se dotklo oceánu a rozlilo po jeho hladině žluté plameny.

Čekal jsem v džípu na severním konci poloostrova. Seděl jsem pod umělým hřebenem a naslouchal obloze.

Cokoli sejde dneska v noci z tohohle kopce, zemře. Pokud si uvědomí, jak hluboce nás zasáhli, vrátí se.

Byl jsem na ně připravený.

Seděl jsem tam a sledoval, jak se slunce noří do oceánu a rozprostírá po klidné vodě povlak ohně.

Jak že tomu říkal Delandro? Proč jsem se ho pořád nemohl zbavit? Aha, ano — proměna. Mluvil o procesu proměny. Říkal, že vypadá jako oheň. S přílivem energie se stane nezvladatelný. Staré ohniště je zničené. Teď musíme vytvořit nové ohniště. Vybereme pro něj místo a vytvoříme ho. Tvoření je skutkem ukazování toho, co je možné, a skutkem rozlišování se stává zkušeností. Zkušenost je tvoření; všechno, co následuje za ní, je stejně nevyhnutelné jako to, že lokomotiva za sebou vleče vagóny.

Proč jsem si na to vzpomněl? Protože teď už jsem věděl, co to je proměna. Dneska odpoledne jsem proměnou prošel.

Delandrovi se tahle proměna ale líbit nebude. Ne, nebude.

Bude jí hořce litovat. To jsem mu sliboval.

Lampy na ulicích se probudily k životu.

Začaly kolem nich kroužit můry.

Návnada.

Tahle světla byla dalším způsobem, jakým jsme ohlašovali svou přítomnost okolnímu světu. Chtorranům.

„Jime?"

Zvedl jsem oči. Byla to B-Jay.

„Potřebujeme tě. Pojď dolů."

Potřásl jsem hlavou. „Musím tady zůstat. Někdo musí hlídat."

„Už je to v pořádku, Jime. Zavolala jsem Santa Cruz. Už informovali vojenského guvernéra. Posílají nám tým Červeného kříže. A na cestách hlídkují vojáci. Na poloostrov se už dneska nic nedostane. Nemusíš tady už hlídat. Už tě vystřídali."

Podíval jsem se na plamenomet, který jsem držel v ruce.

„Pojď," řekla a posadila se vedle mě. „Zavez mě zpátky."

Obrátil jsem se a uložil plamenomet do zadní části vozu. Otočil jsem klíčem a džíp ožil. V hlavě se mi honilo tisíc věcí, které jsem chtěl B-Jay říct. Ale nechtěl jsem s tím začínat. Věděl jsem, jak by to dopadlo.

Rozjeli jsme se pomalu po hlavní třídě. Na silnici byly skvrny. Poražené stromy. Domy, které byly poškozené výbuchy. Můj dům.

Zastavil jsem.

Vylezl jsem ven.

Prošel jsem troskami jako zombie. Šel jsem ke skříni a odemkl jí.

Holly se schoulila do malého uzlíčku na podlaze. Obklopovaly ji kabáty a svetry a deky, jako by si tam udělala hnízdečko.

„Holly," zašeptal jsem. „Už jsem zpátky. Už je všechno zase v pořádku. No tak, už se můžeš probudit." Vzal jsem ji do náručí a přitiskl k sobě. Neprobudila se. Zůstala stočená jako dítě v děloze. Víčka měla pevně přitisknutá k sobě. Její tvář byla podivně prázdná. Pohladil jsem ji po vlasech a pocuchal jí je. „No tak, miláčku. Probuď se."

Nereagovala.

Vstal jsem a odnesl ji do džípu. Strčil jsem ji do klína B-Jay. Vlezl jsem si zpátky za volant a znovu vyjel na cestu. Byly na ní další skvrny, další poražené stromy. V chodnících zely krátery. Ve vzduchu se pořád vznášel zápach

korditu.

B-Jay ukázala a já zastavil džíp před vchodem do gymnázia. Změnilo se v nemocnici. Vzal jsem si od ní Holly a zanesl ji dovnitř. Položil jsem ji na žíněnku. Přišla jedna z dívek a přikryla ji dekou. Naklonil jsem se a políbil ji. „Budu tady, kdybys mě potřebovala."

Obrátil jsem se k dívce, která ji přikryla. „Až se probudí, dej mi vědět."

Pak mě vzala B-Jay za paži. „Tudy." Odvedla mě ven. „Jsi v pořádku?"

„Jsem v pohodě."

„Mluvíš, jako bys byl mrtvý."

„Jsem mrtvý."

Zastavila se a podívala se na mě. „Jime, přestaň se chovat jako zombie."

„Ne. Chci být zombie. Jen tak to dokážu vydržet."

Vypadala, jako by chtěla začít brečet. Vypadala, jako by chtěla, abych ji objal a držel ji v náručí a nechal ji vyplakat.

Nemohl jsem to udělat. Na to jsem ji příliš nenáviděl. Nenáviděl jsem je všechny.

Řekli mi, že se tady můžu cítit bezpečně. A lhali. Všichni lhali. Nebyl jsem tady v bezpečí. Nebyl jsem v bezpečí nikde. Jak se mi jen mohli opovážit lhát! Tohle jim hned tak neodpustím.

B-Jay popotáhla nosem a promnula si oči. Řekla: „V hlavní hale školy je márnice."

„Tommy?"

Potřásla hlavou. „Ještě jsme ho nenašli."

„Alec?"

„Máme tělo, které může být jeho. Ale identifikace je pořád ještě nejistá."

„Ukaž mi ho."

„Jsi si jistý, že to chceš vidět?"

„Je to můj syn." Vyrazil jsem přes trávník. B-Jay polkla a rozběhla se za mnou.

Vešli jsme do hlavní haly. Židle byly ve spěchu odstrkány ke zdem. Uprostřed místnosti někdo rozložil plastové žíněnky. Na nich ležely tři řady těl. Zakrývala je bílá prostěradla.

Dlouho jsem tam jen stál. Skutečnost tohohle okamžiku mi zaplavovala mozek ve vlnách nevolnosti.

Pak k nám přišel mladý černý chlapec, který se jmenoval Joe-Marty. „Kdo...?" vykoktal jsem a ukázal.

B-Jay řekla: „Jack a Holoubek. Malá Břečťanka."

„Malá Břečťanka! Ale — nechal jsem ji přece u potoka! S dětmi!"

„Ti parchanti tam střelili granát."

„Ach Bože. Kdo ještě?"

„Rita, Táta Potts, Starý Rošťák, Danny, Ida-George, Melanie." Odmlčela se. Nemohla pokračovat. Začala vzlykat do dlaní.

Nedokázal jsem ji litovat. Odešel jsem stranou. Vzal jsem s sebou Joe-Maryho. „Ukaž mi toho, o kterém si myslíte, že je to Alec."

Řekl: „Opravdu ho chceš vidět?"

„Ukaž mi ho."

Odvedl mě k malému bílému uzlíčku. Stáhnul z něj prostěradlo. Byl tam trup. Bez hlavy. Jedna ruka. Byl roztrhaný. Něco ho rozervalo jako panenku. Jako medvídka. Přesně jako Medvídka. Bez hlavy. Alec a Medvídek. Až do konce. Cítil jsem, jak mě začínají pálit oči a jak mi hrdlem stoupá bolest.

„Je to Alec. Poznávám ho podle mateřského znamínka na boku." Slova jsem ze sebe vyrážel jako krákání. Už jsem nemohl mluvit. Rozběhl jsem se ke dveřím.

Stěží jsem to stihl. Klesl jsem na kolena na trávník a zvracel. Hruď sebou trhala, hrdlo se stahovalo, záda bolela. Zvracel jsem jen žluč.

Za mnou vyšla ze dveří Betty-John. Položila mi ruku na rameno. „Jime, je mi to líto..."

„Mrdám tě! Nestojím o soucit! A o tvůj už vůbec ne!" Vyškrábal jsem se na nohy a vyrazil k džípu.

„Jime! Kam jedeš?"

„Chci dostat ty parchanty, kteří to udělali!" řekl jsem. Vlezl jsem si za volant a zamířil k mostu. Pneumatiky zapískaly na silnici, po které jsem zamířil k Santa Cruz.

Juanita, co má hlavu plnou všeho, jen ne mozku,
používala vždycky svíčky, složené z čistého vosku.
Jednou se ale opila
a pak si tam strčila
okurku, hokejku, meloun a velkou termosku.

43. Boží oko

„Blesk je zatraceně dobrá vražedná zbraň
a co je na něm nejlepší, je to, ze po sobě
nenechává stopy."
—SOLOMON SHORT

Zastavil jsem u prvního veřejného počítače, na který jsem narazil, a napojil se na něj jako major Duke Anderson. Pořád jsem ještě měl jeho kódové číslo a heslo.

Duke měl pořád ještě povolený přístup. Vynikající. Přepnul jsem se do oddělení Pátrací satelitní služby západního pobřeží. Objednal jsem si úplnou sadu snímků za posledních čtyřiadvacet hodin.

Možná měl Jason pravdu. Možná nemohl Jim McCarthy zvednout proti kmenu zbraň. Ale major Duke Anderson by to určitě dokázal. Jen jsem zauvažoval nad tím, jestli to Duke všechno zvládne, a sklonil jsem se nad počítačem.

Prohlížel jsem si širokoúhlý záběr jen tak dlouho, než jsem našel montereyskou zátoku a přesunul jsem se dolů do okrsku Santa Cruz. Pomocí ovladače jsem našel Rodinu. Poloostrov vypadal jako malá dýka, zahnutá k jihu. Upravil jsem rozlišení a pak jsem se přesunul v čase do dnešního odpoledne. Jak se na monitoru měnily záběry — rychlost snímání byla jeden za minutu — stíny se postupně prodlužovaly a mizely a zkracovaly. Jejich úhel se měnil podle toho, jak se Země natáčela ke Slunci.

Tady.

Na severním konci poloostrova, těsně pod umělým hřebenem, malý kousek od nedokončeného červího plotu stál džíp. Seděl v něm člověk s plamenometem.

To jsem byl já. S křížkem po funuse.

Přesunul jsem se zpátky v čase na začátek útoku.

Přes skály přešlo třináct lidí a čtyři červi, obešli konec plotu, vystoupali po úbočí a slezli zase dolů, kde vešli do parku na jeho severním konci.

Pohnul jsem ovladačem a sledoval je, jak postupují parkem k jihu. Tady byla na západní straně skupina dětí. A tady jsem byl já, právě jsem kolem nich procházel.

Tady. Červi vyrazili z parku.

Listoval jsem snímky dál.

Červi zaútočili na děti.

A já se otočil a běžel pro džíp.

Červi zahnuli na jih —

Pokračoval jsem dál.

Do jednoho z červů najel někdo dodávkou. Tři ostatní červi se kolem vozu shlukli a rozebrali ho na kousky.

Čtvrtý červ mezitím mířil k zatáčce na jihu a tam se setkal s džípem. Tady jsem byl já. Tady byla Malá Břečťanka. Červa jsme spálili.

Listoval jsem dál.

Ze zatáčky vyšli ostatní červi. Utekli jsme parkem. Tady — vyjeli jsme na protější straně na ulici a otočili se, abychom vpadli červům do zad.

Tady. Rozstřílel jsem červa na kousky před svým domem.

Tady. Červi vrazili do parku a zabili Jacka s Holoubkem.

Tady. Šli jsme po nich.

Červi zmizeli v parku. Neviděl jsem, co se všechno dělo.

Viděl jsem výbuch, který zabil Malou Břečťanku. Viděl jsem, jak z parku vyráží na ulici džíp. Obrátil se k severu a zamířil k umělému hřebeni. Tady — viděl jsem, jak se z parku vynořili dva červi a dali se do kopce. Běželi za nimi lidi.

Tady. Džíp zaujal postavení.

Kde byl poslední červ? Na poloostrově byl ještě pořád jeden červ. Do parku utekli červi tři. Ven se vynořili jen dva.

Bože můj.

Byl na poloostrově celý zbytek odpoledne a my o tom nevěděli.

Možná tam ještě pořád je.

Sáhl jsem po telefonu.

Ne, počkat.

Posunul jsem se v čase dopředu. K. džípu teď přišla B-Jay. A džíp odejel.

A pak se přes cestu přesunul poslední červ s člověkem, který mu seděl na zádech, a zmizel za kopcem.

Celou dobu, co jsem tam seděl, byli v parku a sledovali mě. Jason a Orrie.

Mohli mě zabít. Ne, nemohli. Seděl jsem tam s plamenometem v klíně, připravený ke všemu.

Bylo to nerozhodně. Já jim odřízl cestu pryč, a přitom jsem o nich vůbec nevěděl. Kurva.

Ale něco jsem teď věděl. Věděl jsem, že byli na poloostrově až do západu slunce. To znamenalo, že nebudou daleko.

Přesunul jsem se zpátky v čase do chvíle, předcházející příjezdu džípu. Přes cestu spěchaly dvě jasně červené šmouhy. S červy tu byli i lidé. Začal jsem znovu postupovat v čase dopředu a tentokrát jsem je sledoval, jak stoupají do kopce a mizí za ním. Šel jsem s nimi po severní hraně poloostrova, jeden snímek za druhým.

Postupovali po druhé straně umělého hřebene, po široké planině, přes skály a kamení a k pobřežní silnici. Sledoval jsem je shora. Nevěděli, že se na ně dívám ze vzdálenosti šestnácti set kilometrů a šesti hodin.

Postupovali severně asi půl kilometru po cestě až k místu, které hraničilo s velkým polem. Tam odbočili do vnitrozemí, dva červi a třináct lidí. Pořád ještě po svých. Kde měli vozy?

Když se dostali na dohled od silnice, stočili se znovu na sever. Přeskakoval jsem mezi snímky a sledoval jejich postup po minutách; vypadalo to jako trhaný pohyb robotů. Louka, po které šli, končila pásem stromů, ohraničujících

úzkou cestu roklí. Po ní se vydali.

A pak byli pryč.

Úbočí rokle byla hustě zalesněná. Cesta byla vidět jen místy.

Posunul jsem se dopředu v čase a navolil větší rozlišení. Ne, na druhém konci rokle, kde cesta ústila na hlavní silnici, nevyšli.

Nechal jsem si do snímku promítnout mapu a sledoval cestu do vnitrozemí. Ne, nic tam nebylo.

Byli pryč.

„Kurva."

Opřel jsem se do křesla a díval se na monitor. Byl to průmyslový monitor s vysokým rozlišením s pěti tisíci řádkami obrazu a dalšími pěti tisíci řádkami přenesených dat, které se upravovaly stodvacetkrát za vteřinu. Dokázal zobrazit dvacet pět milionů pixelů jednoho snímku. Tenhle systém se mohl používat k čemukoli — od nejsložitějšího vojenského průzkumu až k vyhledávání ztracených golfových míčků.

Ale nedokázal najít v zalesněné rokli dva červy.

Pokud nebyli vidět z oblohy, nemohl je vidět.

Znovu jsem se naklonil nad klávesnici. Navolil jsem si vyhledávací program. Vybral jsem jako základ z paměti obraz červa a zadal parametry. Desetikilometrový okruh od této chvíle až do soumraku. Pak jsem stiskl ENTER a nechal program udělat všechnu práci za mě.

Nic.

Nenašel je ani počítač.

Dobře. Tím to padlo. Nebyli patrní ze vzduchu, přinejmenším nějako červi.

Vrátil jsem se do chvíle, kdy se mi na cestě roklí ztratili.

Sledoval jsem cestu na sever a na východ, jak se točila mezi příkrými stěnami rokle. Ústila na vrcholku hřebene a spojovala se s cestou, která mířila skoro přímo na sever.

Pokud by se vraceli náklaďákem, nedostali by se sem před setměním. Na videu by nebyli vidět.

Dobře. Bez problému.

Listoval jsem snímky znovu zpátky až k okamžiku útoku. Viděl jsem červy — ještě pořád čtyři — jak scházejí se svými lidskými společníky z kopce. Sledoval jsem je znovu stejnou cestou, přes umělý hřeben, po planině, přes skály, po cestě, přes pole a mezi stromy.

A samozřejmě mi zase zmizeli.

Teď jsem měl čas. Postupovali k útoku přesně v téže chvíli, kdy jsem se hádal s B-Jay.

Přesunul jsem se na místo, kde se rokle střetávala s cestou, vedoucí po hřebeni. Nebyl tu žádný provoz — dokud do rokle nezajel jejich konvoj. Tři motorky, tři náklaďáky a dvě dodávky.

Bingo.

Sledoval jsem je zpátky.

Cesta po hřebeni vedla daleko na sever. Párkrát jsem je ztratil mezi stromy, ale vždycky jsem se jen přesunul o něco dál na sever a počkal, až se zase objeví. Vycházelo to. Postupoval jsem proti proudu času až k ránu.

Skoro jsem je ztratil v jedné zatáčce. Myslel jsem, že jsem je přehlédl, a pokračoval jsem dál na sever, ale pak jsem narazil na státní dálnici číslo pět a věděl jsem, že jsem příliš daleko. Jason nechtěl státní dálnice používat. Byl na nich příliš velký provoz. A určitě ne ve dne.

Vrátil jsem se zpátky po cestě, vedoucí po hřebeni až k poslednímu okamžiku, kdy jsem tam náklaďáky zahlédl. Aha, jasně. Odbočili do tohohle postranního kaňonu. Sledoval jsem, jak postupují po jeho boku. Kaňon končil skálou.

Stoupali po cestě až na hřeben k...

Tady. Něco jako základna. Ne, tahle dlouhá budova vypadala jako řada motelových chat. A tohle musela být recepce. Byla tam ohrada, proti které stála stodola. Ano. Jason se rád na podobných místech usazoval. Tohle vypadalo jako nějaký malý ranč. Chytré.

Takže jsem teď věděl, odkud přišli.

Ale byli tam v bezpečí.

Tak proč zaútočili na Rodinu?

Nedávalo to smysl. Rodina byla příliš zranitelná. Dnešní útok to potvrdil. Jason by se se svými lidmi na tak otevřeném místě neusadil.

Pokud nebylo na Rodině něco, o co se zajímal.

Bože můj.

Šli po mně.

Ve skutečnosti jsem jim dokonce řekl, kde Rodina leží. Toho odpoledne s Marcií a štěňaty.

Ne — neřekl jsem jim, kde Rodina leží. Jen jsem navrhl, že by nemuselo být marné zkusit nějaký z těch nových poloostrovů. To byla část těch informací, které jsem pro Jasona vytáhl z počítače. Vzal si disketu a prostudoval ji.

Bože můj. Bylo to ještě horší. Rodina byla pořád ještě uvedena jako uzavřený pozemek. B-Jay ho odmítla přihlásit mezi otevřené, protože nechtěla, aby se nám tam nahrnuli uprchlíci.

A já Jasonovi řekl, aby hledal mezi uzavřenými pozemky.

Ale proč tenhle poloostrov?

Aha. Už mi to došlo.

Měli jsme rozsáhlou síť podzemních údržbářských tunelů. Červi se tam mohli schovat před průzkumem. Obyvatelé vesnice, kteří by žili nahoře, by vypadali úplně normálně.

Jason po mně vůbec nešel. A přitom to bylo přesně tak, jak to pořád dokola říkal: v téhle hře nejsou žádné

náhody. Nakonec mě našel. A měl pravdu. Hořce jsem toho litoval.

Pořád jsem ještě zíral na monitor.

Jasonův tábor byl tři hodiny cesty daleko. Přinejmenším. Když pojedou nákladňáky v noci s tlumenými světly, bude to trvat čtyři hodiny nebo déle. Nejspíš byli pořád ještě na cestě.

Podle mě čekali na Jasona a Orrieho tak dlouho, jak jen mohli.

Podívejme se, jestli — ano, tady byli. Všechny vozy kromě jednoho nákladňáku a jedné dodávky se vracely do tábora. Podíval jsem se na hodinky. Odjeli kolem páté. Měli by tam dorazit každou chvíli.

Ale bez Jasona budou bezmocní.

Co mám dělat?

I kdyby se za nimi vydal hned, jak dorazil k posledním dvěma vozidlům na cestě v rokli, nemohl se vrátit zpátky do tábora dřív než kolem půlnoci.

Něco mě napadlo.

Nejspíš to byl nesmysl.

Ale za pokus to stálo.

Zvedl jsem telefon a naťukal číslo kanceláře vojenského guvernéra okrsku Santa Cruz. Sluchátko zvedla nějaká žena.

„Tady major Duke Anderson ze Zvláštních jednotek. Potřeboval bych mluvit s guvernérem."

„Je mi líto, ale zrovna tady není."

„Možná jste mi nerozuměla. Řekl jsem, že jsem ze Zvláštních jednotek."

„Rozuměla jsem. Plukovník Wrightová tady není."

„S kým mluvím?" zeptal jsem se.

„Poručík Gail Beekerová."

„Děkuji, poručíku. Mám pro vašeho plukovníka důležitou zprávu. Pokud ji nedostane dnes večer, skončíte jako vojín Gail Beekerová. Říká vám něco jméno 'Strejček Ira'?"

„Eh — nezavěšujte."

O chvíli později se ozval jiný ženský hlas. „Tady plukovník Wrightová. Kdo volá?"

„Major Duke Anderson. Zvláštní jednotky. Vyšetřuji červí zamoření v této oblasti. Viděl jsem dnešní útok na poloostrov a zjistil jsem umístění tábora odpadlíku. Máme velice málo času, plukovníku. Musíme udeřit dnes v noci. Znám tuhle skupinu. Jsou to Revelacionisté. Pokud budou tušit, že byl jejich úkryt prozrazen, budou ráno pryč Zvládnete noční akci?"

„Majore," řekla plukovník Wrightová, „moje jednotky nemají pro něco takového výcvik."

Jasně. Generálka od psacího stolu. Zbytky Pracovní armády. Řídili tady dopravu.

„Máte piloty? Máte vrtulníky? Máte muže a ženy, kteří dokážou držet pušky a mířit správným směrem?"

„Mám tři jednotky, které bývají zpravidla nasazovány do záchranných operací."

„To bude stačit. Probuďte je, prosím."

„Majore, uvědomuji si naléhavost..."

„Ne, plukovníku, neuvědomujete. Ti lidé vzali jako rukojmí děti. Jistě nevíte, že když ruší tábor, neberou své rukojmí s sebou. Nakrmí jimi své červy, aby vydrželi další týden bez jídla. Ty děti pocházejí z toho poloostrova. Možná máme příležitost k tomu, abychom je zachránili, ale jen pokud budeme jednat hned.

Všechno, oč vás žádám, je to, abyste se zeptala svých lidí, jestli mezi nimi nejsou nějací dobrovolníci, kteří by se chtěli zúčastnit této záchranné akce. Řekněte jim, že to může obnášet nějaké střílení. Ve skutečnosti je to téměř jisté. Osobně ponesu odpovědnost za naplánování a provedení celé akce. A také ji povedu."

Okamžik bylo v telefonu ticho. Pak plukovník Wrightová řekla: „Já tu odpovědnost ponesu sama, majore. Ale akci můžete vést vy. Kde jste? Mohu pro vás poslat vůz."

„S tím se neobtěžujte. Mám džíp. Jen pošlete někoho k bráně letiště, ať na mě počká s čistou kombinézou."

„Budu tam," řekla. A zavěsila.

Ta dáma byla v pohodě. Pravidelná armáda takhle fungovala vždycky.

Sklonil jsem se nad klávesnicí a začal kopírovat soubory na disketu. Budu je potřebovat pro instruktáž. Zatímco disketová jednotka vrčela, zvedl jsem telefon a zavolal B-Jay.

Měl jsem pocit, že by si možná chtěla dneska v noci vyrazit do hor.

Znal jsem jednu starou pannu, říkali jí Bába,
ta měla kočku a tři psy a starýho Saaba.
Když o sexu jen zaslechla,
tak ohluchla a oslepla
a začala se zuřivě po celým těle škrábat.

44. Dukova pomsta

„Nejlepší věc na válce je to,
že je v pořádku, když někoho nenávidíte."
—SOLOMON SHORT

Plukovník Wrightová byla malá žena s dlouhými černými vlasy a rozladěným výrazem ve tváři. Čím víc jsem se blížil k bráně, tím podezřívavěji mě sledovala.

„Nelíbí se mi to," řekla pak. Podala mi kombinézu. Začal jsem si ji přetahovat přes své oblečení. Na rukávu byly majorské výložky. „Díky," řekl jsem. A modlil jsem se, abych dostal příležitost zabít Delandra dřív, než někdo zjistí pravdu.

„Nedělám to pro vás," odpověděla. „Dělám to pro své lidi."

„Já vím. Já taky." .

„Jste mladší, než jsem čekala," řekla. „Vypadáte docela mladě nato, že jste sloužil v Pákistánu."

A jéje.

Pokrčil jsem rameny. „Četla jste mé záznamy."

Přikývla. „Něčí záznamy jsem četla." Dodala: „Nemyslím; že byly vaše."

Zarazil jsem se a nepokračoval jsem v oblékání. Čekal jsem, co řekne dál.

„Vím, kdo jste," řekla.

„Hmm"

„Použil jste jméno 'Strejček Ira'. Podle toho jsem poznala, že jste zabiják červů — a to je všechno, co potřebuju vědět. Pálíte červy. To je nejspíš všechno, co děláte. Myslím, že jste v tom docela dobrý. Ale chci, abyste si uvědomil jednu věc: armáda má na práci daleko více věcí než jenom pálení červů. Vím, že nejspíš nemáte nejlepší mínění o těch z nás, kteří sedí u stolu a pracují týle. Tak to obyčejně u vojska chodí. Ale kdybych neudržovala v okrscích San José a Santa Cruz pořádek, nemohl byste vy vykonávat svou práci."

„Plukovníku," řekl jsem. Narovnal jsem se, zapnul zip kombinézy a zasalutoval. „Nevím, co vás ve skutečnosti žere, ale myslím, že byste měla tenhle proslov přednést tomu, kdo vás nasral. Já vím, že na jednoho nasazeného muže v poli je zapotřebí třiadvaceti lidí v týle. Nikdy jsem nešel do akce bez toho, že bych se modlil, aby všichni tihle týloví pracovníci dělali svou práci dobře. A abych přiznal Ozbrojeným silám Spojených států to, co jim patří, nikdy jsem se ještě nezklamal. Víte, jak to vím? Pořád ještě žiju. Proto to vím. Takže si opravdu vážím toho, že jste připravila svou jednotku tak rychle. Slibuju vám, že se o ně postarám, jak budu moct nejlíp."

„Jdu s vámi," řekla.

„Při vší úctě, paní — pokud na tom trváte, tak se hádat nebudu. Ale nebude to moc hezká podívaná."

„Vím. Jak jsem řekla, četla jsem vaše záznamy. Předpokládám, že alespoň některé z nich odpovídají vašim skutečným zkušenostem. Pojďme."

Plukovníkovi jsem musel přičíst k dobru, že vrtulníky už měly nastartované motory. „Tudy," ukázala. Vešli jsme do instruktážní místnosti. Na židlích tam sedělo čtyřicet mužů a žen.

„Póó — zor!" zařval někdo. Plukovník Wrightová jim pokynula, aby si sedli. „Major Anderson vám vysvětlí, o co půjde."

Vložil jsem do počítače disketu a navolil příslušné snímky. Promítl jsem je na stropní monitor. Prošel jsem s nimi celou sérii snímků. Ukázal jsem jim útok na Rodinu. Popsal jsem to co nejplastičtěji — každou smrt, každé dítě.

Párkrát jsem se na ně podíval. Byli pobledlí. Dobrá. Fungovalo to. Chtěl jsem, aby věděli, do čeho jdou.

Pokračoval jsem dál. Řekl jsem jim, co jsem zjistil o základně odpadlíků. „Podívejte se sem — to jsem já, sedím v džípu. Teď sledujte. Až odjedu, přejede cestu červ a vydá se do kopce. Všimněte si, že na jeho hřbetě sedí člověk. To je vůdce kmene.

A teď — pokud se vrátíme na snímcích do dnešního jitra, uvidíte, kde jejich tábor leží. Mám podezření ohledně toho, proč na poloostrov zaútočili, ale to se potvrdí až při výsleších. Předpokládejme, že se náklaďáky, které vezly útočníky, nedostanou zpátky na základnu dříve, než někdy mezi půlnocí a jednou hodinou ráno. I kdyby některé z nich jely napřed, ten poslední — ten, který určitě čekal na tohohle červa — se tam dříve dostat nemůže. Máme skoro dvě hodiny na to, abychom se dostali do postavení.

Chci, abychom přistáli s vrtulníky tady — na tomhle poli, vzdáleném od jejich tábora asi pět mil. Pak se rozdělíme do dvou skupin. Jedna skupina obejde údolí a přijde ze severu a ta druhá zaútočí z východu. Chci, aby na téhle cestě, která vede na jih, stál džíp s plamenometem, který jim odřízne cestu. Velitelé skupin poletí se mnou. Podrobnosti si ujasníme během letu."

Zvedl jsem oči a uvědomil si, jak moc jsou ti lidé vyděšení. Odvedl jsem svou práci možná až příliš dobře. Teď jsem je potřeboval dostat zpátky.

„Kolik z vás už vidělo červa na vlastní oči?"

Několik z nich zvedlo ruku, moc jich nebylo.

„Kolik z vás už vidělo červa bojovat?"

Dvě ruce.

„Dobře, poslouchejte — řeknu vám pár věcí, které byste měli vědět. Hlavní je to, že máte výhodu. Vy víte, co se děje. Oni ne. Dneska v noci tam nahoře bude spousta zmatků, ale vy budete mít noktovizory a uvidíte všechno jasně. Budete mít plamenomety a AM dvěstěosmdesátky a granátomety. Každá z těchto zbraní tuhle záležitost zvládne. Vím to. Zabíjel jsem červy s pomocí všech tří.

Za druhé vám chci říct něco o tomhle kmeni odpadlíků. Mají z armády Spojených států strach. Vím to. Byl jsem s nimi skoro celý rok." To neznělo nejlíp. „Byla to tajná akce," dodal jsem. „Potřeboval jsem zjistit, jak si své červy ochočili. A zjistil jsem to. Také jsem zjistil, že odvedli možná až příliš dobrou práci. Jejich takzvaně ochočení červi před bojem utíkají. Budou se vás bát.

Takže — kdo má strach?" Rozhlédl jsem se po místnosti.

Tři ruce.

„Hovno. Je vás daleko víc, kdo máte v kalhotách nasráno. Chci ty ruce vidět."

Zvedly se čtyři — ne, pět dalších rukou.

„Dobrá. Díky za upřímnost. Tak fajn — kdo chtěl zvednout ruku, ale bál se, že bude vypadat jako blbec?"

Zvedly se další ruce.

„Kdo si není jistý tím, jestli má zvednout ruku nebo ne?"

Další ruce. Teď už to byla víc než polovina lidí v místnosti.

„Dobrá. Fajn, a teď všichni ostatní, kteří ještě nezvedli ruce a myslí si, že by je zvednout mohli?"

Pár dalších rukou. Už jsme to skoro měli. Začínaly se objevovat nějaké úsměvy. Dobře. Už se uvolňovali.

„A teď všichni ostatní, kteří ani teď nezvedli ruce — kdo lže v tom, že nemá strach?"

Nahoru vyrazily dvě další ruce..

„Pokud jste ještě nezvedli ruku, zvedněte ji teď."

Poslední čtyři ruce.

„Dobrá. Teď se rozhlédněte." Zvedl jsem ruku. Plukovník Wrightová taky. „Každý, kdo zvednul ruku, má strach. Dneska máte mít strach. Pokud se nebojíte, nemáte v téhle akci co dělat. Nechci mít na triku vaši smrt.

Poslouchejte: nechci, abyste si hráli na hrdiny. Nechci, abyste byli odvážní. Chci, abyste odvedli svou práci. Bude velice jednoduchá, pokud budete poslouchat rozkazy.

A teď cíl celé akce: pálit červy.

To je vaše práce. Červi musí zemřít. Je mi jasné, že by mělo svou určitou hodnotu, kdybychom chytili živého ochočeného červa. Ale chci, abyste věděli, že nemám zájem o to, abychom chytali tyhle ochočené červy. Červy musíte jakýmkoli způsobem zabít.

Zopakuju vám to v jednoduchých větách. Je možné, že někteří z těch lidí se mezi vás a červy postaví, aby je zachránili před upálením. Neváhejte s palbou. Zabijte je oba.

Lidé, se kterými máme co do činění, patří k jednomu kmeni. Jejich identita je naprosto a bez výjimky závislá na červech. Uctívají je jako své bohy. Pokud budeme chtít zničit kmen, musíme zničit jejich bohy. Ano, chtěl jste se na něco zeptat?"

Postavil se vysoký černoch. „Pane? Jak se máme chovat k zajatcům?"

Chladně jsem mu jeho pohled vrátil. „Jednoduše. Prostě žádné neberte."

„Pane?"

„Poručíku, znáte odstavec dvanáct?"

„Eh, ano, pane. Upřesňuje podmínky, za nichž může armáda uvést v platnost zákon o popravě."

„Přesně tak."

Na tváři se mu objevil zamyšlený výraz. Viděl jsem, jak si uvědomuje dopad mých slov. Bylo velice pravděpodobné, že bude dnes v noci se svými spolubojovníky popravovat nepřátele lidstva — včetně mnoha dvounohých. Nevypadal moc nadšeně. „Chápu," řekl. Posadil se.

„Děkuji. Další otázky?"

Nebyly žádné.

Podíval jsem se na hodinky. „Čtyřicet minut. Stihneme to taktak. Plukovník Wrightová řekla, že se můžu na jednoho každého z vás spolehnout. Dobrá. Řiďte se svými rozkazy a všechno bude v pořádku. Plukovníku?"

Potřásla hlavou. „Nemám co dodat. Je to vaše záležitost, majore."

„Děkuju. Dobrá, půjdeme —"

Pokynula mi a vyšli jsme za vojáky k vrtulníkům.

Limericky daly mi dost srandy nekonečný, taky odpor, taky spoustu nenávisti věčný.
Nenapsal jsem ale ty kusy,
co se i mně osobně hnusí,
a lidstvo by mi za tohleto mělo bejt moc vděčný.

45. Sliby

„Čistota je skoro vždycky jedovatá."
—SOLOMON SHORT

Bylo tam dohromady osm džípů. Každý měl na přední kapotě umístěn plamenomet. V každém seděl jeden člověk s granátometem a dva s puškami AM-280.

Pušky mohly červy ohrozit jen zblízka. Střelec musel jít tak nízko, jak to jen bylo možné, a střílet nahoru do tlamy. Kostnatý mozkový výstupek nebyl zespodu tak dobře chráněný. Dobře mířeným výstřelem bylo možné mozkový kmen zničit. Laserový zaměřovač pušky právě takový výstřel umožňoval. Nedoporučovalo se to ale osobám se slabšími nervy.

Byla tu celá jednotka vrtulníků. Každá osoba na základně se téhle akce chtěla zúčastnit. Plukovník Wrightová, která si dělala starosti se spoustou nečekaných překvapení, souhlasila s co největší účastí. Neměl jsem z toho radost.

Vrtulníky vyložily na stanovených místech pozemní týmy a džípy a pak odletěly do předem určených

postavení. Objeví se na obloze později se světlomety a světlicemi na padáčcích. Velice brzy tady bude velice jasno. Plukovník Wrightová byla také ve spojení s Denverem a pokoušela se je přemluvit k tomu, aby nám sem na chvíli zaměřili solární zrcadlo. To by nám zprostředkovalo malé místní slunce.

Já seděl v posledním džípu v řadě. Plukovník Wrightová se na mě podívala. „Je to vaše představení, majore. Dejte rozkaz."

Zvedl jsem mikrofon. Řekl jsem: „Hromy a blesky."

Džípy vyrazily dopředu. Světla se rozžala. Rozjeli jsme se cestou, plnou zatáček, do výchozích pozic tak tiše, jak to jen bylo možné.

Můj džíp pomalu nabíral rychlost. Slyšel jsem, jak se ostatní stroje zařazují do formace.

Zvedl jsem z přístrojové desky mikrofon a zapnul vysílání. Každý reproduktor na každém džípu teď opakoval moje slova: „Jste obklíčeni. Nepokoušejte se o útěk. Jste obklíčeni."

Ve vysílačce to zapraskalo. „Pane? Nestřílejte! Už se vzdávají!"

„Cože?" Vyměnili jsme si s plukovníkem Wrightovou rychlý pohled.

„Všichni zůstaňte na místech," rozkázal jsem. Mávl jsem na řidiče. „Jedeme."

Utábořili se ve starém rozpadlém ranči. Bylo tu pár otlučených autobusů; nic víc. Ve světlech dvou džípů tu stálo pět mladistvých a tucet ospalých dětí.

Najednou se nám nad hlavami objevily vrtulníky — rozsvítily se jejich reflektory, zabodly se do země a osvětlily noc —

Vylezl jsem z džípu, vytáhl zezadu plamenomet a nasoukal se do popruhů. Plukovník Wrightová mě přitom sledovala. „Myslíte, že je to nutné?"

„Nikomu nevěřím." Zamžoural jsem proti záři reflektorů. Bože, jaký kravál ty vrtulníky dělaly. A zvedaly prach. „Pošlete ty vrtulníky pryč. Ať prohledávají přístupové cesty."

Přešel jsem k dětem. Poznal jsem několik, které pocházely z Rodiny. Choulily se k sobě ve vyděšeném, ustrašeném hloučku; žádnému nebylo víc než deset let. Ostatní děti, které byly z kmene, stály drze stranou. Ani v jedné skupině nebyl Tommy.

Děti z Rodiny byly tak vyděšené, že se s nimi nedalo mluvit. Klekl jsem si na jedno koleno před malou Krystalkou. „Už je to v pořádku, maličká. Přišli jsme, abychom tě odvezli domů. Víš, kde jsou ostatní?" Potřásla hlavou. Nevěděla nic.

Rychle jsem ji objal a vstal jsem. Ukázal jsem na jednoho z vojáků: „Vy, desátníku, odveďte odsud ty děti." Věděl jsem, co budu muset udělat pak, a nechtěl jsem, aby viděly, co se tady bude dít.

Počkal jsem, dokud nebyly děti z Rodiny pryč, a pak jsem přešel ke druhé skupince. Popadl jsem nejvyššího z mladistvých — vyhublého kluka s velkým nosem a slabou bradou — a postrčil ho dopředu. Vypadal vyděšeně. Odsunul jsem si brýle z očí na helmu, aby se mi mohl podívat do tváře. „Jeffrey — ano, nebo ne: poznáváš mě?"

Zbledl. „Eh, ano."

„Dám ti na vybranou. Chceš žít, nebo zemřít?"

„Žít."

„Dobře, Jeffrey. Kde je Delandro?"

„Nevím. Nevrátil se."

„Vím, že někdo se vrátil, Jeffrey. Kde jsou?"

„Nemůžu ti to říct! Dal jsem slovo!" Začal se třást.

„Slíbils to?"

„Ano, pane!"

„Mně jsi taky něco slíbil. Který slib chceš dodržet?"

„Já—já—"

Vytáhl jsem z pouzdra pistoli. Věděl jsem, že se na mě dívá spousta mužů a žen. Věděl jsem, co budu muset udělat.

„Jeffrey," řekl jsem. „Budu ti muset vystřelit tvůj zkurvenej mozek z hlavy."

„Prosím, Jime —" Začal plakat.

„Já to nechci udělat, Jeffrey. Otoč se." Opřel jsem mu chladný kov hlavně o zátylek. „Řekni mi to, Jeffrey."

„Zabijou mě, když to udělám."

„Zabiju tě já, když to neuděláš."

Jednu chvíli jsem myslel, že povolí. Pak popotáhl nosem. „Je mi to líto — ale nemůžu."

„Mně je to taky líto." Stiskl jsem spoušť. Jeho hlava zmizela. Skácel se dopředu do prachu. Ostatní děti z kmene s hrůzou zíraly. Věděl jsem, že jsem netvor. Vůbec mi to nevadilo.

Udělal jsem krok stranou a namířil pistoli na dalšího — tentokrát na děvče s postavou hrušky a s umazaným obličejem. Vypadala vztekle.

Někdo mě popadl za paži a obrátil — byla to plukovník Wrightová. „Pro lásku boží! Co to děláte?"

Namířil jsem jí hlaveň do obličeje — „Nepleťte se mi do práce, plukovníku!"

„Vždyť to jsou děti!"

„Nevěřte tomu ani vteřinu! Viděl jsem tyhle nestvůry v akci! Tenhle —" ukázal jsem na Jeffreyho tělo, „tenhle je osobně odpovědný za smrt nejméně sedmi mužů a žen, z nichž čtyři byli příslušníky armády Spojených států!"

Otevřela ústa, aby něco řekla. Uvědomila si, že na ni stále mířím svou pistolí. Chladně se na mě podívala a ustoupila stranou. „Bude se konat výslech."

„Už se na něj těším. Znám odstavec dvanáct."

„Ano. Pokud tomu rozumím správně, jste na něj odborník!"

„Zatímco se tady hádáme," řekl jsem, „vůdcové kmene unikají." Obrátil jsem se k dívce. „Sandro, dám ti na vybranou. Žít, nebo zemřít."

„Zemřít." Vypadala vítězně. Otočila se a nastavila mi své temeno. „Tak do toho, čuráku," řekla. Udělej to."

Zavřel jsem oči. Snad mi Bůh odpustí. Udělal jsem to.

Udělal jsem krok stranou k dalšímu mladistvému.

Než jsem mu mohl nabídnout volbu, ukázal — na stodolu. Natáhl jsem ruku dozadu a mávl na řidiče jednoho z džípů, aby popojel. Jeho světla se zabořila do šeré temnoty staré stavby. Všude kolem se povalovaly plesnivé hromady sena.

Léčka?

Odtáhl jsem chlapce od ostatních. Zlostně se na něj mračili. „Dávejte na něj pozor," řekl jsem plukovníku Wrightové. „Chce žít."

Přistoupil jsem k džípu, který svítil na stodolu. „Připravte si plamenomet. Všichni ostatní," zavolal jsem, „sledujte okolí."

Nedávalo to smysl.

Delandro nebyl blbec. Ani Jessie a Marcie. Ti by se ve stodole neschovali.

Možná v té stodole něco je. A možná tam není nic. Nejspíš bude jediná věc v té stodole to, co mi bude chtít Delandro ukázat. Ne, tady se dělo něco jiného.

Tak proč na ni ten kluk ukazoval?

Otočil jsem se a podíval se na něj. Už se netřásl. Dokonce se trochu usmíval.

Řekli mu, aby ukázal na stodolu.

Delandro na nás byl připravený.

Řekl tomu klukovi, aby ukázal na stodolu. Dokonce řekl těm dvěma dětem, aby zemřely — aby to vypadalo jako opravdové doznání. A děti to samozřejmě udělaly — aby chránily Oriieho.

To byla ta zatracená mysl, zaměřená na přežití. Delandro je naučil, že jejich identita je vyjádřena v Orriem. Zemřely, aby tu identitu zachránily. Jejich mysl, zaměřená na přežití, je odsoudila k smrti. Smrt těch dvou dětí měla jen ospravedlnit tu lež. A informaci tohohle kluka jsme měli uvěřit, protože jí předcházela smrt dvou lidí.

Delandro věděl, co udělám. Přechytračil mě.

Nebo ne?

Nenaplánoval by si to tak pečlivě, kdyby se pokoušel uniknout. Bylo tu něco, co se pokoušel ochránit.

Proč?

Vždycky vyzdvihoval svou pohyblivost. Byla to jeho jediná obrana.

Nejspíš tady nechal něco, co nebylo pohyblivé.

Napadlo mě...

Pokusil jsem si vzpomenout, jak tohle místo vypadalo na snímcích z družice.

Byla tu hlavní budova, dvě skupiny malých chat, bazén a stodola.

Neměli moc času nazbyt. Nečekali, že tu ještě v noci budou. Mysleli si, že se už všichni budou stěhovat na poloostrov.

Spustil jsem si znovu před oči noktovizory a přepnul na infračervenou. Nebylo tu vůbec nic, ani na vzdálených kopcích. Nějaké zůstatkové teplo bylo kolem budov. Několik zajímavých ohnisek tepla jsem zahlédl ve stodole, ale byla příliš malá i nato, aby to byly děti.

Chtěl jsem jít do stodoly a podívat se na ně, ale nehodlal jsem to udělat ve chvíli, kdy mi bylo jasné, že je to past. Měl jsem podivný pocit, že už jsem do té pasti napochodoval a že je to jen otázka času, než si uvědomím, jak bezmocný jsem.

Obrátil jsem se k plukovníku Wrightové. „Ať vaše skupiny prohledají všechny budovy. Pak je zapalte."

Ale bylo mi jasné, že nic nenajdou.

Ne, musel jsem se na to podívat z Delandrova úhlu pohledu. Nebo z Jessiina. Nejspíš se sem stačila vrátit a všechno tady připravila. Nebo to byla Marcie. To bylo ono. Byla to Marcie.

Věděla naprosto přesně, s jakou výbavou si to sem přihasím. Nemohla si dovolit se s tím vším utkat v otevřeném souboji. Její jedinou nadějí bylo najít slabé místo.

Kde bych mohl být zranitelný?

A pak mi to najednou došlo.

Tohle byla návnada. Měli jsme tady strávit půlku noci prohledáváním ranče, pak to vzdát a vrátit se domů.

Obrátil jsem se k plukovníku Wrightové. „Beru si šest džípů. Vím, kde odpadlíci jsou." Ukázal jsem na svého řidiče. „Zavolej vrtulníky. Řekni jim, ať se připraví k návratu do našeho výchozího postavení. Ale ať se děje co se děje, ať se k němu nepřibližují."

Sestavil jsem čtyři skupiny a vyrazili jsme.

Cesta zpátky z hor byla rychlejší než cesta nahoru — kromě poslední půl míle, kdy jsme znovu stoupali.

„Dobrá," řekl jsem do rádia. „Všichni se připravte, a až naskočí světlo, přeleťte rychle nad výchozím postavením a shoďte tříštivé granáty!"

„Rozumím!"

„Připrav se," zašeptal jsem svému řidiči. „Až se rozsvítí světla, chci, aby byli všichni připraveni zaútočit. Střílejte bez výstrahy. Neberte zajatce!"

Spojil jsem se s plukovníkem Wrightovou. „Jsme připraveni."

„Rozumím."

Přepnul jsem noktovizory na maximum. Nebyl jsem si úplně jistý, ale zdálo se mi, že se něco v našem výchozím prostoru pohybuje. Měl jsem pravdu. Chtěli to tam zaminovat.

No, nějak už to zvládneme.

Najednou se obloha rozzářila sluncem. Solární zrcadlo nad západním pobřežím, padesát kilometrů od nás a šestnáct set kilometrů nad povrchem planety, se natočilo, aby vytvořilo nad pobřežím umělý sloup světla.

Naše výchozí postavení bylo osvětleno skoro jako ve dne.

Byli tam čtyři červi. A skoro všichni dospělí členové kmene odpadlíků. A dva nákladňáky vějířovitých min. Tohle by dokázalo zničit celý pluk vrtulníků.

Skoro okamžitě se nad hřebenem vynořily vrtulníky. Odpadlíci už utíkali do rokle na jižním konci planiny a skákali dolů.

Vrtulníky při přeletu shazovaly tříštivé granáty. Hvízdaly ve vzduchu jako ohňostroj. Pukaly jako pražená kukuřice a rozsévaly všemi směry záblesky.

Země začala vybuchovat —

Miny už byly odjištěné. Každá svým výbuchem aktivovala ty, které ležely vedle. Byla to řetězová reakce. Bomby rozsévaly střepiny —

Dva červy to roztrhalo na místě. Třetí se svíjel bolestí, čtvrtý vyrazil do kopce vstříc prvnímu džípu. Šťouchl jsem do svého řidiče. Vyrazili jsme mu naproti. Popadl jsem rukojeti plamenometu.

Ale dívka ve vedoucím džípu už se dala do práce. Otočila hlavní plamenometu a zamířila na červa. Plameny ho olízly a on vybuchl a zemřel.

Sjeli jsme na planinu a spálili červy, kteří byli tam.

Většina odpadlíků byla mrtvá. Zabily je jejich vlastní bomby. Někteří byli ranění. Znovu jsem uvedl v platnost odstavec dvanáct.

Na dně rokle jsme pochytali poslední z těch, kteří to přežili. Byli příliš otřesení nato, aby kladli nějaký odpor.

Byl jsem tím skoro zklamaný. Bylo to příliš jednoduché.

Sešel jsem z kopce dolů. Nechal jsem zajatce postavit do řady. Bylo jich pět. Každému jsem dal na vybranou. Žít, nebo zemřít. „Kde je Delandro?" Vybrali si smrt. Nebyl jsem překvapený. Odstavec dvanáct.

Nebyla mezi nimi ani Jessie, ani Marcie. To bylo špatné.

Poslední se mi pokusil vysvětlit, že to, že chce zemřít, je jeho vlastní volba.

„To máš fuk," řekl jsem. „Mrtvý je stejně mrtvý." Stiskl jsem spoušť. Ať mi Bůh odpustí. Bylo to čím dál jednodušší.

Všichni jsme se divili, co že to v něm dříme,
že vždycky sbalí ženskou, o který jen tiše sníme.
Jaký bylo překvapení
— vždyť v tom žádný kouzlo není!
„Každá touží po chlapovi, co má koule tři, ne?"

46. Tajemství stodoly

„Očekávej nejhorší.
Nikdy nebudeš zklamaný."
—SOLOMON SHORT

Zpátky jsem jel sám. Potřeboval jsem přemýšlet. Na půli cesty zpátky k táboru kmene jsem se rozhodl. Napočítal jsem do deseti. Pořád mi to připadalo jako nejlepší řešení. Zvedl jsem telefon a naťukal číslo. „Ptáčku, tady je Jim. Na nic se neptej. Jenom poslouchej —" Doufal jsem, že mi konečně uvěří.

Plukovník Wrightová na mě čekala před stodolou. Ještě ji nespálila.

Většina vojáků odjížděla. Děti naložili do jednoho z autobusů a odvezli pryč. Pustili jsme ho na silnici.

Plukovník Wrightová stála před obrovskými otevřenými dveřmi. „Myslím, že byste se měl podívat dovnitř."

Vešel jsem.

Byla tam z balíků sena postavená ohrada. Její stěny byly přes dva metry vysoké. Musel jsem vylézt na několik balíků sena, které stály vedle, abych se mohl podívat dovnitř.

V ohradě bylo pět malých červů, nejmenších, které jsem kdy viděl, dost malých na to, aby je bylo možné držet v náručí jako děti.

A ještě něco jiného.

Podlaha té ohrady byla tmavá a mokrá od krve.

Kolem se povalovaly nějaké kousky roztrhaného oblečení, ale nebylo v nich možné poznat cokoli jiného než jen útržky oblečení.

Tady byly ty děti, které nám chyběly.

Malí červi se na mě podívali a zahvízdali. „Prrt?" zeptali se. Jeden z nich chtěl po balíku sena vylézt nahoru, ale ještě si pořád nebyl moc jistý sám sebou. Uvědomil jsem si, že se usmívám. Mláďata — každého druhu —jsou nádherná. I červi.

Jak staří asi byli? Nejvíc tak týden.

Tak tohle tu byl Delandro ochotný nechat. Svůj nadbytek. Vždycky si mohl vypěstovat další červy, tyhle nepotřeboval. A vždycky pro ně mohl najít dostatek jídla. Ne, tohle místo opustili ještě dříve, než jsme se sem dostali.

Ale buď on, nebo Marcie věděli, co si pomyslím; že odpadlíci pokládají červy za příliš hodnotné na to, aby je opustili.

Ale v tom se pletl.

Věděl jsem totiž jednu věc. Pokud je fanatik ochotný za věc položit vlastní život, tak mu vůbec nezáleží na životě kohokoli jiného.

Sundal jsem si z ramene plamenomet. „Všichni ven. Jakmile ta stodola jednou chytne, nebudete mít ani půl minuty na to, abyste se odsud dostali."

Plukovník Wrightová se na mě podívala. „Mohli bychom tyhle vzorky vzít zpátky...?"

Potřásl jsem hlavou. „Už jsou poznamenaní. Z toho by nic nebylo."

„Poznamenaní?"

„Lidskou krví. Raději běžte." Počkal jsem, dokud neodešla. Ještě jednou jsem se podíval na malé červy. Řekl jsem: „Skoro bych se vás naučil mít rád, vy malí zkurvysyni — jen kdybyste neměli tak zasraný nároky na žrádlo."

A pak jsem je spálil.

Zemřeli rychle. Byl jsem rád.

Oheň přeskočil na stěny a rozšířil se. Když jsem dobíhal ke dveřím, právě chytala střecha stodoly. Venku jsem se ještě stačil otočit, zrovna když plameny vyšlehly nahoru. O chvíli později se střecha propadla dovnitř.

Obrátil jsem se k plukovníkovi Wrightové. „Díky. Vedli jste si dobře, madam. Pojďme."

„Budete ještě něco potřebovat, majore?"

„Ano, ve skutečnosti ano. Hodila by se mi mobilní pátrací dodávka."

„Máte pro to nějaký zvláštní důvod?"

„Ještě pořád zbývá vypátrat jednoho červa. Chci ho."

Přikývla. „Najděte ho rychle. Spalte ho." Po tom, co viděla tady, jsem ji nemusel vůbec přemlouvat.

„A vůdce kmene," dodal jsem.

Zamračila se. „Myslela jsem, že jsme je dostali."

„Přinejmenším čtyři z nich nebyli ani mezi mrtvými nebo nezvěstnými. Nemyslím, že by se sem vrátili. Nemyslím, že by to vůbec někdy měli v plánu." Posadil jsem se vedle ní do džípu.

Po straně si mě prohlížela. Věděla, že je všechno daleko složitější než jsem jí řekl, ale nechtěla se vyptávat. Obrátila džíp na cestu a rozjeli jsme se.

Když jsme se vzdálili od hořících budov, řekla tiše: „Chtěla bych vám něco říct."

„Jen do toho. Nemůžete zranit mé city. Už žádné nemám."

„Už když jsem vás viděla prvně, tak jste se mi nelíbil. Nelíbila se mi vaše instruktáž. Nelíbil se mi způsob, jakým jste tuhle akci řídil. Aby bylo jasno, majore Andersone, nebo co jste vlastně zač — nelíbíte se mi. Nechci vás ve své oblasti. Nechci s vámi mít cokoli společného. Je to jasné, majore Andersone!"

„Je to naprosto jasné, plukovníku. Určitě budete ráda, když vám řeknu, že se v tomhle úplně shodujeme."

„Děkuji, majore."

„Není zač, plukovníku."

Dodávka na mě čekala na okraji letiště. Hodil jsem plamenomet dozadu, vlezl si za volant a zamířil zpátky k Rodině.

Znal jsem holku — okouzlila mě svým ňadrem třetím.
Nemohla se divit tomu, že na ni tak letím.
Slíbil jsem, že o tom nikomu nepovím,
že se její jméno nikdy nikdo nedozví.
(Klidně mi napište. Jen za stovku vám ho střelím.)

47. Vzájemná obvinění

„Všechno souvisí se vším.
Proto je tak těžké udržet tajemství."
—SOLOMON SHORT

Odbočil jsem na cestu, která mizela v rokli.

O tři kilometry výš byla ostrá zatáčka. Skrytý každému, kdo by do ní najížděl seshora, stál zátaras ze dvou starých autobusů.

Byla tam Betty-John, Ptáček, Velká Břečťanka a několik mladistvých. Všichni ozbrojení. Vytáhl jsem ze zadní části dodávky plamenomet a připojil se k nim.

Ptáček mě poslechla. Dobře.

Přišla ke mně a zeptala se: „Jak to šlo?"

„Dostali jsme skoro všechny."

„A co děti?"

Přikývl jsem. „Bylo tam sedm našich, které jsem poznal, a tři další, o kterých nevím nic." Jmenoval jsem jí ty, které jsem znal; Ptáček se netvářila nijak nadšeně. „Plukovník Wrightová se o ně dneska v Santa Cruz postará."

Betty-John se zeptala: „Co se stalo s odpadlíky?"

Řekl jsem to bezbarvě. „Nebrali jsme zajatce."

„Dobře," řekla. Začala se odvracet, ale pak se ke mně znovu otočila. Vypadala zlomeně a ztrhaně. „Měl jsi pravdu, Jime."

„Raději bych se pletl."

„Pokouším se ti říct, že jsem tě měla poslouchat dřív."

„Jo, tos měla." Tohle pro ni bylo těžké a já jí to rozhodně nijak nechtěl ulehčit.

„Já — je mi to líto. Měla jsem ti věřit, ale — nikdy jsem si nemyslela — no, je mi to líto, to je všechno."

Věděl jsem, co mám říct, a rozhodl jsem se, že se tomu nebudu bránit. „Mně je to líto taky, B-Jay. Protože lítost nestačí. Nikdy. Já jsem na lítost odborník. Nemůžu najít Tommyho. Alec je mrtvej. Holly je na tom skoro stejně. Chceš něco slyšet? Jsem víc nasranej na tebe než na ty odpadlíky."

„Pokouším se omluvit — !" vykoktala. „Musíš mě obviňovat ještě i ty?"

„Jo, přesně tak! Kurvaprdel! Jasně! Protože nemám nikoho jinýho, na koho bych to vyrval!"

Začala protestovat, pak si uvědomila, co jsem jí právě řekl, a zmlkla. „Tak dobře," řekla pak. „Dej mi to sežrat. Vyřiďme si to tady."

Zaváhal jsem —

„No tak..."

— a pak už jsem to v sobě neudržel. Dal jsem jí to sežrat. Dal jsem jí to sežrat úplně všechno. „Ty bigotní, nafoukaná, pitomá, zasraná, zkurvená čubko! Moje děcka jsou mrtvý! A kolik dalších? Byly by dneska večer naživu, kdybys mě jen chvilku poslouchala! Chtěl jsem ty děcka zachránit, ale tys musela mít všechno po svým. Musela jsi to rozebírat, rozpitvávat, musela jsi kolem toho dělat zasedání, musela sis to rozmejšlet! A pak jsi v sobě měla ještě tolik drzosti, žes mi vykládala o tom, že se chovám jako paranoik a psychotik! No tak se podívej, kdo za to platí!"

Vypadala otřeseně. „To je všechno?"

„Ne! Dostala jsi to, o co sis říkala! Tak to je, madam! Mrtvý děcka na ulici! Ty děcka platily za tvou blbost!"

To už jí tekly po tvářích slzy. „Chceš mi k tomu říct ještě něco, Jime?"

Jak mohla vydržet poslouchat to, co jsem na ni řval? Já bych se srazil k zemi. Měl jsem mlčet, ale nemohl jsem. Musel jsem jí to říct. „Nenávidím tě, B-Jay. Nikdy v životě už ti nebudu věřit."

Vzlykala. Odkašlala si a řekla: „Pokračuj, Jime. Jsi ten jediný, kdo mi teď řekne pravdu. Zradila jsem Rodinu. Máš pravdu. Už si ničí důvěru nezasloužím. Nikdy." Rozsypávala se mi před očima.

I při tom všem vzteku jsem ji chtěl obejmout a přitisknout k sobě a říct jí, že to není pravda, že si pořád naši lásku a úctu a důvěru zaslouží. Ale Bože, jak já ji nenáviděl! Chtěl jsem ji zabít. Chtěl jsem zabít všechny. Kohokoli.

Chudák B-Jay.

Dělala, co mohla. Prostě to nevěděla. Kdyby mě jen poslouchala — dohánělo mě to k šílenství!

Nevěděl jsem, co mám cítit. „Už nemám co říct."

B-Jay se ode mě odvrátila, padla do Ptáčkovi náruče a rozplakala se. Ptáček se na mě zhnuseně podívala. Velká Břečťanka významně odjistila svou pušku a zamračila se na mě. Odvrátil jsem se od nich.

Velká Břečťanka ke mně přišla. „Jsi čurák," řekla.

„Řekni mi něco, co ještě nevím."

„Nemyslíš si, že už tak se cítí dost mizerně?"

Otočil jsem se a zabodl do ní vzteklý pohled. „Starej se o sebe! Nevíš, co jsem musel dneska udělat — nevíš vůbec nic! B-Jay se může aspoň vyřvat. Já nemůžu."

„Možná to všechno nebyl zas ten nejlepší nápad..." začala říkat Ptáček.

Najednou jeden z mladých vykřikl. „Zhasněte světla! Všichni!" Zvedl vysílačku. „Hlídky říkají, že sem jede dodávka."

B-Jay se odtrhla od Ptáčka a utřela si oči. „Všichni na místa!"

Obešel jsem jeden z autobusů a postavil se do ohybu zatáčky. Sundal jsem si z ramene plamenomet a čekal.

Netrvalo to dlouho.

Zaslechli jsme seshora z rokle vytí motoru. Zaslechli jsme pištění pneumatik. Uviděli jsme kužely světel —

Byl to minibus. Vyrazil ze zatáčky příliš rychle na to, aby mohl zastavit. Řidič si všiml zátarasu příliš pozdě a pokusil se ještě zahnout. Dodávka sklouzla stranou, poskočila, bokem narazila do jednoho z autobusů a hodila ho na bok druhého.

Řidič skoro okamžitě zařadil zpátečku —

Přejel jsem cestu za dodávkou jazykem plamene.

Dveře dodávky se otevřely a řidič s rukama nad hlavou vyskočil ven. Byl to ještě kluk.

„Lehni si na zem," rozkázal jsem mu. Vrhl se na břicho.

Vystoupil jsem zpoza stromu, za kterým jsem byl schovaný. Zamával jsem na B-Jay. Někdo rozsvítil světlomety jednoho z autobusů. Z křoví začali vylézat další lidi s puškama, namířenýma na dodávku.

„Pomalu vylezte," rozkázal jsem, „s rukama nad hlavou."

Žádná reakce.

Přešel jsem k dodávce, otevřel dveře a nahlédl dovnitř. Nebyli připoutaní. Bylo jich šest. Dva v bezvědomí. Delandro držel v náručí Jessii. Marcie na mě mířila puškou. Frankenstein vypadal, jako by měl zlomenou ruku.

Namířil jsem na Marcii plamenomet. „Polož to, blbečku. Jinak celá tahle kára lehne popelem."

Podívala se na Delandra. Přikývl. Položila pušku na podlahu.

„Všichni ven," řekl jsem. „Ruce nad hlavy." Obrátil jsem se a zavolal na Ptáčka. „Budeme potřebovat nosítka!"

Pak ke mně přišla B-Jay. Dívala se, jak odpadlíci vylézají z dodávky. Přinutil jsem je, ať si lehnou na zem vedle řidiče.

„Který z nich je ten jejich vůdce?" zeptala se.

Ukázal jsem na Delandra hlavní plamenometu.

„Upálím ho," řekl jsem.

B-Jay se postavila mezi nás. „Ne, to neuděláš," řekla.

„B-Jay — zabil moje děti."

„Nejdřív bude soud."

Beze slova jsem na ni zíral. „Ty si děláš srandu! Potom, co dneska udělal —?"

„Nejsem zvíře, Jime! Jasně že chci pomstu — ale ne tak naléhavě, abych se kvůli tomu vzdala toho zbytku lidskosti, který mi ještě zbyl! Ještě jsem neklesla tak hluboko jako ty!"

Spustil jsem plamenomet k pasu. Přistoupil jsem těsně k ní. Řekl jsem: „Já tyhle parchanty znám. Jen se do toho pusť. Chceš mít soud? Klidně. Můžu ti přesně říct, co se stane. Nebudeš je schopná odsoudit. Skončí to tak, že mi je předáš zpátky. A pak je upálím. Já si počkám."

Betty-John neodpověděla. Začala řídit odjezd. Vrátil jsem se zpátky ke své dodávce a hodil plamenomet do zadního prostoru.

Zpátky do Rodiny jsem odjel sám.

Zahradník Tony, ten měl rád malý žabky
s očima tak velkýma, že musí nosil klapky.
Pak v záhoně růží
si sám leštil kůži
a užil si to vždycky až do poslední kapky.

48. Jasonova volba

„Na každý čin existuje jasný, ale odmítavý kritický rozbor."
—SOLOMON SHORT

Nakonec jsem zašel za Delandrem do jeho cely. Po několika soukromých staletích nerozhodnosti jsem se rozhodl, že ho musím vidět.

Sám jsem nevěděl, co mu vlastně chci říct — a přitom jsem to věděl. V hlavě se mi honilo tisíc různých proslovů. Všechny jsem je zamítl jako nevhodné.

Jedna moje část se chtěla zeptat: „Jak to? Jak je možné, že to skončilo zrovna takhle? Skoro jsem v tebe věřil. Chtěl jsem v tebe věřit!"

Věděl jsem, co by mi na to odpověděl. „To je od tebe hezké, Jamesi. Znovu budeš mít pravdu. Už zase rozjíždíš ten svůj stroj na ospravedlnění."

A kdybych mu uvěřil, měl by znovu pravdu — a já mu nechtěl zavdat příčinu k tomu, aby měl pravdu, protože jsem měl plné zuby jeho ospravedlňování stejně jako svého.

Po pravdě řečeno to, co jsem chtěl ze všeho nejvíce, byla pomsta.

Naprostá pomsta. Musel si to přiznat sám — to, že on prohrál a já nad ním zvítězil.

Ale samozřejmě, že jsem chtěl mít zase pravdu. Byla to malá logická past, kterou mi v hlavě nastražil samotný Jason. Nebylo z ní úniku. Nemohl jsem mít pravdu bez toho, že bych se automaticky nemýlil.

Myslím, že to, co jsem po něm opravdu chtěl, byla omluva za to, jak mi ublížil.

Jenže říkal, že mi nemůže ublížit nikdo jiný, než já sám. Všechno, co říkal, svalovalo vinu na mě a on byl čistý. Jediné, co dělal, bylo to, že mi to všechno doručil. Byla moje chyba, že jsem jeho zásilku přijal.

Odepnul jsem si pás s pistolí a odložil ho na stolek, u kterého seděla strážná. Ta vstala, odemkla ocelové dveře a pustila mě dovnitř.

Delandro ležel na kavalci s rukama na břiše a zamyšleně hleděl do stropu. „Čekal jsem tě," řekl.

Byla tam židle. Posadil jsem se a díval se na něj.

„Připravil sis proslov, že?"

Potřásl jsem hlavou.

„Ne?" Nepohnul se. Jen otočil hlavu a podíval se na mě. „Neříkáš mi pravdu, Jime." A znovu nasadil ten svůj široký hřejivý úsměv. Zasmál se. „Připravil sis proslov, nejspíš rovnou několik. A nejspíš sis je všechny taky přeříkal. Ale rozhodl ses, že ani jeden z nich nepoužiješ. Je to tak?"

„Vždycky jsi byl expert na čtení myšlenek, Jasone. Proč bych se s tebou měl hádat?"

„Nepřišel sis sem jen tak na kus řeči," řekl. „Na to jsem tě vycvičil příliš dobře."

„Proč tady teda jsem?"

„Jime," řekl a potřásl hlavou. „Nedělej ze sebe blbce. Někdo by tomu mohl uvěřit. Jsi tady, protože chceš před zítřkem vyřešit všechno, co mezi námi je. Víš, co se stane u soudu, a víš, co se stane potom. A víš, kdo to bude muset

udělat.

Zítra mě zabiješ, Jime. Ale nejdřív chceš, abych ti to odpustil. Nebo chceš, abych tě prosil o život. Nebo chceš, abych ti dal nějaký důvod k tomu, abys mě mohl zabít. Máš smůlu. Nebudu spolupracovat. Nemáš nade mnou žádnou moc kromě té, kterou ti dám já. A já ti nedám žádnou."

Odpověděl jsem velice tiše. „Ale já ti něco můžu dát."

„Aha," řekl. „Teď se dostáváme k nabídkám." Posadil se proti mně. Jeho oči měly v sobě pořád tu nejpronikavější modř, jakou jsem kdy viděl. „Pokračuj." Poškrábal se na krku. Znal jsem to gesto.

„Dám ti na vybranou," řekl jsem. „Stejnou věc, jakou jsi dal ty mně. Můžeš žít, nebo můžeš zemřít."

„Ano?"

„Máš vědomosti, které nám mohou pomoct v téhle válce. Víš toho spoustu o červech. Armáda potřebuje vědět to, co víš ty. Můžeme se dohodnout. Budeš se svými lidmi pořád vězněm, ale budete žít. Nebo..." Pokrčil jsem rameny. „Bude soud."

„A ty nás zabiješ."

„Chceš žít, nebo zemřít?"

„Moje mysl, zaměřená na přežití, chce samozřejmě žít — ale myslím, že si raději vyberu smrt. Tak nebudeš moci udělat nic jiného, než mě zase poslechnout. Budeš muset splnit moje přání, Jime. Vidíš, mohu být uvězněný, ale pořád mám nad tebou nadvládu. Nedokážeš se mi ani pomstít."

„Jinými slovy, nedovolíš mi, abych se s tebou vyrovnal, co?"

Potřásl hlavou. „Ne. Proč bych to měl dělat?"

„Nevím. Myslel jsem — nejspíš jsem se pletl, ale jednu chvíli jsem skoro věřil tomu, že jsi tak osvícený, že miluješ celé lidstvo."

„Ne. To jsem nikdy neřekl. Nikdy."

„Moje chyba," přiznal jsem klidně. Znovu jsem se mu podíval do očí. „Teď si pojďme popovídat o tvé chybě."

„Ano?" Čekal.

„Týká se to toho, jak sis vedl při svém... náboru. Předkládal jsi lidem volbu mezi životem a smrtí. Ale nikdy jsi k tomu neměl právo. S lidmi, který jsi chytil, jsi nedělal skutečnou dohodu. Ta smlouva byla neplatná. Nikdy jsem ti nedal právo rozhodovat o mém životě nebo smrti. Prokazoval ses právem, které jsi nikdy neměl."

Delandro se mě zeptal: „Chceš, abych ti na to odpověděl?"

Přikývl jsem.

„Nikdy jsem se na tvé dovolení ptát nemusel. Jednal jsem z pověření malého boha."

„Jeho moc tady nemá nejmenší váhu," řekl jsem. „Dokud tohle bude planeta lidí, spadáš pod moc vlády lidí."

„A já tuhle moc neuznávám."

„Tvoje smůla. Protože tady pořád zůstává nevyřešená otázka konečného vyřizování. Jak s tebou mají příslušníci tvé vlastní rasy naložit?"

„Jime, je jediný možný výsledek zítřejšího soudního procesu. Víš to stejně dobře jako já. Oba víme, co se má stát a jak se to má stát. Pokud chceš, můžu ti dokonce napsat tvou řeč."

„Ne, díky."

„Já už jsem svou volbu provedl," pokračoval klidně Jason. „Udělal jsem ji při svém prvním Zjevení a všechno, co jsem kdy dělal, bylo pokračování procesu, který začal toho dne. Sloužil jsem novým bohům. Cokoli jsem udělal nebo řekl, bylo součástí mé služby."

„Tví bohové ti tady ale nepomůžou," řekl jsem. „Ne u tohoto soudu. Ať už se ti to líbí, nebo ne, budou tě soudit příslušníci tvého vlastního druhu."

„Lidská rasa není schopná soudit sama sebe — a já ti přísahám, že na této planetě není jediný člověk, který by nás za naše skutky dokázal odsoudit, protože už dávno nepracujeme v souvislosti lidstva. My jsme mimo vaše chápání. Ještě si to neuvědomuješ, Jime, ale tvoje moc se v budoucnosti stane irelevantní."

„Už mě to unavuje," řekl jsem.

„Můžeš odejít," odpověděl Jason.

„Přišel jsem sem, abych se ti pokusil zachránit život. Ne proto, že bych tě nějak miloval. Není to tak. Ale chci vědět to, co víš o červech ty."

„Nechci si zachránit život. A pokud chceš vědět o červech to, co o nich vím já, nu... je jediný způsob, jak toho dosáhnout."

Klidně si mě prohlížel. Je to jenom člověk, říkal jsem si, ale sám jsem tomu úplně nedokázal uvěřit. Viděl jsem ho v kruhu. Viděl jsem ho při Zjevení.

„Je toho tolik, co ještě nevíš, Jamesi. Neměl jsi utéct před Zjeveními. Pochopil bys to. Už nemůžeš bojovat s Chtorrany, stejně jako nemůžeš bojovat sám se sebou. Na cestě, po které ses vydal, není možné zvítězit."

Vstal jsem. Byl čas odejít. „Je po všem, Jasone. Konec. Prohrál jsi. Kmen zanikl. Děti jsou mrtvé. Mláďata zemřela. Noví bohové jsou mrtví. Všichni. Každý."

Jason vstal a podíval se mi přímo do očí. Jeho oči měly ostrou barvu poledního nebe. Přikročil ke mně tak blízko, jak to jen šlo. „Jime, podívej se na mě. Nejsem ten člověk, za kterého jsi mě vždycky pokládal. Nikdy jsem nebyl."

A začal si rozepínat košili.

„Musíš si uvědomit jednu věc. Viděl jsem tolik věcí, které jsou mimo tvé chápání..." Udělal krok dozadu, aby na něj mohlo plně dopadnout světlo lampy.

A pak jsem to uviděl.

Po hrudi mu rostla jemná růžová kožešina. Zářila purpurovými a oranžovými vzory. Vyděšeně jsem na něj zíral.

Kožešina mu rostla nejhustěji na břichu, v prostoru mezi rozkrokem a prsní kostí; rozpínala se a rozrůstala po jeho hrudi jako velký červený strom. Bylo to skoro krásné. Jason si rozepnul kalhoty a já viděl, jak se kožešina rozšiřuje po vnitřní straně jeho stehen. Obrátil se a já viděl, že mu roste po celých zádech. Všiml jsem si, jak mu růžové a bílé prameny prosvítají i mezi vlasy.

„Dotkni se mě," přikázal mi.

Proti své vůli jsem natáhl ruku.

Kožešina se chvěla stejně jako červí kožešina.

Byla to červí kožešina.

Obrátil se a znovu se mi podíval do očí. „Jime — vidím tě i se zavřenýma očima. Cítím tě a mohu tě ochutnat. Chutnáš solí a strachem a krví. Máš příchuť samoty. Slyším to, co si myslíš. Vyzařuješ ze sebe barvy, o kterých ani sám nevíš."

Zmlkl a chvíli mě pozoroval zvláštním pohledem, jako by se díval do místa za mýma očima. A pak se začal smát. „Ty to opravdu nevíš, že? Opravdu jsi oběť."

A pak se přestal smát a řekl: „Máš pravdu, Jime. Už nejsem člověk. Jsem přenesení lidskosti. Vyrostl jsem mimo rozměr lidství. Chtěl jsem s tebou tenhle dar sdílet, Jime. Chtěl jsem, ale tys mi to nedovolil, je to tak? Nikdy jsi nepochopil, jak jsme tě všichni milovali. Ne. Protože jsi nedovolil sám sobě, aby tě někdo — kdokoli — miloval. Odsoudil ses k tomu, že budeš svým životem procházet tak, že si budeš vařit k jídlu hovna a budeš se divit, proč všechno chutná tak posrané. Jsi ubohý blázen. Je mi tě líto pro všechno, co jsi ztratil. Jsi Jidáš, Jime. Zradil jsi nové bohy."

Bylo toho hodně, co bych mu k tomu mohl říct, ale nemohl jsem pro to najít slova. To, co jsem řekl místo toho, bylo skoro příliš prosté ve srovnání s rozsahem Jasonovy vize. Jen jsem potřásl hlavou a řekl: „Udělal jsi ohromnou chybu, když jsi na Rodinu zaútočil."

Jason si zapnul košili a natáhl si znovu kalhoty. Podíval se na mě s tvrdým výrazem v očích. „Dodržel jsem své slovo, Jime. Kdysi jsem ti řekl, že pokud porušíš slovo, které jsi mi dal, budeš toho hořce litovat. A přesně to se také stalo. Ať už budeš v budoucnu dělat cokoli, budeš vědět, že jsi porušil své slovo. A vždycky budeš vědět, že máš důvod, proč toho litovat. Lidé, kteří jsou dnes mrtví, by mrtví být nemuseli, kdybys své slovo dodržel."

„To na mě svádět nemůžeš."

„Jime, víš, jakou odpovědnost jsi měl. Víš, kde jsi selhal. Není vůbec nic, co bych ti k tomu mohl říct nebo udělat. Uděláš to ty sám a daleko hůř, než bych dokázal."

„Už se s tebou nebudu přetahovat o slovíčka, Jasone. Přišel jsem sem. Dal jsem ti šanci. Mám čisté svědomí."

„To je pitomost a víme to oba."

„Nejsi žádný bůh," řekl jsem mu. „Víš, v čem jsi udělal chybu? Chtěl ses mi pomstít. Můžeš to zabalit do sebevíc přechytralého obalu, ale pod tím vším není někde v hloubce nic jiného než jen pomsta, je to tak?"

„Já jen dodržel své slovo, Jamesi. Přesně tak, jak jsem ti to slíbil." Obrátil se ke kavalci a posadil se. Už mě propustil.

Neodešel jsem. „Víš, ohledně jedné věci, kterou jsi mi kdysi řekl, jsi měl pravdu. Nechci zabíjet. Ale zabiju. Nechci zabít ani tebe. Ale udělám to. Pokud budu muset."

„Řekl jsem ti, že už jsem zvolil. Myslím, že zemřu."

„Nedokončený? Neúplný?"

Zasmál se. „Já nejsem neúplný, Jime. Já jsem naplněný. Došel jsem dál, než kterýkoli jiný člověk přede mnou; ale tohle ještě není konec vývoje. Kdepak. Přijde toho ještě víc. Tohle je místo, na kterém se jen zastavím já, Jime, ne práce.

Příroda je bohatá. Bude plodit další a další proroky, dokud jeden z nás nepřivede lidstvo k proměně. Nikdy jsem si nemyslel, že je ze všeho nejdůležitější, abych to byl právě já, kdo ten úkol dokončí, jen to, že práce pokračuje. A to, co jsem udělal já, není promarněno. Pomohl jsem upravit cestu, usnadnil ji dalšímu prorokovi.

V tom směru ti závidím, Jime; protože je docela možné, že budeš žít tak dlouho, abys jednoho dne viděl konec mé práce. Slibuji ti, že k tomu dojde. Nic, co můžeš udělat ty nebo kdokoli jiný, to nemůže zastavit. Práce bude dokončena. Když ne mnou, pak někým jiným. Možná..." usmál se a účinek toho úsměvu byl děsivý. „Možná, Jime, to budeš právě ty, kdo jednoho dne dokončí to, co jsme tady začali."

„To dřív shořím v pekle," řekl jsem.

„Ano, to je ta druhá možnost."

Zavřel jsem za sebou dveře.

Nedovolil mi, abych se s ním vyrovnal. Parchant. Uměl vyvádět lidi z rovnováhy. Zase mi to udělal.

A zítra to udělám já jemu.

Nekrofila Neda Schultze zná už celej svět.
Je to ten cvok, co mrtvoly opíchal a sněd.
Soudci potom řekl:
„Já jsem někde četl,
že to není trestný, pokud je mi přes osmnáct let."

49. Soud

„Pokud postavíte lepší past na myši,
chytíte lepší druh myší."
— SOLOMOIN SHORT

Vešel jsem dovnitř, zastavil se a podíval se na ně.

Bylo jich jen sedm. Byli seřazeni podél jedné strany místnosti.

Marcie, Jessie, Frankenstein, tři, jejichž jména jsem neznal, a Delandro.

Klečeli a ruce měli složené v týlech. V postavení válečných zajatců.

Za každým z nich stála stráž s puškou, namířenou přímo na jejich záda. Žádnému z té skupiny strážných nebylo víc než šestnáct.

Byli lhostejní.

Jak stráže, tak vězni.

Vypadali jsme skoro civilizovaně.

Věděl jsem, co se tady stane. A oni to věděli také. Řeknou, co mají říct. My řekneme to, co máme říct my. Ale na výsledku to nic nezmění.

Odvrátil jsem se od nich. Pokývl jsem dvěma mladíkům v zadní části místnosti. Otevřeli dveře a zbytek Rodiny vešel tiše dovnitř. Rychle a s minimálním hlukem se posadili.

Poděsilo mě, jak málo nás zbylo. Méně než patnáct dospělých.

Když všichni seděli, pokývl jsem strážným u bočních dveří. Otevřeli je a dovnitř vešly tiše Betty-John a Ptáček. Vystoupily na pódium a posadily se ke stolu, který tam stál. Betty-John si před sebou rozložila nějaké papíry, nalila si sklenici vody a napila se. Pak položila sklenici a nasadila si brýle na čtení. Zahleděla se do papírů, které před ní ležely. Zvedla kladívko. Třikrát poklepala na malý kousek dřeva a řekla: „Soud nyní zasedá."

Pak se poprvé rozhlédla po místnosti. Vypadala nekompromisně. Rozhlédla se po svých posluchačích, jako by si sama dodávala odvahy.

Pak se podívala na vězně.

„Spravedlivý soud," řekla, „předpokládá, že obžalovaný je odpovědnou lidskou bytostí, schopnou rozeznat rozdíl mezi dobrem a zlem, a je schopen posoudit podle tohoto měřítka své skutky a důsledky z nich plynoucí." Podívala se na vězně. „Rozumíte tomu?"

Delandro řekl: „Nemáte autoritu k tomu, abyste nás soudili."

„Rozumíte otázce?" zeptala se Betty-John.

„Neuznáváme vaši autoritu."

„Ano, vím. Neuznáváte mou autoritu. Ale ať už je to jak chce, já stále autoritu mám. Rozumíte otázce? Dovolte, abych vám to zopakovala. Spravedlivý soud předpokládá, že obžalovaný je odpovědnou lidskou bytostí, schopnou rozeznat rozdíl mezi dobrem a zlem a je schopen posoudit podle tohoto měřítka své skutky a důsledky z nich plynoucí. Výsledek tohoto sezení je závislý na jeho schopnosti porozumět informacím, kterých se mu dostane. Rozumíte tomu?"

„Neuznáváme vaši autoritu."

Podíval jsem se na Betty-John. „Můžu?"

Přikývla.

Přešel jsem k Delandrovi. „Jednám jako známý tohoto soudu. Rozumíš?"

„Neuznáváme autoritu tohoto soudu."

„Ano, tomu rozumím. Chápu tvůj postoj. Neuznáváš autoritu tohoto soudu. To je špatné, protože jsi tady stejně."

„Nemáte autoritu k tomu, abyste nás soudili."

„Tahle záležitost je irelevantní. Proces už začal, ať už si myslíš, že k tomu máme právo, nebo ne."

Delandro neodpověděl.

„Včera v noci jsem ti něco nabídl. Chceš to přijmout?"

Jeho tvář zůstala prázdná. Věděl jsem, co dělá.

„Odmítnutí odpovědi se pokládá za odpověď, Delandro."

Odpověděl tím, že neodpověděl.

Tak. Budeme to muset sehrát až do konce. Takhle to začíná — a bude to pokračovat k nevyhnutelnému děsivě logickému konci.

Najel jsem na svou roli. „Uvědomujete si samozřejmě, že si tímhle podepisujete vlastní rozsudek smrti?"

Vzhlédl ke mně. K Betty-John. K nám všem. „Smrti se nebojím," řekl. Pak se znovu podíval na mě. „Pokud mi strčíš pistoli do úst, Jamesi, a necháš mě vybrat mezi životem a smrtí, neudělám stejnou chybu jako ty. Pokud si vyberu smrt, pak mi nebudeš moci nic udělat, nic, čím bys mi mohl vyhrožovat. Jsem zdrojem svých vlastních voleb a vždycky jím budu. Jakákoli moc, kterou nade mnou budeš mít, bude jen mocí, kterou ti dám já. Nedávám ti nic. Nedáme ti nic."

Jasně.

Podíval jsem se na ostatní. Všichni vězni byli lhostejní. Zklamalo by mě, kdyby to tak nebylo.

Podíval jsem se na Betty-John. Podívala se na mě. Byla stejně podrážděná jako já. Přešel jsem k ní.

„Říkal jsem ti, že to tak bude vypadat. Já tyhle lidi znám."

„Až moc dobře," poznamenala kysele Betty-John. „Dobrá." Zvedla svůj blok. Ustoupil jsem zpátky.

„Než budeme pokračovat, chci vám objasnit vaše možnosti," řekla Jasonovi a ostatním. „Za prvé je tu protidiskriminační záležitost; u těch z vás, kteří jsou dostatečně předvídaví na to, aby uznali autoritu tohoto soudu,

bude otázka viny nebo neviny rozhodnuta ve prospěch služby společnosti.

James McCarthy mě informoval o tom, že máte všichni povědomost o informacích, týkajících se povahy chtorranské ekologie, o informacích, které se mohou ukázat jako důležité pro válečné úsilí Spojených států. Pokud se kterýkoli z vás odhodlá tyto informace zpřístupnit, jsem připravena převést kohokoli nebo všechny z vás do příslušného programu národní služby.

Dovolte, abych vás ujistila o tom, že program pro společenské dobro není jiný výraz pro vězení, ale ani únik nebo propuštění na kauci. Úkol těchto programů národní služby spočívá v zapojení těch jedinců, kteří z toho či onoho důvodu nejsou schopni přijetí plné odpovědnosti občanství, a přesto chtějí plnit své závazky společnosti, v níž žijí. Je to naprosto dobrovolný program.

Pokud pro vás tato podmínka není přijatelná, pak bude tento soud pokračovat a budete souzeni za zločiny proti lidskosti. Pokud nikdo z vás nepožaduje jinak, budete souzeni jako skupina."

Žádný z nich nepromluvil. Ani jsem to nečekal.

Betty-John se zeptala: „Přeje si někdo z vás přijmout možnost programu národní služby?"

Čekala. Čekali jsme.

„Chápu," řekla. Něco napsala na papír a podala jej Ptáčkovi, aby to podepsala také. „Přeje si někdo z vás být souzen jako jednotlivec?"

Znovu ticho.

Betty-John si podrážděně pročísla vlasy rukou. Věděla, co přijde teď. Nelíbilo se jí to. Položila ruce na stůl a našpulila rty a vypadala nešťastně.

Nakonec zvedla kladívko a řekla: „Zaznamenejte, že mlčení vězňů bylo pochopeno jako odmítavá odpověď na obě otázky. Proto musíme v soudu pokračovat." Jasonovi řekla: „Soud je připraven přidělit vám obhájce."

Jason potřásl hlavou. „Neuznáváme autoritu tohoto soudu."

„Pane Delandro, chci vám dát další šanci. Skutečně doporučuji, abyste jí využil. Přejete si přijmout služeb obhájce?"

Jason zopakoval své prohlášení. „Neuznáváme autoritu tohoto soudu."

Betty-John vypadala zklamaně a rozzlobeně.

„Zaznamenejte, že vězňové odmítli uznat autoritu tohoto soudu." Podívala se do svých poznámek. Našla poznámku v civilním zákoně, kterou jsem jí podtrhl. „Dobrá. Soud uznává Jamese Edwarda McCarthyho jako odborného svědka, pokud jde o duševní stav vězňů." Podívala se na mě. „Jsou podle vás vězňové schopni rozeznat autoritu tohoto soudu?"

Vstal jsem. „Ne," řekl jsem. „Podle mého názoru toho v současné době nejsou schopni. Klíčové slovo je současné. Za jiných okolností možná."

„Zabýváme se současností," řekla Betty-John.

„Souhlasím."

Betty-John posunula prst po stránce a našpulila rty. Ale místo toho, aby přečetla následující odstavec, mi pokynula, abych k ní přišel. Šeptem se mě zeptala: „Jsi si tím jistý?"

„Je to přesně tak, jak jsem ti říkal, že to bude, B-Jay. Nenacházejí se ve stavu, kterému my říkáme odpovědnost, a můžeš v soudu pokračovat. A ano, vědí, co je v sázce. Přesně to chtějí."

„Nemyslíš, že chtějí celou záležitost obrátit naruby — a vzbudit ve mně soucit?"

Potřásl jsem hlavou. „Naopak. Myslím, že chtějí zemřít."

„Právě proto tenhle zákon nenávidím," řekla B-Jay. „Dělá příliš mnoho mučedníků."

„Neexistuje způsob, jakým by spolupracovali se systémem."

B-Jay řekla: „Jime, dovol, abych je odeslala do vazby v okrsku San Jose."

Potřásl jsem hlavou.

Ptáček řekla varovně: „Jime..."

Přerušil jsem ji. „Je to zatraceně nebezpečné."

„To může být pravda, ale tohle se zatraceně podobá pomstě."

„Ptáčku!" Jen násilím jsem se donutil k tomu, abych šeptal. „Je v téhle místnosti jediný člověk, který nechce pomstu?"

„O to jde, Jime. B-Jay má pravdu. Měli bychom je všechny poslat do San Jose."

Potřásl jsem hlavou. „Ne. Poslouchejte mě. Vaše autorita končí v okamžiku, kdy odmítnou vězni spolupracovat. Nemáte na vybranou. Odpovědnost za umístění přechází na velícího důstojníka obvodu. A já tu autoritu požaduju."

„O to se nehádám. Jde mi o lidskost celé věci!"

„Mně taky. Říkám, že to musíme dokončit tady, Pokud je pošleme do San Jose, bude to trvat celé měsíce — nebo ještě hůř, pošlou je do Oaklandu a bude to trvat celé roky. Delandro není blbec. Právní cestou si bude moct dělat, co bude chtít. Pokud dokáže svůj soud odložit o tři roky — a to dokáže — zbývá jen hodně malá možnost, že nakonec bude za své zločiny, souzen. Obžalují ho jen z malého spiknutí. Pokud opustí tenhle soudní okrsek, nejpozději do pěti let bude zpátky.

A kromě toho," dodal jsem šeptem, „nechci mu umožnit, aby se stal známou osobností. To svinstvo, které šíří, je nakažlivé. Já to vím."

„Jime, naposledy tě žádám, aby sis to rozmyslel. Může být ještě jiný způsob."

„Ptáčku, uvažoval jsem o tom mnohem déle, než si vůbec dokážeš představit. Možná jsem toho viděl zbytečně moc. Ale díky tomu jsem odborník. Ty jsi tady odborník přes doktořinu. Kdybys viděla rakovinu, vyřízla bys ji. Já jsem

odborník přes Chtorrany. A já tu rakovinu vidím."

Ptáček povzdechla. „Dobrá, Jime." Vypadala nešťastně.

Podíval jsem se na Betty-John. „Přejdi na další stránku," řekl jsem. Odstoupil jsem od stolu.

Betty-John četla:

„Po poradě s odborníkem se soud usnesl na tom, že obžalovaní jsou v současné době neschopni pochopení nebo spolupráce podle civilního řádu. Obžalovaní budou proto předáni do jurisdikce armády Spojených států."

Sledoval jsem Delandrovu tvář, zatímco Betty-John četla poslední slova. Oči se mu překvapením rozšířily. Pak se na mě podíval a věnoval mi úsměv, plný ocenění.

Betty-John pokračovala. „Poručíku Jamesi Edwarde McCarthy, velící důstojníku okrsku poloostrova Santa Cruz, přijímáte obviněné do své jurisdikce?"

Obrátil jsem se k Betty-John. „Přijímám."

„Děkuji. Soud se tímto odročuje."

Přešel jsem zpátky k Delandrovi.

„Jako hodinky, Jamesi. Jako hodinky," řekl. „Stroječek pracuje. Tik tak. Tik tak."

Na to jsem mu neodpověděl. Uvažoval jsem o svých dalších slovech. Bylo tu něco, co jsem chtěl vědět. Obrátil jsem se k vězňům. Velice tiše jsem se zeptal: „Kde je Loolie? V táboře nebyla."

Žádná odpověď.

Zvedl jsem oči a viděl jsem, jak si mě Jason prohlíží.

Sklouzl jsem pohledem stranou k Jessii. Tvářila se hořce a vztekle — a vítězně.

„Kde je?" zeptal jsem se.

Jessie si odfrkla. „To bys nepochopil."

„Zkus to se mnou."

„Měla Zjevení."

„A—?"

„Odevzdala se Orriemu."

„Cože udělala?!!"

Jessie se usmála. „Řekla jsem ti, že to nepochopíš."

„To se pleteš," řekl jsem. „Chápu to až moc dobře. Revelacionisti požírají své mladé."

Rychle jsem se od nich odvrátil.

Přešel jsem k Velké Břečťance, která velela strážím. „Vyveď je ven," řekl jsem.

Vězni byli seřazeni do řady a vyvedeni na parkoviště. Na trávníku byla velká plocha oddělená provazem. „Zaveď je tam."

Lidé z Rodiny teď vyšli předním vchodem z posluchárny ven a přešli kolem rohu, aby se k nám připojili. Malé děti jsem nechal odvést pryč. Zůstat mohli jen dospělí a mladí.

Slunce nám stálo vysoko nad hlavami. Den byl teplý a jasný. Byl to krásný den.

Počkal jsem, dokud vězňové znovu neklečeli. Vzal jsem do ruky mikrofon, zaťukal na něj, abych se přesvědčil o tom, jestli funguje, a promluvil. „Před osmadvaceti měsíci schválil Kongres výjimečný zákon o euthanasii. Zákon určuje zvláštní podmínky, kdy je oprávněno ukončení lidského života, jemuž bylo uškozeno natolik, že nemůže být uzdraven."

Pokývl jsem Velké Břečťance. „Přečteš prosím znění odstavců, které se týkají tohoto případu?" Podal jsem jí mikrofon.

Vzala si jej. Vytáhla z kapsy u košile list papíru, rozložila ho a začala číst znění zákona. Mezitím jsem sledoval tváře těch, kteří mezi námi přežili.

Byly zachmuřené.

Tohle bylo ošklivé, ale nutné.

Velká Břečťanka skončila a podala mi mikrofon zpátky. „Podle autority, vložené na mě Kongresem Spojených států amerických a velitelem Ozbrojených sil Spojených států tímto přijímám odpovědnost za rozhodnutí o ukončení." Obrátil jsem se k Velké Břečťance. „Máš doklady?"

Pokynula jednomu z mladších děvčat, které přišlo s blokem. Podepsal jsem všech sedm dokumentů.

„Jime!" Vzhlédl jsem. Byla to Marcie.

Přešel jsem k ní. „Ano?"

„Jsem těhotná. Můžeš se zeptat vlastní lékařky. Ona to ví. Včera mě prohlížela."

„Takže?"

„Dítě — zaslouží si přece svou šanci, ne?"

„Požaduješ přezkoumání svého případu?"

Rychle se ohlédla na Jasona. Jeho tvář byla stále bezvýrazná. Podívala se zpátky na mě. „Ano, požaduji," řekla. „Je to tvoje dítě."

Podíval jsem se jí do očí. Byla vystrašená. „Je mi líto, Marcie. Je příliš pozdě. Už sis vybrala. Nemám autoritu na to, abych znovu zahájil soud. Veškerá autorita, kterou mám, se týká toho, jestli jste nebo nejste nezvratně poškozeni. Svou šanci jsi dostala uvnitř."

„Ale já nevěděla, že plánujete tohle —"

„Ano, věděla. Věděla jsi, co si vybíráš. Řekli jsme to jasně."

„Je to tvoje dítě!" opakovala.

„Ne," řekl jsem. „Není. Ať už je čí chce, je to zrůda. A ty ho využíváš k tomu, abys mě zmanipulovala. To

nezabere."

„Jime, prosím —"

Naklonil jsem se k ní. „Marcie," řekl jsem tiše. „Drž hubu. To z tebe mluví jen tvoje naprogramování pro přežití. Já ho nebudu poslouchat, protože vím, kdo doopravdy jsi."

„Ty zkurvysynu," řekla.

„Mám dobrého učitele."

Odešel jsem od ní a palcem zapnul mikrofon. „Chci vyjasnit jednu věc. Když je nemocné zvíře, zbavíte je bolesti. Lidská bytost si zaslouží tutéž službu. To, co tu máme dnes, není pomsta. Pomsta je zločin proti nám samotným. To, před čím stojíme, je očištění. Bude to vypadat surově. Dívejte se na to jako na odstranění rakoviny. Ty z vás, kteří cítí, že to nebudou schopni snést, žádám, aby odešli. Ty z vás, kteří zde hledají pomstu, žádám, aby odešli. Ty z vás, kteří jsou zde proto, aby truchlili pro další ztrátu pro lidstvo, žádám, aby zůstali a truchlili." Pak jsem se obrátil k sedmi posledním členům kmene Revelacionistů Jasona Delandra. Dlouho jsem přemýšlel. Ne. Už nebylo nic, co bych jim chtěl říct. Všechno už bylo řečeno dříve.

Jason se na mě podíval. „Dostaneme možnost naposledy promluvit?"

„Tohle není poprava. Je to ukončení. Nebude sloužena žádná mše. Ale jestli chceš blábolit, nikdo tě nebude umlčovat."

Mlčel.

Vytáhl jsem z pouzdra pistoli. Obešel jsem řadu zezadu.

Přistoupil jsem k prvnímu. Nevěděl jsem, jak se ten muž jmenuje. Měl zrzavé vlasy. Vzpomněl jsem si na Holly. Prásk.

Udělal jsem krok stranou. Ta žena měla vlasy pečlivě sčesané dozadu a svázané do pevného ohonu. Vzpomněl jsem si na Aleka. Prásk.

Další krok stranou. George. Frankensteinova nestvůra. Bylo mi ho líto. Nestvůry ve mně vždycky budily lítost. Škoda. Prásk.

Krok stranou. Nervózně se tvářící kluk se silnými brýlemi. Stál vedle mne té první nocí v táboře Revelacionistů. Přivítal mě do kmene. Vzpomněl jsem si na Tommyho. Prásk.

Krok stranou. Marcie. „Jime, prosím —" žadonila. Naklonil jsem se dopředu a znovu jí složil ruce v týle.

„Překvapuješ mě," řekl jsem. „Netušil jsem, že máš tak málo víry." Pak jsem ztišil hlas do šeptání, aby jen ona mohla zaslechnout, co jí říkám. „Moje děti jsou mrtvý. Proč bych se kurva měl starat o tvý?" Prásk.

Krok stranou. Jessie. Žena, která dala vlastní dítě červovi. Tady nebyla žádná lidská bytost. Prásk.

Zastavil jsem se, abych dobil pistoli. Zasunul jsem do pažby plný zásobník.

Pokročil jsem dopředu, abych stál Delandrovi tváří v tvář. Namířil jsem mu pistoli do tváře.

„Je mi tě líto, Jamesi. Dožiješ se toho, že své chyby sám uvidíš. Odpouštím ti."

„Táhni k čertu." Zavřel jsem oči a stiskl spoušť.

Znali jste Jamieho ze San Francisca?
Myslí si, že šoustáním něco získá.
Buď prachy na děti,
nebo matroš na paměti.
To přešlo ho, když zažil kapelu zblízka.

50. Orrie

„Ježíš si to zasloužil.
Pokrytce vždycky přibijou na kříž."
—SOLOMON SHORT

Zbývalo udělat ještě jednu věc.

Jel jsem nato místo tři hodiny. Nebylo to tak daleko, jak jsem si myslel.

Ze starého statku zbyla vypálená ruina. Také shořely některé stromy a keře kolem, ale oheň se moc nerozšířil.

Zastavil jsem na velkém plácku, který sloužil jako parkoviště, a vypnul motor.

Pak jsem zapnul reproduktory.

„Prrt?" řekl jsem do mikrofonu. „Prrt?"

Den byl tichý.

Otevřel jsem dveře dodávky a vylezl z ní ven. Přešel jsem k zadním dveřím, otevřel je a vytáhl plamenomet. Pak jsem se vrátil k přední části vozu.

Orrie se právě blížil od trosek stodoly.

Věděl jsem to.

Vrátil se sem, protože to tady znal.

Hledal své děti. Hledal svou rodinu, svůj kmen.

„Orrie!" zařval jsem. „Tady je Jim! Pojď sem!" Musel jsem ho dostat blíž.

Zastavil se a podíval se na mě. Podezíravě stočil oči. Pohybovaly se nezávisle na sobě. Byly velké a černé.

„Tak pojď, Orrie — zavezu tě k Jasonovi!"

„Prrrt?" zeptal se.

„Prrt" odpověděl jsem. Klekl jsem si na jedno koleno. „Tak pojď, kluku. Pojď k Jimmymu."

Zabralo to. Orrie se pohnul směrem ke mně.

V poslední chvíli zaváhal. „Prr — rrt?"

„Je to v pořádku, kluku. Já vím. Všichni odešli pryč a nechali tě samotného. Máš hlad, že?"

Začal se nadzvedávat ze země. Výzva k boji?

Ne, byla to spíš otázka.

Znovu sklouzl na zem. Rozhodl se, že mi bude věřit.

Vydal se ke mně.

Na okamžik jsem byl v pokušení — položit plamenomet a jít k němu a obejmout ho a poškrábat nad očima. Na okamžik jsem ho znovu miloval.

A pak jsem plamenomet znovu pozvedl — a poslal ho přímo do pekla.

Vyjekl. Zaječel překvapením a vztekem a bolestí. Obklopily ho plameny. Hučely. Vykřikl. Svíjel se a převaloval a ječel a umíral. Na okamžik zněly jeho výkřiky skoro lidsky. Na okamžik jsem skoro litoval toho, co jsem udělal.

Ale ten pocit zmizel.

Dluh byl splacen.

Pořád jsem ještě nezjistil, co se stalo Tommymu. Ani jsem nemyslel, že to někdy zjistím.

Uložil jsem plamenomet dozadu a nastoupil znovu do dodávky. Odcouval jsem od Orrieho hořícího těla.

Na dálnici jsem byl za dvacet minut.

Jel jsem dvě stě mil, než jsem konečně zastavil a dovolil slzám, aby mi stékaly po tvářích.

Seděl jsem tam a plakal a bylo mi líto toho, že nemám dost odvahy k tomu, abych si vystřelil mozek z hlavy.

Po nějaké době jsem plakat přestal. Pořád mě ještě čekala spousta slz, velká spousta, ale na ně bude čas později.

Nezáleželo na tom. Věděl jsem, co budu dělat dál. Budu jezdit a zabíjet červy, jezdit a zabíjet červy — dokud mě jeden z nich nezabije jako první.

Bylo to něco, nač se dalo spolehnout.

Jednoho gyndaře taky jsem znal,
ten byl skoro slepej, brejle nesundal
Jen jedinkrát je zapomněl,
když děvku na koze měl.
Mindu jí kompletně pozašíval.

51. Zármutek

„Nesmrtelnost je jednoduchá.
Stárnete jen díky lomu, že nosíte hodinky.
(Mimoto se po dovršení věku sto sedmdesáti let
vyvarujte všech ostrých jídel.)"
—SOLOMON SHORT

A když skončilo smlouvání, začal zármutek.

Skleslost.

To byla nejpropracovanější část celého procesu. Foreman nám řekl, abychom odtáhli židle ke stěnám; pak nás sestavil do velkého kruhu ve středu místnosti. Já musel sejít dolů ze stupínku, abych se připojil k ostatním.

Někteří z nich mě poplácali po ramenou, když procházeli kolem. Jiní se na mě ani nepodívali. Styděli se? Báli? Nevěděl jsem.

Chodili jsme pomalu v kruhu. Dokola a dokola a dokola. Neozýval se žádný zvuk kromě šoupání obutých nohou po podlaze. Takové byly pokyny. Jen chodit. Nepokoušet se něco řešit. Nemyslet. Nemluvit. Jen nějakou dobu chodit dokola a nechat své myšlenky vyplynout na povrch.

Všiml jsem si, že se světla ztlumila. Ne o moc, ale místnost už nebyla tak jasná, už nebyla tak prozářená.

„Dobrá," řekl Foreman. „Můžete začít něco z toho vypouštět ven. Když to budete držet v sobě, nic tím nevyhrajete. Všechen vztek. Všechen zármutek. Všechnu zlobu." Nepřestával mluvit.

„Vzpomeňte si na všechny ty chvíle, kdy vám někdo řekl: 'Nejsi pro to dobrý'. Nebo 'Je mi líto, ale přišel jste pozdě'. Nebo 'Nemůžeme být jenom přátelé?' Vzpomínáte si, jaký to byl pocit? Nedržte to v sobě."

O co tady šlo?

„Přemýšlejte o všech těch příležitostech, které jste kdy propásli. Na děvčata nebo chlapce, které jste někam nepozvali. Příležitosti, které jste promarnili. Akcie, do kterých jste neinvestovali. Peníze, které jste neušetřili. Třídy, ve kterých jste propadli, testy, kterými jste neprošli, povýšení, která vás minula."

Někteří lidé kolem mě plakali. Pár jich sténalo. O co tady šlo? Chodit dokola a pobrečet si?

„Tohle je váš život," řekl Foreman. „Nezadržujte ho v sobě. Vypusťte ho ven. Vzpomeňte si na všechny lidi, kteří umřeli a nechali, vás tady. Jaký z toho máte pocit? Cítíte se zrazeni? Máma umřela a opustila vás. Táta odešel. Děda s babičkou. Nebo to byl možná váš bratr nebo sestra nebo někdo, koho jste měli rádi a kdo vás opustil. Možná to

byla právě ta jediná osoba, ta, kterou jste milovali víc než kohokoli jiného, a potom, co vás on nebo ona opustili, jste věděli, že už nikdy nebudete nikoho tolik milovat. Ne, vy jste se k tomu rozhodli už dávno. Nenecháte si přece ublížit znovu. Budete si je držet od těla tak, aby se k vám už nikdy nedostali, je to tak? No tak jste vyhráli! Nikdo se k vám teď nemůže dostat. Jste úplně sami. Jaký to je pocit? Jaká to je cena?"

Slova se do nás vpíjela a my chodili dokola a plakali. Slzy nám stékaly po tvářích. Hruď se mi stahovala vzlykáním. Viděl jsem tváře z minulosti. Kennyho, který spáchal sebevraždu a nikdo nevěděl proč. Steva, který se zabil v autě. Mikova tátu, kterého našli na dvorku. Eda, kterého zavraždili. Babičku, která umřela ve starobinci. Tátu —

Všiml jsem si, že to byli vždycky muži. No, babička ne. Ale všichni ostatní. Co to znamenalo? To mi opravdu nikdy nezáleželo na žádné ženě tolik, abych truchlil nad její smrtí?

Vzpomněl jsem si na mámu. Bože můj.

Byly tu všechny ty cesty do nemocnice, když jsem byl malý, kvůli neustálým bolestem uší. A moje zuby. Máma vždycky ukazovala na moje rovnátka a říkala: „Podívejte se, tady je můj nový cadillac." To bylo ještě předtím, než se táta chytil.

Kurva!

Nikdy jsem neměl příležitost říct sbohem — nikomu z nich! Bože — ten tvůj vesmír je pěkně nespravedlivý! Nevadilo mi umírání. Vadila mi ta neúplnost! Nikdy jsem neměl příležitost jim říct sbohem!

Všem —

Padl jsem na kolena. Nemohl jsem jít dál. Tohle nebylo spravedlivé. Nikdy jsem nedostal příležitost k tomu, abych řekl mámě, jak ji mám rád.

— a všem ostatním, kteří následovali pak. Shortymu. Larrymu. Louisovi. Dukovi. Jonovi. Tommymu. Alekovi. Holly.

Řval jsem. Zuřil jsem. Vzlykal jsem. Vyl jsem.

Někdo mi pomáhal vstát. „No tak, Jime. Choď. To je v pořádku. Dostaň to ze sebe. Vedeš si dobře. Jen choď."

Dva lidé mě podpírali v bocích. Opřel jsem se o ně.

„Tak je to," řekl Foremanův hlas. Byl všudypřítomný. „Tohle je váš život. Tak to dopadlo. Máte to napsáno ve tvářích. Celé vaše tělo vyjadřuje to, co jste. Je to všude. V tom, jak chodíte, jak mluvíte, jak se o sebe staráte, jak se chováte k ostatním.

To jste vy. Pochopte to. Tak je to! Takhle jste promrhali svůj potenciál. Tak jste s ním naložili.

Je to tak!" Foreman se rozkřikl. „Nikdo vás nebude nikdy korunovat na krále! Nebude z vás prezident. Nebude z vás filmová hvězda. Neoženíte se s Popelkou. A komu na tom kurva záleží? Na to se ptejte!"

Bylo to děsivé.

A pak Foremanův hlas zjemněl. Už nekřičel. Mluvil trpělivě.

„Vláčíte svůj zármutek všude, kudy chodíte. Táhnete za sebou celý život všechna ta mrtvá těla. No a? Co z toho máte? Nic. Tak co s tím uděláte? Podívejte se, jak zato platíte. Podívejte se, jak vás to nutí k vzteku a pomstě. Podívejte se, jak vám to brání v cestě k lidem, na kterých vám opravdu záleží. Podívejte se, jak vám to brání v tom, abyste se s nimi vyrovnali."

Ve Foremanově hlase se ozvaly konejšivé tóny.

„Jediná věc, kterou můžete udělat, je přežít to. A ani to nedokážete, protože všechna ta energie, kterou vynakládáte na všechen ten zármutek a vztek a pomstu, vám potom chybí k tomu, abyste mohli dělat cokoli jiného. Tímhle způsobem tu válku určitě nemůžete vyhrát. Poslouchejte mě. Na druhé straně přežití je ještě něco jiného. Je tam něco o tolik většího než přežití, že samo přežití se tomu tváří v tvář stává naprosto nedůležité — a ne, neřeknu vám, co to je. Musíte to zjistit sami. A vy to zjistíte. To vám slibuji.

Zbavte se toho zármutku. Je jako kotva, která vás drží u dna. Zbavte se ho. Vzdejte se ho. Odhoďte ho. Nepotřebujete ho už za sebou vláčet."

A pak už byl za chvíli poslední zbytek zármutku odplaven a my seděli na podlaze nebo se opírali o zdi. Byli jsme vyčerpaní. Někteří se objímali. Někteří dál tiše vzlykali, ale na tvářích teď měli úsměvy a jejich slzy byly slzami útěchy a radosti.

A pak byl čas na večeři.

A po večeři —

Znal jsem vám v horách jednoho vdovce
a ten měl pověst starýho kance a lovce.
Říkal: „Dobu už hezkou
hledám věrnou ženskou
— a proč si myslíš, synku, že tady pasu ovce?"

52. Dohořívání

„Nikdo není ve skutečnosti nikdy na nic připravený.
Pokud by tomu bylo naopak, nemělo by cenu žít dál."
—SOLOMON SHORT

Byl jsem unavený.

Unavený bojováním. Unavený utíkáním. Unavený životem.

Díval jsem se, jak kolem mě ubíhá betonové ohrazení mostu. Přemýšlel jsem o tom, jak jednoduše bych teď všechnu tu bolest mohl navždycky ukončit. Jedno rychlé otočení volantem a bylo by po všem.

Nebo nebylo?

Při svém štěstí bych to nakonec přežil.

I kdybych na sebe strhl celý most, ukázalo by se, že armádní dodávky jsou stavěné stejně silné jako tanky. Ale stejně, možná že ne...

A zatímco jsem uvažoval nad pevností konstrukce dodávky, ubíhalo ohrazení mostu kolem —

— a já si uvědomil, jak blízko jsem měl k tomu, abych volantem na stranu opravdu otočil.

Sjel jsem z cesty.

Ne, tady ne. Dálnice je příliš otevřená. Příliš nechráněná.

Chtěl jsem se zastavit na místě, kde bych se mohl cítit bezpečně.

Nemohl jsem zastavit tady — a nemohl jsem jet dál. Kdo to kdysi řekl, že peklo je jedna nekonečná dálnice? Nejspíš všichni. Bylo to příliš jednoduché.

O dvacet minut později se dálnice zúžila do čtyř pruhů a začala se točit na úpatí kopců.

Támhle.

Bezpečné, stíněné místo na návrší. Mohl jsem zapnout detektory. Nic se ke mně nepřiblíží, aniž by to spustilo poplach.

Zastavil jsem vůz v oblaku prachu a otevřel dveře. Skoro jsem z nich vypadl ven. Ruce se mi vyčerpáním třásly. Pak jsem si lehl do trávy a nadšeně do sebe vdechoval její zeleň. A také růžovost. Ta také voněla pěkně. Jako cukrová vata.

A pak jsem zaostřil oči a všiml si, jak ze země vyrážejí tu a tam malé růžové výhonky. A modré. To bylo to, co jsem cítil. Posadil jsem se a rozhlédl. Příští rok nebude na těchhle kopcích ani jedna zelená rostlina.

Vstal jsem. Obešel jsem dodávku. Udělal jsem od ní pár kroků stranou. Začal jsem se cítit nervózně. Přešel jsem zpátky k ní. Možná bych měl vytáhnout pušku. Ne, možná bych neměl. Jestli mě má něco sežrat, tak ať si mě to klidně sežere.

Nevěděl jsem, jestli chci žít nebo zemřít.

„Víš, jak mají Chtorrani nejradši, když je někdo drbe?" řekl jsem.

„Ne," odpověděl jsem. „Jak mají Chtorrani nejradši, když je někdo drbe?"

„Zevnitř," řekl jsem.

Nebylo to vůbec legrační.

Strčil jsem si ruce do kapes. Vytáhl jsem je ven. Byl jsem neklidný. Chtěl jsem něco sníst a cítil jsem, jak se mi obrací žaludek. Chtěl jsem utéct. Chtěl jsem se schovat. Nevěděl jsem, jestli je to kvůli mně nebo kvůli účinku vší té růžové a modré a oranžové a červené, kterou jsem kolem sebe viděl. Vypouštěly tyhle chtorranské rostliny do vzduchu něco, po čem lidi magořili?

To by bylo vysvětlení stejně dobré jako jakékoli jiné. Šel jsem zpátky k dodávce, čistě jen kvůli tomu, abych jen tak nestál.

„Jestlipak sis už někdy všiml," řekl jsem, „že si lidi najdou vždycky rozumný důvod k tomu, aby se chovali jako cvoci? Vždycky je pro to nějaká omluva. Něco ti ubližuje. Když to nejsou tví rodiče, tak je to armáda nebo vláda. Nebo komouši. Teď máme Chtorrany, na které můžeme házet vinu. Blbneme z chtorranské ekologie. Hovno! Copak nikdo nezmagoří jen proto, že to chce? Jen pro tu srandu, co z toho je?

Chci říct, že když je člověk cvok, tak se o něj ostatní lidi starají bez toho, že by měl nést nějakou odpovědnost. Prostě přijdou, vezmou tě a strčí do prima přepolštářované cimry a už se o tebe budou do smrti starat. Když je člověk blázen, je to skvělá cesta, jak před vším utéct. Myslím, že budu blázen."

Nevěděl jsem, jestli mám brečet, nebo se začít smát. Já už blázen byl. Byl jsem blázen pěkných pár let.

„Jako blázni se rodíme," řekl mi kdysi někdo. „Celý svůj život se pokoušíme chovat rozumně. To nás přivádí k šílenství. Kdybychom se prostě uklidnili a byli blázni, byli bychom v pohodě."

„Cože?" řekl jsem.

Hlas pokračoval dál. „Když se budeš snažit dokázat, že jsi rozumný, tak se z toho zbláznís. Pokud jsi blázen, tak blázen buď. To je rozumné."

Nedávalo to smysl. „Drž hubu," řekl jsem tomu hlasu. „Tenhle neurotický hlas rozumu mě jednou dostane do hrobu."

„Ty to chápeš."

„Nechápu nic."

„Přesně tak. Chápeš to. Protože tady není nic, co bys mohl pochopit."

„Zavři tu zasranou píču!" zařval jsem k obloze. „Dej mi pokoj!"

Vzpomněl jsem si na něco, co jsem kdysi dávno viděl, i když od té doby uplynula spousta času. Byli jsme na návštěvě u babičky v Los Angeles. Jeli jsme jednoho večera za soumraku po venturské dálnici, když se najednou na obloze objevilo to velice jasné světlo. Vypadalo to jako hvězda, jenže na hvězdu to bylo příliš jasné. Jak jsme to sledovali, začalo to vysílat do atmosféry zářivé paprsky. Čím dál širší. Doprava kolem nás se zpomalila. „Co to je?" zeptala se máma. Táta jí na to neodpověděl.

Řekl jsem: „Je to moc nehybné na to, aby to byla střela. Rakety se hýbou."

„Začala válka?" zeptala se Maggie.

Táta řekl: „Kdyby začala, nejspíš by to takhle vypadalo. Jestli je to střela... jenže to nevypadá jako žádná

střela, kterou jsem kdy viděl."

Řekl jsem: „Možná je to nova."

„Příliš jasná," řekl táta.

„Možná teda supernova —?"

Neodpověděl a na okamžik jsem si myslel, že jsem hádal správně. Byl jsem si naprosto jistý. Ach, Bože můj. Učili jsme se o supernovách ve škole. Vybuchovaly a přitom vyzařovaly široké pronikavé spektrum paprsků. Pokud jsme viděli nějakou tak jasně, znamenalo to, že je dostatečně blízko na to, aby zničila Zemi. Byl jsem si tím jistý. Sledoval jsem konec světa.

Nejspíš už jsme dostávali ohromnou dávku smrtícího záření. Už jsme byli mrtví. Pamatuju si, že jsem cítil chlad a samotu a naprostou bezmocnost, když jsem se na to světlo na obloze díval. Chtělo se mi brečet.

A pak to světlo zablikalo, vybuchlo a zmizelo a nechalo po sobě jen několik jiskřiček jako vyhořelá raketa ohňostroje.

Byl jsem rád, že jsem nic neřekl. Vypadal bych jako pitomec.

Táta řekl: „To musela být nějaká střela. Kousek odsud na pobřeží je Vanderberg. Ale vypadala pořádně divně, co?" Zapnul rádio a za pár minut řekl hlasatel, že byla vystřelena a zničena zkušební střela, když se odchýlila od stanoveného kursu.

Proč jsem si nato vzpomněl zrovna teď?

Ten pocit v břiše — to, že jsem se octl na konci světa, ten pocit malosti a bezmocnosti.

To bylo ono. Nosil jsem v sobě ten pocit celý svůj život.

Šel jsem dál. Už na tom nezáleželo.

Nebylo z toho možné uniknout. Zelená tráva se proplétala s růžovými a modrými výhonky. Všude byly chomáče pýchavek. Létaly ve větru nad zemí, vplétaly se vám do vlasů, do oblečení, do obočí. Pořád vás nutily kýchat.

Všude bylo vidět červí stopy. Všude byly mnohonožky. Nedalo se chodit bez toho, že byste každou chvíli nešlápli na čističe potrubí. Byli strašně pitomí. Tyhle chtorranské úklidové jednotky byly všude. Nebylo z toho možné uniknout.

Možná to bude trvat déle než tvrdé záření, ale dojde k tomu. Byl jsem svědkem konce světa.

Nejdřív epidemie. Teď zamoření. Co bude příště? Sebevraždy? Ale vždyť jsme už vlastně epidemií sebevražd procházeli. V průběhu příštích tří let se očekávalo, že jeden člověk z deseti sejde ze světa vlastní rukou. Mělo to být tajné, ale nebylo. Byla to, jak říkali, reakce na to, že se životní prostředí vymykalo z rukou.

Cítil jsem se jako tenkrát na škole, když jsem se sjel z prášků. Tenkrát jsme se ještě nebáli vedlejších účinků. Dokázali jsme je zvládnout. Šňupnul jsem si. A stěny místnosti se začaly bortit a vyboulovat a vibrovat. Hrozilo mi, že se skutečnost kolem mě zbortí. Začal jsem hrůzou ječet. Protože jsem věděl, že já jsem všechno, co drží vesmír pohromadě. A pokud padnu já, padne i celý vesmír —

Kdy to bylo?

Těsně před epidemiemi, ne? Padnul jsem a světu se stalo tohle. Byla to moje chyba.

Kde jsem to vlastně byl?

Život se mi rozmazával před očima. Nevzpomínal jsem si, kdo jsem nebo který rok vlastně teď je. Už jsme dobyli Zemi? Ano, už ano. Jen jsme si toho ještě nevšimli.

Co to znamenalo? Co to vlastně všechno znamenalo? S mrkáním jsem se probudil. Kde jsem byl?

Tohle místo jsem nepoznával.

Pomalu jsem se otočil.

Dodávka stála na vrcholku vzdáleného kopce. Nějakým způsobem jsem dokázal sejít z kopce a pokračovat dál. Byl jsem dobré půl míle daleko. Zeleň byla pryč; tady rostly jiné barvy.

Voněly tak... zajímavě.

Klekl jsem si, abych se na ně mohl podívat.

Byla tu pořád ještě tráva. Pod všemi ostatními věcmi. Myslel jsem, že jsou to výhonky, ale nebyly. Vypadalo to jako malé stříbrné nitky, vinoucí se kolem každého stébla trávy. Tam, kde se stébel dotýkaly, jako by z nich vysávaly barvu, a tráva zůstávala divně vybledlá a křehká na dotek. Praskala pod nohama jako uschlé listí.

Nitky byly skoro průsvitné. Ty tenké byly skoro bílé. Čím byly starší? — ano, starší — a silnější, tím byly růžovější. Tam, kde byly plně vzrostlé, vypadala země jako pastelová čmáranice. Růžové rostliny se krmily zelenými.

A modré se krmily růžovými.

Přirozeně.

Tam, kde byly růžové nitky hladké a čisté jako nudličky, byly ty modré svraštělé a chlupaté. Vypadalo to, jako by nějaký malý nohatý hmyz objímal nohama růžové špagety a zároveň z nich vysával život.

Napadlo mě, na kolik úrovní vývoje se teď asi dívám.

Parazit, který se živí trávou. Rostlina, nebo zvíře? Nebo něco, co mělo z každého něco, ale ničeho tolik, aby mohlo být jedním nebo druhým. A pak další parazit, který se živí tím prvním. Šlo to takhle pořád dokola a dokola? Kdy všechny ty formy života poznáme? Zatím vidíme, jak je chtorranská ekologie divoká.

Počkej ještě chvilku. Uvidíš sám.

Drž hubu, ty hlase v mé hlavě. Vypadni z mé hlavy.

Copak už zase blbnu? Ne, jsem ještě pořád blázen.

Zastav se a podívej se. Ne, to jsem byl jen já. Poznával jsem svoje vlastní šílenství. Jak dlouho už jsem byl vlastně cvok?

Celý život.

Ta růžová věc měla kořeny. Mohla přežívat sama o sobě. Ale živila se zelení trávy, když už tu ta možnost byla. Chytré. Pokud se musela živit sama, dokázala to. Ale dávala přednost tomu, aby ji živil někdo jiný.

Co ta modrá?

Dotkl jsem se hlíny prsty. Připadala mi jako houba. Vlastní hlava mi najednou připomínala obrovskou jeskyni. Zdálo se mi, jako bych zase cítil ozvěnu svých myšlenek.

Narovnal jsem se a zamrkal.

Co se stalo? Vylezl jsem z dodávky...

Měl jsem halucinace. Nebo tak něco. Byl jsem unavený a — lehl jsem si do trávy. V trávě něco bylo. Ano, modrá a růžová.

Vzpomínal jsem si na tu růžovou. Znal jsem i tu modrou. Už jsem je viděl. Jason mi je ukázal.

Věděl jsem, kde jsem.

V Cukrové zemi.

Ve světle letního slunce se leskly všechny ty nejkrásnější odstíny sladce růžové a ostře levandulové. Vzduch se chvěl jejich vůní, jejich pronikavou vůní. Byly tady chomáče jasně modrobílé a přeslazené bílé, viděl jsem kopečky červené cukrové třtiny, byly tu hromady hrozinek a pudinkové pusinky — všechno se to táhlo po celém kraji od obzoru k obzoru, který se ztrácel v prachu žluté nekonečnosti.

Vzduch byl tak sladký, že jsem si připadal, jako bych stál na vrcholku obrovského dortu. Představil jsem si to — a kmeny stromů se staly svíčkami a všechny ty zářivé barvy se staly krystaly barevného cukru na třímetrové vrstvě husté čokoládové polevy...

Ale k tomu musíte být nazí.

Musíte se zbavit všeho oblečení a válet se v cukru a stát se sladkými a dobrými a pak si musíte nechat narůst velký spirálovitý sosák a začít kopat —

Smál jsem se, když jsem skopával z nohou boty, a hihňal jsem se, když jsem ze sebe strhával košili a prádlo. Bude sranda.

Ano, znal jsem tu růžovou a modrou. Jason mi je ukázal těsně před Zjevením. A teď jsem tady našel celé pole rostlin, kterých bylo ke Zjevení potřeba, a měl jsem je jen pro sebe. Neměl jsem se tady jen s bohem setkat. Měl jsem se tady bohem stát.

Slunce se změnilo ve velkou červenou růži na rozlehlé žluté obloze. Všechny rostliny na obrovských loukách zpívaly. Smál jsem se a mumlal. Poskakoval jsem po poli a zpíval si.

A pak jsem se zastavil.

Stál jsem a zíral na obrovský růžový gumový bonbón.

Byl příliš velký na to, abych ho mohl sníst. Budu v něm žít.

Nemyslel jsem, že by to červům mohlo vadit.

Před vchodem stál jejich cukrový sloup, celý z roztálého medu. Bylo na něm napsáno: Volné pokoje. Informace uvnitř.

To, že je Barton divnej, má svůj dobrej důvod,
každou chvíli se na něj chodí díval průvod.
Bohyně lásky dala mu .
do kalhot pěknýho halamu;
matka příroda zase prsa — to je proslulosti původ.

53. Setkání

„Jak se čarodějnice z temného lesa koupala?"
—SOLOMON SHORT

Gumový bonbón byl opravdu velký gumový bonbón.

Dveře byly otevřené, a tak jsem šel dál.

Věděl jsem, který pokoj bude můj. Doufal jsem, že jsem se moc nezdržel na večeři. Červům by se to nelíbilo. Vyrazil jsem dolů jedním z cukrových tunelů.

Stěny byly pokryté tou nejjemnější modrou kožešinou, jakou jsem kdy viděl. Visela dolů v dlouhých fialových pramenech. Mohli jste je pročesávat prsty. Chvěly se a zvonily a cinkaly jako malé zvonečky. Když jste do nich ponořili ruku, zajiskřila v nich zrnka prachu. Proč jsem si toho nevšiml nikdy dřív? Když se jich člověk nedotkl, prostě si jen samy pro sebe zářily.

Byly tu také po stěnách velké máslové uzlíčky. Byly velké a vypadaly sytě, ale ještě jsem neměl hlad. Kolem mě se tunelem protáhly dvě mnohonožky s červenými bříšky, o kterých si spolu povídaly; řekl jsem jim nazdar, ale byly příliš zaujaté hovorem, než aby mi odpověděly. Nejdřív musí vyrůst, aby byly velké a silné.

Potěšilo mě, když jsem viděl, jak se v chodbách gumového bonbónu vinou popínavé rostliny. Byly prosáklé hustou červenou šťávou. A sladce voněly. Tohle je jeden z nejkrásnějších gumových bonbónů na světě. Je tady všechno.

Doufal jsem, že se budu červům líbit a že mi dovolí, abych zůstal. Mohl bych jim vyprávět historky o gumových bonbónech.

Červi byli ve velké místnosti v levé komoře. Věděl jsem to, protože právě tam ukazovaly všechny popínavé rostliny. Alespoň teď. Později budou ukazovat k opravdové hlavní místnosti. Ta je ale daleko hlouběji. A je daleko větší.

V tomhle gumovém bonbónu byli čtyři červi. Byli to opravdu nádherní červi. Všichni na sobě měli krásné pásy. Jejich barvy byly opravdu krásné a jasné. Byl jsem rád. Měl jsem rád jistotu. Jejich boky byly světlé s ohnivou oranžovou barvou a jemnou růžovou a dokonce i trochou hlubokého purpuru.

Znal jsem jejich jména, i když je vůbec nevyslovili, takže jsem je mohl pozdravit nejlépe, jak jsem uměl, a pak jen zdvořile čekat, až si mě všimnou. Byli spolu spojení. Ten velký byl (Aristoteles). Byl velký, i když z nich všech nebyl největší. Mezi červy je vždycky nějaký velký, který obstarává většinu myšlení, a být mezi nimi velký nezávisí ani tak na velikosti, ale na vědomostech. (Aristoteles) byl na bocích většinou purpurový.

(Belzebub) byl samcem jen krátce a pořád to opakoval a chválil; jeho oranžové pruhy jen zářily. I ostatní si o něm mysleli, že je nádherný. (Aristoteles) se s ním chtěl moc pářit. Stejně jako (Šeredka); ta byla kromě oranžové ještě i jasně růžová.

(Delta) byla příliš mladá na to, aby měla nějakou osobnost; jen chtěla nosit vejce. Chtěla, aby ji někdo povalil na záda a lechtal tak dlouho, až bude vejci tlustá. Mohli jste to poznat podle jejích pásů, které byly hrdé a jahodově růžové.

Tančili.

Byl to tanec (neklidných, dokud se neunaví). Točili se jeden kolem druhého, klouzali a hladili se a vykřesávali si navzájem z kožešin jiskry. Chtěl jsem se k nim přidat. Chtěl jsem, aby mi taky narostla růžová kožešina. Ale mohl jsem počkat. Věděl jsem, že mi naroste, až k tomu přijde vhodná chvíle. A pak budu s červy tančit i já.

Bylo toho tolik, co mě museli naučit.

A já je.

Museli vědět, co hledat. Svět mimo gumový bonbón byl pořád ještě příliš drsný, příliš divoký, ještě neprobuzený.

Zatím (odpočívali). A (leželi). A (zpívali).

Ta (píseň) byla i o mně. Cítil jsem v té (hudbě) sám sebe. Mohl jsem do ní klesat jako do studně, hlouběji a hlouběji, a zatímco jsem to dělal, přestal jsem být mnou a stával jsem se (sebou).

Já (objímal).

Já se (chvěl). Po celém těle.

(Tančil) jsem.

„Tak pojď, Džimíku."

„Cože?"

„Povídám, pojď. Je čas jít."

Posadil jsem se a promnul jsem si oči. Pořád jsme ještě byli v červím hnízdě.

Položil mi ruku na rameno. To mi připomnělo tu chvíli tenkrát ve sprše. Vstal jsem. Byla mi zima.

„Kde jsou červi?"

„Šli pryč," řekl. „A teď bysme měli jít taky. Tak pojď. Zjistili sme, co sme zjistit chtěli. Vypadneme vocaď."

„Co jsme zjistili?"

„Stejně pro to už nemáš slova. Tak deme." Mluvil netrpělivě.

„Je mi zima."

„Já vím. Tudy. Za chvilku ti bude teplejc." Popadl mě a začal mě strkat tunelem pryč. Zapotácel jsem se a upadl; zanadával a znovu mi pomohl vstát.

„Promiň."

„Prostě di dál. Nedokážu to všechno sám. Budeš mi muset pomoct." Vklouzl mi pod rameno a položil si mou paži kolem krku. „Chyť se mě," řekl a napolo mě nesl tunelem. Byli jsme oba nazí. Proč? Na nahém muži je něco —

Hnízdo se teď zdálo být daleko tmavší. Jako by tady někdo zhasnul všechna světla. V popínavých rostlinách to už nepulsovalo. Umíralo snad hnízdo? Nebo bylo jen vypnuté?

Obloha venku byla černá a země zářila. Hvězdy byly růžové. Slunce bylo chladné. Oblaka plná. Vířila a vpíjela se do sebe; tvořila obrovský strop tohoto světa.

„Kde to jsme?"

„Tam, co předtím. Prostě di, Džimíku. Je to fakt důležitý. Musíš furt jít."

Všechny rostliny vypadaly ploše a ožehnuté. Ve své smrti zářily, jako by je něco zevnitř prosvětlovalo. Stíny mířily vzhůru. Prach odlétal. I naše oči byly zevnitř ozářené. Ale neviděl jsem už žádné skřítky.

„Klídek —jestli chceš, tak zavři oči."

„Chtěl jsem spát."

„Za minutku. Nejdřív musíme vyřídit tohle."

„Kdo jsi?"

„Džimíku, dyť mě přece znáš. Já sem ty. Ty si já. My sme my. Teď prostě furt šlapej. Běž a já tě naučím, jak bejt frajer."

„Kdepak. To mě naučit nemůžeš. Říkal jsi, že se to naučit nedá."

„Lhal sem."

Zakopl jsem a upadl. Země byla hrozně tvrdá. Rozhodl jsem se, že si trochu odpočinu. Vstát můžu později.

„Jime — no tak, vstávej!"

„Později. Nejdřív se musím trochu vyspat."

„Ne, Jime. Teď!"

„Ne," řekl jsem a stočil se do klubíčka.

„Máky!" zachichotal se někdo nade mnou. „Máky."

Podrážděně jsem otevřel oči. „Cože? To už jsme tak blízko Smaragdového města? A já ani nemám zlaté střevíčky. Dejte mi pokoj. To je pohádka, kterou vypráví někdo jiný. Proč se do mě ta stará čarodějnice tak sere?"

„Protože seš ošklivák a máma tě oblíká tak srandovně. Fajn, Jime — poďme dál. Chytni se mě za ruku. Tahle noc končí, svět se dál točí — víš, jak to je. Jednu nohu před druhou."

„Já už nechci být blázen," řekl jsem. „Radši budu jako med. Radši budu Ted. Radši bych chtěl někam jet—"

„Fajn, tak já tě povedu." Zatahal mě za paži. „Poď. Já budu Peter Pan a ty můžeš bejt jeden z těch kluků, co se ztratili —"

„Poletíme?"

„Ano, můžeme letět."

„Opravdu? Opravdu můžeme letět?"

„Jasně, můžeme."

„Tak proč ještě jdeme? Leťme —"

„Musíš se soustředit."

„Budu. Chci letět."

„Zvedni ruce. Chyť se mě za ruku. Nahoru, nahoru a dál —"

„Jsi snad taky Superman?"

„Sem kdokoli, koho zrovna potřebuješ. Jsem každej, koho vedle sebe chceš mít."

„A letíme už?"

„Podívej se pod sebe."

Podíval jsem se. Klidně jsme stoupali nad pole, nad hnízdo, nad dodávku —

Zahihňal jsem se.

„Fajn, Džimíku. To je fakticky dobrý. Vydrž. Ještě chvilku."

„Je to těžká práce, tohle lítání."

„Říkal sem ti, že se musíš soustředit. Takhle, mávej rukama. A hejbej taky trošku nohama. Jo, jako bys šel."

Snášeli jsme se stranou. Záře nad zemí byla odrazem našich světel. Dodávka vypadala, jako by tála. Klesali jsme k ní.

„Už to nevydržím," řekl jsem.

„To je v pohodě, už sme skoro dole. Jen vysuň podvozek, abys mohl bezpečně přistát, a všechno bude dobrý."

„A připoutejte se a upevněte opěradla svých křesel ve vzpřímené poloze," dodal jsem. Nadskočili jsme nad zemí a narazili na dveře dodávky. Otevřel jsem je a napůl vlezl dovnitř. Pomohl mi dostat nahoru nohy. Zavřeli jsme spolu dveře a vstali, zapotáceli se a popadali do postele a objali se a drželi jeden druhého v náručí tak pevně, jak to jen šlo, zatímco noc kolem nás řvala hlasitými purpurovými zvuky. Krásně voněl.

Máchala prádlo u černýho potoka,
přicházela tam s ním jedenkrát do roka.
Já tam byl taky,
tak jakýpak fraky.
Příští rok... no, nechci zas dělat proroka.

54. Ztracený ráj

„Světla se nejraději rozsvěcí přesně ve chvíli,
kdy konečně najdete zápalky."
—SOLOMON SHORT

Vzbudilo mě jasné slunce, které mi svítilo do očí.

Ležel jsem na pokrčené dece, rozložené na podlaze dodávky. Byl jsem sám. Slunce svítilo dovnitř jedním z bočních oken.

Posadil jsem se. Byl jsem nahý. Moje kůže mi připadala na omak mastná a cítil jsem zvláštní lehkou bolest hlavy. Hlava se mi sice netočila, ale bylo mi, jako bych se spíš vznášel půl metru nad zemí, než jako bych seděl.

Protřel jsem si oči a rozhlédl se po — jak se jmenoval? — ale byl pryč. Ani mě nepolíbil na rozloučenou.

Co se to jen...?

Něco z toho jsem si pamatoval.

Ten gumový bonbón. To hnízdo. Tu zářící modrou kožešinu na stěnách. Ty červy. Ty (jména). Tu (píseň). Tu — tu část, na kterou jsem si nedokázal vzpomenout.

A pak někdo přišel a zvedl mě a vyvedl z hnízda. To si pamatuju. Šli jsme do Smaragdového města. A pak jsme odletěli zpátky do dodávky. Tohle byla ta část, ve které jsem měl jasno nejvíc. A pak jsme se milovali.

Už jsem byl opravdu magor.

Moje halucinace byly skutečnější než skutečnost.

Vylezl jsem z dodávky, přecházel jsem venku nahý a prohlížel si zem. Jediné stopy tady byly moje. Jediné otisky pneumatik byly moje.

Ne.

To byla pitomost.

Byl skutečný. Halucinace přece nejsou tak silné. Milovali jsme se. Pamatoval jsem si to, jaký byl a jak voněl příliš živě.

Co se to v mé hlavě dělo? Bylo opravdu možné, aby byly iluze tak realistické?

Bylo to — strašně matoucí.

Kurva.

Posbíral jsem pár kousků oblečení, které se kolem povalovaly, a hodil je dozadu do dodávky. Oblékl jsem si kombinézu, obul se a uvažoval, co mám dělat.

„Ještě pořád se můžu zabít," navrhl jsem.

„Ne," odpověděl jsem. „To nevypadá ani z poloviny tak zábavně jako včera."

„Hmm..." řekl jsem.

To bylo zajímavé. Už jsem se necítil tak šílený. Měl jsem sice děsivé halucinace, ale přinejmenším jsem si jako cvok nepřipadal.

Ve skutečnosti jsem si připadal — zase tak trochu jako já. Ve skutečnosti to nebylo tak špatné.

Pamatoval jsem si Rodinu. Pamatoval jsem si všechno, ale bylo to na druhé straně zdi a necítil jsem bolest. Viděl jsem ji jasně, ale už jsem ji nemohl pociťovat.

Místo toho jsem se cítil... zraněný.

Poškrábal jsem se na krku. Bolelo mě celé tělo. Byly ty modřiny na mém těle důsledkem vášně? Nebo jsem si je udělal, když jsem padal z kopce? Nezáleželo na tom. Divná a asi nejvíc znepokojující věc byla ta, že přes všechen pocit zranění jsem se ve skutečnosti cítil dobře. Tak, jako se vždycky cítíte dobře po milování s někým, na kom vám záleží.

I kdyby to byla jen halucinace.

Začal jsem se smát.

Ať už byla ta růžová věc čímkoli, vydržela mi pěkně dlouho. Nejspíš se budu zubit celou cestu do Colorada. Možná bych si měl vzít nějakou na cestu.

Ne.

To bylo špatné. To pokušení.

Bylo by strašně jednoduché, kdybych se rozhodl ukrývat ve světě halucinací. A ať už by to bylo jakkoli krásné, byla by to nebezpečná chyba. Byla by to jen představa úniku.

Posadil jsem se za volant a zapnul přístroje. Na všech ukazatelích svítila zelená. Dobře. V noci jsem neudělal žádnou pitomost. Na jídelním automatu jsem si navolil kávu — no, přinejmenším něco, co jako káva chutnalo — a jídlo a čekal jsem, dokud se to všechno neohřeje.

Nakonec jsem se cítil tak dobře, abych dokázal vyjet s dodávkou na cestu a zapnout autopilota.

Skoro jsem se ani nedíval, kam jedeme.

Moje mysl se pořád pokoušela přijít na nemožné.

Ze zvědavosti jsem přepnul na automatickou ochranu a prohlédl si záznam. Senzory zapnuly během včerejší noci nahrávání jen dvakrát. První záznam ukazoval, jak se škrábu sám na kopec.

Alespoň jsem vypadal, jako bych si užíval.

Na druhém záznamu jsem sám přicházel zpátky. Vypadal jsem jako zombie, trhal jsem sebou a cukal, jako by mě někdo vedl na provázcích.

No, tím to bylo vyřešeno.

Buď byla ta růžová věc neuvěřitelně halucinogenní — nebo jsem byl magor jako tágo.

Nejspíš obojí najednou.

Ale ať už to bylo jak chtělo, blbnul jsem dost na to, abych nechtěl zemřít. Musel jsem jet dál.

Byl jednou jeden chlápek z Friska,
len měl ocas, kterej pískal.
Hymny, žalmy, kuplety
árie..... byl jak zakletý.
Čert ví, kde len svůj sluch získal.

55. Vrtulník

„Samozřejmě, kopněte do člověka, když leží na zemi.
Je to ta nejlepší chvíle.
Pokud do něj nechcete kopnout, když leží na zemi,
nekopejte do něj, ani když už stojí."
—SOLOMON SHORT

Radar zapípal.

Na obrazovce se objevilo: VRTULNÍK VYSOKO NA 6:00.

Natáhl jsem se k němu a zmáčkl spínač označený IDENTIFIKACE?

Na obrazovce bliklo: NEGATIVNÍ.

Zmáčkl jsem spínač ještě jednou.

Tentokrát mi obrazovka oznámila: HUEY VALKYRIE 111. VYBAVENÝ ZPĚTNÝMI BRZDNYMI RAKETAMI. Pak doplnila: OZNAČENÍ ARMÁDY SPOJENÝCH STÁTŮ.

„Aha. Ale na tom už dávno nezáleží." Bez toho, že bych odvrátil oči od silnice, jsem zmáčkl spínač ještě jednou.

Na obrazovce se objevilo: VRTULNÍK NESE TĚŽKOU VÝZBROJ. Následoval dlouhý seznam zbraní na jeho palubě.

Stiskl jsem jiný knoflík a obrazovka se vyprázdnila a objevil se na ní vrtulník. Obraz byl nejdřív díky pohybu vozu roztřesený, dokud se nesepnuly logické obvody; pak začal počítač zobrazovat snímky ve čtyřvteřinovém intervalu. Někdo namaloval na nos vrtulníku ošklivý obličej.

„No, ať jsi ty tam nahoře kdokoli, nebudu se s tebou hádat. Máš naloženo tolik, že bys s tím dokázal srovnat se zemí Detroit." Pod každým křídlem vrtulníku se tísnila spousta zbraní. Vypadal jako rozzuřená harpyje.

Ale stejně jsem odjistil laser a připravil protivzdušné rakety.

Počítač tiše řekl: „Jsme sledováni. Máme se identifikovat?"

„S tím se neobtěžuj. Buď vědí, kdo jsme, nebo jim to je jedno." Pak jsem dodal: „A nejspíš by ani nevěřili naší identifikaci, stejně jako já nevěřím jejich. Ale stejně díky."

„Není zač."

Podíval jsem se znovu na obrazovku. Vrtulník se nad námi objeví za chvilku. Pustil jsem volant. „Převezmi řízení!" řekl jsem a sklouzl ze svého sedadla. Počítač se přepnul. Vylezl jsem do věže. „Odjisti všechny zbraně. Připrav se na úhybné manévry." Vrtulník nám zařval nad hlavou ještě dřív, než jsem se stačil připoutat.

Vyrazil proti nám ve výšce stromů. Viděl jsem raketomety na jeho břiše. Mohl jsem si přečíst sériová čísla na hlavicích střel.

„Jééžiši!"

Vrtulník nad námi zabzučel jako sršeň — jako sokol! Dodávka se pod vlnou z jeho přeletu zakymácela. Připadal jsem si, jako bych seděl v popelnici.

Vznesl se před námi do výšky a přitom se obracel a sklouzával dozadu, jak jeho pilot zaměřoval. Poznal jsem přesně okamžik, kdy mě pilot ve věži zahlédl, protože trochu poklesl a vyrazil přímo proti mně.

„Polib mi!" zařval jsem.

A vrtulník mi znovu přeletěl nad hlavou a vyl jako banshee. Na chvilku jsem si myslel, že neuhne — zacpal jsem si uši rukama — a pak byl za mnou a zvedal se a... cesta za dodávkou s řevem vyletěla do vzduchu! Vzduch se zbarvil do ruda! Dodávka sklouzla po cestě, jak na ni narazila tlaková vlna! Počítač ji znovu vyrovnal a zahnuli jsme kolem skály. Pneumatiky zapištěly. Měl jsem ještě čas na to, abych se ohlédl dozadu a prohlédl si oheň výbuchu. Byl velký jako hangár, jako balón, jako hora a pořád ještě rostl, jak stoupal do vzduchu! Čím byl ten vrtulník vyzbrojený? Ty hlavice musely být napěchované fosforem. Z místa výbuchu pořád ještě stříkaly jasné plameny a zapalovaly v lese kolem ohně.

„Kurva prdel!"

„Rakety zaměřeny na cíl," řekl počítač. „Zahájit palbu?"

„Ne!" zařval jsem. Zaklapl jsem pojistky zpátky a zajistil zbraně ještě dříve, než jsem zmizel z věže. Vyškrábal jsem se zpátky za volant. „Přebírám řízení," řekl jsem.

„Nedoporučuji," řekl počítač. „Nedostatečné reflexy."

„Přepnout!"

Dupnul jsem na brzdy, zatímco jsme řezali další ostrou zatáčku a vjížděli na dlouhou rovinku, vedoucí z kopce dolů. Slyšel jsem, jak se na nás zezadu vrtulník řítí. Pak už byl nad námi a pak znovu stoupal nahoru. Něco se odpoutalo od jeho břicha.

Sice jsem ještě před výbuchem stihnul zavřít oči, ale i přes víčka mě oslnil. Cítil jsem přes čelní sklo žár ohně. Tlaková vlna zvedla dodávku ze země. Slyšel jsem, jak praská rám, když jsme dopadli zpátky na zem a se skřípáním couvali dozadu. Kola byla stále ještě zablokovaná.

Všechny poplachové zvonky v dodávce zvonily. Všechny sirény ječely. Všechny spínače pípaly. Všechny monitory blikaly. „Hlášení o poškození," řekl počítač. „Hlášení o poškození," opakoval. „Hlášení o poškození. Hlášení o poškození."

Slyšel jsem ho jen vzdáleně, jako by byl tisíc mil ode mě. V uších se mi ozýval řev, který neustával. Ztěžka jsem oddechoval. Nemohl jsem polykat. Zvedal se mi žaludek. Hrdlo jsem měl sevřené a chtělo se mi zvracet — ale nemohl jsem.

Pak počítač řekl: „Zapnuto automatické řízení!" a dodávka sebou trhla. Zázrak! Pořád jsme byli pohybliví! Couvali jsme. Pryč od koule ohně, stoupající do vzduchu.

Zamrkal jsem, abych se zbavil slz v očích, a utřel jsem si tvář rukávem. Vypadalo to, jako by bylo čelní sklo ožehlé, a na několika místech je dokonce žár roztavil.

Dodávka pořád ještě couvala; do něčeho vrazila a zakymácela se. Zastavila se. Zaváhala. Pak se znovu rozjela dopředu. Přímo do ohně!

Praštil jsem do hlavního vypínače a zařval: „Všechno vypnout!" Dodávka se zahrkáním zastavila. Něco pode mnou cvaklo a vůz vzdychnul, zasyčel a ztichl. Cítil jsem, jak mi srdce tluče v hrudi. Prakticky jsem vypadl ze sedadla. Vykopl jsem dveře a s lapáním po dechu dopadl na silnici.

Vrtulník právě dosedal na silnici asi dvacet metrů ode mě a listy jeho vrtule pomalu rozrážely vzduch.

Rozhodl jsem se, že mu rozkopu všechny blinkry. A taky že to udělám — hned, jak vstanu.

Dveře pilotní kabiny se otevřely a vyskočila z nich štíhlá postava v kombinéze a helmě. „Jsi v pořádku?" Rozběhla se ke mně s lékárničkou v ruce.

„Ne!" řekl jsem. Přál jsem si, abych u sebe měl svou pušku.

„Kde jsi zraněný?"

„Nemůžu dýchat!" vykašlal jsem. „Nevidím! Neslyším! Nemůžu se pohnout —" Začal jsem vstávat, ale postava mě zase srazila na zem jemným zatlačením na hruď. Přiložila mi k paži senzor. Tiše zabzučel. „Co to bylo?"

„Preventivní očkování." Její ruka mi stáhla víčko a do oka mi šlehlo světlo. „Jsi v pohodě. Chvilku zůstaň ležet. Je v té dodávce ještě někdo?" Už k ní vykročila a od pasu vytahovala pro všechny případy pistoli.

Zmizela ve voze, pak se z něj zase vynořila s pistolí v pouzdře a nesla v ruce černou skříňku dodávky a můj vak. „Dokážeš dojít k vrtulníku?"

Kolena mě pořád ještě bolela, ale snad to dokážu. Točila se mi hlava. „Počkej chvilku!"

„Jime! Přestaň se chovat jako čurák." Vysunula si obličejový kryt na čelo.

„Lizard!"

„Pro tebe plukovník Tirelliová!" Byla vzteklá. Tvář měla rudou. „Pořád ještě jsi důstojník Zvláštních jednotek Spojených států, pamatuješ?"

„Jsem mrtvej. Odešel jsem ze služby."

„Nemůžeš odejít. Je to práce na celý život. Buď zase nastoupíš do aktivní služby —"

„Tu si strč někam!"

„— nebo před popravčí četu," řekla. „Poletíš se mnou tak jako tak. Tvůj případ je uzavřen. Není o čem diskutovat. Nevrátím se domů s prázdnýma rukama."

Natáhl jsem se a vzal jí z ruky svůj vak. „Počkej chvilku. Někde to tady musí být. Aha, tady je." Vytáhl jsem svou pistoli a namířil ji na její břicho. Ani nemrkla..

„Plukovníku, jste krásná a citlivá žena. Takže se teď vraťte zpátky do svého vrtulníku a odleťte a zapomeňte na to, že se něco takového vůbec stalo. Fajn?"

Nadechla se. Klidně řekla: „Chytrý, Jime. Opravdu chytrý."

„Myslím to vážně!" řekl jsem a zamával pistolí. Uvažoval jsem o tom, jestli to opravdu vážně myslím.

„Nedostaneš se daleko."

„Klidně to risknu!"

„Vyhodila jsem do vzduchu cestu před a za tebou. Máš jen zhruba čtvrt míle betonu mezi dvěma krátery. A mimochodem, ty krátery budou hořet ještě tři dny."

„Tak půjdu pěšky! Pořád ještě budu v lepší společnosti!" Tohle byla pitomost. Strčil jsem si pistoli za pás, zvedl vak a vykročil kolem ní.

„Jime, raději si poslechni tohle —"

„Nezájem," řekl jsem a šel jsem dál. Bolely mě obě nohy, ale nechtěl jsem to před ní dávat najevo.

Něco v lese purpurově zahvízdalo. Nebylo to daleko. Znělo to příliš hlasitě.

„To ty výbuchy," řekla Lizard. „Jdou se podívat, jestli tu nejsou nějaká těla."

„Myslel jsem, že se červi neživí mršinama."

„Teď už ano. Mají celou spoustu nových návyků." Dodala: „Myslela jsem, že bys to třeba chtěl vědět."

„Ne," řekl jsem upjatě. „To ses pletla."

Věc v lese zahvízdala znovu. Byla blíž. V dodávce jsem měl plamenomet. Napadlo mě, jestli to stihnu.

„Radši si vlez do vrtulníku," řekla. Ale ani se nehnula. Čekala na mě.

Podíval jsem se na vrtulník, na ni, na dodávku, na sloup kouře před námi na cestě a na jeho dvojče vzadu. Podíval jsem se na les.

„Kurva," řekl jsem. „Přesně tohle na Zvláštních jednotkách miluju. Tu zasranou spoustu vzrušujících možností!" Rozběhli jsme se k vrtulníku.

Lizard popadla můj vak a hodila ho dovnitř; pak mi musela pomoct po rampě nahoru.

Lizard ani nečekala, až se dveře zavřou. Vznesli jsme se do vzduchu ve stejném okamžiku, kdy první červ vyrazil z lesa. Naklonila se přes svůj řídicí pult, aby viděla na něj a na dva další, kteří vylezli za ním. Vztyčili se a mávali na nás pažemi. „Jsou to teprve mláďata," poznamenala a zmáčkla na pultu jeden spínač. Ozvalo se tlumené ka - whamp! A země pod námi se zbarvila červeně. Ani jsem se nepodíval.

Pak otočila vrtulník a zamířila na dodávku. Viseli jsme ve vzduchu jako velký otazník. „Vzal sis z té dodávky všechno, co budeš potřebovat?" zeptala se.

„Jo, proč?"

„Musím ji odpálit. Chceš se mrknout?"

Vyškrábal jsem se na nohy. „Proč?"

„Je příliš dobře vyzbrojená na to, abychom ji tu jen tak nechali." Kontrolovala něco na pultu. „Necestuješ nalehko, co? Myslím, že jsme tě příliš dobře vycvičili." Stiskla červený spínač. Dodávka vybuchla, jako by byla nacpaná dynamitem. Pak se objevily druhotné výbuchy.

„Tvá výzbroj," poznamenala Lizard. Pak vrtulník rychle otočila. Vznesli jsme se na oblohu a zamířili na západ.

„Hej! Myslel jsem, že máme namířeno do Denveru!"

„To máme. Jen bych ti nejdřív chtěla něco ukázat. Pojď si sednout sem!" Poplácala sedadlo vedle sebe.

Nasoukal jsem se do něj. Vyvolávala něco na prostřední monitor. Byl umístěn tak, aby na něj viděli pohodlně

oba piloti. „Tady," řekla, Byla to mapa. „Jsme tady —" ukázala. „Ta červená značka je místo, kde jsme nechali dodávku. Vidíš ji? Dobrá." Stiskla jeden ze spínačů vedle monitoru a mapa se začala roztahovat a zobrazovat okolní krajinu. Původní obraz byl viditelný jako světlejší malý obdélník uprostřed. Postupně se zmenšoval, jak se záběr mapy rozšiřoval. Když se zvětšování obrazu zastavilo, Lizard řekla: „Tak, tohle je dalších čtyři sta čtverečních mil. Chceš vidět, jak moc jsou zamořené?"

„Mám přístup ke stejným mapám. Jsou na satelitním kanálu."

Usmála se; nebyl to příjemný úsměv. „Aha. A tohle ti ty satelity řekly taky, co?" Stiskla spínač a po celé ploše mapy se objevily malé rudé skvrnky. „Lokalizovaná zamořená místa. Nepřibližovat se. Jasné?"

„Eh, no..."

„A tady jsou místa, o kterých říkají, že v nich je zamoření možné. Cestovat pouze v ozbrojených konvojích." Znovu něco navolila a kolem každé rudé skvrnky se objevil široký růžový okraj. Colorado vypadalo jako těžký případ spalniček.

„A teď," řekla, „chceš znát pravdu?"

„Pravdu?"

„Náš strejček Sam je zatracenej lhář. Nechce děsit civilisty. Myslí, že by je to mohlo demoralizovat. Tady — teď uvidíš to, co ti neříkají. Tohle je mapa známých oblastí zamoření." Něco navolila a rudé a růžové skvrnky se roztáhly a změnily se v rudé pásy, pokrývající skoro celou západní polovinu státu.

„Ale kurva," řekl jsem.

„Tohle říká většina lidí. Teď ti ukážu oblasti možného zamoření. A je to přinejmenším zdrženlivý odhad..." Západní polovina mapy zrůžověla. Východní polovina byla skvrnitá.

Ukázala na malý obdélníček, ukazující místo, kde jsme nechali dodávku. „A tady jsem tě vyzvedla, přímo uprostřed."

Začal jsem se třást.

„Je to těma horama," řekla. „V horách nemůžeme hlídkovat tak důkladně. Však počkej, uvidíš."

Podívala se na mě. „Jediná věc, na kterou bych se tě chtěla zeptat, je tahle: jak je možné, že ses dostal tak daleko? Už tě před nějakýma pár stovkama kilometrů něco mělo sežrat. Pámbu si tě musí šetřit pro něco zatraceně zvláštního." Obrátila se zpátky k řízení a dodala: „Nejspíš pro šibenici."

Neodpověděl jsem. Pořád ještě jsem se třásl. Pořád ještě jsem se díval na tu jasně růžovou mapu. Ruce se mi v klíně chvěly. Začal jsem tiše brečet. Cítil jsem, jak se mi slzy kutálí po tvářích. Nedokázal jsem říct, jestli jsou to slzy hrůzy nebo úlevy.

„Ale kurva," řekla Lizard. „Na —" podala mi z krabice na pultě papírový kapesník.

Utíral jsem si jím tvář, dokud se mi nerozpadl v prstech.

Lizard řekla: „V ledničce mám pivo. Dáš si jedno?"

„Ne. Ale díky."

„Podej mi jedno, jo?"

„Eh, fajn." Zašel jsem do zadní části vrtulníku a vytáhl jí z ledničky plechovku piva, půl vteřiny váhal a pak si vzal jednu sám. Vyškrábal jsem se zpátky do křesla druhého pilota, jednu otevřel a podal jí. Pak jsem otevřel druhou. Pivo bylo studené. Chutnalo dobře. Už jsem zapomněl, jak vůbec pivo chutná.

Zabručela: „Díky. Už jsi v pohodě?"

„Jsem dobrej. Aspoň myslím."

„Tak nemysli. Pokud bys kvůli tomu neměl bejt v pohodě, tak to nedělej."

„Jsem dobrej," řekl jsem.

„Fajn. Protože budu potřebovat, abys mi pomohl se zbraněma, až se tam dostaneme."

„Kam se máme dostat?"

„Tam, kam máme namířeno." Ukázala na mapu, na tu největší a nejrudější červenou skvrnu. „Chci ti ukázat, jak dneska vypadá zamoření."

Salty měla erotiku přesně naplánovanou.
Říkala: ...Já nemám vůbec chuť hrát na schovávanou.
Když se to dělá análně.
vypadá to tak banálně;
ale fakt mi dělá dobře, když mám prcku promazanou."

56. Plukovník Tirelliová

„Nedbalost plodí nedokonalost."
—SOLOMON SHORT

Sledoval jsem, jak pod námi země ubíhá dozadu. Krajina byla čím dál víc pustá. Ubíhající pahorky se změnily ve skály a Lizard zvedala před každým dalším hřebenem vrtulník výš a výš. Brzy jsme se proplétali a prodírali příkrými kaňony zarostlými křovisky a borovicemi. Úbočí byla suchá a hnědá a dostatečně blízko na to, aby se jich mohl člověk dotknout.

„Proč zůstáváme tak nízko?" zeptal jsem se.

„Nemám ráda, když mě někdo sleduje na radaru."

„Na radaru? Červi přece nemají technologii —"

„Hmm." Jen zamručela.

Nijak jsem to nerozebíral. Po chvíli jsem řekl: „Myslím, že bys chtěla, abych ti poděkoval."

„Myslíš špatně. Nesejde mi na tom, co děláš."

„No, přece jsi pro mě přiletěla."

„Ne, nepřiletěla. Tys byl jen taková bokovka." Zvedli jsme se nad hřebenem a na druhé straně zase klesli dolů. Bylo to jako jízda na horské dráze. Můj žaludek byl o dvě zhoupnutí pozadu. „Přiletěla jsem sem udělat právě tohle. Dělám to tolikrát v týdnu, kolikrát se mi podaří sehnat benzin a střelivo."

Řekla: „Pořád máš nějakou pomýlenou představu o své důležitosti, Jime. Myslíš si, že se o tebe staráme. Pravda je taková, že nestojíš ani za to palivo, aby pro tebe někdo zaletěl zvlášť." Podívala se na mě. „Opravdu."

„Tak proč ses se mnou otravovala?"

„Měl jsi jednu z našich dodávek. Byla jsem zvědavá. Co jsi zač? Jak jsi se k ní dostal? Kam s ní jedeš? Podle našeho satelitního snímkování jsi mířil přímo do nejsilnějšího centra červího zamoření na území Severní Ameriky. Mysleli jsme, že jsi odpadlík. Málem jsme tě odpálili už před týdnem."

„Cože? Jak?"

„Musíš se na to ptát?" řekla. „Tyhle dodávky mají přece satelitní telefonní linku, ne? Tvůj počítač byl pořád napojený na síť. A síť vždycky věděla, kde jsi."

„Myslel jsem, že jsem všechny kontakty odpojil."

„To ano. Ale tohle byla vojenská dodávka. Spojení se jen přepnulo na jednu ze záloh."

„To není možný! Rozpojil jsem všechny spoje v manuálu."

„To je pravda, tos udělal. Vyloučil jsi ze hry každý spoj, který v manuálu je. To byl jeden z důvodů, proč jsme si mysleli, že jsi odpadlík, který veze zbraně červům."

Nevšímal jsem si druhé části její věty, ale pořád jsem uvažoval o důsledcích té první půlky. „Tyhle dodávky mají tajné spoje?"

Lizard se na mě usmála. „Máš rád tajemství?"

Pokrčil jsem rameny. „To bych neřekl. Všechny zkušenosti, které jsem zatím s tajemstvíma měl, byly pěkně otravný."

Řekla: „To máš pravdu. Byly." Pak se zeptala: „Chceš vědět, jaké bylo za posledních dvacet let největší americké vojenské tajemství?"

První popud byl odpovědět ano, ale pak jsem o tom začal přemýšlet. Trvalo to asi deset vteřin a pak jsem řekl: „Nemyslím."

„Ve skutečnosti už na tom nesejde," řekla Lizard. „Protože už to tajemství není."

„Dobře, zkusím to. Co není?"

„Tohle — každý kousek vojenské výstroje, vyrobený v téhle zemi za posledních dvacet let, byl trojským koněm."

„Cože?"

„Je to v mikročipech. Jsou tam nějaké obvody navíc — kousek v tomhle čipu, kousek v dalším —, které vypadají, jako by měly dělat něco jiného. A většinu času to taky dělají. Ale tu a tam vysílají na náhodně vybrané frekvenci elektronický signál. Je to chytrá věc a skoro se nedá vystopovat."

„Pamatuju si, že jsem o tom někde četl. Izraelci si toho všimli. Řekli, že elektronika je vadná. A my jsme je přesvědčovali, že problém spočívá v rušivých signálech."

„Přesně tak — jenže ten problém nebyl v signálech. Bylo to tím, že je nikdo neměl odhalit. Ty signály byly kódované odpovědi na elektronické otázky ze stacionárních satelitů. Celých dvacet let jsme byli schopni mít na monitoru celou planetu a dotazovat se zbraní, které jsme postavili, aby nám řekly, kde právě jsou. A nejen zbraně, které jsme vyrobili my, ale taky zbraně, které vyrobil někdo jiný a použil k tomu naše součástky. Dělali jsme to skoro od chvíle, kdy bylo na čip zakódováno první sériové číslo. Počínaje dnem, kdy se čipy byly schopné identifikovat, se ta technologie začala vyplácet. Zbraň reaguje na své vlastní sériové číslo nebo na kód své kategorie. Když ho zaslechne, je schopná se do čtyřiadvaceti minut ohlásit. Vydává tiché elektronické pípnutí nebo zabzučení na náhodné vybrané mikrovlnné frekvenci. Většina přijímačů tuhle frekvenci nezachytí. Většina techniků nikdy nezaslechne kromě statiky žádný zvuk."

„Ale — proč? Totiž, chápu, že má určitě smysl sledovat naše vlastní vybavení, ale připadá mi to jako strašně těžkopádný způsob."

„Ve skutečnosti je to všechno automatické. A ty se na to díváš ze špatného úhlu. Nejde ani tak o to, sledovat naše vlastní vybavení, jako o to, sledovat vybavení, které někdo jiný postavil z našich součástek nebo náhradních dílů. Víš, že skoro šedesát let byly Spojené státy největším dodavatelem vojenského vybavení? Vědět, kde naše zbraně jsou, je velký zpravodajský úspěch."

„To je neuvěřitelný!"

Usmála se. Vypadala naprosto spokojeně. „To je na tom to nejlepší. Celá věc je příliš neuvěřitelná. Když u nás jednou došlo k vyzrazení tajemství, odmítla tomuhle druhá strana prostě uvěřit. Mysleli, že je to nějaký výmysl, protože neměli žádný přesvědčivý důkaz."

Byl jsem trochu zmatený. „Ale pokud jsme měli takovou moc, takový předstih, proč jsme prohráli válku v Pákistánu? Druhá strana používala ukradené zbraně stejně jako vybavení, které si půjčili od někoho třetího nebo čtvrtého. Copak tenkrát ten systém nefungoval?"

„Systém fungoval dokonale," řekla Lizard. „Byli jsme schopni odhalit celé nepřátelské divize ničím větším než běžným dotazováním zbraní v rukou pěchoty. Byla to bezchybná ukázka." Vypadala vyloženě nadšeně, když mi to všechno říkala. „Problém byl v tom, že jsme nemohli použil tuhle výhodu bez toho, že bychom celou hru prozradili. A tak jsme nikdy tuhle výhodu nevyužili, pokud jsme neměli ještě nějaký dodatečný zdroj informací, řekněme třeba satelitní fotografii. A většinu našich výzvědných satelitů sundávali tak rychle, jak jsme je stačili vypouštět. Takže jsme to využít nemohli. Bylo to příliš velké tajemství," řekla Lizard. „Museli jsme si ho schovávat pro válku, která přímo ohrozí existenci Spojených států. Tak silná a strategická výhoda to byla."

„Hm," řekl jsem. Pak: „Říkala jsi, že už to není žádné tajemství. Co se stalo?"

„Ach, asi před třemi měsíci se někteří z našich spojenců ze Čtvrtého světa pokusili vysadit nějaké jednotky v Mexickém zálivu. Říkali tomu Armáda ekonomického osvobození."

„Cože? O tom jsem nikdy neslyšel."

„To málo lidí. Stala se hrozně legrační věc. Jejich pušky vybuchly. Jejich lodě se potopily. Letadla se ve vzduchu rozpadla. Rakety vybuchly. Tanky shořely. Komunikace nefungovala. Moc lidí to nepřežilo."

„Opravdu?"

„To je zbytek tajemství. Pokud dokážeš čip naprogramovat tak, aby se po přijetí určitého signálu identifikoval, můžeš ho taky naprogramovat tak, aby se po přijetí jiného určitého signálu zničil. Byli jsme celých dvacet let schopní zničit nebo zneschopnit nejméně třetinu vojenského vybavení na světě — každou jednotlivou zbraň v jakékoli kategorii buď v celosvětovém měřítku, nebo v přesně vymezené oblasti.

Neodvažovali jsme se tuhle záležitost použít otevřeně dřív, protože by nám zkazila pověst, pokud jde o výrobu bezchybných zbrojních systémů. A ani jsme se neodvažovali prozradit svůj zpravodajský předstih. Ale tohle bylo poprvé, co byly na naše území vysazeny nepřátelské jednotky, a právě pro tenhle účel byl ten systém vyvinut. Fungoval dokonale." Tvářila se tak hrdě, jako by ho navrhla sama. Napadlo mě, jak důležitá asi ve skutečnosti je. Byla její hodnost plukovníka jen další zástěrkou? Nevěděl jsem, jestli můžu ještě něčemu ohledně vlády Spojených států věřit. Nic v ní nebylo ve skutečnosti tím, čím být mělo.

„Takže moje dodávka...?"

„Přesně tak. Měla jsem celou dobu tvůj kód. Mohli jsme tě už dávno vyhodit do vzduchu."

Řekl jsem: „Ale kurva."

Řekla: „Jo."

Najednou mě napadlo: „A proč jste to neudělali?"

„Chtěli jsme ti dát šanci k tomu, aby ses vzdal sám."

„Věděli jste, že jsem to já?"

„Ale ne; mohl to být kterýkoli osel. Měla jsem tě odvézt k výslechu, abychom se dozvěděli, proč lidi dodávají červům zbraně. Když jsem viděla, že jsi to ty, píchla jsem ti místo uspávací injekce jednu na probuzení."

„Mohl jsem tě přece dostat! Měl jsem prst na spoušti! Měl jsem protivzdušné rakety!"

„Ale tys přece nevystřelil, ne?"

„Ne. Nevěděl jsem, co jsi zač, ale věděl jsem, žes nestřílela vedle náhodou. Kdybys chtěla, tak mě dostaneš. Takže mi bylo jasné, že to byly varovné výstřely. Chtěla jsi, abych zastavil. Táta vždycky říkal: nehádej se s nabitou bouchačkou. Jasně, mluvil o situacích, o kterých psal — to je vždycky jednodušší —, ale ve skutečném světě to vypadá stejně. Aspoň doufám."

„Vypadá. Tvůj táta byl chytrej chlap. Je dobře, žes ho poslouchal. Kdybys na mě vystřelil a vůbec použil cokoli z výzbroje dodávky, vyhodil by ses sám do vzduchu. Kódovaný signál jsem poslala ve chvíli, kdy jsem od tebe byla sto kilometrů daleko. Tys byl spoušť. Sebezničení bylo odjištěné a jen čekalo na signál. To, jestli vyletíš do vzduchu nebo ne, bylo jen na tobě. Už jsem takhle viděla vybuchnout tři dodávky. Musím připustit, že jsem čekala, že to bude stejné i tentokrát."

Vzpomněl jsem si, jak blízko jsem měl k tomu, abych její palbu opětoval. Když na mě nalétávala, byl jsem z toho vrtulníku vyděšený. Půl vteřiny jsem uvažoval o tom, že zmáčknu knoflík a pověsím jí na ocas jednu raketu Sidewinder — 6.

To, co jsem Lizard řekl, nebylo tak docela přesné. Neopětoval jsem palbu jen díky nějakému rozumnému odhadu situace. Nebyl čas na to, abych se zastavil a uvědomil si, že minula úmyslně. Nevystřelil jsem, protože... jsem nevystřelil. Zkusil jsem se podívat zpátky a všechno, co jsem viděl, bylo, jak stahuju ruku od spouště a křičím: „Ne!" Vůbec jsem nevěděl, proč jsem se stáhnul.

Napadlo mě, jestli to nebylo jen díky tomu, že jsem ztratil nervy. Byl jsem tak otřesený? Nebo tak vyděšený?

Ne, tím to nebylo.

Pořád jsem před sebou viděl, jak dodávka vybuchuje v kouli ohně, rám se okamžitě ohýbá, láme v polovině, plechy se trhají směrem ven, kousky kovu vylétají nahoru a do stran, vyhozené silou výbuchu. Pak plameny vyrazily nahoru znovu, jak vybuchla výzbroj a kusy vozu zmizely ve velké, narůstající kouli ohně — mohl jsem tam být!

Vrátil jsem se zpátky do vzpomínek: vrtulník se za námi snáší z oblohy, visí nad dodávkou — vylézám do věže, něco dělám s ovládáním, automaticky, skoro jako stroj — prst se přibližuje ke spoušti — výbuch za mnou! — počítač se ptá: „Zahájit palbu?" — „Ne!"

Chvilku jsem se u toho okamžiku zdržel a prohlížel si to „Ne!" tak pozorně, jak jsem jen mohl. Tam to bylo, zrovna tam! Proč jsem křičel ne?

Uvažoval jsem o tom okamžiku, prohlížel si ho, přehrával si ho tam a zase zpátky a zkoumal ho. Tohle byla odpověď, kterou jsem potřeboval, byla tam — v mé paměti.

A najednou to všechno hrálo. Věděl jsem, proč jsem nestřílel. Překvapením jsem se usmál.

„Co je tady tak legračního?" zeptala se Lizard.

„Já," řekl jsem. „Víš, co jsem za pitomce?"

„Vím," řekla. „Ale stejně mi to řekni."

„Utíkal jsem, protože jsem si myslel, že jsem se dostal až na dno. Myslel jsem, že jsem ztratil úplně všechno."

„Pokud máš na mysli ten malý incident s Rodinou," řekla tiše, „tak o něm vím všechno. Žádný soud v zemi by tě neodsoudil. Byl jsi velice opatrný. Všechno, cos udělal, bylo legální." Podívala se na mě. „Jsi v pořádku?"

„Ne," řekl jsem. V hlavě se mi ozývalo příšerné bzučení. „Nechci o Rodině mluvit. Bolí mě z toho hlava. Bolí mě z toho břicho." Zeď, která stála mezi mnou a mými vzpomínkami, se začala drolit. Začal jsem znovu cítit tu bolest. Přitiskl jsem si dlaně na oči a pokoušel se ty obrazy zahnat.

Zvědavě se na mě podívala.

„Slyším v hlavě pořád ten zvuk," pokoušel jsem se jí vysvětlit. „Je to všechno smíchané dohromady. Dokud se nesnažím uvažovat o tom, co se stalo v... dokud mluvím o něčem jiném, jsem v pořádku."

„Chtěl jsi mi říct, proč jsi nevystřelil na vrtulník," nadhodila.

„Je to všechno součást jedné věci." Těžko se o tom mluvilo, a přitom to bylo jednoduché. Když jsem jednou začal, začala ze mě slova proudit, jako by je nic nemohlo zastavit. „Nevím, kdo jsem, Lizard. A strašně se bojím, jestli se náhodou nezačínám měnit v něco... v někoho, jako byl někdo, koho jsem znával. Proto taky došlo k té věci v..., proto jsem — jsem jel sem, abych zemřel, ale přitom jsem zemřít nechtěl; ale ve stejném okamžiku mě nenapadalo nic jiného, co by mi zbývalo. Byl jsem si jistý, že jsem se stal někým, kdo ztratil veškerý smysl pro — pro co? — pro posvátnost lidského života.

Ale — teď přijde to nejlepší. Právě jsem si uvědomil, že jsem na tenhle vrtulník nevystřelil, protože jsem nemohl. Totiž, nechtěl jsem. Skoro jsem to udělal. Jednu chvíli bylo všechno, co jsem viděl, jen vrtulník a málem jsem ten knoflík zmáčknul — ale nakonec jsem to neudělal. Nějak jsem si uvědomil, že ve skutečnosti boj nechceš. Prostě jsem to věděl. Nechtěla jsi mě zabít. Takže jsi nebyla můj nepřítel. Proto jsem vlastně nevystřelil. Protože jsem nemusel. To je na tom nejlepší. Kdybych se opravdu změnil v nějakého netvora, už bych byl mrtvý. Totiž..." začal jsem se pohihňávat. „To je šílený! Cítím se o tisíc let mladší! Protože jsem právě zjistil, že nejsem zase tak špatný, jak jsem myslel. Je pro mě strašně důležité, abych to věděl. Opravdu!"

Lizard se jemně usmívala. Natáhla se a poplácala mě po koleni. To gesto vypadalo skoro zamilovaně. „Je určitě fajn tohle vědět," řekla. „Pro některé z nás —" Zmlkla v polovině věty.

„Ne, pokračuj!" řekl jsem.

Potřásla hlavou. „To není důležité." Pak se na mě podívala. „Jen si pamatuj tohle, Jime. Nejsi jediný na světě, komu se takové myšlenky honí hlavou."

Zamyslel jsem se nad tím. „Ne, myslím, že ne. Myslím, že jsem byl docela pitomec, co? Myslel jsem, že je to jen můj problém."

Lizard si povzdechla. Na okamžik vypadala unaveně. „V Denveru je celé jedno oddělení, které nás udržuje při zdravém rozumu. Nemůžeš dělat rozhodnutí, jaká děláme my den za dnem a pořád dokola, a zůstat člověkem. Ale my to zvládnout musíme — nebo ztratíme to, oč bojujeme. Teprve teď si začínáme uvědomovat velikost problému, Jime. Je to ten největší problém, jaký jsme kdy měli. Pokud nás něco může porazit, pak to bude naše vlastní neschopnost přijmout odpovědnost za to, co se děje v našich hlavách."

„Hm," řekl jsem.

„Co je?" zeptala se.

„Nic."

„To bylo docela hlasité nic."

„Jenom... tím, že jsem přijímal odpovědnost zato, co se děje v mé hlavě, jsem se právě do téhle šlamastyky dostal."

Lizard si prohlížela své řízení. Uvažoval jsem o tom, jestli mě slyšela, ale najednou řekla: „No, zamysli se nad jednou věcí. Jak velká by to musela být šlamastyka, abys za ni přijmout odpovědnost nechtěl?"

Ano. Tak to bylo.

Chvíli jsme letěli mlčky. Ještě tu bylo něco jiného, co říkala —

Ve skutečnosti to řekla dvakrát! „Počkej! Říkala jsi 'zbraně červům'."

„Uhm." Ukázala na mapu na monitoru a stiskla jeden barevný spínač dole. „Vidíš ty modré tečky? Jsou to místa, na kterých se nachází vojenské vybavení Spojených států — uvnitř známých červích zamoření."

„Jak dlouho už se to děje?"

„No, k nějakým případům už docházelo během roku, ale najednou, v posledních dvou třech měsících se to rozšířilo po celé mapě. Pokud víme, jsou tu skupiny odpadlíků, kteří s červy spolupracují. Vypadá to, jako by někdo uzavřel dohodu. Chceme vědět jak — a proč. Proto chceme chytat odpadlíky živé." Zamračila se. „Možná příště."

Prohlížel jsem si mapu. V rudých skvrnách byla modrých teček spousta. „Proč prostě nevyhodíte zbraně do vzduchu?" zeptal jsem se.

„To uděláme," řekla. „Za pár minut to uvidíš sám." Ukázala na světlý bod, který představoval vrtulník. Byl velice blízko k cíli. „Už jsme skoro tam."

Při pohledu na Sally bylo další prostě nasnadě.
Ať ses koukl kamkoli, oko vždycky sklouzlo po vnadě.
„Nejsem nymfomanka," povídá.
„Prostě beru vždycky, co se dá.

Tak si teda klidně počkej. Kdo je další na řadě?"

57. Coloradské zamoření

„Smůla je všeobecná. Neber ji osobně."
—SOLOMON SHORT

Lizard sáhla nahoru a otevřela červený kryt, nadepsaný KAMERA. Na panelu tam byly umístěny tři spínače. Zmáčkla první a něco na břichu vrtulníku udělalo rrrrr THUNK! Znělo to těžce.

Lizard ukázala na druhý spínač. „Vidíš ho? Až ti řeknu, tak ho zmáčkneš."

„Jasně. Chceš, abych udělal ještě něco?"

„Užívej si výhled. Ale musím tě varovat, nejspíš to bude trochu házet."

„Co tady vlastně všechno máš?" Ukázal jsem na řízení vrtulníku a mávnul i směrem k zařízení, uloženému za našimi zády. „Polovinu z toho nepoznávám."

„Takže," řekla, „tahle první skříňka patří k nahrávání. Máme pod sebou čtyři vysokorychlostní kamery s velkým rozlišením. Máme dostatek paměti k tomu, abychom nahráli pět minut záznamu. Budeme natáčet pětinásobnou rychlostí, takže tím nějakou paměť ušetříme."

„Aha."

„Tyhle dvě nádrže — z těch budeme vyhazovat zlomky horkého kovu, které mají za úkol mást všechna naváděcí zařízení ať ve vzduchu, nebo na zemi. Ve skutečnosti je to z větší části trik, protože budeme vyhazovat do vzduchu všechno, co v sobě má americké čipy. Budeme vysílat přesně zaměřený paprsek. Vybuchnou jen zbraně za námi a před námi. Tak budou pozorovatelé usuzovat, že je to důsledek nějaké přímé akce zbraní, které máme.

V těch dalších dvou nádržích vezeme poprašek na brouky. Je to pěkně silná směs, která vydrží šest a půl dne. Pořád ale ještě nevíme, jaké bakterie produkuje, a tak omezujeme jeho použití právě na taková silná zamoření, jako je to, na které udeříme dneska.

Pod křídly a trupem mám čtyřiatřicet tříštivých střel. Zápalné hlavice. Rozdělí se ve vzduchu a zasypou široké okolí. Už jsi někdy viděl Madball - VI v akci? Ne? No, tak uvidíš. Tyhle věci poskakují a odrážejí se jako kapka vody na rozpáleném oleji a na každém místě, kterého se dotknou, zakládají požáry. Máme jich s sebou pět tisíc."

„Vypadá to, jako by armáda nenechávala nic náhodě."

„A to jsi ještě neslyšel všechno. Pásky ke zmatení radaru, které budeme shazovat — obsahují spoustu věcí, díky kterým bude tahle oblast několik dalších dní dost nezdravá. Jsou tam malé trojhrany s hroty, namočenými do nervového plynu, které zabijí cokoli, co na ně šlápne. Ať už spadnou jakkoli, vždycky bude jeden hrot mířit nahoru. Opravdu chytré. Poprašek na brouky — obsahuje izotopy. Pokud je nezastaví poprašek, budeme vědět podle koncentrace v tělech mrtvých červů, které zabijeme později, který izotop účinkuje nejlépe. Jo, vlastně ještě rozprašujeme napalm." Ukázala na velký knoflík na svém pultu. „Tohle je hlavní ovladač zbraní. Zmáčkneme ho a večírek může začít. Ví, kdy přesně odpálit každý kousek výzbroje, který s sebou máme. Celá práce netrvá déle než půl minuty. Přeletíme červí tábor jen jednou a necháme za sebou zničenou plochu, širokou asi kilometr. Nejmíň."

„Tak širokou? To musíš zničit celý tábor."

„Hmf," řekla. „Myslíš?"

Ozval se varovný zvonek a počítač tiše řekl: „Tři minuty k cíli."

Podívala se na mě. „Připoutej se, Jime."

Vlezl jsem do popruhů, utáhl je a zapnul si sponu na hrudi. Lizard se na mě upřeně dívala.

„Něco se děje?"

„Napadlo mě, jestli ti můžu věřit."

„Cože?"

„Jen mi tak proběhlo hlavou, jestli se z tebe ve skutečnosti nestal odpadlík."

„Nestal," řekl jsem.

„Dáváš mi na to slovo, jo?"

„Myslel jsem, že jsi říkala, že víš, co se stalo v Rodině."

„Jasně. Promiň." Otočila se zpátky k řízení. „Síla zvyku. Už nikomu nevěřím."

Pak už nic neříkala. Ani já. Díval jsem se přes čelní sklo na to, jak pod námi ubíhá krajina. Skoro všechna zeleň byla nahrazena temnými skvrnami purpuru a občasnými ostrůvky červené barvy. Tu a tam byly vidět růžové nadýchané věci. Vypadaly jako chmýří.

Pak se mi před očima znovu objevila Rodina, zaútočila na mé vědomí jako lesní požár. Ať už byla ta růžová věc cokoli, její vliv mizel. Zdi rychle mizely.

Nebo jsem se možná rozhodoval, že je v pořádku, když si znovu ublížím. To by bylo hezké.

Protože možná to znamenalo, že jsem chtěl Lizard věřit.

Podíval jsem se na ni. Zrovna se odpojila od řízení. Páky se pohybovaly dál samy, jako by se řídily svým vlastním rozumem. Teď byl u řízení autopilot. Natáhla se dozadu k hlavnímu ovládání a vzala do rukou dva ovladače — vedlejší řízení zbraní. Bude jimi vybírat ve spolupráci s počítačem zvláštní cíle a mířit na místa, která bude chtít zničit po vlastní úvaze.

Sklopila si obličejový štít své helmy a upevnila si jej přesně před očima. Teď bude obraz cíle útoku z jejího pohledu překrývat okolí. Může zničit stisknutím spínače cokoli, nač se podívá. Lizard se naklonila v sedadle dopředu,

aby si prohlédla zemi pod námi a upravila si rozsah snímání.

Ukázala na jeden obzvlášť velký chomáč růžového chmýří. „Vidíš?" řekla. „Cukrová vata. Máme kliku, že je podzim."

Vzpomněl jsem si na růžový sníh v Kalifornii. „Jo."

Ukázala dopředu. „Už tam budeme. Zapni kamery." Prsty se jí rozběhly po pultu a skončila tím, že stiskla hlavní ovladač zbraní. Natáhl jsem se nahoru a zmáčkl prostřední spínač. Zapípal a rozsvítila se červená kontrolka.

Země pod námi se zvedala k hřebeni. Tráva měla zvláštní namodralý odstín. Chtorranská tráva? Nejspíš. Nebo něco odolnějšího než tráva. Po kopcích rostly osamoceně černé a purpurové keře. Naklonil jsem se v křesle dopředu, abych mohl sledovat oranžového Chtorrana, který se prodíral podrostem. Následovali ho tři další. Jeden z nich vypadal, jako by na zádech vezl člověka. Ale to už zmizel vzadu. Budu muset počkat na to, co natočily kamery.

„Připrav se," řekla Lizard.

Zvedli jsme se nad hřeben, přeletěli přes něj a —

„Kurva prdel!"

— začali klesat podél úbočí na druhé straně k největšímu chtorranskému táboru, který jsem kdy v životě viděl!

Obhlédl jsem ho v jednom jediném okamžiku, kdy jsme nad ním viseli. Bylo to široké, skoro kruhovité údolí, zahalené závojem modrého oparu. Slunce, které sem svítilo od západu, ho prozařovalo odstíny čokoládové, růžové a fialové. Jak jsme klesali dolů, viděl jsem levandulovou mlhu, kterou prorážely kulaté vrcholky chtorranských kupolí.

Celé dno údolí bylo poseto kupolemi — byly prostě všude — všech možných velikostí! Většina z nich byla malá, pro jednu rodinu. U mnoha z nich stála ohrazení. Něco jsem v nich zahlédl, ale nebyl jsem si jistý tím, co to bylo. Spousta domů se k sobě tiskla jako bobule malin a tvořila větší celky. K zemi se táhly provazy něčeho šedého a spojovaly kupole s ohradami. Uvažoval jsem, co to asi může být.

Teď, když jsme byli blíž, jsem dokázal rozeznat oranžové a červené a růžové a purpurové ostrůvky kožešiny. Všechny se pohybovaly směrem k nám, trhaly sebou a křičely. Slyšel jsem je dokonce i přes řev motorů vrtulníku. A viděl jsem, jak mezi nimi probíhají i lidé!

Pak sebou vrtulník trhnul — uhnuli jsme trochu stranou, pak nahoru a zpátky, dolů a znovu —

„Co se to —?"

„Drž se! Říkala jsem ti, že to bude házet!"

Kousek pod námi a vzadu něco zazářilo oranžově. Cítil jsem, jak se od křídel vrtulníku odpoutávají střely. Pokaždé, když nějaká vyletěla, sebou celý stroj trhnul. Řinčeli jsme přitom jako zvon! Mířili jsme přímo do středu chtorranského zamoření — k obrovské, vysoké polokulovité stavbě. Byla největší ze všech!

Ukázal jsem a zařval.

„Vidím!" zakřičela na mě. Už střílela. Směrem dopředu vyrazily dvě stříbrné střely, za kterými zůstávaly bílé nitky kouře. Zamířily přímo ke kupoli, vrazily dovnitř —

Okamžik se nic nedělo.

Pak kupole vybuchla v záplavě kožešiny! Zdi se rozbořily, jak na všech stranách začali ven proudit Chtorrani! Červená a oranžová a karmínová a purpurová a růžová a bílá a fialová a šedá a tisíce dalších odstínů barev! Bylo jich tolik! Tolik barev!

A pak střely vybuchly! Objevily se dvě ohnivé koule, které se slily v jednu a ta začala stoupat k obloze. Do stran se rozstříkly oblouky fosforu. Cítil jsem jejich žár.

Když do vrtulníku udeřila tlaková vlna výbuchu, zachvěl se. To už jsme se trochu zvedali a zatáčeli k jižnímu okraji údolí, které přecházelo v planinu. Vrtulník sebou trhal a poskakoval a cukal. Za zády nám pořád něco řvalo.

Před námi ležely další kupole — ještě více kupolí! Copak tenhle tábor nikde nekončil? Lizard vystřelila k dalšímu velkému shluku kupolí další dvě rakety. Zbytek nechala na počítači. Přál jsem si, aby tu bylo okno, kterým bych se mohl podívat dozadu. Všechno, co jsem viděl bočním průzorem Lizardina kokpitu, byl sloup kouře.

Něco začalo nahlas pípat.

Lizard řekla: „Kurva!" a praštila do záchranného spínače.

Za našimi zády se ozvalo hlasité Ka — BANG! Pak duté THUMP! Pak se z trupu vrtulníku uvolnila najednou spousta věcí a naskočily trysky. Začali jsme nabírat výšku tak rychle, že mi to vyrazilo dech. Stěna gravitace mě přitiskla hluboko do sedadla. Nemohl jsem se nadechnout. Co to ksakru bylo? Tři gé? Čtyři?

Vzduch kolem nás zoranžověl.

A pak byl ještě jasnější.

Obrovská ruka postrčila vrtulník nahoru. Trup se začal klepat. Zdálo se mi, že země pod námi září stovkami výbuchů, ale to nebylo to, co nás odhodilo na oblohu.

Lizard popadla řízení a stočila vrtulník stranou. Na okamžik jsem měl pocit, jako bychom visel hlavou dolů — pak jsme zamířili na jih a nahoru a za zády nám hřímal hořící vzduch.

„Co se stalo?"

„Stříleli na nás!"

„Cože dělali?"

„Rakety země — vzduch. Nejspíš Vipery. Málem jsme jednu dostali do ocasu. Ostatní jsme vyřídili, ještě než se k nám mohly dostat. Udělala jsem na ně tytyty," řekla. „Odpálila jsem každý kousek výzbroje v táboře." Ukázala palcem dozadu. „Podívej se, kolik toho tam měli."

Musel jsem se naklonit dopředu, abych se mohl podívat. V dálce, teď už skoro na obzoru, jsem viděl černý sloup kouře, který označoval tábor červů. Byl prosvětlený jasnými výbuchy. Všude hořely ohně.

„Kurva," řekla.

„O co ti jde? Dokázala jsi to! Tahle akce byla úspěšná! Zničila jsi celý tábor!"

Potřásla hlavou. Vysunula obličejový štít nahoru a promnula si oči. „Ne, nezničila. Viděl jsi sám, jak byl velký. Jen jsem spálila kousek na okraji. Ani jsme se nedostali ke středu. Když jsem si uvědomila, že bychom neměli dostatek bomb, uhnula jsem stranou. Za měsíc bude tenhle tábor ještě větší. Postaví znovu všechno, co jsme dneska zničili. Jsou pro nás příliš velcí, Jime. Denveru se to nebude líbit."

„Tohle nebylo centrum zamoření?"

„Tohle nebylo ani předměstí. Tohle byla jen vesnická samota."

„Eh —"

„Víš přece, co to znamená, ne?"

Potřásl jsem hlavou.

„Budeme muset použít atomovky."

Klára si šla pro podporu; řekla, že ty prachy
potřebuje pro syna, kterýho má od bráchy.
Tvrdila: „Už je to rok,"
ukázala si na rozkrok,
co přišel v týhle krabici, tak jakýpak štráchy."

58. Válečný sál

„Když jste lepší než průměr, provozujete umění."
—SOLOMON SHORT

Vešel jsem dovnitř a zastavil se, abych si zvykl na šero uvnitř.

Stál tam muž s blokem. Posvítil si baterkou na mou jmenovku. „McCarthy," řekl, „jdete pozdě." Vypadal podrážděně.

„Omlouvám se," zamumlal jsem.

Vůbec mě neposlouchal. „Posaďte se támhle," ukázal na zadní řadu křesel.

Přikývl jsem a šel si sednout. Sál byl kulatý a měl tvar mělké mísy, jejíž stěny se zvedaly v úhlu čtyřiceti pěti stupňů; po celém obvodu stěn byla křesla. Moje řada ležela vysoko nahoře. Na první míse ležela druhá, ještě větší — to byla obrazovka. Obecenstvo mohlo hledět do bubliny obrazu a zvuku, která měla rozsah tří set šedesáti stupňů. Nahoru, dolů, doprava a doleva; lidé mohli sledovat úplně všechno.

Zrovna teď byla obrazovka ztlumená do šedého jasu. Byla ozářená jen natolik, aby bylo patrné, že je to obrazovka, ale do sálu žádné světlo nevrhala. Vypadalo to, jako by byl večer. Nad námi bylo světlo, ale my zůstávali ve tmě. Když jsem přecházel ke svému křeslu, snažil jsem se zahlédnout nějaké tváře v řadách pod sebou, ale nic jsem nerozeznával.

Moje řada byla prázdná, a tak jsem se posadil doprostřed'. Křeslo mělo vysoké opěradlo a vypadalo pohodlně. Když jsem se do něj posadil, přizpůsobilo se mému tělu. Opřel jsem se a křeslo se opřelo se mnou. Mohlo se jak houpat, tak otáčet. Člověk, který v něm seděl, se mohl obrátit a sledovat kteroukoli část obrazovky včetně stropu a cítil se při tom pohodlně. Usadil jsem se a do ucha mi začal šeptat tichý hlas: „Následuje program dnešního sezení. Nejdříve budou promítnuty záběry z dnešního přeletu nad Coloradem s komentářem pilota, plukovníka Elizabeth Tirelliové. Pak bude následovat..."

„Stačí," řekl jsem. Hlas zmlkl.

Naklonil jsem se dopředu a podíval se ke středu mísy. Některá křesla byla prázdná. Některá okupovaly zachmuřené vojenské držky. Spousta měděných knoflíků. Neviděl jsem nikoho, koho bych poznával. Znovu jsem se opřel.

Ke středu místnosti pak sešlo pět lidí, aby obsadili poslední křesla, která tam stála. Jednou z nich byla plukovník Tirelliová. Další byla Japonka, se kterou jsem se setkal při svém posledním pobytu v Denveru. Kdo to vlastně byl? Neviděl jsem černocha, který s ní tenkrát byl. Ale poznával jsem další dva lidi, kteří s ní šli. Ten vysoký muž byl ministr obrany. A samozřejmě, že jsem poznával prezidentku.

Lizard měla pravdu. Tohle byla vážná věc.

Napadlo mě, co tu dělám já.

Jakmile se všichni usadili, pokynula Japonka muži s blokem. Dveře sálu se zavřely a obrazovka se rozsvítila.

Nejdřív jsme slyšeli zvuk motorů vrtulníku. Byl tak realistický, že jsem se podíval nahoru. Nad sebou jsem viděl obrysy trupu. Ty kamery natáčely pod širokým úhlem! Díval jsem se na spodní stranu kokpitu.

Podíval jsem se dopředu a octl se ve vzduchu. Sál zmizel. Seděli jsme ve vzduchu a viseli pod břichem kamufláží pokryté Valkyrie. Viděl jsem kruh, který opisovala hlavní vrtule, a pásy horkého vzduchu, táhnoucí se za tryskami. Pode mnou byly kopce Colorada. Přede mnou se země zvedala ke známému červenému hřebeni. Žaludek se mi sevřel. Věděl jsem, co nás čeká za ním.

Přehoupli jsme se nad hřebenem — chtěl jsem zavřít oči a začali znovu klesat do údolí, naplněného modrou mlhou.

Ozval se Lizardin hlas: „Nejdříve si to proletíme v plné rychlosti, abyste měli přehled o tom, jak to opravdu vypadalo. Byli jsme nad táborem červů něco přes třicet vteřin." To už jsme putovali nad údolím. Naklonil jsem se v

křesle dopředu a prohlížel si zemi přímo pod sebou. Stín vrtulníku přejížděl po kupolích. Zdálo se, že jsme k některým z iglú tak blízko, že bychom na ně mohli dosáhnout. Viděl jsem, jak se ze země začali rojit červi, desítky, stovky červů! Zuřivě se vztyčovali, hvízdali a mávali pažemi dozadu a dopředu v tom zvláštním dvoukloubém pohybu, který jsem tak dobře znal. Slyšel jsem jejich ječení i přes hluk motorů.

A viděl jsem i lidi! Jeden z nich mířil puškou přímo na mě. Viděl jsem, jak se mlhou prořezává paprsek laserového zaměřovače a pak zmizel vzadu. Trhali jsme sebou a kličkovali oblohou nad táborem.

Pak před námi vybuchla velká kupole a my vyrazili nahoru do mraků.

Obrazovka ztemněla.

Slyšel jsem, jak se celým sálem rozlehla úlevná vydechnutí.

Lizardin hlas řekl: „Teď se na to podíváme z pohledu zadní kamery. Rychlostí jedné pětiny skutečného času. To byste viděli, kdybyste seděli zády ke směru letu."

Obrazovka se znovu rozsvítila. Otáčení rotorů teď bylo pomalejší. Řev trysek byl daleko tlumenější. Někde v hloubi přístroje přizpůsobil nějaký obvod rychlost zvuku rychlosti obrazu.

Znovu jsme viseli pod břichem vrtulníku, ale tentokrát jsme se dívali k zádi. Pozorovali jsme zkrvavenou zemi. Pokrývaly ji stíny rudé i oranžové, modré i purpurové, růžové i žluté. Vypadala cize, ale vzdálené vrcholky zčernalých hor byly příliš známé, příliš pozemské.

Znovu jsme se snášeli podél svahu a tentokrát jsme viděli červí kupole za námi. Červi znovu vylézali na povrch země, ale tentokrát to připomínalo vláčný a půvabný balet.

Těsně za námi se začaly ve vzduchu objevovat stříbrné částečky, prostředek ke zmatení radaru. Na druhé straně se po obloze táhly chomáče žlutého kouře, poprašku na brouky. Po obou stranách se k zemi snášely rakety. Ve vzduchu vybuchly a na všechny strany vystřelovaly jehly. Napalm stříkal v oblacích dýmu. Z komor nahoře vypadávaly celé hrozny granátů. Dopadaly na zem a vystřikovaly, dopadaly a vystřikovaly, dopadaly a vystřikovaly plameny a kouř.

Pod námi se červi plazili v ohni, svíjeli se a umírali. Výbuchy trhaly kupole na kusy a vysoko nahoru stoupaly plameny a oblaka dýmu. Tlakové vlny pohazovaly i s těly. A znovu jsem viděl, jak z kupolí vybíhají lidé. Viděl jsem muže, který znovu mířil puškou na vrtulník. Ale to už na zem dopadal napalm. Zmizel v lavině ohně.

Pak se obraz zachvěl. Začali jsme stoupat vzhůru. Úhel se rozšířil natolik, že bylo vidět i kupoli, kterou jsme zničili těsně před tím, než jsme začali stoupat, pořád se ještě rozpadala a vylézalo z ní daleko více červů, než kolik jsem kdy na jednom místě viděl. Na krátký okamžik jsem se podíval dovnitř do kupole a všechno, co jsem viděl, byla místnost plná karmínové kožešiny. Copak červ mohl být tak velký?

A pak dopadly rakety a kupole se změnila v ohnivé peklo.

Úhel obrazu se znovu změnil a my se dívali přímo na čtyři proužky červeného kouře, které stoupaly oblohou přímo k nám. Zaslechl jsem v místnosti klení a slova: „Vipery! Jak se mohli dostat k Viperům?"

Pak vybuchla první střela a za ní další dvě. Ta poslední letěla ještě o vteřinu déle a pak v jasném záblesku vybuchla také.

Obrazovka potemněla.

„V téhle chvíli jsme přišli o zadní kameru," poznamenala klidně Lizard.

Mlčení v místnosti bylo ohlušující.

Přesně pode mnou se jeden z generálů naklonil ke svému pobočníkovi. „Chci znát rozmístění každé zatracené rakety Viper na planetě. A chci to mít v ruce přesně v šest hodin odpoledne."

„Ale to není možné, pane"

„Tak to zařiďte!" Tón jeho hlasu byl hrozivý.

„Ano, pane!" Pobočník už odcházel.

Pak se znovu ozval Lizardin hlas. „Z toho byste mohli mít jakous takous představu o tom, proti čemu vlastně stojíme. Nebyli jsme nad táborem ani patnáct vteřin a už nám pověsili na ocas Vipery. Neměla jsem jinou možnost než akci předčasně ukončit. Shodila jsem zbývající materiál a zmizeli jsme.

Měla jsem původně přeletět nad celým táborem a ukázat vám jeho centrum. Ulétla jsem asi desetinu cesty, než jsem byla nucena zmizet. Podle hlásičů bylo v téhle zamořené oblasti příliš mnoho zbraní. Nezvládli bychom to. Bylo daleko důležitější dopravit sem tyhle záběry.

Uvidíte to za chvilku. Teď vám ukážu tu horší část."

Horší část? Už tak mě to vyděsilo dost.

Obrazovka se znovu rozsvítila. Letěli jsme nad táborem. Obraz postupoval tak pomalu, že bylo možné rozeznat každou podrobnost na povrchu kupolí. „Tohle běží v jedné desetině reálného času," řekla Lizard. „Chci, abyste si všimli tohohle"

Jedna část obrazovky zesvětlala. Znovu jsme viděli toho muže s puškou s laserovým zaměřovačem. Jeho paprsek mířil přímo na nás.

„A tohohle"

Další část obrazovky, toho jsem si vůbec nevšiml! Tři muži v landroveru; byl vyzbrojen taktickým paprskovým dělem! Vůz sebou na nerovném terénu házel a pokoušel se udržet krok s vrtulníkem, ale pak ho zalil napalm.

„A tohohle"

Přes obrazovku utíkala skupina dětí křičících hrůzou. Některé z nich mířily do iglú. Viděl jsem, jak dvě z nich popadli červi a omotali se kolem nich, než všechno zalily plameny.

„A tohohle"

Žena s kočárkem, která se na nás dívala! Tohle byl jediný snímek. Za ní už vybuchovala bomba.

„A tohohle"

Tisíce červů vylézajících ze zdánlivě pevné země. Díry se otevíraly a vylézalo z nich stále víc a více karmínových hrůz. Všech velikostí. Všech barev.

„A tohohle"

Velká kupole, kterou jsme zničili. Znovu jsem viděl, jak se její stěny rozpadají, jak ven vyráželi červi. Znovu jsem se díval přímo dovnitř. Ale tentokrát se obraz rozšířil přes celou obrazovku a já se díval do tváře červa, velkého jako balón! Pokoušel se zvednout

„A nakonec tohohle"

Na obraze země klesala dozadu. Rozšiřovala se a mohli jsme vidět, jak se oblast zamoření rozšiřuje po celém údolí až k západnímu obzoru. Všude byly kupole na okamžik jsem měl pocit, že jsem v jejich rozestavení zahlédl vzorec a některé z nich byly dokonce ještě větší než ta, kterou jsme zničili.

„A tohle se stalo, když jsem vyhodila do vzduchu každý kus výzbroje toho tábora"

Země pomalu klesala, jak jsme se vzdalovali. Po údolí se začaly objevovat malé jiskřičky, které prozařovaly purpurovou mlhu. Dvě tady, tři támhle a pak shluk menších v dálce. Začaly se rozšiřovat v koule ohně a pak se objevily další, větší, silnější. Do vzduchu začaly stoupat sloupy ohně. A pak hořelo celé údolí, všude byly výbuchy a oheň a kouř. Vybuchovaly jako petardy ohňostroje na čtvrtého července. Sahalo to odsud až k obzoru. Slyšeli jsme je jako tlumené rány a dunění proti praskání narůstajících plamenů.

V hledišti se ozvaly výkřiky. A tiché kletby.

Světla se rozsvítila a prezidentka řekla: „Děkuji, plukovníku Tirelliová." Pak trochu hlasitěji: „Sejdeme se za patnáct minut ve válečné plánovací místnosti."

Vstal jsem. Všude kolem sebe jsem slyšel začátky vzteklých hovorů. Kolem mě proplouvaly útržky slov. Neposlouchal jsem je. Díval jsem se na prezidentku a její skupinu, která mířila ke dveřím. Lizard šla s nimi.

Prezidentka se u východu zastavila a mluvila se zavalitým mužem ve stejnokroji námořnictva. Vypadala podrážděně. Zdálo se, že mu dává nějaké rozkazy. Přikyvoval. „Ano, paní prezidentko. Ano, jistě."

Pak si Lizard všimla, že se na ni dívám. Významně zvedla v ruce telefon.

Odepnul jsem si od pasu svůj a zapnul ho. „Ano, plukovníku?"

„Tohle sezení se tě týká taky. Už třicet minut jsi členem mého štábu." Pak dodala: „Ale v papírech se píše, že v něm jsi od chvíle, kdy sis poprvé pomohl k armádnímu vybavení. Kryju ti záda, frajere. Tak mi je radši kryj taky."

„Cože?"

„To je teď fuk. Prostě hni zadkem dolů. Chci, abys seděl za mnou."

„Rozkaz!"

Vyrazil jsem.

Snad nám počítač jednoho dne dovolí
sečíst všechny ty, co jeli po Líze O` Connoly.
Byli na jejích horách
a taky na loukách.
A pár se jich našlo mrtvých i v jejím údolí.

59. Paní prezidentka

„Vždycky jsem měl problémy se svými zaměstnavateli.
Zapomínají na to, že si jen pronajímají můj úsudek
— že si nekupují mou duši. Proto mi také tolik platí."
—SOLOMON SHORT

Prezidentka Spojených států amerických vyzvala shromáždění k pořádku. Vypadala ztrhaně a podrážděně.

Válečná plánovací místnost měla kruhovitý půdorys. Stoly byly uzpůsobené podle zakřivení stěn. Nepoznával jsem všechny, kteří tady byli, ale zdálo se, že je tu celá vláda Spojených států. Poznal jsem dva z náčelníků hlavního štábu. Usoudil jsem, že ti další tři u stejného stolu jsou ostatní. Poznal jsem ministra vnitra, ministra obrany a ministra zahraničí. Také jsem si všiml, že po prezidentčině levici sedí doktor Daniel J. Foreman. Kdy přišel?

Schůzku pořádala Agentura pro kontrolu chtorranské invaze. Členové téhle organizace — Japonka, která se nikdy nepředstavila jménem, černoch, doktorka Moyra Zymphová, plukovník Elizabeth Tirelliová a dva další muži, které jsem neznal — seděli proti prezidentce. Já seděl přesně za Lizardiným pravým ramenem. Ten holohlavý chlapík na konci řady mi připadal známý, ale nedokázal jsem uhodnout, odkud bych si ho měl pamatovat. Všiml si, že se na něj dívám a mrkl na mě.

Prezidentka řekla: „Musím se dnes rozhodnout. Chci, abyste si všichni uvědomili, že toto rozhodnutí spočívá jen na mně. Jediné, co od vás chci, jsou informace. Nic víc. Můžete mě ušetřit svých názorů. Už je znám." Rozhlédla se po místnosti a na všechny postupně upřela svůj proslulý pohled. Už jsem o něm slyšel. Jeden z televizních zpravodajů kdysi, po nějaké důležité tiskové konferenci řekl, že si před ní připadal znovu jako šestiletý chlapec, kterého maminka nachytala ve spíži, jak ulizuje z hrnce s marmeládou. Ta fráze se ujala. Nikdo nelhal, když na něj prezidentka svůj pohled nad hrncem marmelády upírala.

„Viděli jste video," řekla. „Důsledky, které z něj vyplývají, jsou... znepokojující." Nalila si sklenici vody ze džbánu, který stál na stole. Napila se. „Ale nemáme čas na to, abychom si dělali hlavu s důsledky. Musíme pracovat se základními vojenskými nástroji. Už před tím nemůžeme déle uhýbat. Dovolte, abych to vyjádřila ve vojenských pojmech. Velká část území Spojených států je ovládána nepřáteli. Tato území jsou nejen okupovaná, ale i kolonizovaná. A my se musíme rozhodnout, zda proti tomuto předmostí použijeme jaderné zbraně." Znovu se rozhlédla místností.

Muži i ženy, kteří tady byli, vypadali nervózně. Měl jsem pocit, že se tahle diskuse už nějakou dobu táhne — a že je dneska jasné, že jedna strana prohraje. To video bylo příliš přesvědčivé.

„Nechci už nic slyšet o otázce morálky," řekla. „To, v čem chci mít jasno, jsou důsledky pokračování v —" podívala se do bloku, který před sebou měla na stole, „operaci Valhala. Plánu B. Předpokládám, že většina z vás je s podrobnostmi obeznámena. Mimochodem, před patnácti minutami, jsem vydala rozkaz, který celý program spustil na žluté úrovni. Říkám to proto, abych zdůraznila nutnost tohoto sezení. Tohle je poslední chvíle, kdy ještě můžeme volit mezi jít a nejít." Obrátila se k ministru vnitra. „Frede? Jaké to bude mít důsledky na obyvatelstvo?"

Vstal. „Paní prezidentko. Jsou tři záležitosti, kterých si, musíme být vědomi. Nejdřív tady je otázka spadu. I když použijeme čisté zbraně, pořád ještě musíme počítat se zvýšením radioaktivity v ovzduší. Z Denveru bude nejspíš zapotřebí se evakuovat."

„Řekni to přímo, Frede. Utéct."

„— Eh, ano. Utéct. Eh, kromě těch zařízení, která jsou příslušně vybavena pro práci v radioaktivním prostředí. Tato stavba například může být v provozu ještě tři roky s plným stavem personálu." Odmlčel se a podíval se na ni. Potil se. „Paní prezidentko, nejde tady o krátkodobé účinky. Můžeme toto město evakuovat v průběhu tří dnů, pokud to bude zapotřebí. Mám ale starost o to, že pokud nebude postaráno o jeho základní obranné mechanismy, prakticky je odevzdáme do rukou nepřítele. Okamžitě se do této oblasti přesunou."

Podívala se na něj. „To se může stát stejně tak zítra jako za půl roku. Simulace říkají, že je Denver neudržitelný. Jsme příliš blízko největšímu ložisku zamoření v celé zemi, Skalistým horám. Pokud tedy shodíme atomovky na hnízda v horách, stane se Denver neobyvatelným z důvodu spadu, ano? Dobrá, pak nebude mít tohle město žádná strana."

Vydechl. Byl poražen. „Jsou ještě dvě věci, které bych chtěl zdůraznit. Za prvé, jak bude zbytek civilistů reagovat na použití jaderných zbraní?"

Řekla jen: „Pokračuj."

„Předpokládám, že to bude demoralizující. Ukáže to, jak je hrozba červů skutečně vážná."

„Předpokládám také, že to ukáže, jak vážně myslíme, že je porazíme. Nedělám si teď hlavu se vztahy s veřejností."

„Ano, paní. Poslední věc. V napadených zónách žijí civilisté. Kolik času dáme na evakuaci jim? A jak to zvládneme po stránce zásobování?"

„Prosím?" Její tvář se zachmuřila. „Nezvládneme to. Frede, pracuješ s nepodloženými předpoklady. Neohlásím to, dokud nebudou cíle napadeny."

„Paní prezidentko!"

„Nebude žádný proslov!"

„Protestuji!"

„S tím jsem počítala! Naše zkušenosti s varováním civilistu ohledně akcí proti červům jsou více než výmluvné. Musíme předpokládat, že každá osoba, která žije ve chtorranské zóně, ať tak či onak s nepřítelem spolupracuje. Nemám v úmyslu informovat útočníky z Chtorru o našich dalších krocích ani dávat jejich odpadlickým kolaborantům příležitost k tomu, aby unikli a ve své zradě pokračovali jinde." Bylo to poprvé, kdy jsem viděl prezidentku rozhněvanou.

Ministr vnitra vypadal podrážděně. Posadil se.

Prezidentka řekla: „Dobrá, shrňme si to, ať máme jasno." Začala počítat na prstech. „Budeme mít jaderný spad, ano? Ztratíme Denver. Ztratíme na nějakou dobu velkou část Skalistých hor, je to tak?"

Ministr přikývl.

„Když si uvědomíme, že už jsme velkou část ztratili, nebudeme to nadále brát v potaz. Druhá záležitost. Budeme mít reakci civilistu. Když si uvědomíme, že už nějakou dobu žijeme ve stadiu ohrožení, dokážeme tyto reakce zvládnout. Je to správně?"

„Doufáme."

„Doufáte?"

„Paní prezidentko, máme příliš málo zkušeností s něčím podobným nato, abychom mohli předpokládat něco určitějšího."

„Nezajímají mě počítačové modely, Frede. Chci znát pocity. Jak budou reagovat lidé?"

Ministr potřásl hlavou. „Nevím."

Prezidentka se obrátila na Foremana. „Danny?"

Foreman zavřel oči. Promnul si palcem a ukazováčkem kořen nosu. Na okamžik se soustředil. Řekl: „Šok. Trocha neklidu. Nejspíš panika." Otevřel oči. „Budeš muset pronést řeč."

„Měla jsem na mysli prohlášení."

„Ne. Řeč. Pozvedávající. Zuřivou. O zaměření energie na nepřítele. Použij spoustu citátů. Mluv o odhodlání, o dlouhé temné cestě. Připomeň jim, že Země je naše planeta. Inspiruj je."

„Necítím se zrovna ve stavu, kdy bych mohla někoho inspirovat."

„Ksakru, ženská — a kdo se tak cítí? Pamatuješ si, co jsem ti říkal během tvé poslední volební kampaně?"

„Ano. Ne. Během které?"

Usmál se na ni. „Jestli chceš vyhrát, tak musíš blufovat."

Podívala se na něj. „Blufuju už skoro třiapadesát let, Danny. Kdy jsem to vyhrála?"

Mrkl na ni. „Ty sis toho nevšimla?"

Zasmála se, uvolnila a obrátila se zpátky k ostatním. „Budeme potřebovat rezervovat blok v televizním vysílání. Ať Wally a Wilma začnou na té řeči pracovat. A ať to ještě předtím, než mi to přijde na stůl, konzultují s Dannym." Tisková tajemnice přikývla a začala něco tiše psát do bloku.

Prezidentka řekla: „Dobrá. Pokračujme dál." Ukázala na ministryni zahraničí. „Jaké reakce můžeme očekávat od zahraničních vlád, až se do toho pustíme?"

Ministryně zahraničí byla vysoká, pohledná žena v tmavěmodrém obleku. Řekla: „Očekáváme obvyklou nervozitu a hněv, jen o stupeň hlasitější než obvykle. Cokoli dneska uděláme, vzbudí nervozitu a hněv."

Prezidentka s úsměvem přikývla. „Trochu nervozity a hněvu unesu. Pokračuj."

„Naši spojenci se nám to budou samozřejmě snažit vymlouvat."

„Počkat. Měli bychom si tady vyjasnit jednu věc. Nebudeme na to nikoho upozorňovat. Ani naše spojence."

Ministryně zahraničí vypadala nervózně. „Nevím, jak to unesou."

„Unesu to já," řekla prezidentka. Ukázala na svou tiskovou tajemnici. „Uděláme to takhle. Nahrajeme řeč okamžitě, jakmile bude hotová. Řeč se bude vysílat, jakmile odstartují letadla s bombami. Ve stejném okamžiku chci být ve spojení se všemi hlavami spřátelených národů, se kterými se dokážeme spojit. K vyřízení diplomatických nót určíme někoho jiného. Jinými slovy se to všichni dozvědí ve stejnou chvíli. Nechci, aby to šlo ven dřív, než letadla shodí svůj náklad. Předpokládejme, že jsou v těch červích táborech nějaké terminály a videa."

Bylo ticho.

„Je to jasné?"

Kývání hlavami.

„Dobrá." Prezidentka se znovu obrátila k ministryni zahraničí. „Nastanou nějaké diplomatické problémy, které nebudete moci zvládnout?"

„Ne, paní prezidentko, nenastanou. Ale něco bych chtěla dodat. Na téhle planetě je s velkou pravděpodobností několik vlád, které jen čekají na to, kdo udělá tento krok jako první a použije jaderné pumy. Možná si na to budou zprvu stěžovat, ale nakonec použijí své pumy na své vetřelce. Jen jsem chtěla zdůraznit vaši odvahu, s jakou k tomu přistupujete jako první."

„To není odvaha, Anne. To je hrůza, ale přesto díky." Prezidentka se jemně usmála.

Ministryně zahraničí se posadila.

„Dobrá, víme, že vojáci to zvládnou. Plán můžeme uvést v platnost kdykoli. Musíme ale zkoumat důsledky. Znovu. Zkoumáme je už celé týdny. Klidně vyměníme své současné problémy za budoucí. Je něco, co jsme ještě nevzali v úvahu?"

Promluvila doktorka Zymphová. „Ano. Nebude to fungovat."

Všichni se na ni podívali.

Řekla: „Ano, největší tábory možná zničíte, ale myslím, že do roka budeme mít co do činění s tábory ještě většími. Před dvěma lety jsme si mysleli, že jsme krizi překonali. Nacházeli jsme čím dál méně hnízd. A najednou jich jsou letos tisíce. Před šesti měsíci jsme začali narážet na neuvěřitelně hustá centra zamoření. Zabralo jim nečekaně krátkou dobu, než se dali dohromady a začali stavět města. Je to ekologie, která dělá pokroky neuvěřitelně rychle. Ten příliv energie je neuvěřitelný. Použitím jaderných zbraní zničíme jejich současná centra. Ale problém tím nevyřešíme. Pořád ještě nevíme, odkud vlastně tito plžovití pocházejí. Můžeme se ve stejném bodě znovu nacházet za půl roku. Nemůžeme bombardovat pokaždé, když se začnou rozrůstat."

Prezidentka se zamračila.

„Dá nám to trochu času, Moyro?"

Doktorka Zymphová přikývla. „Ano, trochu. Ale je to neuspokojivé řešení."

„S tím souhlasím," řekla prezidentka. „Ale zrovna teď je nejméně neuspokojivé ze všech."

Doktorka Zymphová souhlasně přikývla. „Paní prezidentko, ráda bych navrhla, abychom se věnovali i trochu pozdější době. Potřebujeme zvýšit úroveň našeho přesvědčení několika důležitými kroky. Už tři týdny vám zasíláme návrhy řešení —"

„Viděla jsem je." Prezidentka zvedla ruku. „Ale tohle sezení se týká toho, jestli máme nebo nemáme použít jaderné zbraně. O následujících krocích budeme jednat na sezení, které se bude konat v pátek. Vydržíte to do té doby?"

Doktorka Zymphová přikývla a posadila se.

Prezidentka řekla: „Uděláme si čtvrthodinovou přestávku. Pak budeme pokračovat."

Byla jedna dáma — a prej v tom byla nevinně
— ta chodila vám k doktorovi pořád; skoro povinně.
Když nakonec porodila,
nejdřív tomu nevěřila:
její holka měla už při porodu stehy na pipině.

60. Pohled nad hrncem marmelády

„Nejde o to, kdo vyhrává nebo prohrává,
jde o to, kdo vede v tabulce."

—SOLOMON SHORT

Prezidentka zmizela v jedné z postranních místností se svými pomocníky, svým tiskovým tajemníkem a holohlavým mužem, který mi připadal tak známý. Byl jsem si teď jistý víc než kdykoli dřív, že ho odněkud znám.

Japonka zamávala na Lizard a ta k ní přešla a něco jí zašeptala. Účastníci setkání se rozdělili do malých skupinek.

Z nějakého důvodu jsem šel pozdravit Foremana.

„Nejspíš si na mě nevzpomínáte," začal jsem.

„McCarthy, James Earl — ne, Edward," řekl. Podal mi ruku. „Vypadáš... divoce." Přivřenýma očima si mě prohlížel. „Jsi v pořádku?"

„Ne," řekl jsem po pravdě.

Někdo se pak dotkl Foremanovy paže. Zvedl ruku, aby ten člověk počkal. Podíval se na mě. „Přijdeš za mnou?" Na tónu, jakým to řekl, bylo něco zvláštního.

„Eh, proč?"

„Chtěl bych tě cvičit."

„V čem?"

„Přijdeš za mnou?"

Zamyslel jsem se nad tím. „Tak jo."

„Dobře. Děkuji." Otočil se k čekajícímu člověku a naprosto na mě zapomněl.

Co asi chtěl, napadlo mě. Vzpomněl jsem si na náš poslední rozhovor — dost zvláštní záležitost. Tenkrát se pokoušel zjistit, jestli jsem natolik v pořádku, abych mohl chodit po světě.

Procházel jsem se po místnosti a poslouchal, o čem se baví ostatní.

V jednom koutě se tiše hádali dva námořní důstojníci. „...připadá mi, jako by se už rozhodla."

„To bych neřekl. Ty starou paní neznáš. Hraje ďáblova advokáta. Něco si vymyslí a pak ti navrhne, abys jí to rozmluvil. Podle mě nechce použít atomovky, ale nevidí jinou možnost. A tak po nás chce, abychom pro ni vymysleli dobrý důvod, proč by to neměla dělat."

„No tak já o jednom vím," řekl ten vyšší. „Vypadá to jako porážka."

„To záleží na tom, jak to vezmou do ruky lidi z oddělení pro styk s veřejností. Taky to může vypadat jako vítězství. Ale jednu věc musím té čarodějnici přiznat. Rozhoduje se podle logistiky, ne podle politiky." Obrátil se s kolegou ke zdi a tiše dodal: „Raději sežeň telefon a zavolej svým lidem. Pokud budeme uskutečňovat tu záležitost s Havají, bude mít námořnictvo spoustu práce navíc."

Zavalitý důstojník přikývl. Obrátil se a tiše odešel z místnosti.

Zjistil jsem, že se zase blížím k Lizard. Mluvila s Japonkou a černochem. Japonka mě pozdravila zdvořilým kývnutím hlavy. Podívala se na Lizard. „Tvůj mladík urazil velký kus cesty od chvíle, co jsme spolu byli naposledy v jedné místnosti."

Lizard řekla: „Taky si myslím." Řekla mi: „Jime, nemyslím, že byste někdy byli vzájemně formálně představeni. Tohle je paní Sibano a tohle doktor Rico. Paní Sibano a doktor Rico jsou dva ze tří civilních ředitelů Agentury."

„Doktor Foreman je třetí?"

„Ano, je," řekla paní Sibano. Natáhla ke mně ruku. „Jsem ráda, že ses k nám znovu připojil, Jamesi. Bude dobré mít tě zase v týmu."

„No, nejsem si tak docela jistý, jestli..." Lizard se jemně dotkla mé paže. Varovně. „... ehm, chci říct děkuji."

Paní Sibano se usmála. „Jamesi. Ty jsi tak jiný. Proto tady dneska jsi."

Pak k nám přišel důstojník. „Paní Sibano? Doktore Rico? Prezidentka by se s vámi ráda setkala."

„Děkuji," řekla. Než odešla, podívala se na Lizard. „Elizabeth," řekla a podívala se jí přímo do očí. „Tohle je velice důležité setkání."

„Já vím," řekla Lizard. „Můžete se na mě spolehnout." Pak dodala: „A na McCarthyho taky."

„Dobrá. Děkuji."

Když odešli, obrátil jsem se k Lizard. „O co tady vlastně šlo?"

„Jsi můj odborník na červy."

„Ano?"

„Prezidentka se ještě nerozhodla. Video je dost přesvědčivé, ale... no, prostě nechce použít atomovky na území kontinentálních Spojených států. Zoufale hledá jinou možnost."

„A je tu nějaká?"

„Kdyby byla," řekla Lizard, „myslíš, že už bychom ji dávno nerozebírali?"

„Nevím."

„Věř mi." Položila mi ruku na rameno a podívala se mi přímo do očí. „Možná tě budu potřebovat. Všechno, co chci, je, abys v té chvíli řekl pravdu. Řekni o všem, co jsi viděl, o všem, co o červech víš. Nic víc."

„Proč já? Máte tady doktorku Zymphovou."

„Doktorka Zymphová nikdy nebyla v akci. Ne tak jako ty. Tys riskoval svůj život. Ona ne. Tys viděl věci, které ona neviděla. Dokáže o ekologii mluvit — je v teorii vynikající —, ale ty můžeš říct, jaké to vlastně je. Ty s tím máš zkušenosti. Setkal ses s tím tváří v tvář. Přesně to na téhle konferenci potřebujeme. Trochu hrůzy."

„Něco jako Chtorrana v hledišti?"

Lizard ani nemrkla. „Pokud toho bude třeba, tak ano."

„Mám nějaké politické postavení?" zeptal jsem se.

„Prosím?"

„Na čí straně jsem?" zeptal jsem se. „Moje víra — koho podporuju?"

„Skutečnosti budou hovořit samy za sebe." řekla.

„Aha — a co budou říkat?"

Lizard se zatvářila sklesle. „Použijte atomovky."

Na to jsem jí neodpověděl. Ne hned. Ochutnával jsem tu představu.

„Jsi v pořádku?" zeptala se.

„Nevím," řekl jsem.

Lizard mě odvedla ke stolu, nalila ze džbánu sklenici studené vody a podala mi ji. Rychle jsem ji vypil. Uvědomil jsem si, že ztěžka oddechuju. Řekl jsem: „Když jsem byl na škole, dělali jsme jeden takový test. Celá třída."

„Knoflíkový test?" zeptala se Lizard. „Ten si pamatuju."

„Jo, knoflíkový test. Dostali jsme příležitost zmáčknout knoflík. Udělali bychom to? Dokázali bychom to spustit?" Vzpomněl jsem si znovu na ten pocit a ucítil v žaludku ledový chlad. A nebylo to tou vodou. „Ve třídě byla spousta strachu. Spousta breku. Dokonce i nějaký křik. Nakonec jsme si uvědomili, že mezi námi není jediný, kdo by na sebe přijal odpovědnost za odpálení střel."

„To je obvyklý výsledek," řekla Lizard. „I když ne vždycky."

„No a pak se objevila jiná otázka. Pokud o tu odpovědnost většina lidí nestojí, tak proč pořád ještě nějaké atomovky máme? Učitel — jmenoval se Whitlaw — nám pak navrhl možnost úplného odzbrojení. Ale ani o tohle většina z nás nestála, protože jsme nedokázali důvěřovat druhé straně. Myslím, že smysl celé téhle záležitosti spočíval v tom, abychom poznali, že jsme vězni současné politické situace. Ale dodneška si pamatuju, jaký jsem měl strach, když jsem tu černou skříňku, tu s tím červeným knoflíkem, držel v ruce. Byla chvíle, kdy jsem byl v zatraceném pokušení to zmáčknout a skončit jednou provždy celou tu šílenou diskusi kolem — ale samozřejmě jsem to neudělal."

Podíval jsem se na Lizard. „Posloucháš mě? Nebo tě nudím?"

„Pokračuj," řekla.

„No a o to tady jde. Teď mám opravdu možnost ten knoflík zmáčknout."

„To rozhodnutí je na prezidentce," řekla Lizard.

„Ne tak docela. Můžu k tomu mít co říct. Jsem část toho rozhodnutí. O to tady jde. Je to i moje odpovědnost. Nemůžu k tě věci nic říct, pokud ji nebudu ochotný nést."

„Chápu," řekla Lizard. „A jsi? Jsi ochotný ty bomby shodit?"

Řekl jsem: „Já nevím. A vím. Je to všechno strašně logické. A takhle už to jde celý můj život. Je to stejná záležitost jako s tou holčičkou v ohrazení, jako se Shortym, jako s lidmi v hledišti — jako s odpadlíky. Jde o všechny tyhle životy. Nechci být tím, kdo bude muset dělat rozhodnutí — ale pořád mám v ruce pušku nebo plamenomet. A teď v ní držím černou skříňku s červeným knoflíkem. Já to nechci."

Popadla mě za ramena. „Poslouchej mě. Na tom, co chceš nebo nechceš ty, nezáleží. Já chci, aby všichni Chtorrani zmizeli. Chci, aby zase žil můj manžel. Chci, aby pořád žila moje dcera. Chci se vrátit v čase o čtyři roky zpátky. Ale můžu to nějak udělat? Ne, nemůžu. O to jde. Nejde o to, jestli něco chceš nebo nechceš, ale o to, co uděláš s tím, co máš."

Do očí mi stouply slzy. Hlas se mi lámal. „S jedním životem se dokážu vyrovnat, Lizard. Já nezastřelil tu holčičku. A Shorty mi to dal rozkazem; řekl mi, abych střílel na člověka, na kterého útočí Chtorran. Ti lidi v hledišti prostě stáli v cestě. Odpadlíci — byl jsem vzteky bez sebe. Chci říct, že jsem měl... důvod, vždycky. Omluvu. A teď žádnou nemám. Tentokrát je to chladnokrevné rozhodnutí." Podíval jsem se na ni a čekal pomoc.

Žádná nepřišla. Lizard řekla: „Takže teď už chápeš, co trápí prezidentku?"

Otřel jsem si oči. „Myslím, že jo. Trochu."

„Přesně tak. Ty to chápeš, Jime. Je to její rozhodnutí, ale ty musíš být za jeho část odpovědný. Takže: jsi ochotný to udělat?"

„Chci být odpovědný."

„Byl bys ochotný shodit bomby, kdyby šlo o tvé rozhodnutí?"

„Nevidím žádnou jinou možnost," řekl jsem.

„Proto tady jsme," řekla Lizard. „Ne proto, abychom ji k tomu přemluvili, ale abychom vymysleli něco jiného. A pokud to nepůjde, pak bude naše práce spočívat v tom, že přijmeme odpovědnost za to, co bude nutné udělat."

„To je to tak nevyhnutelné?"

Neměla možnost odpovědět. Do místnosti vrazil zavalitý důstojník námořnictva a vypadal dost vztekle. „Ty zatracené telefony nefungují!"

V té chvíli se vrátila do místnosti prezidentka. „A z velice dobrého důvodu," řekla. „Některým lidem se totiž nedá věřit." Upřela na něj pohled nad hrncem marmelády. „I přesto, že dali své slovo, že budou zachovávat průběh této schůzky v přísné tajnosti!"

Důstojník zrudl a už nic neříkal.

Prezidentka se pochmurně usmála. „Pokud se posadíte, budeme moci pokračovat."

Když mně občas psaní těch mých limericků popadne,
poslední verš je první věc, která mě pak napadne.
Pak jdu od konce na začátek
a dopředu a nazpátek
a vždycky doufám, že to všechno nějak dobře dopadne. *)

*) Jenže to občas propadne

61. Jaderná rodina

„Vždycky buď upřímný.
I kdybys to měl předstírat."
—SOLOMON SHORT

„Potřebuji znát odpověď na jednu otázku," řekla prezidentka. Rozhlédla se po místnosti. „Nejsem si jistá, že vůbec někdo z nás odpověď zná, ale dříve než se přesuneme k dalším záležitostem, musíme se nad ní zastavit. Je to morální otázka. Otázka lidství."

Podíval jsem se na ostatní muže a ženy, kteří seděli v místnosti. Někteří vypadali nervózně. Jiní byli zmatení nebo nejistí. Jeden nebo dva hleděli na monitory svých přenosných počítačů. Pár si jich prohlíželo své ruce nebo boty. Kde jsem už jenom viděl —? Ano. Tomuhle se říkalo 'únik před skutečnosti". Když jsou okolnosti příliš konfliktní, je naší první reakcí konfliktu uniknout.

„Probuďte se!" vykřikla prezidentka. Taky si toho všimla. Byla vzteklá. „Ať už budeme, nebo nebudeme dneska probírat cokoli, tohle je věc, se kterou se musíme vyrovnat. Tohle je věc, kterou budou studovat historici."

Generál Wainright řekl kysele: „Pokud vůbec nějací budou."

Prezidentka se na něj podívala. „Jsem přesvědčena o tom, že jste to myslel jako žert, generále, ale přesně o tohle tady jde. Jak moc můžeme zajistit přežití lidského druhu?"

„Tak, jak to jen bude v našich silách, madam. Viděla jste plány odsunu. Evakuace na měsíční základny, sterilizace a rekolonizace, pokud to bude možné. Dokud to bude možné, madam."

Prezidentka zvedla ruku. „Generále, vážím si vašeho odhodlání. Ve skutečnosti jsem před necelými deseti minutami hovořila telefonem s ředitelem Vesmírného výzkumu a zahájila jsem nutné kroky k znovuotevření obou projektů L5 a znovuosídlení měsíčních kolonií."

Wainright se zatvářil překvapeně — a potěšené.

„Říkám vám to, protože bych velice ocenila, abyste o tom přestal uvažovat přinejmenším na tak dlouhou dobu, abyste se mohl účastnit této diskuse. Ano?"

Generál se usmál. Vypadal příliš spokojeně na to, aby v té větě zaslechl jakýkoli sarkasmus.

Prezidentka se pak obrátila ke zbytku místnosti. „Takže se vraťme k věci, ve které chci slyšet vaši radu. Plánujeme použití jaderných zbraní v táborech Chtorranů. Na videu jsme viděli důkazy toho, že v těchto chtorranských táborech žijí i lidé. Že tam žijí mírumilovně. A to předpokládá to, že spolupracují. Lidé s červy?

To předpokládá komunikaci," dodala.

Prezidentka se pak obrátila k vysoké tmavovlasé ženě. „Doktorko Zymphová? Můžete se k tomu nějak vyslovit?"

Doktorka Zymphová si před sebou urovnala své poznámky. Chvíli si je prohlížela a pak znovu vzhlédla. „Otázka, na kterou je potřeba odpovědět, je jednoduchá. Jaká je podstata lidsko - chtorranského vztahu? Nyní, když víme, že komunikace je možná — ať už na jakékoli úrovni — musíme naše další kroky rozvažovat ve světle této skutečnosti.

Možnost komunikace otevírá možnosti vyjednávání. Nebo ne? Uznávají Chtorrané lidské bytosti za schopné komunikace, nebo ne? Uznali by lidskou vládu? Byli by s námi ochotni uzavírat nějaké dohody? Mohli bychom jednat s jejich lidskými spojenci? To všechno závisí na podstatě lidsko - chtorranského vztahu.

Potřebujeme tady rozvážit všechny možnosti. Je to skutečné partnerství? Symbióza? Je to vztah mezi otrokem a jeho pánem? A kdo je v tom případě v těchto táborech otrokářem? Nebo je to, jak předpokládají jiní, situace, za níž využívají jedni druhé jako dobytek?

Máme důkazy, které podporují všechna tato tvrzení. Žádné z nich ale nejsou přesvědčivé. V těchto táborech může být spojenectví, které se ještě pořád může změnit. Může to být také tak, že jde do určitého stupně o všechny tyto možnosti. Nebo zde může jít o druh spojenectví, které nedokážeme pochopit, protože je naprosto mimo naše zkušenosti..."

„Promiňte, madam." To byl zase generál Wainright. V jeho hlase zazněl jižansky protáhlý přízvuk. To bylo nebezpečné znamení. Zakrýval jeho sarkasmus jen trochu. Obvykle bylo jeho chování zdvořilé. Řekl: „Přeci nám na nějaké tyhle otázky odpovíte, nebo ne?"

Doktorka Zymphová nevypadala podrážděně. Jen se na něj s pobaveným výrazem podívala. „Ve skutečnosti ne, neodpovím. Nemáme na ně totiž odpovědi. Zatím. Všechno, co máme, jsou nějaké docela střízlivé odhady, založené na špatných důkazech. V tom je celý problém. Musíme svá doporučení zakládat na zcela nepřijatelných informacích."

Generál se opřel do svého křesla. Nedokázal jsem odhadnout, jestli je rozzlobený, nebo potěšený tím, že doktorku Zymphovou zahnal k tomu, že něco přiznala. Řekl: „No, při vší úctě — nešlo by to nějak ořezat na kost?"

Doktorka Zymphová odstrčila své poznámky stranou. Zatvářila se mrzutě. „Jde o jedno, generále. Nevíme, co vlastně děláme. Pokud tábory červů zničíme, můžeme se tím připravit o možnost dosáhnout nějaké dohody."

„Doktorko." Generál se zatvářil divoce. „S červy žádná dohoda nebude. Tohle je válka. Oni jsou nepřátelé. Pokud jim budeme nabízet dohody, můžeme jim zrovna tak nabídnout naši kapitulaci — a dobrovolně jim pak napochodovat do hrnců. Copak jste zapomněla? Červi jsou odpovědní za smrt více než sedmi miliard lidí — zemřely

skoro tři čtvrtiny lidstva. Myslíte si snad, že teď už mají nějaké nutkání uznávat práva ostatních? O tom pochybuji!"

Doktorka Zymphová počkala, až skončí. Pak řekla: „Já ve skutečnosti také."

Generál se opřel zpátky do svého křesla a zatvářil se spokojeně. Všiml jsem si, že si prezidentka hraje se svým perem a jen se dívá z jednoho na druhého. Nezdálo se, že je chce přerušit.

Doktorka Zymphová řekla: „Generále, já nezapomínám na širší souvislosti. Nicméně musíme si všímat toho, že se děje něco, co podle všeho s těmito souvislostmi nesouvisí. Je možné, že bychom byli svědky začátku nových souvislostí?"

„No, madam, až to vyšpekulujete, tak mi dejte vědět. Klidně budeme ty nově souvislé červy bombardovat stejně jako ty staré."

Když smích utichl, obrátila se doktorka Zymphová k prezidentce. „To je všechno," řekla klidně. „Máte v té otázce jasno?"

Prezidentka přikývla. Rozhlédla se po místnosti. „Máte v této otázce jasno i všichni ostatní? Jaká je podstata vztahu mezi lidmi a Chtorrany? Velice úzce to souvisí s rozhodnutím, které musíme dneska udělat. Dovolte, abych to generálu Wainrightovi přeložila do vojenské řeči. Jsou lidé v těch táborech našimi spojenci, nebo nepřáteli?"

Podívala se přes stůl na plukovníka Tirelliovou. „Elizabeth," řekla. „Věřím, že pro nás máš nějaké informace. Myslím, že teď je ta správná chvíle pro to, abys je přednesla."

Plukovník Tirelliová se postavila. „Ano, paní. Děkuji." Obrátila se k ostatním. „Jak všichni víte, snažili jsme se ze všech sil infiltrovat červí zóny. Poslali jsme tam spoustu telepatů. O všechny jsme přišli." Napadlo mě, jestli mezi nimi byl i Ted.

Pokračovala: „Jádro našich informací o lidsko — chtorranských styčných bodech tedy pocházelo od zajatých odpadlíků. Většina z nich byla ale natolik psychotická, že jakákoli komunikace s nimi byla takřka nemožná. Víme ale, že tam nějaké styčné body jsou. Studoval je přímo jeden z našich nejlepších agentů." Udělala krok dozadu a položila mi ruku na rameno. „Tohle je kapitán McCarthy. Strávil celý loňský rok tím, že sledoval červy v různých situacích. Má s odpadlíky zkušenosti z první ruky."

Všiml jsem si, že jeden z pobočníků generála Wainrighta něco horlivě naťukává do svého přenosného počítače. Po chvíli jej podal generálovi, který chvíli prohlížel jeho monitor a pak zvedl ruku.

„Promiňte, plukovníku..." Zvedl počítač. „Ale nemůžu najít kapitána McCarthyho ve svém počítači."

„Samozřejmě tam není," řekla Lizard. „Vymazala jsem jeho spis."

„Cože jste —?" Ozval se vztekle generál. „Tyhle záznamy mají být nezměnitelné."

„Ano, to jsou," řekla Lizard. „A právě proto jsem z nich spis kapitána McCarthyho vymazala. Nevěřila jsem jim. Kapitán McCarthy měl tak tajný úkol, že jsem nemohla věřit ani naší vlastní bezpečnosti."

Někdo k tomu začal něco říkat. Lizard ho přerušila. „Nebudu to nijak rozebírat. Všichni víme, že odpadlíci mají pirátsky zapojené počítače. Všichni víme, že mají přístup k informacím. Předpokládám, že právě tohle byl důvod, proč jsme ztráceli telepaty. Jediná věc, která možná zachránila kapitánu McCarthymu život, bylo to, že jsme jeho spis vymazali z databanky."

Generál Wainright pořád ještě pracoval se svým počítačem. Pak řekl: „Píše se tady, že nějaký poručík James Edward McCarthy byl zabit v bitvě před čtrnácti měsíci. Je to tentýž člověk?"

„Ve skutečnosti ano."

„A také se tady píše, že je možná pořád ještě naživu, ale jako dezertér. Je to správně."

„Pokud byste počkal, vysvětlila bych to sama. To je část krytí kapitána McCarthyho. Nevěděli jsme, kdo všechno má k těmto záznamům přístup. Poskytli jsme mu veškeré krytí, jaké bylo možné. Jinak neměl kapitán McCarthy s agenturou žádné spojení. Dal nám vědět ve chvíli, kdy se rozhodl vrátit zpátky."

Generál Wainright nevypadal, že by ho to přesvědčilo.

„O co vám jde, generále?"

„Jde mi o všechno, plukovníku. Všechno, co bych chtěl, je nějaké potvrzení o důvěryhodnosti tohoto muže. Očividně je to kapitán McCarthy. Není mrtvý. Ale je opravdu tím, co o něm tvrdíte — jedním z vašich agentů — nebo dezertérem, který řekne, cokoli mu nařídíte, jen proto, aby si zachránil život?" Pak dodal: „Bez urážky, samozřejmě."

Lizard se usmála. Byl to smrtící úsměv. „Jistě. Vy mě urazit nemůžete. Nicméně urážíte inteligenci této komise, když tvrdíte, že by mohla být tak jednoduše obelhána." Lizard gestem objela celou místnost.

Pak se ozvala prezidentka. „Generále, prosím — oceňuji vaše odhodlání. Ale k ničemu nevede. Chci si poslechnout, co nám řekne kapitán McCarthy. Jeho úsudek, inteligenci, rozumnost a morálku můžeme posuzovat až potom." V očích se jí blýskalo. „Tímto způsobem to vždycky děláme v Kongresu a tímto způsobem to budeme dělat i tady."

Pak řekla Lizard: „Plukovníku? Můžete pokračovat."

Lizard do mě šťouchla. „Vstaň." Pokračovala: „Kapitán McCarthy byl přidělen k rutinnímu průzkumu v Kalifornii. To bylo jeho krytí. Jeho skutečný úkol spočíval v infiltrování odpadlického kmene. Přesně podle rozkazu se kapitán McCarthy nechal zajmout a uvěznit. Dostal na vybranou: buď bude spolupracovat nebo zemře. Vybral si spolupráci. To znamená, že předstíral spolupráci. Součástí toho, aby získal důvěru odpadlíků, bylo i vyzrazení některých tajných přístupových kódů a použití některých kusů výzbroje." Lizard zvedla ruku, aby zastavila generála Wainrighta, který už se chystal vybuchnout. „Pane, pokud dovolíte — McCarthy věděl, co dělá. Nedal jim k dispozici žádnou informaci, která už by předtím nebyla odtajněna. Pokud to odpadlíci nevěděli tehdy, dozvědí se to velice brzy — okamžitě, jakmile se napojí na chtorranskou informační síť."

Prezidentka ji přerušila. „Elizabeth, možná bys to mohla vysvětlit. Myslím, že někteří z nás ještě toto označení neznají."

Plukovník Tirelliová přikývla. „Bylo dokázáno, že Červi mají jistou formu komunikace. Když jsme proti centrům chtorranského zamoření začali používat paprsková děla, začali používat při stavbě svých kupolí kousky kovu. Paprsková děla jsme používali jen na východním pobřeží, a přesto jsme začali objevovat ochranné kousky kovu v kupolích po celé zemi. Do šesti týdnů byly všude. Informace se nějakým způsobem šířila od jednoho centra zamoření ke druhému, ale zatím nevíme jakou cestou. Nemyslíme, že by to bylo díky lidem, protože jsme objevili ochranu proti paprskovým dělům i v místech, kde nemají Chtorrané s lidmi vůbec žádné spojení.

Ale tím se musím vrátit ke styčným bodům Chtorranů a lidí. Kapitán McCarthy sám pozoroval, jak spolu tyto dva živočišné druhy komunikují. Teď vám ten proces a to, co obsahuje, popíše. Jime?" Postrčila mě dopředu.

„Eh —" začal jsem. „Je to něco víc než jen komunikace. Je to příbuzenství. Vy s červem jen tak nemluvíte, vy... se s ním ženíte."

Kolem stolu, hlavně ze strany starších důstojníků, se ozvalo pofrkávání.

„Sklapni, Willy!" vyštěkla prezidentka. „Říká ti, proč tví hoši nikdy nedosáhli žádných výsledků. Měl bys raději dávat pozor. Pokračujte, kapitáne."

„Děkuji, madam," řekl jsem. „To, co jsem viděl, bylo nejdřív obtížné pochopit. Kmen, se kterým jsem byl — používám slovo kmen, protože přesně to byli — měl náčelníka, který v sobě soustředil veškerou jejich energii, rozhodoval za ně. Byl charismatický jako filmová hvězda. Vypadalo to, jako by vyzařoval světlo.

A měli čarodějnici. To je jediné slovo, které mě v téhle souvislosti napadá: byl to nějaký druh mystické aury. Jason byl ohniskem energie, ale Jessie byla jejím skutečným zdrojem. Myslím, že byla jediná, která doopravdy věděla, co se děje, ale neměla tu osobní přitažlivost, kterou měl Jason, takže Jason byl vůdcem a ona byla — jak takovému člověku říkáte, ředitel?"

Prezidentka se usmála. „V politice jim říkáme výkonní manažeři. Pokračujte."

„V každém případě jsem ji to viděl dělat jen jednou, ale chovala se tak nějak jako Matka Země nebo bohyně nebo porodní bába. Odvedla Jasona do stodoly. Všichni jsme čekali. Nevěděl jsem, co se bude dít. Když pak vyšel ven, měl v náručí červí mládě. Pak byla spousta oslav a jásání. Tohle byl ten nejmenší červ, jakého jsem v životě viděl. Nebyl o moc větší než obyčejná kočka. Krmil se kousky syrového masa. Měl jsem pocit, že je ten tvor poznamenaný jeho identitou.

V okamžiku, kdy mládě následovalo Jasona, kamkoli šel, věděli jsme, že poznamenávání skončilo. Pak bylo uvedeno mezi ostatní červy kmene. Ti se k němu chovali zvědavě, ale byla to odtažitá zvědavost, jako by nevěděli, kdo to je. Ale to netrvalo dlouho. Během následujících několika týdnů se spolu seznámili tak, že to vypadalo, jako by byli dlouhou dobu milenci. Všiml jsem si, že se často stalo, že se všichni červi sebrali a odešli do svého hnízda. Tam se nějakou dobu svíjeli, jako by se milovali, a pak spolu otupeně leželi.

Ale nebylo to otupení. Dělo se tam něco jiného. Byl to nějaký druh komunikace, ale není mi jasné, v čem spočívala..."

„Už ji studujeme," řekla doktorka Zymphová. „Pokračujte."

„No, tohle je z větší části všechno. Při první příležitosti jsem se odtamtud vytratil."

„A to bylo kdy?" přerušil mě generál Wainright. Zuřil a měl zarudlou tvář.

„Před pěti měsíci," řekl jsem.

„Proč nám tyto informace nebyly doručeny dříve?"

Ozvala se Lizard. „Nějakou dobu trvalo, než s námi kapitán McCarthy navázal spojení způsobem, který by nenarušil jeho krytí. Pánové, kapitán McCarthy je oficiálně mrtvý. Věděl, že kdyby se znovu vynořil na síti, riskoval by při každém příštím setkání s odpadlíky svůj život."

„Chtěl bych to slyšet přímo od kapitána McCarthyho," řekl generál. „Od vás už jsem toho slyšel dost, plukovníku Tirelliová." S očekáváním se na mě podíval.

„Eh, no — pane, protože okolnosti byly takové, jaké byly, nebyl jsem si vůbec jistý podstatou lidsko — chtorranských vztahů. Jediná komunikace, kterou jsem viděl, se skládala z pokynů rukou, hvízdání a jednoslovních pokynů. Nejdřív mi připadalo, že jsou červi vycvičení jako velice inteligentní psi. Až později jsem si uvědomil, že to, co vidím, je vzájemně prospěšné partnerství."

„A to byli ti, kteří zaútočili na Rodinu?" zeptal se.

„Eh —" Jak to jen mohl vědět? „— Ano, pane."

Generál se zatvářil skepticky. „A kapitán Duke Anderson tam byl také? Nemám jasno ohledně role, kterou v celé věci hrál on. Tady se píše, že je na seznamu nezvěstných; ale také jsem jeho jméno zahlédl na seznamu obětí. Nechápu, jak je..."

„Eh, já ho zastupoval, pane." Rozhlédl jsem se po místnosti; jak bych to nejlépe vysvětlil?

Lizard řekla rychle: „Kapitán Anderson je mrtvý. Ale jeho identita byla v záznamech úmyslně ponechána jako aktivní, aby se na ni mohl kapitán McCarthy kdykoli odvolat bez toho, že by vzbudil podezření."

Ale? Obrátil jsem se k Lizard a ze všech sil jsem se snažil nedat najevo své překvapení. To spoustu věcí vysvětlovalo.

„Kapitán Anderson byl přítel kapitána McCarthyho," pokračovala Lizard. „A, eh — jedním z jeho posledních přání bylo to, abychom použili jeho kódy k tomu, aby měl kapitán McCarthy toto krytí." Lhala a bylo to jasné, ale byla to hezká lež. Líbila se mi. „Bylo jasné, že kapitán McCarthy bude venku potřebovat přístupy k jistým věcem a tohle byl nejjednodušší způsob, jak je zajistit."

„Myslím, že bych to měl raději vysvětlil sám," řekl jsem a jemně se dotkl její paže. Lizard přikývla a nechala mě pokračovat. Bude to vyžadovat spoustu jemného tance mezi vejci, ale přinejmenším to jsem mohl pro Lizard udělat, když jsem si uvědomil, kolik toho udělala ona pro mě.

„Kmen odpadlíků zaútočil na malou vesnici jménem Rodina, ležící na kalifornském pobřeží," řekl jsem. „Zabili několik žen a dětí. Já tam v té době zrovna žil. Zorganizoval jsem ty, kteří přežili, do oddílu. S použitím identity kapitána Andersona jsem zajistil určité nutné kusy armádní výzbroje. Vydali jsme se za odpadlíky, chytili je, uvěznili, odsoudili a popravili. Nevím, jestli se hlášení o tom dostalo až sem." Pohledem jsem požádal Lizard o pomoc.

„Všechen materiál, který se týká odpadlíků, je přísně tajný," řekla tiše. „A nic z toho není na síti. Všechno jsou to tištěné kopie, určené pouze pro úzký okruh lidí."

„Aha," řekl jsem. „No. Byla to, hm — myslím, že to tady raději nebudu rozvádět. Byla to velice nepříjemná záležitost a eh, její důsledky byly velice nepříjemné. Možná by se dokonce dalo říct, že se to vyřešilo ve zbytečném spěchu, ale pokud bychom to nevyřešili tak, jak jsme to udělali, nevyřešili bychom to nejspíš vůbec — a nechat odpadlíky dělat dál to, co dělali, by bylo velice nerozumné.

Jde o to, že tento incident může docela dobře sloužit k ilustrování toho, jaké jsou vztahy mezi lidmi a Chtorrany." Všiml jsem si, že prezidentce jeden z jejích pobočníků podal složku s červenými deskami. Zatímco jsem mluvil, četla si v ní. Pokud to bylo hlášení, zajímalo by mě, kdo ho napsal.

Lizard řekla: „A právě pak mi kapitán McCarthy poslal po síti předem dohodnutý signál a já ho v Coloradu vyzvedla."

Generál nevypadal, že by ho to nějak přesvědčilo.

Ale na tom nezáleželo. Pak se ozvala prezidentka. „Kapitáne," řekla. „Mohla bych se vás na něco zeptat?"

„Jistě."

„Řekl jste nám tady, jak to vypadalo v kostře, ale já vím, že je toho daleko víc, než kolik jsme od vás slyšeli. Prohlížela jsem si váš spis. Je jasné, že jste to prožíval silně i po osobní stránce. Je to tak?"

„Ano. Je."

„Děkuji. Teď se vás na něco chci zeptat a byla bych ráda, kdybyste při své odpovědi nechal veškeré osobní pocity stranou. Ať se to může zdát sebeobtížnější, je to nutné. Potřebuji po vás, abyste byl nestranným pozorovatelem a abyste mi podle své zkušenosti dal co nejupřímnější odpověď."

„Udělám, co bude možné, paní."

„Tím jsem si jistá. Otázka zní takhle, kapitáne. Jsou podle vašich zkušeností odpadlíci ještě stále lidé?"

„Eh... paní, pozoroval jsem je při různých příležitostech a v různých situacích. Viděl jsem, jak slaví narozeniny svých dětí a nechávají je svézt na hřbetě červa. Už jste někdy viděli červa v papírovém kloboučku? Pokud by to bylo všechno, co jsem viděl, řekl bych ano, odpadlíci zjistili, jak mohou spolupracovat s červy a přitom si udržet své lidství. Ale to není všechno, co jsem viděl." Odmlčel jsem se a odkašlal si. „Mohl bych dostat sklenici vody, prosím?"

Jedna z pobočnic donesla džbán a sklenici. Naplnila ji a podala mi ji.

„Děkuji," řekl jsem.

Rychle se usmála a pak odešla.

Pokračoval jsem: „Ty další věci, které jsem viděl — o těch bych raději nemluvil. Raději bych o nich ani nepřemýšlel. Raději bych je ani neviděl. Ale viděl jsem je a obávám se, že je budu mít před očima až do smrti. Viděl jsem, jak lidé ženou červy proti jiným lidem, jako by to byly nějaké zbraně. Viděl jsem lidi, jak rozdělují děti na ty, které nechají žít a které dají červům. Viděl jsem —" Pak se mi zadrhnul hlas a stáhlo hrdlo. Zvedl jsem ruku a zakryl si ústa, pak oči. „Viděl jsem vlastní děti —"

A pak přišly slzy.

Lizard mi podala kapesník. Odvrátil jsem se na okamžik od stolu. Cítil jsem její ruku na rameni. „To je v pořádku, Jime. Zbav se toho všeho," řekla. „Je to v pořádku."

Po chvíli jsem se obrátil zpátky. „Paní prezidentko. Žádala jste mě o to, abych byl nestranný. To je pro mě ale skoro nemožné. Podle toho, co jsem u odpadlíků viděl — musím říct tohle: existuje okamžik, kdy je jejich soužití s červy tak silné, že ztrácejí kontakt se zbytkem lidstva.

Když jsme zajali kmen, který napadl Rodinu, netýkala se otázka, kterou jsme potřebovali vyřešit, viny. Ta byla jasná. Byla to otázka přiměřenosti. Co s tím máme udělat my? A nakonec se to zúžilo na jednu jedinou otázku: máme odpadlíky soudit jako lidi nebo jako červy? Odpověď, kterou jsme si dali v Rodině, byla ta, že už samotným aktem spolupráce se odpadlíci zřekli svého lidství: Nevím, jestli je to odpověď, kterou byste chtěla slyšet, ale je to odpověď, která měla svou platnost v Rodině. A pro mě platí dodnes. Nemyslím si, že by si zrádci lidstva zasloužili lepší zacházení než jeho nepřátelé."

Posadil jsem se.

„Děkuji, kapitáne. Myslím, že jste nám to vyjasnil dostatečně." Prezidentka vypadala stísněně. Lizard se posadila také. Obrátila se ke mně, položila mi ruku na koleno a zašeptala: „Vedl sis dobře."

Setřásl jsem její ruku a díval se na podlahu a uvažoval o tom, co jsem udělal. Koho jsem zrazoval tentokrát?

Já znal jsem vám děvku s fakt děsně velkým záběrem,
ta dala chlapům s malým, s velkým, s křivým penisem.
Byla halasná až běda:
„Není to žádná věda,
já mám totiž velikost, co vždycky pasuje všem!"

62. Malý kousek pravdy

„Ti, kteří nenávidí dějiny, je mají nutkání přepisovat nejčastěji."
—SOLOMON SHORT

„Pojď," řekla Lizard. Zvedla mě z křesla. „Zvu tě na večeři." Postrčila mě rychle ke dveřím. Jako stíhačky za námi vyrazili dva muži ve stejnokrojích, ale Lizard jen potřásla hlavou a vedla mě pořád dál.

„Plukovníku Tirelliová!" zavolal jeden z nich. Zabouchla mu dveře před nosem.

Šli za námi dál chodbou. „Plukovníku!"

„Prostě pořád běž," řekla mi.

Nakonec nás dohnali. Generálu Wainrightovi bylo možná šedesát let, byl ve tváři zarudlý, měl nadváhu a ztěžka oddechoval. Mluvil ve vykřičnících. Plukovník vypadal, jako by ho namalovali na rýsovacím prkně.

Generál řekl: „Z toho se jen tak nevyvléknete, abyste věděla!"

„Nevím, co tím myslíte, pane. Pokud nás omluvíte, máme práci."

„Vy jste tuhle schůzku sehráli. Používali jste falešné karty." Plukovník ji popadl za paži a držel ji na místě. Lizard se na jeho ruku, která držela její předloktí, podívala.

„Mám ho sejmout?" zeptal jsem se. Už jsem k němu udělal krok.

„Uděláš to a jsi mrtvý," řekl plukovník.

„Já už mrtvý jsem," odpověděl jsem; nepochopil to.

Lizard se dotkla mé paže. „Já to zvládnu, Jime." Podívala se na něj. „Plukovníku? Kolik prstů budete chtít zlomit?"

Generál na něj kývl. „Pusť ji."

Plukovník ji pustil. Generál řekl: „Víme, co jste udělali. Víme, jak jste plánovali své lety. Odvoláváte z Colorada týmy už celý rok. Plánovitě umožňujete to, aby se některé oblasti zamoření staly neudržitelně rozsáhlými. Chtěli jste do toho jít s atomovkami, že?"

Lizard se na něj podívala. „Generále, všechno, co jsem měla říct, jsem řekla prezidentce Spojených Států."

„Možná jste schopni nalhat jí cokoli!" vykřikl plukovník. Bylo mi líto, že jsem ho nemohl sejmout. „Ta stará bába má stejně pro tu vaši agenturu slabost."

„Je to nejvyšší velitelka ozbrojených sil! Podle nejvyššího zákona téhle země. Možná to je něco, čemu nerozumíte," řekla Lizard. Obrátila se ke generálovi. „Tento muž —" trhla palcem směrem k plukovníkovi, „— má nebezpečně blízko k pobuřování! Pokud to neohlásíte vy, udělám to já!" V očích se jí blýskalo. Otočila se a vyrazila dolů do haly. Já si pospíšil za ní.

Když jsme vstupovali do výtahu, ohlédl jsem se, jestli jdou za námi. Nešli. Dveře výtahu se zavřely a Lizard vybuchla smíchy.

„Cože? Co je na tom tak srandovního?"

Zmáčkla nejvyšší knoflík. „Všechno. Červi jsou v okolí Denveru. Generál Wainright chce shodit bomby — stejně jako my — ale jdeme si vzájemně po krku, protože ani jedna strana nechce, aby se to na ni svedlo, kdyby to nevyšlo."

„Chceme shodit bomby?"

„Ne," řekla Lizard. „Ale je to jediná věc, kterou jsme ještě nezkusili. Potom je jediné, co nám zbývá, ústup a ten už prezidentka rozjela taky. Možná celou tuhle planetu opustíme."

„Cože? Jak —?"

Dveře výtahu se otevřely a my přešli k bezpečnostnímu uzávěru. Lizard přiložila ruku na panel a dveře se otevřely. Zatímco jsme jeli dalším výtahem k podzemním garážím, Lizard vysvětlovala: „Pokud budeme muset, můžeme zahájit evakuaci na měsíční základny a stanice L5 — mimochodem. Alfa byla na začátku epidemií už z osmdesáti pěti procent dokončená; nebylo by tak těžké ji dostavět a oživit. Už je tam desetiprocentní atmosféra. Prostě bychom tam jen museli poslat dostatek plynu, abychom tam vytvořili tlak. A to se dá udělat. Víme, že na měsíčních základnách je ještě sto jedenáct lidí, kteří přežili. Nevím, jak tam žijí, ale žijí. Můžeme se toho od nich hodně naučit. Předpokládáme, že by se nám mohlo podařit zachránit od deseti do patnácti procent naší ekologie a zmrazenou plazmu možná dalších patnácti procent. Zbytek nejspíš ztratíme. Už jsme začali evakuovat Světovou ekologickou databanku. Dokončíme to i v případě, že planetu nebudeme muset opustit."

„Kolik lidí?" zeptal jsem se.

„Kolem pěti set tisíc. A zmrazené zárodky dalších deseti milionů. Genetická databanka druhů bude zachráněna."

„Ale ne druhy samotné."

„Druhy samotné ne, to je pravda. Ne, pokud nepřijdeme na nějaký druh sterilizace, který by naše flóra a fauna přežila. Doktorka Zymphová to nevidí moc optimisticky. Všechno, co bude dostatečně silné k tomu, aby zabilo Chtorrany, s sebou vezme i lidi. Tady je auto."

Nasedl jsem. „Kam jedeme?"

„Na večeři, vzpomínáš si?"

„Proč já?"

„Protože," řekla Lizard, „je to tak nejjednodušší. Chci tě mít někde, kde k tobě nebude mít přístup nikdo jiný. Víš toho příliš mnoho. A nejhorší na tom je to, že ani sám nevíš, co víš."

Pak nastartovala motor. Zavyl a my vyrazili do denverské noci. Lizard se najednou zasmála. „Generál měl pravdu. Umožnili jsme to, že jsou některé oblasti zamoření neudržitelně rozsáhlé. Ale ne z důvodů, které má na mysli on. Ta možnost, ve které hrají roli atomovky, není jediná. Máme pět dalších možností, jak ty tábory zničit. A prezidentka ví i

o těchhle možnostech. Ale stejně je to tak, sehráli jsme tu schůzku. Vždycky to tak děláme." Přestala se usmívat. „My jsme ji jen nesehráli falešnýma kartama, my dokonce i vymysleli nová pravidla — úplně nové základy. Nemáme čas vůbec na nic jiného, Jime. Nemáme."

Přikývl jsem.

Zmlkla.

„Co vlastně vím?"

„To nevím," řekla. „Ale chci to zjistit."

Žil vám taky jeden buzík v malým městě na Krétě
a ten měl tu nejbolavější prdel ze všech na světě.
Říkal: „Mně to nevadí,
když mě občas někdo pohladí.
Jen bych tam chtěl klitoris, co jsem si schoval po tetě."

63. Vyhasínání

„Dobré pomilování je ta nejlepší pomsta."
—SOLOMON SHORT

„Pamatuješ si tohle místo?" zeptala se Lizard, zatímco jsme sjížděli po rampě z dálnice.

„Hotel Marriott? Jak bych mohl zapomenout? Jenže když jsem tady byl posledně, byly tu ohňostroje a lasery."

„Je mi líto, ale nic takového už tu nemáme. Je válka."

„To vidím."

To místo vypadalo jako hrobka. Obrovská pyramida působila dojmem, jako by byla zahalená do rubáše. Pak jsem na to přišel. Nebylo tu žádné vnější osvětlení. Žádné fontány. Žádné oslavy. Tahle stavba vypadala kdysi jako drahokam. Teď to byl velký zavalitý monolit. V jednotlivých místnostech sice zářila okna, ale to budovu dělalo ještě o něco opuštěnější, osamocenější.

Zajeli jsme ke služební rampě a do vnitřní garáže. Přinejmenším tu byl alespoň člověk, který vám zaparkoval auto. Když jsme vešli do dvorany, všiml jsem si, jak je teď holá.

„Museli jsme rostliny odstranit," vysvětlovala Lizard dříve, než jsem se na to mohl zeptat. „Byly nakažené. Rostlinné choroby. Viry. Začaly se vybarvovat do purpurová. Do červena. Měnily se ve chtorranské věci. Začaly vystrkovat kořeny z květináčů." Vzala mě pod paží a vedla k pojízdným schodům. Když jsem po nich jel posledně, byl jsem tu s Tedem a Marcií a plukovníkem, který vypadal jako šašek. Marcie byla mrtvá. Plukovník byl mrtvý taky a nevěděl jsem, co je s Tedem. Nejspíš byl mrtvý taky. Lizard říkala: „Bylo to strašně skličující. Tohle mělo být nervové centrum odporu a my nedokážeme ochránit ani naši vlastní zeleň. Ztrácíme Denver, Jime. Je to jen otázka času."

Jedna věc byla ale úplně stejná: ten bufet, u kterého jsem potkal Foremana. Všiml jsem si, že výběr už není tak bohatý, jaký jsem si pamatoval. Losos nebyl čerstvý, ale v konzervách. A místo lidských číšníků tudy sem a tam popojížděli roboti.

„Když jsme to tady převzali, nechali jsme si místního šéfkuchaře," řekla Lizard. „Pro morálku je dobré, když máš dostatek dobrého jídla. Pomáhá to. Nebo jak říká Foreman, 'Je to jako znovu se přisát k maminčině prsu.'" Podala mi tác. „Na, nachtorruj si."

„Nachtorruj?"

Pokrčila rameny. „Chtorranské vtipy. Co ti mám říkat?"

„Neříkej nic." Díval jsem se na broskve v konzervě, na čerstvý sýr, na teplý chleba, nařezané studené hovězí, na nakládanou zeleninu, na klobásy, na míchaná vajíčka, na...

Položil jsem tác na stůl.

„Co se děje?" zeptala se Lizard.

„Tohle je neskutečný. Včera v noci jsem seděl tisíc kilometrů odsud a pokoušel se vymyslet nějakou večeři z oschlýho salámu a mizernýho chleba. Mozek jsem měl plnej zkurvenejch halucinací. Dneska ráno moje dodávka vybuchla. Pak jsem pomáhal bombardovat červí tábor. Vrátil jsem se a vyslýchala mě prezidentka Spojenejch států. A najednou jsem zpátky v civilizaci a zírám na bufet v hotelu. A někdo se mi snaží navykládat, že je to dobrý pro morálku."

Obrátil jsem se k ní. Nikdo kromě nás tam nebyl. Ale na tom nezáleželo, protože bych to řekl stejně. „Plukovníku, nejspíš teď prožívám nějakej kulturní šok. Uběhly tři týdny od chvíle, co jsem udělal něco, zač by mě správně měli postavit před popravčí četu. Od tý doby pořád zdrhám. Najednou jsem tady — a vůbec mi to nedává smysl. Není to skutečný."

Položila mi ruku na paži. „Jime..."

Setřásl jsem ji. „Ne, nech mě to nejdřív dokončit. Venku to taky nebylo skutečný. Pokaždý, když jsem se nadechl a cítil ve vzduchu Chtorr, nebylo to skutečný. Pokaždý, když jsem se podíval na kopce a viděl purpurovou nebo růžovou nebo modrou nebo červenou, nebylo to skutečný. Byl jsem cvok. Ještě pořád jsem. Chodím kolem a říkám, 'Tohle se nemůže dít. Tohle se neděje. Prosím, probuďte mě.' Jenže se to děje. A teď jsem tady, koukám na tenhle bufet a ty bereš jako samozřejmost, že tu všechno to jídlo je. Já byl venku, Lizard. Tohle není skutečný. Tohle je umělý.

Nevím, jak dlouho to tady chcete předstírat, ale já vím, že to není skutečný. Tohle je předstírání. Děje se to. A... já už se nikde necítím správně."

„Já to znám, Jime." Podívala se mi přímo do očí. „Opravdu.

Známe to všichni. Říká se tomu... no, to je fuk. Jsme všichni trochu víc zranitelní. A proto tady ten bufet máme. Aby nám připomněl doby, kdy to všechno bylo normální. Je to jedna z mála berliček, které v tomhle šíleném světě máme." Vzala do ruky můj tác a znovu mi ho podala. „Budeš jíst?"

Neodpověděl jsem. Nemohl jsem vyhrát. Nebylo z toho úniku. A tak jsem se poddal. Nechal jsem své tělo, ať se pohybuje, a bezmocně jsem se za ním ploužil. Tímhle způsobem to bylo jednodušší.

Tělo se vydalo ke stolu. Položilo na tác jídlo. Udělalo to mechanicky. Nebyl jsem tady. Tak to bylo jednodušší. Žádná další rozhodnutí se mě netýkala.

Lizard řekla něco, co bylo třeba udělat, a mé tělo to udělalo, ale já byl přitom někde jinde, nevěděl jsem kde. Schovával jsem se. Uvažoval. Pokoušel se na to přijít. Na to, jak být blázen. Na to, jak být němý. Jak být ničím.

Jimovo tělo ji následovalo ke stolu. Sledoval jsem z dálky, jak objednává u číšníka víno. Ochutnala je a nakrčila nos. Donesli druhou láhev. Ta byla přijatelná.

Pil víno. Jedl jídlo. Nic necítil. Všechno bylo krásné a otupělé. Lizard s ním mluvila. Někdy se na něco ptala. Většinou jen zabručel. Když naléhala, mechanicky odpovídal.

Najednou odsunula svůj tác stranou. Položila ruce na stůl. „Jime?" řekla. „Jsi tu vůbec?"

„Jsem tady," odpověděl.

„Ne, to bych neřekla," řekla. „Prokazuješ úplně všechny příznaky."

„Opravdu?"

„Opravdu."

„Příznaky čeho?"

„Vyhasínání. Je to druh katatonie."

„Aha," řekl. „To je zajímavé. Jak k tomu člověk přijde?"

„Stává se to všem. Když jsou věci příliš naléhavé nebo nepříjemné..." Odmlčela se. „Do hajzlu. Proč se to pokouším vysvětlovat zrovna tobě? Počkej tady." Vstala a odešla ke služebnímu vchodu. O chvíli později se odtud vrátila se dvěma živými číšníky. „Tenhle," řekla a ukázala na Jima na židli. Se zájmem jsem to sledoval.

Ti dva číšníci se usmáli a popadli ho, zvedli ho i se židlí a odnesli ho ven na terasu, ven do hlavní haly, přes vstupní dvůr a k bazénu, do kterého ho se vším všudy po hlavě hodili.

Vynořil jsem se s pliváním a nadáváním a vytřásal jsem si vodu z vlasů. „Co si u všech zasranejch kurev vy dva pojebaní čuráci myslíte, že děláte, do hajzlu?" Vyrazil jsem k mělkému konci bazénu. „Tohle je zkurvenej, posranej, svinskej, vychcanej a sadistickej fór!"

Lizard tam stála a řehtala se na celé kolo stejně jako číšníci. Vyčvachtal a vymlaskal jsem z bazénu k nim. „Kurva! Seru na to, že jsi plukovník, Lizard! Jsou věci, který si prostě nemůžeš k lidem dovolit!"

„Nasral ses, co?" zeptala se mě.

„Na to můžeš vsadit tu svou růžovou pihovatou prdel, že jo!" zařval jsem na ni. „Jsem tak zkurveně nasranej, že bych tě nejradši —"

„Jak nasranej jsi?" zeptala se. „Ukaž."

A pak něco prasklo. Něco se stalo. Vybuchl jsem. Celé tělo mi naplnil vztek. Začal jsem ječet. Začal jsem ze sebe vyrážet hluboké vytí. Vdechoval jsem obrovské litry vzduchu a měnil ho v hrdelní řev. Cítil jsem, jak se mi svaly na tváři stahují do výrazu hrůzy. Cítil jsem, jak se mi napínají svaly v nohách a pažích, jako bych přetlačoval váhu celého vesmíru. Opřel jsem se proti vzteku a vytlačoval ho ze svého těla, proti Lizard a za ni, proti stěnám hotelu. Viděl jsem, jak silou mého řevu pukají. Tlačil jsem svůj vztek do tváře celého vesmíru. Samotným řevem jsem ochraptěl.

A pak jsem se zhroutil do kaluže na kolena, zhluboka dýchal a vzlykal.

Vzhlédl jsem, když jsem zaslechl potlesk.

„Cože?"

Obklopoval mě dav veselých a usmívajících se lidí, někteří z nich v uniformách a někteří bez nich. Tleskali a jásali. „Dobrá práce! Gratuluju! Jdi nato!"

Lizard mi podala ruku a pomohla mi vstát. Popadl jsem ji a vyškrábal se na nohy. Podíval jsem se na Lizard — zářila — a pak jsem ji objal. Když už mám být mokrý já, tak ať je i ona. Popadl jsem ji a políbil.

Nepřekvapilo mě, že mi polibek vrátila, spíš to, jak silný byl.

„Tohle není obvyklá reakce," řekla. „Ale hodí se."

Když po Shakespearovi chtěl jeden kníže
věnování do jedné z jeho knížek
ten se jen pousmál,
a šoustat nepřestal,
když napsal tam hrdě: „Ať se vám líže."

64. Přijetí

„Život se skládá z překážek.
Veškerý růst spočívá v překonávání překážek.

Je to dělicí čára, za kterou je všechno možné.
Bez ní neexistuje nic jiného než polévka."
—SOLOMON SHORT

— a to byla zajímavá věc.

Uprostřed umírání jsme šli na večeři.

Pamatuju si, že jsem jedl. Pamatuju si lidi, kteří mi chtěli dát cokoli, co jsem chtěl. Mohl jsem mít všechny zákusky v místnosti.

Nechtěl jsem je. Bylo to zvláštní, ale na jídle už mi vůbec nezáleželo. Dělo se něco jiného...

Po večeři jsem znovu zaujal své místo na stupínku, aniž bych cítil nějaký pocit, který bych dokázal pojmenovat.

Totiž, něco jsem cítil, ale bylo to něco, co jsem nikdy dřív v životě necítil. Kdybych to měl pojmenovat, nejspíš bych tomu přiřadil jméno mír. Pokud byste tomu chtěli věřit.

Měl jsem umřít.

A už mě to netrápilo.

Foreman mě provedl odmítnutím i vztekem, smlouváním i skleslostí a já teď dosáhl toho, čemu on říkal přijetí a já mír.

Bylo to strašně moc zvláštní.

Bylo to to, čemu říkal osvícení?

Byla to ta věc, o které tvrdil, že existuje na druhé straně přežití?

Nezáleželo mi na tom. Definice nebyla důležitá. Nemusel jsem o tomhle všem vůbec přemýšlet. Mohl jsem prostě sedět a sledovat a souhlasit a prožívat cokoli, co se dělo kolem mě.

Takový je pocit míru.

Připadal jsem si, jako bych byl spojený s celým vesmírem, se vším najednou. S Foremanem a s Lizard a s oblohou a trávou — a dokonce i s červy. Strašně zvláštní. I s červy. Bylo to jako červí píseň.

A chtěl jsem, abych ten pocit mohl se všemi sdílet.

A to je na míru jediná špatná věc. Nemůžete ho sdílet. Nemůžete ho předat. Ani o něm nemůžete mluvit, protože pak si o vás začnou lidi myslet, že jste blázen. Z nějakého důvodu mi ta představa připadala hrozně legrační. Při chůzi zpátky do výcvikové místnosti jsem se pořád uchechtával.

Foreman se na mě podíval, jak jsem vylézal nahoru na stupínek, a zamyšleně pokýval hlavou. Poznal jsem to pokývání; Byl to způsob, jakým dával najevo, že si všiml, že se něco stalo.

„Vidíte to taky, že?" zeptal jsem se.

„Vidí to celý svět, Jime. Máš na tváři šíleně blažený výraz." Posadil mě do křesla a začal se mnou tiše mluvit. „Jime, nevypadáš jako člověk, který má zemřít. Někdo, pro koho je tenhle výcvik naprosto neznámou zkušeností, by se na tebe podíval a divil by se. Mysleli by si, že jsi blázen; protože jsi celé světelné roky vzdálen tomu, čemu obyčejní lidé říkají normální.

Chci ti teď říct o tom, co je na druhé straně přežití. Chceš to vědět?"

Přikývl jsem. Ano, řekněte mi to.

„Myslíš si, že je to pocit radosti a míru, že?"

Přikývnutí.

„Není. Ten pocit — a já vidím, že jej prožíváš teď; vidí to všichni v místnosti — ten pocit je jen velice malou částí toho, o čem mluvím.

To, co je za přežitím, Jime, je služba. Přispívání. Dělání něčeho pro někoho jiného jen proto, že mu to pomůže. Bez myšlenek na uznání nebo odměnu. Bez myšlenek na osobní výhody nebo zisky.

Služba je vlastnost, kterou většina lidí na této planetě nechápe. Ani sami vlastně neví, co to slovo znamená. Většina lidí, když přijde řeč na službu, začne mluvit o tom, co očekávají od druhých; mluví o tom, na co podle sebe mají právo, nebo o tom, za co jsou podle sebe placeni. Většina lidí na této planetě nebere službu jako něco, čeho by měli být schopni i oni, a to už ani nemluvím o tom, že by za to měli být odpovědní. Proč? Protože většina lidí neslyší slovo služba; slyší slovo sluha; a myslí si, že být sluhou je jeden z nejnižších stavů.

Tvrdím, že služba je tím nejvyšším stavem — a že není větší věci, kterou byste pro ostatní lidi mohli udělat. Službou myslím dělání věcí, které prospívají druhým bez uvažování o tom, co vám to vynese. A nemyslím tím, že přestanete dělat to, co zrovna děláte, a stanete se mnichem nebo jeptiškou. Mluvím o operační souvislosti, při které děláte to, co děláte, ne pro vlastní dobro, ale proto, abyste dosáhli výsledků pro druhé. Mluvím o rozdílu mezi tím, když něco děláte jen proto, abyste to udělali, a když něco děláte, protože vám na tom záleží.

Dám vám jednoduchý příklad. Technici, kteří připravují vaše vybavení, když jdete do akce; neslouží jen vám, slouží akci. A služba je dvousměrná záležitost. Můžete jim posloužit tím, že zařídíte, aby s vámi také sdíleli vítězství, že se postaráte, aby se dozvěděli, že jste odvedli svou práci jen proto, že vaše vybavení pracovalo. To přispěje k jejich hrdosti ohledně jejich práce.

Služba —" řekl Foreman, „— vzniká tehdy, když máte jasno o větším cíli a o odhodlání dosáhnout v první řadě tohoto cíle. Cíl Jádra je jednoduchý: navrhovat budoucnost lidstva. Vidíte tu neuvěřitelnou odpovědnost, kterou za tento úkol nesete? Nepřipustíme, aby budoucnost jen přišla; budeme zdrojem, budeme příčinou své budoucnosti. Mimochodem, vidíte v tom ten vtip? Musíme zajistit přežití lidstva. Ano, přežití je také součástí služby. Je součástí všeho. Ale vidíte, že služba je více než jen přežití?

Sloužíme lidstvu. To je jádro Jádra. Naše prohlášení říká, že naše práce spočívá ve vytváření budoucnosti.

Každý, kdo se chce stát členem Jádra, tak může učinit — pokud chce současně sloužit celé planetě. O to v tomto výcviku jde.

Naše práce, Jime, spočívá ve třech věcech: v zastavení chtorranského zamoření. V zajištění bezpečného prostředí lidem. V tom, abychom zachovali tolik pozemské ekologie, kolik jen bude možné. Je spousta různých způsobů, jakými můžeme zajistit řešení jednoho každého z těchto problémů. Ale vyřešení všech tří je rozhodně daleko důležitější než to, kdo je zrovna prezidentem nebo jaká vlajka vlaje na stožáru nebo jakou řečí mluvíme nebo která vláda je zrovna u vesla. Cena toho všeho je irelevantní. Můžeme si ji dovolit. Ať už to bude vyžadovat sebevíc lidských sil, my je zajistíme. Ať už to bude trvat sebedéle, my si počkáme. My tu práci dokončíme. Nejde o to mít pravdu. Jde o to dokončit práci. A já ti slibuji, že ty pocity radosti a uspokojení a nadšení, které budeš prožívat — i za těch nejděsivějších a nejhorších okolností — budou neuvěřitelné, pokud nezapomeneš ani na chvilku na to, v čem spočívá tvoje práce. Ve službě ostatním lidem."

Přikývl jsem.

„A ještě jedna věc —"

PRÁSK!

— Polekaně jsem zvedl hlavu.

Stejně jako všichni ostatní.

Foreman pořád držel v natažené ruce pistoli. Z její hlavně se vinul proužek kouře. Vystřelil do zdi.

Mlčení se místností rozléhalo jako řev. A pak se ozval skutečný řev.

Foreman se otočil a položil pistoli na stůl. Zvedl ruku, aby si zjednal ticho.

„Nenechte se zmást! Proces neskončil," řekl. „Proces bude pokračovat, dokud McCarthy nezemře. Proces bude pokračovat, dokud nezemřete všichni. Budete procházet Procesem přežití každý den svého života — každou minutu půjde jen o jedno a jediné: o vaše přežití. Jediná věc, kterou se to bude lišit ode dneška, bude to, že si vždycky uvědomíte, že Procesem přežití procházíte.

Můžete jít někam jinam? Ne. O přežití jde všude.

Nenechte se zmást! Nedělejte tu chybu, že byste si mysleli, že je služba něčím, co můžete dělat místo přežití. Ne. Služba je způsob, jak přeměnit povinnost ve výzvu."

Foreman pak ztišil hlas. Museli jsme se naklonit dopředu, abychom mu rozuměli. „To byl smysl celé téhle záležitosti: přivést vás k tomuto okamžiku vědomí. Slova jsou irelevantní, ale zkušenost nelze smazat. Smysl tohoto procesu spočíval v tom, abyste se otevřeli možnosti služby. Až do okamžiku, kdy jsem z téhle pistole vystřelil, jste si mysleli, že je služba pouhou částí přežití. Vystřelil jsem, abych tento předpoklad narušil. Nyní máte připomínku, obraz, něco, co by vám to připomnělo.

Toto je nový předpoklad. Procházíte Procesem přežití, ale přežití samo je tou nejmenší součástí služby. Samo toto vědomí stačí k tomu, aby změnilo celý váš život. Donutí vás k tomu, abyste si uvědomovali stále dokola a znovu a znovu: Toto není žádné jiné místo — ale to, co na tomto místě děláte, něco pro svět znamená."

Foreman se postavil za mě. Položil mi ruce na ramena a za mými zády pokračoval v řeči.

„Takhle vypadá váš život zevnitř.

Od tohoto okamžiku, kdy jste se to dozvěděli, půjde v každé chvíli vašeho života o volbu mezi přežitím a službou. A slibuji vám, že nato nikdy nezapomenete.

Teď, když víte, že můžete volit, dostáváte také prostor k volbě.

Teď, když znáte cenu toho, že vkládáte svou energii do přežití, můžete to vždycky porovnávat s cenou toho, že budete vkládat svou energii do služby. Co máte z přežití? Trápí vás? Co máte ze služby? O to půjde po celý zbytek tohoto kursu."

Foreman sundal ruce z mých ramen a přistoupil k okraji stupínku. „A ještě jednu věc. Myslel jsem to vážně, když jsem říkal 'Nenechte se zmást'. Nelhal jsem vám. Proces neskončil. Bude pokračovat, dokud nezemřete. Já vás neobelhal. Obelhali jste sami sebe. Řekl jsem: 'Použiji pistoli. Proces bude pokračovat, dokud McCarthy nezemře.' Nikdy jsem neřekl, že by měl McCarthy zemřít už dneska, ale vy jste byli natolik zaujatí svými myšlenkami o přežití, že jste si vyvodili závěry, pro které jste nikdy neměli podklady. Ano, hrál jsem na tyto falešné předpoklady úmyslně — dovolil jsem vám, abyste si mysleli to, co jsem věděl, že si myslet budete, ale měli byste si všimnout, že jste mě neposlouchali. Kdyby alespoň jediný z vás pozorně poslouchal, co říkám, procházeli bychom tímto procesem úplně jiným způsobem, ale nešlo to jinak ve chvíli, kdy jste byli pořád zaseknutí ve svých falešných předpokladech.

Někteří z vás budou až do smrti přesvědčeni o tom, že jsem to s vámi jen sehrál. Nenechte se chytit do této pasti! Unikl by vám tak smysl tohoto příkladu. Pořád procházíte Procesem přežití. Bude pokračovat, dokud nezemřete."

Ve vzduchu teď mával celý les rukou, ale Foreman se obrátil nejdřív ke mně. „McCarthy? Co cítíte?"

Smál jsem se. „Zklamalo mě to. Totiž, už jsem se na to umírání skoro těšil. Začal jsem... nevím. Připadám si jako kus vola." Nemohl jsem si pomoct, ale nedokázal jsem se přestat smát. „Myslím, že bych na vás měl bejt tak nasranej, že bych vám chtěl zakroutit tím vaším zatraceným krkem — ale je mi dobře. Víte, jak se cítím? Cítím se daleko víc naživu než kdy předtím v životě!" Po tvářích mi stékaly slzy. Foreman se naklonil a dotkl se mé ruky.

„Víte, jak se cítím?" vyhrkl jsem. „Cítím každý pocit na světě, všechny najednou. Cítím radost a oživení a závrať — a smutek, ach Bože, hrozně mě to bolí — a strach a zoufalství a to, jak jsem měl zemřít — a vztek a zlost za to, co jste mi udělal. A... Bože můj, je toho tak strašně moc!"

Foreman mě objal. „To je v pořádku, Jime, to je v pořádku. To, co cítíš, je vztek po narození. Už sis někdy všiml, jak se vztekají děti, když se narodí? Podívej se jim do obličeje. Právě to prožíváš teď. A je to smíšené se zvědavostí a úžasem a radostí stejně, jako je tomu u dětí. Jsi v pořádku. Vedeš si výborně."

Nenáviděl jsem ho a miloval zároveň.

Stejně jako Jasona.

Jenže to bylo něco jiného.

Protože tady jsme si hráli na bohy my — a ne červi.

Bylo toho daleko víc. Sešli jsme s Foremanem ze stupínku a všichni jsme se posadili na podlahu a povídali si. Povídali jsme si o odpovědnosti, kterou cítí lidé k sobě navzájem, a o tom, jaké je být uvězněný v lidském těle..

Mluvili jsme o všem, o čem jsme opravdu mluvit chtěli.

A vím, že to zní sentimentálně a ubrečeně — ale pod tím vším jsme objevovali, jak nám jednomu na druhém ve skutečnosti záleží; dokonce jsme jeden druhého milovali.

Ne tím způsobem, jakým si lidi lásku představují, ale přesto to byla láska.

Salty Jo učila na noční škole,
měla dost práce, byla v jednom kole.
Studentů měla dost,
učila pro radost.
Měla to moc ráda. opravdu. Olé!

Přípravu k výuce neodbývala,
vždycky si pěknej ksicht namalovala.
„Chceš mě mít krásnou?
Nebo mám zhasnout?
Nebo ti zazpívat tralalala?

Snad se ti líbí, když v zrcadle vidíš
všechno, nebo se za to možná stydíš.
Můžeš si vybrat,
zhubnout, nebo přibrat;
ale jen na okraj: moc se mi líbíš.

Můžu se oblíknout do krajek, hedvábí,
pokud tě právě to ke mně blíž přivábí.
Kůže? Snad řetězy?
V čem ten problém vězí?
Šampaňský v posteli? Smažení krabi?

Chceš si snad povídat v posteli rusky?
Nebo si obout zas ty svoje křusky?
Chceš na to skočit,
rovnou si smočit?
Ale dej pozor —je to trochu úzký!

Teď, když jsme se shodli na tykání,
měl bys už pomyslet na svlíkání.
Když tě to tak baví,
sundej klobouk z hlavy.
Proč by sis užíval odříkání?

Takže když už o mejch tajemstvích víš,
je ti snad jasný, proč je se mnou kříž.
Jsem tvoje kočka
a manželka počká.
Copak je? Miláčku, ty už zase spíš?"

65. Sprosté limericky

„Není zvláštní, kolik si mohou dva lidé užít legrace
jen díky tomu, že se svléknou?"
—SOLOMON SHORT

Samozřejmě, že jsme skončili v posteli.

Rozpustila si své tmavěrudé vlasy a ty se jí v kaštanové záplavě rozlily po ramenou. Sundala si košili a podprsenku a já si všiml, jak hladkou má kůži, Její ňadra byla růžová; vypadala pevně. Sundala si kalhotky a já se začal hihňat. Měla pihovatý zadek.

A nejdelší nohy na celém světě.

Vůbec by mi nevadilo, kdybych mezi těma nohama strávil zbytek života.

Pustila mě k sobě do postele a do svého těla. Vypnul jsem myšlenky a nechal věci jít svou cestou. Rozpustil jsem se v její pihovaté růžové tváři, v jejích něžných rudých polibcích.

Byla karmínovým oceánem, bouřlivým a plným vln. Uvízl jsem v jejích přílivech a odlivech. Cítil jsem se jako muž, zachycený hurikánem. Srdce mi bušilo — klidně jsem tady mohl zemřít! — ale bylo to fuk. Zvedl jsem se, zvedl jí kolena k hrudi a ponořil se ještě hlouběji. Objala mě nohama a začala sténat a plakat a smát se. Nakonec vyvrcholila s lehkým radostným zachvěním a pak mě k sobě přitiskla ještě pevněji, objala mě s ještě větší silou a držela mě. Cítil jsem, jak se pode mnou a kolem mě stahuje a pulsuje a pak jsem do ní vybuchnul.

A pak jsme se zhroutili jeden na druhého a převalili se na bok. Pořád jsem k ní byl obrácený tváří a pořád jsem byl uvnitř.

Podíval jsem se jí do očí. Zářila.

„Nazdar," řekl jsem.

„Nazdar," odpověděla.

Leželi jsme a lapali po dechu.

„Teď už to vím," řekl jsem.

„Co víš?"

„Jaký je vyjebat s plukovníkem. Vždycky to bylo naopak."

Začala se smát. „Věř mi," řekla, „že je daleko lepší sjíždět kapitány."

„Fakticky?"

„Jasně. Zjistíš to, až budeš plukovník."

„Mm, líbí se mi, když mluvíš sprostě." Posunul jsem se a ona se usmála. „Teď řekni generál."

„Čtyřhvězdičkovej," zašeptala.

„Ne, to se nedá vydržet."

Zahihňala se.

„Chceš něco vědět?" řekl jsem.

„Co?"

„Chybělas mi."

„Ty mně taky."

„Chceš říct, že jsem nebyl jen záskok na jednu noc?"

„Ne, to jsi byl; ale kdo řekl, že se do chlapů na jednu noc nemůže ženská zamilovat? Ty se taky vždycky nezamiluješ."

„Problém je v tom, že já jo."

„Mm." Nato neodpověděla. „Nečekala jsem, že se ještě někdy vrátíš."

„To nikdo." Obrátil jsem se tak, abych se jí mohl dívat přímo do obličeje. „Víš, přemýšlel jsem o tom, jaký by asi s tebou mohlo být milování."

„Opravdu?" Její hlas byl najednou něžný. „A co sis představoval?"

„Hm..." Pokoušel jsem si vzpomenout. Nešlo to. Začal jsem se hihňat.

„Co?"

„Zapomněl jsem."

„Ne, to teda ne. Jenom to nechceš říct."

„Ne, fakticky, zapomněl jsem."

„Kapitáne, mohla bych ti to dát rozkazem."

„Plukovníku, cokoli bych teď řekl, by mě mohlo dostat do pěknýho maléru."

„Tak ti to teda rozkazuju."

„Ne, pane!"

Převalila mě na záda a posadila se na mě. Byla překvapivě silná. Řekla: „Proč mi to nechceš říct? Řekni mi to!" Všimla si výrazu na mé tváři a praštila mě. „No tak! Řekni to!"

Řekl jsem: „Miluju tě."

Zamrkala.

„Cos to řekl?"

„Řekl jsem 'miluju tě'. Vidíš, říkal jsem ti, že mě to dostane do maléru."

Snažila se spolknout slzy. „Ne — to jen — překvapil jsi mě." Znovu popotáhla. „Armáda se nedívá moc dobře na kapitány, kteří se zamilovávají do svých plukovníků. Nebo s nima aspoň spí. Myslím, že právě kvůli tomuhle." Pak se skrz slzy usmála. „Nejspíš je dost špatný pro morálku vidět svýho nadřízenýho důstojníka brečet."

Přitáhl jsem s iji k sobě a políbil ji. Bylo mi dobře. Díky ní.

Podíval jsem se jí do tváře a řekl: „No, je to tak. Opravdu tě miluju. A tys mi rozkázala, abych to řekl."

„Já vím. Můžu to vyčítat jen sobě."

„Co?"

Rychle potřásla hlavou. Její rudé vlasy mě zalily jako moře. „To je fuk."

„Ne, pokračuj —"

Znovu potřásla hlavou.

„Teď to já rozkazuji tobě."

Podívala se na mě a zlomyslně se ušklíbla. „Ty mi nemáš co rozkazovat. Na to nemáš šarži."

„Na hodnostech v posteli nesejde."

„Proč ne?"

„No, za prvý..." Převalil jsem ji na záda. Teď jsem byl nahoře já. „...na sobě nemáš mundúr. Jak můžu vědět, že jsi plukovník?"

„Protože tak šoustám." Na tváři se jí usadil rozzářený výraz.

„To pro mě nic neznamená. Nikdy jsem jiný plukovníky nešoustal."

„Chceš, abych počkala, až to zkusíš?"

„Ne, chci, abys mi odpověděla na mou otázku."

„Na jakou otázku?"

„Na tu, před kterou uhýbáš. Co mi to nechceš říct? Já ti to taky řekl, tak to pěkně vysyp."

Viděla, že to myslím vážně a v očích se jí objevil smutný výraz. Řekla: „Já tě taky miluju."

„Opravdu?"

„Uhm."

Musela mi klesnout čelist. Natáhla ruku a zavřela mi pusu. „Opravdu," trvala na svém. „Já... já..." Teď byla řada na mně, abych se topil v rozpacích. Otevřel jsem ústa a jediné, co ze mě vypadlo, bylo: „Proč —?"

Pokrčila rameny a potřásla hlavou. „To kdybych věděla. Kdybych si měla hledat milence, ty bys byl ta nejhorší možnost, která by mě mohla napadnout."

„Díky," řekl jsem.

„Ne, poslouchej." Položila mi prst na rty. „Jime, jsi jeden z nejněžnějších a nejupřímnějších a nejhodnějších chlapů, který jsem kdy v životě potkala..."

„Ale?"

„Není tam žádné 'ale'. Je to jen díky té tvé upřímnosti a slušnosti, že jsi pořád v průšvihu. Je mi jasný, že budu mít plný ruce práce, abych s tebou jen udržela krok."

„Já po tobě nechtěl, aby ses do mě zamilovala."

„Opravdu? Ani já po tobě nechtěla, aby ses do mě zabouchnul, ale udělals to." Znělo to smutně. „No a takhle to skončilo."

„No, tak se kvůli tomu netvař tak smutně. Vždycky mi říkali, že když se do sebe dva lidi zamilují, tak by to měla bejt jedna velká radost."

„Nojo. Já zapomněla." Usmála se na mě. „Chceš si zapíchat?"

Nešlo to; musel jsem se smát. „Já tě přece miluju. Udělám všechno, co budeš chtít ty."

„Opravdu? Můžu si sáhnout?" Sáhla si.

„Eh..."

„Ano?"

Podíval jsem se dolů. „Rozmýšlím si svou odpověď."

Sledovala můj pohled. „Tvoje odpověď se mi líbí."

„Mm, opravdu?"

„Musím říct, že ano."

„Inu, rád bych zdůraznil, že —"

Naše hihňání přerušil telefon. Hlasitě zapípal. Oba jsme zároveň řekli: „Do prdele!"

„Počkej," řekla Lizard. „Zkusím na něj dosáhnout odsud —"

„Počkej, půjdu s tebou —"

„Nemyslím, že by to vyšlo..."

„Ale půjde to. Zvedni..."

„Ale kruci. No, zkusili jsme to —" Odvalila se ode mě a zvedla telefon. „Tirelliová."

Její výraz se zachmuřil. „Ještě jednou?... Proč?" Vypadala podrážděně. „Ano, budu tady. Ano, nejspíš celou noc. Díky." Zavěsila.

„Kdo to byl?" Natáhl jsem se po ní.

„Služba." Neobrátila se ke mně. Pustil jsem její rameno. Vypadala teď menší. Smutnější. Vzdychla si a řekla: „Byli nasraní. Vypnula jsem svůj hlásič. Chtěli vědět, kde jsem byla." Znovu si lehla, podívala se na mě, ale její oči se ještě pořád dívaly někam jinam. Poškrábala se na nose. „Řekli mi, abych tady zůstala. Neřekli mi proč."

Na to jsem nic neřekl. Jen jsem čekal. Bylo toho víc.

Natáhla ruku a pohladila mě. „Myslím, že to zvládneme. Co myslíš?" Její hlas zněžněl. „Myslím, že si dokážeme vymyslet něco, co budeme dělat, co?"

„Co kdybych tě chvilku držel v náručí?"

„To by bylo fajn."

A pak jsme chvilku nic neříkali. Cokoli bych mohl říct, nebylo důležité. Mohlo to počkat.

Byla krásně hladká.

Dotýkat se její kůže bylo strašně vzrušující.

Cítil jsem se jako chlap jménem 0'Ham — a ten vám měl smůla dělal si to sám...

Začal jsem se znovu smát.

Lizard se zvedla na jednom lokti a druhou rukou si odhrnula vlasy z očí. „Co je?"

„Limericky."

„Limericky?!"

„Jo. Limericky."

Zmateně zamrkala. „Sice mi říkali, že jsi cvok, Jime, ale..."

„Měli pravdu. Jsem cvok. Stoprocentní magor. Slyším hlasy a od chvíle, kdy na mě před třema rokama spadl červ, mám halucinace."

„— ale dneska je cvok každej. To je daný. Takže to není omluva. Proč zrovna limericky?"

„Nevím. Prostě vymejšlím limericky."

Popadla mě za ruku a ohnula mi několik prstů. „Proč teď?"

„Jauvajs! Dobrý, dobrý. Vzpomněl jsem si na jeden, kterej jsem napsal o tobě."

„Tys o mně napsal limerick?"

Pokrčil jsem trochu rozpačitě rameny. „Jo."

„Ještě nikdy o mně nikdo nenapsal básničku." Naklonila se ke mně a políbila mě.

„Myslím, že by sis ho nejdřív měla poslechnout, než mi poděkuješ."

„Cení se myšlenka —" Pak se zarazila. Podezřívavě se zamračila. „Tak mi ho řekni."

„Fajn, ale neříkej, že jsem tě nevaroval." Sáhla znovu po mých prstech. Rychle jsem začal recitovat:

„Lizard byla pilotka, no to bys od ní nečekal,
lítala jako praštěná, žaludek nám všem jen hrál.
Točila se, kroutila
a všechny chlapy trápila,
když odletěla, připadal si každej z nich jak král."

„Jakej král?" zeptala se Lizard.

„Já je nevysvětluji!. Já je jen píšu."

„Hmm," řekla. „Řekni mi jinej."

„Fajn." Řekl jsem jí ten o Chuckovi — kterýho zajímal jen jeho pták. Pořád ho mačkal a hladil a tiskl, dokonce jednou i píchání riskl. „'Nakonec ho přitom jednou sejmul vlak'."

Lizard se na mě dívala se zmateným výrazem. „Tomu nerozumím."

„Sejmul. Víš, jako v tom fóru: 'Jak můžeš sejmout slona?'"

„Jak?"

„Slona sejmout nemůžeš. Vždycky sejme on tebe."

„Aha," řekla. „To je chytrý."

„Chytrý?" Vzdychl jsem si. Nahlas. „Dobře. Zkusme místo toho třeba: 'Sám už pak nevěděl, jestli tak nebo tak'."

Zašklebila se.

„' —jednou na něj dokonce nasypal mák'?"

„Mmm." Nerozhodně zamávala rukou.

„Dobře, tak ještě jeden pokus: 'Nikdo to netušil, nikdo ho nerušil, dokud to sám jednou nevykvák...'"

A pak zapípal telefon.

Lizardina tvář ztuhla.

Natáhla se a s vystrašeným výrazem zvedla sluchátko. „Tirelliová."

Napjatě chvilku poslouchala a pak ve tváři zešedla. „Udělala to? Kdy?" Rychle se posadila a rozsvítila.

Tázavě jsem se na ni podíval. Mávla na mě, abych byl zticha. Velice pozorně poslouchala. Mračila se. „Teď? Copak jste mi to nemohl říct o trochu dřív? Mám čas aspoň na sprchu?"

Nečekal jsem. Vylezl jsem z postele, přešel do koupelny a pustil teplou vodu. Když jsem se vrátil zpátky do pokoje, zrovna říkala do telefonu: „Už je na cestě? Dobře — potkám se s ním v recepci." Zavěsila.

„S kým se potkáš?"

„S mým řidičem. Připravíš mi oblečení —?" Už byla na cestě do koupelny.

„Novou uniformu?"

„Ne, kombinézu. Dneska v noci letím."

„Co se děje?" Šel jsem za ní do sprchy, zvedl houbu a začal jí umývat záda — a pokračoval jsem níž.

„Nech toho. Spěchám."

„Kam?"

„To ti nemůžu říct." Obrátila se ke mně a spláchla ze sebe pěnu. „Můžeš si to poslechnout v televizi."

„Co?"

„Před deseti minutama to ohlásili oficiálně. Prezidentka stěhuje hlavní město na Havaj."

„A ty poletíš s ní?"

„Ale ne, ta má svý vlastní piloty. A stejně už jsou deset minut pryč. Neuvolnili mé rozkazy, dokud se její letadlo neodlepilo od země." Vyšla ze sprchy a utírala se. „Už pro mě jede řidič, který mě hodí na letiště. Vrtulník už mi natankovali a čeká."

„S kým poletíš?"

Neodpověděla. Jen potřásla hlavou a odešla do pokoje.

Šel jsem za ní. Sledoval jsem, jak se obléká. Rychle vklouzla do kombinézy.

„Co se děje, Lizard?"

Narovnala se a zatáhla za zip. Když se na mě podívala, byla ve tváři šedivá. Najednou se mi vrhla do náruče a roztřásla se. „To ti nemůžu říct —"

„Cože?"

„Ten čurák v telefonu! V tomhle městě se neudrží žádný zasraný tajemství! Říkal: 'A ať tě ani nenapadne říkat svýmu malýmu chlapečkovi, se kterým pícháš, kam maminka jde!'"

„Nejsem malej," řekl jsem.

„Já vím," popotáhla nosem. Pevně mě objímala. „Opravdu mě miluješ?"

„Ano, opravdu." Objal jsem ji stejně pevně jako ona mě. „Víc než všechny, které jsem v životě miloval, dohromady." Zabořil jsem tvář do jejích vlasů. Miloval jsem její vůni, její teplo.

Dlouho jsme tam takhle stáli.

„Musím už jít," řekla. Ani se nepohnula.

„Já vím," řekl jsem já. Nepustil jsem ji.

„Ne, opravdu." Odtáhla se. Podívala se na mě. „Nevím, jak dlouho budu pryč. Budeš na mě čekat?"

Přikývl jsem. „Museli by na mě vzít atomovku, aby mě z tvé postele vyhnali."

Zešedla. „Takhle jsi to říkat nemusel." Políbila mě. Tvrdě. A pak byla pryč.

Byla to bleskovka podle všech zvyklostí,
nesešlo na kráse, jenom na rychlosti.
Nikdy už nechci víc,
tím ale nechci říct,
že si už nebahním ve vlastní blbosti.

66. Vypadalo to jako svítání

„Nezáleží na tom, kde právě stojíte,
pořád to vypadá jako střed všeho."
—SOLOMON SHORT

Co se ksakru dělo?

Přešel jsem zpátky k posteli a zapnul televizi.

Polovinu zdi vyplnila prezidentčina tvář. Vypadala staře.

„...jasný a nepochybný důkaz našeho odhodlání zvítězit. Dnes se vydáváme do bitev, které nás čekají. Vyhrnujeme si rukávy a říkáme: 'Budeme bojovat'.

A s vaší podporou, vaším odhodláním a modlitbami nemůžeme prohrát.

Děkuji vám a přeji dobrou noc."

Její tvář zmizela a objevil se hlasatel. „Toto je prohlášení, které vydala před pouhými patnácti minutami prezidentka Spojených států. Pro ty z vás, kteří se k nám právě připojili, budeme prezidentčino prohlášení opakovat celý večer."

Zvedl jsem telefon a pak se zastavil.

Neměl jsem komu zavolat.

Znovu jsem telefon položil.

„Dámy a pánové, prezidentka Spojených států amerických."

Obraz prezidentské pečeti se prolnul do tváře prezidentky samotné.

„Mí američtí spoluobčané, když jsem před dvaceti osmi měsíci tento úřad — za tragických okolností — přejímala, věděla jsem, že na svá bedra beru obrovskou odpovědnost. Toto je největší národ na naší Zemi — a prožíváme nejhrozivější chvíli našich dějin.

Lidská rasa se účastní války, kterou stěží dokážeme pochopit. I naši nejlepší poradci jsou ohromeni rozsahem této invaze, tohoto ekologického zamoření. Náš národ, Spojené státy americké, je možná poslední nadějí lidstva na vítězství v této válce.

Když jsem tuto odpovědnost přijímala, věděla jsem, že velikost úkolu, před kterým stojím — spolu s vámi — je strašlivá. Ale neutíkám před touto odpovědností. Stejně tak je mi jasné, že před ní neuteče žádný Američan. Jsme všichni odhodlaní. Co je zapotřebí vykonat, to bude vykonáno.

Od okamžiku, kdy jsem složila přísahu, neuběhl den, abych si znovu nepřipomněla tu posvátnou důvěru, která ve mne byla vložena. Rozhodnutí, které musím dělat, jsou obtížná. Musela jsem vybrat cestu, kterou se budeme ubírat, abych zvolila nejlepší řešení nejen pro tento národ, ale i pro celé lidstvo.

Vím, že jednám vaším jménem a ve vašem zájmu. Neberu tuto důvěru na lehkou váhu. Vím, že v tomto krizovém období před vás musím předstoupit, abych vaši důvěru a podporu znovu získala. Dnes vás musím požádat o to, abyste mě podpořili ve chvíli mého nejobtížnějšího rozhodnutí.

Dovolte, abych vám lehce nastínila pozadí celé záležitosti. Úkolem naší vlády bylo vypracovat globální bitevní plán k tomu, abychom zvítězili nad mimozemským zamořením. K tomuto účelu jsme shromáždili ty nejlepší, kteří na naší planetě přežili. Tento poradní sbor neustále posuzoval rozsah zamoření a důsledky, které z něj pro nás vyplývají.

Tento poradní sbor mi denně poskytoval hlášení. Věnovala jsem jim maximální pozornost. Ráda bych zdůraznila pečlivost, s níž tato komise své poznatky sbírala a zkoumala. Ráda bych zdůraznila důkladnost, s níž postupovala. Volby, které před námi leží, jsou hluboce rozvážené.

Už nějakou dobu víme, že zamoření v jistých částech naší země je — v důsledku okolností nebo polohy —

nekontrolovatelné. Tyto oblasti, zvláště některé části obvodu Skalistých hor, fungují jako zásobárny zamoření pro celý zbytek země. Tyto zásobárny musí být neutralizovány, sterilizovány nebo zničeny za jakoukoli cenu, a to co nejdříve.

Tomuto účelu jsme věnovali čas, energii a materiál. Naše snahy byly úspěšné, ano, ale ne v měřítku, nutném k zajištění bezpečnosti amerického lidu, žijícího v napadených oblastech.

Pro poradní sbor nebylo nijak jednoduché informovat mě o tom, že konvenční zbraně nebudou schopny zajistit cíl, který jsme si vytyčili. Podle našich nejlepších odhadů nemůže být coloradské zamoření omezeno nebo kontrolováno a v žádném případě zastaveno zbraněmi, které používáme. I kdyby snad bylo možno ještě posílit míru naší snahy, pořád by to nestačilo k tomu, abychom mohli omezit rozsah chtorranského zamoření v oblastech, jichž se to týká.

Proto jsme museli hledat alternativní východiska z této situace.

Naše výzkumné týmy dosáhly obrovského skoku vpřed ve vývoji různých biologických zbraní, které jsou proti tomuto zamoření používány. Naneštěstí není žádná z jejich zbraní ve stavu, kdy by mohla potlačit v celém měřítku problém, před kterým dnes stojíme.

Už nemůžeme dále čekat. Musíme jednat.

Poradní sbor vlády Spojených států pro ekologické zamoření proto s velkým váháním doporučil použití jaderných zbraní nízké a střední ráže ve vybraných místech těchto oblastí —"

„Cože?!" Vyletěl jsem z postele jako raketa, postavil se nahý před televizi a stěží věřil tomu, co slyším. Ona to nakonec udělala!

„— západní Colorado, severní Kalifornie a v částech Oregonu, Washingtonu, Mississippi, Alabamy a Floridy. Poradní sbor také navrhl zpřístupnění jaderných zbraní vládám Mexika, Kanady a Střední a Jižní Ameriky — pokud o to požádají.

Toto hlášení jsem přijala. S váháním musím souhlasit se závěry poradního sboru. Proto musím podepsat rozkaz armádě Spojených států, v němž nařizuji použití jaderných zbraní v těchto oblastech, označených jako těžce postižené. V okamžiku, kdy k vám mluvím, jsou už naše letadla ve vzduchu a míří na cílové souřadnice."

„Panebože na nebesích — tak tam Lizard letěla —" Posadil jsem se na pelest a zíral na obrazovku.

„Ráda bych zdůraznila, že nejde o náhodné bombardování zasažených oblastí. Jedná se o pečlivě zaměřený protiútok proti hustě osídleným lokalitám, obývaným plži. Tito plži jsou údernými jednotkami zamoření. Dnešní akce zničí jejich nejhustěji obývaná sídla.

Tato akce ale rozhodně nemá a ani nemůže sloužit jako jednorázové řešení; ale omezí postup zamoření dostatečně dlouho na to, aby poskytla našim vědcům dostatek času k tomu, aby vyvinuli daleko důkladnější biologickou výzbroj. Tato akce nám zajistí dostatek času k tomu, abychom mohli zaujmout nové obranné postavení. Měla by být chápána jako znamení ne našeho zoufalství, ale našeho odhodlání."

Prezidentka se pak odmlčela a podívala se do kamery. Ten pohled jsem znal. Teď bude vážná.

„Poradní sbor pro ekologické zamoření také podal druhý návrh.

Jak jistě sami víte, leží hlavní město našeho národa nepříjemně blízko jednomu z největších ložisek zamoření. I když Denveru nehrozí žádné přímé nebezpečí, není dobré udržovat tolik klíčových představitelů národa v neustálé blízkosti takové hrozby. Proto poradní sbor navrhl, aby bylo hlavní město země znovu přestěhováno.

Hodně jsem přemýšlela o obtížnosti takového řešení stejně jako o důsledcích, které by nastaly, kdybychom k němu nepřikročili a později se ukázalo jako nutné. Toto riziko nemůžeme připustit. Shodují se na tom i vaši zástupci v Senátu a Sněmovně reprezentantů.

Proto na radu poradního sboru dnes podepisuji příkaz k dočasném přesunu hlavního města našeho národa do jediného státu, který nebyl zatím dotčen zamořením. Tímto státem je Havaj.

Město Honolulu nám velkomyslně nabídlo zajištění nutného zázemí. Hlavní část vlády Spojených států se přesune na ostrov Oahu během třiceti dnů. Tento nutný krok zajistí pokračování práce všech vládních služeb během obtížných dní, jež nás čekají"

Sundala si brýle a podívala se do kamery. Tohle byla část, kterou se musela naučit zpaměti. Nemohla ji číst.

„Mí američtí spoluobčané. Tímto bych chtěla své prohlášení ukončit. Naše vláda se dnes rozhodla zvítězit. Nechť jsou naše obtížná rozhodnutí chápána jako důkaz našeho odhodlání udělat cokoli, co bude nezbytné k zajištění nejen našeho přežití, ale našeho konečného vítězství nad tímto mimozemským zamořením. To, že tyto kroky podnikáme už nyní, když můžeme volit, raději než později, kdy jinou volbu mít nebudeme, je jasný a nepochybný důkaz našeho odhodlání zvítězit. Dnes se vydáváme do bitev, které nás čekají. Vyhrnujeme si rukávy a říkáme: 'Budeme bojovat'.

A s vaší podporou, vaším odhodláním a modlitbami nemůžeme prohrát.

Děkuji vám a přeji dobrou noc."

Seděl jsem tam a zíral na obrazovku. Objevil se na ní hlasatel a něco řekl a pak se prezidentčino prohlášení začalo opakovat

„Přepni," přikázal jsem televizi.

Prezidentka byla i na všech ostatních programech — a nejspíš to tak bude celou noc.

Začal jsem se oblékat. Dneska to bude divoké. Začal jsem hledat boty.

Lizard už byla v téhle chvíli nejspíš na letišti. Možná už byla ve vzduchu.

Zamoření v Skalistých horách odsud bylo vzdušnou čarou asi čtyři sta kilometrů severně. Pokud poletí rychlostí tisíc za hodinu...

Přešel jsem na balkón a podíval se k horám. Záblesk by měl být odsud viditelný. Opřel jsem se o zábradlí balkónu a podíval se dolů. Nebyl jsem jediný člověk, který čekal na balkóně na další dějství. Prezidentčin hlas se ozýval z mnoha dalších pokojů. Každá televize v hotelu musela být zapnutá. „Měla by být chápána jako znamení ne

našeho zoufalství," říkala znovu, „ale našeho odhodlání."

Nařídila použití jaderných zbraní na Chtorrany a evakuovala vládu na Havajské ostrovy — a chtěla, abychom uvěřili tomu, že to byl důkaz odhodlání? Bylo to něco tak zoufalého, že to až bilo do očí! Přece nemohla doufat, že jí to někdo sežere.

Znal jsem tuhle dámu. Byla to pálená politička. Měli jsme štěstí, že naším prezidentem byla právě ona. Ale zdálo se, jako by se jí tentokrát trochu vymkla situace z ruky.

Posadil jsem se na balkóně a pokoušel se přemýšlet. Zavolal jsem na robota: „Igore!" Rychle přijel, zakroutil očima a ohlásil se mi zahvízdáním tří tónů, které zněly jako otázka.

„Skotskou. Bez ledu. Bez vody. Dvojitou — ne, trojitou. A zůstaň poblíž pro další doplnění."

Zapípal a odjel. Lizard nejspíš nechtěla, aby její roboti mluvili. Někteří lidé ano. Táta mi jednou říkal, že můžeš uhodnout, jak citově vyhladovělý který člověk je, podle toho, jak moc si nechá polidštit svého robota.

Díval jsem se k vysokým horám. Proti obloze plné hvězd se tyčily jako černá plocha. Napadlo mě, kde je asi Lizard teď? Jak dlouho ještě bude trvat, než hory vzplanou?

Jak dlouho ještě bude trvat, než noc ozáří jaderná smrt?

Napadlo mě — co vlastně prezidentka dneska ve skutečnosti rozpoutala?

Co ve skutečnosti říkala touhle jedinou akcí o invazi a naší schopnosti odolat?"

Bylo v tom něco víc než jen prohlášení o odhodlání. Bylo v tom uvědomění si síly protivníka. Bylo v tom uvědomění si rozsahu války.

Robot se vrátil se sklenkou, položenou na „hlavě" a přidržoval ji jednou malou kovovou paží. Vypadal jako malá portugalská pradlena.

Vzal jsem si ji a obrátil se zpátky k horám. Měl jsem pocit, jako bych čekal na konec světa.

Nechtěl jsem tomu uvěřit.

A nemohl jsem se dočkat chvíle, kdy se to stane.

Napadlo mě, jak asi zareagují lidé?

A co se stane dál?

Co budu dělat já? Neměl jsem kam jít. Když mě Lizard našla, hledal jsem svou smrt.

Budu s ní ještě spát?

Lizard. Ach Bože.

Vzpomněl jsem si, co jsem jí řekl. „Museli by na mě vzít atomovku, aby mě z tvé postele vyhnali."

A vzpomněl jsem si na to, jak vypadala její tvář. Byla šedá.

Toho se bála. Budu ji ještě milovat?

Ach Bože —

Představil jsem si místo bombardování.

Jsou tam lidé.

Nejspíš děti.

A červi.

Spousta červů.

Shoří. Všichni. Oslepnou, ohluchnou a shoří. Obloha vzplane. Věděl jsem, jak to bude vypadat. Viděl jsem fotky. Všichni jsme je viděli. Žili jsme dvacet let po válce Apokalypsy. Tohle by nám mělo připomenout, co se stane, když neudržíme mír.

Znal jsem tu hrůzu. Světlo. Tlak. Bouře ohně. Radiaci. Smrt.

Vzpomněl jsem si na území, nad kterým jsme přelétali.

Dneska v noci chcípnou stovky tisíc červů.

A kolik lidí?

Vzpomněl jsem si na Marcii. A Delandra.

A na Aleka a Tommyho a Holly.

Ať jdou odpadlíci do prdele. Zaslouží si to, co dostanou.

Žádná rozumná lidská bytost nemá stejně co dělat v táboře červů.

Zabijte je všechny. Ať si je roztřídí Bůh.

Obloha na západě zbělala. Rozzářila se. Mohl to být blesk, ale nebyl.

Vstal jsem.

Nějakou dobu bylo ticho.

A pak se od hor přivalil zvuk. Bylo to náhlé tiché bouchnutí a pak řvaní, které neustávalo. Roztřáslo okna a pronikalo až do morku kostí. Rozechvělo podlahu a změnilo vám kolena v sulc.

Někde pode mnou začal někdo jásat.

Posadil jsem se znovu do křesla.

Pořád jsem v něm ještě seděl, když se Lizard vrátila. Obloha na západě byla růžová. Někde na druhé straně hor hořel les. Vypadalo to jako svítání.

Pilotka Tirelliová, kterou všichni dobře známe,
každou chvíli něčí srdce přes svý koleno láme.
Dynamitový má kozy,
každou chvíli výbuch hrozí
(Rozbušku má pod bříškem tak co s tím uděláme?)

67. Ženská, která shodila bomby

„Navzdory tomu,
že pro toto tvrzení chybějí jakékoli důkazy,
jsem přesvědčen o tom,
že člověk je chybějícím vývojovým článkem
mezi opicemi a civilizovanou bytostí."
—SOLOMON SHORT

Slyšel jsem, jak vešla.

Pořád jsem ještě nevěděl, co jí vlastně chci říct.

Postavil jsem prázdnou sklenku na stolek, který stál vedle křesla — jak dlouho už jsem ji držel v ruce? — a vstal jsem, abych se jí podíval do očí.

Vypadala příšerně.

„Jsi v pořádku?"

Přikývla. Zamávala na robota. „Igore, udělej mi Otrávený jabko."

Stáli jsme a dívali se jeden na druhého. Nevěděl jsem, jestli k ní můžu jít. Ona nevěděla, jestli může jít ke mně.

„Nebylo..." Polkla a začala znovu: „Nebylo to vůbec takový, jak jsem to čekala. Bylo to strašně divný." Na okamžik vypadala strašně křehce. „Bylo to... tak jednoduchý. Počítač zapípal a já zmáčkla knoflík. Cítila jsem, jak sebou letadlo trhlo, když se bomby uvolnily ze závěsů. Byly dvě. Měly v sobě hlavice, které měly ohnisko výbuchu rozšířit do stran. Měly vybuchnout zároveň. Myslím, že to udělaly, ale nevím.

Nevím, co jsem vlastně čekala. Skoro jsem zapomněla stoupat. Takový jsem měla instrukce. Až bomby spadnou, postav ptáka na ocas a stoupej. Náraz mě chytil zezadu. Hodil mě napříč oblohou. Celá obloha byla bílá. Nikdy jsem nic takovýho neviděla —"

Zmlkla a pokusila se sebrat, Igor přijel s její sklenkou. Byla vysoká a červená a něco v ní bublalo a kouřilo. Suchý led na dně? Lizard se napila.

Nadechla se a pokračovala dál, jako by vůbec nikdy nezmlkla. „Obloha vypadala, jako by hořela: Mraky se ve vteřině vypařily. Jen tím horkem z výbuchu. Nevím, co bude vidět na videu. Nezůstávala jsem tam, abych se podívala, jak to vypadá. Vypadla jsem z letadla, podala hlášení — řekla jsem jim to, co jsem právě vyprávěla tobě, ono se toho moc říct nedá — a pak jsem se vrátila domů. Nemyslela jsem, že tady ještě budeš čekat."

„Říkal jsem ti přece, že budu."

Začala se třást.

Udělal jsem k ní krok, ale zvedla ruku, aby mě zastavila. „Jime — právě jsem shodila první jaderné bomby, které Spojené státy ve válce použily po víc než sto letech. Celý život mi říkali, že něco takového by udělal jenom šílenec. Celý život to byl jediný smrtelný hřích. Tak jsme přežili krizi kolem Apokalypsy — tím, že jsme přísahali konec jaderných válek. A já jsem ta, která tu přísahu porušila."

„Nejsi jediná."

„Já shodila první dvě bomby, Jime —"

„Elizabeth!"

Polekaně se mi podívala do očí.

Řekl jsem: ..Co kdybych místo tebe shodil ty bomby já?"

„Nenáviděla bych tě," řekla. „Nenáviděla bych kohokoli, kdo by takovou věc udělal."

„Takže si myslíš, že bych tě teď měl nenávidět?"

„A není to tak?" vydechla.

„Ne. Protože kdyby nic jiného nezbývalo, já bych ty bomby shodil."

„Ne..." potřásla hlavou. „Nikdo tyhle bomby nechtěl použít. Dali mi ten úkol, protože... protože mě nenávidí."

„Dali ti ten úkol, protože věděli, že ho zvládneš!"

„Nenávidím je," řekla, „za to, že mi tohle udělali. Nenávidím je skoro stejně, jako nenávidím sama sebe."

„Udělala jsi to," řekl jsem, „protože to někdo udělat musel."

„Jdi do prdele! Copak si myslíš, že tohle všechno nevím? Byla jsem ve vzduchu dvě hodiny. Myslíš, že jsem si tohle všechno už dávno neřekla? Přestaň se to snažit vylepšovat!"

„Jdi si do prdele sama!" zaječel jsem na ni. „Ptala ses mě, jestli tě ještě pořád miluju! No, tak miluju! Tak co podle tebe do hajzlu mám asi dělat?"

„Nevím — ale přestaň se ke mně chovat tak zkurveně laskavě!

Nesnáším, když se ke mně lidi chovají laskavě! Nesnáším to!" Mrštila svou sklenicí o stěnu. Rozbila se a zůstala po ní rudá skvrna. Igor zapípal a začal sbírat střepy. Lizard na něj začala křičet. Pak do něj začala kopat. Igor začal vydávat tiché zvuky. Znělo to jako kňourání.

„Lizard!"

„Dej mi pokoj! Mně se moje špatná nálada líbí!" Kopla znovu do Igora. Zakymácel se a převrátil a kolečka se mu divoce roztočila. Začal vydávat ten nepříjemný signál 'robot v ohrožení'".

„Lizard! Tihle roboti stojí spoustu prachů! A těžko seženeš opraváře!" Skočil jsem za ni a chytil ji za zápěstí a levý loket. Pravým ramenem mě chtěla vyvést z rovnováhy, ale já na to byl připlavený. Zkroutil jsem jí levou ruku za

zády — vytrhla se mi a praštila mě do břicha; včas jsem uskočil, a tak mě místo do solárii udeřila do žeber. Zahákl jsem jí pravou nohu kolem lýtka a porazil ji na zem — strhla mě s sebou. Praštil jsem se o postel a odpadl. Skočila po mně —

Popadl jsem ji a objal tak pevně, že nemohla napřáhnout ruku. Převalil jsem ji na záda a podíval se jí do očí. „NECH TOHO!"

Najednou se přestala bránit. Ochabla mi v náručí.

„Nemůžu...," řekla. „Nemůžu se už prát." A pak se rozplakala.

Objímal jsem ji. Celá se třásla. Lapala po dechu a kašlala. Chvěla se. Ječela. Bál jsem se o ni, ale nedával jsem to najevo.

A pak bylo to nejhorší pryč a začala plakat tiše. „Promiň, Jime."

„Co?"

„Všechno." Utřela si nos. „To, že jsem všechno zkurvila."

„Tys přece nic nezkurvila!"

„Shodila jsem atomovky. Už to nikdy nebudu já. Vždycky to bude ta 'ženská, co shodila bomby'." Popotáhla nosem. „Nejspíš mi vymyslí nějakou hnusnou přezdívku. Třeba Šílená bombarďačka z Colorada."

Zamyslel jsem se nad tím. „To není dost hnusný. A ani moc chytrý."

„No, je to to nejlepší, co dokážu vymyslet," řekla. „Koneckonců jsem pořád ještě nasraná."

„Chceš si znovu kopnout do robota?"

„Ach! Rozbila jsem ho?" Pokusila se posadit.

Přitiskl jsem ji zpátky ke koberci. „Takhle ti budou říkat — Vražedkyně robotů!"

„Nebudou. Pusť mě. Chci se podívat —" Posadili jsme se.

Igor měl na boku dost velkou vybouleninu, ale nějak se znovu postavil a utíral ze stěny zbytek obsahu Lizardiny sklenice. Pohyboval se s tichým skřípáním.

„Nebudou mi říkat Vražedkyně robotů — jenom jsem ho trochu pomačkala."

„Chceš to zkusit ještě jednou?"

„Ne. Když to nevyšlo napoprvý, tak se na to vykašlu." Obrátila se ke mně a zvážněla. „Opravdu mě ještě miluješ?"

„Proč se ptáš?"

„Myslím, že tomu prostě nemůžu uvěřit," připustila. „Jsem už zvyklá na to, že mě lidi nemají rádi —" Pak dodala: „Nebo mě mají rádi a pak mě opustí..."

Řekl jsem: „Lizard, miláčku. Je lehký někoho milovat, když jde všechno jako po másle. Důkaz lásky je ten, že tě někdo miluje, i když nic nevychází. Já tě miluju — i když ti vůbec nedokážu říct proč. Nezáleží na tom, kolik robotů ukopeš k smrti. Miluju tě. A vždycky tě milovat budu."

„I když mi budou říkat Amazonka Lizzy?"

„I když ti budou říkat Amazonka Lizzy."

Popotáhla nosem. „Nejspíš si tě nezasloužím."

„Ale zasloužíš. Šťourám se v nose, jím sušenky v posteli a prdím ve vaně. Zasloužíš si mě každým coulem. Lidi, kteří házejí atomovky, si nic lepšího nezaslouží. Jsem tvůj trest."

Tiše se zasmála a pak mě objala. Když jsme skončili s líbáním, řekla: „Pojďme se svléknout z těch hadrů. Chci, abys mě objímal a chci ti usnout v náručí a chci se ve tvým náručí zase probudit. Chci s tebou snídat v posteli a pak chci, abys mě ušoustal k smrti. Chci, abys se mnou zůstal, Jime, a chci, abych tě mohla milovat taky."

„Mm," řekl jsem a rozepnul jsem jí kombinézu. „Kdo jsem já, abych se hádal s Lizzy Rozparovačkou?"

„Jsi statečný muž, tím to bude." Už mě svlékala.

„Mm," řekl jsem. „Dělej to dál. Mm, to se mi líbí. Můžeš kdykoli ukopat k smrti mého robota."

Ta ženská si to rozdala klidně třeba s lopatou,
její mindě na tom nesešlo. (Měla ji chlupatou.)
Ale slyšel jsem vykládat,
že když se chce ukázat,
dělá to potají se zelenou větvičkou.

68. Velký kus pravdy

„Lásku poznáte podle toho,
že se podíváte do očí toho, koho milujete,
a uvidíte v nich Boha, který se na vás usmívá."
—SOLOMON SHORT

Ale neusnuli jsme.

Ne hned.

Nejdřív jsme se milovali. Bylo to divoké, skoro zoufalé. Cítil jsem, jak moc mě potřebuje. Odevzdal jsem se jí a oba jsme se octli ve víru. Nějakou dobu jsme to nebyli my — jenom naše touha, jen šílenství, jen zoufalý spěch k vyvrcholení.

Pak jsem jen ležel a lapal po dechu, poslouchal svou krev, jak mi tepe v uších, uvažoval, jestli mi pukne srdce,

a přemýšlel o tom, jestli takhle vypadá smrt.

Po chvíli se mi stulila pod levé rameno, natáhla přes mou hruď ruku a vzala mě za pravou ruku a jen tam ležela a předla. A pak mou ruku zase pustila a začala si hrát s chlupy, které mi na hrudi rostly — nebylo jich moc, ale stačilo jí to.

Pak začala mluvit.

„Měla jsem strach. Už od chvíle, kdy to začalo, jsem věděla, že jednou budeme muset atomovky použít. Už se o tom dlouho mluvilo. Jen v těch několika posledních měsících to bylo opravdové. A já se děsně bála, protože jsem věděla, že budu muset letět mezi prvníma. Prostě jsem to věděla — víš, jaký to je, ne? Jsi si něčím úplně jistej a kolikrát to přesně tak dopadne." Zhluboka se nadechla a povzdechla si. „Chceš slyšet pravdu? Chtěla jsem to udělat. Chtěla jsem vědět, jakej je to pocit."

Nic jsem neříkal. Znal jsem ten pocit. Sám jsem ho už zažil. Natáhl jsem levou ruku a pohladil ji.

Řekla: „Je to všechno pitomost. Tohle je jeden z nejneuvěřitelnějších dní v mým životě. Je to všechno, k čemu mě cvičili. Dozvěděla jsem se to dneska ráno. Říkali: 'Chceme mít pro prezidentku co nejlepší obrázky. Nic víc' Věděla jsem, co to znamená. Řekla jsem: 'Poletím'. A letěla jsem." Podívala se na mě. „Jenže tys do toho rozhodně nepatřil —" Začervenala se. „No, patřil. Lhala jsem ti. Řekla jsem, že jsem tě neletěla vyzvednout. Nebyla to pravda. Sledovala jsem tě už nějakou dobu a pokoušela jsem se přijít na to, o co ti jde. Četla jsem hlášení z Rodiny. Vím, co se tam stalo. Musel jsi vědět něco o odpadlících, o jejich vztahu k červům. Proto jsem tě vyzvedla.

Ale nepočítala jsem s tím — chci říct, tohle nebylo v plánu — že skončíme tady." Začala se hihňat.

„Co je?" zeptal jsem se.

„Tohle je noc, na kterou jsem čekala celej život. Právě jsem shodila dvě atomovky a zamilovala jsem se a nevím, co mě má děsit víc."

„To zamilování," řekl jsem,

„Jo," souhlasila. „Totiž, proč bych tě vlastně měla milovat? Víš, když jsem tě prvně potkala s tím — no, jak se jmenoval — myslela jsem, že jste buzny. Myslela jsem si to ještě dneska ráno. Ani nevím, kdy jsem si to přestala myslet."

„Chceš slyšet něco srandovního?"

„Co?"

„Když mi kdykoli někdo začal nadávat, byla tohle ta nejprvnější nadávka, kterou na mě vysolil. Vždycky jsem to nenáviděl. Věděl jsem, že to není pravda. Ale vždycky jsem se bál, že by to pravda mohla být, že o mně lidi vědí víc, než si myslím. Nesnášel jsem to."

„A co je na tom srandovního?"

„Počkej, už se k tomu dostávám. Když jsem tenkrát přijel s Tedem do Denveru, dělal jsem všechno pro to, abych dokázal, že to pravda není. A teď, chceš slyšet ten fór?"

„Ano."

Vyprávěl jsem jí o Tedovi. Řekl jsem jí o tom triku, který na mě vymyslel.

„Ta malá sračka," řekla.

„Jo. Co mě na tom nasralo nejvíc, bylo to, jak jsem mu na to skočil. A on to věděl. A nechal mě, ať se v tom podusím. Tohle prostě nesnesu. Ale měl pravdu. Víš, co mi řekl? Říkal: 'Nech to bejt. Každej novej technologickej pokrok hned otvírá úplně nový obzory sexuálních možností. Užij si to.'"

„A užil sis to?"

„Ne! Jsem vychovanej starosvětsky. Jenže..."

Opřela se o loket, aby se mi mohla dívat do obličeje. Zaujalo ji to.

„Nech toho," odstrčil jsem její ruku pryč.

Plácla mě přes zápěstí a položila ruku zpátky na místo, kde ji měla předtím. „Povídej dál."

„No... začaly se mi dít divný věci." Řekl jsem jí o Tommym. Pak jsem jí vyprávěl o svých halucinacích. „Jenže on byl moc skutečnej na to, aby byl jen halucinace. Ale jestli to tak bylo, tak co to říká o mně? Chci říct, co když prožívám homosexuální halucinace? Myslím, že pak bys měla — stejně jako všichni ostatní lidi — pravdu. Dokážeš milovat buznu?"

„Myslím, že jo. Už to stejně dělám. Jenže —"

„Jenže co?"

„— si nemyslím, že by to bylo něco, s čím by sis musel dělat hlavu. Líbí se mi to."

„Ale o to vůbec nejde."

„A o co jde?"

„Mně se to taky líbí. Proto to taky dělám. Nejen s tebou, ale se všema ostatníma. Pamatuješ, co jsi říkala před chvilkou? O tom, žes to udělala, protože jsi chtěla vědět, jakej je to pocit?"

„Ale já mluvila o bombardování."

„Ano, jasně, a stejně tak to platí i o mně. Udělal jsem to proto, že jsem chtěl vědět, jaký to je."

„Kolikrát jsi to udělal?"

„Je v tom nějakej rozdíl?"

„No, to přece už říkal Voltaire. Když to uděláš jednou, tak zkoušíš novou věc. Když víckrát, tak jsi zvrhlík."

Řekl jsem: „Jsem zvrhlík."

Posadila se vedle mě. Zabalila se do deky, aby jí nebyla zima. „No, tak jsi zvrhlík a já jsem čubka. Zasloužíme si jeden druhýho. V dobrým i ve zlým."

Podíval jsem se jí do očí. Myslela to smrtelně vážně. Já jsem zvrhlík. Ona je čubka.

No a?

Pořád jsem ji miloval. A ona pořád milovala mě.

Začal jsem se smát. Přidala se ke mně. Natáhl jsem k ní ruce a ona mi vklouzla do náruče. „Víš, proč tě tak moc miluju?"

„Proč?"

„Protože je to tak, prostě tě miluju. Dokážeš mě rozesmát. Nikdy bych o plukovníkovi Lizard Tirelliový netušil, že má takovej děsnej smysl pro humor. Je mi s tebou dobře. A cítím se s tebou v bezpečí. A ze všeho nejvíc proto, že mě bereš takovýho, jakej doopravdy jsem."

Když jsme zase skončili s líbáním, řekla: „Poslyš, miláčku, ale já v tomhle nemám moc na vybranou. Já tě miluju proto, že jsi tak opravdovej."

„I když jsem tak praštěnej?"

„Hlavně proto, že jsi tak praštěnej."

„Lizzy," řekl jsem. „Musím ti říct ještě jednu věc."

„Co?"

„Lhal jsem."

„V čem?"

„Lhal jsem dneska — vlastně včera — prezidentce Spojených států. O těch lidech v táborech. Ptala se mě, jestli jsou to pořád ještě lidi. A já řekl, že ne. Řekl jsem jí, že podle mě se svého lidství zřekli. A to není pravda. To byla lež. Vím, jak lidští jsou. Řekl jsem to, protože... protože jsem chtěl, aby ty bomby shodila. Chtěl jsem pomstu."

„Já vím," řekla.

„Cože?"

„Já vím," opakovala.

„Ale jde o to, že jsem lhal! A tohle byla přece věc, podle které se prezidentka nakonec rozhodovala, ne? Šlo o ty lidi v táborech. A já jí řekl, že už to lidi vůbec nejsou, a pomohl jsem jí ospravedlnit shození těch bomb."

Lizard se zamračila. Řekla: „Já to vím. Můžu tě ale v jedné věci uklidnit. Věděli jsme, že to uděláš. Proto jsme tě taky před prezidentku postavili. Rozhodla o tom doktorka Zymphová, doktor Foreman a ještě pár dalších lidí. Byla jsem u toho. Pracovala jsem v poradním sboru, miláčku. Chtěli jsme, aby se bombardovalo. Poslouchej: já jsem stejnej blbec, já je shodila! myslíš, že k tomu rozhodnutí došla jen na základě tvého svědectví? Ne, byla tu ještě spousta důvodů, proč se musely atomovky použít. Byl jsi tam..." Pak se najednou rozesmála. „Ale ne — to je děsná ironie — tys tam vlastně byl proto, abys zmírnil vinu z toho rozhodnutí!"

„Cože?"

„Proto, abychom si to nemuseli tolik vyčítat — tak, jako to děláš ty!"

A najednou jsem to pochopil taky. A oba jsme se nahlas rozchechtali!

Převalil jsem ji pod sebe a řekl jsem: „Nikdy v životě jsem si v posteli neužil tolik srandy! Je to nádherně nemravný!"

„Fajn! Je to něco jinýho, za co můžeme cítit vinu!" Objala mě nohama. „Udělej něco zvrhlýho."

„Tak jo. Kde máš Skautíky?" „V ledničce. Druhá přihrádka shora." „Mm. Nebudeme dneska spát?" „Vyspíš se v říjnu —"

Jedna děvka, co zdálky vypadala jak pes.
brečela, že není nikdo, kdo by na ni vlez.
Pak jí její pasák jménem Ben
pořídil fantastickej rodokmen;
když ta začla hárat, no hrůza a děs!

69. Havaj

„Génius je perpetuum mobile."
—SOLOMON SHORT

„Ale vypadá to jako nějaká přiblblá túra —"protestoval jsem.

„Pozval nás Foreman," trvala na svém Lizard. „Je to výsada."

Pokrčil jsem rameny. „Tak jo," a vyrazil jsem za ní.

Půjčili jsme si v centru naproti pláži kola a vyjeli širokou třídou směrem k Diamond Headu. Tyčil se do výšky jako stěna zeleně.

Foremanova energie mě překvapovala. Měl jsem problémy s tím, abych mu stačil. Začal jsem mít rád červená světla na semaforech. „Támhle," ukázal „je honolulská zoologická zahrada, někdy byste si tam měli zajít. Mají tam tři nosorožce. Nejspíš poslední tři na celé Zemi. Jednou budete mít o čem vyprávět svým vnukům. Možná už pak žádní nebudou."

Rozsvítilo se zelené světlo a on se znovu rozjel. Podíval jsem se na Lizard. „Myslel jsem, žes říkala, že se mnou chce mluvit."

„To taky chce." Vyrazila za ním.

Zamumlal jsem si něco netisknutelného a šlápl do pedálů. Proč kola? Proč jsme tam nemohli jet autem? Ještě

jsem se pořád nepřizpůsobil zdejšímu prostředí. Buď tady bylo moc horko, nebo moc vlhko, nebo obojí najednou. Místní říkali, že tu moc neprší. Bylo mi to fuk. Stejně jsem jim to neodpustil.

Projeli jsme kolem nějakých domů, pak do kopce, objeli jsme polovinu obvodu kráteru, zamířili do dalšího kopce, projeli tunelem a vynořili jsme se na velkém zeleném ostrově.

Těsně za ukončením tunelu jsem se zastavil. A zíral.

„Tohle jsem ještě nikdy v životě neviděl."

A pak jsem si uvědomil, že vlastně viděl. Kdysi dávno.

Vzpomínka se mi vrátila. Už jsem na to skoro zapomněl.

Když mi bylo devět, vzala mě máma na návštěvu k jedné své kamarádce, Číňance. Ta mi ukázala vázu. Řekla mi, ať se posadím, pak mi ji položila do klína, takže jsme ji drželi oba zároveň, a pak mi řekla, ať se do ní podívám. Uvnitř vázy byl celý svět, malé domečky ze slonoviny, malé jadeitové stromy, potůčky z ebenu a malí lidé ze zlata.

„Je to okno do ráje," řekla. „Jeho výroba trvala přes sto let. Na této váze pracovaly čtyři generace jedné rodiny. Je velice cenná, ale to není důvod, proč ji mám. Mám ji proto, že je také velice krásná. Je to můj vlastní malý soukromý svět."

Díval jsem se do vázy a cítil úctu. Nemohl jsem od ní odtrhnout oči. Chtěl jsem vlézt dovnitř a prozkoumat každý malý vršek a besídku. Chtěl jsem se setkat se všemi těmi malými zlatými dámami se zlatými deštníky. Chtěl jsem vidět každé ebenové zvíře a každého ptáčka v té malé zlaté zahradě. Chtěl jsem v tom krásném malém světě žít.

Přesně to jsem cítil i teď, když jsem se díval do středu diamondheadského kráteru.

Byl to soukromý svět, váza obrovská a malá zároveň. Měřítko tu ztrácelo význam stejně jako čas.

Dívali jsme se dolů na sytě zelenou krajinu, ale nebyla pěstěná jako ta ve váze té staré čínské dámy. Ne, tohle byla divočina. Rozbíhala se od nás jakoby do dálky, ale protější stěna kráteru byla pořád na dosah.

Kráter vypadal malý, ale čím déle jste se do něj dívali, tím větší byl. Mohli jste do tohoto světa spadnout. Mohli jste se v něm ztratit a nikdy o vás už nikdo nemusel slyšet. Mohlo se vám stát, že byste se z něj už nikdy nechtěli vrátit zpátky.

Mohli jste si tady vytvořit svůj vlastní tajný svět.

A ve skutečnosti to právě tady udělal Bůh.

Louka se před námi táhla do nekonečna. Na jejím okraji stály nějaké malé budovy. Všude kolem se tyčily hluboké lesy, svěží a rozlehlé a prosvícené květy. Věděl jsem, že pod těmito stromy musí žít víly. A vycházejí za měsíčných nocí na louku a tančí na téhle krásně zelené trávě skryté před očima lidí.

Stěny kráteru tvořily prstenec vysokých hor; obklopovaly nás jako objímající paže, vysoké a bezpečné.

Obloha byla jasná.

Jen jsem bezmocně stál a díval se. Nemohl jsem od té krajiny odtrhnout oči. Cítil jsem všechnu tu krásu, ochutnával ji a vdechoval. Ve vzduchu voněly květiny, i když kolem nás žádné nebyly.

„Tohle jsem ještě nikdy v životě neviděl —" opakoval jsem.

Foreman řekl: „Proto jsem vás sem přivedl. Připraveni? Pojďme dál."

Sjeli jsme dolů do středu kráteru. Podle očekávání tam stála budova s občerstvením. „Nechcete si odskočit?" zeptal se Foreman.

„Ne. Proč?"

„Raději si zajděte. Bude trvat dlouho, než k tomu budete mít příležitost."

Podíval jsem se na Lizard. Pokrčila rameny. Zašli jsme si na záchod. Když jsem se vrátil, právě zamykal kola do stojanu. „Myslel jsem si, že zámky patří minulosti. Nebyl jste to vy, kdo říkal, že teď máme všeho všichni dostatek?"

Přikývl. „Ale ne všechno z toho je na Havaji. A část osvícenosti spočívá v tom, že nepokoušíš své bližní tím, že jim dáváš příležitost k tomu, aby se ponížili."

Řekl jsem: „Mohli jsme klidně jet autem."

Potřásl hlavou. „Ne, nemohli. Ach, už jde Lizard. Pojďte za mnou."

Vedl nás po stezce skrz křoví. Pořád jsem se ještě nepřestal divit tomu, jak svěží zdejší příroda byla. Jediný kráter, který jsem předtím viděl, byl u Winslowu v Arizoně a ten byl zevnitř úplně holý. Nevěděl jsem, co jsem tady v Diamond Headu vlastně čekal, ale určitě to nebyl tenhle kousek ráje.

Cesta se najednou zatočila a začalo stoupání. Kroutila se nahoru a dolů po skalnaté, stromy porostlé stěně. Všechno tady bylo tmavé a na všem ležel stín. Uvědomil jsem si, že stoupáme k vrcholku kráteru. Nevěděl jsem, že je to možné. Bez řečí jsem šel jako poslední za Lizard a Foremanem. Neuvažoval jsem o tom, proč mě sem vlastně přivedli, protože už jsem to věděl. Tohle všechno mělo být součástí mé léčby.

Občas jsme míjeli lidi, kteří scházeli dolů. Usmívali se na nás a vědoucně nám mávali. Věděli, co vepředu je. Byli tam. My ne. Přinejmenším já ne.

Přesné takhle jsem si připadal s Lizard a Foremanem. Oni vždycky věděli, co mě čeká. Já ne.

Křoviny jsme opustili vysoko ve stěně útesu. Mohli jsme teď vyhlížet přes jeho okraje. Předměstí Honolulu se táhla do dálky po zelených stráních Oahu. Domy v jasném slunečním světle zářily.

Stezka se klikatila, otáčela se a kroutila a skončila před nějakou dírou.

„No tak pojďte," řekl Foreman. „Nejdřív půjdeme tunelem. Pak po schodech." Vešel dovnitř.

„Kde se v něm bere ta energie?" zeptal jsem se Lizard.

„Vymýšlí si ji." Popadla mě za ruku a vtáhla mě do tmy. Pojedné straně tunelu vedlo zábradlí.

Na okamžik jsem byl úplně oslepený.

Lizard mě v tunelu zastavila. Objala mě a našla svými rty moje. Polibek byl rychlý a vášnivý.

„Proč to?" vydechl jsem.

„Abys nezapomněl."

„Na co?"

„Na to, jak moc tě miluju."

„A jak moc mě miluješ?"

„Uvidíš."

Foreman na nás už čekal na konci tunelu.

„Podívejte se," ukázal před sebe.

Stáli jsme na úpatí betonového schodiště. K jeho vrcholku vedlo nejmíň tisíc schodů. Aspoň mi to tak připadalo.

„Chceš popadnout dech, než půjdeme dál?"

„Uh..."

„Co tvoje srdce?"

„Jsem mladej."

„Až dorazíme nahoru, tak nebudeš. Pojďme." Vyrazil nahoru.

Měl pravdu. Na vrcholku jsem byl o tisíc let starší.

„Bývala to tady námořní pozorovatelna," řekl. „Už je nějakých sto let stará. Hlídkovali tady, jestli se neblíží japonská letadla. Teď to slouží hlavně jako meteorologická stanice. A místo, kde si mohou turisté udělat piknik."

Provedl nás čtyřmi patry betonového krytu, po schodech nahoru a ven na úzkou lávku —

„Urk—" řekl jsem.

„Jsme teď dvě stě třicet tři metry nad úrovní hladiny moře," řekl Foreman. „Jestli ti to vadí, tak se tam nedívej."

Lávka vedla kolem skalního útesu po vnější straně nejvyššího bodu kráteru a mířila ke schodišti se zábradlím. Na vrcholku útesu byl malý betonový pavilón. Vypadal, že leží hrozně vysoko, že je příliš vratký a že z něj určitě nebude těžké vypadnout.

„Já, eh... myslím, že půjdu zpátky dovnitř... a budu se dívat odtamtud."

„Dobrá," řekl Foreman. Vyrazil po posledním schodišti nahoru.

Lizard šla za ním.

Ani jeden z nich se na mě neohlédl.

Kurva.

Nevěděl jsem, že mám strach z výšek.

Zavřel jsem oči, vyškrábal se po schodech nahoru a neotevřel jsem je dřív, než jsem dorazil na vrchol.

Už tam na mě čekali.

Roztáhli deku. Lizard vykládala z košíku nějaké jídlo. Foreman otevíral láhev šampaňského. Zátka vystřelila a vyletěla přímo na Waikiki. Udělala velký oblouk a pak začala padat dolů do zeleně, rostoucí dvě stě čtyřicet metrů pod námi.

„Pěkná rána," poznamenal jsem.

Foreman mi podal sklenici. „Díky." Pak nalil sobě a Lizard. „Už jsi tady někdy byl?"

„Eh, ne."

„Proto jsme tě sem přivedli. Když mi bylo tolik, co tobě, nebylo tu ještě tolik schodů ani zábradlí. Tak třeba to poslední schodiště — byl tam obyčejný skalní útes. Bylo to tenkrát daleko dobrodružnější."

Ohlédl jsem se a otřásl se.

„Užívej si chvilku výhledu," řekl.

„Skoro mi připadá, že odsud vidím celý ostrov Oahu."

„No, přinejmenším jeho část. Podívej," ukázal. „Támhle letí havajský národní pták."

Podíval jsem se. „Vidím jen starý udýchaný Jumbo Jet."

„To je on. Patří nám všechna letadla, která spojují ostrovy s pevninou. Na zemi jsou jen tak dlouho, než natankují a nastoupí do nich lidé. Letadla přistávají každých třicet vteřin. Máme spojení se Seattlem, Portlandem, San Franciskem, Los Angeles a San Diegem. Stěhujeme ze zamořené části těla země všechny životně důležité orgány Spojených států. Stejně tak duplikujeme databanky New Yorku, Denveru a Washingtonu.

Když se podíváš támhle," ukázal, „uvidíš místo, na kterém stavíme tři nové umělé ostrovy. Příští rok už budou tvořit řetěz deset mil dlouhý. Dokud budeme mít dostatek peněz, budeme mít elektřinu. Dokud budeme mít elektřinu, můžeme stavět tolik podmořských kupolí a ostrovů, kolik jen budeme chtít. Také stavíme plovoucí startovací plochu pro raketoplány, ale ta bude ležet až u Maui."

„Jak se na to dívají místní?" zeptal jsem se.

„Někteří z nich to nenávidí. Některým se to líbí." Pokrčil rameny. „Nikdo nežije rád v uprchlickém táboře a je docela reálná možnost, že se tím právě tenhle stát stane. Pokoušíme se přimět lidi, aby se stěhovali do Austrálie nebo na Nový Zéland, ale většina Američanů nechce jet tak daleko. Ty bys chtěl?"

„Nikdy bych nenechal Spojené státy Chtorranům jen tak, to teda ne. Tady můžeme aspoň bojovat."

„Aha." Foreman si namazal játrovou paštiku na sušenku a strčil ji do úst. „A co ty?"

„Víte, jak se nato dívám. Nenávidím červy. Chci je zabíjet."

„No? A?"

„Co tím myslíte?"

„Neřekl jsem 'No a?' Řekl jsem 'No? A?' Dvě rozdílné věty. Takže? Co dál?"

„Nerozumím."

„Chtít zabíjet Chtorrany nestačí, Jime. Musí to být ještě o něčem jiném. Kdyby opravdu všechno, co chceš,

bylo zabíjet Chtorrany, tak bychom spolu teď nemluvili. Byl bys jen vražedný stroj. My bychom na Chtorrany ukazovali a ty bys je zabíjel. Ale pravda je taková, že ty už dál zabíjet nechceš, že? Máš nějaké otázky, které se týkají toho, co se tady děje, že? A chceš víc než jen zabíjet, chceš se dozvědět odpovědi. Je to tak?"

To, co říkal, byla pravda. „Je to tak," souhlasil jsem.

Foreman mi dolil šampaňské do sklenice. Pak dolil i Lizard. Poslouchala nás a nic neříkala.

Foreman se mě zeptal: „Kdo jsi?"

„Jsem James Edward McCarthy."

„Ne, nejsi. To je jen jméno, kterým je toto tělo označeno."

„No tak jsem tohle tělo."

„Ne, nejsi. Ty to tělo jen používáš."

„No tak jsem teda osoba, která tohle tělo používá."

„Takže? Kdo je to? Kdo jsi?"

„Jsem člověk!"

„Ano? Co je to člověk?"

Zarazil jsem se. „Nevím, co chcete, abych vlastně řekl."

„Chci vědět, kdo jsi, Jime."

„No dobře, ale žádná z mých odpovědí se vám nezamlouvala."

„Žádná z tvých odpovědí se netýkala toho, kdo doopravdy jsi. Říkáš věci, podle kterých se zdá, že si myslíš, že jsi své jméno nebo své tělo nebo svůj živočišný druh. Opravdu tomu tak je?"

Zamyslel jsem se nad tím. Nevěděl jsem, kam tímhle míří. Odpověděl jsem: „Nevím."

Řekl: „To je pravda. Nevíš. Nevíš, kdo ve skutečnosti jsi. A ani nevíš, že to nevíš."

„Teď už to vím," řekl jsem. „Tenhle rozhovor je... tak trochu na hlavu. Připomíná mi hádanky."

„Ano, je to hádanka, Jime. Proto ti taky Bůh hlavu dal. Nemůžeš hrát fotbal, pokud nemáš balón, a hádanku neuhodneš, pokud nebudeš používat hlavu. K tomu ji máš. A teď se tě chci zeptat na další věc. Teď, když už víš, že nevíš, kdo ve skutečnosti jsi, co s tím uděláš?"

„Nevím."

„Ale víš."

„Ne, nevím."

„Když budeš říkat, že nevíš, nikdy na to nepřijdeš. Zasekneš se. Nikdy ti nedovolí, abys byl odpovědný."

„Dobře, myslím, že se ode mne čeká, že další krok, který udělám, bude to, že se budu snažit dozvědět, kdo opravdu jsem. Jenže nevím jak na to."

„Neptal jsem se tě, jestli víš jak na to. Toho se ta otázka netýkala. Všimni si, jak často lidé vůbec neodpovídají na to, čeho se otázka týká. Místo toho ti vysvětlují, proč na ni nemůžou odpovědět."

„O co tady jde?"

„Lizard mě požádala, abych tě zapsal do příštího kursu Výcviku modu. Chci vědět, jestli to opravdu sám chceš. Chceš to?"

Řekl jsem: „Nevím."

Foreman se usmál. „Díky za upřímnost. Cílem výcviku je odhalit tvé operační mody tak, aby sis jich byl vědom a dokázal je využívat."

„Mohl byste mi to říct nějak srozumitelněji?"

„Je to ve skutečnosti strašně jednoduché, Jime." Poškrábal se za uchem. „Řeknu ti to takhle. Víš, jak můžeš překvapit rybu?"

„Cože? Ne, jak můžu překvapit rybu?"

„Sáhneš velice opatrně do akvária, popadneš ji za ocas a zvedneš z vody dostatečně vysoko na to, aby si stačila prohlédnout vodní hladinu. Musíš se dívat velice rychle, ale pokud to dokážeš, uvidíš, že ryba bude mít na tváři opravdu překvapený výraz."

„Aha." Co to tady na mě vymýšlel?

„Ale — ať už uděláš cokoli, nikdy tu rybu nedávej zpátky do stejného akvária s rybami, které nezažily totéž."

„Proč?"

„Proč? Protože ta ubohá ryba je teď podle jejich měřítek blázen. Bude plavat dokola a šťouchat do ostatních ryb a říkat jim: 'Hele! Tohle je voda! Plaveme ve vodě!' Budou se na ni po straně dívat a pak odplavou do rohu a řeknou si: 'Chudák starej, než začal camrat o těch věcech s vodou, byl tak rozumnej.' A takhle funguje výcvik.

Popadneme tě za ocas, vytáhneme tě z vody, ve které plaveš, a pak tě do ní zase hodíme zpátky. Víš proč? Protože nemůžeš rybu nechat bez vody. Umře. Výcvik neznamená, že budeš muset žít někde jinde. Jen díky němu uvidíš vodu, ve které plaveš. Říká se tomu operační předpoklad — nebo modus. Výcvik ti dá příležitost poznat své mody. V této chvíli si většinu svých modů ani neuvědomuješ. A tak řídí ony tebe. Až si je uvědomíš, budeš moci ovládat ty je. A budeš odpovědnější za výsledky, které za tebou na světě zůstávají.

Ve výcviku jde o tvůj vztah k životu. Jde o to, abys byl schopen vylézt z vody, ve které plaveš, na tak dlouho, aby sis uvědomil, že je to voda. Nemůžeš ji vidět, dokud v ní plaveš. Jde o tvou přirozenou schopnost dělat skoky. Většina lidí vězí pod vodou, Jime. Tohle je pro ně příležitost, jak se naučit létat."

„To mi moc nevysvětluje."

„Já vím. Odpověď je neuspokojující. Kdybys věděl, jaké to je, nikdy bys to nemusel podstoupit, abys věděl, jaké to je. Mohl bych ti to vysvětlovat celý den a ty bys stejně pořád nevěděl, o co jde." Usmál se. „Co bys dělal raději? Roztíral Lizard po těle šlehačku, nebo poslouchal, jak ti někdo vysvětluje, jak to udělat?"

„Chápu," řekl jsem. „Mezi vysvětlením a pochopením je rozdíl. To jsme brali už na vysoké."

„Aha."

„Já, eh, nemyslím si, že jsem na to připravený," řekl jsem.

„Samozřejmě nejsi. Nikdo nikdy není. Ale chceš to udělat i přesto?"

Zamyslel jsem se nad tím. Nevěděl jsem, s čím bych v tom případě souhlasil.

Cítil jsem, jako bych měl zase v ústech hlaveň pistole. Žít nebo zemřít?

Ale... miloval jsem Lizard. Udělal bych pro ni cokoli. Podíval jsem se na ni. Usmála se na mě, jako by mě chtěla podpořit. Řekl jsem: „Ano."

„Ne, to nestačí." Foreman se na Lizard podíval. „Ještě ne, drahá. Ještě není připravený."

Přikývla. „Taky se mi zdá."

„O čem to vy dva mluvíte?"

„Chceš to udělat kvůli Lizard. Ale nevím, jestli to chceš udělat i kvůli sobě."

Na chvíli se nad vrcholkem kráteru Diamond Head roztančil chladný vánek. Voněl mořem. Zachvěl jsem se. Řekl jsem: „Máte pravdu. Opravdu to nechci."

Foreman přikývl. „Tak to nedělej. Nikdo tě k ničemu nenutí."

„Ale ano, nutí —"

Podíval se na mě se zdviženým obočím.

Podíval jsem se na Lizard. „Je mi to líto, miláčku. Ale nejsem už tak docela člověk. Jsou věci, které o mně nevíš. Které o mně nevíte ani jeden. Nevím, jestli si ještě zasloužím nějakou důvěru."

„Proč ne?"

„Protože jsem cvok. Vyšinutý. Blázen. Nevím, kdy to začalo. Možná už u odpadlíků, možná u Rodiny. Už jsem vám říkal, že jsem je zastřelil?"

Foreman přikývl. Stejně tak Lizard. Řekl: „Muselo to pro tebe být dost těžké."

„Bylo to... vzrušující. Udělal jsem to rád. A..." rozkašlal jsem se, „mám sám ze sebe hrůzu."

„Aha."

„Měl jsem je rád. Byli to dobří lidi. Opravdu. Milovali úplně všechno a všechny. Bylo to opravdové. Dokonce přišli na to, jak žít s Chtorrany. Znali odpověď. Děsí mě to, že by možná mohl mít Delandro pravdu — že byl budoucností. Jejich způsob byl možná jediným možným způsobem, jak by lidé mohli přežít s Chtorrany na jedné planetě.

Ale víte, zároveň to byla špatná odpověď. Je to nepřijatelné. Jsem strašně zmatený. Jsem zmatený už od samého začátku. A je to čím dál horší. Jediná věc, na kterou se můžu vždycky spolehnout, je můj vztek."

Podíval jsem se na Lizard. „Miluju tě, ale není ode mě spravedlivé chtít, abys milovala ty mě; zasloužíš si někoho lepšího. Jsou občas chvíle, kdy si myslím, jak moc velký blázen jsem. A myslím si, že to zvládám. Ale není to tak. Už to zvládnout nedokážu. Je to tak, jak říká ten starý Solomon Short: 'Tenhle neurotický hlas rozumu nás všechny přivádí k šílenství.'"

Foreman se rozesmál. Stejně tak i Lizard.

„Co je? Co jsem řekl?" Díval jsem se z jednoho na druhého.

„Ne, to je v pořádku." Foreman zvedl ruku. „Ale nejspíš bys měl něco vědět. Kdo si myslíš, že je Solomon Short?"

„O tom jsem nikdy neuvažoval. Prostě nějaký starý cynický parchant, kterého každý den citují na síti."

Lizard se zahihňala. Foreman řekl: „Cynický? No, proti tomu nemůžu nic namítat; ale pokud vím, tak moji rodiče oddáni byli."

„Cože —" Pak mi to došlo. „Vy jste Solomon Short?"

Foreman se usmál. „A to ještě nevíš ani polovinu, Jime."

„No teda," řekl jsem, protože jsem nemohl přijít na nic chytřejšího. „Cituje vás úplně každý."

„O to taky šlo," řekl Foreman. „Nikdy jsem netvrdil, že nejsem marnivý. Ale bavme se o tobě, ne o mně. Mluvili jsme o Výcviku modu."

Odvrátil jsem se od nich. Podíval jsem se na vysoké kopce Havaje. Barvy byly tak jasné, až byly skoro neskutečné. Podíval jsem se zpátky na Foremana. Vítr mu rozcuchal jeho bílé vlasy a ty mu teď na hlavě stály jako koruna. Vrcholek jeho hlavy byl růžový a leskl se. Znovu to byla otázka důvěry.

Vždycky to byla otázka důvěry.

Nakonec jsem řekl: „Vím, o co v tom výcviku jde. Už jsem na to přišel. Jde o sebeuvědomění. Jde o to, aby byl člověk co nejlepší. Jde o to být skutečně člověk. To je další krok. Ale já ani neumím být sám sebou. Jak můžu zvládnout něco víc?"

Foreman se nad mou otázkou zamyslel. „To nevím."

„No... co je to za odpověď?"

„Neuspokojivá. Víš, že všechny odpovědi jsou neuspokojivé? Vždycky tomu tak bude. Pokud hledáš uspokojení, pak hledáš na špatném místě. Odpovědi jsou jen odpovědi. Tečka. Jestli se ti líbí, nebo ne, na tom vůbec nezáleží. Uspokojení bydlí o dům dál."

„Takže... dobře, pak to nemusím dělat," řekl jsem.

„Přesně tak," souhlasil. „Hledáš svá omezení. To zaručuje, že neuspěješ." Pak dodal: „To je škoda."

Vstal jsem. „Možná bychom už mohli jít zpátky."

„Dobrá."

„Kurva! To se mě ani nepokusíte přesvědčit?"

„Ne." Jeho výraz byl naprosto lhostejný. „Proč bych to měl dělat? Jsi za sebe odpovědný sám. To už víš. Pokud si chceš dál myslet, že prohráváš, tak je to jen tvoje volba."

„To říkal i Jason," řekl jsem.

Foreman přikývl. „Možná měl Jason pravdu."

„Ne, neměl! Mýlil se! Já to vím! Nevím, jak to vím, ale vím to!"

„Tak to dokaž," řekl Foreman klidně.

Ztuhnul jsem. „Chcete se mnou manipulovat," řekl jsem tiše.

Potřásl hlavou.

Zamračil jsem se na něj. Chtěl jsem ho do toho jeho pitomého usměvavého ksichtu praštit pěstí. A do Lizardina taky. Cítil jsem se jako zvíře, zahnané do rohu.

Foreman byl lhostejný. „Uklidni se, Jime. Tohle je jen piknik. A povídání. Na ničem jiném jsme se nedomluvili. Lizard mě požádala, abych tě zařadil do Výcviku modu; ale pokud to sám nechceš, tak jím projít nemusíš. Kromě toho už jsi jím prošel."

„Cože?"

„Delandro byl před deseti lety jedním z mých studentů. Jedním z nejlepších. Jsem si jistý, že věci, které o Chtorranech zjistil, jsou pravdivé. Jsem si jistý, že všechno, co ti řekl, byla pravda tak, jak ji prožil. Jsem si jistý, že tenhle kmen byl opravdu místem lásky navzdory všem předsudkům, které ohledně téhle věci můžeme mít. Možná se mi ty skutečnosti nelíbí, ale věřím tomu, že za vším, co říkáš, je pravda, i když to tebe — stejně jako mě nebo Lizard — dráždí."

„Pokoušel se mi vymýt mozek."

„A nejspíš uspěl. Chováš se jako cvok. Sedni si."

Sedl jsem si.

Naklonil se ke mně a položil svou ruku na mou. „Potřebuješ se zbavit některých zastaralých představ, Jime. Díky nim se nemůžeš hnout dál. Delandro použil technologii Výcviku modu k tomu, aby vytvořil specifický modus. V prostředí jeho kmene fungoval. Přežívali. Fungoval, dokud fungovat nepřestal. Někde došlo k chybě. Ty jsi byl jen vyjádřením této chyby. Mysli na to jako na pokus, který nevyšel. Program selhal. Nebyl životaschopný. Ale byl to další pokus této planety jak vytvořit fungující modus, který by zajistil přežití lidské rasy v chtorranské budoucnosti.

Prošel jsi první části Výcviku, zkušenosti s přecházením z jednoho modu do druhého. Ale to je jedna z nejmenších částí. Skutečný výcvik spočívá ve vytváření operačních modů. Můžeš tomu říkat programování lidského stroje."

„Chci projít výcvikem, který by mně odprogramoval," řekl jsem.

„Odprogramování neexistuje. Existuje jen přepínání z jednoho programu do druhého. Počítač, který nepracuje s programem, je mrtvý — a zbytečný — stroj.

Chci ti ale říct i nějaké dobré zprávy. Pokud víš, jak na to, můžeš vytvořit program radosti a uspokojení."

„To se mi nelíbí."

„Nechci po tobě, aby se ti to líbilo. Jen bys to měl vědět." Povzdechl si. „Teď ti řeknu ještě jednu špatnou zprávu, aby sis to všechno mohl představit v určité perspektivě. Víš, jaký je přirozený stav lidstva?"

Potřásl jsem hlavou.

„Kult. To je sice nezdvořilý výraz, ale naprosto přesný. Lidé potřebují kmenovou příslušnost. Veteráni. Hackeři. Američani. Fandové. Zaměstnanci. Rodiče. Prarodiče. Spisovatelé. Vláda. Problém Ameriky spočívá v tom, že je to země, která vynalezla sama sebe. Takže tu moc kmenových příslušností není. Lidé si tak půjčují příslušnosti z jiných zdrojů. Vynikající jsou náboženské, hlavně ty východní. Bojová umění. Kreativní anachronika. Transformační společenství. Politická hnutí. Žánroví fanatici. Sexuální společenství. Slovo kult používáme pro ta, která jsou nám cizí, a pomíjíme skutečnost, že lidé potřebují patřit ke kmenům, aby jejich životy měly souvislý smysl. Bez rodiny, kmene, národa nebo souvislosti nevíš, kdo jsi. Proto k něčemu musíme patřit.

Opusť jedno takové něco a přejdi ke druhému a přeprogramováváš svou operační souvislost a identitu, která v té souvislosti pracuje. Říkáme tomu být sveden kultem, protože nás to ohrožuje. Ukazuje to, že je něco špatně nebo je někde slabina nebo že naše identita není v pořádku. Ukazuje to, že nemáme pravdu. A tak tomu říkáme kult a malujeme to v tak špatných barvách, že o to lidé kolem nás nestojí, nechtějí nás opustit a nechtějí uškodit nebo opustit naše souvislosti. Děláme to proto, abychom zachovali svou identitu, ať už je správná, nebo ne. Ale teď přijde důležitá zpráva, Jime. Vždycky je to špatně. Protože ty nejsi svoje souvislost."

Uvažoval jsem o tom, co říkal. Foreman měl pravdu. Nelíbilo se mi to.

„Takže všechno, co děláme, je to, že nahrazujeme jeden kult jiným?" zeptal jsem se.

Hořce přikývl. „Můžeš se na to tak dívat. Nebude to moc nepřesné. Ale kurs Výcviku modu je pokusem o krok za hranice života v kultu k možnostem, které se naskýtají v okamžiku, kdy si dokážeš vytvořit svou souvislost nebo kult sám."

„Takže je to všechno vymývání mozků?"

„Jime, zapomeň na tuhle frázi. Všechno učení spočívá v přeprogramovávání. Veškeré proměny jsou přeprogramováváním. Nejdřív zjistíme, co víš; pak odhalíme, co je nepřesné nebo nepřihodné. Pak devalvujeme vztah, který k tomu máš, abychom to mohli nahradit správnými informacemi. Někdy to také znamená, že musíme devalvovat souvislost kolem špatné informace a nahradit ji nějakou vhodnější. To děláš, ať už se učíš trigonometrii, nebo francouzštinu, nebo katechismus. Ano, to je přeprogramovávání. Stejným způsobem přeprogramováváš počítač. Jsi stroj, Jime. To je špatná zpráva. Takže co s tím uděláme?"

Podíval jsem se mu přímo do očí. „Nevím," řekl jsem. Řekl jsem to odevzdaně.

„Tak dobře," řekl Foreman. „Až tě to nevědění unaví a bude tě zajímat, co je na druhé straně — a já vím, že se to stane — přijď a popovídáme si o tom. Příští běh Výcviku začíná za deset dní. Budu ti držet místo."

Vstal, protáhnul se a pročísl si rukou vlasy. Pak ukázal na místo ležící o kousek dál na obvodu kráteru. „Vidíte tamten malý domek? Jsou tam veřejné záchody. Půjdu se projít."

Nechal mě s Lizard samotného.

Podíval jsem se na ni. „Nelíbí se mi, když mi vykládal, že to, co k tobě cítím, je jenom program. Připadá mi pak, že to nemůžu ovládat."

Její oči byly hluboké. Zeptala se mě: „A kdo ten program vytvořil?"

„Nevím."

„Ale víš."

Zamyslel jsem se nad svou láskou k ní. Aha. „Myslím, že jsem to byl já."

„Myslíš?"

„Myslím."

„Aha. Já taky. Takže co dál?" Řekla: „Dívali jsme se na červy jako na biologické stroje a pokoušeli se přijít na to, jak fungují. Co bychom zjistili, kdybychom na sebe použili stejné zrcadlo? Jaké stroje jsme my?"

„Já jsem blbec," řekl jsem. „Blbý stroj."

„A já jsem stroj hnusné čubky," řekla ona. „Co s tím?"

„Nechci být stroj," řekl jsem.

„To chápu. Přesně takový stroj jsi. Takový, který nechce být sám sebou."

„Eh..." A pak jsem se rozchechtal. „Jasně. Jsem mašina, která chodí po světě a říká si, že není mašina. Jako bych v sobě měl zabudovaný malý kazeťák, který by pořád dokola přehrával pásku: 'Nejsem stroj, nejsem stroj'."

Zasmála se. A naklonila se ke mně a políbila mě. „Jsi připravený udělat další krok, miláčku. Už jsi ho ve skutečnosti udělal."

„Ano?"

„Ano, udělal. Chceš se vyrovnávat se špatnými zprávami."

Povzdechl jsem si. Podíval jsem se jí do očí. „Všechno, co chci, je najít způsob — nejen způsob, jak přežít, ale zároveň způsob, jak vyhrát. Chci vědět. Je to to, co hledáme?"

Pochopila, co tím chci říct. „Na to už přijdeme," řekla.

Žil vám kdysi mladý Arab jménem Erasmus
a pro toho život byl jen jeden velký tanec múz.
Nikoho nikdy neměl rád,
s nikým si vám nechtěl hrát;
to ho přešlo ve chvíli, kdy zažil první orgasmus.

70. Modus: den poslední

„Skutečnost je to, co do vás narazí,
když stojíte na místě s otevřenýma očima."
—SOLOMON SHORT

Když jsme vešli do místnosti, byla prázdná.

Chci tím říct prázdná.

Nebyl tam žádný stupínek, žádné uličky, žádné pódium. Nebyl tam žádný pult, na kterém by ležela složka, žádné křeslo přednášejícího. Nebyly tu žádné obrazovky. Všechno bylo rozebráno a odvezeno.

U dveří nestáli žádní pomocníci. Žádní nestáli ani v zadní části místnosti. Nebyly tu pro ně stoly; nebyly tu pro ně ani židle.

Nebyly tu ani židle pro posluchače; ty byly pečlivě naskládány ve velké skříni v zadní části místnosti. Dveře skříně byly, když jsme vešli, napůl pootevřené. Občas k nim někdo přešel, otevřel je, podíval se dovnitř, podíval se zpátky na nás ostatní v místnosti a pak neudělal nic; vrátil nebo vrátila se k narůstajícímu davu, který se přeléval u dveří.

Místnost byla opuštěná. Vypadalo to, jako by Výcvik modu a všichni lidi, kteří za něj byli odpovědní, přes noc prostě zmizeli.

Postávali jsme kolem, čekali ve zmatených skupinkách, dívali se jeden na druhého a přemýšleli. Tiše jsme spolu mluvili. Přijde už někdo a převezme vedení? Zaspali snad všichni nebo zapomněli nato, že zbývá ještě jeden den výcviku?

Nebo se možná stalo něco vážného? Byl snad výcvik neočekávaně přerušen? Byla vyhlášena pohotovost? A pokud ano, proč nám o tom nikdo nic neřekl? Nevěděli jsme.

Co se tu ksakru dělo?

Bylo tu ale ještě něco, co mě trápilo. Chvíli jsem nedokázal přijít na to, co to bylo. Podíval jsem se na Marisovovou, ale ta jen potřásla hlavou; ani ona nato nedokázala přijít. Pomalu jsem se otočil, pokoušel se zahlédnout něco, co už jsem viděl, ale nedokázal to vědomě zaregistrovat.

Něco na téhle místnosti nebylo v pořádku.

Byla to jedna z jejích částí.

Všechno vypadalo stejně, ale nebylo. Měl jsem takový pocit: pokud dokážu přijít na to, co je tady špatně, vysvětlilo by to stejně tak i všechno ostatní.

Nebylo to jen tím, že místnost nebyla připravená nebo že tu nebyl ani Foreman, ani pomocníci. Chybělo ještě něco; něco, nač jsem byl zvyklý, nebylo úplně stejné —

A pak mi to došlo. Podlaha nebyla vytřená. Nebyla špinavá, ale nebyla ani čistá — a to mě trápilo. Byl v tom rozdíl. Nebylo tam moc smetí, jen pár útržků papíru, ale vypadala špinavě v porovnání se stavem, ve kterém jsme obvykle místnost nacházeli.

Vždycky byla jako ze škatulky. Připravená. I ty díry po kulkách ve stěnách byly druhého dne zasádrovány.

Dnes místnost připravená nebyla. Proto vypadala tak opuštěně. Zvykli jsme si na ten pocit připravenosti. Ale tohle nebyl velký prázdný prostor, který jen čekal, až ho lidé zaplní; místo toho to byl jen velký prázdný prostor. Ten rozdíl byl znát.

Foreman nám vyprávěl o poctivosti skoro každý den. „Na téhle planetě jste buď hosty, nebo hostiteli.

Hosté očekávají, že se o ně někdo postará. Hosté dělají nepořádek a neuvažují o tom, kdo ho po nich uklidí. Hosté si svou cestu neplatí. Zveme hosty do svých domů, protože jsme rádi v jejich společnosti, ne proto, že bychom po nich obzvlášť rádi uklízeli. Pokud se cena za úklid po takové návštěvě stane neúnosnou, stává se z hosta nepřítel. To si pamatujte.

Hostitelé jsou lidé, kteří se starají o druhé. Hostitelé jsou vlastníky. Hostitelé uklízejí nepořádek, kdekoli na něj narazí. Hostitelé udržují své domy čisté tak, aby se v nich hosté cítili příjemně a aby měli pocit, že na nich někomu záleží.

Otázka zní," říkal Foreman pořád dokola a znovu, „jste na planetě Zemi hosty, nebo hostiteli? Necháváte po sobě stopu odpadků? Cigaretových nedopalků, obalů od bonbónů, pomačkaných papírů, pomerančových slupek, plechovek od limonád a všeho toho smetí vašeho života? Vypadají vaše vztahy jako Dachau? Necháváte za sebou stopu z mrtvých těl? Je to úplně stejné. Očekáváte, že to po vás uklidí někdo jiný. Nebo vás možná ani vůbec nezajímá, jestli to někdo uklidí.

Hostitel uklízí odpadky, kdekoli na ně narazí — a nezáleží na tom, kdo je po sobě nechal. Je to hostitel a je to jeho odpovědnost. Vchází do místnosti a uklízí ji, protože nesnese pohled na špinavou podlahu. Stará se o své vztahy, protože nesnese, když vidí lidi, kterým někdo ubližuje, které někdo ponižuje, o které se nestará. Hostitel se stará o místo, na kterém žije.

Já žiju na Zemi. Kde žijete vy?"

Jasně.

Foreman nebyl jemnocitný. Ostatně to ani nikdy nesliboval. Sliboval nám jen výsledky. Smál jsem se, když jsem šel ke skříni, kde byly uloženy židle.

Jak jsem očekával, byly v rohu naskládány smetáky a lopatky.

Neptal jsem se — stejně tady nebyl nikdo, koho bych se mohl zeptat — prostě jsem popadl smeták a začal zametat podlahu.

Několik lidí se otočilo a zíralo na mě; pár jich začalo tleskat; ale po chvíli jsme zametali už čtyři.

„Proč to děláš?" zeptal se mě někdo.

Jen jsem se na něj podíval. Jak to mohl nepochopit? A zametal jsem dál.

„Není to přece tvoje práce," trval na svém ten muž. Byl to velký, zavalitý hromotluk.

„Ale je," řekl jsem. „Už nejsem host. Už jsem hostitel."

„Opravdu?" zeptal se. „Přebíráš vedení výcviku? Umřel snad Foreman a prohlásil tě za Boha?"

Správná odpověď byla ano, ale to by nikdy nepochopil.

„Přebírám odpovědnost za svou část výcviku," řekl jsem. „Uhnul bys, prosím tě? Chtěl bych zamést zrovna tam, co teď stojíš."

Uhnul. Zamračil se; byl nervózní — věděl, že se děje něco, čemu nerozumí — ale uhnul.

Nedělal jsem si s tím starosti. Pochopí to. Brzy mu to dojde. Brzy to dojde všem.

Někdo ke mně pak přišel. Žena s ustaraným výrazem. „Víš, co se děje, že?"

„Ve skutečnosti vůbec ne."

„Ale zametáš přece."

„To je pravda. Zametám."

„Proč?"

„Protože se to udělat musí," řekl jsem.

Zašklebila se. Potřásla hlavou a odešla. Myslím, že jí nejspíš připadalo, že jsem drzý, protože jí to nevysvětlím, ale kdybych jí to musel vysvětlovat, pak by to nepochopila nikdy.

Po chvíli mi už dali lidi pokoj.

Trvalo dlouho, než jsme celou místnost zametli, i když jsme na to byli čtyři. Vzniklo mezi námi nevyřčené společenství. Bez diskuse jsme chápali, co děláme.

Zatímco jsem zametal, zatímco jsem měl co dělat, nemusel jsem přemýšlet. Mohl jsem být tou prací. Mohl jsem se soustředit na to, abych svou prací vytvořil tu nejčistší podlahu, jakou jsem kdy viděl.

Opravdu jsem nevěděl, co se děje, ale bylo mi jasné, že tu tahle špinavá podlaha překáží. Musel jsem ji zamést dřív, než jsem se mohl dozvědět, co bude dál. Tím jsem si byl jistý.

Připadalo mi ale...

...neměl jsem pro to vhodná slova. Měl jsem pocit, ale nedokázal jsem ho vysvětlit. Kdybych se pokusil svou

zkušenost vyjádřit slovy, nejspíš bych ji zmenšil. Takže jsem ji v téhle chvíli jen cítil a s jejím sdělením si budu dělat hlavu později. Foreman říkal, že starosti se sdělením jsou zkouškou před předvedením a při sdělení nejde o předvádění, ale o předání informací a zkušeností.

Ale jednou věcí jsem si mohl být jistý; a to tím, že tohle byla část Výcviku.

Nebyli jsme opuštěni.

Každý den byla místnost uspořádána jinak a mělo to svůj smysl. Foreman nedělal nic, v čem by nějaký smysl nebyl. Místnost byla tedy uspořádána každý den jinak proto, abychom si zvykli na každodenní změnu prostředí. Učili jsme se a prožívali vzor místnosti.

To, že dnes nebyla místnost uspořádána nijak, nebyla známka toho, že byl Výcvik přerušen — ne, byla to další část Výcviku.

Tohle byl úplně jiný způsob, jak uspořádat místnost pro posluchače: neuspořádat ji vůbec!

Proč?

Cítil jsem, že už to skoro mám. Skoro už jsme byli se zametáním u konce.

Abychom si ji mohli uspořádat sami.

Vysypal jsem poslední lopatku smetí do koše a uklidil ji se smetákem zpátky do skříně, odkud jsem je předtím vzal. Rozhlédl jsem se po ostatních. Už nás bylo sedm.

Všichni jsme se usmívali. Všichni jsme věděli.

Začali jsme vytahovat židle ze skříně —

„Počkat." To byl malý vyhublý chlapík s kudrnatými vlasy. Vypadal jako Pákistánec. „Jak je postavíme?"

Dobrá otázka. Začali jsme o tom uvažovat.

„Vymýšlíme si to sami," řekl jsem. „Měli bychom vymyslet něco, co by vyjadřovalo odpovědnost, kterou jsme přebrali za svůj výcvik."

„Dobrá," řekla plavovláska. „To dává smysl."

„Neměly by tam být přední a zadní řady. Všichni by měli mít dobrý výhled."

„Jasně," řekl chlapík z Havaje; jmenoval se Rand. „Všichni by si měli být rovní. Alespoň by si měly být rovny všechny židle."

„Kruh," řekla ta žena. „Velký kruh."

„To zní dobře," řekl Parent. „Co myslíš?" Všichni se ke mně s očekáváním obrátili.

„Eh..." Něco jsem si uvědomil. „Proč se všichni ptáte mě?"

„Tys začal vytírat — proto jsi vůdce."

„Kdepak," řekl jsem. „Jsme v tom všichni. Nemyslím, že bychom měli mít nějakého vůdce. Vůdce potřebují ti, kteří nechtějí nést vlastní odpovědnost. Ne, je to něco, k čemu se musíme vyjádřit úplně všichni."

„Právě proto jsi tak dobrý vůdce," řekla ta plavovláska.

Chtěl jsem jí něco odseknout — a pak jsem si všiml, že se usmívá, a uvědomil jsem si, že si ze mě střílí. Všichni jsme se zasmáli.

„Fajn," řekl jsem. „Kruh se mi líbí. Co vy ostatní?"

Všichni jsme souhlasili. Kruh. Připadalo nám to správné.

Uspořádat židle netrvalo dlouho. Ne když nás to dělalo dvacet. A zatímco jsme pracovali, připojovali se k nám další.

Neuvědomil jsem si, jak je ta místnost ve skutečnosti velká, ale byla dostatečně velká na to, aby se do ní vešlo skoro pět set židlí postavených do velkého kruhu a pořád zbývalo kolem dost místa.

To mě přinutilo k tomu, abych se znovu zamyslel nad Výcvikem modu.

Věděli to.

Museli to vědět.

Museli tu udělat tolik místa, protože věděli, že ho budeme potřebovat. Očekávali to.

Ve skutečnosti bylo tohle nejspíš přesně to, co si přáli.

To znamenalo, že nás museli pozorovat.

Podíval jsem se do rohů místnosti. Kamery tam pořád ještě byly. Ve skutečnosti se na mě právě jedna z nich natáčela. Sice jsem nemohl vědět, jestli je v provozu nebo ne, ale vsadil bych spoustu peněz na to, že byla. Zamával jsem do ní a usmál se.

„Ty fakticky něco víš, že?" To byla znovu ta žena s utrápeným výrazem.

Nemohl jsem si pomoct, ale musel jsem se usmívat. Věděl jsem, že mi neuvěří. Řekl jsem: „Opravdu nevím, co se děje, o nic víc než ty. Jen si užívám vtip. Jasný?"

„Jaký vtip? Tohle není žádná sranda!"

„Ano, je. Celá tahle záležitost. Všechno. Je to všechno vtip. Život je jeden velký vtip a my se právě dneska dostali k pointě."

Potřásla hlavou. „Seš divnej." A odešla.

Zamyslel jsem se nad tím. Měla pravdu. Byl jsem divnej. Usmál jsem se na další kameru, která na mě mířila, a zamával do ní; pak jsem se šel posadit.

Většina míst už se zaplnila. Jakmile jsme dokončili kruh, začali si lidé sedat. Síla zvyku? Sounáležitost skupiny? Stádní pud?

Nebo začínali chápat pointu všichni?

Nevěděl jsem.

Co jsem věděl, bylo to, že to musíme dělat postupně.

Byl to pečlivě naplánovaný proces — jenže to byl proces, ve kterém jsme měli postupem času objevovat sami sebe.

Měli jsme na to přijít sami. To byl účel.

Posledních několik lidí se usadilo. Vypadali zmateně a nejistě, ale něco se dělo a tak se posadili a čekali s námi.

To, co se dělo, byl poslední den Výcviku. Jenže jsme ho vymýšleli my, protože tak to mělo být. Takže...

Foreman říkal: „Existujete v modech. Přepínáte se z jednoho modu do druhého a tak pořád dokola po celý svůj život. Procházíte rodičovským modem, procházíte modem dítěte, procházíte sexuálním modem, procházíte agresivním modem. Každý z těchto modů existuje proto, že v jistém bodě vašeho života zjišťujete, že ho potřebujete pro přežití. Vaše osobnost je souborem operačních reakcí. Zrovna teď se nacházíte v modu skeptických studentů —"

Foreman říkal: „V tomto kursu jde o překročení všech těchto malých modů. Přestupujeme k větším souvislostem, ve kterých se tyto mody vytvářejí. Říkejme tomu zdroj. Vím, že tohle začíná znít jako žargon; mějte se mnou trpělivost. Tím, co tady vytváříme, učíme počítače programovat samy sebe. Váš cíl spočívá v tom, abyste si dokázali vytvářet sami své vlastní mody, pokud to bude třeba a pokud to bude vhodné. Takže vytváříme modus, který modem není, ve kterém byste si dokázali podle vlastní potřeby nebo přání mody vytvářet."

Foreman říkal: „Co uděláte, když nic nemáte? Něco si vytvoříte."

Foreman říkal: „A o to jde. Až do této chvíle byly všechny vaše mody vytvářeny z nutnosti. Vytvářeli jste je, protože jste si mysleli, že vás spojují s přežitím. Od tohoto okamžiku můžete začít vytvářet mody, které nemají s přežitím nic společného. Můžete je vytvářet proto, že je vytvářet chcete. Můžete si jejich vytváření vybírat."

A my si teď vybírali vytváření posledního dne výcviku. Bez nějakého důvodu. Nešlo tu vůbec o přežití. Nikdo nemusel mít pravdu. Vytvářeli jsme si ho za pochodu. Vytvářeli jsme si teď svůj vlastní výcvik.

To byl ten vtip.

Tohle byl způsob, jakým jsme žili své životy. Nevěděli jsme, že si je můžeme zařídit tak, jak chceme. Místo toho jsme procházeli svými životy způsobem, který jsme pokládali za správný — a nenáviděli se za to, že to nezvládáme. Byla to úplně stejná volba jako to, co jsme dělali teď.

Ale tohle byla daleko lepší volba.

Sedět v jedné místnosti s pěti sty lidmi, kteří bývali cizinci, usmívat se jeden na druhého a pochechtávat se.

Museli jsme vypadat jako pitomci.

Člověk zvenčí by si musel myslet, že jsme magoři. Byl to praštěný den v blázinci. Všichni jsme seděli v kruhu, hihňali se jako praštění a dělali jeden na druhého ksichty.

Smích se začal rozrůstat, začal se převalovat místností ve vlnách. Všichni jsme teď ten vtip chápali. Seděli jsme a dívali se po sobě a cítili se spolu po tom všem, čím jsme spolu prošli, dobře. Byli jsme rodina.

Byli jsme lidská rodina.

Nebyli tu žádní lidé zvenčí.

Byl to zvláštní pocit konečně k něčemu patřit; a to něco bylo vším.

Když smích dozněl, nastala krátká chvíle nervozity. Všichni jsme se dívali na ostatní.

Fajn. Co dál?

Vstala žena. Promluvila trochu stydlivě, ale tvář jí zářila. „Jen jsem chtěla říct, že vám všem děkuji. Jste fantastičtí."

Zatleskali jsme jí.

Pak se postavil muž na druhé straně kruhu a začal taky ostatním děkovat. A po něm další muž. A pak další žena. Nebyl v tom žádný systém; nebylo to zapotřebí. Promluvili jste, když jste byli připraveni. Takhle jsme se naučili chovat, s úctou ke komunikaci ostatních lidí. Nikdo nikoho nepřerušoval. Poslouchali jsme každého člověka a zatleskali mu, a i když se někdy zdálo, že to trvá strašně dlouho, než se vymáčkne, zůstali jsme všichni klidně sedět na místech, dokud nedostal příležitost říct všechno, co říct chtěl.

Tomuhle procesu se říkalo dokončování komunikace. Foreman nám říkal: „Většina vás prochází životem a říká: 'Tohle bych měl říct'. Chodíte dokola s pytlem nedokončených rozhovorů a pak se divíte, že slyšíte hlasy. Co je nejhorší — jakmile jednou dostanete příležitost nějaký rozhovor dokončit, dostanete amok. Hodíte celý ten náklad vzteku a strachu a zármutku na prvního chudáka pitomce, který se vám připlete do cesty, místo toho, abyste se postarali o to, aby to dostal člověk, kterému to opravdu patří. A pak se divíte, že se vám všechny vztahy serou pod rukama. Chodíte po světě a posíláte veškerou svou komunikaci na špatné adresy. Zkuste to někdy. Zkuste říct to, co máte na srdci, opravdu lidem, kteří to potřebují slyšet. Třeba 'Děkuji' nebo 'Promiňte' nebo 'Mám tě rád' a uvidíte, co se stane —"

Nečekal jsem, že bych chtěl promluvit. Nemyslel jsem, že mám těmhle lidem co říct. Ale zrovna bylo ticho a lidi se na mě dívali a myslím, že to na mně muselo být vidět, protože jsem vstal a rozhlédl se a stydlivě se začervenal. „Děkuju," řekl jsem. „Promiňte," dodal jsem. „Mám vás rád."

Ale — tohle už říkali všichni a po chvíli už to byla jen slova. Je hloupost vršit na sebe další slova.

Cítil jsem ale něco hlubšího; pocit takového přátelství a radosti a sounáležitosti, pro který ještě nebylo vynalezeno slovo. Ten pocit byl fantastický. Nevěděl jsem, jak bych ho těmhle lidem měl sdělit — a tak jsem jim začal tleskat.

Pomalu jsem se obrátil, díval jsem se z jednoho na druhého, vracel jim jejich pohledy a tleskal jim za to, že jsou tak lidští; tak bláznivá věc, tak politováníhodná věc, taková hrdá a odvážná věc — malé, ubohé, nahé opice, vyzývající na souboj celý vesmír.

Nejsme potrava červů! Jsme bohové!

Začali mi tleskat. Tleskali jsme všichni. Místnost vřela potleskem. Vstali se mnou. Jásali jsme a ječeli a tleskali

sami sobě.

Výcvik skončil! Vyhráli jsme! Přebírali jsme odpovědnost za osud celého lidstva — a ten, kdo se k nám v téhle věci nechce připojit, může klidně zůstat vzadu a nechat se sežrat červy. My ostatní nakopeme nějaké chlupaté purpurové zadky!

Cítil jsem se fantasticky.

Ale když začal potlesk utichat, byli jsme pořád v místnosti sami.

Posadili jsme se a čekali.

Kdokoli, kdo nás sledoval, musel jasně poznat, že jsme byli hotoví. Výcvik skončil.

Ať už jsme čekali cokoli, mohlo k tomu teď dojít.

Čekali jsme.

Po chvíli začalo ticho těžknout.

Dobře, měli jsme podstatu, ale proces ještě neskončil. Mělo se stát ještě něco.

Dívali jsme se na sebe. Byli jsme spokojeni sami se sebou; udělali jsme dobrou věc. Uklidili jsme místnost, rozestavěli židle, vytvořili si svůj vlastní Výcvik, dokončili všechny nedokončené rozhovory, oslavili jsme sami sebe —

— co jsme ještě neudělali?

Vzpomněl jsem si na to, co mi Foreman kdysi dávno, před tolika lety, řekl; alespoň mně to jako léta připadalo: „Výcvik je hra, Jime, ale nehraješ ji proto, abys vyhrál. Hraješ ji pro hru samotnou. A to, co se naučíš při této hře — ve které po prohře žádný trest nenásleduje — používáš k tomu, aby ti to pomohlo vyhrát hry, ve kterých si prohru dovolit nemůžeš. Trik spočívá v tom, abys v kterékoli hře zjistil, o co v ní jde; pak můžeš hrát na výsledek."

V téhle hře šlo o...

...o naplánování budoucnosti lidstva.

A já si uvědomil, co jsme ještě neudělali.

Zatím bylo všechno to, co jsme udělali, zaměřeno jen na nás samotné. I způsob, jakým jsme uspořádali židle.

Všichni jsme seděli tvářemi dovnitř kruhu, naproti sobě a uzavírali jsme se okolnímu světu.

Ale v téhle věci, v tomto Výcviku, šlo o porušování vzorců, o to, abychom nechali stranou to, co už jsme znali, abychom mohli poznat to, co se před námi skrývalo; šlo o to, abychom se připravili na souboj s celým vesmírem.

To tady bylo špatně. Mířili jsme špatným směrem.

Vstal jsem a otočil svou židli. Sedadlem ven. Místo toho, abych nastavoval vnějšímu světu záda, obracel jsem se k němu čelem. Mohl jsem se postavit tváří v tvář celému vesmíru, protože jsem věřil, že mi lidi za mnou budou krýt záda.

Vedle sebe jsem zaslechl hlasité vydechnutí. Pochopil to někdo další. Byla to ta žena s utrápeným výrazem. Teď vypadala spokojeně. Vstala a obrátila svou židli stejně jako já.

Pak jsem zaslechl vrzání a skřípání dalších židlí. A netrvalo dlouho a všichni obrátili své židle směrem ven a všichni se přitom pochechtávali a hihňali a smáli. Byl to vtip.

Chvíli jsme takhle seděli, všichni čelem z kruhu, všichni připravení na boj s vesmírem.

A pořád se nic nedělo.

Pořád ještě něco chybělo.

Sakra! Co jsem přehlédl?

Ach Bože můj.

Ale kurva!

Jason Delandro.

Ten mi to řekl.

Tohle byla jeho pomsta.

V okamžiku, kdy jsem potřeboval na něco přijít nejvíc, to byla právě jeho slova, která mi pomohla.

Než jsem mohl dokončit Výcvik modu, musel jsem uznat, že Jason Delandro měl v něčem pravdu.

V kolika věcech vlastně měl pravdu?

Budu mít ještě spoustu času, abych na to přišel. Musím si to rozebrat. Pěkně kousek po kousku a udělat si na to čas a zjistit, co se doopravdy stalo.

Vstal jsem.

Řekl jsem: „Vím, co musíme udělat teď."

Všichni se na mě podívali.

Řekl jsem: „Poslyšte. Když jsme se narodili, byli jsme v jednom modu: čekali jsme na Ježíška. Čekali jsme na všechny ty další skvělé věci, které se stanou. Ale jednoho dne jsme si uvědomili, že žádný Ježíšek neexistuje. Většina z nás byla natolik chytrá, aby nato přišla ještě před tím, než jsme skončili vysokou. Nepřijde. A tak jsme na něj přestali čekat a tehdy jsme se přepnuli do jiného modu: do čekání na rigor mortis."

Pár lidí se zasmálo.

„Je ještě třetí místo," řekl jsem a přešel jsem pochechtávání. „Ale k tomu, abychom se do něj dostali, musíme přestat čekat."

Začali tleskat —

Zvedl jsem ruku.

„Ne. Tentokrát potlesk skončil." Byl jsem si velice jistý sám sebou a slyšel jsem, jak je můj hlas pevný. „Výcvik skončil."

Podívali se jeden na druhého, podívali se na mě — a začali se usmívat! Začali jsme všichni jásat! Plácali jsme jeden druhého po zádech. Objímali jsme se a líbali — a zamířili jsme ke dveřím, rozrazili je dokořán —

Na druhé straně na nás čekal Foreman se všemi pomocníky.
A tehdy teprve oslavy naplno začaly.
Řvali jsme a hulákali a poskakovali a hvízdali a jásali, všichni najednou.
Vyzývali jsme vesmír na souboj.
Pokorní možná zdědí Zemi, ale my ostatní se vydáme ke hvězdám!
Pokračovali bychom tak snad věčně, ale uprostřed toho všeho ke mně přišla zezadu Lizard a poklepala mi na rameno. Obrátil jsem se, abych jí popadnul do náruče a objal, ale ona mi místo toho podala rozkazy.
Otevřel jsem je a začal číst. Na půli cesty ke konci jsem zvedl oči a zmateně a tázavě se na ni zahleděl.
Taky z toho neměla radost, ale všechno, co řekla, bylo: „Vrtulník čeká na parkovišti. Pojď, je čas."
Trvalo mi to jen chvilku. Zapomněl jsem na minulost. Zapomněl jsem na zmatek. Čekala mě práce.
Pochopil jsem to přesně. Vesmír mi mou výzvu vracel.
„Dobře," řekl jsem. „Pusťme se do toho."

Chlap, co se prohlásil císařem Zamby,
řekl, že limerick je věcí hanby.
Básníkům je to fuk,
nedbají ani ťuk
a kašlou mu na všechny blbý jamby.

Kniha 1 VĚC PRO LIDI
Kniha 2 DEN NA PROKLETÍ
Kniha 3 ZLOST TIŠÍ POMSTA
Kniha 4 ČAS PRO JATKA

Digitalizace: Brloch 2006